كتاب تدبير المولود

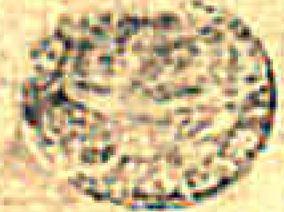

الملك لله دخل في حفظ عبده
الحاجي بشير آغا دار السعادة الشريفة
لسنة ثمان وخمسين ومائة
والف

1158

هذه النسخة حصلة من وقف حضرة مولانا صاحب الخيرات الحسان
صاحب ذيل الجود والاحسان منور مصابيح المقاصد بانوار الغاية
مصحح معاقد المراصد بمصابيح الكفاية جامع محاسن العلم والعمل
حائز مجامع الرأي الاكمل الا وهو آغا دار السعادة الحاج بشير
... الكبير من هو على كل شيء قدير ... الفقير الى ...
محمد ابن المفتي ... الحرمين

... نعم المنعم ... وقف هذا الكتاب ... الحاج بشير آغا
... دار السعادة ... وقفاً صحيحاً شرعياً ...
الواقع في سنة احدى وخمسين ومائة والف

1151

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

ياواحدًا لم تتخذ صاحبة ولا ولدًا وياصمدًا
لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوًا احد لا تذرنا
فردًا وانت خير الوارثين وارزقنا بالاولاد
الصالحين المعمّرين ومتعنا بالسعادة الدينية
والدنيوية اجمعين واعف عنا واغفر لنا
وارحمنا وانت ارحم الراحمين بحرمت من ارسلته
بالخير الاوفر واعطيته مع المقام فضيلة الكوثر
وجعلت اعداءه البغضاء الابتر فيا واجب
الوجود ويا فائض الجود ويا غاية كل مقصود
اوصل اليه سلامنا بشرائف الصلوات
وكرائم التحيات والى آله واصحابه والتابعين
اجمعين مادارت السموات على الارضين
وبعد علوم شريفه نك انواع واقسامى وهر

بيان

برينك بالنسبة مراتب عليه ومناقب جليله لرى
وعلم طب اشرف علوم جليله دن اولدوغى قانون عقلده
كامل ومنهاج نقلده ماهر اولان ذوات ستوده
صفاتك معلوملريدر زيرا علومك شرفى موضوعنك
شرفى ومحصولنك عظم قدرى ايله معلوم اولور
علم طبك دخى موضوعى اشرف عالم اكوان اولان ابدان
انسان اولوب هر عصر واوانده وهر ديار وبلدانده
بنى آدمك اولافت جليله اشد احتياج ايله محتاج
اولدقلرى جهتدن علم الاهمدن صكره علم طب
علومك اشرفى وانفعى اولدوغى ثابت واشكار اولدى
انكچون امم سالفه ولاحقه قياسات صحيحه وتجارب
مستقيمه ايله صناعت طبك فضيلت وجلالتى
وعلو رتبه سى بابنده اجتماع ايليوب شرايع ودول
مختلفه اولامورده شهادت ايلديلر ودخى اولو
قدر شريفى انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام
استعمال ايدوب اوليا واتقيا انلره اقتدا ايلديلر
انجمله حضرت كليم رب رحيم على نبينا وعليه التحية
والتكريم حين احتياجده دوانتا ولندن اعراض
وداروى توكله تثبت ايله انتظار دفع امراض بويورهلرنده

طرف باریدن جل تعالى وتقدس اتریدن تنظل حکمتی
بتوکلك علی یاموسی من اودع المنافع فی هذه العقاقیر
خطاب حکمت نصابی وارد اولدوغی کتب معتبره ده
مصرحدر کذلك کبار اصحابدن ابن قتیبه دن
رضی الله عنه اسناد صحیح ایله مرویدرکه انبیادن
بر نبی شریف علیهم الصلوة والسلام خالق القوی والقدر
درکاه رأفت پناهنه ضعفدن شکایت ایتمکله طرف
قادر لایزالدن ان اطبخ اللحم باللبن وکلیهما فان
القوة فیهما وارد اولدی یعنی لحومدن برینك
تعیینی ایله اتی سود ایله طبخ ایدوب استعمال ایله اندره
قوة مقرردر بو وحی الهی نازل اولدی رب العباد جل
شانه انسانه لحم ولبنسز قوت ویرمکه قادر ایکن
اولکونه اسبابه تعلیق بیورملری اسراردر بوتنبیه مجرد
ودخی فخر عالم واول طبیب انواع علل والم صلی
الله تعالى علیه وسلم العلم علمان علم الابدان وعلم
الادیان بیوردی علم ابدانی علم ادیانه تقدیم ایله اذیان
صحت ابدانسز قائم اولمدیغنه اشارت علیه ودخی
احادیث عدیده ایله مداوانه تنبیه شریف بیورمشلردر
ازجمله کبار اصحاب کرندن اسامة بن شریکدن مرویدر

بونلر لطیف نازنینه معجز بیان بیوردقلری صادر
اولدوغنده اختلاف اولنوب تفصیلرقننده
کلام کبار اولنوب اولوددره مرویدر اما ثقات
علما دن اکثری ضعیف ..... اولدوغنده ذاهب
اولمشلردر صلى الله علیه وعلى آله واصحابه
اجمعین
وسلم

رضوان

رضوان الله تعالى علیهم اجمعین اول علیلان امت
غمخواری علیه الصلوة والسلام تداووا عباد الله
فان الله لم یضع داء الا وضع له دواء غیر داء واحد
وهو الهرم روایت اخراده تداووا فان الله لم یخلق
داء الا خلق له شفاء الا السام بیورلمش سامدن مراد
موتدر وقال علیه السلام ان لکل داء دواء فاذا اصاب
دواء الداء برئ باذن الله تعالى وقال علیه الصلوة
والسلام ما انزل الله من داء الا وانزل له شفاء علمه
من علمه وجهله من جهله وبونلرك امثالی اخبار
لطیفه کتب احادیث صحیحه ده مسطوردر علی الحضور
اول رحمت عالم وعالمیانك علیه وعلى آله واصحابه
من الصلوات ازکیها الدواء من القدر بیوردقلری
فن مبارکك طبیعه شبهه سی اولانا حقلرینه جمیع شبهه یی
دفع ایدر وبعض سلف صالحین دخی العلم علمان علم
الطبیعة وعلم الشریعة دیمشلردر وحکما دخی
مطالب ایکی نوعدر بری خیر وبری لذتدر بونلر
ثمرهء صحت اولمدیغه حاصل اولمازلر دیرلر فی الحقیقه
ابدانه صحت اولمادیغه عبادت بولنمیوب سعادتنه
نیل مشکل اولدوغندن ماعدا لذت بقاء دنیا دخی

بولنماز علی الخصوص اعز مطالبدن اولان تناسلده دخی
تکاسل بولنور زیرا دنیاده بجود لازم اولان لذات
واخرتده بجود اهم مهمات اولان عبادات وخیرات
تحصیلی البته صحت ابدان وسلامت اذهان ایله اولور
واجب الوجودك جلت قدرته الطاف بهیه سندن صحتدن
زیاده نعمت اولماز واقعده انسان بدن ایله نفسدن
مرکب اولمغین ایکیسنك دخی کمالی حیوة وصحت ایله میسر
اولورکه انلرك حفظنه ومرض عارض اولدقده ازالسنه
علم طب کافی بلکه انسانه عاید اولان دنیوی واخروی
منافعك جملدسنه وافیدر زیرا بو علمله فایده صحتدن
ماعدا حقایق اشیایه معرفت حاصل اولور اولا
تشریحدن ابدان انسانیه مندرجه اولان عجایب صنع
باری ادراك اولنور حفظ صحت وازالهٔ مرض
جهتیله نباتات وحیواناتك طبیعتلرینه ودیعه
قلنان اسراره دخی وقوف تحصیل اولنمغله حکیم
مطلقك جلت حکمته فردانیت ووحدانیتنه وکمال
قدرتنه تصدیق حاصل اولور سعادت عظمایه
نیل کلی بولنور وطبیبك کندوسنه عاید اولان
نفع کلیدن ماعدا غیره دخی منافع جلیله سی واصل

اولمغله

اولمغله سایر ناسدن افضلیتی ثابتدر زیرا هر بار عطیه
افضل اولسه معطیسی دخی افضل اولور وبر کمسنه واصل
اولان افضل اولدوغی صورتده البته نایلی دخی افضل اولور
صحت ایسه نعمت جلیله اولدوغی مقرر وانك فی الحقیقه
معطیسی جناب رب العباد در جلت نعمته اطبا اول
صناعته امر الهی ایله افندالله نایب مناب قدرت حق
اولمشلردر اولجهتدن خیر الناس من ینفع الناس
خواصنه مظهرلردر اما هر بری مؤمن وموحد وپاك
اعتقاد اولدقلرندن ماعدا کبار اطبای سلفدن باب
وصایای طبیه توصیه اولنان امور ایله عامل اولمغله
محتاجلردر اکرچه بر طبیب هر نه قدر حاذق اولسه
افراد ناسدن بر بنك تازه لکنی وجمال وکمالنی ابقا ایدهمز
وفی زماننا طول عمر تعبیر اولنان یوز یکرمی سنیه
ایرشدرمکه قادر اولمز فائده قالدیکه موتی منع ایدهمز
زیرا اولامر محال عقلادن بر بنك خاطرینه خطور ایتماز
اما بر کمسنه بو فن جلیلك قوانین جلیله سنه علی ما
ینبغی رعایت اوزره حرکت ایتدکده مادام که اجل
طبیعی یه منافی موتی مقتضی اولور سبب خارجی یه
مصادف بولنمیه بامر الله تعالی اجل طبیعیسی

مقتضاسی اوزره معمر اولدوغنه شرح مبینه دخی موفقدر
علی الخصوص صحت وسلامت ایله نیجه عمر الم وسقامت
ایله نیجه عمردن وجوه ایله مفضل اولدوغی مبیندر
بونلردن صکره معلوم اوله که فن طب اشرف علوم اضطراریه
اولان علوم سیاسیه جمله سندن اولدوغنه دخی معین
ومبرهندر که بنی آدمک فی کل زمان ومکان بقاسنه
مداردر حتی سلطان الانبیا وشهنشاه ملکت
ماینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی علیه من
الصلوات ازکیها حضرتلری طوبی لبلد فیه سلطان
عادل وطبیب حاذق ونهر جار وسوق قائمة
بیورمشلردر زیرا اماکن وبلداندن هر برینه نائلك
جمعیتی البته سلطان عادله وطبیب حاذقه وانهار
صوبه ولوازم انسان بولنور والنور وصالنور چارسوی
محتاجدر علامه شیرازی علیه الرحمه دیباجه شرح
کلیات قانونده بوحدیث شریفی ایراد ایلیوب مشاهیر
بلدان ممالك عجمده تبریز شهرینه بو صفتلر کامل
وموجوددر اول شهر جنة من الجنان دینور دیو
تبریزی وصف ایلمشلر اما اکر اعاظم بلاد ومدن
دار الخلافة العلیه قسطنطنیه ودار النصر والمیمنه

ابله

ایله موصوف اولان ادرنه ودار الخلافة القدیمه بروسه
بهشت آسای کورسلر بیحتمل که هر برینی تبریزه ترجیح ابدیلر
ابدی علی الخصوص استانبول کبی حسرة الملوك اولان
سواد اعظم اوله الحمد لله تعالی زمانمزده شوکتلو
وکرامتلو پادشاهمز سلطان مصطفی خان خلد الله
خلافته الی انقراض الدوران حضرتلرینك بروجهله
ظلم ورضای همایونلری بوقدر نهر جاریمز دخی استانبوله
کمرلر ایله کلوب اسواقده واکثر سرایلرده جاری اولان
صولردن ماعدا کاغدخانه صوینی ممدوح اهل عالمدر
سوق قائمه خود هر سمتنده توصیف وتعریف وتعداددن
مترا وفوش سوزلردن غیریسی بولنوردیرکلری هویدادر
وحذاق اطبادخی موجودلردر سبب تألیف کتاب
ضمیر منیر آینه نظیر عارفان وخاطر خطیر خورشید
تنویر کاملانه خفی وپوشیده دکلدر که خالق القوی
والقدر تعالی شانه صنایع طبیه غرایبز نوع بشرده مطبوع
بلکه طبایع سایر حیواناتنه دخی مرکوزه قلمشدر الحق
انسان اولکی شرعی طبعا وتعلما استعمال ایلیوب اصناف
حیوانات طبیعت والهامات جهتیله عمل کتوررلر
واول علم جلیلك اول حدوث وکیفیت وجودنده اختلافات

غرابت میزانچیدر مزاج طبیعت سنادر صح

عدیده روایت اولنوب کذلك صحایفکتب ودفاتره
تحریر وتدوینی خصوصنده دخی اثار عدیده نقل اولنمشدر
بعضیلر اول علم شریفك طرف باری ذی بادن جل نعماؤه اربابنه
وحی والهام وبعضی ناسه رؤیا فی المنام ایله وجود
بذیر اولدوغنه ذاهب اولوب برجماعت دخی ابن حضرت
شیث نبی علیه السلام اظهار ایلدی اکاوالد عالیشانی
آدم علیه السلامدن موروث اولمشدی دیدیلر بعضیلر
تجربه وبعضیلر اصحاب عقول صافیه دن قیاس
ومصادفت ایله حصوله کلدی دیدیلر حتی بعضی
احوال معتبره دخی حیوانات دن مشاهده اولنان
افعالدن اخذ اولنمشدر بو اختلاف فرسنا جالینوسدن
منقولدرکه کتاب ایمان ابقراط تفسیرنده البحث فیما
بین القدماء عن اول من اوجد صناعة الطب لم یکن بحثا
یسیرا یعنی صناعة طبی اول کیم ایجاد ایلدی دیو قدما
بیننده واقع اولان بحث از بحث دکلدر نصر یحی شکلدر
دیمش عیون الانبا فی طبقات الاطبا نام تألیف
لطیفده کبار مؤلفین طبك وجود وحصولنده امور
مذکوره جمله سنك مدخلیتی اولدوغی بیان ایتدکلری
مصرحدر اما ابتدا خامه دوزبان ایله بیانه کلوب

کتب ودفاتره تحریر وتدوین ایلیان ثقات اطبا اتفاقلری
اوزره ابو الاطبا ایله مکنی اولان ابقراطدرکه اول
استاد الکل عباد اللهه منفعت ایچون اول فن شریفی
قلمه کتوروب بذل واشاعت ایلدی اندن صکره امم
متفرقه دن اولفنه اشتغال ایدن ارباب علم وکمال
کندی لسانلرینه نقل ایتمش بیر بر حوصله استعدادلری
مرتبه سنجه تألیفات عدیده وجوده کتورمشلردر
علی الخصوص اطبای اسلامیه دن شیخ الکل وفنون
شتاده بیشوای سبل ابو علی ابن سینا ودخی سایر
فضلا اول صنایع بدیعه نك قوانین کلیه وجزئیه
وقواعد نظریه وعملیه وقوانین مفردات ومرکبات وعوائد
مداوات ومعالجات وسایر لوازماتنی علی التفصیل
تبیین واشعار ایلیوب حفظ صحت وازالۀ امراض
خصوصلرینه برطولی اظهار ایتدکلرندن ماعدا
سایر حیواناته متعلقه اولان احوالی دخی تحریر وبیان
ایلمشلردر شکر الله سعیهم ازجمله قانون شیخ
رئیس بر مجموعۀ بی همتادرکه ثناسنده صاحب
کمال اولنلر لال اولمشلردر حال بو منوال اوزره
ایکن بنه امور طبیه نك بعضیسی بلکه کلیاتنك اکثری

کانه تذکره ده قنطیلانس رحمه حصول ابند
اولدوغی تقریر اولنمشدر اولا بعضی مدلوله انبیا
عظام علیهم الصلوة والسلام وحی والهام ایله واقف
اولدیلر خلقه اعلام وانعام ایلدیلر ثانیا بعضی احوال
دخی انبیانك غیریه رؤیا صادقه ده الهامی ایله حصول بزایر
اولمشدر ثالثا بعضی احوال دخی [illegible] اندردن
اولدوغی ... تجربه لر ایله سبب اولان
واتفاق فطرتی الحاق انکلمه دخی
بلاد انتی زنداق بعضی امعد طبیعته جزئیات
امعدلر دکلی رابعا بعضی اولنمشدر خصوصی
حیوانانك افعالنده اخذ اولنمشدر
ولادت طاغلری اعمالك واختیارك [illegible]
کبی خامسا [illegible] بعضی حصول بزایر اولان وامثال
الهام ومدنی ایله حیوانات
اولدر جهتندن انسان وحیوانات بعضیسی دد
اولدقلری منافع عدیده الغرض
مشهد

هركس استفاده ایره جك مرتبه مصرح بولنمیوب
بعضیسی دخی بالاقتضا فصول متعدده ده یازلمشدر
از جمله اطفال عجیبة الاطوارك طبه راجع اولوب هر
وجهله بلنمه سی لازم اولان احواللری مواضع متعدده ده
اجمالا بیان اولنمشدر اولكه ضعیف الابدان والارواح
اولان معصوملرك علم طبه احتیاجلری فتیان
وشبان وكهول وشیوخدن دخی زیاده اولدوغی مقرر
ایكن انلرك تدبیرلری خصوصنده كبارك مستقل
تالیفلری بولنمادیغی ظن غالب بودركه احواللری
بالنسبه امور خسیسه دن اولمغله تنزل ایتمامش اولالر
یا خود كباردن بعضی آثار بولندیغی صورتده دخی
فی زماننا شهرت شعار اولمیوب كلیات علم طب كبی
اولدخی اوزودلمش كتمش اوله وهكذا یذهب الزمان
علی الغیر ویفنی العلم فیه ویندرس الاثر الحاصل
اطفال خصوصنده هر وجهله اهتمام لازم ایكن احوال
پریشانلرینك بحسب الطب انتظامنه باعث اولور
مستقلا بر اثره ظفر بولنمادیغی جهتله ناسخ الحروف
فقیر احوال مذكوره یی فكر ایتدكجه واطفالدن بعضی
مرضایی كوردكجه خاطر فقیر متاثر مه لایح اولوردیكه

قدیما اطفالك احواللری تیمار اغاجی عهده سنه
ایدی لكن باسم الله تعالی فلمحققوه لك لذ اجلده سی
مبحوه دانلیكه الكثری وكلدرد باقی قالدی ضمن
اولادی قیلادن دیگر باخصوص دوزكار
عام معه صعوبتنا اجلینا الله العلم عند الله تعالی
سنه

انلرك حقلرنده شیخ ربنسك وسائر كبارك متفرقا
یازدقلری تدبیراتی تبعض عمیم الهی ایله جل نعماؤه جمع
وترتیب ایلیوب لسان تركیده بر مجموعهٔ نافعه تحریر ایلیام
تا كه هركس احوال عبرت مآل اطفاله واقف بلكه اكثر ناس
استخراج واستعماله قادر اولوب مثانت اكبادلری اولان
اولادلرینك بتوفیق الله تعالی صحت وعافیتلرینه
وسائر احواللرینه موفق اولمغله نفعی عام اولوب
رغبت قراء خواص وعوام اوله اكرچه اولنوع شغله
اقدام ویوطوده همت اهتمام اشبوازرده جور اعداء
برنهاد ومجروح مخالب مكاید حساد اولان شفائی
محزون الفؤادك حوزهٔ استعدادندن بیرون
وحوصله اقتدارندن افزوندر اما عنایت بی علت
رب العباده جل شانه استناد واعتماد ایله مباشرت
ایلیوب شیخ ربنسك قانوننده وسائر ظفریاب
اولدوغم كتب ورسائل معتبره دن تدبیر مولود خصوصنده
بر مجموعهٔ نافعه املاسنه سعی ایدوب بعضی مرتبه
جمع وتلفیق ایتمشیدم لكن عدالتقدر روزكار وخلاف
كردش كردون ستمكاردن ناشی جمعیت خاطر خلل
پذیر اولوب علی الخصوص سفر حیرت انزیع وقوعندن

صكره منوالينه ممتد اولان سفرلرده بو فقير دخى رياست
طبابت اوردوى همايونه مناسبتى ايله برقاچ سنه
متعاقبا السفر قطعة من السقر محنتنه مبتلا اولدوغم
اجلدن قلبنا تواناتى جمعيتى بالكليه پريشان اولمغله
على ما هو المأمول مسالك تحريره ارتباط وانتظام ميسر اولمايوب
اول مسوده اولنان اوراق پريشان وراء پرده هجرانده
قالمغله اوزرينه عناكب نسيان پرده چكمشيدى تا اول
زمان سعادت اقترانكه عنايت بى غايت ربانى والطاف
اعطاف عليه سبحانى ملكت اسلاميه نظام وانتظام
تعلق ايتمكله افق فلك البروج وكالت عظمادن سناره
سعيد وزارت كبرا ظهور ومشرف سلطنت ملكت
اسلاميه دن اختر بخت ودولت عالم آرا طلوع ايدوب
شب ديجور فتنه اعدا دين صبح نصرت وفتح مبينه
مبدل اولدى يعنى بر دستور آسمان مرتبت وبر صف
افتاب منقبت وزارت پناه سعادت دستگاه
غياث الدنيا والحق والدين غوث الاسلام ومعين
المسلمين **نظم** حسين اسم وحسن طلعت على مرتضى
سيرت چهار يار خصلت مستشار مصطفى خانى
نثر درگاه فلك عنوان دين ودولتك صدر عالى شانى

شهريار انبيادن عليه من الصلوات اكملها
مصطفى ... ده واقع اولان صلحى علماء دين
فتح مبين عد ايتشلردر كه سوره فتح شريف
تفسيرنده مبين ايله ... بو صلحه دخى فتح مبين
تعبير اولنمشدر
منه

وبارگاه

وبارگاه بلند ايوان ملك وملتك مدبر ونگهبانى
وزير فرشته اخلاق مخدوم الوزرا بالارث
والاستحقاق **نظم** ورث الوزارة كابرا عن كابر
كالرمح انبوبا على انبوب **نثر** ادام الله سلسلته فى
الصداة العظما تشريفساز مسند وكالت كبرا اولدقلرنده
قلع وقمع اعدا دين واجراى احكام شرع سيد المرسلين
ايچون رفع رايات غزا وجهاد ونصب سرادقات جد
واجتهاد ايتمكله اول قهرمان الوزرانك صولتلرندن
على الخصوص بوندن اقدم سائر محاربه سنه سنده صادر
اولان دستبرد دليرانه لرى ظهور ايتدكده شرقا وغربا
قلوب ارباب كفر وفساده رعب وهراس مستولى اولوب
هر برى اولكه صاحبلرى طالب صلح وصلاح اولمغله بر
مقتضاى حمايت ملك وملت ناموس الدينه رخصت
اعطا اولنوب امور مستحسنه دين ودولت ممشى ايچون
جناب مكرمت مآب رئيس الكتاب راى محمد افندى
داعيلرى تعيين بيورلمغله انلرك دخى توفيق ربانى
رفيقلرى اولوب حسن تدبيرلرى ايله اول خدمت جليله
على احسن الوجوه صورت پذير اولدقده فتنه وفساد
واختلال بر طرف اولوب فرايح برا عتلال عالمدن آمرامز

امراض عداوت وعدوان وعلل جنك وجدال بر طغیان
مندفعه اولمغله کمال اعتدال ایله بوزطوتروغی اجلدن
خلق جهان سراسر مسرور وبر حبور وخندان اولمغین
بو عبد قدیملری دخی بالواسطه مظهر لطف ومروتلری
اولدوغم اجلدن قوای مدرکه مکنت واقتدار تحصیل
ایتمکله اول آصف فرشته سیرتک عالمه مبذول
اولان انواع مروت وعنایتلرندن صبیان دخی حصه دار
اولوب بفضل الله تعالی افضل عطیه اولان صحتدن
بهره یاب اولسونلر ایچون مقدما تحریر واملا اولنان
اوراق پریشان ومنسیه نک جمعنه مباشرت ایلیوب
بحسب الوسع والطاقه تتبعی حوزه قدرتمده اولان
کتب ورسائلی تکرار تفحص ایتمکله بعون الله الملك
القدیر اول تألیف لطیفك جمع وترصیفنه صرف مقدور
ایلدم عنایت بی علت درکاه ذا قیبناه رب متعال ایلدن
جل نعماؤه تضرع ونیاز اولنور که علی احسن الحال
اتمام میسر ایلیوب اصناف عبادندن هر فرده نافع
بر نسخهٔ مجموعة المنافع قیلمغله امزجه وابدان انامه
سبب سلامت ووسیلهٔ حفظ صحت ایلیه انه رؤف
بالعباد نظر انورلری ایله شرفیاب اولان اصحاب

فضل

فضل وعرفاندن تمنا مولدر که بحسب البشریة سهو
نقصان واقع اولان یرلرده عیوبنه نکران اولمیوب
اصلاحنه لطف عمیم بیوره لر وقرة الاعینلری اولان
اولادکرامیلری احوالنده محتاج اولدقلری تدبیره
بو مجموعهٔ نافعه مطالعه سی ایله موفق اولوب منفعتی
مشاهده اولندقده امیددر که محررینی وباعث تحریر
اولان ذوات خجسته صفاتی دعاء خیر ایله یاد ایده لر
والله المستعان وعلیه التکلان وما توفیقی الا بالله
علیه توکلت وهو رب العرش العظیم بو کتاب صحت
نصاب بر مقدمه وبهشت آسا سکز باب وبر خاتمه یه
مقصور اولوب بالمناسبة والمقصود تدبیر المولود
ایله مسمی قلندی مقدمه بر مقتضای حکمت بالغه
صمدانی انواع حیوانات علی الخصوص اشرف مخلوقات
اولان انسان ذکران ونسوانه منقسم اولوب
ارکك ایله دیشینك ازدواجلری ومادهٔ زراعت
حاصل ایتدکلری اوقات بلوغلری وطرفینك مزاجلری
مقتضاسی اوزره بعض احوالری بیاننده در باب
اول امور تناسل بیاننده اولوب التی فصلی مشتملدر
فصل اول جماعك منفعت ومضرتی ووقت موافقی

ختنی اولان انتظام ضمنده بالمناسبه مقدمده
ذکر اولندی

بيانندە در فصل ثانى ضعف باه يعنى جماعك
ضعفى ونقصانى بيانندە در فصل ثالث جماع
ضعفنك معالجه سى وجماعه قوت ويرن بعضى
معالجاتى بيانندە در فصل رابع باهى قطع ايدن
وكبه لكه مانع اولاد اشيا ذكرندە در فصل خامس
عُقْرُ يعنى اولادى اولمیان آدملرك احوالى بيانندە در
فصل سادس عقرك بعضى مرتبه معالجاتى
وحبله معين اولاد مداواتى بيانندە در باب ثانى
كبه لكه متعلقه اولاد احوال بيانندە در اولوب
اوچ فصلى مشتملدر فصل اول كبه لكه دلالت
ايدن علامتلر وبامر الله تعالى حامل اولدوغى جنين
ارككمى ياخود ديشمى قاعدۂ فنّ طبا اوزره بالتجربه
محسوسه اولان بعضى علامتلر بيانندە در فصل
ثانى رجا ديدكلرى مرض بيانندە دركه خاتونلر
كندولرينى كبه صانورلر فصل ثالث اول مرضك
بعضى مرتبه معالجاتى بيانندە در باب ثالث
جنينه متعلقه اولاد احوال بيانندە اولوب طقوز
فصلى مشتملدر فصل اول مادۂ خلقت جنيندە
فلاسفه ايله اطبا ميانلرندە وبين الاطبا دخى

واقعه

واقعه اولان اختلافات عديدە بيانندە در يعنى حالك
نطفه سيكيى نسوانك دخى منيلرى اولورمى اولخصوصدە
مختار اولان الارآ نوجهله اولدوغى بيانندە در فصل
ثانى منيلرك مادە لرندە وموضع تكونلرندە اولان
اختلافات بيانندە در يعنى منى مجرد فاندمى متولد اولور
يوقسه اخلاط اربعه دن حاصل اولان رطوبت ثانيه
دخى واعضادن قنقى موضعدە متولد اولور ونه
محلدە نضج تام بولور مذاهب مختلفه اوزره بيان
اولندقدن صكرە بجانين ملاحدەنك سورۂ كريمۂ
طارقدە فلينظر الانسان مم خلق خلق من ماء دافق
يخرج من بين الصلب والترائب نص شريفنه حاشا
دخل وتعرضلرى مطلق جهالت وملعنتلرندن نشات
ايتديكى بيانندە در فصل ثالث جنينك كيفيت
خلقتلرى واول تكون ايدن عضولرى وجسدلرى
اتمامنه دكين قاچ طورده وروا ايتديكى بيانندە در
فصل رابع اوللا لنى طور قاچ كوندە تمام اولور
وجنين قاچنجى آيدە طوغرمدت ولادت طبيعينك
مقدارى وسكزنجى ايدە طوغان ولد اكثريا معمر
اولماديغينك علتى بيانندە در فصل خامس مدت

خلقت وولادت جنينده ارباب نجوم وحسابدن
نقل اولنان روايتلر بياننده در فصل سادس رحم
مادرده جنينى محيط اولان غشالر بياننده در كه
انلرك مجموعنه مشيمه وتركجه صوك دیرلر ولد طوغدقدن
صكره دوشر فصل سابع جنينك باذن خالق
ذكورت وانوثتى وجثه لرينك بيوكلكى وكوچكلكى
وقامتلرينك طولى وقصرى علتلرى بياننده در فصل
ثامن مسبب الاسباب تعالى شانه تقديرى ايله مولودك
باباسنه واناسنه وسائره مشابهتنك علتى وصورت
سيرتنك حسن وقبحى وهيئت نوعيه سنه مخالف
صورتده بولنماسنه باعث اولان احوالى بياننده در
فصل تاسع توئم يعنى ايكيز طوغان طفللرك تعددنه
باعث اولان احواللر بياننده در باب رابع تدبير
حوامل بياننده اولوب درت فصلى مشتملدر فصل
اول كبه اولان خاتونلرك تدبيرلرى وحفظ وحراستلرى
بياننده در فصل ثانى دوشود دوشورن خاتونلرك
تدبيرلرى بياننده در فصل ثالث ولادتك عسرتنه
سبب اولان اشيا وطوغرمغى آسان ايدن معالجات
قابله يعنى تركجه ابه دیركلرى خاتونه لازم اولان

على الخصوص طفلك شكل طبيعى اوزره ظهورنى
مجوز اولوب اخراجى رحم مادرده ايكن اولنه
جق تدبيرلرى بياننده صح

تدبيرات بياننده در فصل رابع نفسانك يعنى طغوردن
خاتونلرك تدبيرلرى على الخصوص مشيمه اخراجنه تقييد
اولنمه نك لزومى بياننده در باب خامس مولودك ولادتى
حيننده وبعده لازم اولان تدبيراتلرى بياننده اولوب اون
فصلى مشتملدر فصل اول طفل وجوده كلدكده اولا امردن
كوبكنى كسمك لازم اولمغله نه وجهله كسلور ونه شكل
باغلنور واولحينده وكوبك دوشدكدن صكره اوزرينه
ادويه دن نه كونه دوا اكلور وطفلك بدننه طوز اكمك
وياخود طوزلى صو ايله غسل ايتمك نه وجهله اولور انلرك
بياننده در فصل ثانى طفل قونداغه نه كيفيت ايله صارلور
وجميع اعضاسى نه كونه ترتيبه اولنور وحمامه نه كيفيت
ايله قونور اولماموده قابله نك اوزرينه لازم اولان افعال
بياننده در فصل ثالث اولاتناده بر مقتضاى شرع مطهر
مصطفوى عليه وعلى آله واصحابه من الصلوات ازكيها
قولا وفعلا اجراسى لازم اولان امور دينيه مستحسنه
بياننده در فصل رابع اطفالك اجمالا تدبيرلرى يعنى نوم
ويقظه لرى وبشكلرينه يوشيده قلنان اورتونك نافع
اولانلرى واونوتمق خصوصنده تحريك خفيف وتغنى
مؤثر ولطيف لزومى وبعضى امورى بياننده در فصل خامس

ممکن اولدوغی صورتده طفلی کندی والده سی امزرمسنك
خسنباتی وامزرمنك اوقاتی وچوق امزرمنك مضراتی
بیانندە در فصل سادس دایه اتخاذ اولندیغی صورتده اول
دایه نك صحت مزاج وحداثت سن وحسن خلق جهتی
وطوغوردیغی ولدك صفتی وسایر لازم اولان شروط
وقیودی بیانندە در فصل سابع اگر والده سی واگر دایه سی
سدلری وکیفیت وکمیت جهتیله خالص اولوب غدایه
صالح اولمغه محتاج اولمغین سدلك اصنافی وممدوح
اولان اوصافی بیانندە در فصل ثامن مرضعه نك
لازم اولان تدبیرلری وسدلری قلت ورداءت جهتیله
فاسد اولدوغی صورتده معالجه لری بیانندە در فصل
تاسع اطفالك تفصیلا تربیه وتدبیرلری ومدت
رضاعلری وتدریجله طعامه آلشدرمنك وسددن
کسمه نك اوقاتی وبویله استعدادلری محلنده تحریکلری
احوالی بیانندە در فصل عاشر مه لره عارض اولان
امراض ومعالجاتی بیانندە در باب سادس اطفاله
عارض اولان امراض بیانندە اولوب امراضك دخی انواع
عدیده سی اولمغله دورت فصلی مشتملدر فصل اول
سرتابقدم هر بر عضوه مخصوصه اولان امراض جزئیه لری

معلوم اوله که انسانه عارض اولان امراض ابدانه
نسبت ایله ایکی قسم اولوب برینه امراض خاصه
وامراض جزئیه دیرلر ودیگر نوعنه امراض عامه
وکلیه اطلاق اولنور پس امراض خاصه دیدکلری
[illegible]

واول امراضك اسباب وعلامات ومعالجاتی بیانندە در
فصل ثانی عضو واحده مخصوصه اولمیوب جمیع بدنه
شامل اولان امراض کلیه وعامه دن صبیانك احوالی
واول علت متنوعه دن صبیانه عارض اولان بعضی
اصنافی بیانندە در فصل ثالث امراض عامه دن جدری
وحصبه ترکجه چچك وقزامق دیدکلری مرضلر واسباب
وعلامات ومعالجاتلری بیانندە در فصل رابع امراض
مذکوره دن ماعدا عامه بدنده واقعه اولان شیشلر وبثرلر
وچبانلر وانلرك اسباب وعلاماتی ومعالجاتی بیانندە در
باب سابع حمای وبائیه وطاعون دیدکلری داء عضالك
بیانندە اولوب ایکی فصلی مشتملدر فصل اول اول علت
مرحشه نك تعریفی وسماوی وارضی اسباب وعلاماتی
بیانندە در فصل ثانی اول داء عضالك ممکن اولدوغی
مرتبه معالجاتی بیانندە در باب ثامن صبیانك تادیب
وتربیه لری بیانندە اولوب کذلك ایکی فصلی مشتملدر
فصل اول بلوغه منتهی اولنجیه دکین تربیه لری
بیانندە در فصل ثانی بعد البلوغ لازم اولان معامله لری
بیانندە در خاتمه عربیده اسنان وعمر تعبیر اولنوب
ترکجه یاش دیدکلری مدت وانك اقسامی واجل طبیعی

واختراستلری احوالی وعمرلرینی بوزبکر محدود دنی کیمک
صحیح اولدوغنی بیاننده در المقدمة معلوم اوله که آدم ارکه
خالق الاشیا جل نعماؤه انواع حیواناته علی الخصوص
اشرف مخلوقات اولان انسانه ذکورت وانوثت ایله
ازدواج ویروب طرفیننده ماده زراعت نسل خلق
ایتمکله الی اخر الدهر سلسله توالد وتناسللرینه بقا
احسان ایلدی ودخی عنایت ازلی بالنسبه اعدل
امزجه اولان نوع بشرده نسوانک مزاجلری ذکرانک
مزاجلرندن ابرد وارطب اولماسنه تعلق ایلدی
تاکه برودت ورطوبتلرینک ازدیادلرندن ناشی
بدنلرنده حیض نامی اطلاق اولنان فضله دم مجتمع
اولوب جنین خلقه طرفینک منیلرندن ماعدا ماده
تکونه جنینه هر وجهله مدار اوله زیرا اول قان کبدلرنده
وقتنده رحملرینده محتبسه اولوب جنینک جثه
لحم وشحم وسمین کبی بعضی اعضاسنک ماده خلقتی
اولدوغندن غیری روح بر فتوح افاضه اولنوب
حیات بولدقده جنین غدایه محتاج اولمغله صافیسی
اکا غدا اولور وولادت زمانی تقرب ایلدکده اول غدایه
صلاحیتی اولان قانک برمقداری دخی والده سنک

جنین جنان فتحه وشغاف کسری ایله فعیل
وزننده اولدیغی کبی جیم وتشدید نون ایله جن
لفظندن مشتقدر که بحسب اللغه جنین مادرده
مستتر اولدیغی معناسنه در ولادتی جنین اطلاق
مستتر اولمغله وجوده کلدکلرنده کلنجیه دکین
اولنور وجوده کلدکدن صکره صبی دیرلر انسانک
باشلیجه ... طفل ... اولدیغی ...
منه

مراتبنه صعود ایلیوب سد مبدل اولور طوغدقدن
صکره دخی غدایه صالح اولانی فی الجمله صعود ایتمکله
شیر شیرین اولوب ماده نشو ونما اولور ذکر اولنان
فوائده صلاحیتی اولیان قانک دخی جنین رحم مادرده
ایکن جثه سنک حراستندن وبعده حین ولادتنده
بچه منفعتی اولمغله جنین وجوده کلنجیه دکین
محبوس قالوب اولمحلده ودخی صکره رحملرندن تشره
اقار کیدر اکا دم نفاس دیرلر سائر زمانده یعنی
کبه لک بولنمدیغی اوقاتده ماه بماه وقتی ایله جریان
ایدر اکا حیض قانی اطلاق اولنور اکر نسوان دخی
رجال کبی مستحکمة الحراره اولالر ایدی اولماده بدنلرندن
تحلل اولوب جنینک مالزمه سی مفقود اولور ایدی
فایده جلیله مذکوره دن ماعدا نسوانک ساکنات
بیوتدن اولوب قیام منزلنه سعی واهتمام ومصالح
بیته وتربیه اولاده تقیدنا ملری دخی مزاجلرینک
برودت ورطوبتلرندن نشأت ایتمشدر علامه شیرازی
علیه الرحمه شیخک قانونه کتابه اولدن فن اولدن
تعلیم ثالثدن اوچنجی فصلده امزجه اسنان بیانی
انتهاسنده قانونک ترکیبی بودر واما الاجناس

في اختلاف امزجتها فان الاناث ابرد امزجة من الذكور
ولذلك قصرن من الذكور في الخلقة وارطب فلبرد مزاجهن
يكثر فضولهن قولكري شرحنده نسوانك مزاجلري
رجالك مزاجلرندن ابرد اولدوغني بيديكدن جهله اسناد لال
ايليوب رطوبت فضليه اجتماعني برودت لوازمندن
قلمشدر اول وجوه سبعه نك اوكنجيسي انا رحمنده
بامر الله تعالى تكون ايدن جنين اركك اولدوغي صورتده
تكونى دشى اولان جنينك تكوننندن سريع اولوب
اعضاسي بالنسبه مدت قليلده اتمام بولور اولدوغيدر
كه اولخصوصده ارباب تشريح سقط دن واقف اولمشلردر
سرعت تكوندن قوت حرارته دليلدر ايكنجي اركك اولان
جنين اكثريا رحمك صاغ طرفنده تكون ايدر صاغ طرف
صولدن حارتدر اوچنجي بالتجربه ثابتدر كه منيسي
حار اولان كسنه نك بامر الله ولدي اركك اولور
دوردنجي اركك كبه اولان خاتونلرك برنشاط اولوب
بعد الولاده نفاسلري بالنسبه از كلديكي اركك ده
حرارتك قوتنه دليلدر بشنجي رجالك اعضاسي
نسوانك اعضاسندن بالطبع اسيجقدر ياشغله نمايان
اولور التنجي رجالك بدنلرندن چقان بول وبراز

وترى

وترى مثلي فضله لوله جه ده حدتلي اولدوغي حرارتلرينه
دليلدر يدنجي آلت تناسل رجالده خارجده ونسوانده
ايچريده اولدوغيدر زيرا رجالده اولان آلت عينى ايله
انلرده دخي بالعكس موجوده در بونلردن صكره معلومم
اولدكه جنس نسوان بالغه اولوب حيضلري جريانه
باشلادقدن صكره كبه اولمغه مستعده اولورلر وحدت
آياسه ايريشوب كورمدن كسلدكدن صكره كبه لكدن
قالورلر اما اركك لر هرنه قدر بيرونا توان اولسه لر
اخر عمرلرينه دكين اولاد كتورمكه مستعدلردر انجق
عالم يريرده حاصل اولان ولد اكثريا انثى وضعيفة الجثه
اولور ورجال ونسوانك ابتداء مدت بلوغلري قوت
وضعف ابدان وتفاوت بلدان مناسبتي ايله متفاوت
اولوب رجال مدت عمرلرندن اكثريا اون دورت ايله
اون بش حدودلرنده بالغ اولورلر اما نسوان اوننجى
سنه دن بعضى اطنا قتلرنده بلكه طقوز نجيدن اون
بش ياشلرينك انتهاسنه دكين بلوغه مستعده لردر
بعضى قزلر اون ياشنده بالغه اولوب كوردم كوردلر
بعضيلر اون برنده وبعضيسي اون ايكيسنده واون
اوچنده كوردلر البته اون بشي تجاوز ايتمدين بلوغه

ابرېشوردلر اوڭ باشلرندن مقدّم قان كورنسه كوردم
دكلدر نزف دم تسميه اولنور اوڭ بش باشلرېني تجاوز
ايدوب قان كلسه احتباس دم حيض تعبير اولنور
نرجكه طونقون ديرلر ايكي صورتده دخي معالجيه محتاج
اولوردلر بس عامة كبار اطبا قتلرنده بالتجربة والاستقرا
ثابت اولان اوتجي سنه ايله اوڭ بشنجي سنه اورتاسنه
مقصور اولوب لكن هواسي اسيجق اولان ولايتلرده نسوانڭ
تقدّم ايدرد بشلردر يعني اوڭ ايله اوڭ بش اراسنده
تخلل ايدن دورت سنه دن بلاد حارّة سواكننده تقدّم
بولنور اكثريا اونده واوڭ برده واوڭ ايكيده كوردم كوردن
انلودر امّا بلاد بارده سواكنلري اوڭ اوجده واوڭ
دورتده كوردرلر زيرا بلاد بارده اهاليسنڭ هضملري
قوي وحرارت غريزيه لري جوق والمغاله فضلاتلري آز
اولور انجون ايج كوردرلر تلويح شارحي لطف الله تبريزي
عليه الرحمة تصريح ايدركه فضلات كثير وحرارت غريزيسي
قليل اولان نسوانڭ مزاجلري ضعيف والمغالة تيز
كوردرلر انجون اوڭ ايكي ياشنده حيض كورهنڭ
مزاجي اوڭ بر ياشنده كورندن قوي اولمش اولور كذلك
اوڭ دورتده كوردن اوڭ اوجنده كوردندن قوي اولور

امّا اوڭ بشده كوردنلر يا خود تجاوز ايدنلر مذكوره مخالف در
طبيعتلرينڭ ضعفنه يا خود رحملرينڭ علّتنه دلالت
ايدر ديمشلر ونسوانڭ مه لري حيضلري جريانه باشلدېغي
اوقاتده بيومكه باشلر زيرا رحمڭ يعني دوركجه اوغلانڭ
بتاغي ديدكلري عضوڭ مه لر ايله شدّت مشاركتي واردر
سد خصوصي دخي اولمشاركتدن نشأت ايدر وحدّ
اياس كه خاتونلرڭ كورمدن قالدقلري ياشدر اولدخي
امزجه وابدان وبلدان اختلافي ايله مختلف اولوب كبار
اطبا مختارلري اوزره اوتوز التي ياشلرندن التمش
ياشلرينه دكين ارالقده بكرمي دورت سنه مدّت
انقطاع بولنمشدر اكثر تيز كسلان خاتونڭ اوتوز التي ياشنده
كسلور واكثر كيج كسلانلر التمش ياشلرينه دكين كوردرلر
زيرا اوتوز التي ياش انلرڭ سن كهولتلرينڭ اوليدركه انده
صكره حرارت غريزيه لري ضعفه يوز طوتوب قالمرينه
نقصان كلمكه باشلر لكن بلاد بارده نساسنده اكثريا
قرق بش سنه يه دكين ممتد اولور اللي ايكي والتمشه دكين
دخي متمادي اولوب بلاد حارّه ده قرقي تجاوز نادر واقع
اولمقا اوزره در الحاصل اوتوز التيدن اول منقطع
اولسه احتباس حيض اولمش اولور معالجه اولنور

نادر در كه حكمايه حذاقت معاقبندن منفعة الحكماء والعامّة
البري حيلةن اكبر ذاتنغرضه جنسيات يا الفيد در الحيط اوركبه
عند والذرف قلت لطف الله تبريزي علمه الرحمة
شرح بعضلرنده اولاد ديكار اسي نقض ايجدو
منه

يعني بلوغ شرطي اولمحه بحر سعيد بعد البلوغ
عظم حاصل ايدر او لمحه النشاء عمريه نتيجي
بابدن اولمجي فصلنده اصرف سنه دكيعاونه دي
منه

مشاركتي الله غذا ويردن طبيعتنا دكين
ايله در
منه

بو خصوصده احاديث نبويه دخي
وارده در تتبع اولنه
منه

اولادنقی علامتی تعیین جدلر
مسئله

والتمشدن صکره فان کلسه نزف دم اعتبار اولنور
حیض دکلدر انکچون حذایا سدن التمشی تجاوز ایدن
خاتونلر کبه اولمازلر زیرا رحم مادرده جنینه غدا ومادهٔ
نما اولاجق قان بولنماز فقهاء دین مبین شکر الله سعیهم
حضراتی دخی نسوانک بلوغلرینی طقوز یاشلرینه بالغه
اولدقلرندن صکره تعیین بیورب حذ ایاسی خصوصنده
کذلک بیانلرنده جاری اولان اختلافات عدیده نوع بشرک
ابدانه دائره اولان احوالکرندن علم طبه محتاج اولدقلرینی
تصریح وهر برینی او خصوصه شاهد عادل اولمش اولورلر
زیرا ذکر اولندیغی اوزره امزجه وابدان وبلدان اختلافی
درکار اولدوغی ایچون اولحفظهٔ مال وملتدن روح
الله ارواحهم بعضیلری قطعا مدت تعیین بیورمیوب
طبیب مسلم وحاذقه مراجعته موقوف قلمشلر مدت
تعیین ایلینلر دخی کبار اطبانک اوتوز التید التمش سنیه
وارنجه اعتبار ایتدکلری یکرمی دورت سنه دراسنده
تعیین بیورمشلر ازجمله اللی یاشی تقدیر اولندیغی صدیقه
اِبنت الصدیق حضرت عایشهٔ کبرا رضی الله تعالی
عنها وعن ابیها حضرتلرینک قول شریفلرید کهٔ فی زماننا
شرعا مفتی بها اولان دخی اودر اما بخارا وخوارزم

مشایخی قدس الله اسرارهم اللی بش سنه تقدیر ایلمشلر واکثر
مشایخ نور الله مضجعهم التمش سنه اعتبار ایلمشلر بعضی
فقهاء دین مبینک ضعف الله اجورهم یتمش سنه یه
امتدادینی تجویز ایلدکلری فقراینن طبدن خارجدر اما
فقهاکلامی اولدوغی اجلدن اعتباردن خارج دکلدر
الاورعه العلم عند الله تعالی وبعضی نسوانده ازکلک مزاجی
غالب اولوب کورملری مدت مدیده ده ظهور ایدر بعضی
کمی اللی آیده بر وکیمی ییلده بر وبعضیسی دخی بر سنه دن
آکثرده کورمک واقع اولور وبعضی خاتونلر اولور که
عمرنده قطعا کوردم کورمز صقالی وبیغی بنان خاتونلر
دخی ارککن مزاجنده بولنمشلردر بعضی رجالک انثی
مزاجنده اولوب صاجی وصقالی اَز بتدیکی کبی خصوص
مزبورده جامع متفرقات فن طبا اولان فاضل فیلسوف
قدوة الاطبا محمد بن ذکریا رازی علیه الرحمه مأبون
ادملر حقنده تالیف ایلدیکی رسالهده خلفاء عباسیهدن
معتضد خلیفه حضور پر حبورلرینه عبرتنما اولمق
ایچون بر صقاللی کوردعوریکی کوزردیلودیو نقل ایلمش
فی زماننا دخی بعضی مرتبه صقالی وبیغی بتمش عورتلر
کورلدی خنثی اولنلر دخی باشقه در زیرا نسوانک

مسئلة الخنثی

مجرد صنعالی وسنی ایمک ایله خنثی اولمق لازم کلماز فاضل
مزبور رسالهٔ مذکوره نک انتهاسنده کاهی ذکر وانثی نک
منفذلری منکافی یعنی متساوی اولوب احدهمانک اخراوزرینه
ظهوری قلیل اولمغله مولود خنثی اولوب هم فرجی وهم
ذکری ظهور ایدر اول خصوصده نیجه اخبار شنیعه
روایت اولنمشدر بزانی ترک ایلدک وبر عورت متعدد
اولاد طوغوروب تدنصکره ذکری ظاهر اولدوغنی جوق کسه
روایت ایلدیکی اشتدک بیورمشلر نفس الامرده خنثی نک
اصناف عدیده واوصاف غریبه لری کورلمش ونقل اولنمشدر
شیخ قانونک کتاب ثالثده خنثی اصنافندن بعضیسنده
رجال ونسوان آلتلرندن بریسی بولنماز یعنی ارکک
ایله دیشی بیننده مذبز بیندن اولور وبعضیسنده
ایکیسی دخی بولنور لکن برسی اخفی واضعف اولوب
اول بری ظاهر وقوی اولور والتده برندن تبول ایدر
قنقیسندن تبول ایدرسه اول طرف قوی اولمش اولور که
جماع خصوصنده دخی اول طرف درکار اولور بعضیسنده
دخی طرفینک علی مساوی اولور بکا خبر ویرلدی بالغ اولدیکه
انلردن بعضیسی هم جماع ایدر وهم جماع اولنور لرایمش
بن آنی اذ تصدیق ایدرین انما برطرفی خفی اولدیغی صورتده

انلردن

انلردن چوغی اول خفی اولان عضوی کسمک یاخود آخر
تدبیر ایله معالجه اولنورلر دیمشدر ففهاء دین مبین
روح الله ارواحهم دخی خنثیء مشکل ایچون باشقه
فصول یازمشلردر فی زماننا بو مرأه نک بکر ازاله اولندیغی
آن آلت ذکرانی ظاهر اولدیغی اشتدک اول مبحث ما نحن
فیه دن اولمیوب انجق امرجهٔ ناس مناسبتی ایله تعرضنه
محتاج اولمغین بو مقدار اشعار اولندی بو دخی معلوم اولهکه
نوع حیواناتدن طوغوردن ایله بر دلیل انلرک دخی علتی
باذن خالقها حرارت غریزیه نک قلت وکثرتنده دائردر
زیرا قولاقلر خارجده اولان حیواناتک آلت تناسللری
دخی خارجده اولور انلردن اولحالت وفور حرارته
دلالت ایدر اول جنس حیواناتک نسلی طوغوب وطوغورتق
ایله متسلسل اولور اما اول حیوانکه قولاقلری غایب
اوله آلت تناسلی دخی غایبه اولور اولحالت حرارتلرینک
نقصاننه دلالت ایدر اول جنس حیوانک نسلی
بر دلمق ایله حصول پذیر اولور ذلک تقدیر العزیز
العلیم **الباب الاول** بو باب تناسل بیاننده اولوب
التی فصلی مشتملدر **فصل اول** مجامعت احوالی بیاننده در
خالق القوی والقدر تعالی شانه جماعده لذت اوفر

خلق ایلدی تا که نوع بشر اول فعل لذیذک استعمالنه حریص
اولمغله تولد وتناسللری بردار فنا انتهاسنه دکین باقی
اولە پس عقلا اول فعله مجرد تحصیل لذت ایچون مباشرت
ایتمیوب بلکه تولد وتناسل سعادتنه نائل اولمق ایچون اهتمام
ایدرلر اگرچه افراد ناسدن رجال ونسوانک اکثری حداثت
سن وصحت بدن وکثرت ازواج وقوت قوی مقتضاسی
اوزره اول لذت حسی بهیمیه من غیر اختیار کثرت ایله
اشتغال ایتدکلری مقرر اما اکثریا من غیر فکر وروییّة
مباشرت اولندیغی صورتده دخی افعاللری بنه کیف
ما اتفق احوال مذکوره یه یعنی تولیدی منتج اولور لکن
جماعک منفعت ومضرتی جهتنی بلمک خصایص
عقلادندر زیرا اطبا مجامعتک تدبیرنی اسباب ستّه
ضروریه دن مستفرغات جملەسنه ادخال ایتمشلردر
حفظ صحت احوالنه عارف اولان دانایه سزادرکه
اول لذت حسی بهیمیه یه وفقلی وتنسز اشتغال
ایله افنای وجود ایلمیه بالخصوص اطبا جماعک منفعتی
بابنده اختلاف ایلیوب بعضیسی بالکلیه انکار ایلمشلردر
اما اکثریا اعضا وقوینک مساعدهسی وسایر اسباب
مقتضاسی اوزره منفعتنی اثبات ایلدیلر الحاصل جماعک

اسباب ستّه ضروریه دیدکلری التی
سببدر که ضروریات حیوانیه اونلردر یعنی
ذی روح اولان انسان انلرسز تمام اولماز
ضروریه دیدیلر بریسی جمیع ابدانی محیط اولان
هوادر ایکنجی اکل وشربدر هر ایکیسندن
حیواناتی احاطه ایدن هوادر وانفعاللر نفسانیهدر التنجی
مادر اوچنجی اویقو واویانقلق دردنجی
دوردنجی حرکات وسکنات بدنیه نفسانیه بشنجی استفراغ
حرکات وسکنات نفسانیه ونقصان باه مجامعتی
واحتباس دونقصان نفسانیه
فصلنده تحریر اولندی
سنه

ذکر

ذکر اولندیغی اوزره حداثت سن وقوت قوا حسبیله منیسی
کثیر وآرزوسی شدید اولوب شهوت قویه اوله والت
دخی تکلفسزجه تمام حرکت وانتشار بولمش اوله که آلت ایله
تحریک یاخود شهوت انگیز اولان صورت حسنیه نظارت
یاخود انلر ایله ملاعبت یا اول حالتده تفکرات ایله حرکت
ایتمش اولمیه اول کونه جماعک حفظ صحت جهتیله
منفعتی مقرردر علی الخصوص هم صحبتی برکل اندام
دلارام اوله اول صورتده حرارت غریزیه یی انعاش
ایدوب بدنک نشو ونماسنه بادی اولور وفرح وسرور
بر حبور ایراث ایلر وغضبی کیدەرر وبرامز فکرلری
ومالیخولیا کبی وسواسی تفکرلری منع ودفع ایدوب
اکثر امراض سوداویه وبلغمیه یی ازاله ایدر وعشق
دیدکلری برامزمرضه مبتلا اولنلرک اول بلادن
خلاصلرینه سبب اولور یعنی معشوقه ایله وصلت
میسر اولمادیغی صورتده وجه شرعی اوزره زوجه
اخری ایله مجامعت اولنه لەسند دوا اولور ویاشده
وکوکسنده اولان ثقلتی کیدەرر نفسی وصوتی کوچلک
ایلر وبونلرک امثالی منافع عدیده ایراث ایلر ومع ذلک
فصول حماده نقربر اولندیغی اوزره شروط وقیودی ایله

مباشرت اولنوب كيفيت ممدوحه اوزره حركت اولنسه ازجمله
مرأه كوردن كسلديكي حينك عقبنده واقع اولوب وطر فينك
منيلري وقت انزالده موافقت ايلسه ياخود محبوبه نك
اول نازل اولمش اولسه بفضل الله تعالى تولد وتناسله
مؤدي اولور بوده خي معلوم اولدكه اوصاف مذكوره ايله
موصوف اولان كمسه لر يعني مزاجلري حرارت ورطوبت
اوزره اولوب سن وقوي حسبيله شهوتلري قويه اولنلر
معتاد اولدقلري جماعي ترك ايتسه لر امراضدن دوار
يعني باش دونمسي وظلمت بصر يعني كوز قرارمسي
وانلرك امثالي علل ظهور ايدر وطعامه اشتهالري
ساقط اولوب هضملري فاسد اولور وخصيه لري
وحالب ديدكلري طمرلري شيشر وبدنلرنده ثقلت حاصل
اولوب قلق واضطرابه دوشرلر وكاه اولور كه اغراض
ماليخوليا ظهور ايدر ماليخوليا يونان لساننده خلط
اسود ديمك ايمش بعضيلر فزع معناسنده در ديديلر
باي وجه كان سودا مرضلرندن بر نوع مرضه علته اطلاق
اطلاق اولنور كه مزاج سوداوي روح دماغي يه وحشت
وفزع ويروب فكر وظنك فساده مؤدي اولمغله
العياذ بالله تعالى مبتلا اولنلرده احوال عجيبه ظهور ايدر

يعني اولنا رجال اولانلر الا اولغاو فقدانلر دينلر
اما رجال اولانلر الا اولدوغي صورتده مزه ايدن
ديمكدر يعني منسي ومتنبه مشغول اولمقدن اوجاب
مقدم صنب ابياكه منبتي جذب وبليغ ايده
معاينكه قلامه دعن قرب تفصيل اولنور
منه

حالب ديدكلري اوعية مني ايله ذكر بيننده
اولون نعلادر عن قريب تفصيل اولنور
منه

انلرك معالجه لري مجامعت ايله اولور فقط ان
مراد اولدوغي جماع مبتني اولسه اولور ايسه اولنر
اول ساعت مندفع اولور
منه

اولور مرضنك اصنافي اوچدر وتسوانده عارض اولماسي
غايت اقلندر كه خلاصي نادر در واقع اولور وكاهي ترك
جماعدن رجالك دخي اوعيه مني سنده مني تراكم ايدوب
برودت حاصل ايتمكله سميته دونر وانلرك قلب ودماغه
بخار ردي وسمي صعود ايتمكله نسوانده عارض اولان
اختناق رحم كبي حالت رجالده دخي عارض اولور علاجي
مجامعت ايله مبشر در بونلرك صكره معلوم اوله كه جماع
خصوصنده حال بو منوال اوزره ايكن افراط ايتمك
يعني حددن زياده چوق چوق جماع ايتمك انسانك
قوتني اسقاط ايدر وبكزني صرارد ر وسكرلره ضرر
ايروب اعضاي دتره در رعشه وفلج وتشنج مرضلره
اوغرادر ووجع مفاصل وباد اغريلري احداث ايدر
وكلي ومثانيه ضرر ايدر بولكه زياده اد رار ايدوب
بدنه جفاف ويرر وكاهي فتق نوعندن ادره ديدكلري
مرضه مؤدي اولور واغز قوقسي ودش اغريسي حاصل
ايدر وكاه اولور طمرجانلامق ايله قان تركوزمكه وسله
باعث اولور وكوز نورني ضعيف ايدر وسهر يعني
اويقوسزلق مرضي كتورر وبدنك باشلغني قوريدر
حماي دق وحماي حاده عارض اولور باخصوص

اصلنده ضعیف التركیب اولوب سن وقوالری دخی مساعد
ایلمیا اولكر فیه غایت ضرر در بن لرینه ضعف عظیم الی
ضعف وبروب تیز قوجادر زیرا مختار مذاهب كبار اطبا
اولدوغی اوزره منی فضلۀ هضم رابعدن یعنی درت درجه
هضمدن نضج تام بولوب جواهر اعضایه منقلب اولاجق
رطوبتدن متولد اولور انكچون بر منیدن بش درهم منی
چقمسی نك وبردیگی ضعفی ایكی یوز اللی درهم قان
چقارسه لر و بر مقدار بو تصریح ایدرلر ودخی جماع لذیذ
اولدوغی ایچون ارواح وقوی معًا اخراج اولنوب
اكثریا جماعدن لذتیاب اولنلر ضعیف الابدان
اولورلر وشول كمسنه كه اكا جماعدن صكره اوشومك
ودترمك یاخود ضیق نفس وخفقان عارض اولوب
یاخود طعامه اشتهاسی ساقط اولمه اكا اوفق اولان جماعی
ترك ایتمكدر امور مذكوره یلندكدن صكره جماعه
استعداد لری اولان كمسنه لر حفظ صحت وتحصیل
ولادت جهتیله اوفاتنی وشروط لازمه سنی دخی بیلمك
لازمدر پس جماعك وقت موافقی اطعمۀ معتدله نك
استعمال اولنوب معده ده وجگرده هضم اول وهضم ثانی
ایله منهضم اولدقدن صكره در زیرا توقف نه جماع ایلمك

هضمی منع ایلدیكندن ماعدا امتلا وقتنده حركت عنیفه
ایلمكدن امراض سدده یه وامتلائیه مثلی قرحه لرك سریعًا
حصولنه ایجاب ایدر صاقنمق لازمدر اگر بالضروری
توقف نه جماع ایلمك اقتضا ایدرسه باری عقیب الطعام
جماعدن مقدم بر مقدار حركت ایده لر تاكه طعام قعر
معده ده یرلشمك ایله مضرتی فم معده ده بولندیغی
صورتده نشأت ایدن ضرردن ازاله اوله نته كیم ضرورت
محلنده بعضی مضراتك ضرریی اهون شرین فحواسیله
بعضندن اقل اولدوغی صورتده اختیار اولندیغی كبی ودخی
جماع اویقودن مقدم اولمق افضلدر بعضیلر اویقودن
صكره لازمدر دیمشلر اما اكثریا اویقودن صكره احلق
بولنه كلمشدر آچ قرینه ایسه جماع مضردر كه حرارت
غریزیه نك استفراغ ایله ذوبانه یعنی بدنك رطوبت اصلیه سی
ارغمكه مؤدی اولور كذلك زیاده صوسزلق محلنده
دخی صاقنمق لازمدر ودخی واجب اولان بعد الجماع
اویومقدر كه اول اویقو استراحت وبر مكله حركت جماعدن
حاصل اولان تعب مندفع اولور انكچون عقیب جماعده
حمامه كیرمكی اطبا منع ایتمشلردر بعضی كبار جماعك
حركت وتحلیلاتندن صكره حمامك دخی تحلیلی مضر دیدیلر

عیون الانباده ابن بطلان نقل ایدركه حكیم نیقی
لاوناسن انكیحلی ایله عنعت ورب الاذا انكیحه قالته شخ
دیمش فان لم تقدر دیلدك ابله فی كل سنه ثم دیمش
فان لم تقدر دیلدك فی كل شهر مره ثم دیمش فان لم
تقدر دیلدك فی كل اسبوع مره ثم دیمش
اخرجها دیمش دیب بعضلی لوطه ای كرفت نیار
وانی اولیامش العلماء علی الداوی دیدن زیاده
منه

مطلب
منیدن بش درهم اكسرنا اللی درهم
قانه بدلدر

دولا خصوصیتی سببی نقل اولنور
نقل ایدن علاء الدین احمد دیمش
منه

الفناه هاسدان منعی حق فاوقیه بدی وبعد
وعلفه بدلدنده ها اندقدن بعد غسله حمام
فانده سرعتا غسل ازلیه ده مضریاولدیعی
ظاهر درد
منه

غفلت ایلیوب بعد الجماع درعقب حمامه کیرمك ایله ارواح
وقواء بدنیه ضعف ویررلر وسهر مرضنده یعنی اویقو
سزلق عارض اولدوغی اوقاتده وکوز اغریسی محلنده وخمار
دخی جماعدن اجتناب لازمدر فاضل الاطبا اولان
جالینوس جماعك وقتی بدنك حرارت وبرودت ورطوبت
ویبوست وخلا وامتلا واستفراغ واحتباس جهتیله
متوسط الاحوال اولدوغی محلده دیدیکی جهتدن جماعده که
احوال مذکوره دن هر بری منعنده علته باعث اولور
کذلك مسهل شربندن وفصددن وقیء واحتقان
حاده دن صکره وهیضه دیدکلری مرض وذرب
دیدکلری اسهالك دفعة ظهورنده ودفع بول وبراز
اقتضاسی محلنده وشدت حرارت زماننده وبلدان
حارده وحرکات بدنیه محلنده که غایت تعب چکمش
ویورلمش اوله وحرکات نفسانیه که غم وهم والم
وفرح وغضب وخوف وخجالتدر انلرك افراطلری
اثناسنده مجامعتدن اجتناب لازمدر ودخی مدفع
جهتی ایله باشده کندولردن یاشلی اولان خاتونلردن
ونفس الامرده کورمدن قالمش عجوزه قاریلر وسن
بلوغه ایرشمیان صغیره لر وحیض کورمش مراة

اعنی بعضیسنك [illegible] بعض آخردن آزاد اولور
یعنی [illegible] اولان اولادن [illegible] اولورلر
ضرر [illegible] اولدوغی کبی [illegible] انقلابه
منه

صفید [illegible] دکر طعامك معده ده زیاده
فساد [illegible] کلکدر دیلر
بالفعل عارض اولدی [illegible]
منه

اثناء

اثناء حیضده وبر قاج زمان جماع اولنمامش نسوان
وسقط واقع اولان خاتونك قانی کسلمادین وچرکین
وقبیحة المنظر اولان عورتلر ایله دخی مجامعتدن اجتناب
لازمدرکه زمره مزبوره نك مجامعتلری بالخاصه مضعف
اولمغله ابدانه وقواء ضعف ایراث ایدرلر وجماعه مباشرت
اولندقدن صکره حبس منی ایله مدافعه ایلمك غایت ضرردر
اوره مرضی کتورر وخصیتینی شیشورر وکاه اولور
برده لوزینك بربیسی یوقاری چکلوب غایب اولور واشکال
مجامعتده درکار اولان احوال دخی بلنمك لازمدر ازجمله
خلاف مقتضای طبیعت اركك التنه یاتوب عورت انك
اوزرینه چیقوب مباشرت اولدوغنده غیری منی رجالك
بالتمام خروجی متعسر اولور محتملدر که قضیبده منیدن بقیه
قالوب تعفن ایتمکله ذکرده قرحه ایراث ایلیه ودخی
قورقلور که اوره دیدکلری فتق عارض اوله وخصیتین
وقضیبده ومثانه ده شیشلر وبرالر حاصل اوله وکاه
اولور که ذکرك ایچنه عورتك فرجندن رطوبت سیلان
ایلیوب فساده مؤدی اولور یان یاتوب جماع ایتمك دخی
مضردر وجع کلی یعنی بوکرك اغریسی ایراث ایدر کذلك
ایاغ اوزرنده دخی یان یاتی اغریلری کتورر وآرده طرفندن

اوره ده فتق [illegible] علتلدر خصیتان
[illegible] الله نعوذ [illegible]
[illegible] دیر
[illegible] بن فضل الله [illegible]
منه

بنه فرجه اولان مجامعنده دخی مضرّت مقرّردر امّا
زیاده سمین اولان عورتک آرد طرفندن اعمال ایتمک
رحمی ایچنه منی القاسنه معین اولدوغی یازلمشدرکه کبه
اولمغه باعث اولور اشکال جماعک افضلی ارککک
دیشینک اوزرینه عالی اولمقدر بالخصوص خاتونک
کبه قالماسی مطلوب اوله مقدّم ملاعبهٔ تامّه به مباشرت
اولنوب ممه لرینه وسائر رحم ایله مشارکتی اولان
اعضالرینه تمام دغدغه ویروب لر بعده ذکری فرجه مس
وحکّ ایدوب براو قدر ایچری قومیالر قچان محبوبه نک
کوزلری متغیّر اولوب نفسی عظم حاصل ایتمکله قضیبنک
ادخالنی طالبه اولسه اول حالده ایچری یه یوروب منینی
صبّ ایلیه لر که محبوبه نک انصبابی مقدّم یاخود موافقت
بولنمغله باعث حبل اوله زیرا مقدّمًا ذکر اولندیغی اوزره
حبلک حصولی طرفینک منیلری انزال وانصبابنه
متوافق یاخود مرأه نک منیسی انزالده سابق اولمغه
موقوفدر رجل اوّل انزال اولدوغی صورتده مرأه فضائی
وطرایه میوب رحمی انزاله مشغول ایکن زوج طرفندن
مقدّم منصبّ اولان منی یی جذب وبلع ایتمز امّا
انزالده موافقت یاخود مرأه نک انصبابی مقدّم بولنسه

طرفینک

طرفینک لذتلری اتمام بولوب رحم کندی منیسی ایله رجلک
نطفه سنی اشتیاق تام ایله جذب وبلع ایدوب مقصود حاصل
اولور بعضیلر رجل اوّل انزال اولمق اوفقدر دیدیلر
حقیقتی تجربه یه موقوفدر مرأه نک کیفیت انزالنده
دخی اختلاف واردر بعضیلر نسوانک اوعیهٔ منیلری
رحملرینک ایچنده اولدوغی اجلدن منیلری ابتدا داخل
رحمه منصبّ اولور خارجدن جذب ایتدیکی یالکز رجلک
نطفه سیدر دیمشلر امّا اول مذهب واقعه مخالف
اولمغله باطل اولوب حق اولان ابتداءً خارج رحملرینه
دوکولدکدن صکره فم رحملری تکرار جذب ایلدیکیدر
احوال مذکوره یی شیخ قانونده کتاب ثالثدن یکرمی برنجی
فندن اولکی مقاله دن عقر وعسر الحبل بیاننده تحریر
وتحقیق ایتمشلردر الحاصل سریع الانزال اولان آدملر
جماعدن مقدّم ذکر اولندیغی اوزره ملاعبه وممه لره
وسائر اعضایه دغدغه ویرمکه محتاجلردر امّا قوی باه
اصلا بونه اولنلر اول نظره محتاج دکللردر ودخی
بعضی اشخاصک منیسی بعضی سببدن ناشی مولّد اولماز
حالت مستیده جماع ایدنلرک منیسی کبی که او حالده اکثری
ولد کتورمز وحداثت سن جهتیله هنوز بلوغه ایرشن

صبیلرك وبیرلرك رجاعه وقللی وقونسز اقدام ایدوب
کثیر الجماع اولنلرك منیلری دخی موالد اولمز نتکیم عقرده
فصلنده تفصیل اولندی ومأوف الاعضا اولانك
ولدی دخی مریض الاعضا اولور امراضك توارثی یعنی
انادن وبابادن اولاده بعض امراضك ولدلرینه دخی ظهوره
کلدیکی ولدلك والدینه وغیریه مشابهتی فصلنده ذکر
اولندی شیخ رئیس نقلی اوزره برکسه نك ذکری
مایلیق بیزدن اوزون اولسه منینك حرکتی مکانی مسافه
اولمغله رحمه اغزینه وارنجه حرارت غریزیه سنك قوتی
منکسر اولوب آکثرا مرده ولد حاصل ایدمز دیشدر
اما منا اخرینلرك بعضی کبارانی منع اتمشلر عقر فصلنده ذکر
اولنور قضیبك طول طبیعیسی صاحبنك برمغی ایله اون بر
برمق اولمق اوزره در فصل ثانی باهك یعنی جماعك
نقصانی بیاننده در معلوم اولا که جماع نقصانی اوزره
اولدوغنك سببلری چوقدر ازجمله مقدما ذکر
اولندیغی اوزره منیده کثرت وآرزوده شدت وشهوتده
قوت بولنمدیغی صورتده باهك ضعفی مقرردر شیخ
رئیس وسائر کبار جماعك نقصاننه اسباب عدیده
نقل ایلیوب اولا ذکرك کندو سنده یاخود اعضاء منیده

یعنی

یعنی انثیین واوعیه منیده یاخود دماغ وبوبرك وجکرده
کبی اعضاء رئیسه ده یاخود انلرك قربنده اولان اعضا
یاخود معده وبوکر کلو مثللی اعضاء رئیسه ایله اعضاء
جماع بیننده متوسطه اولان اعضاده یاخود اسافل
بدنده نفخ قلیل اولدوغی ایچون یاخود جمله بدنده نفخ
قلیل اولدوغی ایچوندر زیرا انتشار یعنی ذکرك قوامی
کندو سنده اولان مجوف سکولرك وطمرلرك وشریانلرك
ایچلرینه ریح قوی وروح شهوانی متبین منصب اولغین
طولا وعرضا کرلمك ایله اولور که اول روح ایله دم کثیر
وروح غلیظه دخی منجذب اولوب انتشار تام حاصل اولور
وذکرده قرار در بر قضیب سببی ایله اولان نقصان جماع ذکرده
سوء مزاج واسترخاء مفرط اولدوغی ایچوندر که ترکجه
الکاسلك تعبیر ایدرلر کذلك نقصان باه بعوده لر
واوعیه منی سببی ایله اولدوغی یا سوء مزاج مفرددن
نشأت ایدر یعنی یا الکز افراط اوزره حار وافراط اوزره
بارد وافراط اوزره یابس وافراط اوزره راطب
اولدقلرندن اولور یاخود سوء مزاج مرکب حار وشددن
اولور علی الخصوص یبوست ایله معیت ایدرسه یعنی
مزاجلری حار ویابس اولورسه اول صورتده غایت برامزدر

اوعیه منی کوکلرایله بیوردیلر الانسان
بر ... صبان یاران یمسدوه زبرایلوه دیدیلر
ماده ... خفیف فصلنده تفصیل اولندی
مسلم

وكاه اولور نقصان باه منينك قلتندن ياخود مزاج منى
برودتا اوزره اولمغله جماعى مهيج اولور حدت ولذعى بولنمديغندن
نشأت ايدر حتى بعضى كسنه لرك اوعية منيلرى طولو
ايكن منجمد اولمغله جماع ايدركن انزال اولمزلر اما كيجه
ايله اويقوا اثناسنده احتلام اولورلر يعنى انزال اولورلر
زيرا اويقو حالنده حرارت غريزيه باطنه رجوع ايتمكله
منى يه سخونت ورقت ويروب جريانه باعث اولور اما
اعضاء رئيسه دن حاصل اولان نقصان اكر قلب جهتندن
اولورسه مادۀ انتشار قضيب اولان روح ايله ريحك
تعللى قضيبه سرايتى منقطع اولمش اولور جكر جهتندن
اولورسه مادۀ منى اولان قانده قلت بولنمش اولور
دماغ جهتندن اولورسه قوت حساسه ضعيفه
اولدوغندن اولور بوكركلر جهتندن اولورسه اول
عضولر عليل اولدقلرى ايچون اولور معده جهتندن
اولورسه سوء هضمندن اولور وكاهى دماغ
جهتندن اولان نقصان اورمقدن ودوشمكدن دخى
حاصل اولور شول سببدن كه اسافل بدنه ياخود جمله
بدنه نفخ بولنمديغندن اوله اولا اعضانك يا زياده
صوقلغندن ياخود زياده اسجقلغندن ياخود زياده

وقولغندن

قورلغندن نشأت ايدر زيرا نفخ انتشار آلته معين قويدر
حتى بركسه نك بطننده الم وبرميه جك مرتبه ريح اولسه
قوام آلته سبب اولور انكچون اصحاب سوداننك آلتلرى
اكثريا انتشاره مستعد اولمغله مجامعته مائل اولورلر.
حاصل كلام قيام آلته سبب روح ايله ريحدركه منيدن
وآلت منى يه مشارك اولان اعضادن منبعث اولور
حرارت وبرودتك افراطلرى ايسه ريحك مضادلريدر
زيرا برودت اوله ريحك تولدنى منع ايدر وحرارت
مادۀ سنى تحليل ايدر ودخى شول سببلركه اعضاء منى يه
مجاور اولان عضودن نشأت ايليه بواسيره مبتلا اولوب
مقعدندن مه لوكسلمك ايله ياخود مقعدنه برالم اصابت
ايتمكله اولحالده اولان سكرك متضرر اولدوغندن
ذكرى حركتدن عاطل اولور زيرا اول سكر مقعدك
عضله سى ايله قضيب بيننده مشترك اولمغله ذكر دخى
متضرر اولوب حركتدن قالور ارباب تشريح نص ايتديلر
اوزره آلت جماع اولان ذكرك حس وحركتنى انردن نشأت
ايدن سكر مقعده كلان سكرك شعبه سندندركه
اول سكر انسانده عصعص تركجه قويرق صوقنى ديدكلرى
اك آخر فقره دن بتو برنك سكر در ابتدا مقعده اولاشور

مقعد دن اركلكده قضيبه ونسوانڭ عنق رحمه
اولاشور معلوم اولكه بدن انساننڭ اولان سكرلرك
اصلى اوتوز سكز جفت بر نكدر دماغ ايله نخاعدن
بنارلر بيدى جفتى دماغدن باقيسى يعنى اوتوز بر جفت
ايله بر تكى بو بوندن عصعصه اينجه اوتوز عدد فقرۀ
كتكلرى ايچنده اولان نخاعدن جفت جفت بتوب
بدنه منتشر اولورلر انجق آنك آخرده مذكور سكرنك
بنار فتبارك الله احسن الخالقين وكاه
اولور قوت واهيه جماعك نقصاننه ياخود بالكليه
فقداننه سبب اولور سلطانلر ياخود كبار زاده
اولان محتشم خاتونلر نكاحنه مالك اولان كمسنه لر
كبكه قوة واهيه لرى انلر ايله مجامعتى امور عظيمه دن
عد ايتمكله ابتدا امرده جماعه قدرتلرى اولماز
وبعضى خاتونلر ايله رجال امتزاج ايتميوب طبيعتلرنده
نوعا بغض وحقارتلرى جايكير اولمغله مانع الفت
اولوب مجامعته قدرت بولنماز بعضى كمسنه لر دخى
كندو لوده جماعه عدم قدرت ملاحظه ايدرك اول
معنى قوت واهيه لرنده رسوخ بولوب جماعه قادر
اولمزلر نامق الحروف فقير اولمشرينده چوق احقلر

كوردم

كوردم بعضيلرى دخى اولخصوصده مسحور اولمق
واهمه سنه دوشوب بكا سحر ايتديلر بنم رجولتيم كندى
خاطرم سبيله جماعدن قالور باغلى ديركلرى اوك
طايفه دندر بعضى كمسنه لر دخى بر قولنج زمان
لعلت جماعى ترك ايدوب خاطرلرندن آرزوى جماع
دور اولمغله نفسلرى حالت جماعى اونودب آلتلرى
دخى منقبض اولمغله طبيعتلرى توليد منى يه اهتمام
ايتمز اولور اولادى سودن كمسنه خاتونلرك
طبيعتلرى سد توليدنه اهمال ايتديكى كبى انلر كمسنه لر
ترنجاله مجامعته سعى ايتسه لر قدرت حاصل ايدرلر
پس طبيبه واجب اولان باهك نقصانى اسبابنى
واعضاء مذكوره نك احوالنى بيلوب مداوات لازمه سند
بصيرت اوزره مباشرت ايليه زيرا كه هر مرضك
دواسى ذلك المرض اسباب وعلاماتى ايله بر خوش
بلندكدن صكره ممكن اولور اولا نقصان باهه سبب
قضيبك استرخاسى وسكرلك صوقلغى اولورسه حركت
وقوام بولمديغندن بلنور كاه اولور كه منى وافر اولوب
سهل الخروج اولور اما قوام بولمديغى اجلدن انتشار
انزال واقع اولور اكر علت خصيتينده واعضاء

منی ده اولوب برودتلونندن اولورسه منینك عسرت
ایله خروجندن ولمس اولندقده صوغقلقلرندن بلنور
واکر یبوستلرندن اولورسه بوننك نحافتی ومنینك
قلتی وخروجنك عسرتندن بلنور اکر سبب جکرده
اولورسه قاتك وشهوتك ازلغندن بلنور اکر
بوبرکدن ایسه انتشارك ازلغندن بیلنور بو صورتده
دخی قوآمسز انزال بولنور اکر دماغدن ایسه
حواسك احوالی ایله استدلال اولنور سقطه دن
وضربه دن اولانلر دخی معلومدر اکر اولضعف اسافل
بدنده نفخك قلتی سببندن ایسه سائر اعضا وقوی
سلیم اولوب ضعف انجق انتشارده بولندیغندن بلنور
طبیب لبیبه جملهسی ظاهر وهویدادر **فصل ثالث**
نقصان باهك بعضی مرتبه معالجاتی وجماعه قوت
وبرن بعضی مداواتی بیاننده در خصوص مزبوره
تقیید اولنمق مهما امکن معالجه امرینی بیلمکه موقوف
اولمغله بو محلده معالجه خصوصی دخی بو مقدار
اشعار اولنمق مناسب اولمغین علی طریق الاجمال
تحریره تصدی اولندی معلوم اولی الابصار در که علم
طبك غایتی واول فن شریفك تدوینندن وتعلم

وتعلیمندن

وتعلیمندن ابدان انسانه عائد اولان فائده سی بدنده
موجود بولنان صحتی حفظ اتمك واول صحت
زائل اولدوغی صورتده اکا مماثل اولور صحت اعاده
اولنمقدر انجق غایت علم طب حفظ صحت وازاله
مرضدن عبارت اولدی صحت بدن انسانده بر ملکه
یاخود بر حالتدر که اول حالت بولندیغی صورتده اعضادن
هر بر عضوك افعال طبیعیه ونفسانیه وحیوانیه لری
سلیمه صدور ایدر مرض اناك مقابلیدر که بدنه اصابت
ایلدکده افعال مذکوره آفت پذیر اولور امراض دخی
ایکی نوع اولوب بری مفرد وبری مرکب اعتبار اولنور
مرکبی بر قسم اولوب مفردی اوج قسم اولمغله سوء
مزاج وامراض ترکیب وتفرق انفصال اطلاق اولنور
انلرك دخی اسباب واعراض وعلاماتلری بلنمکه محتاجدر که
صحت حفظ اولنوب مرضنه علاج اولنه مثلا ماغن
فیه ده ضعف باه نه دن نشأت ایندیکی بلندیکی صورتده
انك اسبابنی معالجه ایله ازاله ایتمانك طریقی بلنور
پس صحتك حفظی اسباب ستۀ ضروریه یه رعایت ایله
حاصل اولوب مرضك علاجی سببنی ازاله ایله ممکن اولور
اولدخی بالاتفاق اوج شی ایله حاصلدر تدبیر ایله

واردوب استعمالی ایله واعمال بدایله اولور یعنی قان
الوب وحجامت ایتمك وباره وبره صارمق وانلرك
مثلی الات شدلر بیلك ایله اولور پس تدبیر دیو اصطلاح
اطباده اسباب ستهٔ ضروریهٔ ده تصرف دیرلر
مقدما ذکر اولندیغی اوزره اول کاکه سببدك بریجا بدان
حیوانانی احاطه ایدن هوادر ایکنجی غدا ایله مادر
اوچنجی اویقو اویومق واویانق طورمق دوردنجی
حرکت وسکون بدنیهٔ دکه کزمك واتده وعربه یه
وقایغه بنمك واوتوروب ساکن اولمق کبی بشنجی
حرکات وسکون نفسانیهٔ در غضب وفرح وغم
وغصه والم وخجالت حکمت کبی التنجی استفراغ
واحتباسدر بول وبرازك واخلاط ردیه نك اخراجی
وحبس اولنمسی کبی بو التی سبب ضروریات حیواندن
اولمغله اسباب ستهٔ ضروریه دیرلر حفظ صحت
وازالهٔ مرض البته بو اسبابك علی ما ینبغی تصرفنه
محتاجدر علاج بابنده خود بو سببلرك کیفیت جهتی
ایله تصرفلرنده حکم عمان معالجه حکمی کبیدر لکن
اولرنده غدا ایچون مخصوص حکملر واردر که محلنده
یازلمشدر الحاصل قچان طبیب نقصان باهی موجب

اولان

اولان سببی بلسه اول سببك ازالسنه اهتمام ایتمك
واجبدر اکر سبب نقصان اعضاء رئیسه ده یعنی
کبد ودماغ وقلبده اولوب سوء مزاج بارد عروضی
ایسه صحیح الاجزا اولان مثرودیطوسدن انفع علاج
اولمز اعضاء رئیسه دن ماعدا سایر عضوده دخی
عارض اولان سوء مزاج اصلاحنده صحیح الترکیب اولان
مثرودیطوس عجیب الفعلدر ودواء مسك وتریاقات دخی
بالخصوص مصرده منفعتلری مقرردر واکر سبب مذکور
یالکز جکرده ایسه دواء کرکم وامروسیا وتجزینیا
مثللو والوردخی وبره لو دواء الکرکم قانونده صغیر
والکبیر نامی ایله ایکی درلو تحریر اولنوب سهل المأخذ
اولمغله بو کتابده اصغری اختیار اولندی اکبرینه دخی
مراد ایدنلر محلنه مراجعت ایلسونلر صفت دواء کرکم
اصفر سنبل طیب مرصافی سلیخه قسط
فقاح الاذخر دارچینی زعفران هر برندن علی
السویه اخذ وسحق اولنوب اوچ اغری کپی النمش عسل ایله
معجون ایده لر مقدار استعمالی بر مثقالدر بعضی نسخه ده
سنبل بدل ناردین واقع اولمش ناردین دخی اختلاف
مفرد ایحق ترکجه چنك اوتی وکدی اوتی تعبیر اولنان

اطبای اسلامیه علیهم الرحمة آمروسیادن
نقل ایتدکلری معاجینلرن آکثری اولمسانده
اولان آدی ایله تحریر ایتدکلری ایلدن سمعه
مرقوف اولنمغله آکثری متنجرلرده ادویه بی تبدیل
ایدوب مرتق قالمشدر بو محلده دخی اولنان اوچ
معجوندن برکه ماعدا اسباب لفظلری منکرکدر
کرکم خالص لغاتدر منکرده دن اولمغله زعفران
ایله ... اولنور امابو محلده
مراد دخی جعیه وعیره اطلاق اولنور
زعفرانه مراد اولدوغی ظاهردر
سر

قسط دخی انواع ایچنده کرماطلاق اولنور بو محلده قسط
بابونجی دیدکلری مراددر که اطلاق اولنسه اوصاداولور
وکلرنی کوزل قوقو بر کوکدر فقاح اذخر
اذخر چیچکی دیدکلری بودر ادوده آبرقاوزنلری
ایلماز مکه صمانی دیدکلری انك بودر
فولنمدر
سر

آساروناولدوغی مختاردکاردر مرتصافی برکون برکیجه مثلثده
اصلنوب بعده ضم اولنه صفت معجون امروسیا بو دخی
شیخک مختاریدر دوقو ترکجه یبان هاوجی دیدکلری بونر آق
کبی اونک تحمیدر کموّن کرمانی عود بلسان سلیخه
فوه مامانا فقاح ادخر کرفس تخمی هر برندن بر دردم دار فلفل
قسط فلفل ابیض هر برندن یارم درهم مرتصافی اوچ
درهم دفنه عیشی اون عدد آکبر زعفران هر برندن
ایکشر درهم جمله سی اخذ وسحق اولنوب اوچ آغرلغی کفی
المنش بال ایله معجون اولور مقدار استعمالی فبو فلی فندق
مقداریدر اوزرینه اسیجق صو ایچه لر معجون بجزنیا
بونک دخی قانونده نسخه سی متعدد بولنمغله بو ترکیب
اختیار اولندی صفتی فودنج جاسی افیون دارچینی
مو فو دوقو آساروندن هر برندن اونردرم فلفل
دار فلفل مرتصافی فنه وقسط هر برندن التیشر درهم
زنجبیل اون درهم میعه سائله اوتوز درهم دستور
سابق اوزره معجون اولوب التی آیدن صکره استعمال
اولنور مقداری فلفلدن مثقال دکلدر بو معجونک
طلا اولنوب وفرزجه قلنوب ایله دخی منافع عدیده سی
یازلمشدر واکر سبب نقصان معده نک سوء هضمندن

ایسه

ایسه تقویتنه سعی اولنه واکر ضعف کلی دن واوعیه
منی دن ایسه انلرک تقویتی لازمدر اما اکثریا اسخانه اولور
یعنی اطعمه حاره وادویه دن حرارت ورطوبته مایل
اولنلری استعمال اولنوب بیکمز و ستدن اشاغی بوکرکلرک
اوزرینه وقاسقلره ادهان حاره تمریخ اولنه زنبرا
ظهر وکلی یی اسخان ایتمک تقویت باهه سببدر شوشن
وباک وزنبق یاغلری مثلی اسیجق یاغلر ایله احتقان دخی
اولنور نجیب الدین سمرقندی علیه الرحمه قرطم وآنجی
بادم وفستق وقسط یاغلرینی مدح ایلمش انلر ایله
تسخین اولندقدن صکره ینه اطعمه وادویه دن وصف
اولنلری استعمال اولنه علی الخصوص اغذیه دن حرارته
مایل اولوب غذاسی کثیر ومولد ریاح اولان انفع اولدوغی
ان شاء الله تعالی عن قریب ذکر اولنور اکر سبب نقصان
اسافل بدنده نفخت قلتی ایسه تحقیق اولنه اکر
صوقلغک شدتندن ایسه ادهان حاره ایله تلطیف
دلک اولنوب دارچینی مثلی مسخن شیلر استعمال
اولنور وغذالرینه حبوبات منفخه ضم اولنور
صوغان وباقلا وبوکرلجه ونخود کبی اکر سبب
اعضانک قضیبک صوقلغی واسترخاسی اولورسه

كبار اطباء متأخرينندن مرآت الشفا مؤلفي مسعود بن
حكيم الدين حسيني عليه الرحمه مثانه علتي محلنده برد
واسترخا ايچون يازلادن مداوات ايله معالجه اولنه
دبو تعيين بيورب قسط وتاك وناردين وخيري
ياغلري تمريخنده تنبيه ايتمشلر بو محجوده دخي اول
طبيب لبيبك مختار اندندر فوش قوغاز ديدكلري
هليون تخمي وشقاقل تركجه مهر سليماني ديرلر وزنجبيل
هر برندن بشر درهم تودري بكو يعني قوش اتكي ديدكلري
ايكي نوع اونك تخملري وآق بهمن وقزل بهمن تعبير
اولنان ايكي درلو كوكلر جمله سندن اوچر درهم قوطم
تخمي اخربض دخي اطلاق ايدرلر تركجه آسبود تخمي ديرلر
وشلغم وهاوج وتودري واصرغان دكني تخملرندن
وصوتره سي ديدكلري جرجير تخمي وحب الرشاد ديدكلري
تره تخمي ولسان العصافير تعبير اولنان قوش دلي
هر برندن ايكيشر درهم بشمش باك صوغاني اوچ درهم
بنير شكري قرقبش درهم جمله سي اخذ وسحق اولنوب
بر قاعده عسل ايله معجون اولور مقدار استعمالي بش
درهمدر لكن تجربه اولنمشدر واكر قلت نفخك سببي
حرارت استيلاسندن ايسه تدبير وتعديل ايله معالجه

اولنور

اولنور مبرده آبزنه قومق ومبردات ايله طلا ايتمك كبي
وبرودتي ونفخي اولان شيلر استعمال اولنمق كبي مثلا
امروده واكشي قره توت وباقلا وسند وبوغرد هم نفسي
الدكبر رسه مداومت ايدرلر اكر سبب نقصان ضعف
بدن نشاط ايتمش ايسه مقوي غدالر ايله تقويت
اولنمق لازمدر اسفيدباجات ومطجنات واشربه وكبابات
وهرايس وبيض نيمبرشت مثلي وسند وتره ياغي وخالص
بغداي اتمكي وجوبرد وبادم وفستق وجوز ونارجيل
مثلي حبوبات استعمال ايلمه لر واستحمام مناسب ايله
استحمام ايليوب بعده سوسن وبان ياغلري كبي مقوي
ياغلر طلا ايده لر الحاصل قوت باه تحصيلنده اغذيه
هر وجهله ادويه دن عمده در زيرا سريع الهضم وكثير
الغذا اولان طعاملر شروط وقيودي ايله يتسه يعني
اشتها كمالنده اولدوغي محلده مباشرت اولنوب اشتهادن
بقيه وار ايكن فراغت اولنسه ومتعدد اولماسه هضم
كامل اولمغله ماده مني حاصل اولور انجق غدالرك
ودوالرك مهما امكن طبيعتلري وخاصه لري بلنمكه
محتاجدر كه مقوي باه اولان اشيا اوچ خصلتي جامع
اولور يعني انده كثرت غدا وتوليد رياح وحرارت غريزه

اسفيدباج فرنده قوزي وتاوق اتلري صوغان
ونخود نخلي بغل وحصرم ونشاسته روغن ايله طبخ
ايدوب زعفران ولعاب ايله بر درلو ايدوب اتمكدر
مطجنات تاوه ده قيزارتمه ايله نسخه پيرب
ايدرلر ... [illegible] ... كبابلري بريد
قريبند ... ايله نسخه ... عليه الرحمه
العباق ايله كباب بو ... يانده تحرير اولنمشدر
صح
ايله كبابات قاوت ... ديمكله معلومدر

طاجن وطاجن مرتبدر طاوه معناسنده
بوزنده قلمه رواده مراد اولور صح

حاصل اولورد اول احوال بلنمك ایله مناسب اولنلری اختیار
اولنوب باهه مضر اولانلرندن اجتناب اولنه ودخی
امتلادن وکثرت شرب مادن صاقنه لر وکثرت ایله
جماعدن واستفراغدن یعنی حددن زیاده فصد وحجامت
واسهالدن وبونلردن صکره جماعدن احتراز ایده لر
علی الخصوص انفعالات نفسانیه دن همّ وغم وغصه
والم کبی انفعالات که منی بی دکل جسدی افنا ایدر اندن
رهایه سعی ایده لر ودخی تفویت جماع بابنده کوناکون
غدالر ومفرد ومرکب دوالر یازمشلردر که جمع وترتیب
اولنسه باشقه مجلد اولمغه محتاجدر انجق بو محلده
ذکرلری لازم اولان مفردات ومرکبات برر مقدار تحریر
وتقریر اولندی الادویة المفردة الباهیة باهه قوت ویرن
مفرداتدن بعضیسی تخملر وبعضیسی حبوبات وبعضیسی
لبوبات وبعضیسی صموعات وبعضیسی قبوقلر وبعضیسی
اوتلر وبعضیسی کوکلردر اولا تخملردن شلغم تخمی
ولاحنه تخمی اصرغان تخمی وهاوج تخمی وقوتش قرناز
تخمی وتودری وتره وکوفس علی الخصوص قطراسالیون
دیدکلری بیان کرفسی تخملری وبالطبع انلرک امثالی
اولان تخملر مقوی جماعدر بالکزهر بری وبالمناسبه

باهه نافع اولان ادویهٔ مفرده بیانی

برقاچی مجموعا استعمال اولنور وحبوبات دن تخود وبوکورجه
وسمسم وبوبر ودار فلفل وقاقله وحب البان وحب
الفلفل وحب الزلم ودخی انلرک امثالیدر ولبوباتدن
فندق وفستق والسنة العصافیر وحبة الخضرا امثالیدر
صموغلردن کثیرا وحلتیت مثلیدر علی الخصوص حلتیت
حار ومنفخ اولمغله مبرود المزاج بر مثقالنی مینجج ایله
ایچسه نفعی عظیم اولمق اوزره در قشوردن یعنی قبوق
جنسندن اولنلر قرفه ودارچین وبسباسه مثلیدر
واوتلردن حسک وطالیسفرد برکلری اوتلر مثلیدر
اصول جنسندن اولنلر لوف کوکی وبهمنان وزرونباد
وقسط حلو وثعلب وهلیون وشقاقل وزنجبیل
وخولنجان وعاقرقرحا واصل حسک وصوغان
مثلیدر خصوصا بشمش اوله خاصة لعبة بربریه
دیدکلری اوتک کوکی حرارت شراب کبی جمیع بدنی
تهییج ایدر دیو شیخ رئیس تصریح ایتمشلردر وسعد
دخی شربا ومسحا نافع اولمق اوزره در اما حیواناتدن
سقنقور شهرت شعاردر شیخک مختاری اوزره
قوبروغنک دبی وکوبکی وبوکورکلری وصیداولندوغی
آکدکلری طوزی استعمال اولنور بعضی مفرداتده ورل

ورل واورل ورلانک فعلری الله کیکی بر جانوردر
اندن توحلک وقویروغی اوزون اولور انفاعی
وبابسدر غالب جذاب اولمغله آکله ودیکی بتانی
برانده بانق شلری حککلکه عظیم نفعی شاهددر
اوزرینه ضماد اولنور بعضیسی بودوهلدا استعمال
سماد کلدر
سماد

تعبیری ایله مقویات یازلدیغی وبالکز سقنقوره
اطلاق اولندیغی ایچوندر بو قسم حیوان معهود دکلدر
غفلت اولنمیه وجمله انی بیلان حیوانلرك دماغلری
خصوصا سرچه بینیسی معروفدر وکچی وقوزی
خصیه لری وجمله اکل اولنان قوشلرك خصیه لری
خصوصا خروس خصیه سی وجکرلری خصوصا
سمز تاوق جکری اوله مقویاتندندر شیخ رئیس
اوکوزك ذکری خواص مجراسنده جاری وردوه
کوشکسنك مایه سی عجیب الفعلدر دیمشلر بعضی
کبار اسدك خصیه سی دخی عجیب الفعلدر دیدیلر
یلانك بالغی وتنکچ دخی مقویاتندن اولمق اوزره در بونلردن
ماعدا مقویات اکثر مزاجن بعضی در طبیب حاذق مشورتیله
مناسب اولانه مداومت اولنور اما ادویۀ مرکبۀ باهیه دن
قرنفل ومفرح یاقوتی وسایر جواهر معجونلری مثلی
ذی قیمت اولان معاجین شهرت شعاردر اما هر کس
انلرك تحصیلی عسیر اولمغله سهل الماخذ اولنلردن
امزجۀ مختلفه مناسبتی ایله بر قاچ ترکیب تحریره اهتمام
اولندی تاکه بو بابده معالجیه مباشرت ایدنلر امزجه
تخالفی ایله مداواتك دخی مغایرتنی بیلوب کندی مزاجلرینه

مناسب

مناسب اولان معالجات تحصیلنه سعی ایده لر وابتداء
مزاجلرینی اعتدال اوزره کتورمکه سعی ایدوب بعده مناسب
اولان مقویات اخذینه مباشرت ایلیه لر زیرا مقویاتندن
هر مزاجه موافق اولور معجون ازدر انجق ظهورنه
بناءً اکثریا اطلاق اوزره مقوی یازلمشدر مثرودیطوس
وفلاسفه وبلادر معجونلری مثلی بونلر فی الحقیقه
مقویاتندندر انجق مزاجلری حرارت اوزره اولنلره
مناسب اولماز نته کیم سوء مزاج بارد بیاننده ذکر
اولندی تدبیر الامزجة الحارة شیخ رئیس قانونك
کتاب ثالثندن یکرمنجی فندن اولکی مقالده ضعف باه
معالجاتنی وجوه عدیده ایله تحریر ایلیوب حذاق
الطبا به اعتماد امزجۀ مختلفه نی تعیین وتفریق
ایتمامشلر اما کبار مؤلفیندن فاضل فیلسوف
ابو الحسن سعید بن هبه درهٔ فواید نام تالیفنده هر
مزاجه موافق اولان مرکباتی باشقه باشقه تحریر
ایتمشلردر انلرك تقریرلری اوزره بعضی سهل الماخذ
اولنلری ترجمه اولندی بر سهل الماخذ اولان ترکیبه
مداومت حار المزاجه کثیر المنفعت اولمق اوزره در
صفتی اون ز درهم حلواسنی بر رطل یعنی یوز اوتوز

درهم خالص سُدْ ایله قوبولنجه آهسته طبخ ایدوب
هر کیجه اویقوبه یتاجق حالده ایکی ملعقه وعلی
الرّیق کذلك ایکی مثقال استعمال ایده لر ملعقه
دواده بر مثقاله وعسلده دورت مثقاله اطلاق
اولندیغی مختار کبار اطبّادر اولاً اثناده اکثر غدالری
صوغان ایله تربیه اولنمش تازه بالق اوله اسبجق
ایکن اکل ایدوب اوزرینه سبخنج ایچه لر دوآء
حَسَك دخی محرور المزاجه مناسبدر که قانونده
شیخ رئیس ذکر ایتمشدر حسکه ترکجه دمره یکنی
وچوبان قالقدانی دیرلر برد کتلی اوندر انك تازه
سندن اکر بولنمزسه قورسندن اخذ ایدوب مقدار
کفایه صو ایله طبخ ایده لر بعد التّصفیه ماء مطبوخه
سکر ایله قوام ویروب علی الرّیق ایکی مثقال استعمال
واوزرینه بر کاسه اسبجق سد ایچه لر تدبیر الامزجة
الحارّة الیابسه اکر مزاجه حرارت ایله یبوست دخی
غلبه ایتمش اولسه اغذیه وادویه دن مرطبه اولانلره
مداومتدن ماعدا احمام مرطب وآبزنلر وادهان
بارده طلاسی ایله معالجه سعی ایده لر اما اولکونه
مزاجك ترطیبی غایت مشکلدر خذاقت طبیبه عنایت

بیان ملعقه
حسکك آدی ماهالرندر دمورد کنی وچوبانقالقانی دیرلر برتاج دولاو ایکان اولور رطوبتلری دیرلر بو حققندن بارده وابس کیفیتلی اولدقلرنده اثکده .. ومنفعتکاردر فنلرنده اولدیغی سرو بشیرد بیان اندایه الاغدیه الاتراحیه

زبانی

زبانی رفاقتنه محتاج اولور والله الموفّق تدبیر الامزجة
البارده برودت غلبه سندن نشأت ایدن نقصانك
باهك علاجنده اغذیهٔ حارّه وادویهٔ حارّه تحصیلنه
سعی اولنور لطف حقله اول نوعك علاجی آساندر بر معجونك
فاضل مزبورك مختار اتدیکیدر صفتی شقاقل ترکجه
مهرسلیمانی دیرلر وبرزجر جابر صوتره سیدر ذکر
اولندی تودری احمر وبیاض تودری بونلره قوش
اکی دیرلر زنجبیل وبهر هر برندن ایکیشر درهم سرجه
دلی وکونلك هر برندن بر درهم جملهسی اخذ وسحق
اولندقدن صکره جوز یاغی ایله اوُلوبا اصلاح
اولنور . و برد درهم سرجه قوشی بینیسی دخی ضم اولنور
اوج مثلی سکر ویاخود عسل ایله معجون اولوب اختشام
وصباح بر مثقال استعمال اولنور تدبیر الامزجة
البارده الرّطبه مزاجلری بارد ورطب اولانلر کسالتلرك
مبتلری دقتی اولوربعند الجماع وافرچقار اما اکثریا
مولد ومنتسل اولماز سائر علاماتلری معروفه در
بر معجون بارد ورطب اولان امزجیه موافقدر صفتی
جرجیر تخمی شلغم تخمی صوغان تخمی تودب تخمی هلیون
تخمی بورنجه تخمی هویج تخمی جام فستقی ایچی قلقل حبی

فلفل کافور ایله تخمیر ایدوب بادرنبوبه بیان نیسار ماده نشان اولهجق . ایکان اتیکر مهج

حب الزلم بوزیدان قسط حلو زنجبیل لسان
العصافیر شقاقل بهمن دار فلفل علی السویه
اخذ و سحق اولنوب اوچ اغری کفی المنش عسل ایله
معجون اولور مقدار استعمالی ایکی مثقالدر اوزرینه
برکاسه نبیذ اچلسه عجایب مشاهده اولنور وبنه
درة القوبره صاحبی یازدیغی اوزره حلبتی عسل
ایله معجون ایدوب بر در مثقال استعمال اینسه لر واوزرینه
برکاسه نبیذ ایچسه لر هر بر استعمالدن ایکی ساعت
مرورنده تاثیری ظهوره کلوب عجایب مشاهده ایدرلر
ودخی تقویت خصوصنده بعضی احتقانلر ومسهلر
یازمشلردر نطویلدن اجتناباً ولنوب انلر محلنه
حواله اولندی وجماعه اعانت ایدن بعضی مقویات

مطلب
مقویات من غیر الاکل والشرب

دخی انسانک جماعتنی یاخود حیواناتک مسافده
لرینی کورمکدر او خصوص کورلدیکی کبی البته
جماعتک لذتنی ملاحظه سی تقویتنه باعث اولور
کذلک جماعت بابنده تالیف اولنان کتابلر قرائت
اولندقده علی الخصوص مصور اولوب کوناکون
هیئتلر ایله مواصلت کوسترلمش اوله مشاهده سی
مهما امکن قدرتی اولنلره تقویت کتورر ودخی جماعه

متعلقه اولان حکایتلر واو خصوصده فوق الاشتها اولان
کمسه لردن نقل اولنان روایتلر ونسوانک یاخود
محبوبلرک نغمات رقیقه لری جمله مقویاتندندر اما
اوزرینه یاتوب اویومق کرچه من وجه مضردر
جماعه معیندر دیمشلر کذلک قاسغی تراش ایتمک شهوتی
تهییج ایدر انکچون تجرد اختیار ایدن زاهدلر قاسقلرینی
اُسْتُره ایله تراش ایتمیوب آخر نسنه بر ایله تنظیف ایدرلر
زیرا استره نک اول عضو اوزرینه مروری قانی جذب
ایتمکله حرارت وشهوتی تحریک ایدر انکچون قاسغی
تراش ایتمک ذکری بیودر وباش تراش ایتمک انسانک
بوینونی قالنلندررر دیمشلر فصل رابع باهی
قطع ایدن وکیدلکه مانع اولان اشیا ذکرنده در
طبیبه لایق اولان باهه تقویت ویروب جبله اعانت
ایلیان اشیایی بیلدیکی کبی باهه نقصان ویرن وکیدلکه
مانع اولان اشیایی دخی بلمکدر زیرا انسانک بر
خصوصده نافع اولان شیلری بلمکه احتیاجی اولدیغی
خصوصه ضار اولان شیلری بلمکه احتیاجندن
اکثر واولی دکلدر البته نافع اولانی بیلوب تحصیلنه
سعی ایندیکی کبی مضر اولانی دخی بیلوب اجتناب ایتمک

لازمدر علی الخصوص مانحن فیه ده کاه اولور مضر
اولانی استعمال اولنمق اقتضا ایدر ازجمله غایت ادنو اولان
خاتونلرک وبحسب السن هنوز بالغه اولمش قزلرک کبه
اولمالری کندولره مضر اولدیغی اجلدن انلره مانع حبل
اولور معالجه ایله معامله اولنمق لازمدر حتی ابو الاطبا
ابقراط اولکونه خاتونلرکبه قالدقده دوشورمجه واوبرملک
امر ایلمش تاکه طوغوررکن هلاک اولمیالر مرتفعه اولان
نسوانک دخی کذلک عدم توالدینه سعی اولنور تاکه مریض
ولد وجوده کتورمیه لر امراضدن بعضیسی متوارثه
اولدوغی مقرردر بوتا لیفده دخی بالمناسبه اعلان
ومحلنده بیان اولندی الحاصل قاطع جماع ومانع
حبل اولان اشیانک بلنمسی دخی لازم اولمغله بحسب
الاقتضا ترجمه واملا اولندی معلوم اوله که ادویه
واغذیه دن جماعی قاطع اولنلر ایکی صنفدر برصنفی
منی یی تخفیف ایدوب افنا ایدر وبرصنفی تغلیظ وتجمید
ایتمکله منع ایلر پس رطوباتی قوروبدوب ریاحی تحلیل
ایدنلر سذف ومرزنجوش وفنجنکشت وقودنج یعنی
یاربوز وطورق اوتی وبوزرلک تخمی وکمون وشهدانج
یعنی کنکر وصارمسق وبونلرک امثالی شرب حرارتی

جهتی ایله تخفیف منی وتحلیل ریاح ایدن شیلردر مداومت
ایله تاثیرلری مشاهده اولنور لکن مزاجی رطوبته مائل
اولان سمیز ادملره ضرر ایدر مزلو یابس المزاج اولنلره
استعمالکدن اجتناب لازمدر تغلیظ وتجمید ایدنلر
مرجمک وطاری وتکه بوینوزی وماروکل وسمزاوتی
وبقله یمانیه وسرمق وانلرک امثالی بارد اولان
اشیادر که مداومتلری قاطع باه اولمغله مانع حبل
اولمش اولورلر وبقولک غیری اکشی شیلره مداومت
ایتمک دخی باهه مضردر سرکه وقوره قصوبی واکشی
الما واکشی نار وسماق واغاج قاوونی اکشیسی وزرشک
واکشی یوغرد آیرانی مثللی ونیلوفر وبزر قطونا کبی
شربتلر اولنلر قاطع باه اولورلر اما مقدما تحریر
اولندیغی اوزره بارد المزاج اولنلری قطع ایدرلر بوقسه
حار المزاج اولنلرک طبیعتلرینی عند الله کتورمکله مقوی
باه اولورلر انجقون طبیب لبیب مشورتی توصیه اولنور
وافیون وبیروح مثللی مخدر شیلر وکافور دخی قاطع
باهدر وبونلردن ماعدا قبل الجماع استعمال اولنسه
مانع حبل اولور تراکیب یازمشلردر بحسب الاقتضا
لزومی اولمغله انلردن دخی برقاچ ترکیب املا اولندی

نعلبندیانه تربکا ابتیغی وبریمه اوبنانی دیدکلری افندر صح

٢٤

ازجمله قودنج نهری عصاره سنی عند الجماع ذکره طلا ایدوب
مراه دخی بعد الجماع اول عصاره دن فرزجه کتورمك
حبلی منع ایدر دیدیلر درّه فریده مؤلفی سعید بن هبه
خصوص مزبورده نسواندن حار المزاج اولوب جسمی
نحیف اولنلر ایله سمینه اولوب بارد المزاج اولنلری
تفریق ایتمکه محتاجدر زیرا علاج مذکور حارّ المزاجی
منع ایدر اما سمینه اولنلرك مزاجلرینی تعدیل ایتمك
ایله بلکه حبله معاین اولور انلره کافوری سحق ایدوب
کل صویی ایله فرزجه ایتمك لازمدر دیمشلر کذلك وقت
جماعده ذکره قطران سورمك عجیب العملدر زیرا
نطفه یی افساد ایتمکله امزجهٔ مختلفده عملنی اشلر
اکر مداومت اولنسه بالکلیه مانع حمل اولمق اوزره در
بلسان یاغی و صوغان عصاره سی دخی انك کبیدر
غرب که بر نوع قواق اغاجی ایدر انك یپراغنی و چیچکنی
سحق ایدوب صو ایله ایچمك و اوج مثقالنی عورت ینه
غرب صویی ایله فرزجه ایتمك کذلك نعناع عصاره سنی
کتورمك مانع حبل اولور لاحنه تخمی دخی سحق ایدوب
کتورمك منییی افساد ایدوب حبلی منع ایدر سسم نقع
اولنان صویی دخی ایچمك مانع حبلدر دیدیلر من غیر

تجربه

تجربه اعتماده سزا دکلدر کذلك فیلك زبلنی کتورمك
مانع در دیدیلر بعضی اطبا بر خاتونك فرقی کوندکین
علی الریق یاقلاّ بیسه عمرنده کبه اولماز تجربه یه مراد ایدنلر
بر تاوغه فرق کوندکین بیدورسونلر یمورطه لمز اولور دانلر
بلسونلر دیمش بو ترکیبه دخی مانع حمل اولمق اوزره در
صفتی کرنب نبطی دیدکلری لاحنه تخمی و تره تخمی
هر برندن ایکیشر درهم اخذ و سحق اولنوب قطران ایله
معجون ایدرلر و قودنج صویی ایله کتوره لر بو معنی ده
اطبانك تحریر ایتدکلری مفردات و مرکبات اکثرمن ان
یحصی در انجق بو محلده بو مقدار ایله اکتفا اولندی
چونکه بو فصل رابعده موانع حبلدن بعضیسی ذکر
اولندی ایسه بحسب الاقتضا مسقط جنین اولان
ترکیبلردن بعضی دخی ذکر اولنمق مناسب کورلدی
مسقطات سعید بن هبه تحریری اوزره بو ترکیب
مسقط جنین اولمق اوزره در صفتی زراوند طویل
حنظل یانا حب الغار و مرصافی و قسط و سلیخه
و تره و افسنتین عصاره سی و قردمانا و فلفل
و مشکطرامشیع جمله سی بالسویه اخذ و سحق اولنوب
نخود مقداری حبلر اولنور وقت حاجتده هر کون

هركون برو مثقال اون كوندكين سدف ياخود آجى
باقلا صوبى ايله ايچلوب وسدفا ايله فرزجه ايده لر
مرازه نك كوبكنه آجى بقلا ايله صغر اودى ضماد ايمك
مسقط جنين ومخرج صوغلجاندر كه تجربه مز سبقت
ايلدى فرزجه آخر تربد ومر وخربق وجاوشير على السويه
اخذ اولنوب صغير اودى ايله بلوط ايدوره لر ديكر
قثا الحمار عصاره سنى صغر اودى ايله فرزجه ايمك
عجيب الفعلدر ديديلر كرچه اكثر اطبا بو احوالك كتمانى
ايله توصيه ايديلر اما بحسب الاقتضا بو مقدار اشعار
اولندى مأمولدر كه ابقراطدن نقل اولنديغى اوزره زياده
مقتضى اولمدقجه اعمال ايتميه لر حق تعالى موحدين قوللرينى
جادۀ شرع مبيندن آيرميا بحرمت سيد الانبياء والمرسلين.
فصل خامس عقر بياننده در عقر عينك وقافك
ضمه لرى وراينك سكونى ايله اولكى بايرك كبه اولماموق
وولد كتورمامك معناسنه در كبه اولماين خاتونه
وولد حاصل ايتميان اركك آدمه ايكى سنده دخى عاقر
اطلاق اولنور رجالك ونسوانك بعضيلرى بامر الله
تعالى بحسب الخلقه عاقر اولوب عمرنده ولد كتورمزلر
وبعضيسى اصل خلقت حسبيله عاقر دكللردر لكن
اسباب

اسباب داخليه وخارجيه دن ناشى بعضى سبب بالكليه
مانع حبل اولمغله ياخود كبه لكده عسرت ويرمكله ياخود
اكثريا دوشورمكه باعث اولمغله ولد كتورمزلر شيخ
رئيس برمقاله ده جمله سنى تحرير وبيان ايلمشلردر
بس عقرك اسبابى خاتونلرك رحملرنده يا اركك آدملرك
ذكرلرنده ياخود ذكور واناثك منيلرنده ياخود آلت
منى اطلاق اولنان اعضالرنده اولور ياخود مباديده
يعنى اعضاء رئيسه ده اولان سببلردن اولور دماغ
وقلب وكبدك ضعيف اولدقلرى كبى غم وحزن وخوف
والم دن نشأت ايدن موانع دخى انلره ملحقدر ودخى
باشده حاصل اولان اوجاع وضعف هضم وامتلا
ودخى اسباب خارجيه واقع اولان حطالر كبى آزجله
مثانه لرنده طاش تولد ايدن كمسنه لرك بعضيسنده
العياذ بالله تعالى ادوار كاركوا اولموب ذكرك آلت طرفى
يارلمغله اخراجه محتاج اولمغين اول عمل دن ناشى اعضا
تولديه ضرر اصابت ايدوب مانع توليد اولور كذلك
لعلة بمرده لوبنى جفادمتى ياخود بالكليه كسمك ياخود
بحسب الاقتضا اينه مك ديدكلرى عملى اجرا ايمك
ايله كه اكثريا انى حيوانا نلرك قوچلرده واوكوزلرده اجرا

يعنى قضيب وخصيتينى بالكليه كسلمك

ابدرلر البتة مانع تولید اولور اول کیمسه‌لر عربیده وجادیرلر
وبش وجهله بیان اولنمشدر علامه شرحنده فصد
فصلنده بالمناسبه ذکر ایلدیکی اوزره بونا البقده تحریر
اولندی ابقراط مذهبنده قولاقلرارد نده اولان ایکی
طمرلری قطع ایتمک دخی مانع نسل اولور اما جالینوس
اول خصوصی انکار ایتمشدر اول احوال بوکتابده باب
ثالثده فصل ثانیده تفصیل اولندی ودخی شول
سببلرکه رحمه اوله اول اسوء مزاج بارد اولدیغی صورتده
کثیف اولمغله جرمنده اولان طمرلرک آغزلری قپانوب
ایچرسنه حیض قانی وکندی منیسی کرکی کبی جاری
اولامدیغندن ماعدا بغان ارکککک منیسی داخل اولسه
برودت مزاجندن ناشی اول منیسی دخی صوووب حبله
مانع اولور شیخ رئیس واتباعی افراطله صوق صوبی
جوق ایچمک دخی منی‌یی مفسد اولور برودت ایراث
ایدردیمشلر رحمک برودتنک علامتی حیض قانینک
قلتی وکیج کیج کلوب رنککده دخی قرمزیلغی ناقص
وقوامی دوری وصولی اولدوغیدر زیرا طمرلری
طونقوب اولمغله قانک غلیظلی محتبس اولوب رقیقی
جاری اولور اول اجلدن قانک رنکنده دخی نقصان

طاری اولور رحمی بارد اولان خاتونک قاسغنده قیل دخی
آز اولور زیرا قیللرک تولدی حرارت غریزیه‌نک تأثیری
سببی ایله اخلاطلردن منفصل اولان ابخره دخانیه‌دن
اولور مساماتی بدن دخی طرلتره وکوکشکلکده معتدل
اولمق لازمدر برودت ایسه انلره مانعدر انکیچون
قیل آز بتار کما اولور مزاج بارد جمیع بدنه عام اولور
علامتی لون ولمسدن وغیری عوارضدن بیلنور اکر
رحمک سوء مزاجی افراطله حرارت اوزره اولورسه
منیبی احتراف جهتندن افساد ایدر علامتی حیضک
قلتی وحرارت وغلظتی ورنکک سیاه اولدوغیدر
حیض قانینک رنکی بلنمک مراد اولندقده بر بوجه
یا یفنمش بیاض بزی حایضه خاتونه بر کیجه کنوردیکده
یابقه‌یوب کولکده قورودرلر اکر لونی حمرته مایل بولنورسه
طبیعتنا اعتدالنه دلالت ایدر صفرته مایل بولنورسه
مرهٔ صفراننک غلبه سنه وسیاهه مایل اولان سوداننک
غلبه سنه دال اولور وکاهی حرارت رحمدن جمیع
بدنه سرایت ایلیوب اول خاتونک بدن نحافت اوزره
اولور وکوبکی النده قیل جوق بتر اکر رحمک مزاجنده
حرارت ایله یبوست دخی بولنسه منیسی تغلیظ وتخفیف

وافساد ایتمکله حبله مانع اولور علامتی بدنك نحافت
وحیض فانی قلتی اوزره اولوب دائما فرج قورو اولمقدر
کاه اولور رحم بیوسنندن ناشی قورودریه دونر
اکا واصل اولان منی دخی کوچ صاجلان بیره دوشمش
تخمه دونوب برشی حاصل اولماز اکر رحمك سوء
مزاجی رطوبت اوزره اولورسه منینی افساد ندن ماعدا
استرخا سببی ایله قوت ماسکه سی ضعیفه اولوب
منیبی طوتمز ازلاقا ایدر وقوة جاذبه سی دخی
ضعیفه اولوب منی رجلی جذب ایلامز جذب ایتدیکی
صورتده دخی اولمنی اراضی نزه یه دوشمش تخمه دونر
یعنی صوصزلغی سببی ایله بنا فلق اولمش بیرکبی برشی بیتورمز
بتوردیکی صورتده دخی جنینك جثه سی برمقدار
بیودکده کثرت رطوبتدن ناشی ادنی سبب ایله دوشوردر
رطوبتك ایسه علامتلری ظاهردر عقرك سببی
سوء مزاج رحمدن غیریدن اولدقده کاهی رحمه بلغمی
وصفراوی یاخود سوداوی خلط دوکلك ایله رحمك
ومنینك مزاجلرینی افساد ایتمکله مانع حبل وباعث
سقوط اولور وبعضی رحمه مرض عارض اولمغله مانع
حبل اولور ازجمله اغزنده قانی شیش حاصل اولور

یاخود

یاخود لحم زائد بتار اولدخی سکل کبی اولور وغیری کونه
اولور ورتق دیرکلوی که دانك وبانك فخه لری ایله
فرجك اغزی طرفنده بنات شیدر ذکورك دخولنه مانع
اولور وانلرك مثلی فم رحمی سد ایدروب منینك دخولنه
مانع اولان علتلرك جمله سی عقره سبب اولور کاه اولور
رحمك اغزندن برطرفنده لعلة صلابت عارض اولمغله
یاخود رباطلرینه ولیفلرینه غلیظ ولزج خلط منصب
اولمغله رحمك اغزی برطرفه چکلوب فرجك برابرنده
بولنماز اولجهتدن منی صچرادقده اغزینه طوغری
دوکلیوب ایچریسنه الامز بوعکتك علامتی جماع
خاتوننه وجع عارض اولمقدر زیرا کرحم قضیبك عینی
اولمغله اولجهتده قضیب مستقیم اولدوغی کبی عنق رحم
دخی استقامتده سعی ایتمکله علیل اولدوغی جهتدن وجع
عارض اولور تجربه صاحبه سی اولان قابله خاتونلر
اولخصوصی بوقلیوب اولعلت صلابت غمی امتلادوغی
ودخی عروقك یاخود لیفلرك تمددن غمی بیلورلر الا
کوره علاجنه نفیذ اولنور وکاه رحمده بواسیر
ظهور ایدر وکاه اولور اسی شیشلر وبرامز برالر
عارض اولوب جمله سی حبله مانع اولور زیرا حبل وتو

لید

علتی اولان طرفنده بی یوقسه عکسنده در
لقوه ده اولان انقلاب اوفق بیننده دخی
درکاردر ... سنله

رحمك صحت وسلامتنه موقوفدر ایله اولسه توالد
وتناسل طالبی اولنلر اولبابده طبیب حاذقه مراجعت
ایلیوب مانع تولید اولان امراضك اسباب وعلاماتی
ومعالجاتنه تفقد ایلیه‌لر تا که مسبب الاسباب فتح باب
مرادات ایلیه سبب عقر قضیب جهتندن اولدوغی
مقدما ذکر اولندیغی اوزره بعضی ذکر بحسب الخلقه
قصیر اولمغله منی بی قعر رحمه ایصال ایدمدیکندن
نشأت ایدر وبعضیسی افراطله طویل اولمغله منی
اول مسافه‌ده صووقدوغندن اولور بو خصوصده
علامه قرشی مطلق تعلیل ایدوب شیخ رئیس اکثرا مرده
تعبیر ایتمشدر لکن متأخریندن بعضی کبار تردد ایتمشلر
کاهی ذکرك قصره لغی صاحبنك سمزلکندن علی ناشی قعر
رحم بعید اولمغله ذکر قصیر اولمش اولور وکاه اولور
ذکرده اعوجاج عارض اولور یعنی مرض عروضی ایله اکری
اولوب هر بار حرکت ایلسه بر طرفه اکیلور اول جهتدن
مجامعته قادر اولمز قدرتی اولنلر دخی استقامتی
بولمدیغی اجلدن منیسی قعر رحمه واصل اولمیوب مانع
حبل اولور اعوجاجك بر نوعی دخی ذکرك التطرفنده
اولان طمرلرك قصیر اولدوغندن ناشی حین حرکتده

یعنی فی الحقیقه اولاد اولازده مانع حبلدر دیمش
بعض نسخه‌ده مانع اولور دیو بعضی کبار
منه

نشأت ایدر وکاه اولور مرأه‌نك سمزلکندن
مطلب اعوجاج ذکر

باشی اشاغی طرفنه مائل اولور بر نوعی جماعده خلل ویرمز
لکن منینك استقامت اوزره صچرامسنه باعث اولمغله
مانع حبل اولور سبب عقر نفس منیده اولدوغی صورتده
قلتندن یاخود رداءت وفسادندن نشأت ایدر که حار
محرق وبارد منجمد ورطب سیال ویابس غیر منبسط
اولمغله مولد اولماز منینك دخی رداءتی موافق اولمیان
غذالردن وحوضلی شیلردن نشأت ایدر یاخود
صحیح وسالم اولمیان اعضادن حاصل اولدوغی ایچون
اولور زیرا منی کبار اطبا مختارلری اوزره جمله اعضادن
حاصل اولمغله سلیمدن سلیم وسقیمدن سقیم کلور
کاه اولور فساد بالکز زوجك منیسنده اولوب تولید
بولنماز تفریق وتبدیل واقع اولوب زوجه آخره
وارسه ولد حاصل اولور عکسنده کذلك تولید
بولنور کاه اولور فساد طرفینك منیلرندن نشأت
ایدر یعنی ایکیسنك دخی سوء مزاجلری موافق بولنوب
احدهما آخری تعدیل ایده‌مز مثلا ایکیسی دخی افراطله
حارین یاخود باردین یا رطبین یاخود یابسین اولسه‌لر
بینهماده تولید بولنمز تبدل واقع اولسه هر بری
مصلح ومعدله مصادف اولمغله تولید وتناسل بولنور

بو مرض زائل اولدقده کلیسنده دخی قابل العلاج اولنلری لطف خفیف
مداوات قبول ایدر لکن تبدیل دخی علاج قوی اولور حتی
بر جماعتك منیسنده سوء مزاج حصولیله برودتدن دیلوبر
زیاده اولسه منیسنك حرارتی ویبوستی زیاده اولمله
زیاده برودتی ویبوستی معادننك ایدوکلری زوجه‌لرن
منیسنده اولان برودتدن ویبوستی تعدیل ایدوب تولیده
باعث اولور
منه

وكاهی مرأة زیاده سمز اولمغله ایچ یاغنك كثرتی رحمك
اغزینی صقار منیء رجل كوكی كبی ایچنه واصل اولمز
مكر اول كونده سمینه اولان خاتونلر حین جماعده ساجده
هیئتنده ایكی دیزینك اوزرنده باشی اشاغه طورده
یاخود علامهٔ قرشی تعبیری اوزره راكعه طرزنده اكله
اول طریق ایله داخل رحمه منیٔ ادخالی ممكندر لكن
اكثریا موجب حبل اولمز كذلك اول ترتیب خاتونك
كندی منیسنك ودم حیضنك دخی مجرالرینی طراللحوق
ایله فضاء رحمه منیسی از واصل اولور وحیض
قانندن دخی هم قلیل وهم رقیق واصل اولمغله جنینك
تولید وتغدیه سنه كافی اولمزلر طرفیندن كفایت
مقداری منی داخل اولدوغی صورتده دخی ایچ یاغنك
رحمی صقدوغندن ناشی اكثریا جوفندن منینك اخراجه
مؤدی اولوب حبله مانع اولور بونلردن ماعدا غایت
سمینه اولان خاتونلرك بدنلرنده بدل ما یتحلل دن
ماعدا جنینك تولید ونماسنه كفایت ایده جك
مقداری فضلهٔ غدا از حاصل اولور اكثر اولك
جهتدن ثمرهٔ اولاد پیدا اولماز زیاده یوك میوه
اغاجنك اكثر ازمانده یمشی از اولدوغی كبی اما

برخاتونك

برخاتونك افراط اوزره هزالی یعنی اریق اولماسی مراد امكده
رحمكده سوء فراج اولمیا وسائر موانع بولنمیا كیده لكده مانع
اولماز لكن جنینی كماله ابرشدروره موجب سقط واقع
اولور زیرا اول حالده طبیعتی باذن خالقها بدننك
تدبیرنه جنینك تدبیرندن زیاده اهتمام ایدوب غدا سنی
نفسنك اصلاحنه وقوتنك عودتنه صرف ایتمكله
قلت غدا جهتندن جنینی ضعیف اولوب ساقط
اولور مبادیده حاصل اولان آفت دخی سبب عقردر
دماغ وقلبك وكبدك ضعیفی ولدقلری كبی
ومعده نك ضعفی وكثرت امتلاسی كبی زیرا تولد جنین
ارواح وقواننك كثرتنه محتاجدر اعضاء مذكوره
ضعیفه اولدقلری صورتده مادهٔ تولد ناقصه اولمغله
یعنی منیده نقصان بولنمغله عقره سبب اولور واعراض
نفسانیه نك شدتی دخی باعث عقردر زیرا انفعالات
نفسانیه نك بدنده تاثیری سائر امراضدن اشد
اولدوغی ظاهردركه غضب وخوف وحزن واكدردن
بریسی طاری اولدوغی آن انسانك لونی وصوتی
وحركات وسكناتی متغیر اولور اول اجلدن هم مانع
علوق وهم باعث سقوط اولمغله تولیده مانع اولور

اول اعراض ردیه‌نك احوالی محافظه حامله دخی بیان
اولندی كافوری چوق ایچمك ولعله خصیتینه
شوكران تضمید ایتمك دخی سبب عقردر وبونلردن
ماعدا اسباب عدیده سی مقرردر انجق مشهور ومتعارف
اولنلری تحریر ونقر اولندی پس عقر خصوصنده
اكثرینك علامتلری ظاهردر كه ذكر اولندی اما
اسباب مذكوره نك غیری بامر الله تعالی بحسب الخلقه
رجال ونسوانك منیلرنده ولد حاصل اولماق
برخاصه اولور بعضی میوه اغاجلرینك عشر بتور
مدیكی كبی انلرك دخی منیلری ثمر ومولد اولمدیغنك
علامتی ظاهرسی یوقدر انجق اولعلت خفیه قنقی
طرفنده اولدوغنه علی طریق التجربه وقوف تحصیلی ایچون
بعضی واهی علامتلر یازمشلردر شیخ رئیس اول
تجربه لرك صحتنی منع المیوب شهرتلری اولمغله
برقاچنی تحریر ایتمشلر برنجی بوكه منیلری صویه براغه‌لر
هرقنقسی باتمیوب صونك اوزرینه كلورسه تقصیر
انك طرفنده در برنجی دخی بوكه ایكیسی دخی باشقه
باشقه برر ظرفه صودوكوب یعنی تبول المیوب اول
بولكوری آیرو آیرو مارول دبلوبینه دوكه‌لر هرقنقسنك
بولندن

بولندن اول مارول قورورسه تقصیر اولطرفنده در
برنجی دخی بوكه یدی عدد بغدای دانه سی ویدی آربه
دانه سی ویدی باقلا یاخود مرجمك ونخود هر
قنقسی اولورسه اخذ ایدوب بو اوچ نوع دانه لری
برصقسیه برقاعده طپراق ایله اكه لر وصویرینه بری
انك اوزرینه ایشویب یدی كون حالی اوزرینه قویالر
اكر اولحبه‌لر بتورسه انك طرفنده تقصیر اولمامشدر اوله
وبونلردن ابعد دخی تجربه لر یازمشلردر نفس الامرده
حبوب خصوصی غایت بعید كورینور زیرا بونلرك
طبیعتی برشی بتورمك دكل بلكه بتمكه مانع اولمقدر
اما نسوانك رحملرنده سده خفیه خصوصنده
تبخیر ایله یازدقلری تجربه یی بالنسبه استحسان
ایتمشلر طریقی اولدركه قمع تعبیر ایتدكلری آلت ایله
رحمه عود وعنبر مثلی طیب الرائحه شیلر بخور ایدرلركه
اول آلتك اوجی فرجدن رحمك اغزینه داخل اولوب خاتونك
بورننه خارجدن بخار واصل اولمیه اول حالده اول بخور
اولنان شیئك رائحه سی ایچریدن خاتونك اغزینه ودماغنه
نافذ اولورسه عاقر اولمامش اولور اكر نافذ اولمازسه
یا رحمی مسدوددر یاخود اخلاط ردیه وارددركه بخورك

رایحهٔ طیبه سنی افسادایتمشدر قنفسی ایسه بلنمکه تقیید
اولنوب علاجنه سعی اولنور بعضیلر صارمسغی فرزجه
ایتسونلر اکر اغزلرنده رایحه سنی وطعمنی بولورلرسه رحمده
سدّه یوقدر عقرک غیری سببی واردر اکر بولمازلرسه
عقرک سببی سدّه اولمش اولور دیریلر تجربه احوالی
کبدلک علامتی محلنده دخی تحریر اولندی فصل سادس
عقرک بعضی مرتبه معالجاتی وحبل معین اولان مداواتی
بیاننده در معلوم اولی الاادرکه بحسب الخلقه عاقر
وعقیم اولنلر ودخی زوج وزوجه نک مزاجلری منافی
حبل اولمغله تبدله محتاج اولنلر وآلتی قصیر بولنانلر
ایچون طبّاد واولمز کذلک رحملرنده قرحه ظهور ایدوب
اوکولدقدن صکره حیض فانی جریان ایدن طرلرک
اغزلرنده ملاست وانسداد حاصل اولان نسوانک
معالجه لری دخی ممکن اولماز بو مذکوراتک ماعداسی
ایچون بعنایة الله تعالی طبّا معالجه ممکندر ازجمله
عقرک سببی رحمک یا الکرنسو مزاج بارددن یاخود
خاتونک جمله بدننده سوء مزاج بارد عارض اولدوغندن
اولورسه که علامتلری ذکر اولنشیدی علاجی بدنیه
مناسب مسهلات وحقنه لر ایله تنقیه ایلیوب بعده

جوآرشنات

جوآرشنات حارّه ومثرودیطوس ودواء مسک وفلاسفه
مثلی معاجین استعمال ایندوره لر ورحمک برودتنی ازاله
ایدیجی فرزجه لر کتوروه لر که نسوان انک طریقنی بیلورلر
جمله دن بو فرزجه سهل المأخذ در صفتی زعفران
وسنبل هندی اکلیل الملک کفه کوتی برابر اخذ وسحق
اولنوب قاز یاغی وتاوق یاغی ایله مزج ایدرلر وقیون
یوکی ایله کتوررلر بلسان وباد وسوسن یاغلری
دخی اجزاء مذکوره ایله ومنفردا فرزجه یه سزادرلر
وفرزجه وفتیله کتورن خاتونلر بکرمی دورت ساعتده
بر تجدید ایلیوب هرنه کونه علت ایچون اولورسه اولسون
مداومته محتاجدر ورحمک برودتنی دفع ایچون قمع
دیرکلری آلت ایله بخور دخی ویریلور جمله دن بو اجزا
ایله تجربه مجربات حذاقدندر زرنیخ احمر ومرصافی
وسروفوزه لغی وفره کوناک وحب الغار یعنی دفنه
یمشی فتنه که دانه چادری دیدکلری صمغدر جادری
اوشاغی دیدکلری باشقه در بونلر علی السویه اخذ وبزر
ایله امتزاج ایدوجک مقداری سحق اولنوب قرص
اولنور ووقت حاجتده آلتمز بوره ایله بخور اولنور
اکر سبب عقر رحمک برودتی ایله معا افراط رطوبتی

اولسه علاجی ذکر اولندیغی اوزره بدنی تنقیه دن صکره
رطوبت فضلیه‌یی تخفیف ایدیجی ناشف غدالر و بریلور
زنجبیل و دارچین و ابزار مثللی و دخی ابار بر حارة ایله برودة
اولمش قلبه لر کبی و تجفیف فرزجه کتوردیلور بو فرزجه
تنشیفده مجربدر صفتی انزروت و سماق و مصطکی
و زعفران و عود بونلر علی السویه اخذ و سحق اولنوب
عسل ایله مزج اولندقدن صکره قبولدن یوکی ایله کتورولور
و قابض و طیب اولان اشیا ایله احتقان ایتمك دخی
رحمك رطوبت فضلیه‌سنی ازاله ایدر بو احتقان
مجربات‌دندر کمافروسی اطفار الطیب صعتر سنبل
سك سکبینه بونلر علی السویه اخذ و طبخ اولند قدن
صکره رحمه مخصوص اولان آلت احتقان ایله فرجه حقنه
اولنور شیخ رئیس مانع حبل اولان اسبابدن اکثریا
قابل علاج اولنلر برودت ایله رطوبتدر دیمشلر اکر
سبب عقر رحمك سوء مزاجی یالکز حار اولدوغی ایسه
علاجی مزاجنی اشربهٔ بارده و اغذیهٔ مناسبه ایله تبدیل
و تعدیله محتاجدر و اکر مزاج رحمده حرارت ایله معا
یبوست مفرطه دخی بولنور ایسه علاجنده اشربهٔ مرطبه
و اغذیهٔ مرطبه ایله ترطیبه زیاده سعی اولنمغه محتاجدر

اغذیه دن

اغذیه دن اسفید باجات تعبیر اولنان چوربالر و بکج
و قوزی و اوغلاق اتلری و قبق و اسپنق و سمز اوتی مثللی
بقول و سکرکی بالوده بوره‌لر و سد ابچوره‌لر و اشربه دن
نیلوفر و بنفشه شرابی مثللی شربتلر و روب مرطب
حماملره و آب‌زنلره مداومت ایتدوره‌لر و قاسقلونیه قبق
یاغی و بنفشه و نیلوفر یاغلری ضماد ایده‌لر و ابوه
چکرده‌کی لعابی و صوف طبیعتلی اوتلر عصاره‌سی ایله
فرزجه کتوره‌لر کتیك ابلیکی و تره یاغی کتورمك
یاخود ابوه چکرده‌کی لعابی ایله عورت سدینی فرزجه ایتمك
رحمك یبوستنه نافع اولدوغی اوزره‌در اکر عقرك
سببی رحمه اخلاط دوکلمکدن اولور ایسه علاجی تنقیهٔ
بدندن صکره احتقان مذکوره مداومت ایله رحمی دخی
تنقیه ایتمکدر اکر عقرك سببی رحمك انضمامی و دخی
ورم و سده مثللی عارضی اولان امراض اولور ایسه ممکن
الازاله اولنلرك مداواتی ایله معالجه اولنمق لازمدر
از جمله رحمك اغزی قپالی اولدوغی صورتده معالجه‌سی
مرهم یاغلر و لعابات ایله فرزجه‌لر و ضمادلر ایله وجود
بولور اولور شیخ رئیس قورشوندن میل اخذ اولنوب
رحمك اغزینه ادخال اولنور و عشاد بحیره هملر سوریلوب

اولمیلر تا بجله تغلیظ اولنور یعنی هرکون اوتکیدن فالجمله
اخذ اولنمغه مداومت ایله اغزی آجلور بر آتناده حمام دخی
استکثار اولنوب منفخاتدن کوزن وکرفس وانیسون
استعمال ایتدوره لر لاحنه قلیه سی و بر بلوب جاغنده
دخی تکثیر اولنه دیمشلر واکر سبب عقر ریاح اولورسه
معجون کمونی و شراب اصول و ماء اصول ایله معالجه اولنور
مانع بولنمدیغی صورتده انیسون وکرفس تخمی و سذاب
تخمی ایجوره لر و ذکر اولنان تخملره قونور خایه سی و بنجنکشت
تخمی ضم اولنوب فرزجه اولنور واکر سبب منینك نفسنده
ردآت وفسادی ایسه مناسب اولان مداوات ایله اعتنا اولنه
سی اولنور اکر سبب نسوانك زیاده سمزلکندن اولور سه
علاجی اسهال و تقلیل غذا ایله ارقلتمقدر اطریفل صغیر
کونده بر مداومت دخی ارقلدر و دوآء اللك تعبیر ایتدکلری
ترکیب بالخاصه عجیب النفع بلدر دیدیلر اما تجربه من
بولنمادی و وجه عارض اولان انواع امراضك معالجاتندن
بو محلده عقر مناسبتی ایله تحریری لازم اولنلری ذکر
اولندی ذکر اودیته تغنین علی الجبل شیخ رئیس اطلاق
اوزره بشارة العاج یعنی اکه لنمش فیل دیشی حاضره
النفعدر دیو جمله آنه فرشی بر مثقال تعیین ایلمشلر

نفیسی

نفیسی مرحوم اسباب وعلامات شرحنده بیدیکرنده دکین
متوالیة بالشرب ایله مداومت ایلبوب بعده مجامعت اولنور
دیمش اما استاد من حیاتی زاده مرحوم علت مراقیا رساله سنده
اطباء لاطین متأخرلرندن زفونه نام شخصدن فیل دیشی
قرصنك سده لری تفتیح وتلبی تفریح ایلدیکی جهتدن
اولمرضه نفعی عظیم اولدوغنی نقلدن صکره جمهور حکماء
لاطین اتفاق ایلمشلردرکه حیضی جاری اولمامدن حامل
اولمیان خاتون بعد التنقیه قرصندن بوردن بش درهم علی
الریق فرقی کون دکین متوالیة مداومت ایلسه حامل اولور
دیدیلر ففقیر تجربه ایلدم باذن الله تعالی تخلف ایلمدی
دیمشلردر و بنه استاد مرحومك نقلی اوزره دواء
مزبوری قرص دوزمه نك طریقی بودرکه زیاده اعجه
دورکی ایله براده لنمش فیل دیشندن اوتوز درهم بیاض
شکر یوز یکرمی درهم اخذ اولنوب مقدم شکری کفایت
مقداری تجك صوبی ایله قرص قوامنه کلنجه طبخ ایده لر
بعده اول براده یی مزج ایدوب قرصلر دوزه لر دیمشلردر
وفیلك بولی دخی بالخاصه عجیب النفعدر جماع وقتنده
یا خود مباشرتدن مقدمجه خاتونه ایجوره لر دیدیلر
مقداری تعیین اولنمامش اما فرقی والتی درهمی کافی

کذا نقله فضلاء دین سلیمان افندی روح الله روحه
عن الاطباء مجربات ادنیلر علی الخصوص بعد
قبل ازاله اتفق حضرت امام ابو سعید
علیه الرحمه نقلا عن اوتادان استاد ایله
ارتکاب اولنمد
مسطوره

اولدوغی حذاقه ظاهردر وسبستالیوس که ابغداذ رومی
اولدوغی مختار اکثر عشابیندر انك نخمی دخی مجرب اولمق
اوزره در اولدخی بادم درهمدن بر مثقال وارنجة
نسوانه سقی اولنور شیخ رئیس دوا مزبور دولی
النمق ایچون مواشینك دخی دشی سنه ایچریلوردیمشدر
ودخی حیواناتك جوقلرنده مایه تعبیر اولنان شیئی
خاتونلر فرزجه ایدروب کتورمك حمله معین اولمق
اوزره در علی الخصوص طوشان مایه سی منفردا یاخود
زنجبیل ایله بعد الطهر یعنی حیضدن پاك اولدقدن صکره
کتورمك معین حبلدر اوکه مایه بنفشه یاغی ایله دخی
فرزجه اولور مایه سی بولنمازسه زنجبیل بنفشه یاغی ایله
کتوره لر ارکك کبکك اودندن دخی فرزجه اولنمق
معتمد دیدیلر خصوصا ثعلب وعسل ایله مختلط اوله
کبکك باکره نرسندن دخی فرزجه اولور وطوشانك
وقورتك وارسلانك اودلرندن ایکیشر دانق ومر بوندن
باشقه باشقه فرزجه دخی یازدیلر بو ترکیب دخی
شیخ رئیسك مختاریدر صفتی سنبل هندی وزعفران
ومصطکی ومر صافی ومسك وقوندز خایه سی علی السویه
اخذ اولنوب ناردین دخی ضم اولنور فرزجه آخر مر صافی

دورت

دورت درهم ابرسا یعنی کوك سوسن کوکی وطوشانك
ترسی هر بریندن ایکی درهم اخذ اولنوب بلوط شکلنده
فرزجه قلنور واوج کونده بر تجدید اولنور دیگر عسل
مصفی وسکبینج دیدکلری صمغ ومقل ازرق وسوسن
یاغی علی السویه اخذ اولنور بونلرك جمله سی بعد الطهر
فرزجه اولنوب یکرمی دورت ساعت مرورنده یاخود اوچ
کونده بر تجدید اولنور ومعالجه سنه مباشرت اولنان
خاتونك مزاجنه دواجهتی ایله موافق اولانی اختیار اولنمق
لازم اولدوغی اربابنه معلومدر والله الموفق والمعین
کبار اطبا متفق الکلمه اولوب بالتجربه والمعاینه مشاهده
اولنان امور دندرکه عاقر اولمغله طوغرمیان خاتونلرك
مرضلری کثیر وشبابلری هر دم تازه دیدکلری کبی ممتد
اولور اکرچه کوناکون مرضلره مبتلا اولورلر لکن کبه
اولمق وطوغرمق زحمتی واولادلری چکمدکلرندن ناشی
کنج قوجایوب هر بار تازه نکارلر کبی طراوتیار اولورلر اما
ولودا اولوب چوق طوغوران خاتونلرك اکرچه انلره نسبت
مرضلری قلیلدر ولکن حمل وولادت جهتی ایله انواع
زحمته مبتلا اولوب رطوبات بدنیه وارواح کثیره لری
متحلل اولمغله تیز قوجادلر شرعا وطبا ولودا اولنلر

خبرلى اولدقلرى مقرردر ربنا آتنا فى الدنيا حسنة
وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار باب ثانى
حمل بعنى كبه لك متعلقه اولان احوال بيانندە اولوب اوچ
فصلى مشتملدر فصل اول كبه لكه دلالت ايدن علامتلر
وبامر الله تعالى حامل اولدوغى جنينك ارككمى يا خود دشيمى
بحسب التجربه بعضى دلالتلرە ذكرندە در نسواندن كبه
اولمالرينه بوندن اقدم ذكر اولنديغى اوزرە حالت
جماعدە وعقبندە واقع بعضى دلالت ايله استدلالله
اولنور اولا جماع احوالندن خبيرا اولان عقلا به معلوم
اولحالندە طرفيندن انزالكرى وافق وموافق اولوب
رحمك منيتينى جذب ومضايلديكى حس اولنور اوليا
صورتندە ذكر بيوست اوزرە جقار وبعد الجماع رحمك
اغزى بوموللنوز وبرقارى جكلور قباغه سى اولمرينه اولور
ميل ايلديرقلنسه كيرمز اوليا حالدن معظم مادۀ جسد
جنين اولان حيض فانى دخى منقطع اولور يعنى وقتى
كلدكدە رحمك آچينه دوكلوب طشره چقماز بعضى نسوانده
بالكليه محتبس اولميوب وقتسز برقاچ دفعا آز آز كورمك
واقع اولور وبعضيسندە قطعا منقطع اولماز طغور نجيه
دكين كوردم كوردد شيخ رئيس جبل على الحبل جوازنده

حصبيات

حصبيات الابدان اولان نسوان كه بدنلرنده قبل جوق
ودم وحرارت غريزيه لرى كثير اولمدت حالده حيض كورمكى
قابو مزلر منيلرى ورحملرى قوى اولمغله دوشورمه دك
برى اولورلر ديمشلر اما اولكورنه خاتونن نادر اولمغله اكثريا
حالت حملده حيض كورن نسوان دوشورمدكلرى صورتنده
دخى حاصل ايلدكلرى ولد ضعيف الجثه اولوب صاغ
طوغديغى تقديرجه دخى معمر اولماسى نادر واقع اولور
ديمشلر زمانمزدە امور مذكوره برقاچ خاتونه واقع اولدى
يعنى ذكر اولنديغى اوزرە سقط واقع اولماسى وطغوردقلرى
اولادك معمر اولدقلرى يعنى سن صبيانى مرور ايليوب
دشلرينى دكشوردكلرى مسموع غمز اولدى باقى عمرلرى
تقديريه باقى بر مفروضدر ودخى كبه قلان خاتونك
كوبكى آلتنده بو مقدار اغرى عارض اولور وبعضيسنده
نادرا بتول اتمكدە عسرت واقع اولور واكثرى جماعدن
اكراه واجتناب ايدرلر لمصلحة جماع اولنسه رحمك
اغزى قبالى اولدوغندن ناشى بعضى اطنا ذاهب اولدوغى
اوزرە خارجه انزال اولامزلر اولكحينده كوبكنك
آلتنده وجع عارض اولور وغثيان كلور تركجه بورك
بولنمه سى ديرلر ودخى اركككه كبه اولان خاتونك جماعدن

حصبيات الابدان سمينه اولورلر انته
طولو وقوتلى عورتلر دبدد

كه خاتونلر خارجه انزال اولدنيغى منقدماذكر
دكر اولنان اختلاف اوزرە حين انزالده منى تكن
رحملرندن طشره جارى اولدوغى مضجع اولور
بو خصوص بعض بيلنمه سى حلا الحوالنده بعضى
نسبه حالته دليل قويدد

اجتنابی دیشیه کبه اولاندن زیاده اولور زیرا حامل
انثی اولان نسوانک بعضیسی جماعدن اجتناب ایتماز
دیرلر اما طبایع مختلفه اولمغله حامل ذکر اولان
خاتونک دخی جماعه میلی کورلمشدر ودخی حیض فانی
محتبس اولمغله رحمده مجتمع اولدیغی اجلدن ابخرهٔ فاسده سی
قلبنه ودماغنه صعود ایدوب معده سنده دخی اول
فاندن ناشی رطوبات فضلیه مجتمعه اولمغله غثیان
وکرب وثقل بدن وکسل وباش اغریسی وباش دونمه سی
وکوز قرارمه سی ویورک اوینمه سی عارض اولور وفساد
شهوت دیدکلری علت که حبلی یه نسبت واولنه وحا
مهمله نک فتحه لری ایله وحم ووحام تسمیه اولنور
بر مرضدر معده ده معتاد طبیعی یه مخالف خلط ردی
اجتماعندن حاصل اولور اول اجلدن اکثریا حبلی یه
عارض اولمغله طبیعتلری باذن خالقها شفایه ساعیه
اولمغین اول خلط ردی یی ازاله ایچون مضادتنی طلب
ایدرکه اول دخی معتاده مخالفدر کومر وکرج وطوز
وکل وطبراق ودستی بردف فرنغی کبی اول علت خفیف
اولدوغی صورتده طبیعتلری اکشی واجی ودلی بورک
شیلر آرزو ایدر جمله سنده دخی ترکجه اش ییرمک

مطلب
فساد الشهوه
[illegible]

تعبیر

تعبیر اولنور بعضی مرتبه معالجه سی حبلی محافظه سنده
تحریر اولندی ودخی کبه اولان نسوانک بشره لری
دخی متغیره اولوب بعضیسنک لونی کوددت حاصل
ایدر وکوزلرینک بیاضی صاراررر وبعضیسنک
بشیل کوسترر وکاه اولور کوزلری چوقورلنور
وقباقلری کگشر وبعضیسنک نظرنده حدت
وبکنده صفوت وبیاضنده غلظت اولوب صفرت
وحضرت کورلماز وممه لرینک اوجلری سیاه اولور
وابتداء ممه لری فانلوب بجدده کگشر الحاصل شیخ بربشر
نفرلری اورزه البته حبلی ده تغیرلوت ودخی
امور طبیعیه دن خارج اثار غریبه حدوثی مقرردر
انجق اررککه حامل اولانده حاصل اولان تغیرات
دیشی یه حامل اولاننک آز واقع اولور زیرا ارککک
خلقتی دیشنک خلقتندن مقدم اتمام بولمغله محتبس
اولان حیض فانی اولا جنینک لحم وشحم مثلی اعضالری
تولدنده مصروفه اولوب نچاکه اول جنینه حیات
بولسه اول قانک الطفی دخی غدا النمک ایله اولا اعراض
زائل اولور ذکر اولنان احوالدن ماعدا مجربا بدن
حبله دلالت ایده جک علامتلر یازمشلردر از جمله ابقراط

فصولنده یا دخی اوزره حبلی مشکوك اولان خاتونلره
اوبقو محلنده بالصوفی ایچوره لر خصوصا بخور صبی
ایله ازلمش اوله اکر اکه معفص اصابت ایدرسه یعنی
اوبقودن اویاندقده کوبکنك اطرافنده بورنندی حس
ایدرسه کبه در ایتمازسه کبه دکلدر ابقراطدن
بالك مقداری تعیین اولنمیوب انجق چبك بالصوفی
ذکر اولنمشدر که مطبوخ اولماملو ایله ریاحی تهییج ایدن
نفخ تولد ایدوردر رحم منضم اولوب بغرسقلرده دخی
بالمشارکه صقلق ایله اولحاصل اولان ریح جولان
ایدوب خروجه منفذ بولمز اول اجلدن معفص
عارض اولور شیخ رئیس ایکی وقیه یعنی یکرمی درهم
اولماسنی تصریح ایلیوب بخور صوینده دخی عسل مقداری
کوسترمشدر مقدما ضعف باه علاجنده ذکر اولندیغی
اوزره رحمه بخور ویرمك وصارمسق کتورمك
ایله دخی تجربه اولنور اکر اول اشیانك قوقوسی
خاتونك اغزنده وبورننده ظاهر اولورسه کبه دکلدر
بو خصوصده آچ قرنه بولنمغه محتاجدر دیدیلر
حبلك صحتنه بول ونبض ایله دخی استدلال اولنور
اولا بول جهتندن دلالت اولندیغی ابتدا حبلده بول

مائی لکن

مائی لکن مائل صاری اولوب انتهاسنده حمرته میل ایلر
وبولك ایچنده اکلش پاموق کبی شیلر اولور وبعضیسنك
بولجهانی وقوامی کوزل اولوب اوزرنده طومان کبی
شیلر اولور خصوصا ایچنده حبه کبی نسنه لر حاصل
اولوب کاه یوقاری چیقه وکاه اشاغی انه اکر قاروره ده
ابیلك کبی شیلر اولورسه مرأه هنوز جماع المشدر
ونبضدن کبه لکن استدلال ایتمك طبیب حاذقه محتاجدر
اما اکثریا اجمال اوزره دیرلرکه حبلك اوائلنده نسوانك
نبضلری عظیم وسریع ومتواتر اولوب قوة وضعفده
متوسط اولور التنجی آیه قریب اولدقده ودخی صکره قوتلرینه
ضعف عارض اولمغله اکثر زماننده نبضلرینك حرکات
وسکناتی مختلف وپریشان اولور ودخی حمل خصوصنده
معتبره اولان علامتلردر که ارککه کبه اولان خاتونك
برلنشاط اولوب لونی کوکجك وشهوتی یعنی طعامه
اشتهاسی صحیحه واعراضی ساکنه وخفیفه اولور
وصاغ طرفنده ثقل حس ایدر زیرا ارکك اولان جنین
اکثریا رحمك صاغ طرفنده متدفق اولان منیدن تولد
ایدر صاغ جانب صول جانبه نسبتله حار اولمق ایلر منی
قبولنده سبقت ایدر یاخود اولمنی صاغ طرفده اولان

بردہ دن منفق اولمغله ماده تولد ذكر اولنور ديديلر
بو بابده كبار اطبانك مختارلرى اولان اقوال ذكورت
وانوثت اسبابنه ذكر اولنان فصلده تحرير اولندى واركك
اولان جنين حركت ايلدكده صاغ طرفنده حركت ايدر
وصاغ ممه سى اول بيور واكا ستنصول ممه دن اولجا رك
اولوب وحلمتنى يعنى اوجلرى قزارد وستدى غليظ
وبياض اولور حتى آيينه يه صاغلوب كتسنده نظر اولنسه
انجو دانه لرى ياخود ذيوه قطره لرى كبى كورينور وحركت
ايلدكده اول صاغ اياغنى ايلرى باصر وفالفق مراد ايندكده
صاغ طرفنى قوللنور حتى صاغ كوزينك دخى حركتى
سرعت وخفت اوزره اولور بو مذكور اولانك جمله سى
دبشى يه كبه اولان خاتونده ضدينه وعكسى اولمق
اوزره در اما شيخ رئيس وساير كبار تحقيقلرى
اوزره بعضى جنين مذكر اولدوغى صورتنده دخى لعله
ضعيف الخلقت اولمغله قوى الخلقت اولان جنين مؤنثه
نسبت ايله ادلۀ مذكوره دن بريسى اعتباره صالح اولماز
ومذكر اولان جنين باذن خالق الاشيا تبارك وتعالى
اوچ آيده صكره ومؤنث اولان دورت آيدن صكره حركت
ايلديكى دخى مذكرك ماده سنده حرارت وقواسنده

سزنى

كثرت اولوب مؤنثده انلرك قلتندن نشات ايدر تفصيلى
خلقت جنين فصلنده تحرير اولندى لكن جمله سى ظن غالب
قبيلندن اولوب امر يقينيه دن اولمديغى معلوم اولى
الابصاردر زيرا خصوص مزبوره مغيبات خمسه دن اولمغله
علام الغيوب جل شانه علمى كندى ذاتنه مخصوص
قيلديغى اموردندر بشرانى يقينا ادراك ايده مز انجق ظن
غالب جهتى ايله بعضى سوزلر دركه سويلنور العلم عند الله
تعالى حتى فصول ابقراط شارحى قدوة المحققين محمد بن عبد
السلام عليه الرحمه بنم فقيده ايكى خاتون كبه اولدى
اطبا يازدقلرى اوزره احواللرينى تجسس ايليوب برنده
علامت ذكورت وبرنده علامت انوثت بولمشيدم كه
ظن غالبم تخلف ايليا انجاق طوغوردقلرى قضيه بنم ظنمك
عكسى اوزره ظهور ايلديكه بوقسم باده تمثيلدر فصل
ثانى رجاديدكلرى مرض بياننده در بعضى نسوانك لعله
حيضلرى محتبس اولوب بشرهلرى متغير وطعامه اشتهالرى
ساقط ورحملرينك دخى اغزى منضم اولمغله ياخود فساد
بر لعله احواللرى كبه اولان خاتونلرك احوالنه مشابه
اولديغى اجلدن كندى لرينى كبه ظن ايليوب ولد رجا ايدرلر
وانلرى كورنلر دخى بادى نظرده كبه در قياس ايدرلر

انكچون اولدیغنه جمیع ایله رجا تسمیه ایتمشلر اما رجاء مهمله ایله رجا دخی اطلاق اولنور بعضنک وجهی عدم قربیه ذکر اولنور اولکه علته بادی رحمده یا خود فنده مواد اورام اولان فضولسته دن ریاح کثیره یا فضول غلیظه محتبسه اوکذو انلر حیض قانی ایله معا محتبسه اولورلر کاه اولور رحمده حیض قانی جاری اولا جق طمر لر منسده اولمغله شیشوب ممتد اولورلر ورد حتی اول امراضدن اعراض فاسده سندندر که بعضی نسوانک مه لری طولر و شیشار و قرنلرنده جنین حرکتی کبی برشئ و جنین جثه کبی حجم حس اولنور و آلت ایله باصلسه اول جثه صماغه وصوله منتقل اولور بعضی نسوانده اول صورتده دورت و بش سنه باقیه اولوب بعضیسنده الی اخر العمر ممتد اولور علاج قبول ایتماز و بعضیسنده استسقاء طبلی مثلی حالت ظهور ایلیوب قارنی شیشار لکن طبلی کبی صدا و برمز اما معالجه سنده اهمال اولنسه صحیح استسقا یه کتورد وکاه اولور خوانین بیننده اوغلان بوروسی دیکله معروفه اولان اعراضلر ظهور ایلیوب قابله اولان فقیره لر واقف تك و بوایدر لر برشی جقماز بعضیسنک ماده سی یالکز ریح اولمغله اول بور و بخلنده و افورنج چقار و بعضیسنده

بمادّه اورام خلافا لاطباء اربعه مائلت ورنجیب
نا محلة الالتی عدد دولدوغی عند الاطبا متفق
علیه ایکن بکیات ناصلبات دبانه سنّ ال
اولنسه فتی جوق فلان خبر وبر برلو مسلمهی

قان ایله

قان ایله معا محتبسه اولان فضولی بوشانور و بعضیسنده بر قطعه لحم ظهور ایدوب کلوب ولادت پاره سی ایچون بر صورت معینه اولماز هر بر خاتونک باشقه هیئتده تولد ایدر اصنافی مضبوطه دکلدر بعضیسنده دخی ذی روح اولور اولخصوصده اطبا حکایات عجیبه نقل ایدرلر ملا نفیسی مرحوم اسباب و علامات شرحنده رجانک سببی کثرت مواد اولوب رحمه منصبه اولدقده حرارت غریبه نک استیلاسندن ناشی متعفن اولمغله استعدادی مرتبه سی نفس حیوانیه قبولنه مزاج حاصل ایدوب بامر الله تعالی اولکونه صورت افاضه اولنور دین اشتدم بر خاتونک قبلی صورتنده برجثه طوغوردی حیاتی و حس و حرکتی وار ایدی بر قاچ ساعت متحرک اولوب بعده هلاک اولدی و بر خاتونک دخی خروس صورتنده طوغوردی ایکی قنادی وار ایدی دیو حکایت ایلیوب جوغی دخی ناقص الخلقه انسان صورتنده بولنور دیمشلر شیخ رئیس قانونک کتاب ثالثنده رحمده ات پاره سی تولدینک علی طریق الظن والتخمین طبا ادراک اولنان سببلری ایکیدر برسی رحم شدت حرارتی ایله ماده کثیره منصبه اولوب لطیفی تحلل و کثیفی منعقد اولمغله بحسب الاستعداد صور غیر

معهوده اوزره لحمی برجثهٔ غریبه تولد ایدر اول جثه ذی
روح اولدوغی صورتده حرارت غریبه استیلاسندن
ناشی تعفن ایلیوب نفس حیوانی قبولنه مستعده اولمش
اولورکه مبدأ فیاضدن استعدادی مرتبه سی حیاة افاضه
اولنور سبب ثانی اولجثه شروطی ایله واقع اولمیان
جماعدن نشأت ایدر یرا یعنی مجامعتده رحم ایچنه
خاتونک کندی منیسنی مشتمل اولوب لعلة رجلک
منیسنی الآمزوا جلدن طبیعت بالکلیه کندی منیسنی
تدبیر وتربیه ایدوب منی ذکر منعدم اولمغله صورت
ناقصه ده برقطعه لحم متولد اولور وبو مرضک اقسامندن
رجا تسمیه اولنان بوقسمیدر یعنی قطعهٔ لحمیه تولد ایدن
صنفیدرکه لسان یونانده مولی دیدکلرینک عینیدر دروغ
بوقسمدن غیرنسنه مولی دینماز فارسیده بوکا بادِدُرُو
یعنی حمل کاذب دیرلر دیو تحریر ایتمشلر بعضی نسخه ده بار
دروغینک راسنده یدل دال واقع اولوب باد دروغی
یازلدیغی محل قرینه سی ایله سهو قلم ناسخدن خطای
محضدر زیرا باد دروغی بالاتر منسوب روزگار دیمک
اولور کوجه مرض مذکور اصنافندن برصنفی دخی اودر
اما شیخک مرادی قطعهٔ لحمیه تولد ایدن صنفیدرکه

بادروغی

بارد روغی حمل کاذب دیمک اولور اما مولی نک معناسی
دخی معلوم اولمدیغی اجلدن اولخصوصده رجانفسنی
جیم ایله می یاخود حاء مهمله ایله می تلفظ اولنمق اصحدر
دیو شراح بیننده اشکال واختلاف وارد اولمشدر علامه
شیرازی علیه الرحمه کلیات شرحنده حق اولان بو علتک
اسمی حاء مهمله ایله رحا اولمقدر زیرا رحمده تولد ایلیان قطعهٔ
لحمیه یه لسان یونانده حاء مهمله ایله رحا دیرلر ترکجه دکرمن
طاشی دیمکدر علت معهوده یه مبتلا اولان خاتونک دخی
فرجنه مدور شیشمک ایله دکرمن طاشنه تشبیه ایتمشلر دیو
تصریح ایتدیلر اما لسان یونانده مولی دکرمن طاشنک
اسمی اولدوغی صورتده علامه نک اطلاقی یرینده اولماز
حاشا استاد الوری یه علیه الرحمه دخل حد تمیز دکل لکن اول
ترجیه اوزره قطعهٔ لحمیه صورتنده اولانه حا ایله رحا
دینوب انک ماعداسنده جیم ایله رجا دینمک اقتضا
ایدر اما شیخک مرادی نسوانک حمل وولد رجا ایتدکلری
قطعهٔ لحمیه صورتنده اولانی اولدوغی واضحدر زیرا
رجا دینمک اولقسمه صادقدرکه ذی جثه اولمغله من وجه
تولد بولنور باقی اقسامنده تولد بولنمامغله رجا تعبیرینه
صالح دکللردر انلر احتباس حیض وسایر امراض رحمده

داخل اولوردلو بو توجیه مولینك بآر درو غیدك ماعدد كوزن
طاشی معناسنه اولدوغنه دخی منافی دكلدر زیرا خاتونك
فرجی دكرمن طاشی كبی اولدوغی صورتنده دخی بارد روغی
اولور انجق مناسب اولان شیخك مولیٰدن مرادی خیم ایله
رجا اولدوغیدر الله اعلم بحقیقة الحال بای وجه كان
طبیب لبیبه لایق اولان اول مرض ایله حمل صحیح بیننده
ممیز اولان علامتلره دقت ایلیوب تفریق ایلیه اول حمل
كاذبده حادث اولان شئ بروقتده حركت ایدروب بعده
ساكن اولور جنین ایسه اوچ آیدن صكره یاخود دورت
آیدن صكره حركته مباشرت ایلیوب دائما تحركی حس
اولنور ومرضعه وضنده فرجده اولان شنش فنی اولور
ودكوملی شیشر واللری وایقلری كلشك اولور وكاهی
شیشمك دخی واقع اولور واورام رحم وقولنج مرهیكردن
اعراضی كبی احوال واقع اولوب وجع شدید احداث ایدر
یعنی آغوردیر كلوی بغرسغی تضییق ایتمكله قولنج كبی آلم
ویرد چوق كرلور قولنج ایراث ایدر حبل حقیقی ده بونلر
بولنماز طبیب كامله فرقلری هر وجهله نمایاندر الله
الموفق فصل ثالث اول مرضك بعضی مرتبه معالجاتی
بیانندهدر معظم علاجی ماده سی نه ایسه انك منعی

ایله تدبیر اولنمقدر اكر قولنج ایراث ایتمش اولورسه علاج
قولنجیدك ماعدا معجون نمری ومعجون شهربانی وانلرك
مثلی معاجین محلله وبرلمك نافعدر اكر فصد واستفراغ
وقیئه محتاج ایسه علی ما ینبغی تدبیر اولنور واباریجات
كبارددن اقتضاسنه كوره ایارج لوغاذیا وایارج
جالینوس سقی اولنور شیخ رئیس بومرضده لوغاذیا
ودهن كلكلانج شدید النفعدر دیمش دخی رتا
ودوا كركم وتریاق اربعه دن فنقسی اله كیرورسه
نرمس وابهل ومشكطرامشیع مثلی جنین میتی یعنی
اناسنك رحمنده ایكن اولن جنینی چقاریجی شیلر
طبخی ایله تدبیر اولنور ودخی حیض مدر اولان مشروبات
ومحمولات ویریلور ورحمی تحلیل ایدیجی كمادات وضمادات
استعمال اولنور ودخی رحمده صلابت اولدیغی صورتده
اشیاء محلله وملینه ایله معالجه اولنور وتلتین حركت
وترك ریاضت لازمدر نسخهٔ ایارج لوغاذیا ودهن
كلكلانج تركیبلری دخی محلنده مفصل ومشروحدر
شیخ رئیس لوغاذیایه هذا ایارج مبارك دیوب امراض
صعبه نك جملهسنه نفع عظیم ایله نفعی بازمشلردر
مراد ایدنلر قانونده بوقلیه لر اخلاطی شحم حنظل بشر درهم

بشنشراطه صوغانی واصلاح اولنمش سقمونیا
وغاریقون وخربق اسود واشق واسقوردیون
یعنی بیان صارمساغی هر برندن دورد ربعی درهم افتیمون
وفصه محموده ومقل وصبر هر برندن اوچر درهم وحاشا
وهیوفاریقون وساذج هندی وفراسیون وجعده
وسلیخه وفلفل اسود وابیض ودارفلفل وزعفران
ودارچینی وبسفایج وجاوشیر وسکبینج وجندبیدستر
وتمر وفطراسالیون وزراوندطویل وعصاره
الافسنتین وفربیون وسنبل وحماما وزنجبیل
هر برندن ایکیشر درهم جنطیانا واسطوخودس
هر برندن بربچق درهم عسل منزوع الرغوه کفایت
مقداری بونلر بال ایله خمیر اولدقده شیشه یا خود
صرلی ظرفده حفظ اولنوب حین احتیاجده دورت
مثقاله دکین ویره لر چکوردکی چفتش قزل اوزم طبیخی
ایله ویرلسه استعماله اسان اولور زمانه اطباسی
متقدمینک بوکونه حبوبات ویداوینلرین قدح ایدرلر
اما منافع کثیره لری اولدوغنده اشتباه یوقدر ناسخ
الحروف تسوید کتاب اثناسنده برمفلوج کسه یه حب
منتن یاپوب ویردم بعنایة الله تعالی علاج بره الساعه

اولاجلدن بو ترکیبی دخی التزام ایلدم بو نسخه نی یازدیغی
اوزره درسنجه ترکیب ایلیوب علت مذکوره یه مبتلا
اولان نسوانه ویرسه لر امیددرکه عون باری ایله برفاج
دفعاده خلاص اولوبنه سبب اوله سایر امراضنه دخی علاج
قوی اولدوغی مقرردر شرحندن یوقلنه الله الهادی
نسخه دهن کلکلانج کلکلانج الفاظ مفرده اندن
اولمیوب بعضی مرکباتک علمیدر آن جمله ادهان مدبره دن
بو ترکیبه اطلاق ایتمشلر اخلاطی کابلی وقره هلیله
وبلیله واملج هر برندن اونر درهم کرفس کوکی ورازیانه
کوکی هر برندن بیشر درهم دارفلفل وفلفل وزنجبیل
هر برندن التیشر درهم جاوشیر وتنج وسکبینج هر برندن
بشر درهم تربد اون التی مثقال تازه لاحنه یبراغی
وسذاب وحسک هر برندن برقبضه اجزاء مذکوره
اخذ اولندقدن صکره قره اولان اجزا برمقدار دقوب
یاش اولنلر طوغرانه جمله سی بکرمی درت رطل صو ایله
نصفی قالنجه طبراق تنجره ده طبخ ایدرلر بعد التصفیه
اول صویه سکز رطل خروع یاغی قویوب صوبی زائل اولنجه
قاینده لر او یاغک تحلیل خصوصنده فعل عجیبی مقرردر
اوجاع عدیده یه طلا اولنه ویحسب الاقتضا برقاچ قطره

اول

استعمالی دخی جایزدر ازجمله علت مذکوره یه مبتلا اولان
نسوانك فرجلرینه وقاسغنه طلا ایدوب رحمنه فرجه
ایله ایصال ایدرلر باب ثالث جنینه متعلقه اولان
احوال بیاننده اولوب اون فصلی مشتملدر فصل اول
مادهٔ خلقت جنین ده فلاسفه ایله اطبا میانلرنده
وبین الاطبا دخی واقعه اولان اختلافات عدیده بیاننده در
یعنی رجالك نطفه سی کبی نسوانك دخی منیلری اولوردمی
واول نطفه لرك ماده سی نه شکل شیدر نه دن متولد
اولورلر واعضانك جمله سندنمی یاخود بعضیسندنمی
حصوله کلورلر ومادهٔ جسد جنین اولدقلری نه
وجهله در اول احوالده واقعه اولان اختلافات
بیاننده در اکرچه اول اختلافاتی کما ینبغی تتبع وتفصیل
ایلمك طبیبك اوزرینه واجب اولمدیغی مسلم ومقرردر
اما هر برنده فواید عدیده اولمغله مهما امکن نقل وتحریره اهتمام
اولندی والله الموفق معلوم اوله که بدن انسانك اجزاسی
اولان اعضا اصطلاح اطباده اولا وبالذات ایکی قسمه
منقسم اولوب برقسمنه اعضاء مفرده ومتشابهه
الاجزا تعبیر اولنور کمکلر وغضروفلر وسکرلر
وطمرلر واتلر وباغلر کبی برقسمنه دخی اعضاء

مرکبه

مرکبه وآلیه اطلاق اولنور که اعضاء مفرده دن ترکیب
اولنمشدر انسانك باشی وکوکسی واللری وایاقلری
وسایر مرکب اولان اعضالری کبی پس قدرت قادر لایزال ابدن
تعالی شانه بو عضولرك انا رحمنده مبداء خلقتلری یدی
ومادرك منیلرندن اولوب بعده اول اعضانك نشو ونماسی
وهر برینه مخصوصه اولان صورتلرك اتمامی حیض
قانندن نشأت ایدوب جسد جنین منیلرك ایله یعنی
انانك وباباك نطفه لری ایله دم طمثدن تکون
ایدر حاصلی اعضاء مفرده دن لحم وشحم وسمیندن
ماعداسی منیدن وانلر حیض قانندن مخلوق اولورلر
ومبداء خلقتی منیدن اولان اعضاء مفرده یه اعضاء
اصلیه دخی اطلاق ایدرلر جمله سنك صورتلری
اتمام بولوب جسد جنین کما ینبغی کماله ایرشدکدن
صکره روح نفخ اولنوب قابض اولوب غذالازم اولدقده
دم حیضك لطیفی ایله غذالنور وولادتی اثناسنده
وبرمقداری طوغدقدن صکره جمله سی ممه لره صعود
ایدوب سوده مبدل اولمغله زمان فطامه یعنی سوددن
کسلنجیه دکین دخی اولقان غذاء جنین اولور ممه لرده
سودظهوریلك ابتداسی جنین باذن خالقه رحم مادرده

وابدانده تعالی منبسلان مخلوقه اولان اعضاء
اصلیه یه دراقدنا صانت ایکنشه انصباب
حقیقتی ایله بینه کمال مکمون اینی صحیح
بعضنی تکلیف اغذیه ظهور ایدن عضو ایدر
اوکونلو قبول ایدر دیدیلر مسلم

حركت ایلدیکی محلده حاصل اولمغه باشلردیمشلر فتبارك

الله احسن الخالقین خصوص مزکورده یعنی اصل مادهٔ

خلقت جنینده جمهور فلاسفه دن ازجله کبیر فلاسفه

تعبیر اولنان ارسطودن منقول اولدوغی اوزره نسوانك

ایجون منی اولمیوب جنینك انعقادی رکلك منیسی ایله حیض

قاننده صورت پذیر اولوردیمشلر اما اول علوم ریاضیه

مغلوبی اولان مثلا شیلر نسوانك منیسی اولماز دیدیکلرنده

ماعدا ارککك منیسی دخی مادهٔ جسد جنین اولماز دیوب

کیفیت تأثیرنده برقاچ وجه ناموجه نقل ایتمشلردر بر

روایت که ارسطونك کندی مذهبی اولمق اوزره منقولدر

اجزاء جسد جنین اولان اعضانك ماده سی مجرد حیض

قاننده اولوب نطفهٔ رجلك قوهٔ عاقده سی اولدوغی

جهتدن اول قانك انعقادنده تأثیری ور رحمك

حرارتنك دخی اعانتی سببی ایله اجزاء بدن اولان

اعضاء اصلیه دم حیضدن متکون اولور وبعد

التأثیر اول نطفه اعضاء جنینه سرایت ایتدکده مادهٔ

ارواح اولور قوام اعضاده مدخلیتی اولدیغندن در

دیدیکی کان شیء واحدهم فاعل وهم قابل اولماز قاعدهٔ

لزینه راجعدر ارسطو اتباعندن بعضیسی دخی

خصوص مزبوردن مراد شیخ رئیس کتابنك اللتندن
بحری تحقیقندن اوزاقلقی مقالهده نقل ایلدیکی
منه

شیء واحدهم فاعل هم قابل اولمادیغی بیاننده
حکما قاتلرینده علی الاطلاق دیمشلردر که شیء
شیء واحد وبسیط الالات وفوا الات بعدن
فاعل وقابل اولماز بلکه منی اجسام ایله تعددن
مرکب اولنلر بسیط ابسه
حقیقتده بسیط دیمشلردر منه

نطفه

نطفهٔ رجل بعد التأثیر والتعقید مادهٔ ارواح دخی

اولمیوب متحلل وفاسد اولوردیمشلر شیخ رئیس شفاده

کتاب حیوانندن طقوزنجی مقاله دن فصل اولده احوال

مذکوره یی ذکر ایلمیوب ارسطونك رأیی نطفهٔ رجل

بعد التأثیر مادهٔ ارواح اولدوغنی تصریح ایتمشدر

اما جالینوس نسوان ایجون دخی منی اولدوغنی وجوه عدیده

ایله اثبات ایدر اولادك اکثر اقواسی بودرکه اولاد

اکثریا انا یه وبابایه مشابه اولوردلر مشابهته البته بر ماده

لازمدرکه اصل مشابهت اوله اول ماده یا الکز حیض

قانی اولمق جائزدکلدر زیرا بابانك حیضی اولمادیغی

جهتدن بر ولد باباسنه مشابه اولمامق لازم کلور

اولادده ایسه کاهی بابایه دخی مشابهت مقرردر پس

مشابهتك اصلی منیلردن اولمق لازم کلدیکی اول جهتدن

نسوانده دخی منی اولدوغی ثابت اولدی واول منیده قوت

عاقده حصولی دخی لابددر تاکه ولدك مشابهتی متصور

اوله دیو نسوانده دخی منی اولدوغنه وطرفینك منیلرنده

هم قوهٔ عاقده وهم قوهٔ منعقده موجوده اولوب انجق

نسوانك منیلرنده قوهٔ عاقده ضعیفه اولدوغنه

احتجاج ایتمشدر اما فی الحقیقه مادهٔ مشابهت

منی یه مقصوره دکلدر منیدن ماعدا اسباب عدیده‌سی
اولدوغی ان شاء الله المولی تکمیل جسد جنین بیاننده تفصیل
اولنور ثانیا بن رجللری مستغنی اولان بعضی نسانک
وعانه‌لرینی رطوبت منویه ایله طولمش کوردم لکن اول
رطوبت ارککک نطفه‌سندن ارطب یعنی رقیق ایدی دیمش
ثالثا قوجاسی اولمیان بعضی نسوانده اختناق رحم دیدکلری
علته مشابه حالت عارض اولوب بعده رحملرندن منی کثیر
جاری اولدی و اول حالتده جماع لذتی کبی عظیم متلذذه
اولوب صحت بولدیلر دیمش رابعا نسوانک دخی رجال
کبی احتلام اولوب منیلری سیلان ایدرلر لذت عظیم
بولورلر دیوب برقاچ دلیل ایله دخی مدعاسنی اثبات
و ارسطونک مرأه ایچون منی یوقدر دیدیکنی تشنیع عظیم
ایلمشدر شیخ رئیس شفادن مقالهٔ مزبوره‌ده جالینوسک
ادله‌سنی نقل ایلیوب ارسطو طرفندن جمله‌سنی تزییف
ایلمشلر علامه علیه الرحمة قانون شرحنده شیخک شفاده
اولان تصریح و تزییفنی نقل ایلیوب تطویلادن شیخدن مفاد
اولان ارسطو نسوان ایچون نطفهٔ رجاله مشابه بر نوع
رطوبت اولدوغنه معترفدرکه اول رطوبت حیض
قابلنک غیریدر جسد جنینه مخالطه ایتمکله مادهٔ

علامه‌دن نقل کتاب ارسطودن اعضا نقلی
اول ارسطونک ونقل ایلدی اعضانک من راس
ان من الاعضاء ما یکون من التی وهی
المتشابهة الاجزاء فعلی تقدیر هذا در
سهله

اعضاء

اعضاء جنین اولوردیو اقرار و اعتراف ایلمشدر نفس
الامرده نسوان ایچون انلره مخصوص منی اولماسه رجللرینه
خصیتین و مجرای منی خلقتی حاشا عبث اولق لازم کلور
ایدی و انلردن جاری اولان رطوبت دم طمثه مغایر
اولماسه رجللرینه سیلان ایتدکده لذت حاصل ایتمیوب
بلکه متألم اولورلر ایدی زیرا انلر حیض کوردکده زحمت
چکرلر اما حین جماع و احتلامده لذت عظیم حاصل
ایدرلر الحاصل نسوان ایچون دخی نطفه اولدوغی مقرر
انجق انلرک نطفه‌لری ایله رجالک نطفه‌لری بیننده
مغایرت ثابت اولوب جالینوس و اتباعندن ماعدا کبار
اطبا مختارلری اوزره قوة عاقده نطفهٔ رجالده و قوة
منعقده نطفهٔ نساده بولنمغله انلرک رحم مادرده
اجتماعلری و دم حیضک انلر ایله اختلاط و امتزاجی
مادهٔ جسد جنین اولور و دخی اطبا نطفه‌ده بیش
صفات اعتبار ایدرلر انلرک جمله‌سی نطفهٔ نسوانده
بولنمغله اکا بناءً اکا منی اطلاقی مجاز اولمش اولور
دیدیلر اول بیش صفاتک بریسی لونی بیاض اولمقدر ایکنجیسی
عضو مخصوصه جریان ایتدکده حین لذت حاصل
اولمقدر اوچنجیسی دفعه حفقوددر دوردنجیسی انده

قوة عاقده اولمقدن بنفسجی رایحه سی طلع باخوده یاسمن
رایحه سی کبی اولمقدر علّامه تحقیقی اوزره قوة عاقده
خصوصنده ماعداسی نطفهٔ نسوانده موجوده در
لکن جالینوس واتباعی نسوانده اولان رطوبته دخی
حقیقهٔ منی اطلاق ایدوب طرفینک منیلرنده قوة
تصویر وتصور یعنی عاقده ومنعقده معا موجوده در
انجق رجال طرفنده دخی اقوی دردیدیلر علّامهٔ قرشی
علیه الرحمه بنم فهمده حق اولان نسوان ایچون دخی منی
اولدوغی امر مقرردر لکن انلرک منیسی رجالک منیسی کبی
دکلدر دیمشلر محصل کلام شول قوة که باذن خالقها
مبدأ تصویر اولدن نشأت ایلیه اول قوتده رجالک منیسی
اقوی وشول قوة که مبدأ تصور اولدن صورت پذیر
اوله اول قوتده مراهنک منیسی اقوی واولق اوزره قرار
داده اولمشدر اول جهتدنک رحم مادرده اجتماع وامتزاجلری
مادهٔ جسد جنین اولور شیخ رئیسک دخی قانونده
کتاب اولدن فن اولدن تعلیم خامسدن اعضا فصلنده
تحریر ایتدکلری اوزره بدن انسانده اعضا اصلیه دن
لحم ایله شحمدن ماعداسنی ذکر وانثینک منیلرندن متکون
اولور لکن حکمادن محقق اولانک یعنی ارسطونک قولی

بو ابحاث الاخیره قانونک کتاب اولندن اعضا فصلی
بحثنده مذکوردر سلمه

اوزره

اوزره ذکرک منیسی پینر خصوصنده مایه مقامنده
ومراهنک منیسی شیر مقامنده اولوب پینر مایه ایله سوددن
حاصل اولدوغی کبی انسانک اعضاء اصلیه سی دخی ذکر
ومراهنک منیلرندن تکون ایدر دیدیلر جسد جنین
منیلرندن متکون اولوب منی ذکرک دخی بدنده جزئیتی
مشعر اولور زیرا انسانک وجودنده مایه پینر جرمنده موجود
اولدوغی مقرردر والعلم عند الله تعالی علی الخصوص سیّد
ولد آدم واول مخبر صادق ومحترم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینک خلق الانسان من اربعة
عشر اشیاء اربعة من الاب واربعة من الام وستة
من خزائن الله تعالی اما الاربعة التی من الاب الجلد والعظم
والعصب والعروق واما الاربعة التی من الام اللحم
والشحم والدم والشعر واما التی من خزائن الله تعالی السمع
والبصر والشم والذوق واللمس والروح بیوردقلری
جسد جنینده پدر ومادرک منیلری مادهٔ معظم اجزاء
بدن اولدوغی مشعر اولمغله اطبای اسلامیه یه دلیل قوی
وبرهان جلی اولمشدر فصل ثانی منیلرک کندی
ماده لرنده وموضع تکونلرنده اولان اختلافات بیاننده در
اول خصوصده دخی اختلافات عدیده نقل اولنوب

مطلب هضم

بعضیلری بالکلیه قاندن متولد اولورلر دیمشلر و بعضیلر اخلاط
اربعه‌دن حاصل اولان رطوبت ثانیه‌دن متولد اولورلر دیدیلر
رطوبت اولی و ثانیه اعتباری احوال الهضمه راجعدر که انسانک
اکل ایلدیکی اغذیه بدنده بدل ما یتحلل اولنجیه دکین قول
مختار اوزره دورت دورلو هضمله منهضم اولور
اولکیسی هضم معدی ایکنجیسی هضم کبدی اوچنجی هضم
عروقی دردنجی هضم عضویدر هضم کبدیدن
حاصل اولان اخلاط اربعه‌یه رطوبت اولی و اندن صکره
حاصل اولان موادە رطوبت ثانیه اطلاق اولنور اول
رطوباته دخی دورت مرتبه واردر شیخ الکل قانونک
کتاب ثالثندن یکرمنجی فندن اولکی مقاله‌ده منی هضم رابعک
فضله‌سیدر بدل ما یتحلل اولوب اعضایه منقلبه و اعضا
ایله منعقده اولاجق رطوباتدن متولد اولور دیمکله‌ری
مختارکیا و اطبادر اما جالینوسدن منقول اولان بالکلیه
قاندن متولد اولمق اوزره‌در کتاردن فاضل فیلسوف
ابو الحسن سعید بن هبة درة النهیه فی التجارب المفیده نام
تألیف شریفنده اعتقاد جالینوسی بو وجهله بیان ایدرلر که
منی کبدده باقی قالوب اندن انثیینه جاری اولان دمدن
متولد اولور اول قان خالص اولمیوب مائیت ایله مخلوط

اولمغله

اولمغله جکردن انثیینه کلوب اوعیهٔ منیده الکلیات المراول
مواضعک حرارتندن ناشی حرارت حاصل ایدر اولجهتدن
اعضا منینی لذع ایدوب انسانی جماعه تحریک ایدر انکچون
خروجنده لذت عظیمه بولنور دیمشدر لکن علامهٔ قرشی
علیه الرحمه کلیات قانونده اخلاط فصلی شرحنده منی
رطوبت ثانیه‌دن متولد اولدوغنی تصریحدن صکره بوکا حجه
منی قاندن حاصل اولوردیر اما اخلاط اربعه‌نک
مجموعی مراد ایدرز دیر آدم لفظی بالکلیه قانه اطلاق
اولندیغی کبی اخلاط اربعه‌نک مجموعنه دخی اطلاق اولنور
دیو توجیه ایدوب علامه مرحوم دخی اول محلده ابن
ابی صادق و امام فخر رازینک علیهما الرحمه مدعالری
منی سایر اخلاط ایله مخلوط اولان دمدن متولد اولدوغنی
نقل ایلمشدر بونلردن صکره معلوم اولدیکه اکر فضلهٔ هضم
رابع و اکر قان مادهٔ منی اولان هر نه ایسه بکر کلور ایله خصیتین
یعنی بیضه‌لر بیننده اوعیهٔ منی تعبیر اولنان محلده صورت
منیه منقلب اولور بعده انثیینه داخل اولدقده کمال بولور
اندن مجاری اوربینه واصل اولور انثیان و خصیتان
بیضه‌لرک آدیدر که اولور نور برلری ایله جمله‌سنه دخی
اطلاق اولنورلر اوعیهٔ منی دیدکلری اجوفدن منشعبه

یعنی بیضتین ایکی اکا دخی اوعیهٔ منی‌لریدر آلات
صح

شیخ رئیس کتاب ثالثدن یکرمی برنجی فندن اولکی
مقاله‌سنده رجالده و نساده انثیین فصلی
و دخی مجاری اوقلان ظهور ایدر دخی اوعیهٔ منی
اطلاق اولنشلردر
منه

اولوب انثيينه كلان ايكى طمر ايله صلب طرفندن كلان
ايكى شريانلودركه انلر انثيينه دم غذائى ودم روحى
كتوررلر وخصيتينه واصل اولاجقلرى محلده هر برندن
عروق عديده منشعبه اولوب بربرلرينه صاربلوب لر آنكچون
اوعية منى بو عروق ملتفه تعبير ايدرلر بس ماده منى
اول عروقده الكلمات ايله منويته مبدل اولوب بياضلغه
ميل ايدر خصيتينه منصب اولدقده نضجى كمال بولور
وخصيتيندن ذكرك اصلنه واصل اولان ايكى مجرايه دخى
اوعيه منى اصلاقا اولنور انلره عارض دير لر ذكره ايكيسى
دخى اوزون ونحو بيلرى واسع وجرملرى فتى اولور خصيتيندن
فاسق يككلرينه جقوب اولمحلدن قضيبك دبنه متحد
اولورلر نساده انلر قصبه وطار وعيشاق اولور ديشلر
شيخ رئيس كتاب اولدن اعضا فصليدن خادمه ومخدومه
بياننده انثيان اعضاء مخدومه دندر انلرك فعلنى حاضر
ايدبجى خادملر كندولردن اول منيى مولد اولان عضولردر
انلر ذكر اولنديغى اوزره من غير كمال منيى تهيئه ايدرلر
يعنى احضار ايدرلر ورجال ونسوانك آلتلرى اول
منينك مولديلريدر محلنه يعنى رحمه القا ايدرلر ديو تحرير
ايتمشلردر خصيتينى قطع اولنان آدملرك دخى احوالى

الكادلالت

الكادلالت ايدردير اخادملرا حتلام اولورلر ومنيه مشابه
بر بياض رطوبت دفع ايدوب متلذذ اولورلر اما متسلسل
دكلدر تولد حاصل ايدمزلر حتى حيوان شفادن
بشنجى مقالده بر اوكوز اخصا اولندقدن صكره يعنى ايلدكدن
صكره انزال اولدوغى حكايت اولنمشدر امام فخر رازى عليه
الرحمه قانوندن بو محلك شرحنده شيخك كلامى منى خصيتينده
تولد ايلمبوب بلكه كندولردن مقدم اولان اعضاده تولد
ايلديكنى مشعردركه ارسطو وجالينوسك دخى مذهبلرى
وارددر وايكيسندن يعنى ارسطو وجالينوسدن دخى نقل
اولنان كلامك مآلى منينك تولدينه سبب آلات منى تعبير
اولنوب بربرلرينه ملتفه اولان اورده وشراينك صفاقات
وتلافيف واستعداد انلوبدركه ماده منى انلرده الكلمات
ايله منويت حاصل ايدر ديمشلر اما محمد ابن ذكريا ايكيسنك
دخى قولكرينه نظر وارددر زيرا عروق وشراينين منشابه
الطبيعه در ساير اعضاده اولان طمرلردن هر برنده مملو
اولان قان انلرده طورمق ايله منويت حاصل ايتمار كثرت
تلافيف واستدارات سوزلرى دخى ضعيفدر شك
يوقدركه جالينوسدن اولسوز سهوا واقع اولمشدر
عمدا دكلدر زيرا مجرد عروق وشراينين مولد منى اولمزلر

ارسطو مذهبى اولدوغى شيخ حيوان شفاده
ملفوظ ... مقالده دن ايكنجى فصلده جالينوس
ارسطودن ... ايكنجى نقل ايدر ... جالينوس
مذهبى ... افندينه
... نقل ايدر
منه

بلكه مولد منی انلر ایله مختلط وممتزج اولان لحوم غددیه در كه
ممه لرده شدی كلی دخی انك كبیدر دنش الحاصل كثرت
تلافیف ولحوم غددیه در كه هر برینك مدخللری مقرردر
اولمغله مجموعنك تأثیرلرندن مواضع معینه لرنده منی
ولبن متولد اولور حالبوكه دخی مواقع متعدده اولان
سوزلری جمع اولنسه علت تولید منی ولبن انلرك
مجموعی اولدوغی متعین اولور دیو تحقیق بحث ایتمشلردر
الله اعلم بحقیقة الحال بس خصوص مذكورده كبار
اطبانك مختارلری منی رطوبت ثانیه دن متولد اولوب
هضم رابعك فضله سی اولدوغی طرفه اجددر انكچون
منی جمله اعضادن منفصل اولور انده هر بر عضوك
حصه وارد رایجق رطب وسیال اولمغله حس ایله
تمیز ایده مزدیرلر ومتشابه الامتزاج اعتبار ایلیوب
ارسطو واتباعنك منی بالكلیه انثیندن منفصل اولمغله
متشابه الاجزادر دیدكلرینی برقاج دلیل ایله منع ایدرلر
تفصیلی بوكه حكمامیننك جمیع اعضادن منجذب اولدوغنده
اتفاقلری یوق لكن حسا متشابه الاجزا اولمغله فی الحقیقه
مختلف الاجزامیدر دكلمیدر اختلاف ایتمشلر بعضیلر
مختلف الاجزا اولدوغنه ذاهب اولوب جنیننك هر بر عضوی

منی فی الحقیقه مختلف الاجزادر متشابه الاجزا
دیمك امتزاجده یعنی حسده متشابه دیمكدر
بو قسمه حقیقتده متشابه دكلدر ابا الكتاد
الاطبا انقراط واتباعیدر عنی فریسنقل
اولنور

سوزوبه

كندوبه مشابه اولان عضودن حاصل اولان منیدن مخلوق
اولور یعنی والدینك كوزلرندن منجذب اولان منیدن كوزلو
وبورنلرندن منجذب اولاندن بورونك واللرندن منجذب
اولاندن اللرك كذلك سائر اعضادن منجذب اولاندن
مشابهی اولان اعضا مخلوق اولور دیمشلر وبمدعالرینی
برقاج دلیل ایله اثبات ایتمشلر انلرك اقواسی بعضی امراض
متوارثه اولوب بابادن یاخود انادن بولندیغی صورتده
البته اولاده دخی ظهور ایلدیكیدر كه انلرك بیدی
مرض طبیب شاعرك بو مصراعندن مستفاددر مصراع
متوارث الامراض عدة حروفها بنساجده بعضی حكما
كرچه منی جمیع اعضادن منجذب اولور اما فی الحقیقه
مختلف الاجزادكلدر ایجق بالقوه منفصل عنهما به مشابهی
منفصل اولمغله قوة مصوره باذن خالقها حفظ انواع
ایچون ولدی والدینه یاخود انلره بكزین اولان
صورتده تصویر وتشكیله سعی ایتمكله صورت بولور
اولور خالق الاشیا تبارك وتعالی طبیعتی وقوة مصوره یه
جنینك صورتنا صلیه ده تصویر وتشكیلی ایچون
موكل قیلدیغی بیشلر العلم عند الله تعالی اما انقراطدن
منقول اولدوغی اوزره اولا اسنادالكل كتاب منیده

امراض متوارثه اشارتدر فلان بتسامح لفظی
دو ایلرینك نه تمیز ایدر بیلكه سبب
الف ایلیبا دیكلری كرم مرضنه اجیم
حلاصه ایم بانجعیلیا بدلالندر دیدیلر
دالذید

جمهور مادهٔ منی انسانک دماغندن در اننده قولاق
اردنده اولان ایکی طمرلره نازل اولور اندن نخاعه کیرر
یعنی فقرات ایچنده اولان صلبه واصل اولور تا که مسافهٔ
طویله ده دماغدن و دماغه مشابه اولان نخاعدن بعید
اولیه بعده اول ماده جکرک تحدبنده اجوف تعبیر اولنان
بیوک طمردن منشعبه اولوب بوکوکلره کلان ایکی طمره
نافذه اولور بعده انلر ایله انثیینه واصل اولور انکچون
قولاق اردنده اولان ایکی طمرک قطعی صاحبنک نسلنی
کسر دیشلر معالجات بقراطیهٔ صاحبی اولان طبری فصد
ایچون تألیف ایلدیکی رساله ده ابقراطدن نقل ایدر اول
پیشوای اطبا کتاب الاهویه والبلدان نام تألیفنده صقالبه
اهالیسی اولادلرینک زهد و صلاحنی مراد اینسه لر
معهود طمرلری یعنی هر بر قولاغک اردنده اولان طمرلری
قطع ایدرلر ایدی اول حالده اولادلری جماعدن منقطع اولوب
صورت نساده اولمغله ابناء جنسلری انلری مستجاب
الدعوة اعتقاد ایلیوب انلر ایله درکاه باری یه توسل
ایدرلر ونکوری بونلری خباثتدن تطهیر ایدوب پاک و صاف
قلدیغه برلر ایمش جالینوس اول خصوصی یعنی قولاق
اردنده اولان ایکی طمرک قطعی قاطع نسل اولدوغنی انکار

وابقراطی

وابقراطی تخطئه ایلمشدر فردوس الحکمه مؤلفی علی بن ربن
طبری انکار جالینوسی نقل ایلیوب بر کسنه یالکز نخاعه
ایلسه غلبه جالینوس ایچوندر دیو تصریح ایدر علامه
علیه الرحمه کلیات قصده اخوالی شرحنده حق جالینوسک
قولیدر زیرا ابقراطک قولی اوزره منینک یالکز دماغدن
تولدی تسلیم اولنسه مذکور طمرلرک کسلمسی یا منینک
بالکلیه انقطاعنه یا خود نسلک انقطاعنه سبب اولور
اولمکیسی ظاهر البطلاندر زیرا مذکور طمرلری قطع اولنان
کسنه نک منیسی بالکلیه منقطع اولماز ایکنجیسی
کذلک باطلدر زیرا اول طمرلر سالم طوروب خصیتینی
قطع اولنان کسنه نک نسلی دخی منقطع اولور دیدیلر
حاصلی تولیدده هر برینک مدخلی اولمغله ایکسینک دخی
وجودی لازم اولدی شیخ دیمش کتاب الشفاده بکو منی فنده
جالینوس اول ایکی طمرک قطعی عقر ایراث ایدر دیمی بلمادی
وبن ظن ایدر دیرن که منی یالکز دماغدن اولمق واجبدر کلادر
اکرچه خیسی دماغدن اولوب ابقراطک غرضی مذکور بن
خصوصنده قولی دخی صحیح اولدی ایسه بلکه واجبدر اولاد
منی ایچون هر عضودن بیسرک بر غایت وسائر اعضادن
اول اصوله ترشح طریقی ایله حصه واردر انکچون ولد

والدینه مشابه اولور وعضو ناقصدن ناقص عضو
متولد اولور دیمشلردر علامهٔ قرشی علیه الرحمه شیخک
مختارینی مؤیّد اولوب منی جمیع اعضادن حصوله کلوب
کیجه لرده اشبابه دوشن چه کبی بدنه مبثوث اولان
رطوبتدن متولد اولور بو دخی معلومدرکه اعضانک
جمله سندن انثیینه جاری اولاجق مجری یوقدر بس اول
ماده اعضاء رئیسه کبی جریانی ممکن اولانلردن بالذات
جاری اولوب سایر عضودن اولا نخزط تبعی ایله دماغه
صعود ایدوب اندن تکرار رطوبته مبدّل اولمغله ذکر
اولندیغی اوزره منینک معظم اجزاسی دماغدن حاصل
اولمش اولور بعد الحصول معهود طمرلردن نخاعه اندن
انثیینه واصل اولور لکن انثیینه قریب اولوب بوکوکلو
ایله خصیه لر بینده واصل اولان عروقه واصل اولدقده
اول طمرلری بوکوکلرده سخونت حاصل اتمش لطیف قان ایله
مملو بولمغله اول ثانی دخی بعضی مشابهت ایله کندو دونیه دونر
خصیتینه نافذ اولدقلرنده اول محلده اعتدال وبیاض
ونضجی کامل اولوب بعده مجاری منی یه مندفع اولور دیو شرح
وبیان ایتمشلر شیخ رئیسک قانونده اولان تقریری
مشابهت خصوصنی ومنی متشابه الاجزا جدر دیانلرک

قوله یعنی

قوله یعنی مؤنثا اولورلر اما حیوان شفاده اون برنجی مقاله دن
ایکنجی فصلده طرفینک دخی ادله سنی تحریر وجمله سنی تزییف
ایدوب بر طرفی ترجیح ایتمامشلردر وتفصیللرینک حاصلی بوکه
منی جمیع اعضادن منفصل اولور دینلر حسده متشابه
الاجزادر دیانلری اول ظنه داعی اولان اوچ امردر انفراط
اول امور ثلثه ایله مذهبنک صحتنه تمسک ایدر اولکیسی
لذت جماع جمیع بدنه عام اولدوغیدر اکر منی جمیع اعضادن
حاصل اولمیا ایدی لذتک جمیع بدنه عمومی اولمیوب یالکز
جهتدنی عضولر یعنی فرج ایله ذکر متلذذ اولورلر ایدی
ایکنجیسی اعضاء جنینک مشاکلهٔ کلیه بولندیغیدر یعنی
والدینده غفدار اعضا وار ایسه ولدده دخی مشاکلی موجود
اولدوغیدر اوچنجیسی والدیندن بریسی ناقص العضو
اولسه یا بر عضولری علیل اولسه یاخود زیاده بولنسه
ولدده دخی اکا مشاکلت بولندیغیدر دیمشلرنه کیم قانونده
دخی ذکر ایلدی وبنه شفادن فصل مذکورده ارسطو
انفراطک بو دلیللرینی اولان وجهله قدح ایلیوب منی متشابه
الاجزا اولدوغی طرفی ترجیح ایلدیکنی نقل ایلمش اما انفراط
طرفندن جمله سنه جواب ویرلمشدر حاصل کلام بو نقطه لردن
عرض امور مذکوره ده یعنی منینک کیفیت تکونلرنده جمله سنک

قوللری محض وهم وظن ضعیفه مبنی اولوب هر بر دلیللری
اوهن من البیت العنکبوت ایکن خالق الانس والجان جلت
قدرته سورهٔ کریمهٔ طارقده فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ
خُلِقَ مِن مَّاءٍ دَافِقٍ يَخْرُجُ مِن بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ قول
کریمنه حاشا طعن ایدن ملاحدهٔ ملاعین بجانبندن
دخی کنز اولدقلری مقرر در که علام الغیوب تعالی شانه
کلام کریمی انزال ذاهب اولدقلری اختلاف اتك جملهسنی جامع
ومادهٔ اشتباهلرینی قاطع برهان ساطع ایکن زیاده مخافت
وکمال ملعنتلرندن ناشی ایدکلری دخل وتعرضی کبار مفسرین
روح الله ارواحهم بینه انزل کنذی اصطلاحلری اوزره
منع ودفع ایلمشلردر ازجمله امام فخر رازی علیه الرحمه تفسیر
کبیرنده اولجانبینك هذیان کونه سوزلرینی نقل ایلیوب
ویردکلری جواب شافی آیت کریمه نك تحت اللفظ معناسی
شرحیله تحریر دن صکره تقریر اولندی بس اولدکونلی شبهلر انده
اشکاره اولاد روز حزانك مالکی اولان پادشاه لایزال
جل جلاله ابتدا سورهٔ کریمه ده قسم یاد ایدوب بو عالمده
نفوس بشردن هر بر نفسك اوزرینه ذات پاکی ایله حافظ
ومهیمن اولدقلرینی یاخود هر برینی محافظه وعمللرینی احصا
ایچون ملائکه دن محافظلر تعیین بیورد قلرینی اعلان

وبنشکل

ونه شکل شیدن خلق اولندقلرینی فکر ایتسونلر دیو ترصیه وزمان
ابلدی تاکه او لعالم السر والخفیاتك کمال قدرت وحکمتنی
ادراك ایلیوب بر قاچ قطره منیدن خلق ایتدیکی اجسادك
یوم تبلی السرائرده رجعت واعاده سنه قادر اولدوغنی
بی شك ولا شبهه بلهلر وکندولرینه عاقبتلرنده لازم ونافع
اولور اعماله سعی ایدوب محافظلری واعماللرینك کاتبلری
اولان ملکلره یازدرمیهلر الا عاقبتده واولکونك شدت
ودهشتنده کندولرینی مسرور ایده جك اعمال یازدره لر
نته کیم فلینظر الانسان مم خلق یعنی انسان نه شکل
شیدن خلق اولندقلرینی فکر ایلسونلر خُلِقَ مِن مَّاءٍ دَافِقٍ
هر برینه ذی دفق اولان یعنی صچرامق ایله چقان بر قاچ
قطره صودن خلق اولندیلر يَخْرُجُ مِن بَيْنِ الصُّلْبِ
وَالتَّرَائِبِ اول صو بابالرینك صلبی ایله انالرینك ترببه
یعنی کوکسی کمکلری بیننیدن چقار بیورلدی صدق الله
العظیم ذکر اولندیغی اوزره بو آیت کریمه ده ملاحده
خذلهم الله دورت وجهله اشتباه واعتراض ایلیوب
اولا اول صو صلب ایله ترائب بیننیدن چقاردیکدن مراد
منی یا انکوانلردن منفصل اولوردیمك ایسه حال اول
منوال اوزره دکلدر زیرا منی هضم رابع فضله سندندر

اجزاء بدنك جمیعسندن منفصل اولور حتی هر عضوك
طبیعت وخاصیتنی اخذ ایدر که رحم مادرده انلرك مثلی
اعضا تولدینه مستعد اولوب ولدده دخی اول اعضا تولد
ایلیه انكچون جماعده افراط ایدن كمسنه لرك جمیع اعضالرینه
ضعف مستولی اولور دیمشلر ثانیا اكر مراد معظم اجزاء
منی صلب ایله ترائب بیننده تولد ایدر دیمك ایسه اول قول
دخی ضعیفدر بلكه مینك معظم اجزاسی دماغده حاصل
اولور مینك صورتنه مشابه اولدوغی الكا دلیلدر و بر
دلیل دخی چوق جماع ایدن آدمك ضعفی ابتداء كوزلرینه
ظاهر اولور دیمشلر ثالثا اكر مراد صلب ایله ترائب بینی
مینك مستقریدر یعنی جمع اولوب قرار ایده جك یریدر
دیمك ایسه بو ده ضعیفدر زیرا مینك مستقری اوعیهٔ
منیدر كه بیضتین فتنده بر برینه صارلمش عروق و شراییندن
عبارتدر دیمشلر رابعا اكر مراد صلب ایله ترائب مخرج
منیدر دیمك ایسه اول دخی بر نسنه دكلدر بلكه مخرج منی
احلیلدر دیمشلر امام فخر علیه الرحمه اولمجانینك بو كونه
شبهه لرینی نقل ایتدكدن صكره جواب باصواب ویروب
بلی قاعدهٔ فن طب اوزره منی حصولنده اعانت یونندن
دماغ اعظم اعضا اولدوغی مقرر اولسون لكن نخاع انك

تخصیصلرینه یخرج منی احلیله قصر ایدوب ... الجایزینه
اولاسن یخرج ... دخی ... الخصوص ... ایدلمك
ویخرج ... بینا الملتوی اعناق ... وجواب ... یخرج ... ظاهر
... مسلم

خلیفه سیدر كه صلبدن یعنی فقراتك ایچنده در و دماغك
مقدم بدندن یعنی كوكس كمكلرنده ابتدا چوق شعبه لری وار در
اول اجلدن یعنی اعضاء مذكوره نك برنده دماغك خلیفه سی
و برنده شعب كثیره سی اولوب و بو ایكیسی دماغه متعلقه و سایر
اعضایه نسبت اوعیهٔ منی یه قریب اولدقلری ایچون علام
الغیوب جل شانه انلری تخصیص بالذكر ایلیوب یخرج من
بین الصلب والترائب بیورلدی مع هذا ملاحده نك
قوللری محض وهم و ظن ضعیفه مبنی و كلام الهی قبوله لایق
و تسلیمه احرادر لا یأتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه
كوبه سیله ختم كلام ایتمشلر من بین الصلب والترائب تعبیر
شریفنده بین وسط معناسنه اولدوغی تقدیرجه ماء
معهودك كندولرندن خارج اولمیوب وسطلرندن خروجی
مشعر اولور دخاطره سی مدفوعدر زیرا بین تعبیری ذلك
الشیئك طرفیندن دخی حصولنه منافی اولمادیغی استعمال
الفاظ عربیه مراجعه واقفا ولنلره واضحدر علی الخصوص
بین تعبیر كریمنده مندرجه اولان نكتهٔ لطیفه شیخ زاده
و صاحب كشف مختارلرینی موید كه آخر مبحثده ذكر
اولندی قاضی بیضاوی بیض الله وجهه فی الدارین
ابتداء انلرك كلامی باطللرینی منعه اشارت ایلیوب ثانیا

تسليم طريقيله ذكر اولنديغى اوزره اكر نطفه هضم رابعك
فضلەسى اولوب ذكر اولنديغى اوزره جميع اعضادن
منفصل اولدوغى وبعد الانفصال الخصيتين قننده
بربرلرينه ملتقه اولوب اوعيهٔ منى تعبير اولنان عروق
اولنطفه نك مقرى اولدوغى صحيح اولورسه دماغ اول
مينك توليدنده اعانت بيورندن جمله اعضانك اعظميدر
انكچون نطفه دماغه مشابهدر وجماعده افراطك دماغه
ضعفى سريع اولور بس دماغ ايچون خليفه واردركه صلب
ايچنده اولان نخاعدر وترائبده نازله شعب كثيره سى واردركه
اعصاب عديده در اول احلادن يعنى صلبده دماغك خليفه سى
اولوب وترائبده دخى شعبهٔ كثيره سى اولمغله بو ايكى
عضو دماغه تعلقده وساير اعضايه نسبت اوعيهٔ منى يه
قريب اولدقلرى ايچون تخصيص بالذكر اولندى ديو تقرير
بيورمشلر اما افاضل رومدن قاضى محشيسى شيخ زاده
مرحومك قدس سره تخصيص بالذكر خصوصنده تحرير
ايتدكلرى وجه وجيه محققان مزبورانك بيان ايتدكلرى
وجهدن هر وجهله اتم واوفق وكبار اطبانك مختارلرينه
غايتله موافقدر اول افاضل تقى عليه الرحمه امام فخر ايله
بيضاوينك كلاملرينى نقلدن صكره خفى دكلدر كه دماغك

صلب النطفه ... فرسى ... كن اولنديغى اوزره فقرات
اطلاق اولنور فقرات صعود ... اولدوغى ... ايدر
باشدن ... دماغدن ... بيلكلرى ... اكثرم
اولنور ... بكلدر ... امتداد ... قريب ... الا
ونخاع ديمكلرى ... اعتماد ... الاعلى
مدار ... دماغ ... ايچنده ... صلب ... الاطلاق
اولندى ... نخاع دخى صلب اطلاق اولنور بر
اولنور ... ظاهر ... اولمغه مغنا حمد الله
اطلاق ... الهادى
منه

ترائبه نازله مجرد اعصاب منشعبه سى اولمغله ترائبى اول
احلادن مجراى منى قلمق بعددن خالى اولماز زيرا ترائبك دخى منى
توليدنده مدخل عظيمى واردر بلكه صلب ايله ترائبك تخصيص
بالذكر اولندقلرينه الله تعالى اعلم وجه وجيه اولان بودركه
تحقيقا دماغ ونخاعك وقواى قلبيه وكبديه دن هر برينك
فضلۀ مذكوره ابرازنده يعنى منى توليدنده معاونتلرى اغدد
بس علام الغيوب جل شانه صلبى ذكرى ايله دماغ ونخاعك
مدخليتنه تنبيه ايلدى زيرا صلبده دماغك خليفه سى
اولان نخاع محليدر وترائب ذكرى ايله قلبك وكبدك
مدخليتلرينه تنبيه ايلدى زيرا ترائبه انلرى مشتملدر بو دنلر
حقا كه خصمى اسكاتده سيف قاطع منزله سنده در مقدما
ذكر اولنديغى اوزره شيخ رئيسك بلكه واجب اولان
منى ايچون هر عضو رئيسك بر عين وساير اعضادن اول
اصولده ترشح طريقيله حصه واردر ديدكلرى دخى
اول جواب باصوابى مؤيد اولور زيرا ابدان انسانده بحسب
التشخص اعضاء رئيسه اوچ اولوب دماغ وقلب وجكر
اولدوغى وبحسب النوع انثيان دخى رئيسه دن اولدوغى
ودماغ منى حصولنده جمله نك معظمى اولدوغنك وجهى
مفصلا ذكر اولنشدى ودخى محشى مرحوم عليه الرحمه

اكر ترائب قلبى مشتمل اولدوغى ظاهر دراما جكرى مشتمل
اولمقلغى خفيدر ديلورسه جكر مشتمل دكلدر بعضى
مشتمل اولدوغى كافيدر ديلور فى صاحب كشف عليه الرحمه
جكر مسند اراده م اولدوغى جهتيله معظم اعضا دن منى
اولدوغى ظاهرا اولغله انلرك اصطلاحلرى اوزره اولا
نتيجه صاحب بو قدر ديمشلر
منه

تحقیق مقام ایلیوب نصّ کریمك تفسیر شریفنده ترائبی
نسایه تخصیص ایلمکه ضرورت یوقدر زیرا اطبادن برقوم
ولد یالکز ارککك صلبی ایله بنه انك ترائبی بیننده چیقان
مادن مخلوق اولدوغنه ذاهب اولوب حق تعالی قرآن
کریمنده انسانك ماءِ دافقدن مخلوق اولدوغنی بیان ایلدکده
دفق ایله موصوف اولان ارککك منی سیدر اول منی صلب
ایله ترائب بیننده چقار دیو وصف ایلدی ترائبدن مراد
ترائب رجل اولدوغنه احتجاج ایلیوب ماءِ مرأه یه تعرض
بیوریلمدیغی انكچون حاصل اولان صبونك دخی تکونِ ولدده
مدخلی اولدوغنه منافی دکلدر دیدیلر اما اکثر ارککك صلبی
ایله مرأه نك ترائبندن چقان صودن مخلوق اولدوغنه ذاهب
اولنلر نساده دفق بولنمدیغی صورتنده اولماء ممتزجك دفق ایله
موصوف اولدوغنی برجله بی اولجمله نك بعضی اجزاسی ایله
توصیف قبیلندن اولور دیو جواب ویردیلر دیو ختم کلام
ایلمشدر شکر الله سعیه وروح الله روحه لکن کبار
اطبادن بعضیسی نسوانك منیلرنده دخی دفق بولندیغنی
تصدیق ایدرلر علّامهٔ شیرازی کلیات قانونك اعضا
فصلی شرحنده نقل ایتمشدر وقوعی ثابت اولدوغی صورتده
طرفینك منیلری دخی صلب ایله ترائب بیننده خروج ایله

یا کذب رجالدن متشبّثلندن جنین تولدنه تعجب ایدن
کیمسنه لردنی هیچ ارسطو منصبلرندن شدید کلامی
اولمشدر اوله مشهور

موصوف

٦٥

موصوف اولور العلم عند الله تعالی الحاصل اول فصلدن
بو محله کلنجه فلاسفه و اطبادن هر نه کونه اختلافات
نقل اولندی ایسه بو آیهٔ کریمه ده جمله سنه اشارت
علیه بولنمغله طبیب لبیبه مادهٔ خلقت جنین احوالنده
بو نص مبین ایله استدلالا اینمك سزا ایکن مجانین ملاحده نك
دخل و تعرضلری خاطر خراش موحدین اولمغله مهما امکن
تفصیل و تبیین اولندی تعالی الله عما یقول الظالمون
علوا کبیرا وهو علی کل شیء قدیر نعم المولی ونعم النصیر
فصل ثالث جنینك کیفیت خلقتلری و اول تکوّن
ایدن عضولری و جسدلری اتمامنه دکین قاچ طور
مرور ایلدیکی بیاننده در قال خالق الاشیا تبارك وتعالی
لقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ثم جعلناه
نطفة في قرار مكين ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا
العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا
العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر فتبارك الله احسن
الخالقين بو نص متینك فحوای کریمی اوزره کیفیت
خلقت جنینی بیان ایلمك ادراك نوع بشردن مبرّادر
اما اطبانك بالتجربه والاستقرا واقف اولدقلری مرتبه
تحریر و تقریر ایتدکلری بودرکه مقدما ذکر اولندیغی اوزره

مدت انتقالیه نوعی بعینه منه

قجاك بر مرأه نك رحمنده كندى منيسى ايله ذكورك منيسى
مجتمع ومختلط اولوب قرار طوتسه رحم اول نطفه يى
عاشقانه قبول ايتمكله اغزى يوموب بونباركى چكلوب شول
مرتبه قپانور كه اكر ميل ايله يوقلنمق لازم كلسه اول ميل
دخى كيرمز اولكه وقتده قوة مغيّرة اولى باذن خالقها
جلت قدرته عمله مباشرت ايليوب بعده قوة مصوّره
تصويره اغاز ايدر خلقت جنين اتمام بولوب اعضاء اصليه
وفرعيه سى تكميل ونفخ روح ايله حركت حاصل ايدنجيه
دكين التى حالت اوزره استحالات وتغايرات حادث اولور
انلره اطوار ستة اعتبار ايدرلر طور اول منى لرده زبديت
حصوليدر كه شيخ رئيسك قانوننده كتاب ثالثده يكرمى
برنجى فنده اولكى مقالده تحرير ايتدكلرى اوزره اوّلا
زبديتك حصولى قوة مصوره باذن خالقها منيده مندرجه
اولان ارواح نفسانيه وطبيعيه وحيوانيه دن هر برينى
تحريك ايتمكله اوچ عدد نفخه پيدا اولوب انلردن يعنى
ارواح ثلثه دن هر برينك معدن ومستقرلرى خلق اولنه
يعنى قلب ودماغ وكبد مخلوق اولوب اولدلر واحد مقرّ اولدلر
اول نفخه لر خارجده هوانك اختلاطندن ناشى صولر
اوزرنده حادث اولان حباب ديدكلرى قبرجقلر ايله تنظير

مطلب
بيان اطوار ستة فى الخلقة

اولنشلودر

اولنمشلودر بعضى كبارك غشا حصوللى دخى نفخه دن
عد ايلدكلرى طور اولك بياننه موافقدر اول تقديرجه
نفخه دورد اولوب انلردن اوّل پيدا اولان نفخه رحم
ماورده مستقره اولان مادّه نك جمله سنى احاطه ايليوب
ايچريسنه آلوردى كه حرارت غريزيه منيتنى حصر وحبس
ايليه اول حينده اولغشا يمرده قبوغنك ايچروسنده
غرقى تشبيه اولنان زاره مشابه اولور بعده ثخانت
حاصل ايدر مشيمه ديدكلرى غشا اوردر اكا نرجكه صورت
تعبير ايدرلر وولد طوغدقده صكره دوشر ابقراطدن
مرويدر بر رقاصه عورتنه علوقندن التنجى كوننده سقط
واقع اولوب منيسى مذكور يمرده زاره كبى پرده ايچنده
محصور بولندى اندن صكره جنينى محيط اولور ايكنجى
غشا دخى حادث اولدوغى ان شاالله المولى عن قريب مشيمه
فصلنده ذكر اولنور اصحاب تجربه اول غشانك حصولنى
بر اسيجق طرفه يمرده صدور ايلدكده ياخود فرنه وتنوره
خبر قوندقده فى الحال اطرافنده حادث اولان زاره تشبيه
ايتمشلردر اول غشانك حصولى مقدار زمانده ممكن
اولور معين اولميا بوب ايچوق دوران فلكدك بر دوره كه
يكرمى درت ساعتدن عبارتدر اول مقدار زمانده وجود

بن براولدوغی فصل خامسده ذکر اولندی اول اغشا رحمده
فوهات شراینن وعروقه اولان مواضع خشنیه تعلق
ایدروب کندوده دخی اول فوهات موازی ثقبه لر حادث
اولمغله رحمه کلان حیض فانی ودم حیوانی اول ثقبه لردن
جاری اولور بس اول دورت نفخه لردن ایکنجی نفخه
منینک وسطنه غور ایدوب غلیانک محلی یعنی علقه سی
اولورکه مبدأ حیات ومنبع قوای حیوانیه در باقی
ایکی نفخه دن برسی جانب اعلی یه صعود ایدوب دماغک
علقه سی اولورکه قوای نفسانیه مبدأیدر وبرسی
جانب یمنه یعنی صاغ طرفه میل ایدوب جکیدک علقه سی
اولورکه مبدأ قوای طبیعیه در اول نفخه لر یوم علوقدن
التنجی کونه دکین اتمام بنیه اولوب یبرلی یرنده قرار
ایدر دیشلردر وبو اوج عندک یعنی قلب ودماغ
وکبدک خلقتده تقدسی مقدم اولدیغنده واقع
اولان اختلافات دخی عن قریب ذکر اولنور ایکنجی
طور اول اغشاده قرمزی نقطه لر ظاهر اولوب جرمی
دخی امتداد بولور ورحمده اولان نقره لر یعنی فوهات
شراینن وعروقده اولان دلکلر برابرنده اول اغشاده دخی
ثقبه لر حادث اولمغله اولوردن مقدما ذکر اولندیغی

اولمدن اول اغشا دفع اولنفلدن صکره ابتدا
نافذ اولوب بعد الفعلاره اولثقبه لر حادث
وعروق شراینن اجمعین منافذ مسامات اولوب فانحج
غشا منفصل اولوب جنینی احاطه ایدر
مسائل
دیبایی

اوزره رحمده دم طمث ودم حیوانی جاری اولور واول
حالده نفخه لر قان صورتنه استحاله ایدرلر وماده لر
واهب الصوردن صورت وجبهه قبولنه موجود بولنان
استعداد حاصل اولور طور ثالث اول نطفه لر علقه یه
مستحیل اولدوغیدرکه هر بری برنوع اوبرشمش قاندر
اکا استحاله ثالثه اطلاق اولنور دوردنجی طورده مضغیه
مستحیل اولور یعنی برقطعه لحمه دونرلر بو مرتبه ده اعضاء
رئیسه بربرلرندن انفصاله اغاز ایلر ودم حیوانی
وطمثیدن قسط وافر یعنی حصه وافره مترشح اولور
جنینه نفس ناطقه تعلقنک اثاری دخی ظهوره کلور
یعنی بو مرتبه رابعه ده قلب ودماغ وکبد بربرلرندن
ایرلدیغی ظاهر اولور ودم حیوانی وطمثی زیاده ترشح
ایلرتا که دم حیوانیدن جنینه روح حیوانی اعطا اولنوب
دم طمثی جنینک فانندن متخلق اولان اعضاء لحمیه وشحمیه
انماسنه مدار اولی اوله اولحالده حیات استعدادی بولنغله
مبدأ فیاضدن نفس ناطقه نک برنه تعلقی ظاهر اولور
بعض محققین نفس ناطقه تعلقنی طور اول ایله طور ثانی
ما بیننده اثبات ایلیوب یعنی ترتیب حدوثندن صکره
غشاده قرمزی نقطه لر ظهوری اثنرده مقدم تعلق ایدر

دیمشلر العلم عند الله تعالی بشنجی طورده قلبك وعظام وشرایین
واورده مثللی اعضاء اصلیه نك تكونلری متمایز اولوب
هر بری آخردن متباعد اولمغه باشلر وبو طورده جنینه
باذن خالقه بحسب الاستعداد مزاج ذكوری وانوثی
فایض اولوب اركك اولمجق بو قسمه دیشی متعین اولور
طور سادسده فروع واصول بر برندن منفصل ومتمایز
اولور یعنی اعضاء رئیسه تعبیر اولنان یورك وجكر
ودماغ شریانلرك وطمرلرك وسكرلرك منبتلری
اولدقلری اعتبار ایله اعصاب دماغدن شرایین قلبدن
اورده كبددن رباطات عظامدن نبات ایله انلردن
هر بری وسائر اعضاء بسیطه ومركبه علی ما ینبغی اتمام
بولوب هیئت مخصوصه سی اوزره صورت پذیر اولمغله
بقدرة الله تعالی امر خلقت كماله ایریشور فتبارك الله
احسن الخالقین سكرلرك دماغدن وشریانلرك
یورکدن وساكن اولان طمرلرك جكردن بتدكلرنده فلاسفه
ایله اطبا مباینلرنده وبین الاطبا دخی اختلاف واقعدر
واقعه اولوب جالینوس اول خصوصده وجه مشروح
اوزره اولدوغنه جازم اولمغله مدعاسنی اثباته سرد
ایلدیكی ادله بر وجهله مناقضه ومعارضه قبول ایتماز

خاطره سنده اولوب بر ذی قیمت جوهری صاحب هیكله
یعنی كلیسا نشین اولان رهبانلردن برینه امانت قوروب هر
كیم بو دلیللرمی نقض ایتمكه قادر اولورسه بو مذهب جوهر
انك اولسون دیو وعد ایدر شیخ رئیس علیه الرحمه شفا سنده
لو كنت فی زمن جالینوس اخذت ذهبه عن صاحب الهیكل
دیمشدر یعنی اگر بن جالینوس زماننده بولنه ایدم صاحب
هیكلدن اول جوهر ذهبی آلوردم دیمشلردر بس مدت
خلقت جنین التی طوره مقسومه اولدوغنده شیخ
رئیس وسائر كبار متفقلردر اما فاضل فیلسوف سعید
بن هبه جالینوسدن دورت ولق اوزره نقل ایلیوب
اولكسی نطفه ده تغیر خفی عروضی وایكنجیسی غشاده
قرمزی نقطه لر ظهوری در كه قان ایله ملولوب بر قطعه
لحم مشابه اولور اوچنجیسی اعضاء رئیسه نك بر برندن
متمایز اولوب سائر اعضانك دخی رسوم وصور خفیه لری
ظاهر اولدوغی زماندر اول اعضا الردن اعضاء رئیسه
یقین اولانلرینك تمیز اظهر انلردن صكره آلات بطنك
تمایزلری ظاهر وحكمه سندرك تمایزده بعید اولان اللر
وایاقلردر كه انلرك صكره منفصل ومتمیز اولورلر
دوردنجی مدت تشكل زماندر كه انده اللر وایاقلر ظهورده

كلوب جميع اعضا بالنسبه تقویت وصلابت بولور
وجنین حرکته کلورا انقراط اولنماده بر زمان اولدی
نطفه تعبیر اولنور ایکنجی مدتده ولد اوجنجیسنده جنین
دوردنجیسنده صبی اطلاق ایدردیو نحریر ایلدیکی
جمهورک نقللرینه مخالفدر امّا بعضی فوایده ایجون ترجمه
اولندی بو نرک صکره معلوم اوله که اعضاء رئیسه دن
قنفسی اوّل خلق اولندیغنده دخی اختلاف اولنوب
ارسطو واکثر کبار قلب مقدمدر دیمشلر استاد الاطبا
اولان ابقراط دماغ ایله ایکی کوزلر مقدمدر دیوب محمد بن
ذکریاء رازی کبیرک تقدیمنه ذاهب اولمشلر وبعضیلر
فقره لرک یعنی ارقه ده وبو بونده اولان سیر ککلرینک
تقدیمنی ادعا ایتمشلر شیخ رئیس مقاله مزبوره ده اول
خصوصده حق اولان قلبک اوّل خلق اولندیغیدر اکرچه
ابقراطدن دماغ ایله کوزلرک اوّل مخلوق اولدقلری
دخی حکایت اولنور ایسه دیمشلر واتمام جهتی ایله کوبکک
جلددن اول کمال بولدوغنی ترجیح ایلیوب محمد بن ذکریا
واتباعی جکر اوّل خلق اولنور دیدکلرینی قدح ومنع ایتمشلر
شیخک تقریرلری اوزره ابقراط دماغ ایله کوزلرک
تقدمنه یا کوزی چناغی جقیغی یرده ده انلرک اوّل ظهوری

مطلب اوّل ما خلق من الاعضاء الرئیسه

مشاهده

مشاهده ایتمکله ذاهب اولمشلر اول خصوصده کبار حکما
برده نک بیاضی جنینک اعضاء اصلیه سنه نسبت
منی منزله سنده وصارسی حیض فانی منزله سنده در که
فرخه غذا اولور دیدیلر بالتجربه مشاهده اولنان دخی
انلرک تقریرایدکلری در امّا شیخ داود مرحومک تذکره سنده
لان الحیوان یتخلق من صفاره وبیاضه بمنزلة الغذا وماده
کمادة المنی من خالص الغذا دیدیکی یاران صفای غلطه
دوشورمشدر فی الحقیقه قلبک اوّل مخلوق اولدوغی
هر حیوانده ظاهر وجلی اولمادیغی اجلدن اول خصوصده
ابقراطدن نقل اولنان حکایه یی تسلیم ایتمدیلر للحاصل
ارسطاطالیس واتباعی قلبک اولیتنه ذاهب اولوب
قلب اشرف اعضاء رئیسه ومنبع حرارت غریزیه اولمغله
حیات انکله تمام اولدوغی اجلدن خلقتده جمیع اعضادن
مقدم اولمق واجبدر دیدیلر ابقراط انلره مخالفت ایدوب
اوّل مخلوق اولان دماغدر زیرا دماغ اشجاردن براغاجک
ساقی منزله سنده اولوب سایر اعضا انک دالکری وبدنده
مقامنده در ودخی حیواناته علی الخصوص انسانه مخصوص
اولان انواع حس وحرکت دماغدن نشات ایدر سایر
اعضا اول حس وحرکت ارادیه نک اتمامی ایجون آلت خلق

اولمشلردر اکر حس و حرکتك تمامی آلاتسز ممکن اولیدی
سائر اعضا خلق اولنمازایدی اول اجلدن دماغ مقدم اولمق
واجب اولدی دیدیلر اما جکرك اول خلق اولندیغنه ذاهب
اولنلر نظام طبیعی جکرك اول بولنماسنی ایجاب ایدر زیرا اول
عضو غذا و نمانك اصلی اولدوغی جهتدن اشجارك کوکلری
منزله سنده در و اول امردن حیوانك نطفه و حسده احتیاج
یوقدر که هنوز نبات منزله سنده در اما قوت غاذیه و نامیه یه
محتاجلردر که جمادات غیر نامیه دن فارق اولان اودر پس
قچان قوت نامیه نك فعلی کماله ایرشسه اول حینده
قوای حیوانیه و نفسانیه یه محتاج اولور اول اجلدن
نظام ایجاب ایدر که اولا کبد بعده قلب اندن صکره دماغ
مخلوق اوله دیدیلر و فقراتك اول خلق اولدوغنه ذاهب
اولنلر حیواناته اولان فقره کمکلری کمیلرك ایکوسی بند
اولنان معهود اغاچ مقامنده در نته کیم کمینك ایجادنده
اول اغاچ جمله دن اول بر داخته قلنوب سائر اجزاسی
الکا مشدود و مربوط اولدوغی کبی اعضاء حیواناته دخی
فقرات مقدم بولنمق واجب اولدیغی بوزعم ایدیلر سعید
ابن هبه درة قربه سنده فرقه ثلثه نك مدعالرینه تشریح
ایله استدلال اولنماز زیرا بر سقط و یا خود برنشر بعده

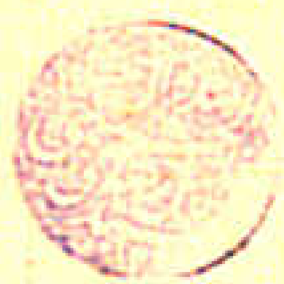
جنینك دماغ و قلب و کبدی حس اولنمق مرتبه سنده
بولنسه جمله سی موجود بولنمغله قنقیسی مقدم مخلوق
اولدوغی بلنماز دیمشدر دیس جمله سنك سوزلری ظن غالبلرینه
مبنی اولمش اولور بو تقدیرجه شیخ دیمیشك علیه الرحمه
حق اولان ارسطو ذاهب اولدوغی اوزره قلبك اول
منکون اولماسیدر دیو نصر ایلدی و کندی رأیی ترتیبلری
اوزره کوبکك جمله اعضادن مقدم اتمام بولدوغنی
ترجیح ایتدکلری توجیه لطیفدر زیرا جنین رحم مادرده
خارجده بولندیغی کبی اغزندن غذا الینوب کوبکندن
غذا لندیکی متفق علیه در اما کوبکندن نافذ اولان قدر اکا
جکرینه واصل اولوب سائر اعضایه جکردن توزیع اولنور
بوقسه کوبکندن داخل اولان قدر جکره واصل اولمادیغی
تغذیه بولنور مختلف فیها در جکرندن توزیع اولنوب
غذاسی امرنده جکر موجود اولمق لازم اولدوغی صورتده جمله سی
موجود بولنمغله قنقیسی اول اتمام بولدیغی بینه مشکوکك
اولور اما غذا کوبکدن نافذ اولدوغی جهتدن کوبکك
اتمام جهتندن تقدیمی ترجیح اولنور بودخی معلوم اولدکه
اعضاء مفرده دن لحم و شحم و سمیندن ماعداسی پدر و مادردن
منیلرندن و انلرده طمثدن مخلوق اولدقلری و بعده

الثانی بنا [illegible] نفسی اول الاشیاده جنین
[illegible] دخی بعضی [illegible]
[illegible]

جمله سنك غاسی حیض قانندن اولدوغنه ذکور اولنشدر امّا
اعضاء رئیسه غاسنده دماغ دم منویدن و یورك دم
شریانی روحیدن وجگر دم عروقی کبدیدن نشو ونما
بولدقلری بالتجربه والقیاس مختار کبار اطبا بولندی
العلم عند الله تعالی **فصل رابع** اول آلتی طور قاچ کونده
تمام اولور وجنین قاچنجی آیده طوغور وسکزنجی آیده طوغان
ولد اکثریا معمر اولمدیغنك طبا وجهی نه اولدوغی بیاننده در
معلوم اولدکه اطوار سته دن هر بری ایچون باشقه
یاخود هر ایکیسی ایچون بر مدت تقدیر اولنمشدر اولکه
مدتلر فی الحقیقه مختلفه کالوردر زیرا فن طبه مباشر
اولان ارباب تجربه بو خصوص مذکورده سعی واهتمام ایدوب
هر بری بالتجربه والامتحان مصادف اولدقلری اوزره تقریر
وبیان ایتمشلر اولکه جادلده صورتا مختلف فیها ظن اولنور
امّا فی الحقیقه میانلرنده اختلاف یوقدر زیرا ذکور وان
واناثك مدتلری مختلف فیهادر زیرا بالتجربه ثابت اولدیکه
جنین مذکر اولسه اطوار سته نك مدتی قلیل واگر
مؤنث اولورسه کثیر اولور مقدما بر قاچ دفعه ذکر
اولندیغی اوزره جنین ذکورك آنلردن خلق اولنان منینك
مزاجی اقوی وقوه غریزیه سی احسن اولدیغله باذن الله تعالی

اعضا الرئیسه

اعضا الرئیسه نك خلقت جهتندن اتمامی اناث اعضاسی اتمامندن
مقدم اولمغله مدتلری دخی اول مدتدن آز اولور و اجنه
ذکورك دخی مزاجلری افضل وعبرا افضل اولدوغی جهتدن
مدت اکمالترنده اختلاف بولنور حتی پدر و مادرسی نماده
بولندقلری صورتده انلرك منیلرندن خلق اولنان جنینك
اکمالنده سرعت مقرردر دیمشلر اغذیه جهتندن دخی
تفاوت معتبر اولوب پدر و مادرك اکثریا غذالری
فاربج وسکری وانلرك امثالی لطیف وقوی غذالر اولدوغی
وفصول وامکنه اعتبارنده دخی مدخل مقرر اولوب فصل
ربیع وبلاد جنوبیده سرعت اثبات ایتمشلردر لکن کبار مجربین
کمال کون وخلقتك آلتی آیده دخی اوتوز کوندن وچوغی
قرق بش کون اولوب اوتوزدن نقصان وقرق بشدن تجاوز
ایتمازدیمشلر امّا بعضی قدمادن اطوله مدت اللی کون اولدوغی
دخی مرویدرکه اناث حقنده اونه آنجق تجاوز ایدن مولودده

ذکر اولنور بعضی کبار دخی ذکوره نسبت زمان معتدل
اوتوزبش واناثه نسبت قرق بش کوندر دیمشلر پس
اطوار سته دن طور اول که زمان تصویردر مدتی التی
یاخود یدی کون اولور بو مدتلرده بامر الله تعالی رحمدن
استمداد ایدر بالکر قوه مصوره منصرفه اولوب

رحمه اولان عروق وشراییندن قان ودم روحی جریان
واختلاطه باشلدق ایله رحمدن دخی امداد ایریشور وطور
ثانیکه غشاده خطلر وقرمزی نقطه لر ظهوری زمانیدر
مدتی اوچ کوندر اول مدتده غشاده ثقبه لر عارضه اولور
مقدما ذکر اولندیغی اوزره دم حیوانی وحیضی دخولنه
منفذلر ظاهر اولور بو ایکیسنک مدتلری طقوز یاخود
اون کونه منتهی اولور طور ثالث که زمان علقه در مدتی
التی کوندر جمله سی اون بش یاخود اون التی کونه منتهی اولور
شیخ رئیس کاه اولور طور ثالث بر کون یاخود ایکی کون
تقدم ایدر دیمش الا بناء طور ثالث انتهاسنه دکین
مدت علوق اون دورت یاخود اوچ کون اولور طور
رابع که علقه نک مضغیه استحاله سی زمانیدر مدتی
یا اون یاخود اون ایکی یا اون دورت یاخود اون بش
کوندر زیرا شیخ رئیس ابتداء اون ایکی کوندر دیکدن صکره
کاه اولور ایکی یاخود اوچ کون تقدم ایدر کاه ایکی واوچ
کون تأخر ایدر دیمشلر بو مدتده اعضاء رئیسه بربرندن
انفصاله آغاز ایدر بو درت طورک اقل اعتبارلری
ایله مجموع مدتلری یکرمی ایکی واکثر اعتبارلری ایله یکرمی
ایکیدن اوتوز بر کونه دکین ممتد اولور طور خامس که

قلبک

قلبک واعضاء بسیطه نک خلقتلری تمامه ایروب اعضاء
مرکبه دن دخی باشنک اوموزدن وسائر اعضاء مرکبه نک
هر برلری اخردن ممتاز اولدوغی بعض مرتبه محسوس
اولوب مزاج ذکورت وانوثت فیضان ایتدیکی زماندر
مدتی طقوز کون عد اولنمش مجموعی اوتوز بر یاخود اوتوز
ایکیدن تمام قرق کونه منتهی اولور طور سادس که اعضانک
بربرندن انفصالی وفروعک اصولدن سیلانی واطرافک
تکمیلی زمانیدر مدتی دورت کون یاخود بش کون عد
اولنمش پس اطوار ستنه نک مجموع اقصر مدتی اوتوز بش
واطولی قرق بش کونه منتهی اولور حتی اقصر واطولک
بیننده عرض تمام خلقت یعنی تفاوتلری اون کون اولمش
اولور اما شیخ وسائر کبار اطوار ستنه نک اقل مدتی
اوتوز کون اولدوغنی دخی نقل ایتمشلردر اول تقدیر اوزره
اقصر واطول بیننده تفاوت اون بش کون اولمش اولور
بونلرک حمله سنه سقط یاخود غیر جهت ایله تجارب
عدیده وقوعندن صکره وقوف تحصیل اولنمشدر شیخ
رئیس نقل طریقی ایله قرق کون مرورندن صکره واقع اولان
سقطک غشاسی یاریلوب صوق صویه قونلسه جنینک
اعضاسی متمایز اولدوغی ظاهر اولور دیمشلردر والله تعالی

اعلم بحقيقة الحال كبار مؤلفيدن لطف الله تبريزى
عليه الرحمة تلويح تجندى شرحنده ابتدا علوقدن
اوتوزكون صكره واقع اولان سقطه دخى جنين تام
الخلقة بولنديغنى نقل ايدرب لكن اطوار ستّه ده تحرير
اولنديغى اوزره اقصر مدّت اوتوز بش كون اولدوغنى
اقتضا ايتمكين بشنجى طورك طقوز كون اولدوغى
متفق عليه دكلدر اوكه مدّت دورت كون اولمق
دخى مويّد الكابناء اقصر مدّت اوتوز كون اولور ديو
دفع شبهه ايتمشلردر نفس الامرده التى طورك تحرير
اولنديغى اوزره اقصر لرينى جمع ايلسك جملەسى اوتوز بش
كون اولور زيرا طور اول و ثانينك اقصرى طقوز كون
اوچنجى طورك دورت كون دوردنجى طورك طقوز كون
بشنجينك كذلك طقوز التنجينك دورتدر جملەسى
اوتوز بش كون ايدر الله تعالى اعلم بحقيقة الحال
وعند الاطبا اركان اولان جنينك تكوّنلرندن مقدّم
اولدوغى متفق عليه در نته كيم كرارًا ذكر اولندى بوندن
صكره معلوم اولەكه خلقت جنين باذن خلاق جهان
افرين جلّ شانه وعمّ نواله ازمنهٔ اطوار ستّهٔ متغايره
عرضنده كه اوتوز ايله قرق بش مابينيده اول اون

بش كون

بش كون اراسنده قنقى مدّتده اتمام بذير اولورسه بامر الله
الملك القدير اول مدّتك ضعفنده يعنى بر او مقدار زمان
مرورنده فيضان ارواح وقوى ايله متحرك اولور زمان
حركتك تقريبا اوچ مثلى ازمنه مرورنده تولّد ايدرب
محل تنك وتاردن رها بولديغى مختار ثقات مجرّبين ومن غيرى
ادعاء يقينى مذهب كبار اطباء حاذقيندر بس اكر خلقت
جنين اوتوز نجى كوندە اتمام بولسه التمشنجى كونده متحرك
اولوب يوزسكسان كون اتمامنده متولّد اولور كه التى
اى تمام اولوب بدنجى يه دخولده ظهوره كلمش اولور
اقل مدّت حمل التى آى اولدوغنه كتاب كريم ربانى ناطقدر
سورهٔ كريمهٔ احقافده ووصّينا الانسان بوالديه
احسانا حملته امّه كرها ووضعته كرها وحمله
وفصاله ثلثون شهرا بيولديغى اخذ ايتمشلردر تمام نص
مبين حتى اذا بلغ اشدّه وبلغ اربعين سنة قال ربّ
اوزعنى ان اشكر نعمتك التى انعمت على وعلى والدىّ
وان اعمل صالحا ترضيه واصلح لى فى ذريّتى انى تبت
اليك وانى من المسلمين كبار مفسّرين بو آيه كريمه نك
يار غار سيّد الكونين وغمكسار يار ان دين افضل
الخلفاء الراشدين واكمل البشر بعد الانبياء والمرسلين

صدیق اکبر حضرتلرینك فضائل اوفورلری حقنده نازل
اولدوغنی روایت ایدرلر که اول صدیق عتیق مهاجرین
وانصار میانلرنده کندولری وو آلدینی سعادت
اسلام ایله مستسعد اولدقلری جهتدن دخی ممتازدرلر
آنلردن ماعدا اول سعادتی کیسه احراز ایلمامشدر
رضی الله تعالی عنه وعن سائر الصحابة اجمعین کذلك
سوره شریفهٔ لقمانده ووصینا الانسان بوالدیه حملته
امه وهنا علی وهن وفصاله فی عامین ان اشکر لی
ولوالدیک الی المصیر بیورلدیغی دخی انی مبیندر
اکثر فقهاء حنفیه دین مبین روح الله ارواحهم
مذاق ومذهبلری اوزره مدت رضاع حولین
کاملین اولمغله اوتوز آیدن بیکرمی دوردی اسقاط
اولندقده مدت حمل ایچون التی آی باقی قالور وتتبه
ورضاعه دائر اولان احکام شرعیه ده واقعه اولان
اختلافات دخی بو آیات بینات ایله استدلال اولنمشدر
زیرا مدت رضاع ایکی سنه اعتبار اولندیغی امام یعقوب
یعنی ابو یوسف وامام محمد وشافعی ومالك واحمد
بن حنبل حضرتلرینك قتلرنده درامتا سراج وهاج امت
نجسته سیرتنا اولان امام همام ابو حنیفه کوفی

امام اعظم حضرتلرینك علیه الرحمه مدت رضاعی کذلك
مدت حملی اوتوز آی تقدیر ایتدکلری عینه وحکمدر و
فصاله ثلثون شهرا نص کریمی ایله مستندلردر ادنی
مخبر صادق طرفلرندن المتبادر [illegible] انك
مدت حملی ایکی سنه دن حمل ایکی سنه اولوب
سنقص اولمغله الحدیث مدت باقی فالغی ایکی بیب
مدت رضاع ظاهری اوزره اولوب بیورمشلر
سنه اولدوغی قرار داده اولوب
قدس الله روحه

علیه وعلیهم الرحمه قتلرنده مدت رضاع اوتوز آی
یعنی ایکی بچق سنه اولوب امام زفر قتنده اوج سنه
اولدوغی محلنده مصرحدر باقی احوالی بشنجی بابده طفوزنجی
فصلده طفلی سوددن کسمك خصوصنده بیان اولنور
الله الموفق والمعین اگر جنینك خلقتی اوتوز بشنده تمام
اولورسه یتمشنجی کونده متحرك اولوب ایکیوز اون کونده
تمامنده متولد اولور که تمام یدی آی اولور اگر قرقنده
تمام اولورسه سکسانده متحرك اولوب ایکیوز قرق کونده
تمامنده متولد اولور که تمام سکز آی ایدر لکن عند
الاطباء علی الخصوص محققین قتلرنده مشهور اولان
سکز آیده تولد ایدن جنین بامر الله تعالی انی ایسه معمر
اولمیوب اکثرا اولدوغی صورتده دخی معمر اولانی نادردر
ومعمر اولدوغی تقدیرجه مبتلای اسقام اولوردر علیلر
ملتی ان شاء الله تعالی عنقریب ذکر اولنور وخلقتی
قرق بشده تمام اولان جنین طقسانده متحرك اولوب
ایکیوز یتمش کونده تمامنده متولد اولور که تمام طقوز
آی ایدر بو صورتده بتقدیر الله تعالی معمر ایدن اولور
اون آی تمامنده طوغان جنینك حکمی دخی علی الاکثر
سکز آی تمامنده متولد اولان کبیدر یعنی معمر اولماسی

قاعده ارباب نجومه بو محلده
اعتبار گوربیورد
مسئله

نادردر دیمشلر اوّلصورتده خلقتی التنجی کون تمام اولوب
بوزکونده متحرك اولمش اولور شیخ داود تزهه سنده حکایه
ایدرکه معلّم اوّل واتباعی مدّت حمل طقوز آیی تجاوز ایتمز اکر
عاشره مکث ایلسه رحمده مخلّد قالمق لازم کلور زیرا عاشر
بیته ملاکدر یاخود سرعتا وزده هلاك اولمق لازم کلور
زیرا مرّیخ غایت حرارتده و رحم غایت ضعفده اولوب
جنین دخی تام الاعضا وکثیر التنفّس اولمغله سریعا
هلاکی مقتضیدر دیمشلر امّا ابو الاطبا عاشره باقی
قلماسنی تجویز ایلیوب شهورك جملهسی حکمده بردر دیمشلر
العلم عند الله تعالی جالینوسدن منقولدر که مبدء اولان
حرارت غریزیه رطوبت غریزیه یه غالبه اولوب جوهر منیده
رطوبت آز اولسه صورت جنین اوتوزکونده اتمام بولوب
التنجی آیده دونده طوغار انکچون بوزسکسان دورت کوندن
مقدّم طوغورمش عورت کورلمادی البتّه التی آیی تجاوز
ایتمکه محتاجدر امّا اکر جوهر منیده رطوبت غالبه ایسه
صورت انسانیه کچ تمام اولوب ولادتی اوجیوز دورت
کونه منتهی اولورکه تمام اون آی ودورت کون ایدراندن
اوزون مدّت حمل بولنماز واکر منیده رطوبت متوسطه
بولنورسه تکمیل خلقت دخی التی آی ایله اون ایکی آی بیننده

اتمام عشره مختلفه نك دورت سنه یه دکین مدّت حمل تجویزی بالمشاهده تتبع اولنه منه

صورت

مطلب حوامل نتک کمیه لکلری تعیینده حسابده خطا ایتدکلری مقداردر

حالینه سبیله نقل اولنان قولیعازه فیا عنوه فیه مرفوع اولیغاتن فاندن دن حالدا اولمدیغی اعلمدن خبر اولندی منه

صورت بزیر اولوردیمش خصوصمزبورده امّهاتك
حسابلرنده غلط ایتمك احتمالی دخی اعتباره سزادر نته
کیم شیخ رئیس حیوان شفاده تصریح ایلیوب سکزنجی
آیده متولد اولان مولودك معمّر اولدوغی نادردر مکر مصر
مثلّی بلاد مخصوصه ده بولنه مصرك غیرینده تولد ایدوب
تعیّش بولنورسه فی الحقیقه سکز آیده کلدر بلکه بیدنجی
آیده ابتق خاتونلر حسابلرنده خطا ایدرلر مثلا حمل آنزندن
بر آی مقدّم لعلّةٍ حیضلری مختبس اولوب بعده کبه اولمغله
سکز آیی قیاس ایدرلر امّا حقیقتده بیدنجی آی اولور دیمشلر
نسوانك زمان حبلده واقع اولان غلطلرینی فقهاء دین
مبین دخی تجویز ایتمشلردر کبار شرّاح هدایهٔ شریفه دن
اتقانی علیه الرحمه مدّت محلی شرحنده بوکونه کورمکنش سالك
تعزیر اولمشلرکه رحم مادرده صورت پذیر اولان جنین
احواله عقل بشر مهتدی اولامز انی ابتق ویعلم ما فی الارحام
فحواسی اوزره بینه خالقی اولان علیم وعلام بیلور دیو مشلردر
رحمة الله علیه وبینه شیخ رئیس شفاده بکا غایت اعتماد
ایدیکم کسنه نقل ایلدی بر عورت بیدنجی آیی اتمامندن
صکره سکزنجی آیده وضع حمل ایدوب ولدی معمّر اولدی
دیمش العلم عند الله تعالی خصوص مزبورده یعنی سکزنجی

آیره طوغان معمر اولملادیعنی کبار ایکی وجه وجیه نقل
ایتمشلردر یعنی طبّا و نجوما علّت بیان ایتمشلر نجوما اندیقیلکو
فصل آتیده تقریر اولندی طبّا تحقیقلری بودرکه ییدنجی آی
بافرمان خدای قاعدۀ اسبوعیه اوزره مدّت ولادت
اولمغله جنین اول مدّتده مقدّم کمالن بولدوغی اجلدن
ولادتی یقین اولدقده مادر مشفقه سنك طبیعتی باذن
خالقها جنینك غذاسی اولان حیض قاندن بر مقدار
حصّه افراز ایلیوب ممه لره ارسال ایدرکه اسجیانك
ضیافتی کبی جنین دخی وجوده کلدکده غذاسی حاضر
بوله اول اجلدن رحم مادرده اولان غذاسنه نقصان
طاری اولمغین باقی غذا ایله اکتفا ایتمیوب الهام ربّانی
ایله خارجده احضار اولنان غذایی و تنفس ایچون
لطیف هوایی و طار لقدن خلاص و مناصی طالب اولوب
خروجه حرکت ایدر اکر اول لحظه ده تولدینه مانع بولنمیوب
وجوده کلور سه اصلنده قوّتی قویه و مادّه سی متوفره
بولندیغی صورتده صحیح و سالم طوغمق ایله تعیّش ایدوب
معمّر اولور اکر اول حرکت و اضطراب ایدن صکره تولدینه مانع
بولنوب رحمده باقی قالورسه یعنی حبلی نك اثنا کبه لکی
اولمغله رحمی طارلقندن یاخود قر رحمده ورم حلوتندن

اوصافن جمله دن بحوردن نحایله منضمن اولان
ذوات سنه ده صنفان نسا افندیلرنك النده سی
احضار اسلاد طبعیه افندیلر دعونا انیدکلری
فصول الغلاف جمله ده مسطور در
منه

وغیری علّتدن ناشی عایق بولنوب طوغمغه مانع اولورسه
جنین یرندن اوینامق ایله مزاجنه ضعف طاری اولوب خسته
اولور اکر سکزنجی آیه واصل اولدقده طوغرسه ضعفی حالنده
طوغمق ایله تعیّشی ناقص اولور اکر طقوزه واصل اولورسه
اول مدّتده حرکت و اضطرابی سکون بولوب تکرار تصحیح مزاج
ایتمش اولور و قواسی انتعاش تحصیل ایتمکله اول صورتده تولد
ایدنلر خلقتی فرق بشده تمام اولوب طقوزده طوغان
ولدکبی معمر اولور اما آصلنده قواسی و ترکیبی ضعیف
اولدوغی صورتده تکوّن و نماسی و نهضت و حرکتی التی
آی تمامنده کماله ایرشوب یدنجیده خروج طلب ایتمکله
طوغمق میسّر اولورسه انك دخی معمّر اولماسی مرجو درکه
مدّت معتبره ده طوغمش بولنور سکزنجیده طوغرسه معمّر
اولماسی نادر اولوردیدیلر زیرا اول صورتده اقل مدّت
ولادتده یعنی التی آی مرورنده خروجه حرکت ایدوب
طوغماسنه مانع بولنمغله جنین خسته اولور زیرا
رحمده یرندن اوینامغله و ضعفنه تغییر کلوب کوبکی کر بلور
و سائر اعضاسی منالمه اولور اکر اول اضطراب ایدن صکره
فرقی کونی تجاوز ایدوب طقوز آیه بالغ اولورسه اصلاح
مزاج ایتمش اولور اوتنجی آیه دخی تأخیری تجویز ایتمشلردر

نمونه سی اولوردن منعزم اولان صورت اولاده طفلی
اولنور کلدیکی تمام اولوب اللی کی یوم بر طوغمق
افندیلر الیش ایکن طوغمق مانع اولنوب طقوزه
ثالث اولوردن زیرا الصورتن تعلولد ایندلر طفلی
قوی ینفذ تمام اولوب طقوزده طوغان ولدجی
معمر اولوردی تلیکی الا دلالات ابدد العالم عند
الله تعالی
منه

الله اعلم بحقیقة الحال **فصل خامس** مدت خلقت
جنینده ارباب نجومدن وسایر فرقه دن نقل اولنان روایتلر
بیاننده در حکیم کوشیاردن منقولدر که اول فیلسوف
هوشیار بجال نام تالیفنده جنینک خلقتی مدتنی وقبل
الولاده واقع اولان احوالنی ارباب نجوم اعتبارلری
اوزره تقریر ایلیوب نجان بن رومادن نقل منیلری
رحمه واصل اولسه بشمات نجوندن شوره یا پنشده دقلری
خمیره مشابه اولور یعنی مقدماً ذکر اولندیغی اوزره
اطرافنده بورده زاری کبی برده حاصل اولور رحمده
واقع اولان تغیرات اولی اولوردر که انی برشوربجی بیره
تخم الحکه تشبیه ایدرلر اما انسانک تخمی اولان
منی رحمه واصل اولدوغی ایله اولغشانک حصولی
زمانی معلوم اولمایوب انجق بحسب التجربه والتخمین
یکرمی درت ساعت اولمق اوزره درکه دوران
فلکدن بر دوره در بس نوع بشره باذن خالقه تعالی
وتقدس قوای نفسانیه وامزجه طبیعیه دن
مختصه اولان احوال اول وقتک یعنی رحمه منی القا
اولنوب قرارطوتدیغی زمانک طالعی حسبیله دردید لو
ومدت حملدن هر برآیده سبعه سیاره دن برکوکب

تولی البیوت هر برینک تولی وتاثیرلری اول آیده جنینک
حال طبیعیسنه دلیل اولوردر بو اتفاق ایدیلر الملک اعتقاد
اوزره اول کی آیده زحل نام اختر بالاحمل تولی ایدر اکر
اول اختر طالع ابتداده بولنوب یاخود ذاتنده قوی اولور سه
اول مولود فهیم وعمیق الفکر وعاقبت اندیش وصادق القول
وصادق المودة اولور ایکنجی آیده مشتری تولی ایدر که نطفه ده
حمرت ظاهر اولدوغی مدتده اکر اول اختر سعد طالع
ابتداده بولنوب یاخود ذاتنده قوی اولور سه اول
مولود خیّر وفاضل وکامل اولور شهر ثالثده مریخ تولی
ایدر که جنینک اعضاء رئیسه سی یعنی دماغ وکبد وقلبی
بر برندن متمایز اولوب سایر اعضاسی دخی رسوم خفیه
ایله ظاهر اولدقلری مدتده اکر اول ستاره طالع ابتداده
بولنوب یاخود ذاتنده قوی اولورسه اول مولود شجیع
وقوی ومقدام وجری اولور شهر رابعده کنش تولی
ایدر سعد اکبردر اول اثناده جنینک سایر اعضالری
دخی ظاهر وکامل وجریان روح بر فتوح ایله حرکتی
نمایان اولور مهر عالم آرا اکر طالع ابتداده بولنوب
یاخود قویه اولور سه اول مولود عاقبت محمود سالم
طبیعت وصاحب جرئت وشجاعت اولوب امور سیاست

طالع ابتدا ورجعت وقوت
وضعف وتثلیث وتربیع وقرانات
ارباب نجوم اصطلاحلریدر که
محلنده مبیّندر
منه

وسلطنته عارف بر مرد کامل اولور بشنجی آیده زهره
تولّی ایدر و اول اثناده غدایی جذب ولطافتی قوی
واعضاسی علی ما یلیق بر اشتداد بولوب رحم مادرده
بتاجانه صاچلری بتار اکر اول اختر فرخنده فر طالع
ابتداده بولنوب یا خود قویّه اولورسه اول مولود عاقل
ونظیف ومائل زینت وظریف وحسن بها وجمال ایله کمال
صاحبی اولور شهر سادسده عطارد تولّی ایدر که جنینک
خلقتی تمام ودهانده لسانی بالقوه تکلّمه استعداد تام
بولدوغی مدّتدر اکر اول ستارهٔ سعید طالع ابتداده
اولوب یا خود قوی بولنورسه اول مولود ادیب وفصیح
وکاتب خوش نویس اولور شهر سابعده قمر تولّی ایدر
ماه عالم آرانک فرمان رب قدیر الله تعالی شانه عالم
سفلیده سائر کواکبه نسبت بعضی تأثیری ظاهر وعیاندر
اکر طالع ابتداده بولنوب یا خود قوی اولورسه اول مولود
امور فلاحت وزراعت وغرس اشجار وعمارهٔ عالم وتقدیر
میاهه عارف اولور یعنی اکین اکوب وبچاق وباغ وبوستان
واشجار تربیه ایلمک وصولر اجرا اسنک طریقنی بیلمک
وانلرک امثالی اموره موفق اولور و دخی قمر بو دنیا
آسماننده اولدوغی اجلدن سریع الحرکه اولمغله انک تولّیسی

تمامنده جنین

مطلب قواعد سوابع

تمامنده جنین متحرک اولوب باذن الله تعالی رحم مادردن
خروج وظهوره طالب اولور اکر اول اوانده تولّد ایدرسه
باذن الله تعالی اول مولودک حکمی تعیّش ایدوب معمّر اولمقدر
اکر مفقد تمام ذکر اولندیغی اوزره لمانع تولّد ایدمیوب سکزنجی
آیه باقی قالورسه تکرار زحل تولّیسنه داخل اولمغله اول
جنین دم جامد کبی اویوشوب رحمده ثقلت وبرودت خروج
ایچون حرکت سریعه وخفیفه قادر اولمز اکر سکزنجی
آیده تولّد ایدرسه امور مذکوره اجلیچون یعنی زحلک
تکرار تولّیسندن عارض اولان کلاله ناشی تعیّش
ایدمز ومعمّر اولمز امّا اکر طقوزنجی آیه باقی قالورسه اول
حینده تکرار مشتری تولّیسنه نائل اولور ستارهٔ مذکوره
قوی السعاده اولمغین جنین قوّه قوتیه وصلاح حال
اکتساب ایلیوب قوای غریزیه‌سی کمال بولمغله خروج طبیعیه
طالب اولور تولّد میسّر اولورسه معمّر اولمق قاعدهٔ نجومیه
اوقدر دینلر الله تعالی اعلم بحقیقة الحال بعضی
ارباب نجوم دخی مدّت خلقت جنینی بیلدکلرنده معتبره
اولان قواعد سوابعه راجع قلمشلردر زیرا منجّمین
انسانک اکثر احوالنی حرکات فلکیه وسبعهٔ سیّاره
سعدیه ونحسیه یه علی الخصوص ودنیویه قمریه وشمسیه یه

ثبت ایتدکلری اجلدن جمله سنی سوابیع ایله تعبیر ایلیوب
اکرکون واکر آی واکر ییل یدی یتشر عددی اوزرینه اعتبار ایدرلر
یعنی خالق وجهان آفرینک جل نعماؤه فرمانی ایله عالم
علوینک عالم سفلیده تأثیری مقرر اولوب جسم اثیرینک
کمالی یدی عدده مبنیدرکه سیاره نک وفلکلرینک
دخی عددی یدی اولدوغنه مقارندر دیرلر و ایکنجی
انسان انه رحمنده یدنجی آیده کمال بولور وطوغدقدن
صکره اکثریا یدنجی آیده دیشی بتار ویدی یاشنده
دیشی دکشور وایکنجی یدیده بالغ اولور واوجنجی یدیده
یعنی یکرمی برده صاحب وصقالی بتر ودردنجی کره یدی
عددم ورنده که یکرمی سکزنجی یاشیده دستنماسی تمام اولور
دیرلر وعمری دخی اسبوع ایله اعتبار ایدرلر وخستهلک
احوالنده دخی بحرانک اقواسی اسبوعه مبنی اولدوغی
احوال البحراننده مذکوردر پس منجمین خلقت جنینده اطوار
سبعه دن قصیر وطویل اعتبار اولنان مدتلری
وجنینک حرکتنی واوچ مثلی زمان مرورنده ولادتنی
جمله اسبوعله حساب ایدرلر حاصلی بونه اطباءدن نقل
اولنان قواعده مطابق بولنور العلم عندالله تعالی
اهل حساب دخی خصوص مذکورده کندی اعتبارلری

از جمله ارکان اربعه وباذن خالقها
اللوذن وجوده بذرلر اولان مواليد
ثلثه یعنی معدنیات ونباتات
وحیوانات یدی اولدی
صح

مطلب قواعد اهل حساب

اوزره اعداددن فرد اختیار ایلیوب مدت خلقت جنینی
فردک زوجندن اشرفیتی قاعده لرینه ارجاع ایتمشلردر
ایکنجی ثلث عشره کامله تحواسنجه اون عدد جمله اعدادک
اکملیدر که وحدانیتدن مرکبدر و جمیع اعدادی جامع دیدیلر
پس اطبانک جنین مذکور اولوردسه خلقتنک اتمامنده
آنک از مدتی اوتوز کوندر دیدکلرینی تصدیق ایلیوب
بلکه فرد زوجدن شریفدر و عشراتدن ایسه اول افراد
عدد اولان البته عدد تامدر که اوتوزدر زیرا عدد حاشیه
لرینک نصفی اولان دیرلر یعنی ایکی طرفی جمع اولنسه ذلک
العدد انلولک یارسی اولور مثلا عدد فرد اعتباری ایله اوچ
کبی انک برطرفی ایکی وبرطرفی درتدر دورت ایله ایکی
التی اولور اوچ التینک نصفیدر عشراتدن دخی اول افراد
عدد اولان اوتوزدر که اوچ اوندر پس اوتوزک برطرفی
یکرمی وبرطرفی قرق جملهسی التمش اولور اوتوز التمشک
نصفیدر که عشراتدن مرکب اولوب فرد اولان عددک
الکاولیدر چونکه خلقتده مذکور مونثدن مقدمدر اکا
بناء اوتوز عدد دخی مذکر خلقتنک اول مدتی بولنمق
حکمتنه اوفقدر دیمشلر سائر احوالده دخی قاعده لری اوزره
تقریر وتطبیق ایتمشلردر والله تعالی اعلم بحقیقة الحال

ابکه یعنی عدد در زیرا برطرفی اوچ وبرطرفی بر
اولنقده جمله دورت اولوب ابکنجی دورتدن نصفی
اولنقده عدد اولور اما مثلا اولور ماعنی
فنده دو ایسه علامه فی منصار اولنقده اوچه نصفی
اولمنی
صح

خلقت جنیننده اولان اختلافی فهما امکن تبیین ایچون
ارباب نجوم و حسابك سوزلرندن اول مقدار نقل
و تسطیر اولندی ینه بز ما نحن فیهه یعنی اطبا کلامنه
کلەلم کبار اطبا اعجامدن قدوة الحکماء المحققین
محمد بن ابی نصر خجندی رحمه الله متن تلویحده ان اقل
مدة الحمل ستة اشهر وان اوسط اشهر یولد فیه الجنین
هو السابع واما اکثرها فاربع سنین دیو تصریح ایلدکلری
امام شافعی و امام مالك حضرتلری مذهبلرینه مبنیدر
هدایهٔ شریفه حاشیه سی غایة البیاد بیانی اوزره لیث
بن سعد قتنده اوج سنه و زهری عندنده یدی سنه
اکثر مدت بولنمق دخی مرویدر ولکن مذهب حنفیه
بیضاده اکثر کتابك ذاهب اولدقلری اوزره حملك شرعا
مدت زائده سی ایکی سنه اولوب یکرمی دورت آیی تجاوز
ایتمامك اوزره در که ظواهر نصوص مذکوره دخی انی
مبنیدر و صدیقهٔ کبرا رضی الله تعالی عنها و عن ابیها
حضرتلرندن دخی مرویدر که الولد لا یبقی فی بطن امه اکثر
من سنتین و لو بظل مغزل بیورمشلر بعضی روایتده
و لو بفلکة مغزل وارد اولمش یعنی ولد اناسنك قرننده
ایکی سنه دن زیاده باقی قالماز ایکی سنه تمام اولدقدن صکره

اتفاقیدر حمل التجاری اولادوغی عنده اطبا ایله فقها
متفقلردر لکن بنده هاشیهٔ مسنونده مسطور
اولدوغی اوزره امام جعلیه الرحمه حضرتلرندن
منقولدر بکر زنان عجلان اتا مندن ولد کتمعه رضی الله
بو خاتونلرن الثانی ایکی اتا عنده اولقانعو طریحی ایله
عثمان رضی الله تعالی عنه بلدی انلرده نقاصه اخراده
ایلبوب زنعباس حضرتلری کتدیسنی اولندرن حضرتلری
وجلدوفصاله ثلثون شهرا آیتی ایله تلقی ایلدکه انعباس حضرتلری
وفصاله فی عامین ایتلری ایلدی انعباسدن عمروم
اولقانوره تعرضلدن انا بیورمشلر ولدی ادرکه امام
علی رضی الله عنه اول قولی ابلدی شکرالله سعیهم رضی الله تعالی
روایت اولنمشدر
عنهم اجمعین
سعید

ایلك اکر بلون ایجك یا خرد اغز شغنك بر دوره سی
مقداری اکلمناز البتة نولدا بدر دیبورمشلر صدیقه حضرتلرینك
اول خبر لطیفی مخبر صادق علیه الصلوة و السلامدن
اشتدکلری ظاهر و باهردر الا بناء ایکی سنه یی تجاوز
شرعا معتبر اولمیوب وقوعی دخی نادر اولورر شارح تلویح
علیه الرحمه شیخ ربیسدن نقل ایتمشلر که شفاده
کندینك اعتماد کلیسی اولان کمسنه دن نقل ایدوب
بر خاتونك حملندن دورت سنه صکره دشلری بتمش
ولد طوغورمش و اول ولد معمر اولمش و بر طقوز آیدن
صکره دشلری ایله طوغمش طفل کوردم اما معمر اولمدیکی
بکرمی کوندن صکره فوت اولدی دیدکلرینی دخی نقل ایلمشلر
مدة حمل دورت سنه یی تجاوز ایلدیکنك جوازنی زمان
سعادت اقترانه خلافت حضرت عمرده رضی الله تعالی عنه
و عن سائر الصحابة اجمعین واقع اولان ولادتلر روایتی
مؤید اولورر و الله علی کل شیء قدیر اول خصوصده شافعی
حضرتلرینك بعضی حکایات ایله احتجاج ایتدکلری دخی
مرویدر از جمله فاطمه بنت الولید بن عقبه نك مولکسینك
مولاسی اولان محمد بن عجلانك اناسنك رحمنده دورت
سنه قالدی هرم بن حیان دخی انلر کبی دورت سنه

قالمغله بعد الولاده هرم يعني قوجه كشى تسميه اولندى
وضحاك بن مزاحم دخى دورت سنه مكث بولنديغندن
ناشى رحم مادرده كوياسن صبايه ايرشوب جيقن ولادتنده
كولمك ايله ضحاك تسميه اولندى عبد العزيز ماخشونى
دخى دورت سنه ده تولد ايتمگله ادنركه ماخشون
ولايتنك نسواننده اوحالت عادت معروفه در اكثرى
دورت ييلده طوغورر لرديمشلر الله تعالى اعلم بحقيقة
الحال بوتقديرده صكره معلوم اولدكه مدت خلقت ومقدار
زمان ولادتده حكمادن نقل اولنان اقاويل عديده بى
اطباء اسلاميه شكر الله سعيهم صاحب شريعت صلى
الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت اولنان احاديث
شريفه يه توفيق وتطبيق ايتمشلردر ازجمله صحيح بخارى
ومسلمده ابن مسعوددن رضى الله عنه روايت اولنان
حديث شريفده نفخ روح ايله مراد عليه روح نفسانى
اولديغندن ماعدا فوايد عديده يى جامع اولمغله مشارق
الانوارده مكتوب بولنان خبر لطيفه تحرير اولندى قال
عليه الصلوة والسلام إنّ أحَدَكُم يجمع خَلْقُهُ في
بطن امه اربعين يوماً ثم يكون عَلَقَةً مثل ذلك ثم
يكون مُضغَةً مثل ذلك ثم يرسل الله اليه الملك

مطلب
قول صاحب الشريعت في الخلقت

فينفخ فيه

فينفخ فيه الروح ويؤمر باربع كلمات يكتب رزقه واجله
وعمله وشقي وسعيد فو الذى لا اله غيره إنّ احدكم ليعمل
بعمل اهل الجنة حتى ما يكون بينه وبينها الا ذراع فيسبق
عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل النار فيدخلها وإنّ احدكم
ليعمل بعمل اهل النار حتى ما يكون بينه وبينها الا ذراع
فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل الجنة فيدخلها بورد مسلم
صدق رسول الله شيخ داود عليه الرحمه نزهة المتهجه
نام تاليف لطيفنده بو حديث شريفى ايراد ايليوب اذا
عرفت ذلك عرفت ان لا نزاع بين قول صاحب الشريعة عليه
افضل الصلوات واكمل التحيات ان احدكم يجمع خلقه
في بطن امه اربعين يوما الحديث زيرا بو خبر صحيحك
مفادى روح بر فتوح ابتداء علوقدن يوز يكرمنجى كونده
صكره نفخ اولنديغيدر اطبا ايسه خلقت عند البدء
جسد جنين او توز بش كونده اتمام بيتر اولدوغى صورتده
تمشيتى كوندن افاضه روح ايله متحرك اولوردمشلر ايدى
اطبانك تولترى روح طبيعى يه مصروف اولوركه غذا
ونما اكا مقصوردر وصاحب شريعتك قول كريمى عليه
الصلوة والسلام قل الروح من امر ربي ايله موصوف
اولان نفس ناطقه دن عبارت اولور كه انسان انك ايله

رتبهٔ كماله نائل اولوب سائر حيواناتدن ممتاز اولودلو دیشی
بونلردن ماعدا حديث بلبغك تفسيرنده كبار محدثين
بوكونه تصريح وتبيين ايدرلوكه نسواندن برينك رحمنه
رجالدن برينك نطفه سی واصل اولسه ارحام نسوانه
موكّل اولان ملائكه‌دن رحم معهوده موكّل اولان فرشتهٔ
نورسرشته اول نطفهٔ دستنه الوب ربّم بو نطفه مخلّقه
میدر یوقسه دكلمیدر دیو دركاه رفيعپناه خلاق جهان
آفرينه عرض نياز ايدر اكر مخلّقه اولمديغنه تنبيه الهی
صدور ايدرسه ملك اول نطفه يی رحمدن اغوز رحمدن
خارجه قذف ايدر واكر مخلّقه دردیو اولنمائه الحيواناتك
صورة بشره ده تصوير اولنماسنه اشارت عليه صدور
ايدرسه اول ملك مشفق تكرار نيازه سرآغاز ايدوب
يا ربّ بو لباس بشريت البانس اولناجق نطفه ارككميدر
يوقسه دیشیمیدر شقيميدر يوقسه سعيدميدر اجلی
قاچ سنه در ورزقی نه مقدارده در واثری نه محلده در يعنی
وفات ايتدكده روی زمينك نه محلده مدفون اولور
ديو سؤال جرأت ايتمكله طرف علام الغيوبدن ام الكتابه
نظر ايله ديو امر اولور اول ملك لوح محفوظه مراجعت
ايليوب اول مولودك عمرينی ورزقنی وعملنی واثرینی كورر

وبيلور

وبيلور واكا كوره عمل ايدر ووقتی بقعه ده مدفون اولاجق
ايسه اندن بر مقدار طبراق اخذ ايدوب اول نطفه‌يی انكله
خميرايدر نص كريمهٔ منها خلقناكم وفيها نعيدكم كريمه‌سی
دخی انی مبيّن اولدوغنی تبيين وتصريح ايتمشلر بو حديث
شريفك تفسيری مناسبتی ايله كبار مفسرين نقل ايتدكلری
مزايادندركه اهل مدينهٔ منوّره اول طيبهٔ طيبه حقنده
واهل مكهٔ مكرّمه اول بقعهٔ مباركه فضيلتنده شرفهما
الله تعالى كمال مرتبه اليفا بليوب هر بری كندی مدينه‌لرينك
فضيلتنی ترجيح ايتمشلر اما تحقيق مذكوره بناء سيد
الكونينك جسد اطهرينه مماس اولان بقعه‌نك اشرف
وافضل اولدوغی اظهر من الشمس ولمغله طيبهٔ طيبه‌نك
سائر اراضيدن اوزرينه فضيلتی ظاهر وباهر اولور وعام
حديث شريف ان السعيد قد يشقى وبالعكس ايله الشقی
شقی فی بطن امه والسعيد سعيد فی بطن امه احوالنی
مبيندر تفصيلی بو محله مناسب اولماملغله محلنه
احاله ايله اكتفا اولندی وصحيح مسلمده بنه ابن مسعود
حضرتلرندن روايت اولنمشكه رضی الله تعالى عنه اذا مرّ
بالنطفة ثنتان واربعون ليلة بعث الله اليها ملكا
فصوّرها وخلق سمعها وبصرها وجلدها ولحمها وعظمها

يعنی ان الشقی قد يسعد وبالعكس الی آخره
الشقی شقی الآخر
صح

ثم قال يا رب اذكر ام انثى فيقضي ربك ما شاء ويكتب
الملك ثم يقول يا رب اجله فيقول ربك ما شاء ويكتب
الملك ثم يقول يا رب رزقه فيقول ربك ما شاء ويكتب
الملك ثم يخرج الملك بالصحيفة في يده فلا يزيد على امر
ولا ينقص صدق رسول الله ظاهر حديث شريفلري كتابت
رحم مادرده اولدوغنی اشعار ایدر اما بوندن اقدم نقل
اولندیغی اوزره لوح محفوظده مکتوب اولانی تحریر ایدر
معناسنه اولدوغی مقرردر ابلغ افصح الفصحانك عليه
الصلوة والسلام خبر صادقی لنكتة استعاريه مبنى اولوب
احوال مذكوره يي كاتب اولان ملك عالم خارجده بركسنه نك
اوننده بعضي مهماتي تحرير ايلديكي كبي تشبيه اولنمشكه
مأمور اولدوغي اموري قلمه كتوروب كركي كبي يازدقدن صكره
كاغذني كتوردكيدر بعده احوال محرره انك يازديغي
اوزره اجرا اولنور بو استعاره خصوصني كبار محدثين
تصريح ايتمشلردر الحاصل ما نحن فيه ده وارد اولان
احاديث صحيحه ما ينطق عن الهوى ان هو الا وحي يوحى
ايله متصف اولان ذات خجسته صفاتندن صادر اولمغله
عليه افضل الصلوات واكمل التحيات حكادن اولوب
سوزلري مجرد ظنيات ووهميات قبيلندن اولان اشخاص منك

تقرر

تقريرلري اولمخبر صادقك كلام كوهرينه توفيق اولنمغله
محتاج اولدوغني عقلادن برفرد انكاره قادر اولماز والله
الهادي الى سواء السبيل فصل سادس رحم مادرده
جنيني محيط اولان اغشيه بياننده در بوندن اقدم
اطوار سته دن طور اول بياننده مشيمه احوالي اجمالا ذكر
اولنمشيدي تفصيلي بوكه فرمان احسن الخالقين ايله رحم
مادرده جنيني محافظه ايچون اوچ قات غشا مخلوق
اولور خارجدن بقدرة الله تعالى جوز و بادام مثللو
حبوباتك اوچ قات قبوغي اولدوغي كبي انلرك اوچنجه غي
جنيني احاطه ايدرلر اوليكيسي مشيمه دركه اطلاق اوزره
اكا صوك ديرلر وايكنجيسي لفافه دركه سقا ايله مسمى
اولان پرده در سقا لغتده جوز و بادام وفندق مثللو
حبوباتك ايچ پسنده اولان قبوغه ديرلر واوچنجيسي سلا
دركه لغتده جسم جنيني محيطه اولان جلدهٔ رقيقه ديرلر
پس مشيمه سقاني محيط اولوب سقا سلاني سلا دخي
جنيني احاطه ايدر مشيمه مقدما ذكر اولندیغی اوزره
منيتني محيط اولان ايكي قات صفاقدر كه قول مختار اوزره
بالكرمانك منيسندن متخلق اولوب رحمك بعضي سطحنده
نقرر رحم تعبير اولنوب فرقات عروق وشراهين اولان

مواضع خشنه سنه متصل اولورکه صانع وحکیمك جلت
قدرته حکمتی ایله اول عروق وشرایین اغزلری مقابله سنده
اول غشانك ایچنده یعنی ایکی قاتی اراسنده دخی شریانلر
وطمرلر خلق اولنوب اول طمرلردن جنینه دم طمث ودم
روحی واصل وشریانلردن روح ونسیم فایض اولور
طریق وصوللری بوکونه تصور اولنورکه اول امردن اول
غشاء رقیق وجثهٔ جنین متمایز دکل ایکن اول ترشح
طریقی ایله نافذ اولوب بعده اول غشاده ثقبه لر حادث
وطمرلر وشریانلر مخلوق اولمغله انلردن واصل اولورلر
اول خصوصده دخی اختلافات عدیده نقل اولنوب اکثر
اطبا مختارلری اوزره اول غشاده منتسج اولان عروق
وشرایینده هر بر جنس باشقه باشقه مجتمع اولمغله
جنینك کوبکندن داخل اولوب محللرینه واصل اولورلر
اولا اول طمرلر مشیمه داخلنده مجتمع اولوب ایکی طمر
اولورلر وجنینك کوبکندن کیررلر بعده ایکیسی بر اولور
جالینوس قتنده کبد جنینك مقعرینه یعنی آلت طرفنه
شیخ رئیس قتنده محدبنه یعنی اوست طرفنه متصل
اولورلر کذلك شریانلر دخی مجتمع اولوب ایکی شریان
اولورلر وسره یه دخولدن صکره ایکیسی بر اولوب

جنینك

جنینك یورکندن بتان ابهردن کلری بیوك شریانه
انردن قلبنه متصل اولور بعده اول اورده دن نفوذ
ایدر دم جنینك کبدندن یعنی سیاه جکرندن جمیع
اعضاسنه غدا ایچون جاری وشریانات ایله نافذ اولان
روح کذلك قلبندن سائر اعضاسنه متفرق اولور
دیدیلر لکن عند المحققین اول اورده وشرایین جنینك
کبد وابهرندن نابته اولوب سره سندن چقدقدن صکره
مشیمه یه واصل اولمق اوزره درکه شیخ الکل قانونك کتاب
ثالثندن یکرمی برنجی فندن اولکی مقالده ده تصریح ایتمشلر
اول عروق وشرایینده ایکی حالت وارد بری رحمده اولان
فوهاته ملاقی اولدقلری محلده هر بری دقیق واینجه اولور
اشجارك بوداقلری کبی ایکنجیسی اول عروق وشرایین اولـ
محلده قریبی اولوب بعده جنینك جثه سنه متصل اولدقلری
محلده کورینورلر بو اعتباره بناءً عروق وشرایین مشیمه ده
بتوب بعد الجمعیت جنینك کوبکنه کرمش اولورلر اما
اعتبار اوله بناءً یعنی مشیمه طرفنده اینجه ومتعدد اولوب
جنین طرفنده بیوك اولمغله جنینك جکرندن ویورکندن
بتوب چقدقلری ترجیح اولنور بای وجه کان اول
مشیمه ده اولان عروق وشرایین رحمده اولان عروق

وشرایین افواهنه متصل اولمغله اندردن جنینه دم
وروح نافذ اولوب غدا وغماسنه مؤدی اولور پس قول
صحیح اوزره جنین کوبکندن غدا النوب اغزیندن غدا النمز
وخارجده اعتبار اولندیغی اوزره قان ابتدا جکرینه
وارو بعده طرقلر ایله سایر اعضاسنه نافذ اولور کذلك
ارواح دخی ابتدا یورکنه وارو بعده شریانلر ایله سایر
اعضاسنه ساری اولور تنفس خصوصنده دخی شیخ
رئیس اطبادن نقل طریقی ایله جنینك قلب وریه سنه
واصل اولان شریان ووریدلر رحم مادرده ایکن تنفس
خصوصنده منفعت معتبره لری اولماغله منفعتلری
جنینك غداسنه صرف اولنور دیدیلر انزن مقدم
دخی بنه اول مقاله ده جنین اغزیندن تنفس ایدر دیدکلرینی
دخی منع ایتمشلردر اما قلب وریه سنه واصل اولان شریانات
ایله تنفس حصولی راجح کورینور والعلم عندالله تعالی
جنینك بو اثری دخی احلیل وقبلدن یعنی ارککده ذکردن
ودیشیده فرجدن چقیوب کوبکنده اولان مجرای آخردن
خارج اولور مسیحی کلیات قانونك شرحنده جنینك بر آز
دخی اولمجرادن خارج اولور دیدیکی مسلم دکلدر زیرا جنین
مقدما ذکر اولندیغی اوزره جنین مشیمه دن ماعدا برك

بعض طلبالك الطافی افندی دوه جنینه غدا اولان
دم مسامات دن یعنی طریقی ایله نافذ اولور دیدیکی
موجود دکل ایو لکن خصوصی استدلال بغوص اولندیغی
ذکر اولنشیدی
منه

وعرقنه

وعرقنه محل اولسون ایچون سفا وسلا نامنده ایکی غشا به
دخی محتاج اولوب براز ایچون وعاء آخره محتاج اولمادی زیرا
غداسی رقیق اولمغله انکچون صلابت وثقلیت اولمایوب برازی
بولنمز ایچق اثردن بول وعرق جریان ایدر بولك دخی خروجی
مذکوره احلیلدن ومؤنثده قبلدن اولسه ایدی جنینه
ملاقی اولان سلا نام غشانك داخلنه منصب اولوب
انده اجتماع ایتمکله بشره جنینه ملاقی اولور وحرقت وحرافتی
ایله دائما اذیت ویرر ایدی ودخی احلیل وقبل اول اثناده غا
لیتی اولمغین یعنی زیاده عشاق بولنمغله بولك حدتندن
وبالجمله سندن متاذی اولورلر ایدی انکچون قادر بی همتا
جل نعاؤه سلادن ماعدا سفا نام غشا خلق ایلدیکی برك
جنین مجرای سره دن چقوب انك تجویفنده مجتمع اولور
سلا که الا قشریه دخی دیرلر جنینی مماس اولان غشاء رقیقدر
جنیندن راشحه اولان رطوبات انده مجتمع اولور ومسامات ندن
خارجه اولان بخار انکله ایدان مستکملینده اولان تتر
مقامنده دراینه دخی قبول ایدوب جنین اذیتندن بری اولور
وجنینده بول ایله عرقی بینی ارباب تشریح رائحه ایله فرق
ایتمشلر وسفا نامنده اولان غشا ایکنجی کره متخلق اولور
زیرا شهر اولده جنین ایچون بنول بولنمز مغین وعابه

احتیاجی یوقدر دیدیلر العلم عند الله تعالی الحاصل جنینك
ولادتی اقل واکثرینه قنغی مدتنه اولورسه اولسون اعضا
وقواسی استکمال بولدقدن صکره الهام ربانی ایله قوای
نفسیه سی متنبه وآگاه اولمغین مقدما ذکر اولندیغی اوزره
محل واسع ونسیم ارغد وغدای اوفر طلب ایدوب محل ضیقدن
خلاصه سعی ایدر بالخصوص اول اثناده طبیعت حیض
قانندن برمقدارینی سدا حضاری ایچون مهلوه ارسال ایتمکله
غداسنده دخی قلت طاری اولمش اوله اول اجلدن وقتی
کلدیکی کبی حرکات مضطربه ایله متحرك اولوب کندوینی محیط
اولان غشالری پیرتر اول اثناده مقدما اغشیه ده محتبسه
اولان بقایای دم حیض وعرق وبونلر کبی رطوبات مزلقه دخی
جاری اولور وانلرك جریانی ورحمك قوة دافعه سنك نهوضی
دخی ولادته اعانت ایلیوب وجنین وجوده کلور واول
محلده مدد الهی وتأیید سماوی فیضان ایدوب رحمك اغزی
انفتاح عجیب الشان ایله منفتح اولوب بعده ینه حالت
اولیسنه عودت ایدر فتعالی الله الملك الحق المبین
بعضیلر اغشیه نك انشقاقی جنینك غماسندندر دیشلردر
رحم مادرده جنینی بوملك ایله بیرتلوردر دیرلر کلری تقرر ورد
ذکر علی سبیل الندرة مولود غشا ایله طوغوب قابله

شق

شق ایتدیکی دخی واقعدر ایله اولسه مجرد غشا ایله منشق اولماز
جنینك مشیمه تحتنده اولان غشاء رقیق ایله تولدنی
نامق الحروف فقیر مشاهده ایلدم نسوان اکا ترکجه دوواق
دیرلر مشاهیر اطبادن ابن شریف مرحوم انی بعضی امراضه
بالخاصه علاج یازمشدر وجنینك حین ولادتنده هیئات
کثیره اوزرینه تولد ایدر اما اسلم واصلحی اول باشی ظهور
ایلیوب اللری بودلرینه ملاصق ممدوده اولماسیدر بو
اسلوبده ماعداسی برامزدر وجنینك قبل الولاده وضع
طبیعیسی دیزچوکمش کبی اوتوروب یوزی اباقلری اوزره
واللری دیزلرینه وبورنی ایکی دیزینك اورتاسنده اولوب
یوزی والده سنك ارقه سی طرفنه وارقه سی والده سنك
قرننه محاذی اولور بو وضعده نیجه منافع عدیده بولندیغندن
ماعدا حین ولادتنده انقلابه دخی اوفقدر که وقت خروجده
منقلب اولوب باشی اوزره طوغار ودخی رحم مادرده جنینه
روح نفخ اولندقدنصکره نائم میدر یوقسه یقظان میدر
اختلاف اولنوب اویورلق واویانقلق احوالنی اثبات
ممکن اولمیوب سکران حکمنده اولمغه دخی حرکات وسکناتنه
اوفق اولمغله مسبوت حالنه مشابه حالده اولدوغنه
ذاهب اولمشلردر که نائم حکمنده اولمش اولور حتی حین خروجده

سبات دیرلر اوزون قبل اولور فیضه دیرلر زمان کلنا
بر مرضدر که صاحبنك کوزلری اچیق بکی عقل
اوزره اولور زمانلر حتی بر نبیه بو مارا امراضدن کما
اولدیغی مفصلا دخطیه معروضدر
صح

بكا ايلديكى كات اوبقودن اويانمق كبيدر ودخى ولادتندن
قرق كون مرور ايده كورلمكه اغاز ايليوب ايكى آيدن صكره دوشنش
كورمكه باشلر واكثر اطفالك بيدنجى آيده دشلرى ظهوره
كلوب يدنجى ييلده باشندن صكره دشلرين دكشدرورلر
ان شاء الله اسنانك يعنى دشلرك احوالى وانقلاباتنك
ازمانى محلنده ذكر اولنور **فصل سابع** جنينك باذن
خالقه ذكورت وانوثتى وجثه لرينك عظمى وصغرى
وقامتلرينك طول وقصرى علتى بياننده در مقدما بيان
اولندىغى اوزره ذكورت وانوثت لحكمة لوازم وجود
انسانيدن اولوب بامر الله تعالى نوع بشرك تناسل الى آخر
الدهر طرفينك توالدينه مبنى اولمغله سلسلهٔ بنى آدمه
قيام ساعته دكين بقا اعطا اولندىغى مستغنى عن البياندر
اما بحسب البشريت امهاتك بعضيسندن دائما اناث و
بعضيسندن دائما ذكور متولد اولوب بعضيسندن دخى
كاه ذكور وكاه انثى وجوده كلديكى لجلدن مسبب الاسبابك
حكمت بالغه سى بياننده حكمانك بالتجربة والاستقراء تحرير
وتقرير ايتدكلرى اسباب عديده بر وجهله تسطير اولنور كه
تحقيق مذكوره بناء ذكورت وانوثتك برىسى البته لوازم
بدن انسانيدن اولمغله عنايت ازلى تعلقى ايله نطفهٔ ذكر

مبدأ تصويرى

لزوم مذكورده حكمانك اختلافى اولمغله
لزوم منطقى اعتبار اولنيوب ارادهٔ علية دن ناشيه
مفوض بر امر اولدىغى بيان اولندى
منه

مبدأ تصويرى ونطفهٔ انثى مبدأ تصورى اولدوغى اجلدن
ذكرك منيسنده مندرجه اولان قوهٔ مصوره تصوير دهٔ كندى
منفصله اولدوغى جسدك شبهنى اختراع ايتمكله جنينك
مذكر اولماسنه ساعيه اولور كذلك مرأتك منيسنده مندرجه
اولان قوهٔ منصوره صورت قبولنده كندى منفصله اولدوغى
اعضانك شبهنى قبول ايلديكى اجلدن جنينك مؤنث اولماسنى
اقتضا ايدر واما كيفيت وكميت جهتى ايله غلبه قنقى طرفده
بولنورسه ولدذكورت وانوثتده ذرعى غالب اولانه مشابه
اولور مكر بر مانع ظهور ايدوب طبيعتلرينك مقتضاسنى
اجرا ايدهميه لر شيخ رئيس سبب اذكار رجالك منيسنى
وحرارت ونضجى وكثرتى وجماعك وقت طهره موافقتى
ومنينك صاغ جانبندن جريانى ديركه اول طرف اسخن اولمغله
منى حار ونضيج اولور ودخى رحمك دخى صاغ جانبنه وصول ايدر
كذلك سبب اناث دخى مرأتك منيسى اولور بونده بو وجهت
مذكوره يه مخالف اولدوغيدر ديديلر سائر كبارد نقل
اولنان اقوال عديده دخى اولور مذكوره منوال التحرير اوزره
قرار داده اولدوغى مرجحه در محمد بن ذكرياى رازى عليه
الرحمة ان الانوثة والذكورة تقع بحسب غلبة احد المنيين
على الآخر فى الكم والكيف ديركه صكره بر فرق دخى قاطر

طوغورسه اول قاطرده فرسیت ماده سی غالبه اولمغله ارکك
قاطردن مقبول اولور انکچون البغلة خير من البغل دیرلر دبو
تصریح ایتمشلردر بعضیلر ذکورت وانوثتك علتنی بالکز رحمك
حرارت وبرودتنه قصر ایلیوب اکر رحمك مزاجی حرارته
اوزره بولنور ایسه جنین ارکك تکون ایدر واکر بارد اولور ایسه
دیشی حاصل اولور دیدکلرینی وجوه ایله منع ایتمشلردر ازجمله
بر رحمده ایکز تولد ایلدیکی صورتده ایکیسی دخی ارکك یاخود
دیشی اولمق اقتضا ایدر ایدی خارجده کرات ایله خلافی مشاهده
اولندی یعنی ذکر وانثی تولد ایتدکی کورلدی دیمشلر الحاصل
جمهورك مختارلری اوزره جنینك ذکورت وانوثتنده اسباب
خارجیه دن قطع نظر علت مستقله پدر ومادرك منیلرندن
بریسی کمیت وکیفیت جهتیله اول برینه غالب اولدوغی اولور
حتی بابانك منیسی کثیر وحار ونضیج اولوب قوت فاعلیه سی
قویه بولندیغی صورتده رحمك دخی مزاجی سخونت اوزره
بولنسه انانك منیسنه هر وجهله غالب اولدوغی جهتدن
مولود مذکر اولدوغندن ماعدا اثرده خواص ذکورت غالبه
اولور بعد الولاده اعضاسنك عظمی وصلابتی وبدننده
قیللرك کثرتی ونبض وتنفسنك قوتی ومفصللرینك
ظهوری کبی که اول مثللی ولدا اوصاف ذکورتی جامع اولور

بودخی معلوم

بودخی معلوم اوله که ارکك اولمقده بابایه مشابه اولان ولد
جمیع اعضاسنده اکا مشاکل اولمق واجب اولماز کذلك
برقز دشی اولمقده انایه مشابه اولمغله جمیع اعضاسنده
انایه مشاکلت لازم کلماز زیرا مشابهت شخصی شکلده تابعدر
اما ذکورت وانوثت شکله تابع اولماز انکچون بعضی ارکك
انایه وبعضی قزلر بابایه مشاکله اولورلر تفصیلی فصل
تشبیهده یازلدی بعضی فرهما مولودك بحسب الخلقت
ذکورت وانوثتنه علت حین جماعده پدر ومادرك منیلری
صاغ وصول جهتی ایله جاری اولدوغیدر اکر اثناء جماعده
پدر ومادرك منیلری صاغ جانبلرندن جاری اولوب
رحمك دخی صاغ جانبنه واصل اولورسه اول جماعدن
متولد اولان مولود ارکك اولور واکر صول طرفلرندن
جاری اولوب رحمك دخی صول طرفنده واقع اولورسه دیشی
اولور اکر بابانك صاغندن جاری اولوب رحمك صولنه واصل
اولورسه مؤنثه مزاجنده مذکر اولور عکسی واقع اولورسه
مذکر مزاجنده مؤنث اولور دیمشلر کتاب الطبادن ابو القسم ابن
ابی صادق علیه الرحمه مسائل ابن حنین شرحنده بو احوالی تصریح
ایلیوب خلقت جنین ده اغلب اولان جنینی مذکر رحمك صاغ
جانبنده ومؤنث صول طرفنده تولد ایلمکدر کما هی غلبه قوت

مصوره ذکوریتده ایکن خلقت رحمدن صدولی جانبنده بولنمغله
جنینک مزاجنده حرارت و یبوست ناقصه اولوب مولود
مذکر ناقص المزاج اولور عکسنده دخی مؤنث ناقص البرودة
والرطوبة اولوردی بو تقریر ایتمشلر ارسطودن نقل اولندیغی
اوزره جنینک ذکورت و انوثتنده ریاحک و بلدانک
و فصول سنه نک و اسنانک دخی مدخللری مقرردر اذ
جمله ریاح جنوبیه که ترکجه لودوس و بعضلری دوزکار دخی دیدر
ایلر انلر رخاوت و منی یه رقت و یرمکله نفخنه خلل و یروب
باذن الله مؤنث اولماسنه مؤدی اولورلر اما ریاح شمالیه که
ترکجه یوبراز دیدکلری ممدوح روزکاردر ابدانه صلابت
و یرمکله حرارت غریزیه جمعیت و منی یه نضج و یروب
بامر الله جنینک مذکر اولماسنه مؤدی اولور حتی چوبانلر
قویونه قوچ صالیویردکلری ایامده ریاح مزبوره دن قنقسی
هبوب ایدرسه آثارنی تجربه عدیده ایله مشاهده ایلیوب
یانلرنده امور یقینیه قبیلندن اولمشدر کذلک بلدان حاره
و فصول حارده دخی اکثریا اناث تکون ایلیوب بلدان بارده
و فصول بارده ده ذکور تولد ایلدیکی تجربه اولنمشدر کذلک
سن کهولت و شیخوخت و غلامیده دخی اکثریا اناث حاصل
اولوب سن شبابده ذکور متولد اولدوغی بالتجربه بلنمشدر

ذکر ایلدکلری اوزره دخی یازدقلرم قنقسی الخ
ثابت اولنورسه خطئه اولماز
منه

شیخ

شیخ رئیس حیوان شفاده بعضی ناس سن حد انتهده مینات
اولوب جماعدن اکثریا قز تولد ایدر و قچان بو یوب مزاجی مستحکم
اولسه مذکر اولور انزده ارکک تولد ایدر و بر خاتون که بو
اولمیوب معالجه ایله حامل اولسه اکثریا قز طوغورور دیمشلر
بعضیلرلنده دخی انقطاع حیضدن بشنجی کونه دکین واقع
اولان معاشرتدن اکثریا ذکور تولد ایدر بشدن سکزنجی
کونه دکین اناثه مؤدی اولور سکزدن اون برنجی کونه دکین
ینه ذکوره مدار اولور بعده خنثی تولدندن قورقولور دیدکلری
غرائبدندر اولمغله نقل اولندی بعضی کبار دخی نیر متقدمک
مدخلیتنی اثبات ایلیوب مقدما ذکر اولندیغی اوزره اکر پدر
و مادر مسخن شیلر استعمالنه مداومت ایتمشلر ایسه اوله
اثناده وجوده یتیشر اولادک ولدلری غالبا ارکک اولوب
اکر مبردانه مداومت ایتمشلر ایسه دشی اولور دیمشلر حتی
اولخصوصده اغذیه و ادویه دن ترتیبات عدیده یازلمشدر
بو محله چندان مناسبتی اولماغله تحریر اولنمیوب محلنه
حواله قلندی لکن اسباب مذکوره نک جملهسی مسبب الاسباب
جلت قدرتنه توفیق و عنایتی ایله صورت پذیر اولدوغی
ریب و کماندن مبرادر که نص مبیننده یهب لمن یشاء اناثا
و یهب لمن یشاء الذکور کریمهسی انی مبیندر والله الموفق والمعین

ومولودك جثه لرينك عظمى وقامتلرينك طوللغى دخى لطف باريى
ايله منيلرك وفرتندن وقوت مصوره نك قوتندن ورحمك
وسعتندن نشات ايدر عكسلرى دخى يعنى جثه لرى كوجك
وقامتلرى قصه اولدوغى منيلرك قلتى وقوة مصوره نك
ضعفى ياخود رحمك عدم مطاوعتندن وجود پذير اولور
زيرا بعضى رحم مقدار طبيعيسندن كوجك وبعضيسنك
مزاجى يبوست اوزره اولمغله جنينك نماى طبيعيسنه مساعد
اولماز نته كيم برميوه يى ابتداء نماده برشيشه يه وضع ايتسه لر
اولظرفك وسعتى قدر ديبو ديكى مقدارده زمانمزده اكثريا اغاج
قاوونى وتورنج وليمون وضع اولندبغى كورلمشدر ومولودك
اعضاسى عدد طبيعيسندن زياده ونقصان اولدوغى ولقاسى
كوجك اولوب سيماى دلارايه مالك اولدوغى ياخود عكسى واقع
اولوب قبيح المنظر اولماسى دخى مرادك قابليتى وقوتك
فاعليتنه نسبت اولندبغندن ماعدا حين انزالده والدينك
نظرلرى تعلقنده وتصورات نفسانيه وقوعنده دخى باذن
الله تعالى تاثيرات عجيبه بولندبغى عن قريب ذكر اولنور كذلك
الوان احوالى يعنى مولودك بشره سى بياض ياخود سياه چرده
يا غيرى لونده بولندبغى اخلاط اربعه نك غلبه سنه محول
قلنمشدر اسباب خارجى اعتبارى ايله دخى خلق وخلق ايچون

خبر اولنان

خبر اولنان امور ان شاء الله المولى فصل آتيده تسطير
اولنور فصل ثامن مسبب الاسباب جلت تعالى شانه تقديرى ايله
مولودك والدينه وسائره مشابهتنك علتى وصورت
وسيرتنك حسن وقبحى وهيئت تنوعيه سنه مخالف صورتده
بولنماسنه باعث اولان احوال بياننده در بونلرك اقدم مادة
خلقت جنين فصلنده مرآ ايچون نطفه اولدوغى جالينوس
مولودك والدينه مشابهتى ايله استدلال ايليوب كاهيجه
ولد والدينه مشابه اولور مشابهتنك اصل مادة سى طرفينك
منيلرى ايدوكنى ابدى لكن محققين انى رد ايليوب اكر سبب
مشابهت مجرد پدر ومادرك منيلرى اولدايدى اولادده هر بار
اناسنه وباباسنه مشابه بولنمق لازم كلوردى حال بو كه بوايسه خلاف
واقع اولدوغى ظاهر ونمايانددر كه بعضى مولود باباسنه وبعضيسى اناسنه
واكثريا طايه وطايزه يه وكاهى دده لرينه وكاهى ابرانددن
ابراغه اقربالرينه مشابه اولورلر ديديلر الحاصل بر قاج دفعه
خبر اولندبغى اوزره او لخصوصده عند الاطبا استدلاله سزا
اولان طرفينك منيلرنده قوة عاقده ومنعقده اعتبارى ايله
قوة مصوره تاثيرى دركه اول قوى باذن خالقها منفصل
اولدقلرى جثه مشابهتنه سعى ايدرلر پس اكر باباك منى سنده
اولان قوة عاقده اقتضا ايلديكى صورتى انانك منيسنده

قبوله استعداد بولنديغى صورتده باذن الله تعالى اول تصوير
حصوله گلير اولور زيرا فاعل فعلنى منفعلات قبوله استعدادى
مرتبه سى اشلديكى مسلمدر اگر بر علوقده بابانك منيسنده
اولان قوة مولده انانك مادة سنه غالبه اولورسه فاعله
مشابهت قويه اولوب مولود بابايه مشابه اولور وقچان غلبه ده
نقصان بولنسه عموجه لره ودده يه مشابه اولور اما اگر
انانك مادة سى غالبه صرفه اولورسه مولود انايه مشابه اولور
قچان اول رتبه ده اولميوب لكن ينه غلبه او طرفده بولنسه
طايه وطايزه يه وبيوك والده لرينه مشابه اولور فاعله
وقابلده اشخاص مذكوره يه مشابهته استعداد بولنماديغى
صورتده شخص آخره مشابه اولورلر شيخ رئيس شفاده حكايت
ايدر كه بر خاتون سياه حبشى قوجه سندن بر بياض فرزند
طوغورمش بو دكده انى بر بياضى قوجه يه وبرمشلر انلردن
سياه ولد تولد ايلمش اولكه روايت صحيحه اولدوغى صورتده
ولد اناسنك باباسنه مشابه اولمغله اقربادن بعيده مشابهت
خصوصنى مؤيد اولور بودخى معلوم اوله كه مقدما ذكر اولنديغى
اوزره مادة تكوينده انانك منيسى بيلنز خصوصنده سؤال
مقامنده وبابانك نطفه سى مايه مقامنده اولدوغى عند الاطبا
قرار داده در اكا بنا جنين متولد اولدوغى ماده نك اكثرى

حبشيلرك بياضى فرزند طوغورمسنن كنايه
جنسلرنك اولدوغى بياض اولمامسندن اماسيه
كلامى بياض اولدوغى اشعار ايدر
منه

آنانك طرفندن

انا طرفندن اولمغله ولدك انايه وانا طرفندن اولان اقرباسنه
مشابهتى بابايه وبابا طرفندن اولان اقربايه مشابهتندن
كثير اولور بو خبر صادق حضرتلرينك دخى عليه الصلوة
تخيروا النطفكم فان اكثر الشبه من الاخوال قوللرى
انى مبيندر روايت اخريده تخيروا النطفكم فان النساء
يلدن اشباه اخوانهن واخواتهن وارد اولمشدر راويه سى
صديقه بنت الصديق حضرتلريدر رضى الله تعالى عنها وعن
ابيها يعنى سز نطفه لريكزى نسوانك خيرو ازكالرينه
صرف ايدوب خبيثات وفاجرانلردن اجتناب ايدك زيرا
خاتونلر اركك ودشى قرداشلرينه مشابه طغورديلر بو يدكه
مشابهتك تصورات وهميه وتوهمات نفسانيه مثللى
سائر اسباب عديده سى دخى اولدوغى مقرردر زيرا تصورات
وهميهٔ نفسانيه نك باذن خالقها بدن انسانده تأثير
عظيمى اولدوغى عند العقلا مسلم وبعضى آثارى خارجده ثابت
ومتعارفدر از جمله بر كسه بر آدمك ليمون ييديكنى كوردكده
انك حموضتنى تصور ايتدكده اغزى صولنوب ديشى قماشديغى
كبى وبعضى مرضك آخر كسبه سرايتى وبعضى خسته نك
دائما صحت تصور ايتمكله سلامت بولوب بعضيسى عكسنى
تخيل ايتمكله شدت اوغرادقلرى كبى تكون صورت جنين

خصوصنده دخی حکما تصوّرات وهمیّه و توهّمات نفسانیّه‌نك
تأثیرات عجیبه سنی بو وجهله نقل ایتمشلردر که عالم مجامعتده
والد و والده‌دن برینك خاطرنده افراد بشردن یا خود غیری
صورتلردن بریسی خطور ایتسه اول شیئك شکلی عند الانزال
خیاللرنده موجود بولنسه قوّهٔ مصوّره یه سرایت ایدوب
باذن الله الملك المتعال ماده‌نك استعدادینه کوره اول
جنین پدر و مادرلك خیاللرنده بولنان هیئتك شکلنده
تصویر اولنور کذلك عند الانزال نظرلری تعلّق ایلدیکی
اشخاص صورتلرینی دخی تصویر اولندیغی اولنانشیده
مبیندر زیرا طرفیندن تجاری اولان منبلرك بعضیسی
اوعیه منیده حاضر بولنوب بعضیسی دخی اول حالتده حاصل
اولمغله حاضر بولنان ماده کبی لکن اول حینده وجود بذر
اولان مشابهتنه معین اولور ایکون اثناء معاشرتده اشیاء
حسنه یه و کوزل صورتلره باقمق صورت حسنه حصولنده
فعل عجیب ایشلر بلکه تخیّللری دخی تأثیر غریبی مأثر اولور یعنی
اشیاء حسنه و قبیحه‌دن نفسی تخیّل اولنورسه انلرك
صورتلری حصولنه سبب اولور علامهٔ شیرازی علیه الرحمه
جمال الدین ترکستانیدن حکایه ایدرلرکه زمانلرنده افاضل
انامدن نجم الدین الحفصی الخوارزمینك کریمه سندن

برجثه

برجثه وجوده کلور باشی انسان و سائر اعضاسی ییلان
اولمغله قابله و سائری حیرت کزین اولوب اول جثه‌یی کذی
حالنه ترك ایدرلر جثهٔ مذکور اول حینده کندوسنی اول محلده
بولنان برکهٔ مایه آتار بعده ییلان کبی صودن چقوب کلور
اناسنك ممه سندن امار و بینه صویه طالر ایمش بو منوال
اوزره بر آی مرور ایلدکده ائمهٔ دینك قتلنه فتوا ویروب اول
جثه‌یی اهلاك ایتمشلر اما والده سنه اولامر غریبك سببنده
سؤال اولندقده بو غیر شی بالهام الاّ بن ییلاندن غایت قورقاردم
اول ماده مباشرتده عند الانزال خیالمده ییلان کلمشیدی دیو
جواب ویرمش ایکوندن حکما حکمتکزینی ناقل اولانده حین
مباشرتده صورتبشردن غایت حسنی و افضلنی تخیّل ایتمك
واجبدر تاکه ولد صورت و سیرتی کوزل اوله دیو
توصیه ایتمشلردر و حکایه اولنور که امام فخر رازی علیه الرحمه
غایت کوزل ایمشلر و والده ماجدلرندن اسباب حسنی سؤال
اولندقده عالم تجارتده فلان شهرده برغلام محبوبی مثل
کوردیکم زمان انك هیئت حسنه سی خیالمده قالمشیدی
بعد زمان والده سی ایله معاشرتم اثناسنده اول صورت
حسنه‌یی تصور ایتمشدم ایکوندن ولدیم کوزل اولدی
دیرلر ایمش غالباً کرده سیرت صورته تابعه اولمغله اول امام

بعضی نسخه‌ده حاشیه ارزالله ارفعلام زینی حسن
انچقلبه ارالان قیاسیله بصیره‌دن حفاظه ماه
کلمشلر ابدی دیباکی منقولدر
منه

همامك افاضل انامدن اولدقلری مستغنی عن البياندر وعند
الانزال النظر تعلقندن نشأت ايدن صورتنده دخی حكايات
عديده نقل اولنمشدر ازجمله ملوك قديمهدن برينك حين
جماعده اوزرلرينه لقفله سياه خادم اغالرندن بری
داخل اولوب اتحق خاتوننك نظرينه مصادف ايدر بعده
لحكمة الله اندن بر سياه ولد ظهوره كلمكله بباسنه عارض
اولان اشتباهی اطباسی تأثيرات مذكورهيه بنا دفع ايتدكلری
مرويدر پس صورتنده اولان اختلافات اسباب عديده سی
بلندكردن صكره معلوم اولدكه حكماسيرتنده اولان اختلافه
دخی لحكمة علت بيان ايتمشلردر سيرتنده اختلافه سبب
حاصلی بوكه عقلادن چوغنك اولادی سفهادن اولوب
اكثريا علمادن جهلا وجهلادن علما ظهوره كلديكی
كورلمش واشيدلمشدر اول خصوصده حكمالرنده
سببی لذات حسی وعقلی احوالنه دائردر جماع لذت
حسيدن اولمغله سفها حين مباشرتده اول لذته مغلوب
ومقهوری اولدقلری اجلدن ارواح وقوالرينی كاصرف
ايدرلر اول جهتدن منيلرنده اولان ارواح وقوی وفرت
اوزره بولنمغله اول مادهدن حاصل اولان مولودك بدنی
قوی وعقل وفكری كامل اولور اما حكما اول لذته مغلوب

اولدقلری

اولمدقلری اجلدن منيلرنده ارواح وقوالری اول مرتبه منبسط
اولماز ايكون اولادلری ضعيف القوی وقليل الفهم اولورلر ده
حكمالرنده لذات اوچ قسمدر لذت حسيه ولذت خياليه
ولذت عقليه اعتبار اولنور لذت حسيه كه اكل وشرب وجماع
عبارتدر اكا لذت بهيميه دخی ديرلر انده انسان حيوانات ايله
مشتركدر اول جهتدن ماعدا انك تحصيلنده عسرت وكثرت
مضرتی مقرردر ولذت خياليه كه هر زمره وهر صنايعده مالك
اولدقلری رتبهدن وریاستدن عبارتدر انك دخی نيلنده
وعزل ونصبنده چكلان الآم وشدايد اول خيال بازوالی
زهر هلاهله دوندرر اما لذت عقليه كه معارف وكمالات
تحصيلندن عبارتدر لذتی باقی وسعادت دارينه وافی
اولدوغی جهتدن نائل اولنلر سعادت منزلتينه واصل
اولورلر اول خصوصده لذتياب اولمق مراد ايدنلر امام فخرك
الآم ولذات رسالهسنی مطالعه ايتسونلر الله اعلم بحقيقة
الحال **فصل تاسع** توءم يعنی ايكز طوغان طفللرك احوالی
بياننده در جنينك متعدد اولوب توءم تكون ايتديكلرينه
دخی طبا اسباب عديده ذكر اولنمشدر علامه خجندی
عليه الرحمه اول خصوصده اوچ سبب ذكر ايليوب اولا رجل
ومرأنك منيلری كثير المقدار اولمغله حين معاشرتده بعيد

الامتزاج يمينا ويسارا رحمك ايكى بطننى طولدوروب بعضا بينلرينى
دخى اولجلده بولنان هوا فصل ايتمكله باذن الله تعالى
متعدد صورت پذير اولورلر ايكنجى سبب كثرتلرندن قطع
نظر طرفيننك منيلرى مجتمعة رحمه داخل اولدقده ايكى
قطعه يه منفصل اولوب بر قطعه سى رحمك بر طرفنه
قطعۀ اخرى طرف آخره واقع اولمغله متعدد اولورلر
اوچنجيسى حين انزالده واقع اولان زرقه لر يعنى منينك
صچرامقى ايله چقمه سى هركسك معلوملريدر انلرك تعددندن
نشأت ايدركه بر زرقه ده منى انثى ايله مختلطا بطن واحده
مندفع اولوب زرقۀ اخراده كذلك آخر بطنه مندفع اولور
متعدد زرقاتده منئ رجل منئ انثى ايله مختلطة بطنينه
على التسويه مندفعه اولمغله بينلرنده انفصال بولنديغى
جهتدن تعدد جنينه سبب اولوردينشلر بعض اطبا
تعدد جماعدن دخى توءم تولدى نحو بر ايدوب ولادتلرى
زمانلرنك تفاوت و ترلخسى ايله يعنى ايكيسى بر كونده
طوغميوب متفرقا طوغرقلرى ايله استدلال ايتمشلر حتى
كامل الصناعه صاحبى بر عورت ايكى ولد طوغروب برينى
يدنجى آيده و برينى طقوزنجى آيده طوغوردى ديمش اما تعدد
جماعدن معدود اولدوغنى قواعد طبيدن بعيد كوريلور زيرا

زمان رغوه ده

زمان رغوه ده و بعده رحمك فمى منضم اولدوغى مقدما ذكر
اولنمشدى اكر تكرار جماع محلنده اجلمق احتمالى ويريلورسه
سقوطه مؤدى اولديغندن ماعدا علوق رحم مادره وصولندن
التى كون صكره تكرار علوق حصولى صحيح دكلدر ديرلر لكن
شيخ رئيس حبل على الحبل خصوصنده ايكولرك متفرقا
طوغماسى يعنى برى طوغدقدن صكره ايام كثيره مرور ايليوب
اولبرى دخى طوغماسى اكرچه نادردر زيرا مقتضاى طبيعى
انلرك جماع واحددن حاصل اولدقلريدر اما آز اولورجماعك
تعددندن دخى اولورلر يعنى كبه قالدقدن صكره تكرار
جماعدن ينه حامل اولمق ممكن اولور لكن او الحالت بر خاتون
ممكن اولوركه بدنى قوى و فانى و حرارت غريزيه سى وافره
اوله اول كونه خاتونلرك بدنلرنده قيل چوق اولور انلر كاهى
كبه لك وقتنده حيض دخى كورورلر منيلرى و رحملرى
قوى اولمغله حيض وقتنده رحملرينك اغزى اچلديغى
قابو مزلر اما قوتيه اولميان خاتونلر كبه اولدقدن صكره
رحمك اغزى اچلمق ايله تكرار كبه اولسه لر قورقلوركه جنين
فاسد اولوب ثانى سنى دخى افساد ايتمكله ايكيسى دخى
ساقط اولورلر قوتيه اولان خاتونلردن دخى قورقلوركه ايكى جنينك
ازدحامندن ناشى مريضه اولوب يوزى و كوزى شيشه

وامراضندن ناشی ایکیسنی دخی دوشوررد دیمشلر بعضی
قدما بر خاتونک بطن واحدده بش ولد طوغوردیغنی کوردک
دیمشلر تاریخ بغداده مسطوردر که خلفاء عباسیه دن
اوتوزایکنجی خلیفه اولان المستنجد بالله یوسف خلیفه عصرنده
بر عورتک بطن واحدده دورت قیز طوغوردی ایام نفاسنده
کندوسی ایله بریسی وفات ایتمش واوچی معمر اولوب کامیاب
اولمشلر الحاصل اکثر نولدی واکثریا ایکی طوغدیغی وایکیسی
دخی ارکک یاخود دیشی اولوب کاهی بری ارکک وبری قیز
اولدوغی وایکیسی دخی معمر اولدقلری وکاهی بریسی فوت اولوب
اولبری معمر اولدیغی هر عصرده واوانده کورلمش واشیدلمشدر
ذلک تقدیر العزیز العلیم ارباب تجربه جنینین رحم مادرده
توءم اولدوغنه حین ولادتده اول طوغانک کوبکنده
آخر جنینه اتصال علامتی بولنمغله بلنور قابله کامله انی
ادراک ایدر دیمشلر وارباب تشریح ولدک متعدد متکون
اولماسی بطون رحمک تعدددندن مبنیدر رحمده قاچ بطن
بولنورسه ولدک تعددی دخی اول مقدار اولور وبطنک
تعددی دخی ممه لره قیاس ایله بولنمشدر اشرف مخلوقات اولان
انسانک ممه لری ایکی اولمغله نسوانک دخی رحملری ایکیشر
بطندر ایچون اکثریا ایکیشر طوغورورلر اما سایر حیوانانک

ممه لری متعدد

ممه لری متعدد اولمغله عددلری قاچ ایسه رحملرینک
دخی بطونی اول مقدار اولوب ولدلرنده ممه لری مقداری تعدد
حاصل اولور دیرلر والعلم عند الله تعالی **باب رابع** تدبیر حوامل
بیاننده اولوب دورت فصلی مشتملدر **فصل اول** حامل
اولان خاتونلرک تدبیرلری وحفظ وحراستلری بیاننده در
قچان بر خاتونده حبل علامتی ظاهر اولسه ولدی وجوده
کلنجیه دکین مدت حملده اول خاتونک قفزه دن ووثبه دن
وسقطه دن یعنی صچرامقدن وقالقمقدن ودوشمکدن
کندوسنی صاقنمق واجبدر زیرا امور مذکوره مقدما
ذکر اولندیغی اوزره مشیمه نک رحمه اتصالنی تحریک ایلیوب
جنینک سقوطنه مؤدی اولور ودخی زوجنه وخیرخواهی
اولنلره لایق اولان اول خاتونی مدت حملده فرحدن ماعدا امور
نفسانیه عروضندن حمایت وصیانت ایدهلر امور نفسانیه
عددی التیدر انلره حرکات نفسانیه واعراض نفسانیه
وتوهمات نفسانیه دخی دیرلر اساملری فرح وفزع وغضب
وغم وهم وخجلدر بترتیب حسبیله البته انسان امور مذکوره
دن خالی اولماز بری یاخود برقاچی عارض اولمالیدر انلردن
حبلی یه فرح عارض اولدوغی صورتده یعنی هر خصوصی
مرادی اوزره حاصل اولدوغی حالده قوتی قوی وبدنی صحت

يذبر اولوب رحمنده اولان جنين دخي صحيح وسالم اولور اما
فرجدن ماعداسي عارض اولسه اول عوارض سببيله حبلى نك
طبيعتي تدبير جنيندن فارغه اولمغين امر جنين مختل اولمغله
اسقاطه مؤدي اولوب قرننده حاصل اولان ولدي دوشورمك
واقع اولور بالخصوص اولا موردن هر برينك مفرطي يعني
حددن زياده ظهوري مهلك اولدوغي نقل اولنمشدي زيرا
اعراض روحانيه نك تأثيري زهرهلاهل تأثيرندن اشد وتاب
اضطراب الآلام واوهام اذابه جسد ايتمكده امراض شديده دن
اصعب اولدوغي متفق عليه در وكبه خاتونلره جماعدن
دخي زياده اجتناب لازمدر زيرا جماع اولنديغي حالنده اعضاسي
متحرك اولمغله جنيني حركات مضطربه ايله تحريك ايليوب
غداسي اولان قانك طبيعتني دخي تغيير وافساد ايدر اول
خصوص بوندن اقدم مكررا ذكر اولنمشدي ودخي حبلى
حيض اقديجي اولان اغذيه وادويه استعمالندن منع اولنمق
لازمدر زيرا اول كونه اغذيه وادويه دن هر بري رحمي تحريك
وتهييج ايتمكله غداء جنين اولان دم طمثي اقيدوب سقوطه
مؤدي اولور اول اشيا كرفس ومعدنوس وبوكرلجه نك
ايكي نوعي يعني احمر وابيض وبوري تخمي وكبره نك كنديسي
وسمسم وترمس يعني اجي بقله وانلرك امثالي عدد اولنور ودخي حبلى

يعني جماع [illegible] سقوطه مؤدي
اولدوغي [illegible]
منه

حامله

حامله چوق اغلمكدن دخي منع اولنمق لازمدر زيرا حرارت
حمام ايكي وجهله جنينك سقوطني ايجاب ايدر برنجيسي حرارت
حمامدن ناشي والده سي هواء بارد استنشاقي ايچون مضطربه
اولدوغي صورتده جنين دخي حركات غير طبيعيه محتاج اولمغين
اول حركتدن مشيمه نك باغلرينه ضعف كلمك ايله سقوطه
مؤدي اولور ثانيا والده سنك بدننده اخلاط چوق اولسه
اطبا الكا ممتلي ديرلر اول اخلاط حرارت حمام سببيله اريوب
حبلى نك بدننده ورحمنده اولان رطوبات دخي سيلان
ايتمكله جنينه انزلاق يعني صيپر يخقلق ويرمكله سقوط
واقع اولور اكر ممتلي دكل ايسه افراط حرارتدن بدن متحلله
اولوب غداسي اولان قانه نقصان طاري اولمغله قوة ماسكيه
يعني بر يرده حفظي لازم اولان اشيايي طوتن قوت ضعيف كلوب
سقوطه سبب اولور الحاصل وقت ولادت قريب اولنجيه دكين
حملي اولان خاتونلري حمامدن منع ايتمك لازمدر بالخصوص
زمانه خاتونلرينك حمامده اولان حركات وسكناتنه واكل
وشربلرينه بناء حبلى يه حمام حرام مرتبه سنده اولمش اولور
ودخي حامل اولان نسوان تخمه يعني امتلادن صيانت اولنمق
لازمدر زيرا حبلى يه امتلا ايكي جهتدن ضرر ايدر اولا
كنديكي غداسي فاسد اولمغله جنينك دخي غداسني افساد ايدر

ولادته زمان قريب اولنجه دكين قيد اولنديغي
البته [illegible] ولادت
[illegible] حامله لر [illegible] مسطوردر
منه

ثانیا رحمك مجرالرنده سده ایراث ایتمکله جنینه غدا وصولنی
منع ایدوب هر وجهله ضعفه مؤدی اولور حتی یالکز معده نك
امتلاسی رحمه مزاحمه ویردیکی اجلدن ضرری مقرّردر ودخی
حبلی یی متواترا اغصرمق ایجاب ایدر شیلردن صاقنه لرکه
اول عطسه مشیمه نك رحمه اولان علاقه لرینی تحریك ایتمکله
سقوطنه مؤدی اولور وقوصمق دخی سقوطه مؤدی اولمغله
قوصدرنجی شیلردن احترازا ایدوه لر وقوقوسی کریه ومنتن
الرائحه یعنی بر فنا قوقولی اولان اشیا قوقمقدن دخی محافظه اولنه
حتی یاغ مومی سوندکدن عارض اولان بر رائحه استشمامی
اسقاطه مؤدی اولدوغی نقل اولنمشدر وحبلی نك اشتها
وآرزو ایلدیکی اطعمه وسائر اشیادن نه ایسه البته تدارکه
محتاجدر اکر اول شی نفسنده مضر ایسه دخی تحصیل ایدوب
مقدار قلیل ویره لر زیرا اکر اول خاتونك آرزو ایلدیکی شیدن
منع اولنسه قوّت شهوانیه سی انك طلبنه مشغول اولوب
رحمده اولان جنینك تدبیر واصلاحندن فارغ اولمغله
ضرره مؤدی اولور فی الحقیقه حبلی آرزو ایلدیکی اشیانه
عدم نیلدن ناشی سقط وقوعنك بالتجربه کثرتی کورلمشدر
زیرا مقدّما اعراض نفسانیه خصوصنده ذکر اولندیغی
اوزره مطلوبك عدم حصولندن انسانه اصابت ایدن

مفرط

سیدن اشد ومقصود اولان شیئك علی وفق المراد حصولندن
وجود بولیرا اولان احوال بهجت مآل وآثار صحت مدارك
برسی ادویه شریفه واشربه لطیفه ایله تحصیل اولنمق ممکن
دکلدر ودخی حبلی یه خسته لق عارض اولوب معالجه اقتضا
ایدرسه فان المقدن ومسهل شربتدن صاقنه لر مکر طبّا
اول خاتونك موتنی مؤدی اولور ضرر عظیمه ظهور ایلیه
اول محلده جنینك موتی والده سنك موتندن اولی اولمغین
فصد واسهال استعمالی طبّا واجب اولوب تأخیره مساغ اولماز
زیرا والده سنك موتی جنینك موتنی موجب اولور دکلدر آنجاله
ییجك چقارمامش خاتونلرك حملی اثناسنده حمای جدریك
ظهور ایلیوب ییجك چقارمق علامتلری نمایان اولسه اول
علتده قبل الظهور البته فصدك ایجابنه بناءً بی توقف فصد
اولنور اول صورتده ییجکك ماده سی خفت بولدوغی اجلدن
حبلانك سلامتی مأمول اولور واستر سه جنینی ساقط اولسون
بحملکه دوشمیه بعضی جهله نك جنینی صیانته فصد ایتمیوب
ییجك شدتندن چقاق الله بامر الله تعالی حبلی نك وفات ایتدیکی
کورلدی اکر علت مذکوره مثللی امراض عسر وضندك قطع نظر
حبلی خصوصنده فصد واسهال امر ضروری اولمیوب بلکه
حبلی نك فان الدروب وشربت ایچمك عادتی اولدوغی جهتدن

مطلب معالجة الحبلى

اثنا حبلیك موتی اناسنك نفعنی موجب

اول عادتك حبل زماننه مصادفتی فصد واسهالی موجب
اولورسه یاخود بر سنه زیاده امتلا حس اولنورسه یاخود
اصلنده بورنی قنامغه یا رحمنه متعلقه اولان افواه عروقدن
قان سیلان ایتمکه مبتلا اولوب اکثر یا دم باسور جاری
اولور لکن حمل سببی ایله محتبس اولمش بولنورسه بنه واجب
اولان فصد ایدوب مسهل خفیف ویرلکه امر اولنمقدر لکن
اشهر ثلثهٔ وسطاده اولوب ثلثهٔ اولده وثلثهٔ اخیره ده
اولمیا یعنی ابتداء علوقدن اوچ آی صکره اوله که مدت
حمل طقوز آی اولدوغی صورتده اوچر اوچر اوچ قسمه
منقسم اولوب فصد واسهالك جوازی اول اوچ قسمدن
ثلثهٔ وسطی ده جایز اولور واولکی اوچ ای ایله بعد الستة
عد اولنان اوچ ایده احتراز لازمدر زیرا اولکی مدتده جنینك
رحمه اتصالی ضعیف اولمغله ادنی حرکت سببی ایله سقوط
وخروجه منتهی اولور وثلثهٔ اخیره ده ایسه عظیم الجثة
ومتوفر القوی اولوب غدای متوفره یه محتاج اولمغله فصد
واسهال اولندیغی صورتده غداسنه قلت کلوب ضعف
قوی طاری اولور جالینوس واتباعی بو ایکی مدتده جنینی
انواع میوه نك مبدأ ظهور وزمان انتهاسنه تشبیه ایتمشلر
درکه ابتداسنده تعلقلرینك ضعفندن وانتهاسنده

کمالنی

کمالنی بولدقلرندن سقوطه منتهی اولمغله ادنی سببدن
اکثری دوکلور ابقراط دخی فصوللندن مقالهٔ رابعه ده
ذکر اولندیغی اوزره تصریح ایلمشدر شیخ رئیس کتاب
ثالثدن یکرمجی برنجی فندن ایکنجی مقاله سنده عینی ایله
جالینوس وابقراطدن نقل اولندیغی اوزره اوچنجی
ایدن صکره حین ضرورتده اسهال وفصدی تجویز ایتمشلردر
انلردن ماعدا اولو رئیس الکلات افاده ایلدیکی فوائد جلیله دندر
که بر خاتون کبه اولمزدن مقدم کوزکی کبی کوروم کوروب
بعده کبه قالسه رحمی قیاقلوق ایله ایچنده فضول کثیره مجتمعه
اولوب البته تنقیه اولنمغه محتاج اولور اکر اهمال
اولنورسه جنینی افساد ایدر دیمش واجبدر که حملندن
اوچ آی مرور ایتدکدن صکره اول خاتون رفقله وتلطف
ایله معالجه اولنوب مهما امکن تنقیه اولنور واقتضا حسبیله
قبلکدن کتوریه جك شیلر دخی ویریلور خصوصا
رحمك رطوبتندن ناشی مزلق اولان ماده تدریج ایله
اخراج اولنور اما زواقده فصد جك اولوب فم رحمه واصل
اولمیا دیمشلر شکر الله سعیه وبینه انلرك نقل ایتدکلری
تدبیر لطیفدندر که حامله اولان خاتونلرك طبیعتلری
انقباض اوزرینه اولمیوب دائما عند الحاجه اوزره ملین کرکدر

تاکه بغرسقلرده محتبس اولان ثقل رحمه مزاحم ایدوب
جنینه طارلق ویرمیه واول انفلاک حرارت عفنیه سی
جنینه سوء مزاج ایراث ایلمیه اکر انقباض شدید بولنوب
تلیین واسهال اقتضا ایدر ایسه سرخشت وخیارشنبر
مثلی خفیف ملینات ایله تلیین ایده لر واکر اسهال الطبیعی بولنور سه
جنینه وجوه ایله مضر اولدوغی اجلدن دفع وحبسنه
تقید اولنه اول خصوصده طباشیر هندی ایله صمغ عربی
علی السویه اخذ ودق اولنوب الما یاخود آیوه شرابلری
ایله ویره لر قرص طباشیر ایله آیوه رُبّی دخی نافعدر بو ترکیب
دخی حبلی نک اسهالنی منع ایدر صفتی قوزی قولاغی تخمی
سمزاوتی تخمی وجبندن ایرلمش سماق هر برندن اوچر
درهم صمغ عربی وکل ارمنی هر برندن بر مثقال جمله سی
اخذ ودق اولنوب الما یاخود آیوه شرابلری ایله اوچر درهم
ویره لر نار واکوه وامرود والما سویقلری واکشی فاکهه لر
دخی نافعدر واکر مجرد طبیعت ملاءعلغی مراد اولنور سه
ولجب اولاد دخی اودرسمز ناوف وسمز قوروجق قبوت
انیله بر ورده اولمش چوربه لر بیوره لر لکن فساد شهوت
خصوصنه وهضمه رعایت واجبدر که قوت هاضمه سنه
قیاسله استعمال اولنوب امتلادن زیاده احتراز ایده لر

سوق نغاقرودولمش لسنه دیدلر اسم دوالا
ملبله منقله ماخرده لعاب جوزنغلاندیکم
قاوردلر — سه

بعضی کبار

بعضی کبار حبلی نک تلیینی یا بنده شیاف واحتقانی ترجیح
ایتمشلردر اما احتقان خفیف اکرچه اسلم علاجدر ولکن
احتقانک ماده سی بغرسقلره زیاده امتلا ویرمکله جنینه
طارلق ویره بیلکدن ماعدا احتقانده اولان ادویه نک قوتی
طبیعتک اثره تصرف قدن اول رحمه سرایت ایدوب جنینک
مزاجنه خلل ویرمک احتمالی اولور مکر طبیب حاذق تدبیری ایله
معتدل اجزادن ترکیب اولنمش اوله بینه بغرسقلره فرلجمه ویرمه سی
با قیدر شیافه دخی رحمک قربی سببی ایله خلل تاثیری احتمالی
ابلد اولسه متناولات ایله یعنی اکل وشرب ایله تدبیر اولنمق ارجح
بلکه اصوب اولدیغی تاکه اول ادویه معده ده ونواحیسنده
اکلنمک ایله قوتی منکسره اولوب تاثیرینه ضعف کلدکدن
صکره رحمه واصل اوله اول صورتده ضرری ملاحظه اولنماز
بالخصوص حامله ویرلان ملینات خفیف ولطیف واعتداله
قریب اولمق واجب اوله ودخی غذالری فراریج ودراریج وطیاهیج
دیدکلری قوشلرک تحصیلی ممکن اولور سه انلرک انی وسمک
رضراض یعنی قیا بالغی وانک کبی اوفق بالق واوغلق وقوزی
اتلری اولمق لازمدر که اکثیلر ایله تربیه اولنمش اوله ابقرا طدن
منقولدر که اکر حبلی یوم علوقده غذا اشتها ایدرلر سه
سویق تعبیر اولنان قوروتلمش بغدای ونخود طبخ اولنوب سقی

مقدما ابتداسنجلدن نقل اولندیغی اوزره احتقانان
حوامل عضروزر بحلنده دیکلدر که حالده بیان
اولنان مجده تلیین طبیعت اجون اخذق ایتقاددر
— سه

فراریج بایچلر ودراریج وطیاهیج
دراج وسوکلون دیدکلری
قوشلردر — سه

اولنمق لازمدر اکر اول غدد انتفاخ ایسه ده سریع الانهضام
دیمش نقللری قرا اوزم وطاتلی ایوه وامرود اوله وجوفنه
مایل الماو لفان ناری دخی ویره لرکه بونلر اشتهایه تقویت
ویرمکله اکثریا حوامله عارض اولان ضعف شهوت غدایی
دخی دفعه مدار اولورلر ومعاجین انواعندن دوالری
جوارشنات مشهوره استعمال ایتدیرملکدر از جمله جوارش
لولو عظیم النفعدر عن قریب ترکیبی تحریر اولنور ودخی حبلی
ریاضت معتدله ایله ریاضت یعنی حرکت تکلیف اولنمق
لازمدر تاکه احتباس حیضدن ناشی بدنلرنده محتبسه
اولان فضلات مهما امکن تحلیل وتلطیف بوله وافراط
اوزره اولمیاکه تنفسلرینه خلل وبدنلرینه التهاب ویروب
قوالرینه ضعف ایراث ایتمکله اسقاطه مؤدی اولمیه
وبیاده یورمک ایله اولان ریاضتلری غایت خفیف کرکدر
تاکه مواد بدنی اسفله تحریک ایتمیه وحبلینک اللری وایاقلری
وبونوب بدنلری آهسته غمز ودلک اولنمق یعنی اوولمق
دخی نافعدر واللری وایاقلری فصول اربعه یه مناسب ماء
معتدل ایله غسل اولنوب دوشکی ولباسی دخی ناعمه
وزیاده یومشق اولمق لازمدر ودخی حوامل نازله حدوثندن
محافظه اولنمق لازمدر حتی رحم جانبنه مادهٔ راطبه نازله

علامه فتقی اولیسه ولودده ریاح حلقه ایدن
ناشی جنینه مضر اولادوغی جهتدن احتناب
لازم اولدیغی بیلنمز

اولوب ازلاق

اولوب ازلاق جنینه یعنی رحمده صاوشمق حدوثنه باعث
اولمغله جنینک صبرلمسنه مؤدی اولمیه خصوصا نزلهنک
اوکسورک ایراث ایلدیکی ظاهردر سعال ایسه حرکت عنیفه
سببیله اسقاطه مؤدی اولور حاصلی حامل اولان خاتونی
اسقاطه سبب اولور جمیع اشیادن صاقنالر خصوصا
اوکی آیده وعلی الخصوص یکرمی کونده ولک وعلی الخصوص اوکی
هفته وخصوصا علوقدن اوچنجی کونده دکین زیاده تقید
اولنمق لازمدر وحبلی بر ایکنجی واوچنجی آیده یورلک بولنمسی
وانغ هیولنمسی وقوصمق عارض اولور وبورکنده ومعده سنده
وجع ظهور ایدوب بعضیسنک طعامه اشتهاسی ساقط اولوب
وبعضیسنده فساد شهوت عارض اولور اکاوآوله وحاء مهمله
نک فتحه لری ایله وحم ووحام تسمیه اولندیغی مقدما اکبدلک
علامتی فصلنده ذکر اولنمشدی پس حبلی یه عارضه اولان
احوالک اکثرنده علت مستقله حیض علوقده حیض ماقی
محتبس اولمغله ابخرهٔ فاسده سی قلبنه ودماغنه صعود
ایدوب معده سنده دخی اولقاندن ناشی رطوبات فضلیه مجتمع
اولدوغیدر نته کیم مکرر ذکر اولندی پس حاصلی اکر طعامه
اشتهالری ساقط اولسه زیاده یاغلی وزیاده طتلی شیلر
استعمالندن منع ایده لر زیرا یاغلی وطاتلی شیلرک کیفیتلری

انبادن کتاب بدن الثانی

اشتهایه تنبیه ایچون فم معده یه منصب اولان سوداکیفیتنه
مضاد اولمغله سقوط شهوته امداد ایدرلر اول جهتدن .
انلری منع لازم اولور واشتهاسنی کتوره جك غدالر
ودوالر ایله قلبنه وفم معده سنه تقویت ویبوسة دماغنه
بخار صعودنی دخی منع ایده لر مداوات جنسندن هرد وا
یاخود هرغدا که انده قوت قابضه وحرارت لطیفه اوله انلرك
اشتهالرینی اعاده ایدر الماشرابینك دخی منفعتی مقرردر
خصوصا ممسك اوله ومینه تعبیر اولنان ابوا تدبیری
دخی مناسبدر ساذج اولماسی وبعضی ادویه ایله مطیب قلنماسی
امزجهٔ جبالی یه موافقت یعنی که خاتونلرك مزاجلرینه مناسبت
اوزره تدبیر اولنور شراب لیمود وشراب سفرجلی وسکنجبین
سفرجلی وبنفشه ونیلوفر شرابلری وگل شرابی دخی موافق
ومناسبدر اغلب امزجه وفصول اقتضاسی اوزره قنقسی
مناسبدر وقنقسنك تحصیلی ممکن اولورسا اکا کوره تدبیر
اولنور ومعاجین مفرحه دن دخی کذلك طبیعت جبلی یه وفصوله
مناسبنی اولانی اخذ اولنور ودخی مصطکی حبینه ده لر وعود
وعنبر وند تسمیه اولنان ترکیب مطیب استنشام ایدوره لر
وعود وند ومسك ومرسین یپراغنی بخور ایده لر لکن انلر دخی
مزاجنه وفصول سنه یه موافق عمل اولنمغه محتاجدر وفاکهه

قسمندن

قسمندن ایوه وآلما وآمرود واغج قاورنی وبقولادن هندبا
ومارول اوله بو نبیذلر غثیانه دخی نافعدر وسقوط شهوتنده
صوغان وخردل وانلرك امثالی حریف شیلر استعمال ایتدوره لر
فم معده لرنده اولان خلط ردییی تقطیع ایتمکله اشتهایی کتوره
وفساد شهوته مبتلا اولنلردن کل وطپراق یمکه آرزو ایدنلره
وباقلا ونخود وبغدای وبادام بونلردن هرقنقسی اولورسه
قاورلمشنی ویره لر اکر پینیر اشتها ایدرلر ایسه که اکثریا سقوط
شهوته مبتلا اولنلر انی اشتها ایدرلر اسکی وحریف اولانی
ویرمیوب تازه پینیری اتش اوزرنده کباب ایدوب ویره لر
وهضملرنده اولان نقصانه بو سفوف دخی علاجدر صفتی
کموّن کرمانی وکرآویا وکرفس تخمی هر برندن او وجدرهم نانخواه
وکونلك بر دردهم نعناع یابس ومقشر سمسم هر برندن
ایکیشر درهم دارچینی بش درهم جمله سی دق اولندقدن صکره
برابری سکر ایله سفوف ایدوب ایکیشر مثقال استعمال ایتدوره لر
اکر نقصان شهوت حرارتدن نشأت ایتمش اولورسه لفاح
ناری وابوا والما استعمال ایتدوره لر ومعده لرینه بیان
اوزمی چچکی ایله رازیانه تخمنی سحق ایدوب سرکه ایله ضماد
ایده لر وجعنی تسکین ایدر و حبلی دن شهوتی ساقط اولنلرك
تدبیرنده حذاقه لایق اولان اولدر که انلره اطعمه واشربه دن

انواع کثیره عرض ایلیه‌لر ناکاه اول ساقط الشهوه اولنلر
خاطرلری آرزو ایندیککی خبزو بر مکانده حذاقتی اولنلر
دخی انلرک مأمولاتلری طباءمضر اولدوغی صورتده مناسب
اولان غدا الورد والوند براید‌لر و غثیانه مبتلا اولوب
معده‌سی بولاننلره بو ترکیب غایت نافعدر صفتی اکشی نار
عصاره‌سی و نعناع عصاره‌سی و سکر علی السویه اخذ
و نار خفیف ایله آهسته طبخ ایده‌لر سکنجبین قوامنه کلدکده
اندوروب حفظ ایده‌لر علی الریق استعمالی معده‌یه قوت ویروب
غثیانی دفع ایدر کذلک اکشی نار صویی اوچ جزء نعناع
عصاره‌سی بر جزء سکر جمله‌نک نصفی مقداری اخذ و نرم
آتشده رواق شربت اولنوب علی الریق استعمال اولنه اکر
غثیان و وجع فؤاد لری قوی اولسه قوصمق ضرور اولدوغی
یازلمش ایکن بالضروری رفقله قوصدوره‌لر ازجمله طوزلی
اوتنی قاینده دوب صویی بال ایله و بر مقدار طوز ایله ایچوره‌لر
رفقله قوصدوروب مادهٔ موذیه‌یی اخراج ایدر عصی الراعی
دیدکلری اوت ایله قایندوب صو الحرد اوزره ایچورسه‌لر
دخی نافع اولور بعده حموضات ایله معده‌سی اصلاح اولنه
فورق تنک و عسلی و سکری اولان شرابنک هر قنقسی
مناسب ایسه منفعت جنبه‌سی اولوب جنبنه دخی موافق

اولور و اکر

اولورو اکر بعد الطعام قوصمق عارض اولورسه منع و دفعی
ایچون طعامدن صکره عطریت و قبضی اولان شیلر استعمال
ایده‌وره‌لر مثلا کالن بولنمش ایوه بر بردرهم یا خود بر مثقال
عود هندیی خرده ایدوب اطرافندن صاپلیه‌لر بعده
خیرلیوب کلی اتشده بشوره‌لر تمام بشدکدن صکره چیقاروب
بعد الطعام نصف مقداری و بروب نصفنی طعام آخر عقبنده
ویره‌لر و بر دفعه ایله قناعت ایتمیوب مرارا بشوروب استعمالنه
مداومت ایده‌وره‌لر و معده‌لرینه دافع قیء اولان ضمادلر
اوریله و نعناع یپراغینی دارچینی ایله اغزلرنده طوتمق یعنی
آهسته آهسته چینیوب بر تموق دخی قیء‌لرین دفع ایدر شیخ
رئیس کلا رمنی دخی قیء و غثیانلره نجد افع اولان اشیادندر
دیمشلر و معده‌لرینه اولان ریح و وجعک علاجنده افاویهٔ
لطیفه‌دن و ادویهٔ قلبیه‌دن ترکیب اولنمش جوارشنات
ویرلور تریاق اکبر و مثرودیطوس و دواء المسک و مفرح
یاقوتی و سایر جواهر معجونی و قرمز معجونی و انلرک امثالی
ادویهٔ شریفه‌نک علت مذکوره‌ده و محافظهٔ جنینده بالتجربه
منفعتلری ثابتدر انجق بحسب الامزجه اختیار اولنور و ادویهٔ
قلبیه بالمناسبه مفردا دخی ویرلور صنعت جوارشنکر
شیخ رئیسک مختاریدر سرکه‌ده اصلنوب بعده قورومش

افاویه دیدوکی دارچین و قرنفل مثللو خوش قوقولی نسنه‌لردر
دوا المسک دیدکی
منه

كمون كرمانی وكوندلك وسعتر فارسی هر بریندن برجزء جندبیدستر ثلث جزء یعنی اجزانك اوچ بلوكی بربولوكی اوله جمله سی اخذ وسحق اولنوب قاعده اوزرینه معجون یاخود برابری سكر ایله سفوف ایدوب اخشام وصباح نصف مثقالدن برمثقاله دكین ویره لر مركبات ما لا یسعه بو سفوف حوامله نافع اولوب شهوانیه ری تقویه ایدر
لوبنی ازاله ورياح غليظهٔ بارده یی طرد ایدر دیمشلر بعضی اطبا بو كا جوارشن التسمسم تسمیه ایتمشلر صفتی سمسم مقشر كمون كرمانی زنجبیل هر بریندن اونبزدرهم فلفل ودارفلفل هر بریندن بشر درهم دارچینی ایكی درهم هیل بوا یعنی قاقلهٔ كبیر اوچ درهم سكر طبرزد یوز اوتوز درهم جمله سی دق وسحق اولنوب اندكدنصكره برقاعده معجون ایدوب حفظ ایده لر مقدار استعمالی ایكی درهمدن ایكی مثقاله دكین در
وجوارشن لولو دخی جبلی نك جمیع اعراضنه نافعدر اخشام وصباح برر مثقال استعمال اولنور بو نسخه شیخ رئیسك مختاریدر اخلاطی دلنمامش اینجو برر درهم عاقرقرحا برر درهم زنجبیل ومصطكی هر بریندن دورد ردرهم زرنباد درونج كرفس تخمی قاقله جوز بوا بسباسه قرنفل هر بریندن ایكیشر درهم بهمن احمر بهمن ابیض فلفل دارفلفل هر بریندن اوچر درهم دارچینی بشر درهم سكر سلیمانی كه برنوع شكردر

حب ایله جوارشن لولو میانه ...
جمله اجزا

صفت
جوارش لؤلؤ

حاصلی بو اقاقیانك كبیره اطلاقی اولندیغی فرنجی مختاریدر بو قصه اختلاف كار صغیر آنه اطلاق ایدرلر مستخرج

جمله اجزا مقداری بش جمله سی اخذ وسحق اولنوب قوانین مشهوره اوزره معجون اولنوب حفظ اولنور غایت لطیف تركیبدر جبلی نك معده لرینك وجگرلرینك حالنی اصلاحه مؤدی اولور علی الخصوص انلرك معده لری تقویه سنه تقیید اولنمق امرا اهمدر معده لرینه قوت ویروب هضملرینه اعانت ایدن تراكیب استعمالی ایله معا اوزرینه ادویهٔ قابضهٔ مسخنه ومرطبه دن تركیب اولنمش یقیلر اوریلور بو تركیب ضماد اولنمقده سهل المأخذدر صنعتی سنبل وكل وافسنتین ومصطكی بر بندر علی السویه اخذ وسحق اولنوب كفایت مقداری بال موی وسنبل یاغی ایله مرهم كبی مزج ایدوب معده سی اوزرینه ضماد ایده لر یكرمی دورت ساعتده بر تجدید اولنه وبو ضماد دخی معده نك وجع ونفخه سنی دفع ایدوب ساقطه اولان اشتهاسنی اعاده ایدر شیخ رئیسك مختاریدر صنعتی برقاچ دانه ایوه یی طغرایه لر واد ویه دن قنب وقصب الذریره وسنبل هندی وكرفس تخمی ورازیانه تخمی وانیسون علی السویه اخذ وسحق اولنوب خل خرده طبخ ایده لر سركه سی تمام محو اولدقدنصكره تكرار سحق ایدوب مرهم كبی اولدقده بر بزه یایوب معده اوزرینه ضماد ایده لر معلوم اولا كه وجع فم معده یی دافع اولان معالجات خفقانلرینی دخی دافع اولدوغی مقرردر

مطلب
کبه ایکن حیض جریانی

اکر حبلی یه حیض کورمك واقع اولسه اول خصوصه
اهمال لایق دکلدر زیرا سقوطه مؤدی اولور اول اقراص
کاهربا ویره لر نسخه سی بودر کهربا وبسد ومرواريد
ناسفته وسماق اوتی تخمی هر برندن بشر درهم یاغنش کیلك
بوینوزی وکثیرا وصمغ عربی هر برندن اوچر درهم قاوورلمش
قوروکشنیز وبیاض وسیاه خشخاش تخملری هر برندن التشر
درهم یاغنش قانیز بوینوغی بزر بنج هر برندن ایکیشر درهم
جمله سی اخذ وسحق اولنوب سکولی یراق صویی ایله قرصلر
دوزه لر وحبلی یه قابض فرزجه دخی کتوره بو ترکیب
قاطع حیضدر اقاقیا وجلنار وشب وتنکار ومازی
وقشار کندر و اقاقیا علی السویه اخذ وسحق اولنوب مرسین
یپراغی صویی ایله خمیر اولور شیخ رئیس طبیب ولمبادن قوابض
طبخ اولنوب حبلی یی آنده قویالوب ایشلو مثلا مرچاك ونار
قبوغی وجلنار ومازی وبلوط وانلرك مثلی قوابض طبخ ایده لر
وحبلی یی بلنه دکین ایچنه اوتورده لر اسپغولی معده اولوله
وقاسفلونه بو ترکیب ضماد اولنوق دخی قاطعدر صنعتی
مازی جلنار نار قبوغی بونلردن بر مقدار اخذ وسحق اولنوب
قروانجبیر ایلدو ف وفرج اوتلغله ضماد اولنور دخی زیاده
دوایه احتیاج اولنورسه حابس دم طمث اولان ادویه نك

قولسنی

قولیسنی ویره لر اکر حامله نك بر عضوندن انفجار دم حادث
اولسه انك دخی حبسنه سعی ایده لر اکر جراحتدن واقع اولورسه
بو ترکیب قان طوتمقده غایت مفیددر صنعتی کوندرك
بر درهم صبر یارم درهم کل وروفی ونار چچکی هر برندن ایکیشر
درهم ایکی قردالش قانی وانزروت هر برندن بر مثقال جمله سی
اخذ وسحق اولنوب بروده آغی ایله قان کلان موضعه اورولب
اوزرینی باغلیه لر کاه اولور حبلی نك اللرنده وایاقلرنده
تهیج عارض اولوب شیشر علاجی سرکه ایله طین قیمولیا یاخود
سرکه ایله کل یاغی سوره لر آخر حولانی لاحنه صویی ایله
یاخود طوراق اوتنی سحق ایدوب سرکه ایله طلا ایده لر آخر
حولانی اوزرلك تخمی صبر قرنفل بونلر ایتا وزمی یاخود
مارول صویی ایله طلا اولنه فصل ثانی سقط واقع
اولان خاتونلرك تدبیرلری بیاننده در شیخ رئیس سوانه
سقوطدن عارض اولان وجع ولادتدن عارض اولان المدن
زیاده در زیرا اسقاط امر غیر طبیعی اولمغله الم واضطراب
زیاده اولور دیشلر بعضیسنده سقوطدن ناشی نزف
دم عارض اولوب کثرت جریاندن ناشی اول خاتونك قوتی
ساقطه اولور وبعضیسنده احتباس دم واقع اولوب
حمیات واورام صعبه یه مؤدی اولور وبعضیسنده

دکر ایلدیکی قیر انته بغوطلیا شبو در
منه

انواع علل عارضه اولوب مزاجلرینی عند الطبیعیینه کتوردمك
خیلی مشکل اولور انجمله بعد السقط رحملری تکرار علوق قبول
ایدوب حمل تحصیلی عسیر اولمغله بحسب المداوات تکرار کبه
اولوب ولد وجوده کتوردکلری توفیق ربانیدر تناسل
طالبی اولنلره لایق اولان قبل الوقوع سقوط ایجاب ایدن
احوالدن صاقنمق لازمدر سقوطك اسباب عدیده سندن
چوغی نسوانك دخی معلوملریدر دیمکو بعضی اسباب خفیه
اوله انلرك دخی اکثری متقدما تحریر و بیان اولندی ابقراط
فصولندن مقالهٔ خامسه ده نسوانك معتدل المزاج اولان
برخاتون کبه اولوب ایکنجی یاخود اوچنجی آیده دوشورسه اسباب
ظاهره دن برسبب بولنمدیغی صورتده انك علتی رحمنده نقره
تعبیر اولنان افواه عروق وشرایین محللرنده رطوبت بلغمیه
مجتمعه اولمغله صبی بحق اولدوغی جهتدن جنینك ضبط
وحفظنه قادر اولمدیغیدر دیمش و اعند النشانه لرندن
ممه لرك اعند اللّٰه زیاده اعتبار ایدوب برخاتونك
ممه لری صغر وکبرده ولینت وصلابتده معتدل اولسه
اول خاتون صحیح المزاج وسلیم القوی اولوب رحمی رطوبت
مذکوره دن عاری اولدوغی صورتده سقطدن مبرا اولور
اما فجأة کبه ایکن ممه لرینك بریسی آب اکسوزین زبون اولوب

کوجلسه

اکر بعض نسانك جنینلرنك بری ایکان و دیکری اولدوغی صوغندن فاعدلر و طلا وزره اکر با امر الله تعالی ایکان صاغنده و دیکری صولنده بکن اللهی ذکر اولنمشدر مسلمه

کوجلسه جنینی دوشوردر اکر توءم ایسه برینی دوشوردر
وصاغ ممه سی ضامر اولور سه رحمك صاغنده بولنانی
وصول ممه سی اولورسه صولنده بولنانی دوشوردر اکر
ایکیسنده ارقلرسه ایکیسنی دخی دوشوردر اکر ممه لری ارقلیوب
اعتدال الطبیعیسندن زیاده صلابت حاصل ایتسه اکثرامرده
دوشورمز اما ممه لرنده وکوزلرنده و یان باشلرنده و دزلرنده
وجع شدید ظهور ایدرده بشلو تقربرلرینك تفسیر و بیانی
التکرار حسن نحو اسنجه مکرر اذکر اولندیغی اوزره مدت
حملك اواخرنده طبیعت دم حیضدن برمقداری افراز
ایلیوب ممه لره ایصال ایدر که سود احضارینه منتهی اوله و اکر
غذاء جنینه امداد اقتضا ایدرسه سود مبدل اولمادین
تکرار اشاغی طرفه دونوب رحمه جاری اوله بس ممه لرك
ارقلدیغی فانك نقصانندن نشأت ایدر فقدان قانده نقصان
بولنسه جنین غذا بولامیوب ساقط اولور اما ممه لر ارقلیوب
صلابتده وضی ایله قاندوغی جیلی نك قانی چوق اولدوغنه
دلالت ایدر که طبیعتی فی بعضی مفاصلده ومعدده و ممه لره
ودماغه دفع ایتمکله جنین آفاتدن سالم اولور انکچون
ممه لر قانلو رو آغرد و کوزلرنده و یان باشلرنده و دیزلرنده
وجع حاصل اولور اکر طبیعت اول قانی اعضاء مذکوره یه

دفع ایده میوب رحمده محصور قالسه ورم حاره ایراث
ایدوب جنینی اهلاك یاخود اسقاط ایدر الحاصل سقط
واقع اولان خاتونلرك نه بیولرینه سعی اولنوب عزاجلرینك
ورحملرینك صلاحنه تقیدایدلو معلوم اوله که نسواندن
بعضیسی سقوطه مبتلا اولوب هربار جنینی حاصل ایدنجه
مدت حمل تماممدن اول دوشورور وبعضیسی اعتیاد سز
دوشورور کیمی شهور اولده یعنی اولکی ایکنجی واوجنجی ایلرده
وکیمی شهور متوسطه ده یعنی دوردنجی ده وبشنجی ده
والتنجی ده دوشورور وبعضیسی التنجی آیدن صکره دوشورر
دیرلر لکن التنجی آی تماممدن سقط تعبیری جنینك اعضاسنده
نقصان بولنمغه یاخود اولوطوغمغه موقوف اولور بو قسم
اولمدتده صاغ وجوده کلان ولد صحیح الاعضا اولدوغی
صورتده مدت ولادت طبیعیه موافق بولنمغله سقط اولمش
اولماز زیرا اول مدتده وجوده کلان طفلك معمر اولماسی
مقدماذکر اولنمشدر اما طقوز آی اعتیادی اوزرینه طلتا
اوقان سقوطی اوج مدتده تحریرا ابلیوب هر برینك علتنی دنجی
بیان ایتمشلر ایدی اولکی اوج آیده اکثریا رحملرینه ریاح
تسلطندن دوشوررلر اورتا نجی اوج ده رطوبت غلبه سندن
اخر نجی اوج ده مزاج جبلی ده برودت غلبه سندن سقوط واقع

اولوردبولو

اولوردبولر رحمده ریاح غلیظه بولندیغنك علامتی قاسقلری
شیشمك ودائما کرلمك واطعمه معجزه دن متأذی اولدقلری در بش
ریاح غلیظه دن ناشی سقط واقع اولان خاتونه جوارشن لولو
استعمال ایتدوروب محلل ریاح اولان دوالره مداومت ایتدوره لوکه
تکرار حامل اولدقده سقطدن سلامت بوله جوارشن لولو
مقدم تحریر اولندی معجون دحمرثا دحمریثا دخی دیرلر معناسی
شیخ داود تقریری اوزره حیض وبولی واثلرك مثلی فضلاتی
اقیدیجی دیمك ایمش بعضیلر معجون الاختلاف معناسنه در
دیمشلر اختلاف معده نك سوء مزاج رطبندن عارض اولان
اسهاله دیرلر اکا نافع اولدوغیچون دحمرثا دینلمش اولور فنقی
معنایه اولورسه اولسون رحمك برودت وریاحنه تا فعدد
بعد السقوط وحین حاجه استعمال اولنور اخلاطی اوزرلك
تخمی بکرمی درهم کوتملك اوج درهم داوتنی وزراوند مدحرج
هر برندن ایکیشر درهم زرنباد درونج بررددرهم مصطکی
حب البلسان زعفران اکلیل الملك هر برندن ثلثان درهم
افیون زنجبیل قسط سلیخه هر برندن بر مثقال قرنفل
بر درهم خربق اسود کل فرو سی جوز اوتی بر رد درهم
طوبلق اوج درهم صبر فلفل برر درهم اجزاء مذکوره
جمع وسحق اولنوب قاعده متقنه اوزره اوج آغری عسل

السقط من ریاح غلیظة

مطلب
معجون دحمرثا

شیخ داودك نسخه سی بو ترکیبه مغایردر
سایر بعض حکمادن دخی اختلاف مشهور اینمق
اعتباره سزا اولان نسخه معروفه ده بولنان
کتابك صحیحندن انتخاب اولنمشدر
نسخه سی اعتبار اولندی مسلم

مطلب
السقط من رياح كثيره

ایله معجون اولور مقدارِ استعمالی بر مثقالدر وقاسقلری
خروج باغی ایله یاغلنور دخی نافعدر ودخی رحمنده ریاح
کثیره اولمغله سقطه مبتلا اولان خاتونلره جند بیدستر
زیت باغی ایله فرزجه ایدرلر بو ترکیب دخی مجرب وجهله نافعدر
الکل اولنور وفرزجه قلنمغله فائده سی کوریلور اخلاطی
بلسان یاغی بر درهم تریاق فاروق بر بچق درهم جاوشیر کوکی
بر درهم زرنباد ودرونج ایکیشر درهم جند بیدستر
بر مثقال فو اولان ادویه سحق اولنوب تریاق ودخی دهن
بلسان ایله حل اولنور بعده جمله سی جمع اولنوب یارمشر
درهم استعمال اولنور بش کون استعمالی کافیدر دیرلر
اوکا شاده اولان ترکیب بر مقداری یوك ایله فرزجه دخی
قلنور اما دوشد دوشورن خاتونلرك معظمی تیرلری
رحملرندن جریان ایدن فان خصوصیدر اکر مقتضای
طبیعیسندن زیاده جریان ایدرسه حبس ایلیك واکر
محتبس اولورسه جریاننه سعی ایلیك لازمدر جریان
اقتضا ایلدکده حیضی مدر اولان ادویه دن مناسبنی
ویره لر معطس اولان دوالر دخی اول خصوصده نافعدر
ونباتاتدن بوزرلت وخردل وغیریدن مقل ومرصافی
هر قنقسی ممکن الحصول ایسه مقدما تعیین اولندیغی

اوزده قع

اوزده قع دیدیکلری آلت ایله تبخیر اولنه آنت طرنغی تبخیرندن
دخی نفع عظیمی اولور اوزده درشیخ رشبتن مقل ازرق
وزوفرا واوزرلك وسعتر وخردل ابیض تعیین ایلدیکی
مفرداً ومجموعاً نفعلرینی بیان ایدر اکر اول خاتونه معالجهٔ مذکوره
نفع ویرمز ایسه صافن طمرندن فان الالر اکر محمومه اولورسه
ادویهٔ صوبی وجلابی ایله تبرید ایدرلر که حیضی حبس ایلماز
طاتلی نار صوبی دخی نافعدر اکثر یا حمام الخشباس دمدن اولمغله
صافندن قان المق کفایت ایدر اکر قارنلری شیشرسه معجون
دحمرتا ویره لر کلکلانج ترکیبی دخی نافعدر نسخه سی مقدما
تحریر اولندی اکر رحملرنده وجع عارض اولورسه بنفشه
یاغی ایله فرزجه ایدوب اقتضا ایدرسه مناسب دوالر طبخ
ایلیوب اول خاتونی بلنه دکین اسیجق آبزنه قویالر نفسانك
معالجه لرنده دخی بو مقدار ایله اکتفا اولندی مامولدر که طب
اشنا اولنلره تدبیرده دخی کافی اوله والله الهادی الی صواب
التدبیر فصل ثالث ولادتك عسرتنه سبب اولان اشیا
وطوغورمغی اسان ایدن معالجات وقابلیه لازم اولان تدبیرات
بیاننده در معلوم اوله که ولادتك عسرتنه سبب حبلی نك
کندوسنده یا بلخره جنیننده یا رحمده یا مشیمه ده و یا ولادتك
وقت طبیعیسنده یا قابله نك عملنا مطبوعنده اولوب کاهی

کون السبب فی الحبلی

اندرك غیری اسبابدن دخی نشأت ایدر بس عسرتك سببی
حبلیده اولدوغی ضعیف المزاج بولندیغیدرکه مقدّم
اسقاطه مؤدّی اولمیاك بعضی امراضه مبتلا اولمغله
یاخود الآم وشدائد عروضی ایله قواسنه ضعف طاری
اولمش اوله یاخود ابتدا اکبه لکی اولمغله حمل ووضعه
معتاده اولمامش اوله محمد بن زکریاء رازی اون بش یاشندن
مقدّم کبد قلان خاتونلرك قورقولودر زیرا رحمی کوچك اولمغله
البتّه ولادتنده عسرت ومشقت مقرّردر دیمشلر یاخود سنّ
یاسك مدّت طویله سنه یقین زماننده کبه اولمش عجوز اولمغله
ضعیفه اوله یاخود زیاده سمینه اولمغله ضیق المأزم اوله
یعنی طفلك چقاجغی محل طار اوله یاخود زیاده نازنده
اولمغله وجع والمه صابره اولمیوب تقلّب وتململ ایتدکده ناشی
طفلك شکل طبیعیسی تغیر ایلیه بو صورتلرك جمله سنده
عسرت مقرّردر اما سبب عسرت طفلك کندیسنده اولدوغنك
وجهی اول جمله جنسیتنده اولوركه قزاولان جنینك ولادتی
ارکك اولاندن عسیر اولور زیرا ارکك قوی المزاج اولمغله جثّه
حرکتی دخی سریع اولوب زیاده عسرت ویرمز یاخود جنینك
جثّه سنك بیوکلکندن یا باشنك بیوکلکندن یاخود جثّه سی
خفیف وصغیر اولدیغندن نشأت ایدر که خفتی اولمغله

نازعم بجلس ... طاریر معناسنه در
بیعکلایه ... اولنمود ...

کون السبب فی الطفل

انقلاب

انقلاب وخروجی عسیر اولور یاخود خلقتی عجیبه اولدوغندن
اولورکه ایکی باشی اولر یاخود توءم اولوب متعدّد تکوّن ایتدکلری
ایچون اوله ابرقلس دیدکلری شخصك بر بطن واحدده بش
عدد ولد طوغردیغنی کوردم دیدیکی توءم فصلنده ذکر اولنمشیدی
شیخ رئیس بو محلده انی تجویز ایلمش اولکه صورتده قابلیه لازم
اولان حاذقانه حرکت ایلیوب بر بر دن اخراجنه سعی ایتمکدر
یاخود جنینك رحمده علّت اولمش بولندیغی یاخود غایت ضعیف
بولندیغی یاخود شکل طبیعیسی متغیر اولدوغی ایچون اولور
شکل طبیعی وغیر طبیعی مقدّما ذکر اولنمشدی اثنا ولادتده
انی قابله ادراك ایدر بو صورتلرك بعضیسنده عسرتدن
ماعدا حبلینك موتندن قورقولور اما سبب عسرت رحمده
اولدوغنك بیانی بعضی حبلینك رحمنه علّت یبوست عارضه
اولدوغیدر یاخود بحسب الخلقه کوچك اولوب یا رحمده فرجه
عروضندن ناشی اوکوله قدر صکره اغزی طار اولدوغی ایچوندر
یاخود اصلنده رتقا اولوب موضع معهود آلت سرتیز ایله
اچلدیغی صورتده مستوفی اچلمدوغی ایچوندر یاخود رحمده شقاق
وبواسیر عارض اولدوغیدرکه بونلرك جمله سنده عسرت
مقرّردر مشیمه جهتندن عسرت بولنمسی اول غشا غلیظه
اولمغله جنینك خروجنه حرکت ایتدکده یرتلمیوب خروجنه مانع

کون السبب فی الرحم

... علامتدکه ...
...

کون السبب فی المشیمه

اولدوغيدركه قابله اني طرتيغي ايله بر تمغه محتاج اولور كاه
اولور جنين معا خروج ايدر و قابله اني صكره يير تر ياخود
ولد چقارزدن اول مشيمه سي يرتلمق ايله حاوي اولدوغي رطوبات
آقوب كتديكندن ناشي جنيني مزلق اولور رطوبت بولنمديغي
ايچون در اما ولادتك وقت طبيعيسنده اولان سبب عسرت
طفلك ولادته سرعتندن نشأت ايدركه قوت قويه اولمغله
سرعتله خروجه طالب اولدوغي اجلدن عسرتي ايجاب ايدر و
بطئه سبب اولور كاه اولور جنين زمان ولادت طبيعيدن
مقدم حركت ايتديكي ايچون اولور و اسباب مذكوره دن ماعدا
حبلي نك مثانه سنده ياخود معاء مستقيمده شيش اولدوغي
ياخود طبيعتي انقباض اوزره اولمغله بغرسقلرده ثقل يابسر
اجتماعي وقولنج حدوثي ومقعدده بواسير وشقاق عروضي
جمله عسرته سببدر واسباب باديه دن رياح شماليه وفصول
بارده بالخصوص برد شديد دخي عسرت ولادته سببدر
انكچون بلاد بارده خاتونلري حين ولادتده عسرت چكرلر فصول
حارده وبلاد حارده دخي استرخاء اعضا جهتندن عسرت
بولنور ديرلر عطره مايل اولوب روايح طيبه استشمامنه
مداومه اولان نسوان دخي حين ولادتده عسرت چكرلر زيرا
روايح طيبه يه اشتياقندن ناشي رحملري يوقاري چكلمكله

كون السبب وقتا طبيعيا

بيان السبب اخر

ارقايه يتيشمكله كشنكاكات بجميع اعضايه عارض اولدوغي
اجلدن عسرت ولادته سبب اولور ديرلر فصلده بالكزنج
ورحم انلري حق ولسيلر اساتفه مزدى اولور ديبى
حق انلر اسنادلارى اچون متعدد معالجه
يازلمشلردر دن قريب ذكر اولنور سلمه

عسرته سبب اولور اول اثناده ولادته معين اولان رايحه لذيذه دن
ماعدا روايح طيبه استشمامندن منع ايدرلر شيخ رئيس
اسباب مذكوره يي تعداددن صكره چوق كره عسرت ولادته
مؤدي اولان اسباب مذكوره وبرد شديده مكتنفا ابني
حبلي نك كوكسنده واياق چكوندره اولان طمرلرك انقطاعنه
سبب اولوب طغوردقدن صكره اوكسوركه وفات توكود
وسيله مؤدي اولور وكاه اولور عسرت جهتيله عارض
اولان شدتدن اعصاب وعضلات منقطعه اولوب
كزاز ديدكلري تشنج جنسي عروضنه سبب اولور وكاه
اولور مراق بطن ديدكلري غشانك انشقاقنه مؤدي
اولور ديشلر مراق بطن معده يي وجكري وبغرسقلري
احاطه ايدن برده يه ديرلر امراض جزئيه فصلنده دباديكلري
مرض بيابي اثناسنده مراق وساير غشا تفصيل اولندي
علامات العسر والسهولة اكر حبلي نك ولادت اغريسي
محلنده واقع اولان وجع اوك طرفنده عارض اولوب فاسقلرنده
وقرننده ظهور ايدرسه طفلك ولادتي آسان اولور واكر
آرد طرفنه مايل اولوب صلبنده ظهور ايدرسه عسير اولور
زيرا جنينك موضع خروجدن بعيد اولدوغنه دلالت
ايدر وولادت طبيعيكه اول باشي ايله اللري ظهور ايتمكدر

انك خلافی خروج ایدرسه عسرت مقرردر قابله یه زیاده
دقت لازم اولور الحاصل قچان برکیمه خاتونك وضع
حملی قریب اولسه انی هرکون یاخود کون اشوری حمامه قونوب
معتدل الحلوتره ماء فاتر ایله بویالر صوینی چوق دوکنه امّا
چوق اوتوروب صقلمیه وبعد الحمام قسغی وفرجی بنفشه یاغی
وبادام یاغی وشیره وغن کبی ادهان مرخیه ایله تمریخ اولنه
علامة قرنی ادهان مزلقه ایله قبلدن احتقان اولنمق
یاندیغی هر وجهله تسهیله اوفقدر ودخی بنفشه چچکی
وخطمی وآیه کومجی تخملری مقدار کفایه بر قزغان صوده طبخ
اولنوب حمامده یاخود خارج حمامده حبلی یی کوکنه دکین
ایچنه اوتورده لر ارخایه اعانت ایدوب آسان وجهاله
طوغورمغه سبب اولور شیخ رئیس آیرتن خارج حمامده اولمق
افضلدر ودخی قاسغنه وارقه سنه طوراق اوتی وبیاده
وخیری یاغلری تمریخ اولنه دیش غداسنی دخی یاغلی
وخفیف چوربه لره قصر ایده لر قچان وجع طلق ظهور ایلیه
مرآت الشفا صاحبنك صواب کوردیکی حبلی یه برکاسه
سمز تاوق چورباسی ایچورمکدر امّا اولنه بوغذا اقتضا
مینیدر والا برکاسه نخود یاخود بکرلجه صوینی ویره لر
بعده بر مقدار اوتوره اندن صکره ارقه سنی اوزرینه یاته

طاق عربیدر ترکجه اوغلان بورونی دیرلر منه

بعده براوغوردن

بعده براوغوردن قالقوب سرعت ایله یوریه واکر ممکن اولورسه
بر قاچ ایاق نردبانه چقاوبنه اینه بر قاچ دفعه تکرار ایتمکله
اولحرکتدن رحمنك اغزی آچیله وکندیسی دخی اغزینی آچوب
تزحر شدید ایله تنفس ایلیه تاکه زیاده هوا جذب ایتمکله جنینك
حرکتنه مؤدی اوله قچان رحمنك اغزی آچلسه برکرسیه
اجلاس اولنوب قابله الی اردندن قوجاقلیه والنی حبلی نك
فرجنه کتوره ودهن خیری یاخود بنفشه یا بادام یاغی ایله
مفنراً یاغلیه اکر جنین خروجه سرعت ایدرسه قابله بر مقداری
ایله حبلی نك فرجنی تفتیحه سعی ایلیه که خروج جنینه معین
اوله اکر وجع طلق دخی مشتد اولورسه بر درهم مشکطرامشیع
بر مقدار حلبه ایله طبخ وبعد التصفیه عسل ایله شربت
ایدوب ویره لر کرك صوینك مقداری یوز اوتوز درهم ودخی
قلیل اوله یاخود نصف درهم غالیه ویره لر دهن تا ایله ممسما
اولان معجونلردن یاخود سکبینجدن هرقنغیسی ممکن الحصول
اولورسه یارمشر درهم امراق مذکوره نك بریسی ایله
ویرلسه نفعی غایت جندبیدستر ایله حلتیتدن دخی
یارمشر درهم اخذ اولنوب ذکر اولنان صولر ایله ویرلك
غایت النفعدر مرآت الشفا صاحبی نقلی اوزره محمد بن
زکریا سرعت ولادته دواء حلتیتدن انفع شی اولمازدیمش

تزحر زحیر ایله تنفسه دیرلر منه

شیخ رئیس کرسیه اجلاس دن حکم اجلدقدن صکره لازمدر دهان اغزی طوتنجه اوتوردمیدر دیمشلر منه

سکبینج آغاجلر تقطیریدر کفارس دیارنده اولور منه

مطلب
دواء حلتیت

ابو منصور وحسن بن نوح القمری کبار اطبادن اولدوغی طبقاتده مسطوردر مسطور

صفتی حلتیت یارم درهم قورومش سذاب یبراغی اوچ درهم
مرصافی بر درهم بونلری سحق اولنوب اینهل طبخ اولنمش صوایله
ایچوره لر حاملی سی بوشنه یدر صوبک مقداری دخی نصف رطل
اوله ایام طلقده اخشام وصباح مکرر اویره لر قن طبده
شیخک استادی اولان ابو منصور حسن بن نوح دن
منقولدر اول فاضل حذاقتکار تسهیل ولادت بابنده افتخار
ایدوب بن بر حبلی یه طقوز بیکی آیرن صکره صباح علی
الریق اوچ درهم بادم یاغی ایچوردم و یاغلی چوربه لر ویروب
اغذیه غلیظه دن پرهیز ایتدردم طلق زحمتی چکمدین طوغوردی
وطفلی غایت نظافت اوزره وجوده کلدی دیمش قرنفل بووه سی
صویه براغوب بعد التصفیه ایچورمک بالاتفاق خواصندندر
دیمشلر و آغسرموق دخی نافع اولمغله کندس استنشاقی ایله
آغسرده لر اما اکر قوتی آغسرمغه متحمل دکلسه غیری نفعی
مفید اوله لر حبلی یی دلکلی کرسی اوزرینه اوتوردوب فلی
جبنده النبدن بو بخوری دخی بخور ایتمک مسهل ولادتدر
صفتی قنه و مر و جند بید ستر علی السویه اخذ و سحق
اولنوب بر برینه مزج و حجلی سی ایله تبخیر اولنه اصلنده قریر
اولمش بولنور ایسه دخی اعلی اولور اولقوصلری بخور ایدرلر
حمار و فرس طرنقلری یا خود طوزلنمش بالق کوزی بخور ایلمک

دخی بالخاصه

اکر ولادتدن صکره بلندن بعض درد و حفقان طاری غالب اولسه اولنمادیغی اعیان بالازن فاقوکی بادزهر ایله دیناره دسه اولیاجی ایله جلید کلیله معلی قدری او دانی العصیر ایله انتجاز ممکن اولماز و الزنبیرا و لنعا ده ساوی اوقیه قوی و الزنجبیل ده مسکه اولی دن

اما زعفران بخندی العوکبنی بری مصر الغلبه بر دخی ایت دکر زیاده اولیا اسمه ماسولین الغالیه او لو در مسکه

دخی بالخاصه مسهل ولادت اولمق اوزره درکه ذکر اولنه
بعض اطبانک بلادن قاوی تونوتمک ولادتی آسان ایدر
اما احمد الدرجبنینی قتل ایدر دیدیکی هذیان و بلادن حکایه سی
قبیلندندر ابجو غرایبانده اولمغله نقل اولندی تاکه تسهیل
ولادت و سلامت جنین مداوا اتی اثناسنده اولکوته مرضه فانه
تعرض عقلایه سزا اولمدیغی معلوم اوله تسهیل ولادت و اخراج
مشیمه ده خیارشنبر قبوغندن دورت مثقال سحق ایدوب
ایچورسه لر فی الحال وجوده کلور دیمشلر و بزم تجربه مز
سبقت ایلدی لکن بالکز ماء فراح ایله اولمیوب اشربه مدده
ایله ایچورمک لازمدر بو طبیخ ایله ایچورمیت انفعدر که ذکر
اولنور صفتی حسک بر تسبا و شادخطمی کوکی هلیون
تخمی اینهل مشکطرامشیع علی السویه اخذ اولنوب مقدار کفایه
صو ایله طبخ اولنور دارچینی استعمالی دخی ولادت و وجع
طلقی تسهیل ایدر زعفرانک تسهیل ولادتده فعل عجیبی
یازلمشدر ابن زکریا رازی بن بر قاچ کوندن طلق زحمتی چکمش
خاتونه ایکی درهمی ایچوردم اول ساعت طغوردی و صکره
دخی چوق تجربه ایتدم تخلف ایلمادی دیمشلر ایچورمکدن قطع
نظر زعفرانی سحق ایدوب جوز مقداری حرزه تحصیل و
حبلی نک صول اویلوغنه تعلیق ایتسه لر بالخاصه ولادتی

تسهيل ومشيمه نك اخراج ايدر بعضي كتب معتبره ده اولـ
خوزه اون درهم زعفرانك اخذ اولنوب بارتوق واكسك
اولماملق اوزره قيد اولنمشدر تسهيل ولادتده جبلي صول
الندە برمقدار مقناطيس طوتمق دخي بالخاصيه بافعيدر عشلر
اما صول ويلوغنه تعليق اولنمق تأثيره اوفقدرنامق
الحروف والخصوص شفائيه نام رسالەمزده مقناطيس
احوالي يازديغمز محلده تفصيل ايلمش ايدم مراد ايدنلر اندن
بولسونلر كذلك حسول اويلوغنه برمقدار بسد تعليق
اولنمق مسهّل ولمق اوزره در اصطرك افريقي كه برنوع
اغاجك صمغيدر بعضيلر قره كونلك اغاجنك صمغيدر
ديرلر كه الكامبعه سايله دير لر اول شي جبلي نك صول
اويلوغنه تعليق اولنسه وجع اصابت ايتماز ديمشلر سديدئ
كازرونينك عليه الرحمه شرح موجزده يازديغي حبوبدن
حب مسهّل الولاده در كه ذكر اولنور اخلاطي ابهل اون درهم
سذاب بش درهم اوزرلك تخمي دورت درهم حلتيت قوه
اوشق هر برندن اوجر درهم بونلر سحق اولنوب نخود مقداري
حبلر اوله وقت حاجتده ابهل ومشكطرامشيع وفوه وبوكرنجه
دن هر قنقسي ممكن اولورسه انك طبيخي ايله اوج درهم ويره لر
اكر وجع طلق دورت كون دايم اولورسه غالب احتمال الجنين

لكن صبغه سايله اولفلنه تعليق اولنديغي تسكلده
محكوك لاو مراد ايدلر
مسئله

اولودا اولها النده

مطلب
فرص مرصافي

اولودا اولها النده اخراجنه سعي ايده لر اول خصوصده ابتداء
سذاب صوي ومرصافي بالخود مرقوصي ايچوره لر وحلتيت
وجاوشير ومر على السويه اخذ ودق اولنوب بر درهم مثقال
ويره لر صنعت اقراص الحو مرصافي اوج درهم ترمس بش
درهم فودنج سذاب بيراغي وفوتنج ومشكطرامشيع
وفوه وحلتيت وسكبينج وجاوشير هر برندن ايكيشر درهم
جمله سي اخذ ودق اولنوب ايكيشر درهم قرصلر دوزه لر وقت
حاجتده بر درخنا ابهل طبخ اولنمش صو ايله ويره لر وبخورات
وفرزجه لردن قوتي الاخراج اولنلري اعمال ايده لر بو قبيله
دخي جنيني اكر صاغ واكر اولو عاجلا اخراج ايدر صنعتي
مرصافي خربق ابيض جاوشير على السويه اخذ وسحق اولنوب
صغر اودي ايله اوزبخه قبيله يا ايله جنيني على الفور اخراج
ايدر اكر اولمش بولناد جنيني ادويه مذكوره اخراج ايده مز ايسه
بالضروري فابله التي مذكوره باغلرك بري ايله يا غليوب
بارمقلرينك اراسنه غايت كسكين كوجك سكين وضع
ايليه والتي جبلي نك فرجنه صوقوب جنيني اوسكين ايله
پاره ليه جقاره بعده فانني كسيجي دوا وقوتني زياده ايدجي
غذا ايله تدبيره مشغول اوله الا جنينك اولدوكي خانونك
فرجنده حركت حس ايتمديكندن ودخي فرجندن رطوبات

جنيني پاره لكره صنعتني
بيلك لازمدر
مسئله

ردّیه وبر قوتلش اریك كبی شیلر اقدیغندن ودخی بعضی
علاجلرندن بلنور اولمایه دخی كونا كون تدبیرلر یازلمشدر
اما امور مشكله دن اولمغله مباشرت ایدن كمسنه نك
علم جراحتده دخی مهارتی لازمدر والله الموفق والمعین

فصل رابع نفسانك تدبیرلری علی الخصوص ابتداء

مشیمه اخراجنه تقید اولنمه نك لزومی بیاننده در مخاض
برخاتونك سلامت ایله طوغوردیغی مشیمه سی دخی وشسه
انی ماء فاتر ایله غسل ایدوب بدنینی بنفشه یاغی وانك
مثلی ادهان طیبه ایله تدهین ایدەلر وحرارت وبرودت
اصابتندن محافظه ایلیوب اویقوسنی ایدەلر بر
ایاغنی اولبر ایاغنك اوزرینه قویوب راحت ایله اویویه
بعده اطعمه لطیفه واراییح طیبه واخبار ساره ایله قواسنك
انعاشنه ودم نفاسك خروج طبیعیسی اوزره جریاننه
تقید ایلیه لوكه ارككن طوغوردقده اوتوز كونه وقز طوغوردقده
قرق كونه دكین جاری اولوب بعضیسنده بر د
ایكیشر كون تجاوز ایدر اكر ولادتدن صكره مشیمه نك
اخراجنده عسرت بولنسه تسهیل ولادتده ذكر اولنان
مداوات ایله تدبیر ایلیه لر جنین میتا چقدقده علی الخصوص
اعضاسی قطع اولندیغی صورتده مشیمه ایچریده قالسه

اخراجي

اخراجی تدبیرینه تقید لازمدر اكر برمقداری ظاهر اولوب
متعفن اولمش بولنورسه انی دخی تدریج ایله اخراج ایدوب
براوغوردن طشره چكمیه لر بعضی جاهل طبیبلر مشیمه نی
متعفن كوردكده رحم ظن ایدرلر اعشی بینلرنده فرق جلی
مشیمه یوفقه وطرلری دخی انجه اولور رحم اویله كبی اولمادیغی
معلوم اولور بعضیلر مذكورلرك عكسی ایله تفریق ایتمشلر
رحمك خروجی جلی طغوردر ایكن واقع اولاده وجع والمك
شدتندن دخی واقع اولور جنینك موتندن یاخود رحمك
اغزنی جوورندن سكرلك لغالالندن ناشی چقدیغی دخی منقولدر
علاجی اولا احتقانلر ایله بغرسقلری تخلیه ومثانه نی
بولدن خالیه قلدقدن صكره خاتونی ارقه سی اوزرینه
یاتوره لر بر وجهله كه باشی اشاغی اولە بعده رحمدن خارج
اولان طرفنی اسیجق كل یاغی ایله آلوده ایدەلر ورفقله ایچری
دفع ایتدكدن صكره بر پارچه یوكی كذلك اسیجق كل یاغنه
باتوروب فرجنك اغزینه واطرافنه قویالر وافاقیا نی لحیة
التیس عصاره سندن یاخود ذكر اولنان حقنه اشیا طبخ اولنمش
صوده ازوبیكان بزینی انكله آلوده ایتدكدن صكره اوزرینه
قویوب رفقله باغلیه لر واول اجزا بولنمدیده ماذو وتازه
مرسین وجفت البلوط وتوبه لق وكل وسماق ووزقه بتون

شقاق الرحم

وجوفوسو علی السویه اخذ اولنه بعضی قدما کاهی نسوانه
ولادتلری عسر اولدقده رحملری یارلمق عارض اولور دیمشلر اما
زمانمزده کورلمدی واشتهار وقوعی ممکن ایسه دخی
نادر وقوع اولور علاجی رحمه عارضه اولان قرحه لرک
مدلو اولنکی وکولدیجی هلر واولرهلرک اجزاسی طبخ اولنمش
صولر ایله اولور فرج ایچون مخصوصه آلت ایله احتقان
ایده لر اکر ولادتلرندن صکره نفسادن قان چوق کلمک واقع
اولسه سقوط قوتدن خوف اولنور حیضی قابض اولان
دوالر ایله معالجه اولنه بو شاف سیلان دمک قطعنه
نافعدر صنعتی قشور الکندر صمغ عربی طین ارمنی
مازی دم الاخوین جمله سی علی السویه اخذ و سحق اولنوب
شافلر دوزیلور و بر مطبوخ ایله آلنور اولنمق دخی قانی کسر
صنعتی فروم رسانین یپراغی کلنار قبوغی سی بوکرتلن یپراغی
سماق نارفی مازی ومرتضافی بونلر علی السویه اخذ وطبخ
اولنوب بر آبزنه خاتونی بلنه دکین ایچنه اوتورده لر
ودخی سکرلجه یپراق عصاره سی ایله عصا الراعی عصاره سی
جمع ایدوب رحمه احتقان ایده لر و قاسقلرینه کافور
ومسک و صندل ومرسین مثلی طیب الرائحه اولان
اشیا طلا ایده لر اکر قانک کثرت جریانی ایله حرارت قویه

دخی بولنورسه شکر ایله ایکی دانق یاخود بر درهمک
ثلثانی مقداری بزر البنج ایچوره لر آنوه یاخود نار رقی ایله
بر مقدار افیون و بر ملک دخی یازمشلر اقراص الجلنار و اقراص
الکهربا و اقراص الطباشیر دخی نار صوی یا قورق یاخود
ریباس صولری ایله و برملک سیلانه نافعدر صنعت قرص
طباشیر کل قروسی اتی درهم صمغ عربی وکثیرا دورد ر
درهم قوزی قولاغی تخمی طباشیر سفیدا وجر درهم جمله سی
بعد السحق نار خیار قولعابی ایله قرصلر دوزیلور استعمالنر
دخی بر مثقالدر مناسب صولر ایله ایچوره لر الحاصل
ادویه بارده قابضه نک جمله سی قانی قطع ایدر اول حالدن
سماقیه وعدسیه وسرکه ایله معمول مرده صارسی استعمالی
ایله قوتنه دخی امداد ایده لر اکر ولادتلرندن صکره قان کلمسه
یاخود آز کلسه طبیبه واجبدر که ادویه مدره ایله انک
جریانه سعی ایلیه وحیضی آقیدن دوالر نفسایه دخی
مناسبدر که دم نفاسی آقیدر وانک البته جریانی لازمدر
زیرا بعد النفاس محتبس اولان قان دم سود اوییدر که ایام
حملده احتباسله حرارتدن ناشی محترق اولوب مره سودا ایله
مبدل اولمشدر انک محبوس قالمه سی شهوت طعامی اسقاط
ایدر واضطراب و قشعریره و قلق و غثیان کتورر و حمیات

صعبه ايراث ايدر وبعضيسنده رحمك برجانبنه زوالنه
مؤدى اولور كاه اولورحالبدن ورحمدن ورم حار ياخود
قتى شش احداث ايليوب حماى محرقه وارقه اغريسى وبوين
اغريسى وعسر بول ظاهر اولور وبولك لونى سياه اولور
وقورقلور كه اولقانك طول احتباسندن نسوانده استسقا
عارض اوله كاه اولوراول احتباس موته مؤدى اولور اولك
اجلدن طبيبه لازمدركه اول خصوصده اهمال ايتميوب جريانته
اهتمام ايليه وحبضى وبولى مدر اولان ادويهٔ مذكوره نك
مقوليسنى استعمال ايتدوره اكر حما عارض اولورسه انلوك
حمالرى رديده دراتبداء جل همتنى انك دفعنه صرف ايليوب
حماى رديده لازم اولان معالجاتك مناسب اولانى ايله
تدبير اولنه واكر اقتضا ايدرسه باسليقدن ياخود صافندن
فصد ايليه لر واد ويهٔ مبرده ويره لر وايه صوبى وطاتلى
نار صويجه دخى مناسبدر معطس ويرمك وتسهيل ولادته
ذكر اولنان ادخنه تبخير ايتدرملك دخى جرياندمه معيندر
كاه اولور ولادت سببى ايله مرأه نك قارننده تشنج حادث
اولور تشنج معالجه لرنده مناسب اولانى اعمال ايده لر بو
تركيب دخى علاج نافعدر صنعتى بالعومى ودرت درهم
دقاق الكندر اوج درهم دهن خيرى يكرمى درهم بالعومى

تشنج البطن

دهن ابله

دهن ابله ذوب اولنوب دقاق الكندر خلط اولنه قارن صكره
بمروده اغنى دخى ضم ايدوب متشنج اولان موضعه طلا اولنه
كاه اولور ولادتدن صكره كوبكده فتق حادث اولور علاجى
بردى دين كلورى توزفقامشى ايجنده قاق كندر ايله على السويه
اولدوقدابروب بمروده اغنى ايله معجون ايده لر وبرپاره بزه يايوب
كوبك اوزرينه قويالر ومحكم باغليه لر كاه اولور بعد الولاده
قارنلرنده شش ظاهر اولور علاجى حمرتا معجونى وكاكلانج
تركيبى سفى اولنمقدر بو تركيب دخى نافعدر صنعتى سكبينج
وسعتر ومصطكى على السويه اخذ اولنوب شكرويا عسل
ايله ممزوج اولنه قارن صكره بردانفلن بادم درهمه دكين ويره لر
كاه اولور رحملرنده وجع حادث اولور علاجى مفتوح آبزنه
قويوب بنفشه ياغى ايله فرزجه اولنمقدر كاه اولور رحملرنده
جراحت ظهور ايدر علاجى مرهم ابيض وانك مثلى مرهملر
ايله اولوركه اعضاده جراحتى اوكتولديجى اوله لر بو مرهم
شيخ داودك تذكره سنده اولخصوص ايچون ثنا ايلدكى
تركيبدر صنعتى بالعومى وترمنتن ومقل وفرد مانا
وثمرة الكرم وحماما وسنبل وزعفران ومصطكى ومرضمافى
وكعك شامى هر برندن سكز درهم اخذ اولنوب بنفشه
وشيروغن ياغلرى ايله قاعدهٔ مقننه اوزره مرهم اولنور

في ورم الرحم يحرف ديدكلرى كاغذ اوفاتمشدن
اوزرده ديدار مصرى ايدرلرايبش
في زمانا معلوم مدار
منسوخ

فتق السرة في النفساء

ورم البطن

وجع الرحم

جراحة الرحم

ثمرة الكرم ديدكلرى كريم تخفيف اولنان اثار نيشندر كه
سياه حمد اولور دوق بنشلوه منعارف اولان بيان
اوزوم كه دكالدوقياده پيم زيادونما يادنادن دوقي كوم
يخيجه درحقيقت معروف ان مسند ده بيرقايد
منه

الله الموفق والمعين **باب خامس** مولودك ولادتى
حيننده وبعده لازم اولان تدبيرات بياننده اولوب اون
فصلى مشتملدر **فصل اول** طفل وجوده كلدكده اول
امرده نه كونه تدبير لازمدر انى بيان ايدر فان فرمان خالق
الانس والجان ايله تعالى شانه وعظم برهانه بر معتدل
المزاج مولود وجوده كلسه فضلاء اطبادن برجماعت
ابتداء واجب اولان كوبكنى قطع ايله تدبير اولنمقدر ديديلر
طوغدوغى ساعت دورت برمق مقدارى اوزنجه كسوب
بالك يوكردن يا بلمش لطيف فتيل ايله بغليه لر ورفق ايله
معامله ايليه لر كه طفله الم ويرميه وكسمزدن اول اول
كوبك تعبير اولنوب كسله جك شيئى آهسته آهسته
صغيه لر كه ايچنده قان ورطوبتدن شى قالميه وكسوب
باغلدقدن صكره اوزرينه خالص زيت ياغنه باتمش
بر پارچه كتان بزى قويالر واوزرندن رفق ايله باغليه لر دوكن
زيتده تسخين وتقويت وتحليل بولنمغله عضو مقطوعه
منصب اولان موادى تحليل ومادۀ آخر انصبابنى دافع اولوب
تيز اوكولمغه مؤدى اولور وبر پارچه سى زيتى حفظ ايچوندر
كتان لخنيارى تجفيفى اولدوغى ايچوندر قطع سرّه ده كبار
اطبانك امر ايتدكلرى تدبير دندركه اودويمدن زرده چوب

طفلك سره سى قطع اولندقده اعضا ومندرج اولان اورده وشرايين كه انلردن جنينك كبدينه وقلبنه دم وروح واصل اولوب [illegible] مسلم

[illegible] مسلم

وايكى قرداشى ثانى

117

وايكى قرداش ثانى وانزروت كه صمغ انواعندندر واشنه كه
اغجلرده تل تل حاصل اولور بر شيدر ومر صافى اولدقجه
صمغدر هر برندن على السويه اخذ وسحق اولنوب قطع اولنان
كوبك اوزرينه اكدلر اندن صكره معهود بزى قويالر
بعده طفلك برنينى طوزلمغه مباشرت ايده لر تسحق اولنمش
انجه طوزى صو ايله ممزوج ايدوب برننه سوره لركه رحم مادردن
نشأت ايدن رطوبت فضليه نى تجفيف ايتمكله بشره سى صلابت
بولوب جلدينه تقويت حاصل ايده بعضى فضلا مولود اركك
اولورسه طوز چوق اولوب زمان استعمالى دخى زياده
اولمق لازمدر زيرا اركك اولدوغى جهتدن كوماوسه زياده
حركات بدنيه امر ضرورى اولمغله ازدياد صلابت بدننه
محتاجدركه ملاقى اولدوغى مشاقه صبور اوله اول
جهتدن طوزى تيز يا يقه مبدل ايده بيلورلر اما اكر قز اولورسه
لايق اولان آز تمليح اولنمقدر باخصوص نسوانده رقت
بشره ونعومت بدن ولطافت سيما مطلوب وجهده در اول حالدن
قزلرى تيز يا يقيوب ار ككى قبل الغسل قونده صارر لركه
بر كون بر كيجه اول حالت اوزره مرور ايليوب بعده غسل
ايده لر بعضى كبار اطبا لوننده اعتبار مذكوره نى تفريق
ايتميوب طفلك برننه طوزى اكولر وبر قاچ ساعتدن صكره

زمان استعمالى زياده اولمق [illegible] مسلم

غسل ایدرلر طفلی بایقدقلری صو یاز کونلرنده فاتر اولوب
اسیجقلغی وصوقلغی برابر اوله قیش فصلی ایسه بر نسنه
ویرمیه جك مرتبه اسیجق اولق لازمدر ودخی طوزیله یونمق
اصلح اولادر طوزه بعضی ادویه ضم اولنمقدر از جمله شیخك
تعیین ایتدیکی بونلردر شادنج کرقان طاشی دیرلر وقسط
دیدکلری کوك وسماق وبوری تخمی وسعتر جمله سندن علی
اخذ وسحق اولنوب طوز ایله مزج اولنه ومولودك اغزنی
وبورننك ایچنی طوزلمیالر زیرا انلرك بدننی طوزلمق ایله
صلابتلری اختیار اولندیغنه بر سبب دخی بودرکه مولود
حار وملتهب ومشاق یحالدن انتقال ایلدیکی اجلدن بشره
رطوبت ورقت اوزرینه اولمغله خارجده ملاقی اولدیغی
شیدن وهوانك حرارت وبرودتندن متأذی اولور اکا
نسبت هر شی صوق وقاتی وخشیندر طوزانك جلدنه
صلابت ویرمکله اذیتی مندفع اولور اغز ایچنده وبورنی
دلکلرنده اولنمرفه حاجت یوقدر اکر بدننده رطوبت وکیر
جوقی اولوب تکرار طوزلمغه محتاج اولورسه کذا فی قابله
حاذقه اولدوغی حالده ادراك ایدر تکرار طوزلیوب بعده
یوبالوومفصلارینه یعنی درسکلرینه ودیزلرینه وقولتقلرینه
وبودلرینه کال قوسنی ومرسین یپراغنی سحق ایدوب اکمك

دخی مد وجزر

دخی مد وجزر وقابله اولان خاتونك طرنقلرینی محکم کسوب
مولودك بورننی دلکلرینی ابهامتقیه ایلیه وکوزلرینه زیت
خالصدن بر ایکیشر قطره داملدهلر علی الخصوص خام زیتدن
حاصل اولان زیت الانفاق دیدکلری یاغ اوله طفلك عینی
غسل ایدوب جلا ویرر ودبرینه دخی تفتیح ایچون صرجه برمغی
ایله دغدغه ویره وبو اثناده صوقدن غایت صاقنهلر دترهٔ
الفرنیه مؤلفی سعید بن هبه طفل طوغدوغی ساعتده قابلیه
لایق اولان عنایتی قولاغنك مراعاتنه صرف ایلمکدر که
ایکیسنی دخی اغزی ایله مص ایلیه ومسکره دخی طفلك قولاقلری
خصوصنده تعاهد ایلیه زیرا آلت سمع اولان حاسه اذنك
احوالی سائر حواس مدرکه احوالنه مخالفدر اول حاسه طفلك
رحمده ایکن دخی متألم اولور سببی بودرکه قولاغك آلت
حسّی یعنی اشتمه سنك آلتی اولان سکرلر آچقدر درسائر
حواسك یعنی کوزلك وبورننك اولان شمك ولساننك اولان
ذوقك آلتلری اولان سکرلر غشا ایله بوریلمو اعضانك
ایچلرنده در اما اشتمك خصوصنده خالق القوی والقدر
جلّ شانه قولاغك اعصابنی مکشوف قومشدر که اکا هوا
سرعت ایله طوقنوب مسموعاتی اشتمکه سبب اوله انکچون
قولاغك سائر حواسدن زیاده تقید وعنایت لازمدر اندن

صکره طوز خصوصنه تقید اولنه دیش مولودک بدننه
طوزه بلدر مرسین یپراغی وگل وصندلک سحق ایدوب
الحک ایله دخی اکتفا کوسترمشلر واما طوز خصوصی اسباب
ستّهٔ ضروریه منزله سنده اولمشلردر چقان طفلک کوبکی
دوشمسه اوچ کون ویاد دورت کون مرورنده دوشه کلمشدر
سراب ولحیه اولان ابخور صدفنی یاخود بوزاغونک آرد
ایاغنده عرقوبه دیدکلری قمق شیئی یاقوب کولنی اوزرینه
اکدلر یاخود یاغمش فلانی سحق ایدوب اکدلر یاخود مثلث
دیدکلری شرابیله طلا ایدرلر انلرک تجفیفلری سببی ایله اول
محل قوریوب آچلمقدن امین اولدر و تسخینلری ایله طفلک
معده سی ونغر سقلری تقویت بولد **فصل ثانی** طفل قونداغه
نه کیفیت ایله صاریلور واعضاسی نه کونه وضع اولنور وهر
بری نه وجهله تربیه اولنور ونه شکل غسل اولنور انلرک
بیاننده در معلوم اوله که چقان طفل قونداغه صارلمق مراد
اولنسه واجب اولاندر اولدر که قابله مولودک اعضاسنی
رفق وملایمت ایله لحظ ایدوب یاپجه یاپجه اووه ویاصنی
اولاجق اعضاسی که آلنی وکوکسی واوجلرینک ایچی ویاپاق
لرینک آلتی در انلرک عریض اولماسنه سعی ایلیه ودقیق
واینجه اولاجق اعضاسی که بورننک وپرمقلرینک اوجلریدر

اینجه

اینجه اولماسنه سعی ایلیه ولطف وملایمت ایله هر عضوینک
احسن شکلی اوزرینه وضع ایدوب متوالیة الحال ایله وپرمقلر
اطرافی ایله صیغایه و کوزلرینی حریر پارچه بر مثلثی یشاقشی ایله
مسح ایدوب قاسقلرینی دخی ملایمت ایله اووه تا که مثانه
سنک یعنی قاوقه بر دکلری طوربه نک بوللی آچیلوب ادرار
بولک انفصال وجریانی آسان اوله بعده مولودک اللرینی
بسط ایدوب قوللرینی دیزلری طرفنه اولاشدوره وهر
اعضانی کرکی کبی وضع ایتدککدن صکره لطف وملایمت
ایله صاره بعضی اطبا ارکک ایله دیشینک قونداغه صارلمه
سنده مغایرت لازمدر ارککی صاردقده ایاقلرندن باشلیوب
یوقاری طوغری باغلیه لر تا که اعضاء عالیه سی کوکش اوله
قزلری یوقاریدن اشاغی صاره لر که انلرک اسفل اولان
اعضالری بیوک اولمق احسندر دیمشلر و باشنه یشاق
نقبه کیدوب اوزرینه دلبند صاره اما یوخوش باغلیه
تا که صوفقدن دخی صیانت بولنمغله طفلک دماغی برودت
تأثیرندن امین اولوب وباشنک شکلی هیئت مقبوله اوزره
ثبات بوله اکر طفلک باشی هیئت طبیعیه اوزرینه بولنمیوب
ازجمله مسقط یعنی طوغرسه حاذقه اولان قابله انی
اذیت ویرمیه جک نهایه اطرافندن صقوب قنی شیلی

ايله شكل طبيعى يه كتوره بلمك ممكندر زيرا اول ولادتده كمكلرى
عيشاق اولمغله تشكل قبول ايلديكى طبعه دخى ملايمدر
وحمامه قويوب غسل ايتمك خصوصنده دخى اهتمام واجبدر
يازكونلرنده حرارتى وقيش كونلرنده اذيت وبرميه جك مرتبه معتدل
حرارته مائل صو ايله غسل ايده لركه بدنى بر مقدار سخونت
وحرارت حاصل ايليه واستحمامك اصلح اوقاتى تمام اويقوسى
الدقدن صكره كركدركه هضمى كمال بولوب فضلاتى بولينى
وبرازيرسى مندفعه اولمش اوله ظاهر جلده مندفعه اولان
موادى دخى حمامده غسل وخفيف تريلمك ايله چقوب تمام
تنقيه حاصل اوله نوم طويل ايسه اكثريا كيجه لرده حاصل
اولمغله صباحلرده حمامه قومق نافع اولور اكر بدننده وسخ
وكير چوق اولور ايسه هركون غسل ايتمك جائزدر اما قولاقلرينه
صو كيتمكدن حذر ايده لر حمامه قونلدقده غسل ايدرك خاتونه
نه وضعله حركت لازمدر وطفل نه طرز ايله غسل اولنور
وچقاردقده نه منوال اوزره قماطه صاريلور حاذقه اولان
قابليه معلومدر لكن زمانده كبار اطبا تقرير وتنبيه بيور
دقلرى اوزره نه بيره قادره قابله كورلمديكى اجلدن مهما
امكن ما لزم تحريرينه اهتمام اولندى وحمامدن چقاروب
قماطه صاردقدن صكره بورننه وكوزلرينه برقاچ قطره لذيذ

زيت يانغى

زيت يانغى طاملده لر مقدما ذكر اولندیغى اوزره طبقات عينى
غسل ايدوب جلا ويره **فصل ثالث** اولاد وجوده
كلديكى اثناده بر مقتضاى شرع مطهر مصطفوى عليه
وعلى آله واصحابه من الصلوات ازكيها قولا وفعلا اجراسى
لازم اولان امور دينيه مستحسنه بيانندهدر علماء دين
مبين روح الله ارواحهم اول خصوصده مسنون اولان
احوالى بو كونه تصريح وتبيين ايدرلر كه چون بر كيسه لطف
رب العباده مظهر اولوب جلت حكمته اكر دختر واكر پسر
بر ولد وجودى ايله مبشر اولسه مسنون ومستحسن اولان
فرح وسرور حاصل ايدوب كندوسنه نعمت بهيه اولدوغنى
ادراك ايليه زيرا اول نعمتك سرور افزا اولدوغنه سيد
الكونين حضرتلرينك صلى الله تعالى عليه وسلم ريح الولد
من ريح الجنة وخبر آخر مسرت اثرده الولد فى الدنيا سرور
وفى الآخرة نور بيوردقلرى امثلرينه قرده رساندر پس
اول خصوصده حق جل وعلا دركاهنه شكر فراوان ايليوب
فرحى طوغريغى صورتده محزون اولميه زيرا اكثر ناس اول خصوصده
متالم ومتحضر اولورلر اما البته رزاق حقيقى انك رزقنى
تقدير ايتمشدر ممكندركه بكنميوب تشام ايلدكلرى دخترك
باشنده سعادت ورزقنده وسعت قونمش اولوب پدرينه

موجب اقبال وسبب وسعت اموال اوله زمان جاهلیتده
جهل وغوایتلرندن ناشی عورتلری قز طوغردغی اکرام وتشأم
ایلیوب دردمند قزلری صاغ ایکن طپراغه کومرلر ایدی
مشرکینک اول خصوصده حکایات عجیبه لری منقولدر در
خلاق جهان آفرین جل شانه قرآن عظیم الشاننده یَهَبُ
لِمَنْ یَشَاءُ اِنَاثًا وَیَهَبُ لِمَنْ یَشَاءُ الذُّكُورَ بیوردقلری اول
طاغیلری منع وزجر وقزلرلک تکثیر نسل جهتی ایله یعنی
انلردن ولد حصولی جهتیله من وجه فضیلتلرینی بیاندرکه
نص مبینده اناث تقدیم اولندیغی اکا دالدر زیرا انلرک
ولادتلری یمن وبرکتدن معدود اولوب حتی ابتدا قز طوغوردن
خاتونلرک میمنتی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینک من برکة المرأة تبکیرها بالبنات قول شریفی
ایله ثابتدر بالخصوص اول سلطان مملکت رسالت واول
پادشاه تختگاه نبوت وسعادت علیه افضل الصلوات
واکمل التحیات لاتکرهوا البنات فانی ابو البنات بیورب
خبر آخرده سألت الله تعالی ان یرزقنی ولدا بلامؤنة
فرزقنی البنات بیورمشلر یعنی بن رعیدن زحمتسز ولد
اعطاسنی استدعا ایلدم بکا قزلر اعطا ایلدی بیوردیلر
حال بو منوال اوزره ایکن فی زماننا عوام ناسدن بعضیسنک

مراد آیت سوره کریمه‌دندر شوری

قزی طوغنده

١٢٠

قزی طوغدقده تشأم ایدوب خاتوننه اهانت ایتدکلری
ودردمند خاتونک دخی کویا مجرمه شکلنده توجه سندن
محجوبه اولدوغی عقلا به بروجهله سزادکلدر زیرا واهب
الاولاد جل نعماوه هبه سنی قبول وتقدیرینه العیاذ بالله
تعالی انقیاد بولنمامش اولور الحاصل وهاب ذو المنن هرنه
اعطا ایدرسه موحد بالک اعتقاده لایق اولان بحسب
الطاقه شکرینه سعی ایلیوب خیر خلف ولماسنی استدعا
وسعت رزقنی رجا ایلیه بس عادتا اوزره کوبکی قطع
اولنوب غسل اولندقدن صکره صاردقلری قماط پاک
وطاهر اولوب رنکی بیاض اوله وملون اولدوغی صورتده صبیانی
اولیه بعده صاغ قولاغنه اذان شریف وقیوب صول قولاغنه
قامت کتوره لر اول سنت سنیه یه نائل اولان مولوددن
ام الصبیان دیدکلری مرض مرتفع اولدوغنی امام غزالی علیه
الرحمه احیاسنده سبب حیوة بنی آدم محمد صلی الله تعالی
علیه وسلم روایت ایتمشلر واول فخر ارامت علیه الصلوة
والسلام سعادتیله بر مولوده کلسه لر اللهم اجعله
برا تقیا وانبته فی الاسلام نباتا حسنا دیو خیر دعا ایدن
بیوررلر ایمش انی دخی اجرا ایده لر وغداسی اولان سله مبارک
اول بر مقدار خرما چینیوب بسم الله الرحمن الرحیم

ام الصبیان مصروع اطفالدن برینه عارض اولان مرضدر ابن حجر عسقلانی علیه الرحمه مصرعدر

كسر عظامی العقیقه انسان ویا حیوانات طیر فداء تی
علامتیدر که جمیع اعضالری صاغ وسالم الحی
دیرلر اولادلرك سلامتی اوزن ومن اولادلرکم ذبح اولنان
ذبیحه عظامی علی العلمی
منه

کریه سی ایله اغزینه قویه لر والده سی دخی طغوردقدن صکره
طعامه خرما ایله افتتاح ایلیه ومولود ارکك اولدوغی صورتده
ولادتندن یدنجی کونده قربان بوغزلیه لر وفقها لسان
شریفلرنده اولقربانه عقیقه دیرلر اناك دخی امام احمد بن
حنبل علیه الرحمه قتنده واجب وحضرت شافعی علیه الرحمه
مذهبنده سنت وبزم ائمه‌مز روح الله ارواحهم مذهبلرنده
مستحبدر کذلك ارکك اولدوغی کبی قز اولورسه دخی
لازمدر وعددنده دخی مساویلرمیدر اختلاف اولنوب
العقیقة حق عن الغلام شاتان وعن الجاریة شاة حدیث
شریفنه بناءً حضرت شافعی علیه الرحمه وفقهادن برجمع
غلامدن ایکی وجاریه‌دن برقربان لزومته ذاهب اولمشلر
برجاعت دخی غلام وجاریه علی التسویه درایکیسندن دخی
لازمدر واما بر ركفایت ایدردیمشلر امام مالك علیه الرحمه
بوقولی اختیار ایلمش بعضی کبار دخی رحمهم الله قز ایچون عقیقه
لازم دکلدر دیمشلر بای وجه کان عقیقه لازم اولدوغی
صورتده عید اضحی‌ده قربانلغه لیاقتی اولان شاة اتخاذ
اولنوب دخی مراد اولندقده اکوبیاسی بوغزلرسه اللهم
هذه عقیقة ابنی فلان دمها بدمه ولحمها بلحمه وعظمها
بعظمه وجلدها بجلده وشعرها بشعره اللهم اجعلها

فداء لابنی

فداء لابنی من النار دیوب قربان ایدرلر دخی بوغزلندیغی صورتده
اللهم هذه عقیقة ابنتی دیوب سائر ضمائری دخی مؤنث
اوقورلر وکیل اولدوغی صورتده اللهم هذه عقیقة فلان
بن فلان یاخود فلانه بنت فلان دیو اتمام ایدرلر وبعد
الذبح قربانك کمکلرینی قرمیوب انجق مفصللرندن ایرولر
ومراد اتدکلری اوزره حصه ایدوب فقرایه تصدق ایدرلر
لکن قابلیه سنه بونوردی ویرلریا خود جلد سنی
بشوروب منوال محرر اوزره مصبوخا تصدق ایلیه لر ذبح قربان
ولادتك یدنجی کونی یا اون دوردنجی یاخود یکرمی برنجی
کونی اولمه دیرلر ودخی مسنون اولان یدنجی کونی باشنی
تراش ایدوب صاچینك آغرلغی اقچه یاخود التون تصدق
اولنمقدر واما خبر لطیفده ورق وارد اولمش ورق ورانك
کسریله سکه اولمش کومشه دیرلر اکا بناءً اقچه تصدقی
معین اولور یدنجی دن اول تراش اولنماز کذلك سنت
شریفه ختان دخی یدنجی کون اولمق محمود اوانلـ
اسلامده یدنجی کون سنت ایدرلر ایکن اوکوله سی آسان
اوله اناده سنتلی طوغان معصوم البته مبارك ومیمون
اولور لکن بنه مهما امکن سنته ختانه جدر بعضی معصوم
دخی کوبکی کسلمش طوغار دیمشلر شرعة الاسلام نقلی اوزره

سنتلو طوغن طفلك مهما امكن بنه سنت ایتمك
ختنه جایزدر
منه

انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام جمله سنتلی وکوبکلری
کسلمش طوغمشلردر الا خلیل رب جلیل علیه التحیة والتبجیل
حضرتلری سعادتلریله عالم وجوده قدم بصدقلرندن صکره
سنت اولمشلردر اول وخشود کریم علیه التحیة والتسلیم
سنینی عمر عزیزلرندن سکسان سنه مرور ایتدکدن صکره
کندی کندیلری سنت ایتدکلرینی وبعضی روایتده الکوز
یاشلرندن صکره اول سنتی اجرا ایتمشلردر ناکه کندولردن
صکره ملت حنفیهٔ بیضا اوزرینه اولان امم سعادت
توءمه سنت سنیه اوله ودخی مسنون اولان اولاده کوزل
آد قومقدر زیرا یوم حشرده هرکسی کندی اسمی وباباسی
اسمی ایله چاغرلور شرعا وعقلا مستحسن اولمدیغی تقدیرجه
اولکسه اهل محشر قتنده متفضح اولور مقبول ومناسب
اولان ذات پاك وصفات حمیدهٔ پروردکار عالم جل شانه
اضافتی اولان اسما ایله مسمی قلمقدر رجالده عبد الله وعبد
الرحمن ونسوانده امة الله مثللی حبیب محترم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری زمان سعادت اقترانلرنده اسماء قبیحه ایله
معلم بولنانلر کسنه لرك آدلرینی اسماء حسنه یه تبدیل
بیوررلر ایدی برکون حضور همایونلرینه برکسنه کلوب
آدینی سؤال بیوردقلرنده اصرم دیمشلر دیرکه بل انت زرعة

لفظ شریفی

لفظ شریفی ایله اسمنی زرعه قویوب ذاتنی مکرم قلدیلر
زیرا اصرم قطع معناسنه وزرعه ضم زاء معجمه ایله سنبلی معناسنه
اولمغین خبر ایله مبشر قلدیلر خصوصا بر نورلرنده اولکونه لطفه
مظهر اولنلر اکثر من ان یحصی در بناء علی ذلك بعضی تفألـ
ونشاط مشعر اولان اسملر دخی مستحسن در کلادر یسار
ورباح وبرکت ورشید وامین مثللی ازجمله تفأل خیر ایچون
برآدمك آدینی برکت قوسه لر اول شخصی برکسنه طلب ایدوب
هل فیکم برکة یعنی برکت سزده میدر یواخود سؤال ایلسه
اولمادیغی صورتده لا برکة عندی یعنی بنم قتمده برکت یوقدر
دیمك لازم کلوب بو تقدیرده تفأل اولنماز بلکه منعکس اولور
سائر دخی بونك کبیدر ودخی ذات باری یه مخصوص اولان
اسملر ایله من غیر اضافة آد قومیا الرحیم مثللی وابو الحکم
وابو عیسی وعبد السلطان وعبد الوزیر امثالی اسملرده
دخی من غیر تأویل خطا ظاهردر عجمك شاه قولی وخان
قولی دیدکلری کبی ودخی مستحسن اولان انبیاء عظام علیهم
الصلوة والسلام حضراتنك اسماء شریفه لری ایله مسمی
قیلمقدر سید الکونین حضرتلرینك صلی الله تعالی علیه
وسلم اسماء کراملری ایله مسمی قلنان مولودك مسعود اولدیغی
مقرر اولوب سمی سید الکونین اولدقلری اجلدن اکرام واحترامکری

بعضی فضلادن بریسی کندی عملی کبی کندوبه انبیا اضافت ایله عبد
واتی دیر سرن آتماغلدی ... بیورید دیلر
اما بعضی علما اول خصوص صرفا ... مستید دیر بیوجه مقامده
واستغفاردن قطع نظر الملا ... دیر
وان کوبیده والقیاکلین من عباد ... امام اکرم بیوردیلر
سلمه
دیدیلر

لازم اولور خصوصا اهل سموات وارضينك لسانلرنده تعظيم
وتكريم ايله مذكور اولان علم محترملري يعني احمد ومحمد لفظ
كريملريدر اوله على الخصوص اذا سميتموا الولد محمدا فاكرموه
ووسعوا له في المجلس ولا تقبحوا له وجها روايت ولجب وواسعوا
الوقايتنه بنا تكريمي ايله تقيدا ولنوب تربيه سنده لازم
اولان احوالده دخي رفقله معامله ايليوب بوجهه آزاردن
زياده اجتناب لازم اولور اكر بحسب البشريه معاينه اقتضا
ايدرسه مخاطبيه مستعد اولدوغي صورتده اسمني تصريح
تنبيه ايتمكي تجويز ايلديلر ودخي مولود طوغدوغي ساعت
ياخود اولكون آد قومق واجب دكلدر اكثر علما يدنجي كونه
تأخير ايليوب اولكون عقيقه ذبحي ايله معاسنتي قلمغي
استحسان ايلديلر فصل رابع اطفالك اجمالا تدبيرلري
ونوم ويقظه لري وبشكلرينه بوشيده قلنان اورتونك
نافع اولاني وتحريك خفيف وتغني ترنم ولطيف ازوجي وبعضي
امورني بيانندهدر معلوم اوله كه مولودك نوم واستراحت
محلي اولان اوده معتدل الهوا اولوب زياده اسيجق وصوق
اولميه لكن صوقدن محافظه اسيجقدن محافظه دن اهمدر كه
حرارت انك مزاجينه موافقدر ودخي قرانلغه مائل اولوب
زياده روشن اولميه كه طفلك روح باصره سي طاغيلوب

آسمانك نعمدار الله تعالى حاكى كوزنده سى خصوصنده
وهلالجيه شمس وعديم يوانرنمسلر دربو بحالت
وتلفندى اولنان ايله برلر اولنان افندى مسلم

مجتنب اوله زيرا آنلرك كوزلري شعاعه طاقت كتوره مز حتى
بشكنه سياه ياخود آسمانجوني ياخود بشل اورتو اورتمك
لازمدر بعضيلر بشيل اولمق مناسبدر ديديلر وبعضيلر
مائي اولماسي هر وجهله راجحدر زيرا رب العالمين جل نعماؤه
آسمانك مائي كورنمه سني تقدير ايلديكنده كمال قدرتندن
برحكمت دخي حيوانانك شعاع بصرلري متفرق اولماسون
ايچوندر ديديلر باقي وجه كه طفلك اولباسنده بياض
اورتو بر وجهله مساعده يوقدر وياتدوغي محلده باشي
سائر جسدندن يوكسك اولمق واجبدر تا كه دماغي فضول
قبول ايتميوب وفضلات دماغيه سي بورني دلكلرينه
منصب اوله وغداسي اولان سود دخي معده سنك قعرنه
سهولت ايله منحدر اوله يعني معده سنك دبنه سهولت ايله
اينه تا كه اويقوده اوياسنه تا كه ايلينجوزه لر تا كه اعضاسي
صقلقدن قورتلمق ايله استراحت ايله اولحينده كوزلرينه
ضعفه سي ايكشر اوچر قطره سرطاملدده تا كه اويقوانتشا سنده
كوزلرنده مجتمع اولان موادي ايقيوب بالت ايليه لكن
اولحينده قولاغنه سود كتمكدن غايت احتراز لازمدر بو
خصوصي كبار اطبا توصيه ايتمشلر ودخي طفل قوندقدن
چوزلدكده فضلاتني دفع ايتمك آسان اولور وبعضي خاتونلر

اخذدار برشينك اشاغى ايله
ديرلر مسلم

اولكه خصوصده غفلت ایلیوب چوزدكلری كبی فضلاتنی
مندفع بولماسه لر انقباض قیاس ایدرلر انك صحتنی بلمنك
طریقی اولكه چنده طفلی برساعت مقداری بوش قومالیدر كه
دفع ایده جكی واراپسه دفع ایلیه اكر انك مكره دخی
انقباض بولنورسه بیلكه نقیید اولنور ودخی لایق اولان
اولدر كه طفلك نوم و یقظه سی حالنده احوالنی تفقد
وتجسس اوزره اولهلر اكر طفلده حركت واضطراب وبكا
بولنورسه البته بدننه یاخود نفسنه بر كونه اذیت حاصل
اولمشدر اول الم نه نه اعضاسنده برینه عارض اولمش
وجعدنمی یاخود حرارت وبرودتندنمی یاخود بوره وسوریجی
سكك وغیری موذیات اذیتلریمی معلوم ایدینوب دفعی ایله
مفید اولهلر زیرا طفل كندویه واقع اولان اذیتی اعلانه قادر
اولمامغله حركت واضطراب ایدرلر البته برشیدن متأذی
اولدوغنه استدلال اولنور ومع ذلك طفلك تقویت مزاجی
ایچون ایكی شیئه ملازمت واجبدر بری تحریك لطیف
ایكنجی قاعدهٔ موسیقی اوزره تغنی والحاندر كه اطفال
اویوتمقده بین النسوان عادت جاریه دندر تحریك لطیف
فضولی تحلیل ایدوب حرارت غریزیه انتعاشنه سبب اولمغله
اخلاطی دخی تحلیل ایدر اول جهتدن دماغنه بخار لطیف

صعود ایتمكله

صعود ایتمكله موجب نوم اولور اعتدال اوزره نوم واستراحت
دخی تقویت مزاج بدنه بادی اولمغین نشو ونماسی ازدیاد بولور
اعتدال اوزره بولنان اویقوده اولان حالت اكرچه طفولیت
واكر سائر اسنان اولسون ابدان انسانه اندن حاصل اولان
منفعت سبب امتداد حیات اولدوغی مفصلات كتب طبده
اسباب ستهٔ ضروریه دن نوم ویقظه بیاننده تفصیل
اولنمشدر اما عنف وشدت ایله صالیوب هسته تحریك
ایدرلر باخصوص عقیبرضاعده یاتورمش اولالر صاقنمق
كركدر كه معده سنده اولان سد حالقه نوب فاسد اولمیه
والحان موسیقینك نفس حیوانی ایله شدت مناسبتی
اولدیغی ایچون تغنی والحاندن طفل دخی متلذذ اولمغله نفسنه
انبساط وفرح ویروب تقویت مزاج روحه موٴدی اولور وحزن
وكآبتی وغضبنی ازاله ایدر ونوم واستراحت ایراث ایدوب
انتعاش قوی وهروجهله ازدیاد نشو ونماسنه موٴدی اولور
حتی اول اثناده تحریك وتلحینی نقدار قبول ایدرسه اكا كوره
حركت اولنور وبعد زمان ریاضت وموسیقی یه استعدادی
دخی اولمقدار ایله بیلنور وذكر اولندیغی اصلنده الحان
موسیقیه نك نفس حیوانی ایله شدت مناسبتی اولدوغی
جهتدن افراد بشردن ماعدا سمعه قادر اولان بعض حیوانات

موسیقینك منافع بدنیه سندن بری علاجدر ازنغمات خوش الحان
صحت اولنور موسیقیات اوزالنغمات التلذید ده طبیعت
وصانور وحیات ونفقانیجی
منه

انواع حیواناتك عقلاری ده بونلردن تغافلات
موسیقیدن زیاده متلذذ اولدوغی نهایت
اشعار ولو الخصوص علاجلریده
لجنادری اشتهار ده در منه

دخی متأثر اولور ولکن اعدل امزجه اولان انسانلردن ماعداسنده
تأثیری نادر اولور افراد نوع بشرده دخی قوه مدرکهٔ سامعه نك
قوت وضعفی واخلاط اربعه نك غلبه سندن ناشی لطافتی
وغلظت وکثافتی مقتضاسی اوزره تأثیری متفاوت اولور
هرکس استعدادلری مرتبه متلذذ اولورلر اسباب خارجیه
حسبیله دخی تأثیرده تفاوت مقرردر از جمله ارباب نجوم
اعتبارلری اوزره دوران فلکدن بر دوره که یکرمی دورت
ساعتدن عبارتدر سبعه سیاره نك باذن خالقها اول یکرمی
دورت ساعتده لیل ونهار علی طریق المناوبه تصرفلری
وقتنه مصادفت ایدن نغمات متناسبه نك تأثیری غایة
الغایه فرح فزا اولور دیرلر استاد الاطبا اولان ابقراط دنیا
لذتلری دورتدر لذت اکل ولذت شرب ولذت جماع ولذت
سماع درکه نغمات لطیفه استماعندن حاصل اولور اول ایکی
اوچ لذتك تحصیلنده تعب ومشقت وکثرتنده علت ومضرت
مقرردر اما الحان لذتنده نك کثرتی روح افزا اولور دیمش
حکمادن منقولدرکه قدما صنعت موسیقی یی والتی اولان
موسیقاری مجرد لذت ایچون وضع ایتمیوب بلکه جودت
حیات وافکار مفارقت اولان منافع عدیده ایچون وضع ایتمشلر
مثلا ملوك زمان نغم الحان موثره معبدلرنده حسن عبادتلرینه

ومحل معرکه ده

ومحل معرکه ده ازدیاد شجاعتلرینه وخسته لك حالنده دفع علت
وتحصیل قوتلرینه مدار اوله الحان موسیقینك وآلتنك شرعا
حرمتی وصبیان تدبیرنده نسوانه عادت اولان تغنینك اباحتی
کتب شریفهٔ فقهیه وسایر علوم دینیه ده مصرح ومبیندر فلله
الحمد والمنه فصل خامس ممکن اولدقجه صورتده طفلی کندی
والده سی امزرمسنك حسنیاتی وامزرمنك اوقاتی وچوق
امزرمنك مضراتی بیان اولنور در رضاع خصوصنده کبار اطبانك
تدبیر صواب بز بولری ممکن اولدقجه طفلی والده سی امزرمکدر
زیرا والده سنك سدری طفلك رحم مادرده ایکن غداسی اولان
دم طمثك فضله سندن وولادتندن صکره اوله مك جمله سندن
مستحیل اولمغله اصل غداسنك جوهرنه مشابه اولمغین الفت
وقبوله مناسب اولور حتی اناسی امزرمسنك نفعی بیاننده بالتجربه
تصحیح اولنمشدر که طفله عارض اولان بعضی اذیت مجرد
اناسنك ممه سی اوجنی اغزنه الدقده مندفع اولور یعنی دخی
سردن لذتیاب اولمدین ممه اوجی اغزنه کیردیکی کبی خفی
اولان الم مندفع اولور مکر وجع شدید اوله اول صورتده
امزمك ایله دخی متسلی اولماز ودخی واجب اولان اولدر که اول
امرده چوق امزرمیوب کونده ایکی دفعا ایله اکتفا ایده لر
ودفعهٔ واحده ده تحملندن زیاده ویرمیوب آز آز ویره لر

زیرا اوقتلی و قنسز امزرسه لر یا خود دفعة چوق امزرسه لر
قرننده کورلمك و ریاح کثیره حاصل اولوب فتور و کسل
و قوصمق عارض اولور و بیاض تبول ایدر مرضعه دن اولکونه
خطا ظهور ایدرسه طفلك معده سی خفتبر لنجیه دکین
امزدیمیوب اویوتمغه سعی ایده لر یا الضرورة امزدمك اقتضا
ایتدکده معتادندن آز امزوب تدریجله عادتنه کتوره لر
کبار اطبا متقدمین و متأخرین ادخال الغذا علی الغذا
حصولنی بو وجهله تبیین بیورمشلردر که غدانك
معده ده اولان هضمی التی ساعتدن اون ایکی ساعته دکین
هضم کامل التی ساعتی تقدم و اون ایکی ساعتی تأخر ایتمیوب
التی ساعتدن صکره اون ایکی یه وارنجه ما بیننده منهضم
اولور اوسطی سکز ساعتده دیدیلر بعضی اطبا سکز ساعتی
اقل مدت اعتبار ایتمشلر الا بنا وسط بولنماز و بو هضم
معده هضمنه مبیندر که کیلوس حاصل ایدر و جکرده چکلوب
تقلی مجی بغر سقلرده دوکلدکدن صکره فم معده ده اشتها یه
بولنور فم معده ده اشتها بولنمق الا طلاقدن سوداد و کلمك
ایله اولدوغی مقدما ذکر اولنمشیدی پس التی و سکز و اون
ایکی تعبیرلری هضم معدی یه مقصوردر باقی اوچ هضم
ایچون مدت اعتباری ممکن اولمیوب انا فانا بدل ما یتحلل

اولمق ایچون

اولمق ایچون هضوم ثلثه علی الترتیب وجوده کلیر اولور الحاصل
واجب اولان اول مدت اطفالده دخی رعایت اولنمقدر که هر
بر امزدمك بیننده غدا اول منهضم اولمجق زمانه مرور ایلیه
اولکن مدتك ایسه اقلی التی ساعت اولوب اوسطی سکز ساعت
اولدوغنه بنا بکرمی درت ساعتده درت دفعه امزدمك
ایله اکتفا طفله انفع اولدوغی هویدا اولدی سکز ساعت
اعتبارنده اوچ دفعه لازم اولور باخصوص اوائل احوالکری
اولده زیرا انلرك حالت طفلیده هضملری ضعیف اولدوغی
مقرردر و زمانه نسوانی زعم فاسدلرنجه کثرت ایله امزدمکده
نفع اعتقاد ایدوب طفل حرکت ایتدکجه و کوزین آچدقجه
اغزینه ممه صوقوب تا بوغازینه دکین سد ایله طولدیرورلر و
بعضیسی دخی مجلسنز و مناسبتسز غدا لر ویررلر طفل ضعیف
الکثرتنی قرصار نفیته سی دخی معده سنده فاسد اولمق ایله
باطنا و ظاهرا اغجه امراضنه مؤدی اولور مثلا اسهال ایدر
و قولاغی و کوزی آقوف اولوب بدننده کوناکون بثورات
حاصل اولور و صرع و ام الصبیان و ریح الصبیان دیدکلری
امراض عروضنه باعث اولور اصلح الله حالهن جالینوسدن
نقل اولنور که بر کسه اولادنك صحتنی و هر وجهله تناسب
اعضا و حسن سیما و عوارض بدنیه دن عاری نشو و نماسنی

ذکر اولنان المهبان هو کیماس امراض الاطفال قصایدنه دیو اولنشدر منه

استدعا ایلسه طفلنی شبع وامتلادن واغذیهٔ نامناسبدن
محافظه ایلسونلر زیرا اطفالك اكثر امراضلری امتلادن
عارض اولور دیمشلردر ودخی بر وجهله استحسان اولندیغی
اوزره طفلی والده سی امزرمك قرار داده اولدیسه وضع
حمل اثناسنده وجع شدید سببی ایله واقع اولان انحراف
مزاجنه اعتدال كلوب واو حركات عنیفه اضطرابندن
ثوران وغلیان ایدن اخلاطی ساكن وحامل ایكن
بدننده مجتمع اولان فضلات مندفع اولنجیه دكین
غیری مرضعه امزره اما اولدخی مرضعه اتخاذ اولنمغه
سزا اوله نته كیم فصل آتیده تفصیل وتوصیف اولنور
طفلك والده سنك سودی جمله دن خیرلی اولدوغی بلندكدن
صكره والده سی امزرمك ممكن اولمدیغی صورتده مرضعه
اتخاذ اولنان خاتونك كریمة الاصل اولان صالحاتدن
اولماسی حقنده صاحب شریعت صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك دخی احادیث عدیده روایت اولنمشدر از جمله
شرعة الاسلامده نقل اولندیغی اوزره لیس للصبی خیر
من لبن امه او ترضعه امرأة صالحة كریمة الاصل فان
لبن الحمقاء یعدی وان حمقها یظهر یوماً ما بیورمشلر صدق
رسول الله فصل سادس دایه اتخاذ اولندیغی صورتده

اول دایه نك

اولا دایه نك صحت مزاج وحداثت سن وحسن خلق جهتی
وطفوردیغی ولدك صفتی وسایر لازم اولان شروط وقیودی
بیانندهدر اكر طفلك والده سی ثروت ویسار صاحبه سی
اولدوغی جهتدن رفاهیته مایله اولوب كندوسی امزرمكدن
اجتناب ایدرسه علی الخصوص خاصكیان سلاطین
شوكت اقترانك ابهت وشانلری عادتا كوهر كرانمایه لرین
اخرك تربیه ورضاعنه حواله ایتدكلری اجلدن دایه
اتخاذی اقتضا ایتدیكی صورتده یا خود ولد وجوده كتوردن
خاتونلر ضعفلرندن یا سودلرینك فسادندن ناشی
كندو كوامزرمكه مانع ظهور ایتمكله غیری مرضعه اختیار اولنمق
لازم اولدوغی حالده لایق اولان اولدركه ذكر اولناجق شروط
ثمانیهٔ معدوده ایله موافقه مرضعه اختیار اولنه اولا
سنی یكرمی بش ایله اوتوز بش آراسنده اولمق لازمدركه اول
مدت انسانك زمان قوت شباب وصحتی وسن كمالیدر
ثانیا آلقاسی كریكجك اولوب بدنی قوی وكوكسی واسع وآنته
طولی وسمن وهزالده متوسطه اولملدر وجهله اعتدال
مزاج وتناسب اعضا ایله موصوفه اوله ثالثا حسنة الاخلاق
ومحمودة الافعال اولمق لازمدر زیرا اخلاق حسنه مزاجك
اعتدالنه واخلاق ردیه اعتدالدن انحرافنه دلالت ایدر

دایه اتخاذنك جوازی استحسانی نظم شریفده
وان اردتم ان تسترضعوا اولادكم
فلا جناح علیكم اذا سلمتم ما آتیتم
بالمعروف كریمه سیله اشارت بیورلدی فلله الحمد والمنه

بس معتدل المزاج وحسنة الصوره اولنلرك سيرتلری
دخی كوزل اولور بشريت حسبيله عارض اولان غم وغصه
وخوف مثللو انفعالات نفسانيه ردیه قبولندن بعيد
اولمغله على الفور منفعله اولمازلر وغضبدن دخی اجتناب
ايدرلر زيرا احوال مذكوره مزاجی افساد ايتمكله سودی
دخی افساد ايدر وتجربه ده واقع اولوركه اخلاق ردیه رضاع
وساطتيله طفله دخی سرايت ايدروب دردمندلك
فساد مزاجنه باعث اولور ومع ذلك بد خلق اولان
مرضعه سوء خلقی سببيله صبی امرنده سوء تدبيره
سالك اولوب تربيه جهتنده دخی ناقصه اولور انكچون
افضل المخلوقات واشرف موجودات مدار خلقت عالم
وسيد ولد بنی آدم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلری
مجنونه خاتونلرك استرضاعندن منع بيورمشلردر خلف
بن عباس زهراوی عليه الرحمه خصوص مزبورده وارد
اولان آثار عديده يه بناءً كتاب تصريفده تدبير مولود
بياننده مرضعه اخذ اولنان خاتونك عقل وادب وسخا
وعفت وصحت ونجدت ايله موصوفه اولان اهل بيتدن
اولمق مطلوبيدر والده سنك اقرباسندن اولمق ممكن
اولورسه دخی افضل اولور ديديلر انلرك تقريرلری

اوزره اصناف

اوزره اصناف كفره دن برالای بد اصل جواری اخذ نه
مساغ بوله مز على الخصوص فی زماننا عادت اولدوغی كبی
كافر ديارندن هنوز كلمش دين وديانت بلمزلری اوله نكو
والده سنك قريبندن اولمق ممكن اولورسه افضل اولور
ديديكلرينه بناءً فی زماننا عادت اولدوغی اوزره اكثر
موطوآت ومنكوحات جاريه صنفی اولمغله انلردن طوغن
طفلك دايه سی جاريه اولمقده مناسبت بولنور اما هنوز
ديار كفار خاكساردن كلمش عجمی جاريه لر اتخاذ اولنمق بر
وجهله سزا اولمادیغی معلوم اولى الآراءدر رابعاً ممه سی
مقدار طبيعيسندن كوچك وياخود بيوك اولميوب اعتدال
اوزره اوله زيرا عظم طبيعی صاحبه سنك اعتدال مزاجنه
دلالت واول حالتده كثرتيا سودك كثرتنه شهادت ايدر
وصلابت ولينتده دخی معتدله اولوب بك يمشاق وزياده
قتی اولميه كه هر بری اعتدال مزاجه منافيدر خامساً سودی
فصل آتيده ذكر اولندیغی اوزره طفله غذاء جيد صالح
اولور اوصاف معدوده ايله موصوفه اوله يعنی قوامی
ومقداری معتدل ولونی بياضه مائل وطعمی طاتلی
ورايحه سی طيبه اوله كه مرضعه اختيارنده عمده اولان
سودك احواليدر سادساً مرضعه امزرمجك مولودك

ولادتندن قرق بش کون یاخود ایکی آی مقدم طوغورمش
اولوب قرق بشدن اول و ایکی آیدن زیاده مرور ایتمش اولمیه
اولکی صورتده نفاس حالی اولمغله مزاجی ضعیف و سُدی
متغیر اولورنته کیم ذکر اولندی ایکی آیه وروندن صکره
ولادتی زمانی بعید اولمغله طبیعتنك سد تولیدنه عنایتی
قلیل اولوب سدی دخی آز اولور احتمالدر قوامی دخی
متغیر اولوب غلظت حاصل ایتمش اوله سدك قوامی
ورقت و غلظتی فصل آتیده ذکر اولندی سابعا طفوزینجی
ولادارکان اوله یاخود ارکان طقوز مغه معتاده اولمش
اوله زیرا مولودك ارکان اولمسی والده سننك حرارت
غریزیه سی وافره و قواسی قویه اولدوغنه دلالت ایدر اول
جهتدن دم طمثی دخی نضیج و جید اولوب سدی لعند الله
قریب اولور ثامنا مدت طبیعیه ده طغورمش اوله که
بیدی آیده یاخود طقوز آی تمامنده صکره اولمق اوزره
مقدما بیان اولنمشیدی اولکصورتده سدنك جریانی
طبیعی اولمغله اخلاط فاسده دن عاری اولور و دخی
دوشدن دوشورمش وه دوشورمکه معتاده اولمش اولمیه
زیرا اولصورتده واقع اولان سقط رحمك سوء مزاجنه
دلالت ایدر ممه لرنك دخی رحمله اشتراکی اولمغله سوء مزاج

بعضی ولادده بعضیلری اولان رایج دنیا اولان
طوغمدن قطعنان برده دنیایه طوغمدن مثلا اولیسه
بنه مضعلا اختیار اولنمه سز اولادی اولمش
مصحح
اولور

ممه لره سرایت

ممه لره سرایت ایلیوب سدی فساد ایدر انك فسادی دخی مزاج
طفلی فاسد قلدیغی اجلدن دایه اتخاذنه سزاوار اولماز الحاصل
شروط مذکوره یه مطابق بولنورسه فبها و نعم والا والده یه
اولمزجنی ارتکاب ایتمك لازمدر والله الموفق والمعین فصل
سابع اکر والده سی و اکر دایه سی سدلری کیفیت و کمیت
جهتی ایله خالص اولوب غدایه صالح اولمغه محتاج اولمغین
سدك اصنافی و ممدوح اولان اوصافی بیاننده در شراح قانون
علی الخصوص علامه علیه الرحمه مطلق لبنی کیفیت و کمیت
اعتباری ایله تعداد ایدوب او توز التی نوعه تقسیم و انواع
مذکوره دن ممدوح اولان قسمنی بو وجهله تبیان و ترقیم
ایدرلر که مرضعه نك سدی شوبزدن خالی دکل یا غلیظ یا رقیق
یاخود متوسط الحال اولور بو تقادیر اوزره اول سُد
یا کثیر یا قلیل یاخود متوسط اولور بس اوچی اوچه ضم
ایلدك طقوز اولدی بو طقوز نوعدن هر بری یا کریه الرایحه
اوله یا اولمیه بو تقدیرجه اون سکز اولور و بو اون سکز
نوعدن هر بری یا طیب الطعم اوله یا اولمیه یعنی آجی و طوزلی
و اکشی اولمیه که متولد اولدوغی قانك تغیرینه دلالت ایدر
بو تقدیرجه او توز التی نوعه بالغ اولور انواع مذکوره دن
ممدوح و مقبول اولان سود اولدر که مقدما ذکر اولندیغی

اوزره مقدارنده و قوامنده متوسط اولوب رایحه سی
و طعمی طیب اوله مذکوردن ماعداسی ردی و غیر طبیعی
اولمغله معالجه یه محتاج اولور زیرا که مرضعه لخنیارنده عدم
اولان سدلر احوالیده چوق اولور دسنی تازه و بدنی صحیح اولان
خاتونلرک ممه سی ضعیف المزاج اولمغله سدی افساد ایدروب
اول طفله غدا اولمغله صالح اولماز و بعضی ضعیفه خاتونلرک
ممه لری قوی المزاج بولنوب لبن صالح متولد اولور اول جهتدن
سدلک احوالنه اهتمام لازمدر که ردائتی نه جهتدن ایله
اولدوغی معلوم ایدنوب الکا مناسب تدبیره سعی اولنور
پس مرضعه نک سدی اوصاف ممدوحه مذکوره ایله موصوف
بولنمدیغی صورتنده لون جهتی ایله ردی اولدوغی اکر شدت
ایله بیاض و رقیق اولورسه بلغمک کثرتنه و سدلک عدم
نضجنه دلیلدر سیاه اولورسه برودت و سوداویته دلالت
ایدر یشیل اولورسه سوداک کثرتنه یاخود برودت جهتیله
قانک منجمد اولماسنه یاخود نضجنک چیک قالماسی ایله
بک بشمه سی بیننده اختلافنه دلالت ایدر صاری اولورسه
صفرانک کثرتنه دلالت ایدر و قرمزی اولماسی قوت مغیره نک
دم مستعدی لبنه استحالسنده عجزینه دلالت ایدر کما هی
قوت مغیره نک عجزی قان برنده غایت چوق اولوب فعلـ

علامتی علیه الرحمه ردی اولان سدلک دخی عدیده سنی
بو وجه ایله نقل ایتمشلر که سد صحیح اولمیان [illegible]
دن بالغلبه باخصه رقیق اولور اولور انلردن قرمزی [illegible]
اولور یاخود چوق اولور [illegible] قرمزی
کپوک [illegible] اولور [illegible] اولان
ردی الطعم اولور اولور
اولان الغد [illegible] اولمش اولور
[illegible]

طبیعته

١٢٠

طبیعته عصیان ایتمکله لبنه احاله ایده مدیکندن ناشی
رنکنده جریان ایتمکله قرمزی اولور کثرت دم علامتندن معلومدر
لون جهتندن ماعدا طعمی و رایحه سی طیبه اولوب اکشیلکی
و عفوصتی اولمیا که سدلک بر قوقوسی و اکشیلکی و دل بورن
اولدوغی بلغم و سودا مثلی خلط باردک غلبه سنه یاخود
بلغم حامضک یا سودا حامضک کثرتنه یاخود حرارتک
قصورینه دلالت ایدر و طعمی حلاوته مائل اولوب اجی اولمه سی
غلبه صفرا ایدر و طوزلی اولدوغی مره سودا ایله مخالط بلغمک
غلبه سنه دلالت ایدر و مقدارینده دخی قلیل اولمیوب کثیر
اوله و متشابه الاجزا اولوب مختلف الاجزا اولمیا یعنی
کسلمش سد کبی اولمیا که طبیعتک فعلی متشابه اولوب اجزاء
ماده دخی نضج قبولنده متشابه اولمش اولور قوامجه دخی
معتدل اولوب رقیق و سیال اولمیا و زیاده غلیظ و جبنی
دخی اولمیا یعنی صو کبی رقیق و پینیر کبی غلیظ اولمیه و کوبکی
دخی چوق اولمیه که کثرت ریاحه دلالت ایدر کما هیجه افراط
حرارتدن ناشی لبنه جفاف کلوب ایلک کبی جفاره علامت
و علاجی امراض مرضعه ذکر اولندی قوامده تجربه سی طرناق
یاخود آینه اوزرینه صاغمق ایله اولور صاغدروب
طرنغی بر طرفه اکر لوا کوسترنده ایله سیلان ایدرسه رقیق

واتمزسه تخين وغليظدر بر تجربه سي دخي صرحيه ايچنه
صاغوب اوزرينه بر مقدار مرصافي قويوب بر موم ايله تحريك
ايدرلرسه يزلبجي بوقسه صولبجي معلوم اولور مقبول اولان
طرفين مساوي اولماسيدر علامه شيرازي قوام تجربه سنده
بر شيشه يه بر مقدار سد تقطير اولنوب بركيجه حالي اوزده
ترك ايدرلر اگر رقيقي تخينندن چوق بولنورسه رقيق ومائي
واگر عكس بولنورسه غليظ وجبني واگر مساوي بولنورسه
معتدل القوام دردنجيلر بونلردن صكره معلوم اوله كه جمهور
اطباء متقدمين ومتأخرين نسوانك وساير حيواناتك
سدلري قانلرندن متولد اولدوغنده متفقلردركه حيض
خصوصنده وخلقت جنين احوالنده وساير مواضعده
نقل اولنوب اول خصوصده طبا وارد اولان اعتراضات
بينه طبا منع اولنغله ويردكلري جوابلرك دخي بعضيسي
ذكر اولنمشدي انلردن بري دخي بودركه مرضعانك برينك
قرني آج اولدوغي حينده ممه لرندن سد بولنميوب طعام ويرلسه
عقيب اكلنده ظهور ايدر اگر سد قانلردن حاصل اوله ايدي
ادني مرتبه التي ساعتده ورندن صكره ظهوره گلور ايدي
زيرا كبار اطبا تجاربه علي بويله وقوف تحصيل ايتدكلري
اموردن بري دخي هضوم اربعه احواليدركه معدي

وكبدي وعروقي

وكبدي وعروقي اطلاق اولنور انلردن هضم معدي ايچون ازمنه
تقدير ايليوب غدا معده ده التي ساعتدن اون ايكي ساعته دكين
البته منهضم اولور زيرا هضمك آلتي ازمنه في التي ساعتدر
مدتا قلده منهضم اولدقدن صكره كيلوسي جگره چكلوب
انده تكرار منهضم اولدقده قان حاصل اولسه گرك پس
احوال مذكوره سدك قاندن غيري كيلوس غدادن دخي تولدني
مستلزم اولور ديمشلر اما الكا دخي بر قاچ كونه جواب ويرمشلر
در جمله دن طبيعت فعلنه حواله ايله ويردكلري جواب
طبعه يقين در اول جواب باصوابك حاصلي بودركه خلاق
جهان آفرينك جلت قدرته ابدانت حيواناته وديعه ايلدكي
طبيعت ايله مسمي اولان قوت كه اصطلاح اطباده قوة
من شانها حفظ الكمالات ما هي فيه ايله معروفه در اول
قوت باذن خالقها بولندبغي بدنك دايما الكمالاتي حفظه
سعي ايدر مرضعه مذكوره خصوصنده اولا مرضعه نك
كندي بدنه لازم اولان غدانك محافظه سي مهم اولمغله
قارني آج اولوب معده سنده غدا بولنمادبغي صورتده طبيعتي
تحليل ايدوب ممه لر طرفنه قان گوندرمز اما معده سنه طعام
واصل اولدوغي كبي كويا ذخيره حاصل ايدوب تحليل وضعني
سخاوته مبدل اولمغله ممه لر طرفنه قان ايصال ايدر بعد الاكل

سدظام اولدوغنك سببی اوددردیمشلو قرآن باهر
البرهانك سورۀ كريمۀ نحلده وان لكم فی الانعام لعبرة
نسقيكم مما فی بطونه من بين فرث ودم لبنا خالصا
سائغا للشاربين بيورلديغی سدك ابران حيوانتك هضم
معديلك صكره حاصل اولان كيلوس جكره وارمدن مقدم
حصوله كلديكنی مشعر دركه فرث ايله دم اورتاسی اولحالتده
بولنديغيدر ودخی نص كريمك تفسير شريفنده مفسر التنزيل
ومبين التأويل ابن عم رسول الله عبد الله بن عباس رضی
الله تعالی عنهما حضرتلرندن مرويدر ان البهيمة اذا اعتلفت
وانطبخ العلف فی كرشها كان اسفله فرثا واوسطه لبنا
واعلاه دما يعنی دیشی اولوب ياورسنی امزورن حيوانات
فچان علف يبوب اول علف قارنلرنده وبغرسقلرنده منطبخ
اولسه اول شيئك اسفلی يعنی اشاغه كيدنی فرث اولوب
مقعدلرندن مندفع اولور واعلاسی يعنی جكره كيدنی قان
اولوب اعضاسنه غدا اولور واوسطی يعنی انلرك بيننده
وسط الحال اولانی ممه لرینه جكلوب سد اولور سوردقلری
سدك فرث ايله دم بيننده حصولنی مبيندر اما سائر مفسرين
رحمهم الله نص مبينی بنه اصطلاح اطبا اوزرينه تفسير
ايليوب قاعدۀ مقننۀ طبيه ارجاع ايلمشلردر ازجمله بيضاوی

علیه الرحمه

سورۀ كريمه ده نسقيكم مما فی بطونها بيورلمشدر [illegible] انعام لفظنه نظرا قطع نظر بعضی اعتبار ايله مذكر بيورلمشدر الله تعالی اعلم منه

الكرش [illegible] بمنزلة المعدة للانسان [illegible] استعمالی منه

عليه الرحمه حضرت ابن عباس روايتنی نقل ايتدكدن صكره ولعله
ان صح فالمراد ان اوسطه يكون مادة اللبن واعلاه مادة الدم
الذی يغذی البدن لانهما لا يتكونان فی الكرش يعنی ابن عباس
حضرتلرندن نقل اولنان روايت صحيحه ايسه رجا اولنوركه
مرادلری كيلوسك اوسطی سدك ماده سی واعلاسی اول
حيوانك بدننه غدا اولان قانك ماده سی اولوردیمك اوله
زيرا سد ايله قان قارنده وبغرسقلرده تكون ايتمزلر بلكه
جكر قوت جاذبه سی ايله اول كيلوسك لطيف وصافيسنی
فرثدن آيروب كندويه جذب ايتدكدن صكره حصول بولور زيرا قان جكرده اولان
هضم ثانيدن حاصل اولوردیو مختار كبار اطبا اوزره
تقرير ايليوب بعده ومن تدبر صنع الله تعالی فی احداث
الاخلاط والالبان واعداد مقارها ومجاريها والاسباب
المولدة لها والقوی المتصرفة فيها كل وقت علی ما يليق
به اضطر الی الاقرار بكمال حكمته وتناهی رحمته بيورمشلردر
بيض الله وجهه فی الدارين فصل ثامن مرضعه نك
لازم اولان تدبيرلری وسدلری قلت ورداءت جهتيله
فاسد اولدوغی صورتده معالجه لری بياننده در اكر والده
واكر مرضعه شرائط مذكوره ممدوحه ايله موصوفه
اولورسه اولا واجب اولان غداسنه تقيد اولنمقدركه

استعمال ایلدیکی اطعمه جید الغذا اوله خالص بغدای اتمکی
وخندروس دیدکلری برصنف بغدای اتمکی اوله که الحنطة
الرومی دخی دیرلر ترکیبه سی مختلف فیه در بعضی دیارده
سلیز وبعضیسنده کونك وبعضی دیارده چنانچه دیرلر
شیخ رئیس مفردات بیاننده الماهیة هو الحنطة الرومی
دیو بو غداسی خالص حنطه غداسندن ابرد واقلدر مع
ذلك جید در دیشلو وانلردن قوزی اتی واوغلاق
اتی وسمز طاوق ودراج که سکلون دیدکلری قوش اولادخی
اصحدر وسمز بلیج چوربالری ونیم برشت یمرده صاریسی
استعمال ایندوره لر وبالجمله انواعندن صغیر وطری اولوب
اتی متعفن وقنی اولمیان نوعی مناسبدر وبقوله دن
مارول دخی انلرایچون کوزل غدادر بوزانیسینی وصلته سینی
استعمال ایده لر وقورو یمیشدن بادام ایچی وفندق وفستق
ایچلری دخی ممدوحدر وهر وجهله رفاهیتنه سعی
اولنوب افعال شاقه دن وانفعالات نفسانیه ردیه دن
محافظه ایده لر وبقوله دن جرجیر وخردل وبادروج مثللو
شیلردن احتراز ایندوره لر که انلر سودی افساد ایدکلرینی
کبار اطبا تصریح ایتمشلردر ونعناع وکرفس دخی چنداك
مناسب اولمادیغی کرا انله ذکر اولندی ومجامعتدن دخی

مبترا اکر

مبترا اکر کدر زیرا جماع حیض قانینی تحریکه بادی اولوب لبنی
افساد ومقدارینی تقلیل ایدر علی الخصوص کبه قالورسه
امزردیکی طفله وطفوره جنی جنیننه ضرر عظیم طاری
اولور زیرا آفات لطیفی غدا که جنیننه منصرف اولوب خارجده
اولان طفلك غداسی ناقص قالور ایچریده منصرف اولان
دخی ناقص اولمغله جنیننه فائده ویرمز ایکیسنه دخی ضرر
عظیم ترتب ایدر اولدخی کرا انله ذکر اولندی اکر اضطراری
ارضاع اقتضا ایدرن مرضعه نك سدلوی اوصاف مذکوره
ایله موصوفه اولمارسه یا آخود ابتدا که ممدوح ایکن لعلة
لون وقوام وطعمنده بربینه تغیر طاری اولورسه زیرا
مرضعه نك سدی هر بار برقرار اولمیوب تفاوت وتغایر
قبول ایدر اول آنناده بالضروره اصلاحنه سعی ایدوب
قاعده طب اوزره تدبیره اهتمام ایده لر اول خصوصده
ایکی وجهله تدبیر لازمدر بری ممدوح اولمیوب ردی
اولان سدك جهله وبریلورا الکانقید اولنه وبری مرضعه نك
مزاج واخلاطنی اصلاحه سعی ایده لر که اخلاطك صلاحی
سدك صلاحنه مؤدی اولور دیس امرزمك خصوصنده
تدبیر بودر که اکر سدی غلیظ وکریه الرایحه اولورسه صواب
اولان ممرتی طفلك اغزینه ویرمك ایله امزرمیه لر بلکه برکاسه

دیمکده النامج اولوفولوابی فغه ردوفان کشرح الفله
لهرقنسه کنان ایدو طبیعت صلاحیه یکی ناقلان
بعد نفطرنینی لطفا ازمدایلیب مسلکه

صاغوب برمقدار زمان ترك ایده لرتاکه هواسنك رایحهٔ
ردیه سنی کیدره بعده ایچوره لر واکرسدك حرافتی یعنی
دل بوراندیغی یاغود شدت اوزرینه حرارتی بولنورسه صیراب
اولان مرضعه نك قارنی آچ ایکن امزرماملکدر زیرا الحلق
حرارتنه توراك ویرمکله سدك حرافت وحرارتنی آرتورور
سدیی غلیظ اولدیغی صورتده سکنجبین بزوری ایچورمکه
مداومت ایده لرکه یاربوز وزوفا وحاشا وسعتر مثللو
ملطفات ایله طبخ اولنمش اوله اجزاء مذکوره اخلاط غلیظه یی
تلطیفا تمکله لبنك اعتدالنی ایجاب ایدر واصول شرابنك
دخی بو بابده نفعی عظیمدر وبقوللردن هلیون وشلغم ورازیانج
وهندبا وحبوبدن نخود وباقلا واغذیه دن بلیج وکذلك
ودراج ایله بشمش جوربا لوکه دارچین مثللو ابازیر حاده
ایله پروردة اولمش اوله شیخ رئیس طرخ نامنه بر بالق
یازمش ارجیس قرهنده اخلاط دکزندن اولارلر وطوزلیوب
سایرده یادلره کتوردرلر برقارش مقداری کوچك اولور اعشر
ابی سی اسکی وبلاغمش اولاینده ومزاجی حار ویابسدر
اما طبعی تلیین ایدر وحمای ربعده کاهیجه استعمال
اولنسه سوداتی تلطیف ایدر کرچه طحاله مضردر اما یاغ
انك مصلحی اولور مرضعه خصوصنده غایت نافعدر مناسب

غلظ اللبن

ادهان ایله

ادهان ایله طبخ وتربیه اولنوب استعمال ایدوره لر دیمشلر
ومرضعه نك طعامنده ترب اکسك اولمیوب اثناء طعامده
استعمال ایلیه وکاهیجه بحسب الاقتضا یالکز اسیجق صو ایله
ویاخود سکنجبین ایله قوصدوره لر ومعتدل ریاضته
مداومت ایتدوره لر یعنی دائما براو ایچنده اوتورمیه کاهیجه
حرکت ایلیه کذا کار باضت طلاق اولنور ومعه لری اوزرینه
ملطفات سوره لر تاکه سدك غلظتنی تلطیف ایلیه از جمله
یاربوز وزوفاء یابس وحاشا وسعتر جمله یا اخود بعضیسی
اخذ وسحق اولنوب بر مقدار زعفران یاخود سنبل ضم
ایده لر واسیجق صو ایله قاروب کتان بزی ایله ممه لره ضماد
اکر مرضعه حار المزاج اولورسه هر صباح سکنجبین
ساذج ویروب مهما امکن مبردات ایله تدبیره تقید
ایده لر اکر سدی رقته مائل اولورسه رفاهیتنه سعی
ایدوب ریاضتدن منع ایده لر وغلیظ دم حاصل ایدر غدالر
ویروب زیاده جه اویوتمغه اهتمام ایده لر اکر سدی کریه
الرائحه اولورسه تطییب ایدیجی غدالر ویرملك لازمدر
طعامنده دارچین ومصطکی مثللو لطیف قوقولو شیلر
ضم ایدوب لسان ثور صویی وکل صویی مثللو مفرح صولر
ایله ممزوج مثلث وار ایسه ویرسونلر اولورسه شراب ریحانی ویره

ولكن محرمات ايله معالجه قانون شريعت مطهره يه ناموافق
اولمغين استعمال اتدره بر وجهله نفع ملاحظه اولنمز انجق
زماننده اكثر مرضعه جواري قسمندن اولمغله معتاد قديمكرينه
موافقة ارتكابي قواعد طبيه موافق اولمغله تحرير اولندي
اما مثلث شرعي استعمال اتدره باس يوقدر واكر سدي آز اولورسه
قلته سبب نه ايدوكني تأمل ايده لر سوء مزاج حار بولنديغي
تقديرجه اول سوء مزاج بوتون بدنده مي يوقسه يالكز
ممه لرنده مي طبيب حاذق اني علامتلرندن ادراك ايدر اما
ممه نك سوء مزاج حاري يالكز يا يشمغله دخي حس اولنور
وانك سوء مزاجي ماده حسبي ايله قلته سبب اولمز بلكه
سوء مبدل اولمق ايچون كلان قاني افساد ايتمه سي ايله قلته
مؤدي اولور اما اوزرينه بعضي مبردات طلا ايتمكله مندفع
اولور نته كيم عن قريب اعراض شرايده ذكر اولنور اكر سوء مزاج
حار بوتون بدنده بولنورسه كشنك شعير واسفاناخ
ودخي بونلر امثالي بارد المزاج غدالر ايله مداومت ايتدوره لر
وبوتون بدنه طاري اولان سوء مزاجك معالجه سي يالكز
ممه لره عارض اولان سوء مزاجه دخي علاج اولدوغي مقرردر
غفلت اولنميه واكر سوء مزاج بارددن نشأت ايتمش ايسه
دستور سابق اوزره تخصص اولنمز با اغذيه واشربه دن

مسخنات ايله

مسخنات ايله مداواتنه تقيد اولنور واكر سودسي ياخود
قوة جاذبه سنك ضعفي بولنورسه غداسنده حرارتنه
مايل لطيف ومفتح دوالر زياده اولنور رازيانه يا وهليون
ورازيانج ايله برورده اولمش زيرباج وسكباج كبي اكر
قلت لبنه سبب ممه لرك جاذبه سي ضعفندن ايسه قوت
جاذبه يه امداد ايچون ممه لرينك التنده قوروشيشه لر
اوره لر اما عنف واذيت ايله اولميه زيرا ممه لره يقين لحم
رخو اوزرينه قروشيشه يا پشدقده چوق كره قويه سنده
عسرت چكلشدر علاج قوسي شيشه نك اغزي طرفنه
سنكار مثللي شي ايله غايت اسيجق صو سورمكدر كه ايچنده
محبوس اولان هوايي تحليل ايتمكله قوپار يوقسه العياذ
بالله تعالى تورم سبب اولور تلطيف وتفتيح ده بقولات
انواعندن هاوجك وتخمنك منفعت عظيمي واردر فوتنج
قويوب اني ايله قليه سي بشوردب وتخمني ساير مناسب
غدالر طبخنه ضم ايده لر بودخي معلوم اولاكه كثرة مني
حاصل ايدن هر دوا وهر غدا سودي دخي چوغالدر وقلتنه
سبب اولان اشياسودي ازالدر بس اكر سودك ازلغي مرضعه نك
قلت غداسندن نشأت ايتمش ايسه غداسني مزاجنه موافقت
ايله تكثير ايده لر ارباب تجربه صاغلور وقويون وكچي ممه لريني

بشوروب بیرورمك مشابهت جهتندن یاخود بالخاصه
لبنك كثرتنه مؤدی اولوردیشلردر بودخی شیخك تقریری
اوزره مجرباتدن اولملق اوزره درکه همزنك ووانك فنجه لری
ایله ارضنه دیدكلری بوجك قوروسندن یاخود باك پیردن
اخذ اولنوب قورومش بر صوغانجا نفنوك قنفسی اله كیرر سه
سحق ایدوب هر كون بر درهمنی ار پیه صویی ایله ایچورمك مداو
ایده لر تكثیر لبنده بالخاصه نفع عظیمی مشاهده اولنور كذلك
طوزلنمش وقورومش بالق باشنی طورق اوتی ایله بشوروب
صوینی ایچمك دخی عظیم النفع اولملق اوزره دردودخی اون
درهم صعتر یاعنی بركاسه مثلث شرعی ایله یاخود بالصویی
ایله علی الریق ایچورمك ومداومت ایتمك لبنی تكثیر ایدر
یاخود طحین سمسمی بالصویی ایله قوشدروب بعده سوزه لو
وایچوره لر نار دین دیدكلری اوتی سحق ایدوب عصیرنی
زیت یاغی واشك سودی ایله مرضعه نك ممه لرینه بقو
ایده لر وممه لرینی چوق چوق اومق دخی سده كثرت و برد
بغدای چكی ایله تربی مثلث شرعی یاخود بالصویی ایله
قاینیدوب بعد التصفیه ایچوره لر بوتركیبه دخی شیخ
رئیسك مختاریدر صفتی طورق اوتی تخمی اوتوز درهم
بزر الحند قوق یعنی قره بوبجه تخمی و پراصه تخمی هر برندن

لكن مرضعه بالامكه بخشا حلدرزیرایلیلا بكیجوزه
اشنكراه ابدیسی مقرردر باخصوص زمانده
شراقنا اولدر اشنكراه ایله استعمال اولنان شی
نفس الامرده لطیف اسه دخی طبیعت ایله نفرت
اتیكلر منفعتی اولماز اشناحواص اشیا معرز اولمغله
مجرب اولندی باخصوص سهل الماخذ اولدوغی
لطلاب نفع عام اولمش اوله
مصحه

اوتوزدرهم

اوتوز درهم بزر الرجله و بزر حلبه هر برندن یكرمیشر درهم
بونلر سحق اولنوب كفایت مقداری رازیانه عصاره سی
وعسل وشمن بقر ایله مزج اولنوب ایچوره لر حاجی پاشا
مرحومك تكثیر لبن ایچون دوآء نافع عد ایتدكلری تركیبدر كه
ذكر اولنور صفتی شلغم تخمی رطبه تخمی ترب تخمی پراصه
تخمی نخود اوتی رازیانه تخمی چرچیر تخمی چلمه سی علی السویه
اخذ وسحق اولنوب برابری سكر ایله سفوف اولنور مقدار
استعمالی اوچ درهمدر اخشام وصباح استعمال ایتدوروب
اوزرینه تازه صاغلمش كچی قویونك سودی ایچوره لر بو كونه
مداوتك طبا منافع ثابته اولدوغندن ماعدا اسهل
المأخذ اولمغله هر كسه تدار كی آسان اولوب نفعی عام والسون
ایچون تحصیلنده عسرت اولمیانلر اختیار اولندی ثانیا
مرضعه نك سودی ماینبغیدن كثیر اولسه دورت
وجهله ضروری مقرردر بیریلو اولا طفل كما ینبغی غذا
لندیكندن ماعداسی ممه لرده محتبس قالمغله بر دخارجی
اصابتندن ناشی فاسد اولوب اذیته مؤدی اولوردثانیا
ماده سنك مقداری كثیر اولمغله حرارت بر حمی عمر اید وب
بور ید یكندن ناشی علی ماینبغی سده لحالدایره مز ثالثا
یحتمل درکه چوقلغندن ناشی طفل تحملندن زیاده امك ایله

مقدما ذکر اولندیغی اوزره نفخ وقراقر وسائر علله مؤدی
اولور واربعا مقداری کثیر اولمغله ممه لره کوکلمك وبروب اول
جهتدن متألم اولماسنه باعث اولور نته کیم امراض ثدی
فصلنده تفصیل اولندی بش سدره مایلیق بردن کثیر اولوب
فساده مؤدی اولورسه غذاسنی تقلیل ایده لر یعنی آز
بروره لر و بیلزدکلری آز غدا حاصل ایدر طعاملر ویره لرکه
سدره نقصان کلد واقتضا ایدرسه فصد ایده لر وممه لر
اوزرینه وکوکسنه سرکی آزآلدیجی ضمادلر اوره لر کونی
دوکوب سرکه ایله کوکسنه وممه لرینه ضماد ایده لر لبنی تقلیل
ایدر یاخود طین خردین کلری طاشی سحق ایدوب سرکه ایله
ضماد ایده لر یا مرجمکی سرکه ایله قاینتوب ضماد ایده لر وکاهیجه
مرضعه یه طوزلی صو ایچوره لر نعناعی چوق استعمال ایتمك
دخی لبنه قلت ویرمك اوزره در حاجی پاشا مرحومك تقلیل
لبنده استادندن نقل ایتدیکی ترکیبدرکه ذکر اولنور صفتی
املح بش درهم قروکشنیز اوچ درهم ززور بذر بیدی عدد تخم هندی
اون درهم اشنه بر مثقال قبوغی چقمش مرجان ایکی درهم
بونلر اخذ وسحق اولنوب بر کاسه صوده نقع اولنه بکونی
دورت ساعتدن صکره سوزیلوب اون ایکی درهم شکر
ضم ایده لر وعلی الریق التنه بر درهم اوغل اوتی تخمی سفوفی

بیدو ودبا وزرینه

بیدو ودبا وزرینه اولنفعی ایچوره لر مداومت ایله اثری نمایان
اولور وبو تقلیل ایچون یازیلان دوالرك دایه اتخاذ ایدن یعنی
کندولری امزرمیان خاتونلره دخی نفعی اولدوغی ایچون لزومی
اولدوغی مقرردر زیرا انلرك سدلرینی کسمکه محتاجدر تا که
ممه لری علتدن سالم اوله بر سفوف دخی لبنی قطع ایتمك ایچون
حاجی پاشانك مختاریدر صفتی اوغول اوتی تخمی وبش برنق
دیکلری اونك تخمی هر برندن اون درهم قروسداف وبادرول
تخمی وقبوغی چقمش مرجان هر برندن بشر درهم جمله سی اخذ
وسحق اولندقدن صکره برابرلری شکر ایله سفوف اولنوب
اخشام وصباح اوچر درهم استعمال ایتدوره لر قچان
مرضعه نك سُدّ احوالی ایچون معالجه ویرمك وسدی
تغییر ایدر دوا ایدرمك اقتضا ایدرسه یاخود بطبعه
مزاج ردی قچان مرضعه یه عارض اولسه یا علت مولمه یاخود
اسهال یا احتباس واقع اولسه مقدما برتاج دفعا تنبیه
اولندیغی اوزره لازم اولان اولدعالی دفع ایدنجه طفلك
رضاعنی آخر مرضعیه حواله ایتمکدر کذلك حیض کوردکده
دخی آخره حواله ایلمك لازمدر زیرا آدم حیض متحرك اولدقده
ماده لبنه مختلط اولمغله سدك رایحه سنی وطعمنی افساد
ایدوب مقدارینی دخی تقلیل ایدر انکچون مرضعه جماعدن

دخی ممنوعدر که جماع حیضی ورحمی تحریك ایتمکله مفسده
مذکوره یه مؤدی اولور کبی قالدیغی صورتده ایسه طرفینه
اصابت ایدن ضرر مقدماً ذکر اولنمشیدی **فصل تاسع**
اطفالك تفصیلاً تربیه وتدبیرلری ومدت رضاعلری
وتدریجله طعامه آلشدرمنك وسردن کسمنك اوقاتی
ونهوض وقیامه استعدادلری محلنده تحریکلری احوالی
بیاننده در معلوم اوله که امر رضاعده اجود اولان طفل
هر صباح اویقودن اویاندقده ابتداء برمقدار بال بلادب
بعده امزوره لر کبار اطبا طفله ویریلان عسلك مقدارینی
بر ملعقه اولمق اوزره قید ایدرلر ملعقه حاجی باشا
مرحوم نصر یحیی اوزره عسلدن دوردنتمثقال وسایر
ادویه دن برمثقاله دیرلر پس طفلك رطوبت فضلیه سی
تسخینه وتخفیف وجلایه محتاج اولمغین قرآن باهر
البرهانده فیه شفاء للناس ایله موصوف اولان عسل
مصفی دن هر صباح دوردنت مثقال مقداری استعمالنك
ایندرملك هر وجهله الیق واولی اولدی ودخی مرضعه
اوزرینه واجبدر که طفل اویقودن اویاندیغی کبی اغزنه
مه ویرمیه بلکه برمقدار تحریك ایده یاخود بشکندن
چوزوب قالدرد قدن صکره ویره که تمام اویقوسی اچلمش اوله

حتى اولمحلده

مناقعتی بیان ایتمشلردر مسئله طفله علی الخصوص الا اکثر [illegible] اطبا اشیا حمد [illegible]

حتی اولمحلده قبل الرضاع برمقدار اغلمه سی طفله نافعدر دیدیلر
ودخی مرضعه یه واجب اولان هر امزردکده علی الخصوص صباح زده
ابتداء ممه سنی برقاچ دفعا آخر بیره صاغوب بعده اغزنه ویره که
ممه اوجنده واکا قریب اولان محلده تکثف وتجبن ایدن
سودمندفع اولوب کر بسندن خالص سود کلدیکندن ممه اوجنده
بولنان سود حار طبیعیدن بعید اولمغله غلظت وتجمد
تحصیل ایدر یاخود اولسود اصلنده رقیق اولدوغی لجلدن
اولمحلده جریان ایتمکله خلوصدن بعید اولمش اولور باتی
وجهکان اولکونه الباندن غذائیته صالح اولمدیغی ظاهر
ونمایاندر اولجلدن اولا برقاچ دفعا بیاننده صاغوب اندن
صکره طفلك اغزنه ویره ودخی واجبدر که الی ایله ممه سنی
آهسته آهسته صقیوب ویره تاکه طفل شدة مصه محتاج اولوب
امه جك اعضاسی متألم ومتأذی اولمیا ومقدما ذکر اولندیغی
اوزره سودی ممدوح اولمدیغی صورتده اگر غلیظ وکریه الرایحه
اولورسه سودنی برکاسه یه صاغوب برمقدار زمان
مروریندن صکره ایچوره که هوا سودك غلظتنی ورایحه
کریهه سنی کیدرمش اوله کرچه کبار اطبا بوخصوصی
بوکونه تعبیر ایدرلر اما تحقیقی بودر که مرادلری پشیندن
وغیریدن ممه شکلنده آلتیا عوق ایله یا آخر طریق ایله ایچوره لر

حاصلی ایچوردسی ممکن اولان آلت ایله سنی اولنعد دیدن اولنعد مسئله

دیمکدر یوقسه طفلك اوائل حالنده آخر طرفدن شی ایچمك
ممکن دکلدر حال بوکه بو تدبیری شیخ یازمشدر شبهه ایدرك
قانوننده تدبیر مولودده مراجعت ایلسون و دخی واجبدرکه
اکر سوتك حرارتی و شدتی اوزره حرارتی بولنورسه آج
قرنه ایکن امزرمه‌سی موجب مقدم کندی قرنجه مناسب غدا الکل
ایلیه آنی طفلك امزیلری ترارلر ایمکه محتاجدر و دخی
اوقات هضمه رعایت ایلیوب یکرمی درت ساعتده ایچنده
اوچ یاخود درت دفعه‌دن زیاده امزرمیه اکر بحسب
الضروره تعدد رضاع اقتضا ایدرسه باری آز آز امزوره
زیرا امتلادن لازم کلان محذورات و امراض و انفعالات
کرالله ذکر اولندی و امزردیکی کبی بشکه قومیوب بر مقدار
کزدرمك لازم اولدوغی و بشکه قودقده تحریك لطیف ایله
تحریکی و الحان موسیقی ایله تدبیری دخی تفصیل اولنمشدر
احوال مذکوره‌دن ماعدا اهم مهماتدن اولان تدبیراتدن
بری دخی مدت رضاعده سوددن غیری غدا ویرلمك طریقنی
بیلمکدر خصوصا اویقوسنه و استراحتنه و بعضی مرتبه
عارضه اولان علتنه دوا اولمه زیرا رضاعك مدتی
طبیعیسنده اختلاف اولنوب جمهور اطبا و اکثر فقها
قتلرنده ایکی سنه اولدوغی متفق علیه‌در شرعا اول مقدار

اولماسی قرآن

امزرمك اثناسنده طعام
یدیرمنك احوالنی
بیاندر

اولماسی قرآن باهر البرهانده وحمله وفصاله ثلثون شهرا
وابن اخزاده وفصاله فی عامین ورودی ایله ثابتدرکه مقدما
ذکر اولندی بعضی فقها قتلرنده مدت رضاع ایکی سنه‌دن
زیاده اعتبار اولندیغی جمهورك ایکی سنه‌ده اتفاقلرینه
منافی اولماز زیرا ایکی سنه مدت استحقاقی بیاندر یعنی درکه
شرعا اجرت رضاع الماسنی دکلدر ایکی سنه‌دن نقصاننده
فطام بولنسه شرعا جواز بولنمغله طبا تجویز بولنماز
زیرا سوره شریفه بقره‌ده والوالدات یرضعن اولادهن
حولین کاملین کریمه‌سی لمن اراد ان یتم الرضاعة ایله تقیید
بیورلوب بعده فان ارادا فصالا عن تراض منهما وتشاور
فلا جناح علیهما بیورلدیغی ایما اشعار ایدر انه رؤف بالعباد
مقدما مدت حمل بیاننده دخی رضاعك مدتی امام اعظم قتنده
اوتوز آی اولدوغی ذکر اولنمشدی امام زفر کامل اوچ سنه
اولدوغنه ذاهب اولوب بعضی فقهادن اون بش سنه
و بعضیسی قرق سنه و بعضیلری انسانك جمیع عمری مدت
رضاعدر برکسنه قنقی یاشنده اولورسه اولسون بر خاتونی
بر دفعه یا علی حسب الاختلاف برقاچ دفعه امسه یحرم
من الرضاع ما یحرم من النسب فحوای صدق احتواسی اوزره
حرمت ثابت اولور دیرلر کرچه بو احکام طبه دائر دکلدر

اما من وجه مناسبت بولنمغله تکثیر فواید ایچون تحریر اولندی
الحاصل مدت رضاع طباً ایکی سنه یه مقصور اولدیغی طفل
ایکی یاشنی تمام ایتدکده دیشلرینك چوغی بتار اعضا آغداسی
صلابت بولوب سوددن غیری غدایی قبول ایتمکه باشلر و یا الکثر
سود کفایت ایتمز اولور انکچون اولا غیری طعامه الشدروب
بعده سوددن کسرلر اکا زمان فطام اطلاق اولنور یا بی
مدة کان طفلك سوددن کسلمسی لازم اولدیغی صورتده
ممکندرکه مقدم تدریجله غدایه الشدروب بعده زمان
فطام کلدکده بالکلیة کسه لر یا خود سود تری وافر اولان
مرضعات نظر ایله ایکی سنه تمامنه دکین اکثریا اطفالك
غداسی سوده مقصور اولوب بعده غدایه الشدرمغه تقید
اولنه بو خصوصده طعامه اعتیاد کلیته دکین دخی
امزرمکه محتاج اولدیغی مقرر فقهانك دخی بو مداقلری
بودر رحتی براح وهاج امت بجسته سیرت امام اعظم رحمة
الله علیه حضرتلرینك مدت رضاعی اوتوز آی اعتبار ایتدکلری
اکا مبنیدر امام زفر ایسه طفل التی آیده طعامه اعتیاد
تحصیل ایدهمز کامل برسنه یه محتاجدرکه طبایع اربعه
یعنی حرارت و برودت و رطوبت و یبوست مقتضاسیجه
اوزره فصول اربعه دور ایتمکله اعتیاد حاصل اولنه

فصول اربعه یاز و کوز و قیش و ایلك یاز در
منه

عنایت آدملره

عنایت آدملره جاعدا اعتیاد تحصیل ایتسونلر ایچون کامل
برسنه مهلت ویریلوردیمشدر والحاصل طفلی طعامه
الشدرمغه سعی و اجتهاد ایکی سنه دن صکره واقع اولورسه
حضرت امام اعظم اقل مدت حمل اولان التی آیده اعتیاد تمام
حصول بولنه ذاهب اولمغله مدت رضاعی اوتوز آی تقدیر
ایلیوب امام زفر کامل برسنه لزومنی ادعا ایتمکله اوچ سنه
تقدیر ایلدیکی محلنده مبیندر لکن شرعاً و طباً مختار اولان
ایکی سنه دن مقدم بعضی مرتبه طعامه الشدرمق قانون
طبیعته دخی اوفقدرکه بحسب الطبیعه مداوات اقتضا
ایلدکده ادویه دن و اغذیه دن مناسب اولانی ویریله اول
خصوصده یعنی غذا و دوا ویرلمك انده دخی طفلك ولادتندن
نقدار زمان مرور ایتمکه محتاجدر انده دخی اختلاف اولنوب
اکثر کبار قرق کون مرورنی تعیین ایتمشلر حاجی پاشا
مرحوم دخی شفاسنده قرق کونی تجاوز ایتدکدن صکره
مداوات طریقی ایله جواز کوستروب یعنی بونلر بر قرق کوندن
صکره استعمال اولنمق عادت جاریه دندرکه طفلده هم غدا
اولور و هم دوا اولوب ویرد و هم الم و وجعی تسکین
ایلیوب سمز ایدر دیمشلر صنعتی اوچ دانه بیاض بنوك
خشخاش باشی اخذ ایدوب تخمی ایچنده ایکی اوز دینه قوروب

یاغی سوره لر و آتش قارشوسنده کباب بشوروب بشوره لر
بعده تخمی چقاروب ایروجه دوکه لر و قبوغنی دخی دوکوب
اله دکرن صکره بر برینه ضم ایده لر و بر مقدار مارول تخمی
و آوج دانه مصطکی و آوج دانه کوزنلك دخی سحق ایدوب
انلره ضم ایده لر بعده کفایت مقداری تازه ابریشم قورتی یاغی
ایله لعوق ایدوب حلاوت و برمجك مرتبه نبات شکری یاخود
بیاض شکر ضم ایدوب هر کیجه ایکی اوچ برموق مقداری یالاده لر
بونلردن ماعدا العصی منوم غذالر و مناسب والور دخی و یریلور
و تدریج ایله طعامه الشدریلور کبار اطبا مختارلری
اوزره طفلی سوددن کسمکه و اکل طعامه مباشرتك ابتداسی
یاز کونی اولمیوب کوز ایامی یاخود بهار فصلی کرککدر که لیل
و نهار مساوی اوله بعضی کبار طفلی سوددن کسمنك افضل
اوقاتی کوز فصلی یا قشن ایامی یاخود بهار موسمی کرکدر دیو
ایام شتاده دخی تجویز ایتمشلر اکر یاز کونلری و اسیجق
موسملری بولنسه سوددن بالکلیه قطع ایدوب طعامه اقتصار ایدن
نشانه ایدن حضرتلرك بر لیسی غذا البته صوری مقتضی اولمغله
یازك حرارتی صویك کثرتنه مؤدی اولدوغندندر که اطفاله
چوق صو ایچورمك ضرر ایدر دیمشلر و مقدما ذکر اولندیغی
اوزره طعامه الشدرمق سوددن کسمزدن بر قاچ زمان

مقدم بولنق

مقدم بولنق لازم ایدیکی محققدر اکثریا ولادتندن بش
آلتی ای مرورندن صکره مباشرت ایدرلر الحاصل چقان
طفلی طعامه الشدرمق ایچون سوددن غیری غذا ویرمك
مراد اولنسه اولا مرضعه تنبیه اولنه که هر وقتده معتاد
اوزره سود ویرمیوب کاهی امزرمك نوبتی کلدکده بر مقدار
خاص اتمکی چینیوب ویره زیرا اول اطعمه سی نان اولمق
هر وجهله اوفق و چینیمش اولدوغی هضمه موفقدر بعده
صبر ایلیه تا که اول غذا معده سنده منهضم اوله اندن صکره
مقدار کفایه ممه ویره اول دخی هضم اولدقدن صکره بینه چینیمش
اتمك ویره و کاهیجه بالشربتنده اصله دوب یاخود کندی
سدی ایله مزج ایدوب ویره که ایکیسی دخی مزاج طفله غایت
مناسبدر چقان دیشلری بتمکه باشلیوب ثنایا تعبیر اولنان
اوکی دیشلری ظاهر اولنسه تدریجله دخی انفع اولان غذا
و یریلور اما قتی اولمیوب چینه سی زحمت و یرمز چینه مکه
محتاج اولماز طعاملر و یرلکه محتاجدر که تندکلری یرده
و دیشلرك کندبلری ضعیف اولمغله چینه سی انلری اوینادیه
دیشلرك جوهرلری و مادهلری و عددلری و اصنافی
التنجی بابده فصل اولده امراض فم بیانی اثناسنده تفصیل
اولندی اما بو محلده اجمالا بیانی بو که انسانك جمله دیشلری

یعنی چینکلر شفاج اولیه دن ادلی والمعلاه
انلر چینیلنه دخی ایدن یزید

قاچ عدد بترسه بتسون بش صنف اولوب ثنایا و رباعیات
و انیاب و اضراس و نواجذ اطلاق اولنور ثنایا آلتلی
و اوستلی ایکیشر اولان دیشلره دیرلر و رباعیه انلرک ایکی
طرفلرنده اولنلره و انیاب انلردن دخی کیری اولنلره و اضراس
آضی دیشلره و نواجذ اک کیریسنده بتانلره اطلاق ایدرلر
پس بامر الله تعالی اک اول ثنایا ظهور ایدر انک دخی اوقاتی
مختلف اولوب بعضی طفلک ولادتندن یدی نجی آیده و بعضیسنک
طقوزنجی آیده و بعضیسنک دخی صکره ظاهر اولور برنجی
سنه یی دخی تجاوز ایدیکی کورلمشدر جالینوسدن منقولدرکه
تیز بتان دیشلرک ظهوری آسان و الم و وجعی آز اولور
اما اول دیشلر ردی و جوهرلری ضعیف اولور و قاچان کیج
بتسه ظهوری کوچ و الم و اضطرابی زیاده اولور اما
دیشلری قوی و بک اولور و فصول سنه دن ربیع
فصلنده اولکه طوغدوغی آیامده بتارسه وجع و اضطرابی
آز اولوب زیاده الم ویرمز اکر قش ایامنده بتارسه وجعی
مشتد اولور اما دیشلرک انی نوتم ایتماز اکر یاز و کوزدن
فصللرنده بتارسه اطفاله اوجاع کثیره عارض اولدوغندن
ماعدا امراض عدیده ظهوره کلور اول اعراض دخی امراض
اطفالدن آغز علتلری بیانی محلنده تفصیل اولندی بانکه

قاچ عدد بترسه دنیاده ایکی آفراد دخی دیمان
دنیلرکه حیوانات علاوه ده مسا اوچکی اولنلری بعضیسنک
بکوزدکی ایکی نیشان اوزون اولور ایکی بعضیسنک
دخی زیاده اولور نقصان ایکی یا دیسا دسلامه بوبوننده
منه

مطلب
مدت نبات الاسنان

دیشلردن صکره مراتبات ایله بعلاکوز و بعلاقتیر
دکر اولنشسه مرتب اولکعدلیدیکی
منه

وجه کان

وجه کان ثنایا الوری بتدیکی ایامده چینه سی آسان و قوی
الغذا اولان اطعمه نحو بزار اولنور و اولا جلدک مقداری قلیل
صو دخی و یرمکه مباشرت لازم در تا که غذانک کلوسی
ما سار یقا و جکرم چکالمه سی آسان اوله ممدوح و مستحسن
و مأمون الغائله اولان بلح صوجی و بلح جوربه سی و انلرک
مثلی خفیف غذالر استعمال ایندورلمکدر اما واجب اولان
مرضعه نک و یردیکی سد ایله او لطعام مجتمع اولمیوب
مقداری دخی طفلک انهضامی مرتبه سندن زیاده بولنمامغه
محتاج در که امتلا جهتی ایله فاسد اولمیه اکر اول خطا
بولنمغله کذا ظهور ایدوب طفلک قارنی شیشار و بولی
بیاض کلورسه غذا خصوصنده هر شیدک منع ایدوب
بعضی مداوانه مقید اوله لر و قارننه و معده سنه هاضم
یقیلر اورووب مناسب یاغلر سوروه لر و حمامه قویالر و اعراض
مذکوره مندفعه اولمدقجه غذا و یرمیه لر و ازجمله معده سنه
ناردین یاغی طلا ایده لر و بو ضماد دخی نافعدر صنعتی
سنبلی سکی شراب ایله اصلاده لر و زعفران و مرتصافی
و طاع او زمی چکی هر برندن بر درم مقداری اخذ و سحق
ایده لر و اول نفع اولنان سنبل ایله تخمیر ایدکدن صکره
قاشقلق تعبیر اولنان محلدن کوبکنه وارنجه ضماد ایده لر

اسنان اغتنانت ایدلولرمکر بعضی بر ایدولرندن
مقدار قلیل ویرلید
منه

کذا کانات کسری و کانات نشدیدی
ابده طعامات اشلاد سندن طاری
اوله لاتحاته دیرلر منه

بعد الفطام غداسی احوالیدر

بچاك مدت رضاع تمام اولوب بالكلیه سددن كسنه لر
ویردكلری اطعمه نك سد ایله بعضی مرتبه مناسبتی اولمغه
محتاجدر كه هضمی اسان اولوب طفله ضرر اصابت ایلمیا
ازجمله سكرنی محلبی سیویده لوكدكنج قربوندن صاغلمش
سد ایله سخو اولنمش بر بجقدن بشمش اوله ولسان اطباده
بالالبط دیدكلری خاص اتمك ایچی ایله سكردن بشوردكلری
طعامی ویره لر خاص اون سكر ایله پرورده اولنوب بر مقدار
بادم یاغی ضم اولنان غدا دخی مناسبدر كه خواتین اكا
بولامچ تعبیر ایدرلر علامه سمیدی خالص بوغوردا یله
دخی بشوروب یدرمكی تجویز ایلمشلر اگر طفل ممه امقكه
الحاح ایدوب اغلارسه مرضعه نك ممه سنه بعضی آجی
ونفرت ویریجی شیلر سوره لر از جمله مرصافی دن بر مقدار
اخذ و سمزاوتی ایله معا سحق ایدوب سوره لر نفرت ویرمه
مقرردر و دخی طفله خفیف چوربه لر و خفیف اتلر یدوره لر
لكن ابتداء آنات قسمندن هر نه كونه اولورسه اولسون احتراز
لازمدر زیرا انلرك معده لری ات قسمنی هضم ایده میوب
امتلا به مبتلا اتمكله امراض صعبیه مؤدی اولور
كبار اطبا خفیف چوربه لر ایله لطیف اتلر ترتیبنی
بو طور اوزره تقریر ایتمشلردر كه ابتداء آچ بلع صویی ایله

عبادتنك كوندز نصف النهارده استعمالنی تجویز ایتمشلردر منه

بعضی اطبا سنك اوفقچه بیلك بعضی اوتلردن ایتمك اما مصالحی منفرد امتزاج اولدوغی مضردر منه

بشمش چوربه یا الشوربه بعده انی ویره لر انلرك صكره
ناوق صوینه بشمش چوربه یا نخود ایدوب بعده انی استعمال
ایدوره لر بعده اوغلاق اتی چوربه سنه و اتنه انلردن
صكره كنج قربون اتی چوربه سنه و اتنه نقل ایده لر و هضمی
بطی اولان طعاملردن احتراز ایلیوب هریسه و قیون
ویچی باشلری و برك بشمش یرده و انلرك مثلی ثقیل
شیلر یدورمیه لر و سد قسمندن آغوز دیدكلری شیدن
دخی صاقنه لر حاصلی سددن كسلان اطفالك تدبیرلری
مرطب شیلر ایله اولمق لازمدر كه انلرك مزاجلری رطوبت اوزره
اولمغله غذالری دخی مزاجلرینه مشاكل اولوب نشو و نمالری
سریع اوله بچاك اطفال اوتورمغه و حركته اقتدار تحصیل
ایدوب ایاغ اوزرینه طورمغه دخی مستعد اولسه لر كه اكا
ترجیه جوك طورموق دیرلر او ولوقتلرك هر برینه صاتی
لازم اولان حاجتنه سعی ایده لر اولا اوتوروب و سورنمكه
مباشرت ایتدیكی محلده واجب اولان اوتوردیغی و سورندیكی
یرلر یشاق اولمیوب فنی و لمامغه محتاجدر كه اول یرلرك
خشونتی سببی ایله طفلك اعضاسی متأذی اولمیه و متوجه
سنده انحاج و نجاق و انلرك مثلی یاپچی كسیجی مضر شیلر
بولنمیه كه طفل انلرك اوزرلرینه دوشرسه ضرر اصابت

مطلب قیامه اقتدارلری محلنه لازم اولان احوالدر

ابليا ويوكسكلى والجاقلى بيرده دخى اولميه كه بوارلند قدره
الم زده اولميه وآياغ اوزره طورديغم هما امكن يوريكه
اقتدارى بولندقده اولحالت اطفالك بدنلرنده اولان
رطوبتك قلت وكثرتنه مبنيدر زيرا بالنسبه رطوبتلرى
از اولان اطفال تيز يوريوب وبالنسبه مرطوب المزاج اولنلر
كيچ يوريرلر باى وجه كان اطفالده يوريمكه امكان نمايان
اولدقده جايزدكلدركه من غير اهتمام يوريمكه اقدام ايده لر
زيرا دخى بالطبع يوريمكه اقتدارلرى اولمامغله احتمالدر
ديزلوينه وبودلوينه وارقه سنده اولان فقره لكلوينه
آفت اصابت ايليه اوكا شاده لايق اولان معروف آلت
ايله يوريمكه مباشرت ايليه لركه اطفال ايچون موضوع
كوچك عربه لردر وبالطبع يوريمكه اقتدارلرى بولنديغى
اثناده صوفوق صوايچوق ايچكدن وصوق صوايله غسل
اولنمقدن دخى حذر ايده لر زيرا اسكرلوينه كثافت عارض
اولمغله كوركى كبى حركت وفا ايتماز وآخر ضرره دخى مؤدى
اولور واول اثناده لازم اولان ممكن اولدوغمرتبه دياضتنه
سعى ايده لر رياضت بر شخصك صولمه سى عظيم وسنوانى
اولنجيه دكين حركت اراديه سى ايله حركت ايتماسندن عبارتدر
حفظ صحتك معظم تدبيرى اوددعلى الخصوص بن طفولتده
سن صبايه

منفعت الاغذيه كتابنده رياضت ايچون بابنده
ايراد وفصول بيان اولنشدر حقيقتى بيان ايتمش
مراد ايدنلر محلنه مراجعت ايتسونلر. منه

سن صبايه انتقال ايدكلرى ايامده بالطبع انلرك كثرت حركتنه
ميل نامرلرى بولنور اولمدتلرده مناسب اولان رياضتنه مداومت
ايدرمك لازمدر تفصيلى بابنا منده معلوم اولور وچقان
ثنايادن ماعدا انياب ديدكلرى يه يشلرى دخى بيتمك علامتى
ظاهر اولسه مقدما ذكر اولنديغى اوزره طفلك اغزينه چيقمه سى
قتى اولان شيلر ويرمكدن حذر ايده لر زيرا طفل اول شيئى
چينمكه مشغول اولدوغى صوزنده بامر الله تعالى دشلر انزن
خلق اولنا جوق ماده يى تحليل ايدر واحتمالدر رطوغرى بيتمكه
مانع اوله اول حينده لازم اولان دشلرى بتاجه كى محله طوشان
بنيسى ايله تاوق ياغنى مزج ايدوب سورملوكه اولمحلك
سهولت ايله يارلماسى وبالطبع بتمه سى آسان اوله زيرا طوشان
بنيسى الخاصيه دشلرى بتنبور ودر وتاوق ياغى حار ولطيف
اولمغله بتورمكه معين اولور بو آكيبسى اولخصوصده
مجربانندر قاز واوردك ياغلرى وقايمق وكذا ياغى ايله
ايت اوزومى عصاره سى سوپرملك دخى نافعدر وچقان عمورز
ديدكلرى د يشلرى يارلوب انياب ظاهر اولسه باشلرينه
وبوينلرينه يا تعمش زيت ياغى اسيجق ايدوب سوره لر
كه اول طلالا باذن الخالق تقدس وتعالى اول محلك يارلماسنه
ودشلرك ظهورينه شدتلى مقاومتلرى سببى ايله باشه وبوينه

در عجوز عنانك تعبى ايله يعنى جعيد ايمش فتح عابن ايله
دشلرك ارادسنده اولان ايتر ديديكلرى. منه

فوائد غزنه نبچی طلتیف اسیجی اولغه عنا حدد
باکنی نبجی برمقدار اسیدوب بعده طلادده مو
مسیحی

حاصل اولان اغیانی دافع اولور ودماغ ونخاعلرینك سكركری
نفوذ بولنغله دشلری دخی قوت بولور ویکادر اطبا اول اثناده
زیت مغسولدن قولاقلرینه دخی دمله ده لوردیر بلورتاکه
دماغلرینك رطوبتنی دشی انلرینه انزرمك ایله اولسه
محلی ترطیب ایلیوب اعصاب دماغه قوت ویره صفت غسل
الزیت زیت یاغنك یایقنمه سنی برقاچ وجهله یازمشلردر
اما زهراوینك تصریفنده تصریح ایندیکی بودرکه برایچی
وطشره سی صرلی وآغزی کوچك برده قاخذ اولنه که دبنده
دخی دلکی اوله اوکه دلکی قپایوب غسلی مراد اولنان زیتی
اسیجق صو ایله ایچنه قویالر لکن بك طولدرمیه لرکه
چالقنمغه آسان اوله بعده اول برده غك اغزنی باش برمغی ایله
طوتوب زیاده تحریك ایده لر اندن صکره برمقدار زمان ترك
ایده لرتاکه یاغ صوینك اوزرینه چقا بعده دبنده کی دلکدن
صوینی اقیدوب تکرار اسیجق صو قویالر واول تکی عمل
ایده لر برقاچ دفعه عمل مزبوری اجرا ایله اول یاغ مغسول
اولوب رنکی دخی بیاض اولور فحال طفلك دشلری چیقلشوب
انلرك ایله برشیئی اصرمق ممکن اولسه حالبوکه اطفال اغزنه
کیرن شیئی چیکنمکه وبرمقلرینی اصرمغه مایل اولوردار اول
اثناده واجب اولان تازه بیان کوکنی یاك یایقیوب وقادیوب

طفلك اغزنه

طفلك اغزنه ویریله جك مرتبه پارچه پارچه قطعه لر دوزه لو
وبرشی چیکنمك استاد کره انك برقطعه سنی آغزنه ویره لر
اکر بیان کوکنك تازه سی بولنمزسه بیان بالندن ویره لر
انلری چیکنمه سی دش انلرینه قوت ویروب بالخاصه قرحه دن
ووجعدن منع ایدر کذلك اغزنی بال ایله وطوز ایله اوغمق
دخی دش انلری یاره اولمقدن وسائر وجع وعروضدن منع ایدر
شیخ رئیس امور مذکوره یی ذکر ایتدکدن صکره اطفالك
دشلری بتدیکی وقتده بیونلرینی طاتلی زیت یاغی ایله
وانك مثلی طاتلی یاغلر ایله اوغمق موافقدر دیدکلری
یایقندن دخی بیونلرینه سورلمك نافع اولدوغنی کوسترد لر
زیرا زیت عذب کالن برلمش زیتونلردن صقلنه دیرلر خام
زیتونلردن صقلنلرینه عذب تعبیر اولنماز الکار زیت انفاق
دینور امور مذکوره بیلندکدن صکره معلوم اوله که اطفالك
دشلری بتدیکی حینده عارض اولان امراضك بو محلده
ذکری مناسب اولمامغله امراض فصلنه تاخیر اولندیغی
مقدمها دخی ذکر اولنمشدی فحال اطفال تکلمه سر اغاز ایدوب
نطق روح افزا ایله باشلیه سلر لایق اولان اولدر که مخارج
حروفی آسان اولان الفاظ ایله ومزاجنه ملایم ادا ایله
تکلمنی تعلیم ایده لر حتی آسان وجهله سوز سویلمکه آلشه

بنفشه وبلفوج وبانلاغی دخی طلا ایدنیجه
اولنور
مسلم

سر اغاز تکلم

اكر كثرت رطوبتندن ناشی تكلمنده عسرت بولنورسه بعضی
اطفالده لسانك استرخاسندن ناشی تمتمه وفأفأه دیدكلری
بلنكلك عارض اولور سببنی معلوم ایدنوب اكا كوره
معالجه سنه اهتمام ایده لر اكر رطوبت بلغمیه دلك
سكرلرینی ارخا ایدیكندن ایسه دلنك دبنی واطرافنی
بال ایله وطوز ایله اوغمه مداومت ایده لر وهر اوده جه
باشنی اشاغه اكه لر حتی اغزینك لعابی طشره آقه واول
اثناده غداسنی كموت وسعتر وانلرك مثلی مجففات شیلر
ایله تربیه ایلیوب اغذیهٔ غلیظه دن صاقنه لر غرغره
ایتدرمك ممكن اولان صبیانده وبیوكلرده بو طبیخ ایله غرغره
ایتدرمك عجیب النفعدر صنعتی نوشادر وفلفل
وعاقرقرحا وخردل وبورق وزنجبیل ومویزج وصعتر
وجوزك اوتی وقورو مرزنجوش وملح نفطی بونلر سحق وطبخ
اولنوب صوینی ایله اسیجق اسیجق غرغره ایده لر اكر عسرت تكلم
دماغك كثرت رطوبتی شركتی ایله اولور ایسه اربابنه ایارج
لوغاذیا ایله تنقیه اولنور اما اربابی اولمیان اطفالك
باشلرینه وبیونلرینه مناسب ضمادلر اورلغه مداومت
اولنور انجمله بو تركیب ظاهر النفعدر صنعتی دار شیشعان
وكل قروسی وقفاح الاذخر وطباشیر علی التسویه اخذ

وسحق اولنوب بیاض صوغانی سركه سی ایله قاریلوب ضماد اولنور
اكر عسرتدن قطع نظر تكلمنك عادتا وقتی كچرسه ولعب
اولادن لسانینی دائما تحریك ایدوب احیانا تریاق فاروق ایله
دلك ایده لر اول صورتده تكلم ایچون الحاح اولنمق دخی مبالغه
اما رفق وملایمت ایله اولوب طفلك الم واذیتی ایله اولمیه
استرخاء لسان معالجه سنده یازیلان مداواتك دخی بن
مناسبنی استعمال ایده لر ازجمله مثرودیطوس وتجربیا مجونلری
مقدار قلیل استعمال ایتدوروب دلك لرینه دخی سوره لر بو
معجونك دخی استرخاء لسان معالجاتندندر اخلاطی كمونك
كرمانی ایكی مثقال فرفیون برمثقال دارفلفل یوز عدد حب
سحق اولنوب قاعده اوزره عسل ایله معجون اولنوب دلنی
انكلاوه لر وحرارتدن قورتولمدیغی صورتده نخود مقداری
استعمال ایتدوره لر دلك دخی نافعدر فی ان اطفال سن طفولیتدن
سن صبایه منتقل اولسه لر كه اعضالری استحكام بولوب
كركی كبی حركته قدرتلری بولندیغی مدتدن عبارتدر اول
مدت قاعدهٔ اسبوعیه اوزره معتدل المزاج اولان اطفالده
یدی یاشنك نصفندن میسر اولغله اكثریا اوچ بچق یاشلرنده
منتقل اولورلر اول ایامده اخلاقنك كوزل اولماسنه
دخی رعایت واهتمام لازمدر كه هر وجهله اعتدال كسب ایلیه

مطلب
حسن اخلاقنه سعی اولنمق

زيرا صبيان اول اثناده بعضى امور خارجيه ادراكنه طالب
اولوب لكن بدنلرى ضعيف وفكر وفراستلرى ناقص اولمغله
حقيقتنه واصل اولمدقلرى وحسن وقبحى اذعان ايده
مدكلرى اجلدن اكثريا انلره عارض اولان احوال رديه تخلقلرى
امرينه سوء تدبير اولنمقدن نشأت ايدر حسن تدبيرلرينك
طريقى صبيى بر غضب شديد وحزن وغم والم وير رشيلردن
وزياده قورقو عارض اولمقدن محافظه اولنمقدر واتك دخى
طريقى هر بار اوضاع واطوارلرينه تقيد وتأمل اولنوب آندن
واشتها ايتدكلرى اشيانى ممكن اولدوغى مرتبه احضار
ايدوب نفرت واكراه ايتدكلرينى نظرلرندن تبعيده سعى اولنمقدر
بومساعده دن صبينك هم نفسنه وهم بدنينه منفعت عظمى
حاصل اولور نفسنه عائد اولان منفعتك بيانى بودر كه كوچكلكدن
حسن خلق ايله پرورده اولدوغى اجلدن اخلاق حسنه
اكا ملكه اولوب منفك اولماز بدنينه عائد اولان منفعتك
بيانى بودر كه اعضاسى احداث نفسانيه دن حادث اولان سوء
مزاجدن سلامت بولور زيرا غضب شديد بدنى قزدوروب
حرارت توروان وير مكله سوء مزاج حاره يه مؤدى اولور
وخوف شديد بدنى تبريد ايدوب سوء مزاج بارده ايراث ايدر
سائرينك دخى هر برى سوء مزاج مناسبه مؤدى اولدقلرى

اسباب ستة دن اعراض نفسانيه بياننده مذكوردر
مصحح

مقرردر كه

مقرردر كه محلنده بيان اولنمشدر بو دخى متعارفدر كه
اخلاق مزاجه تابع اولمغله اخلاق حسنه اعتدال مزاجه
واخلاق رديه سوء مزاجه تابعه در اكا دلالت ايدر اما كاه
اولور مزاج اخلاقه تابع اولوب حسن وقبحدن بر خلقه اعتياد
بولنسه بدنده اول خلق معتاده مناسب مزاج حادث
اولور زيرا بركسه غضبه معتاد اولسه بدننده سخونت
حادث اولوب ذكر اولندوغى اوزره سوء مزاج حاره يه مؤدى
اولور واكر غمه مبتلا اولسه قورولق عارض اولور الحاصل
احداث نفسانيه ستة دن فرحدن ماعداسنده هر
برينك اعتياد وافراطندن امراض مناسبه حادث اولوب
فرحك دخى افراطندن فجأة اولمك واقع اولور عامة ناس
اكا شادمرك ديرلر اول اجلدن تعديل اخلاقه سعى ايتمك
نفسك وبدنك صحتنى حفظ ايتمكى مستلزم اولدى
احوال مذكوره بلندكدن صكره صبيانك احوالنه على
ما ينبغى تقيد اولنور ودخى اول بابده لازم اولان تدبير
قچان اويقودن اويانسه لر اولى واحسن اولان حمامه
قويوب كركى كبى غسل ايده لر بعده برساعت مقدارى كندى
حالنه قويالر بكنديكى كبى اوينايه آندن صكره بر مقدار ايمك
ويره لر بعده ينه اوينامسنه اجازت ويره لر اوكيدن

ايدرلر كه

زیاده مرادی اوزره حرکت ایندکدن صکره انهضامی مرتبه
طعام ویره لر اما غلیظ اولمیوب مقداری دخی کثیر اولمیه
زیرا امتلادن زیاده محافظه لازمدر اولکی خصوصده
مناسب اولان طعامی چوق کوسترویب آز ییدوره لرتاکه
کوزی طویوق ایله قناعت ایلیه و قبل الاغتذا طعام اوزرینه
صو ایچمکدن مهما امکن صاقنه لر اولکی خصوص بیوك آدملر
دخی محفوظدر اما صبیانده زیاده صیانت لازمدر و
بولانوق صودن دخی صاقنه لر که مثانه لرنده طاش و قم
متولد اولمیه کا قهجه قاوون و خیار چکرده کلرینك مستحلبنی
ایچوره لر بر مقدار رازیانه تخمی و شکر دخی ضم اولنمش
اوله و انواع اشربهٔ حاره دن جداً اصیانت لازمدر الحاصل
صبیانك سنی التی سنه یه بالغ اولنجه منوال محرر اوزره
تربیه ایلیوب بعده معلم ادیب تادیبنه تسلیم ایده لر معلملك
تعلیمنده و صبیانك تعلملرنده طباً و شرعاً و عقلاً لازم اولان
شروط و قیود و کندولرینه و والد و والده لرینه واجب اولان
مستحسن اولان اعمال و امور معاشلرینه دایر اولان سایر
احوال باب ثامنده بحسب الامکان تحریر و بیان اولندی
والله الموفق والمعین فصل عاشر ممه لوه عارض
اولان امراض و معالجاتی بیاننده در نسوانك ممه لرینه

سایر اعضایه

سایر اعضایه عارض اولان اشی و صوق شیشلر و سایر
علتلر دخی عارض اولور اما اکثری طغور مق جهتندن
و شدت علتندن نشأت ایتمکله انلرك دخی امراض و معالجاتی
بیانی تربیهٔ صبیانه راجع اولدوغی لجلدن مهما امکن تحریر
و تقریر اولندی معلوم اوله که ممه لر عشاق و سخیف و لونی
بیاض لحم غددی ایله اعصاب و عروق و شراییندن خلق
اولنمش بر عضو لطیفدر تغذیهٔ مولود جهتی ایله اعضاء
شریفه دن اولوب حمایت و صیانتی امور مهمه دن ایدوکی
اولدی اما سوء مزاج و تفرق اتصال و سایر آفتلردن بری
عارض اولدقده اول عضو لرده مندرج و منتسج اولان عروق
و شراییننك ملتفه لرنك کثرتندن ناشی معالجات و مداواتنده
صعوبت مقرردر و دخی قادر مطلق تعالی شانه انسانك
ممه لرینی کوکسنده و سایر حیواناتك ممه لرینی قارنلرینك التنده
خلق ایلمش ارباب حکمت اولدقلرینك بیاننده بحسب الطاقة
البشریه بولدقلری فایدهٔ جلیله دن بریسی صیانت قلب ایچون
اولمقدر که طبیعت دخی غایت و فقددر زیرا ممه لر مناسبتی ایله
کوکسك لحم و شحمی زیاده اولوب قلبی برودت و حرارت و سایر
آفتلره صاقنمقدن صیانت ایدر و دخی سایر حیوانات اکثریا
کوکسی اوزرینه اویومغله قلبنی حمایت بولنور اما انسانك

کوکسی اوزرینه اویوماسی نادر اولوب سایر اشکالده اویوده فکر
صورتنده محل قلب اولان کوکس معرض آفاته بولنمش اولوردی
بو تقدیرده بناءً رجالده سد ایچون اعضا خلقتنه احتیاج
بوغیکن ارکان آدمک ممه لری بولندیغنک حکمتی نسوانله
تناسب اعضا جهتندن خلقتلری برابر اولوب باحسن
تقویمده خلق اولنان انسانک تعدد اعضاده ارککی
دیشیسندن ناقص اولماسون ایچوندر دینلدیکندن
ماعدا صبیانک قلب حکمتی توجیه وجیه اولور اما قرشی
علیه الرحمه تشریحنده رجالده دخی نادراً سده احتیاج وعلی
طریق الندرة سدلرندن انتفاع امکاننی کوسترمشلردر
وانسان وحیوانک ممه لری وضعنده اولان مخالفتده یعنی
انسانک کوکسنده وحیوانک قارنلری التنده خلق اولندیغنک
حکمتنده اول فاضل وادیب فواید عظمی بیان ایتمشدر آن
جمله تحریر ایتدکلری فایدهٔ جلیله نک حاصلی بوکه ممه لرک
رحمه یقین اولماسی حکمتی اوفقدر زیرا انلره رحمدن
مادهٔ وصولی آسان اولورکه برقاج دفعا تسطیر اولندیغی
اوزره سده مبدل اولان قانک اکثری رحمدن صعود
ایدر واول عضو شریفله انسانک صدرلرنده وسایر حیوانک
قارنلری التنده بولندیغنک دخی لا یعلم الغیب الا الله حکمتی

بودرکه

بودرکه حیوانانک اولادی طوغدقلری آن حرکت ایدوب
ایاغ اوزرینه قیام ایدرلر اکر سؤال اولنوب انسان اشرف
مخلوق ایکن انلرک حین ولادتلرنده حرکت وقیامه اقتدارلری
اولمایوب سایر حیوانک قدرتلری بولندیغنک حکمتی
ندر دینلورسه جوابی خالق القوی والقدر تعالی شانه
انسانک دماغلرینی آلت ادراک خلق ایتمکله اول عضو
حکمت مدارده اوج بطن عجیبة الاطوار والآثار درج
ایلیوب اول بطون عبرت نمونده دخی بش عدد قوت وضع
ایلمش اول قوانک ادراکی دماغک رطوبتنی مقتضی اولمغله
جوهر دماغی رطب قلمش حالت طفلیده ایسه رطوبت زیاده
بولنمغله مدار حرکت اولان سکرلرک دخی رطوبت فضلیتنه
بولندیغی جهتندن حرکته اقتدارلری بولنماز سایر حیوانک
اول خصوصده انسان کبی دکللردر ذلک تقدیر العزیز
العلیم وامدکلری زمان ایاغ اوزرینده امارلر اولحالده
انلرک ممه لری قارنلری التنده بولنمق قدرته اوفق اولدی
اما اطفال انسان بتقدیر الله تعالی طوغدقلری آن دکل بلکه
برقاج زمان دخی حرکت وقیامه اقتدارلری اولمدیغی حالده
قوجاغه الوب قبضه ایتمکین امزرمک قادر لایزال جل شانه نسوانک
ممه لرینی کوکسلرنده خلق ایلمش الله تعالی اعلم بحقیقة الحال

الحاصل ممه لرك تشریحی مهما امکن بلندکدن صکره معلوم
اوله کم بعضی اطبا سُدُك مقداری مقتضای طبیعیسندن
از اولدوغنی وجوقلغنی دخی امراضدن عد ایتمشلردر
اندرك احوالی مقدم تحریر اولنوب بو محلده کندولرینه عارض
اولان بعضی امراضی ذکر اولندی **تجبن اللبن فی الثدی**
کاه اولور ممه لرده سد تجبن ایدوب پینر اولمغله منعقد
اولدوغی جهتدن جوملرینه ورم حار عارض اولور تجبنه
سبب سُدُك غلیظ وکثیف اولدوغی ایجوندر یاخود ممه
لرك مزاجی یاخود بدنك مزاجی بارد اولمغله منجمد اولوب
پینرسی اولدوغیدر یاخود ایکیسنك دخی افراط حرارتلرندن
ناشی سدك مائیتنی تنشیف وتحلیل ایتمکله تغلیظ ایتدکلری
ایجوندر یاخود طفل برخوش مص ایدمیوب مرضعه دخی
احوال بلدیکی اجلدن صقیوب امدادی ایتمازیا آخر بیره
صاغمغه عقلی یتشمز اول اجلدن ممه لرده محتبس اولوب
غلظت حاصل ایتمکله تجبن ایدوب ممه لری شیشوردیکی
ایجوندر علامتی سُدُك احتباسی وممه لرك بکلکلی ووجعی
ولونی قرمزی اولدوغیدر **العلاج** اکر تجبن تورمه
سبب اولوب ممه لرده شیش ظاهر اولورسه علاجی مرضعه نك
مزاجینی اعتدال کتوروب اغذیه لوه واشربه مداومت

ایندوروب

ایندوروب اکر فصد اقتضا ایدرسه فاك الالو وممه لر اوزرینه
طلالر وضمادلر اوریلوب اقدم مهما امکن اوزامق ابتدا وتزاید
وانتها وانحطاطی اقتضاسی اوزره هر وقته مناسب اولانی
اوره لر اولا خالص سرکیه صوغانوب بر مقدار اسجق
ایتدکدن صکره یاك ستکری بانوروب تکرار تکرار اوزرینه
قویالر یاخود خرماجه دوکوب واتمك ایجنی دخی سرکه وصو
ایله مزج ایدوب ضماد ایدرلر ونعناعی سحق ایدوب سرکه ایله
اوره لر اکر حرارت شدید اولورسه باقلا اونی وارپه اونی
ومغاث دیدکلری کوکك سحیقنی عرده صادیسی ایله ضماد
ایدرلر لعابات بارده وادهان بارده وشمع مصفا ودخی
یاش کشنیز طلا ایدرلر کذلك تبرید ایدوب وجعنی تسکین ومواد
دوکلماسنی منع ایله ضماد خصوصنده بقله حمقانك دخی
نفع عظیمی وارد ر وعلت حاره ده ادویه محلله دن هر کز خلل
خمریکل یاغی ایله مزج ایدوب طلا ایدرلر یاخود عنب الثعلب
پیرغنی دوکوب منفرداً ضماد ایدرلر یاخود کاکنج پیرغنی
وعنب الثعلب وحنه پیرقلرینی مجموعنی دوکوب یاقی ایدرلر
یاخود عصاره لرینی الوب طلا ایدرلر خصوصا اول
عصاره یه بر مقدار مرتصافی وزعفران ضم اولنسه نفع عظیمی
مشاهده اولنور مرض انتهایه بولوب حرارت ساکن اولدوغی

کاکنج دیمکی عنب الثعلب صنفندندر اکا نیکی اکثر کوکنه کوکنده دیرلر
مسیحی

جینده محلل ضمادلر اوروه لر ازجمله کتان تخمی و بابونه چچکی
واکلیل الملك وسمسم هر بریندن برابر اخذ و سحق ایدوب
بال موی وکل یاغی ایله ضماد ایدرلر تا که مواد تجمع ایلسه
منضج وملین لعابلر ضماد اولنه بو ترکیب غایت نافعدر
صنعتی بوری تخمی وخطمی وکتان تخمی لعابلرینی علی السویه
اخذ ایدوب بر قاچ دانه قورو انجیر دخی وکرلر بعده جمله سنی
مزج ایدوب ممرلرك اوزرلرینه ضماد ایدرلر ضمادك هر بار
تجدیدینی تکریری لازمدر دکر البتة التی ساعتده بردین تصکره
یاخود اون ایکی ساعتده بر تبدیل اولنوب یکرمی درت
ساعتی تجاوز ایتدرمیه لر غدد الثدی عن التجبن کاه اولور
سدك تجبنی ایدوب بینوسی اولور وغددن ممه لره غدد یعنی
کوملك عارض اولور علاجی محلل صولر نطول اولنمقدر
ازجمله یازی عصاره سنی زیت یاغی ایله سوره لر ودخی
ادرار لبن ایدن ادویه نك جمیعی سی تجبنی باردی محللدر
ضماد اولندقده سدك غالباً سنی دفع ایدر ازجمله حفره اتدن
بابونج وشبت ونمام وحلبه وقیسوم وجندبیدستر
مثلی وادهانندن سوسن یاغی ونرجس یاغی وقسط یاغی
طلا اولنه بو دخی ادویه جیده معتدلهدندر صنعتی
خنزحواری ادیراونی جرجیر حلبه خطمی کتان تخمی

هر بریندن بر قسم اخذ و سحق اولنوب مناسب صولر ایله ضماد
اولنه تجبنه مانع اولان ادویه دندر که بال الموم مخلوط دهن خیری
ودهن نعناع یاخود انلرك امثالی ادهان لطیفه ایله مزج ایدوب
طلا ایدرلر الورم فیهما من رض کاه اولور ممه لره اورمقدن
ورم عارض اولور سببی ضرب اولنمقدن ناشی مواده منصبه
اولدوغیدر العلاج ابتداءً تقویت عضو وردع مواد ایچون
اونم چکردکی ومرجان ومرسین وسرو یپراقلری سحق اولنوب
بنه مرسین صوبی ایله ضماد اولنور اکر متحلل اولورسه فبها
والا اکر ماده مجتمع اولورسه منضج ضمادلر اورلور بعده
فرحسنه معالجه اولنور کاه اولور ممه لرده سدك تجبنندن
وممه لره ضرب اصابتندن قطع نظر اسباب اخردن شیشلر
ظهور ایدر اول شیشلر یادموی یا بلغمی ویا صفراوی اولور
آز اولور سوداوی دخی اولور زیرا ممه لر سد مسکنی اولغله
رطوبتلری غالبه اولدوغی ایچون سودا وبی نادر اولور اکثر
ممه لرده اولان اورام دم ایله بلغمدن مختلطه اولور بس انلرك
اسباب وعلاماتی سائر اعضاده اولان اورامه قیاس ایله بیلنوب
مداوات لازمه لری ایله معالجه اولنور اکر ورم حارة اولورسه
ابتداسنده سکنجبین ایله بقلاد او نی اوروه لر یاخود سرکه
ایله کل یاغی طلا ایدرلر نته کیم ذکر اولندی ودخی نیلوفر چچکی

وبنفشه چچکی ومرجمك اوتی وعنب الثعلب ییراغی مفرداً
ومرکباً سحق اولنوب کلاب یاغی ایله ضماد ایدرلر وورمک تزییدی
محلنده مقدم ذکر اولنان ضماد ونطوله حلبه واکلیل الملك
وبابونج ضم اولنور انتهاسی زماننده بو اوچنه قصر اولنور که
صرف محللدرلر اگر وورم بارده وبلغمیه اولورسه کرفس
وبابونج کذلك مفرداً یا مجتمعاً دق اولنوب رازیانه یاخود
کرفس عصاره لری ایله ضماد اولنه بعده مقدماً ذکر اولنان
حار ضمادلره تقید اولنه وجع الحلمه اگر نریانك حلمه لرنده
یعنی اوجلرنده که طفلك اغزینه گیرن محللدر وجع ظاهر اولورسه
اولا اولمرضعه فصد اولنوب بعده اوزرینه صندل واقاقیا
طلا ایدرلر وسائر مداوانده دخی تقید لازمدر حتی سرطانه
مؤدی اولمیه صلابة الثدی گاه اولور ثدی لرده یاخود
برنده ورم صلب یعنی قتی شیش ظاهر اولور اگر اول ورم اول
بیشاق ظهور ایدوب کندنجه صلابته مائل اولورسه ابتدا
سنده شراب نقع اولنمش برنج اوتی طلا ایدرلر یاخود بنفشه
یاغی وبمروه صاریسی وکثیرادن برر مقدار مزج ایدوب
ضماد ایدرلر اگر اول ورمه زیاده صلابت حادث اولورسه
بالموم وکل یاغی وقطران مزج ایدوب طلا ایدرلر کاهی
صمغ اودی دخی ضم اولنور بعضی صلابت بالکز مازی

بیراغنی وکوب زیت یاغی ایله طلا اولنسه متحلل اولور لکن
مثلث عنبی یاخود کسکین سرکه موورتی ایله منتفع اولور
سلع الثدی سلع بر غلیظ شیشدر آنك ایله دریکی اراسنده
ظاهر اولور اما متصل اولماز اخر غلافی ایچنده اولور ویاپشوب
تحریك اولنسه هر طرفه تحریك ایدر ابتدائی معالجه اولنمسه بیوب
قاریوز قدر اولور واکثریا بلغم غلیظدن تولید ایدر دورت
صنفدر شحمیه وعسلیه واردها الجبنیه وشیرازیه دیرلر
وجه تسمیه لری ظاهردر وسائر اعضاده حادث اولان اورام
ممرلرده دخی حادث اولور دیلندیکنه بناء ممرلرده دخی
دورت صنفدر هر بری عارض اولدوغی مقرردر ناموق
الحروف فقیر انلودن بر فاچنی گوردم وعلاجلرنده عظیم
زحمت چکدم زیرا عضو سخیف اولمغله معالجه سی مشکلدر
العلاج جمیع انواعنك علاجی برندر بلغم غلیظلدن تنقیه
ایدوب اوزرینه محلل ضمادلر مداومت اتمك ایله ممکن
اولور ازجمله دُرُست یابلمش داخلیون ترکیبنك نفعی
مقرردر سائر معالجه سی غدد علاجی ایله معا ذکر اولنه
غدد الثدی غدة نك ترکیبه سی بوزدر ابدان انسانده بولنان
بزلر ایکی نوع اولوب بری طبیعی اولور اغز ایچنده دلك
دبنده وممرلرده واوعیه منیده وسائر اعضاده بولنانلر کبی

بریکه دخی غیر طبیعی درکه بلغمدن و فضول غلیظهٔ سوداویدن
حادث اولور سلعه مثللو غلیظ شیشلردر سلعه ایله فرقلری
غدّه سلعه دن بك اولور و سلعه کبی کندکجه بیومز وکیسه
ایچنده اولمز العلاج علاجی یعنی ایله سلعه علاجی کبیدر شیخ
رئیس ممه لرده حادث اولان سلعه و غده نك اجود دواسی
تازه شفتالو یپراغی و تازه سذاب یپراغی علی التسویه اخذ
ودقّ اولنوب ضماد اولنمقدر اکر اول سلعه و غدد بلوغ محلنده
ظهور ایدن تکعّبدن باقی قالمش ایسه یاخود تکعّبدن صکره
حادث اولوب لکن محللات ادویه لره عصیان ایتمکله متحلل
اولمامش ایسه واجب اولان دخی کوچك و تازه ایکن اول
محلی سرینزالت ایله یاروب و سلعه و غده نك ماده لرینی
اخراجدن صکره شق اولنان محلی دکمك واوکولدیجی مرهملره
مداومت ایتمك ایله اولور دیمشلر اما ممه لری یارمق تشریح
شناس اولوب صنعت جراحیده غایت استاد اولمغه محتاجدر که
ایچنده ملتقا اولان اعصاب و اورده و عروقك محللرینی
بلمش اوله بلوغ محلنده ظهور ایدن تکعبدن بقیه دیدیکمز
تکعب بلوغ اوقاتنده ممه لرك آغر شیشلنمه سنه دیرلر زیرا
انسانك حین ولادتنده ممه لری کوچك اولوب بلوغ زماننده
دکین بامر الله تعالی اولحال اوزره قرار داده قالور بلوغ

مطلب
بیان معنای تکعب

مطلب
انسانك حین ولادتنده بامر الله تعالی
ممه لری کوچك اولوب بعد البلوغ
بیودیکنك حکمتی

وقتی کلدکده

وقتی کلدکده طبیعت باذن خالقها الآت تناسله سخونت و یبوست
رطوبات منویه و طمثیه یی تحریك ایتمکله آلات تناسل ایله
ممه لرك بینلرنده اولان مشارکت عروقیه دن ناشی اول
رطوبتلردن ممه لره بخار صعود ایتمکه باشلوب هر بار اول بخار ممه لره
واصل اولدقجه انلرك برودت و سخافتی اولمغله اول بخارك
اکثری کثافت حاصل ایدوب لحم و شحمه منعقد اولور قجان
آلت تناسلك حرارتی مشتد اولوب بخارده دخی کثرت
بولنسه ممه لرك بیومه سنده دخی تفاوت بولنور اما رجالك
شدت حرارتلرندن ناشی اول بخار بالکلیه متحلل اولدوغی
اجلدن ممه لری بیومیوب نسوانك حرارتلری ضعیفه ودم
طمثلری کثیر اولمغین بیوییب طبیعتلری مقتضاسنجه
عظم تحصیل ایتمکله وقت حاجتده سد تولیدنه مستعد بر
عضو سعید اولور فتبارك الله اللطیف المجید پس بعضی
نسوانك ممه لرنده وقت تکعبدن خلاف مقتضای طبیعی
سلعه و غده باقی قالوب محلل ضمادلره عصیان ایتدیکی صورتده
جراحت ایله علاج اولنور دیمشلر دبیلة الثدی قجان ثدیده
اورام جمع ایدیجی ورم عارض اولسه انضاجنده بو ترکیب
ادویه جیده دیرلر صنعتی کتان تخمی سمسم بیاض کوکی
میعهٔ سائله یجی قفی کوکرجین ترسی نطرون راتینج یعنی جام

سافزی بونلر علی التسویه اخذ وجمع اولنوب علی حسب ما یوجبه
المشاهده شیروغن وخیری یاغی وصمغ ایلکی ایله ضماد اولنه
یعنی ابتدا شیروغن بعده یازیلان یاغلر ایله ضماد اولنور واکر
طبیب حاذق دیلرسه میبختج یعنی مثلث ضم ایده واکر یاره مغه
محتاج اولورسه یاره زیر ایسایر اعضاکبی جراحت مکتنه متحمل
دکلدر یوزنی ایله یقند اولنمق لازمدر قروح الثدی والاکال
منه مقعدن ممه‌ده قرحه ظهور ایلیوب یا خود آکله پیدا اولسه
علاجنده اهتمام تام لازمدر بوننده بیر شیخک مختاریدر
صنعتی نبیذ عفصدن یکرمی رطل اخذ اولنوب ایچنه
بر رطل سماق وبارم رطل طالن بولمامش نارنی وبارم رطل
سلیخه وبر رطل سرو قوزه لغی اصلرده لو تمام یکرمی کون
طوره بعده نصفی کیدنجه قاینه ده لو وقایتر لکن سرو
اغاجندن بر بیچه یا خشب پاره سیله قارشدروره لو بعده
انزوب تمام مرهم ایند کرندن صکره سونجه تکرار نرم آتشده
قویب آهسته قیناده لر بر مقدار قویلوب بخین اوله بعده صرجه
قابده حفظ ایلیوب بحسب الاقتضا ضماد ایده لو بو مطبوخ
ممه لردن ماعدا اغز ولسان وغیر یلری کبی اعضاء رخوه ده
عارض اولان قرحه لری واکله لری دخی منع ایدوب اصلاح ایدر
الله الشافی بکار اطبا امراض ثدی ده زیاده اطناب ایتمشلردر

بو محلده

بو محلده تطویلدن اجتناب اولنوب بو مقدار بیانه اهتمام
اولندی الله تعالی اعلم باب سادس اطفاله عارض اولان
امراض بیاننده اولوب دورت فصلی مشتملدر فصل اول
صبیانک سرلرینه تقدم امراض جزئیه لری واول امراضک
اسباب وعلامات ومعالجاتی بیاننده در بونلرک اقدم
مواضع متعدده ده ذکر اولندیغی اوزره علم طبک غایتی
واول فن جلیلک تدوینندن وتعلم وتعلیمندن ابدان
انسانه عاید اولان فایده سی صحت موجوده یی حفظ ایتمک
وزایله اولدوغی صورتده اکا مماثل اولور صحت اعاده
اولنمقدر وصحتک کمالی وکماللدن نقصانی جهتی ایله تعدد
وانواعی بولنور اما انک ایچون امراض کبی فصول وابواب
بیانی مشدر ولکن امراضک اجناس کثیره سی اولمغله بعضیسی
جمیع بدنه عام وشامل اولور انواع سمته لو کبی وبعضیسی
اولکونه عام وشامل اولماز اما عضو واحده دخی مخصوص
اولمایوب هر قنغی عضوده اولورسه اولسون حلولی
ممکن اولور انواعی چیبانلر وشیشلر واغریلر کبی بعضیسی
دخی باشدن ایاغنا ینجه هر بر عضوه مخصوص اولور
صداعک باشه وقولاق اغریسی وخناقک بوغازه مخصوص
اولدقلری کبی انکچون اطبا جمیع اعضایه عام اولان جنسنه

امراض کلیه وامراض عامّه تعبیر ایلیوب هر برعضوه مخصوص
اولان امراض جزئیه وامراض خاصّه اطلاق ایتمشلردر و
امراض خاصّه امراض عامّه دن کثیر اولمغله امراض خاصّه یی
تقدیم ایده کلمشلردر بو محلده دخی انلره اقتداء صبیانك
امراض جزئیه لرینی احوالنی تقدیم اولندی الله الموفق
الی صواب التدبیر معلوم اوله کم اطفالك معالجه لری ایکی
وجهله ممکن اولور بری کندی نفسلرینه و ایکنجی مرضعه
لرینه تدبیر اولنمقدر اما کندولرینك ابدان وقوالری ضعیفه
اولمغله دوا استعمالنه لیاقتلری اولمیوب مرضعه لرینه
تدبیر اولنمق مختار اولور زیرا اطفالك امراضلری اکثریا
مرضعه لرینك احوالنه تبعیت ایله عارض اولور انکچون
علاج صبیانده مرضعه مداواتی تقدیم اولندی تاکه انلره
ویریلان غدا ودوانك اثاری شدّ وساطتی ایله اطفاله
واصل اولوب انتفاع حاصل اوله اذ جمله امزورن خاتونده
قان غلبه سی بولنورسه فصد ویا حجامت اولنور اکر سایر
اخلاط غلبه سی وار ایسه مناسب دوالر ایله استفراغ
اولنور اکر اسهالی وار ایسه حبس اولنوب یبوست وانقباض
بولندقده دفع اولنور باشنه بخور صمغ جاودن مرضعه نك
دخی بخاری منع واعضاء تنفسی اصلاح اولنور سوء مزاج

یعنی کادیجه اوردونغ وعینکان قطع نظر نفس
امر یعنی علاج اولنمسه

یعنی لعلة اسهال مبتلا
اولمش ایسه

بولنورسه

بولنورسه کذلك مناسب غدالر ودوالر ایله معالجه اولنور
اکر بحسب الاقتضا مسهل ویرلمك لازم یا خود بطبعها اسهال
واقع اولمسه یا قوصمدرمق اقتضا ایلیوب یا خود بطبیعتها
قوصمق عارض اولمسه لایق اولان اصلاح مزاج ایدیجه طفلی
اخوم مرضعه امزرمکدر الامراض الجزئیه العارضه
للصّبیان شیخ رئیس امراض صبیانی قانونده کتاب اولدن
اوچنجی فنده مولودك تدبیر وتربیه سنه فصل ایله ذکر ایلدکلری
تعلیم اولدن اوچنجی فصلده تحریر ایتمشلردر ولکن لعضو عضو
عارضه اولان امراض جزئیه یی تمامه ذکر ایتمیوب جمیع بدنه
عام اولان امراض کلیه لرینی دخی انجق شهرت شعار اولانلرینی
امراض جزئیه لری ایله معا الاعلی الترتیب تحریر ایلیوب ماعداسنی
کتاب ثالثه ورابعه حواله ایتمشلردر اما بوندبیر المولود
عنوانی ایله مسمّی ومعلم اولان تالیفده بالاصاله صبیانك
صحت وسلامتلری مقصوده اولمغین امراضلری جمع وترتیب
اولنوب مهما امکن معالجه ومداواتلری دخی تحریر اولندی
تاکه تدبیرلرنده سهولت بولنمغله صحت وسلامتلرینه موءدی
اوله الله الموفق وللمعین بونده اقدم بر فائج دفعا بالمناسبه
ذکر اولنمشدی ان شاء الله المولی خاتمه ده دخی مفصلا بیان
اولنور انسانك عمرلری یعنی ترکجه یاش تعبیر اولنان مدت

حیانلری اوّلا دورت قسمه منقسم اولوب سنّ نما وسنّ
وقوف وسنّ کهولت وسنّ شیخوخت تعبیر ایدرلر سنّ
نما که اطفالک وجوده کلدکلری سنه دن بیومه لری تمام
اولنجیه دکین مرور ایدن مدتدن عبارتدر دکرا ولنور بیله
قریب زمانده اتمام بولور آنی دخی بش قسمه تقسیم ایدوب
سنّ طفولیت وسنّ صبا وسنّ ترعرع وسنّ غلامیت
وسنّ فتی دیرلر تقسیم مذکور بلندکدن صکره معلوم اولدکه
استاد الاطبا اولان ابقراط فصولنده اوچنجی مقاله سنده
صبیانه سنّ نمانک بش قسمندن هر بر مدتنده عارضه
اولان امراضی علی حدة تخصیص وتعداد ایلیوب اوّلا اطفاله
طوغدقلری اثناده آغز آغریسی وقوصمق واوکسرمک
واویومامق وتفزع یعنی قورقو ایله اغلمق وکوبکلری
شیشمک وقولاقلرنده یاشلق ظهور ایتمک عارض اولور
چیقان دشلری بتمک یقین اولسه مضیض اللثه یعنی
دیش اتلرنده آجیمق ایله معا کچیشمک وحمیات یعنی اول
زمانه مخصوصه اولان سیتمه لر وتشنج یعنی اعضالری
کوللمک ویورکلری سورمک علی الخصوص دشلری بتدیکی
محلده وسمزجه اولنلرده واول زمانده دکین الکثریا طبیعتلری
بک اولان طفللرده دشلری بتدیکی حینده بورک سورمه سی

عارض اولور

١٥٦

عارض اولور چقان اوله مدتی دخی تجاوز ایلیوب سنّ صبایه
واصل اولسه لر بوغزلری شیشمک وقفالرینک خرزه لری
ایچری داخل اولمق ودبو یعنی ضیق نفس وحصاة یعنی
قاووقلرنده قوم پیدا اولمق وقرنلرنده صوغلجانلر وسایر
قوردلر تولد ایتمک وسکالو وصراجه لر وسایر بر آلر عارض
اولمغه مستعد اولورلر چقان اوله مدتی دخی تجاوز ایلیوب
قاسیقلرنده قیل بتمک زمانلرینه قریب اولسه لر انلره
بوندن اقدم ذکر اولنان امراض کثرت اوزره عارض اولور
انلردن ماعدا احمیات طویله بر وبورونلری قنامغه مبتلا
اولورلر بعده وسنّ شباب وکهولت وشیخوخته
دخی کثیر الوقوع اولان امراضی ذکر ایتمشلر اما بو مجموعده
اکثریا صبیانه عارض اولانلرک تحریرینه اهتمام اولنمغله
انلر نقل اولنمادی اولا استاد الکل ترتیبلرینی نقلدن
غرض صبیانه سنین نمالرندن هر بر مدتنده اکثریا ذکر اولنن
امراض عارض اولورکن بر مولوده اشتغال ایدن کمسنه لرک
اول امردن معلوملری اولمق ایچوندر بو قسمه همان مرضلرک
بونلر دردیمک دکلدر الحاصل صبیانک امراض جزئیه لری
سرنا بتقدم علی الترتیب تحریر اولنمق قاعدهٔ مقننهٔ فن
طبه مناسب اولدیغندن ماعدا هر وجهله طبعه دخی

اوفق اولمغين مهما امكن ترتيبه سعى اولنوب امراض رأسدن
ابتدا اولندى كبار اطبادن جامع متفرقات فن طب اولان
محمد بن زكريا رازى عليه الرحمه جالينوسدن نقل ايتديكى
اوزره امراض رأس اولا بش قسمه منقسم اولوب هر قسمنده
امراض عديده بولنمشدر اول بش قسمك اولكيسى شول
مرضلردركه سببلرى نفس دماغده ياخود حجابلرنده يا خود
دماغ ايله حجابلرك جملهسنده تفرق اتصال حصولى ايله
ورملريعنى شيشلر عارض اولدوغيدر قرانيطس وليثرغس
وسبات سهرى مثللو ايكنجى شول مرضلردركه دماغده
بخار ردى ياخود اخلاط رديه اجتماعندن عارض اولور
مالنخوليا ومانيا وقطرب ونسيان وبلاهت وسبات
مثللو اوچنجى شول مرضلردركه دماغك بطونلرنده اخلاط
رديه بلغميه اجتماعندن حادث اولور كابوس وصرع
وسكته مثللو دوردنجى شول مرضلردركه الات حس وحركت
اولان اعصاب وعضلاتده رطوبات فضليه اجتماعندن
ظهوره كلور اختلاج ولقوه وخدر ورعشه وفالج
وتشنج وكزاز كبى بشنجى اسباب مذكورهدن ومجرد
سوء مزاجدن وساير سببلردن حاصل اولان صداع
انواعيدر پس امراض رأس اجمالا بيلندكدن صكره معلوم

اولدكده انلودن

اولهكه انلردن صبيانه بعضيسى عارض اولوب اكثرينه بر
مقتضاى طبيعت استعدادلرى وبحسب السن تحملترى
اولمامغله بعنايت الله تعالى حصولندن محفوظ اولورلر از جمله
اطفال ايچون صداع يعنى باش اغريسى يازلمامشدر زيرا صداع
يعنى باشك اجزاسى اعتبار اولنان عضولرده واقع وجع
واله ديرلر الم دخى لذتك مقابلى اولمغله قواى مدركهنك
كندى قتنده آفت وشر اولان شيئ ادراكنه اطلاق اولنور
پس اطفالده اولان الم بولنديغى صورتده دخى ادراكنه وتعبيرينه
قادر اولمدقلرى اجلدن انلرك امراضلرنده صداعه تعرض
اولنمامشدر وارباب تشريح باشك اجزاسنى التدن يوقريه
چيب جوره تعداد اجزاسنى مشتمل ايسه انلرك اعتبار اتمشلردر
يعنى باشك طشره سنى احاطه ايدن جلددن والتنده كى
ات ودخى التنده كى پرده وانلرك التنده باشك ديوار كبى
وسقفى منزلهسنده اولان اكى پاره كميك وكميكلردن ايچريده
اولان صلب ورقيق تعبير اولنور ايكى پردهلر ودماغك
كندى جوهرى والتنده اولان شبكه وقاعده دماغ اولان
كميكدن اعتبار ايدوب ولجمليه باش اطلاق ايدرلر
اكا بنا كوزلر وقولاقلر باشدن معدود اولمامغ ايله كوز
وقولاق اغريلرينه صداع دينلمدى وباشك هيئت

طبیعیسی معروفدر لکن بعضیسی بالنسبه بیوك و بعضیسی
کوچك اولور معتدل اولانی و بالطبع بیوجك اولانی ممدوحدر
اما العلة بیومه سی امراض صعبه دن اولدوغی مقرردر
عن قریب اسباب و علامات و معالجاتی ذکر اولنور بو محلده
امراض دماغیه دن عطاس تقدیم اولندی زیرا اغسر مقده
راحت و منفعت مقرر اولوب صلنده دخی اغسرمق علامت
وجود حیوة اولمغله امراض دماغیه بیاننده انك ایله
افتتاح اولندی الله الشافی العطاس عطاس ترکجه
اغسرمغه دیرلر دماغك کندویه و تولجیسنه عارض
اولوب اذیت ویرن شیئ دفع ایجون ایلدیکی حرکتدن
عبارتدر پس کاه اولور صبیانه چوق چوق اغسرمق عارض
اولور سببی باشلرینه صوق اصابت ایلدیکیدر زیرا انلرك
باشلری رحمك حرارتنه معتاد اولمغله صوق اصابتندن
دماغلری متأذی اولور کاه اولور دماغلرنده فضلات
مجتمع اولمغله متأذی اولوب انی دفع ایجون حرکت ایدر
انکچون عطسیه صرع صغیر و صرع عطسه کبیره دیرلر
ان شاء الله الصرع بیاننده ذکر اولنور علاجی صوغنی دفع
ایدوب اسیجق طوتدلر و بادروج غبار ایدوب انلرك بر مقدار
بورونلرینه اوفوره لر تا که مقدم دماغلرینه واصل اولوب

العطاس بالضم من العطسة ایکنجی ... بابدان اعسر شئ ... انفلق الطاء
معناسنه در و فی بابه فالعطاس اعطس الفصیح ... غیم
والعطس بوزن المجلس الانف و ... لغت

عطاس بر اجحوده اطبا بیاننده عظیم فصل وفال و ایراد ... ایدر
اقل خصوصه باشغنه دماغ ... الشیف انسکلر در
عجیب ... امرنده مفصلاتنه مراجعت ایده لر
مستعلمی

برودت و رطوبتنی ازاله ایلیه و مرضعه سنه اگر ممکن اولورسه
کندوسنه دخی مسخن جلالبلر ایچوره لر شیخ رئیس کاه اولور
اطفالك اغسرمه لری دماغلرینك تولجیسنده اسی شنش عارض
اولدوغندن نشأت ایدر دیمشلر شارح قرشی علیه الرحمة اولك
خصوصی استبعاد ایلیوب اگر ورمدن اغسرمق لازم گلسه
سرسامه مبتلا اولنلر زیاده اغسرمق گرك ایدی دیو برودت
اصابتندن اولدوغنی ترجیح ایلمشلر علامه انلره جواب
ویرمشدر اما سببی اسی شنش اولدوغی علامتی ایله بلندکده
صکره باشنه مبردات طلا ایتمکله معالجه اولنمق لازمدر
از جمله هندبا و باش کشنیز و فیه فوروغی عصاره لرینی
طلا ایلیوب گل یاغی و بنفشه یاغی سوره لر و صبیانك
بالدرلرینه حجامت ایده لر لکن اگر اسی شنشدن اولمیوب
صوق اصابتندن نشأت ایتمش بولنور ایسه مبرداتك ضرردر
عظیمی مقرردر سببی بلمکده زیاده اهتمام ایده لر عظم
الرأس کبار اطبای مغاربه دن خلف ابن عباس زهراوی
علیه الرحمة تصریف نام تألیف جلیلنده تصریح ایتمشلردر که
بعضی اطفالك باشی هیئت طبیعیه سندن بیوك تولد ایلیوب
کندکجه دخی بیور بالآخره سبب موتی اولور بن گوردم بر طفل
باشی بیوك تولد ایلدی و کندکجه طولا و عرضا ازدیاد بولوب

برنی کتورمدن قالدی بعده فوت اولدی بعضی اطفال الصغیر
الرأس تولد ایدوب بعده بیوروهیئت طبیعیسنه واصل
اولور و بعضیسی صغری اوزره قالور یعنی سن نماسی تمام
اولنجه سائر اعضاسی ایله باشی دخی نشو و نما بولور اما نماسی
تمام اولدقده باشی بدننه نسبت بنه کوچك قالور الحاصل
مریضا بیوماسنه سبب باش کمکلرینك ایچنده ریح غلیظ
تولدندن یاخود مائیت اجتماعندن اولوردیمشلر اسباب
وعلاماتنی صاحب نجیب الدین السمرقندی علیه الرحمه دخی
عینی ایله ذکر اولندیغی اوزره تصریح و تفصیل ایلیوب
باشك بیومه سی باش کمکلرینك التنده ریاح غلیظه یاخود
رطوبات فضلیه اجتماعندن باشی قبائل رأسك بر برینه
اولشدیغی محلده اولان بیولر آچلوب متفرق اولدوغندن
نشأت ایدر دیمشلر اولکه بیولره درز دیرلر کیمی ظاهر
وکیمی خفیده ظاهر اولانلره اکلیلی و سهمی و لامی تعبیر
اولنور اولکه درزلر بعضی دریسی چوریمش قفا الورده نمایاند
کره لا تشبیه بقرجیلوا بریق و طنجره مثللی اوآنی دوزردکلونده
بر برینه اولشدردقلری بیولرکبیدر اول بیولر آچلوق ایله
کمکلر التنده اولان ریح و رطوبت طشره خروج ایدوب
باشك دریسی ایله کمکی اراسنه نفوذ ایدر اول اجلدن

باشی بورو

باشی بورو ابن جمیع تنقیح قانوننده عظم رأسه ریح الصبیان
دخی دیرلر دیمش عن قریب اولدیغی ذکر اولنور العلاج اولا
مرضعه سنك مزاجنی تعدیل ایتمه سی ایدوب مناسب ملینات ایله
تنقیه لر ایده لر و ریاح و فضول غلیظه تولید ایتدورن اغذیه دن
محافظه ایده لر و طفلك بورونلرینه معطس شیلر تقطیر
ایدوب باشنده محلل یاقیلر قویالر آغسرتق ایچون اسباب
وعلامات شرحنده نفیسی مرحومك مختاری بودر صبر
و کندروس و زعفران هر برسندن بر جزء اخذ و سحق
اولنوب مرزنجوش صویی ایله بورننه تقطیر اولنه زیرا
طفل ایچون تعطیس عملی ممکن دکلدر انجق بورننه
آقیدیلور اکر تعطیسی ممکن اولور مرتبه ده بولنورسه
قاعده اوزره عمل اولنور و اول خصوصده آجی بادم یاغی
و طورق اوتی یاغی تقطیر اولنق دخی نافعدر ضماد لردن
بو ضماد صاحب تعریفك مختاریدر صمغ کوندلك انزروت
سکبینج بادم اغاجی صمغی علی السویه اخذ و حل اولنوب
آجی بادم یاغی ایله یقوا ایده لر و اوچ دورت کونده بر تبدیل
اولنه زیرا چوق دوردقده احتمالدر تعفین ایتمکله دماغه
ضرر ویره ضماد آخر قابلوسمکلر بر حکی جمع و دق ایدوب
مرهم کبی اولدقده بر مقدار کوندلك مزج ایتمکله ضماد ایده لر

بو ضماد تعجیلا تبدیله محتاجدر ودخی حب الرشاد دیدکلری
تره تخمی عروق الصباغین دیدکلری قزل بویا علی السویه اخذ
وسحق اولنوب آجی بادم یاغی ایله ضماد اولنه سقوط خصوه صنده
قورد اودی یاخود قورد دماغنه بر مقدار مرتصافی
ضم اولنوب بورننه تقطیر اولنمق دخی نافعدر اکر بونلر ایله
سود منداولمزایسه عمل بدایله معالجه اولنور ننیری طبیب
لبیب جراح کامله مفوضدر بیوماسندن قطع نظر اطفالک
باشلرنده مجتمع اولان صوبک دخی معالجه سی ذکر اولنان
تدبیرات منکی ته بیرایله حصول بذیر اولورکه ذکر اولنور
الماء الداخل فی القحف که اولورصبینک باشنده قحف
دیدکلری دیرکو کنک داخلنده غشاء صلب ایله قحف بیننده
یاخود اول غشا ایله غشاء رقیق بینلرنده یاخود خارجنده
غشا ایله کمک بیننده یاخود دری ایله غشا بیننده مائیت
جمع اولوب ورم مائی عارض اولور اکر خارج قحفده باش
درسی ایله غشا ارا سنده اولورسه اولقدر الم واضطراب
ویبوزعلامتی برموبا صلادفده طاغلور اکر کمک ایله
غشاء ارا سنده اولورسه برموایله بصدفده اولدنسبت
طاغلمسی ازغایاذ اولور اما ایکی صورتنده دخی باشده رسینک
لونی متغیر اولماز ورطوبت مرتخی اولمغله وجع جهتندن

بو غشایه صفاق دیرلر دیرلر منه

علت مذکوره سن طفولیتده اولان صبیلرده دخی عارض اولور منه

اعتباره سنز

اعتباره سنز الم واضطراب ویبوزمز اکر اول مائیت قحفک
داخلنده ام الدماغ تسمیه اولنان غشاء صلب ایله قحف بیننده
یاخود ایکی غشالر بینلرنده مجتمع اولورسه باشک خارجنده
اثری ظاهر اولماز انجق مبتلا اولنلر ثقلندن حس ایدرلر
وکوزلرینک حرقه سندن حس اولنورکه حرقه طشره چیقق
ایله کوزلرینی بومقوکرج اولوربلکه ممکن اولماز وکوزلرندن
دائما یاش آقر وعظیم وجع واضطراب مؤذی اولور شدتت
وجعدن علیلر دائما اغلر اویقو اویویامز کاهی تشنج حدوثنه
مؤدی اولمغله مبتلا اولان زبحاری صفراقوصر وغشی
کلور وحمای حاده واختلاط عقل عارض اولور کاه اولاد
اوله رطوبت فرط غدبری ایله در وزی آجوب مقدمتا عظم
رأسده ذکر اولندیغی اوزره قحفک طشره سنه اصابت ایدر
اول صورتده ظاهرا دخی حس اولنور علت مذکوره نک
یعنی قحفک داخل وخارجنده مائیت اجتماعنک اکثریا صبیانه
عارض اولدوغی رطوبتلری زیاده اولدوغی ایچوندر یاخود
قابله نامنه اولان خاتونلرک خطالرندن نشأت ایدر زیرا
قابله ناقابل اولدوغی صورتده طفلک باشنی رفق وملایمت
ایله طوتمدیغی حالده باشدن دور ایدن طمرلرک آغزلری
آچلوب اول محله مائیتلی قان سیلان ایدر وکاه اولورغیری

اخلاطلردن دخی اولور علامتی جلد کندی لوننده اولمیوب
لمسده دخی حرارت یا برودت حس اولنمق و بر موضعده
الم و وجع محسوس اولمقده نفیسی مرحوم کاهی خارج قحفده
اربك مجتمع اولوردو بعضیسنده کمکی چوروتمك ایله علاج
ممکن اولمازدیمش اول ورم اطفالده دوشمکدن و باشینه
برشی طوقونمقدن دخی اولور العلاج اولا سهولت ایله یا شی
نراش ایلیوب نطول و ضمادات ایله تبرید ایدرلر و بو مطبوخ ایله
اسیجق اسیجق و مکررا یا بقیه لر صنعتی بابونج اکلیل
الملك شبث و بنفشه دان کیدکی علی السویه اخذ و طبخ اولنه
بعده ادویه مذکوره نکرار علی السویه اخذ و سحق اولنوب
بر مقدار بورق و زعفران ضمی ایله شمش اولان محله ضماد
ایدرلر نار قبوغی ایله سرو قوزه لری سحق اولنوب سرکه ایله ضماد
اولنمق دخی نافعدر بونلر و بونلرك امثالی محلل ضمادلر ایله
محلل اولمازسه خارج قحفده اولدوغی صورتده العلاجینه
محتاج اولور شیخ رئیس کتاب ثالثده فن اولدن اوچنجی
مقاله ده واجب اولان اولا اورمك مقداری و محلی تخصص
اولنمقدر که رطوبت جوقیدر یوقسه ازمیدر و قهر ایله
بصدقده خارجدن داخله مندفع اولورمی اولمازمی معلوم
اوله اگر کثیر اولوب باصدقده داخله مندفع اولورسه

شو ایله

شبت طوزق اختنه دید لرنباتادن اولمیان
شب ایله خطا منابعنی ایتغاله چوق کره خطا
واقع اولور
مسیحی

محلل ضمادلر اقتصاد اینمیانده آکثریمز ان بعضی در
آکثر خضربرلیا انسه نطقها بانه نقدی اما ولد و فض
زنانی ایله تعبیر منفرد ملانه اولان معلما اذادرات
اولنه قده فعی التاثیر اولان نزاکیبا استعمالنه
دخی اهتمام اولنمد
مسیحی

شو ایله علاجه مباشرت اولنمازدیرکلوی غالبا ماده
داخل قحفده اولوب غرطاغ یردن ناشی قحفك بیولرینی
اجتماعله طشره سرایت ایتدیکی صورتده رکه باصلدقده اولان
رطوبت ایجری مندفعه اولور نفس الامرده الکاشق ایله
علاج فایده و یرمز او لخصوصده نطولات و ضمادات
و کمادات ماعدا تنقیه دماغ و سرسام مرضی معالجاتنه
محتاجدر و اگر ماده جلد ایله قحف ارا سنده اولدوغی
متعین اولورسه ابتدا محلل ضمادلر و نطولار اوربلوب
محلل اولمدیغی صورتده باشك دریسنی یاروب رطوبتی
اخراج ایتمکله معالجه اولنور نته کیم ذکر اولندی لکن
یاره ده دخی ماده سنه و تحملنه مناسب کرکدر اگر رطوبت
آز ایسه ارضا بر شقله اخراج اولنور یعنی اینینه یاروب
لکن ماینینی براوغوردن چقارمیه لر بلکه بالدفعات
تدریجله اخراج ایدوب بالك ایدرلر اگر کثیر اولورسه
واری منقاطعا ایکی یا خود اوچ شقله شق ایدوب بینه تدریجله
تطهیر ایدرلر بعده شراب ایله زیت یاغی طلا ایدوب بحکم یاغلیه لر
تمام ایوج کون طورر بعده یاغی جوزوب اوزرینه اولکوکه
مرهملر و فتیله محتاج اولور ایسه فتیل قوبالیر اگر
اوکولمقده عسرت بولنورسه التندن اولان کموکی قازیغه

محتاج درنا کنارده اکثر بته دیمشلر اولخصوص باده
احوالنده واقف اولانجه حوقوفدر آکر داخل فخنده
اولورسه سرسام معالجاتنك خفیفلری ایله مداوات
اولنور زیرا بو ورم سرسامك غیریدر اما بعضی کبار اولی
خصوصده سرسام معالجاتندن قویلی اولنلر دخی استعمال
اولنسه امانت ومنفعت مقرردر وحجامتك نفعی
فصددن اکثردر دیمشلر باتی وجه کان طفلك ومرضعه سنك
غذا وسائر دوالرینه دخی اهتمام تام لازم اولدوغی
معلومدر عروض الورم الحار فی دماغ الصبیان
کاه اولور صبینك دماغنده یاخود غشالرنده اسی
شیشی عارض اولوب وجع والمی کوزلرینه وبوغازینه واصل
اولور وجهره سی صاراردر وابو قراویبوس جه ایما بکا
ایلر شیخ رئیس کتاب اولده وکتاب ثالثده فن اولك
اوچنجی مقالسنده اولمعلی عطاش نفسی ایله تسطیر
ایلیوب صبیانك دماغنده اسی شیشی عارض اولدوغی
تحریر ایتمشلر در ابن جمیع تنقیح قانوننده اول لفظك تصریح
وبیاننه تعرض ایلیوب ابن فارسك مجملنده نقل ایلدیکی
اوزره اولکی عین مهمله ولغوی شین معجمه ایله عطاش
اولمق اوزره بر مرضدر که صبی یه اصابت ایدر وزیاده

تشنجلو عرض ایلدیکی عطاش نفسیدر ذکر اولنان
لفظلر ترتیبا ملایدر اعلان نظر ایله نظر اولنه
مح

دماغك کندی جوهری ورم وقوع بولدیکنده اخلاف
اولنوب بولنان جراتده اوروی لسلیدر
مح

صوسزلق ویررهر بار صو ایچر قانمز بومرضی متأخرین دخی
ذکر ایتدیلر اولکه مرض صاحبینك باشلرنده یافوخ دیدکلری
کمکلر ایچره جکلدیکی اجلدن بعضیلر اکی اولکی غین معجمه
وآخری سین مهمله ایله غطاس ظن ایدوب اینکون بر قوم
دخی اکا زوال یافوخ تسمیه ایلدیلر لکن مرض بلندیکی
صورتنده آدنده مشاحه یوقدر عین وغیندن هر قنقسی
ایله تلفظ اولنورسه اولنسون دیمشدر کبار اطباء
مؤلفیندن قدوة المحققین سید اسماعیل جرجانی
علیه الرحمه دخی ذخیره نام تألیف بی نظیرنده اولــ
علتی تشنکی ایله تصحیح ایتدکلری عطاش تعبیرندن غایت
مناسبدر وابقراطك فصولنده اطفالك سن صباده واصل
اولسه لر امراضندن بوغازلری شیشمك وقفالرینك
خرزه لری ایچری داخل اولمق کبی امراض وضعنه مستعد
اولورلر دیدیکی ولعلته زوال یافوخ تسمیه ایدنلری
اولدیغندن ماعدا مبتلا اولان صبیان صوسزلغی
ادراك وتعبیره قادر اولور مرتبه ده بولنمق تعیین
ایلدیکی اول مرتبه ده بولنمدقلری تقدیرجه عارض اولماز
دیمکله دفع دغدغه شبهه محصلین ایتمشدر الحاصل
فجان صبینك دماغنده اولمسی اسی شیشی عارض اولسه

تشنکی فارسیدر صوسزلق معناسنه عربیده اوتوزی
بیرون بجیم ایله عطاش دردرکه تخفیف ذکر اولندی
مح

یافوخنك رباطلری چكلمك ایله اول موضع اشاغی چكلور
وكوزلر ایله دماغك انی تعبیر اولنان غلیظ و رقیق
پرده لرك اشتراكندن ناشی كوزلرینه دخی الم اصابت
ایدر و بوغازنده مادهٔ موذیه دوكولوب عضلات تنفسی متضرر
اولمغله بوغازنده دخی الم واصل اولور و یوزه حمرت ویرن
موادی وانك حرارتی ورم جهتنه توجه ایتمكله یوزی
صرارور یاخود حرارتی قویه اولمغله مواد دمویه یی صفرایه
دوندردیكندن یاخود وجعك قوتی وصفرانك كثرتندن
ناشی صفرت عارض اولور كاه اولور مقدم صبینك باشنده
سوجیلر عارض اولوب بعده مرض مذكور ظهوره كلور
العلاج اولا دماغی مبردات و مرطبات خفیفه ایله
تبرید و ترطیب ایده لر بو تركیب كبارك مختارلریدر صنعتی
قباق و خیار قبوقلرینك جراده سی و آب ارزومی
و سمزاوتی عصاره لری كفایت مقداری جمع اولنوب مجتمعنه
كل یاغی و برمقدار سركه ایله ضماد اولنور یالكز سمزاوتی
و یاش كشنیج عصاره لری دخی كل یاغی ایله طلا اولنور و عرده
صاروسی ایله كل یاغی تمریخ اولنور عجیب النفعلردر بعضی
اطبا عرده نك آغزی اختیار ایتمشلر بزرقطونا لعابنی
كل یاغی ایله یاخود كتان تخمی لعابنی بنفشه یاغی ایله ضماد

بوزه حمرت ویرن موادن مراد دمدر دیمك قانلنیك منقلب
اولدیغی صوری ایشتبه دوندرمك ودید مصحح

اعضاء زهیر دیر ادوسز سله عطریز ومضی اولان اشیا
ضم اولنفق زبیده ایلاتكرك فدان فوقی دوالب اوقوتن
عفار سیله دیشیلر اكثر انفعال نشیخ نعو مطالع و نون دن
اقدم یازیلرك علتك ملاذ اشد عطیا یا غنی كو ایلابی
مصحح

ایتمك دخی علاجدر بای وجه كان علت مذكوره دماغ
اوزرینه ضماد و طلا اولنان دوالی بر دابكیشر ساعتده
تبدیل ایتمكه محتاجدر تاكه كندوسی قوروب دماغی دخی
قیزدرمیه و كندوسی متعفن اولمغله دماغده دخی عفونت
ایراث ایلمیه و دخی اول علتك معالجه سنده لایق اولان
مرضعه سی اریه صوینه مداومت ایدوب تخمه دن صاقنمقدر
اكر اول اثناده صبینك اسهالی بولنسه مرضعه یه
قاورولمش اریه صوینی ویروب صبی یه طباشیر ایله مقلو
سمزاوتی تخمنی شكر ایله سفوف ایدوب یدوره لر
زیرا بو علتده اسهال برامرزه دردیشلر و صبینك بالدرلرینه
حجامت ایتمك دخی رأی طبیبه مفوضدر سهر
الصبیان كاهی صبیانده اویقوسزلق عارض اولوب دایما
اغلرو قلق و اضطراب ایله انین ایدر سببی البته براذیت
و برن حالتدر كرد نعنه وخبز ویروب بیاك ایلمكه
قدرتی اولمدیغی اجلدن اغلمق ایله فریاد ایلمسیدر آما
كبار اطبا اطفالده اویقوسزلق حدوثی اكثریا معده لرنده
سُت فاسد اولوب كیفیت ردیه استحاله سندن ناشی
دماغنه ابخرهٔ ردیه صعود ایتدن اولور قلق و اضطرابی
دخی اول فاسد اولان شی معده سنك آغزنی لذع ایدن

سهر الصبیان

باجی وعجه كان اغلمسی اقتضا ایدن نشاندن ایمیش
اولور
مصحح

اذیت ویردیکندن نشات ایدر دیرلر خصوصا
امزردکلرندن ماعدا نامناسب غدالر دخی یدیروب ورمش اولهلر
البته اول حالتک حدوثنی مستلزم اولور العلاج
اول خصوصده طفلک احوالی تجسس اولنوب غیری
سبب باعث اولمادیغی صورتده کبارک تخفیفلری واقع
اولدوغی حالده طفله سدوبر مسهل اویقو اویوتمق
ایله استفراغنه تقیّد ایدهلر واولا بیاض خشخاش
تخمی وقبوغی ایله سحق ایدوب مرضعه سنک سودی ایله
مخلوطا ییدوره لر ایکی درهمدن بش درهمه دکین تجویز
ایلدیلر اما سیاه خشخاش اولورسه یارم درهمدن
ایکی درهمه دکین یازمشلر دروطلو کلرینه ودیه سنه
مادول یاغی وخشخاش یاغی سوره لر زهراوی علیه الرحمه
زعفران یاغی ایله بنفشه یاغنی مزج ایدوب مواضع
مذکوره یه سوره لر وبرقاچ قطره بورونلرینه دخی
طمله ده لر وسکری خشخاش شرابی ایچوره لر ویشکنده
باشی اوجنه بنفشه چچکی وخشخاش وتازه مرزنجوش
قومق دخی رایحه لری ایله منوم در وافیونک یاغنه
برمقدار زعفران مزج ایدوب طلوکلرینه سوره لر
دیمش شیخ رئیس اکر مداوات مذکوره تاثیر ایتمیوب

دخی اقوایه احتیاج

دخی اقوایه احتیاج بولنورسه بو ترکیب استعمال اولنه
دیمشلر صنعتی حب السمنه وبیاض وسیاه خشخاش
لرک تخمی وکتان تخمی وحب جوزی وسمزاوتی تخمی وسکرلی
بیرق تخمی ومادول تخمی ورازیانه تخمی وانیسون وکمون
علی السویه اخذ اولنوب برمقدار قاورلدقدن صکره سحق
اولنور وبرابرلری سکر ایله سفوف اولور ایکی درهم
مقداری ویریلور اکر بونلردن دخی اقوی منوم اقتضا ایدرسه
اجزانک ثلثی مقداری بادخی آز افیون ضم اولنه دیمشلر
پس طفلک اویقوسنه تقیّددن ماعدا مرضعه سنک
دخی تربیه سنه سعی اولنمق واجبدر که سودی کیفیت وکمیت
جهتیله اصلاح اولنه وطفلی مقدارا نهضامندن
زیاده امزرمیه اول خصوصده زیاده تقیّد واهتمام لازمدر
فزع الصبیان کاه اولور صبی موحش دوش کورمکله اویقوسی
اثناسنده فزع ایدر مقدما اطفالک ولادتلرندن ایکی
آی صکره دوش کوره مکه باشلادقلری ذکر اولنمشیدی
پس اندرک اویقو اثناسنده فزع ایتدکلرینک سببی سهر
احوالنده ذکر اولندیغی اوزره اکثریا امتلا اولنمدن نشات
ایدر شیخک تقریری اوزره نجان معده لرنده سد یاغیری
طعام فاسد اولوب معده اول فساددن متاذی اولسه

کرمنالیبر لیدوه بنادر کسوهات انهاجان صحیح در
لفظ مغنیلاری زعلعیم سایلی خ وبایغان شنبدیدیجی زخبلر
تربه الازمنه دیوفنبیر نجیم اکچیساری بینی ازفلان بیدالو
ربسنه در الازمه نبرنخشه بازار لوفروان
مکلفنیدن کلاونی اعلاوسدد

منقدیدن ومناخرنیات منوماتلا افیون ونغالطری سرور
خبثیو رکر خلط وحفظ منفعلرسنفدر باخصوص
فنالیجنی لاورانعو دیرکلری سرکب دالدنه اولیفر
کنورلیجنی بیلان منابر بیلادر اماالاکثر بالنعال الابذن
اونفرنجی الاله البیویب سات سوی علی کلی حمالت ابرانت
ابلبکی جیسامد اوقنبلدر مکر افتاده طبابعه حل
اولنه نطقرندیر

دماغك فم معده ايله اشتراكندن ناشي دماغلرينه اولان
قوت حساسيه سرايت ايتمكله اندن قوت مصوره ومتخيله يه
واصل اولوب احلام هائله يعني قورقولجه دوش كورمه لرينه
سبب اولور جالينوسك معده ده غذا فاسد اولدقده دماغه
بخار فاسد وردي صعود ايدن خيالات موحشه تخيل
ايدرلر ديديكي دخي انكار اجعدر العلاج باي وجه كان
طفلك غذاسي تقليل ومرضعه سنك طعامي اصلاح اولنوب
طفلي توقف ونه اويوتمقدن دخي احتراز لازمدر زيرا غذا
معده دن برمقدار منحدر اولمادين اويقو اويومق جمليه
موجب بخار اولدوغي مقرردر طفلك دخي حالنه مناسب
اولان سُدادر وربّ يا خود طعام ييدردكدن صكره علي
الفور اويوتميالر ومقدما ذكر اولنديغي اوزره اخشام
وصباح بال بلاده لوزبرا عسل مصفا غذا الوريني هضم
وانحداره معاين اولور بو سفوف دخي اطفالك هضملرينه
معيندر صفتي صعتر وكمون ونانخواه وكرويا جمله سي
علي السويه اخذ وسحق اولنوب برابري يا خود ايكي مثلي
سكر ايله سفوف اولنوب برمثقالدن ايكي مثقال دكين
ويريلور بو اجزا طبخ اولنوب صوي ايله حمامده غسل اولنمق
دخي نافعدر صفتي بابونه واكليل الملك ومرزنجوش

ذكر ديدكلري اطفالي باثور ايكن اشتداد منافي
اولدوغي مقرر اما التفات ومرضعنك ايدن مشاهده
اولنان دوبولونك خارجه فيدر وهمدن فكري
اولنسه اجرا ابني ممكن دكلدر افلاطون حقيقده ابو
اطفالك علالدن سالم اولماز وهي اطفالي بحكوده بي
ادرالنا ابدر خظا نعران دخي بونلاز هان دفت العباد
موفق ايله ابيب
منه

الحاصل اطفالك امتلادن وتوفق فرهنه اويوتمقدن وجوع
اغلامقدن صباحدن لازمدر كيم امور مذكوره دن
امراض عديده ظهوره كلابكي ذكر اولندي
منه

وقوتيخ وبيان كوكي علي السويه اخذ اولنور وكفايت مقداري
صو ايله طبخ وبعد التصفيه غسل اولنور الحاصل اطفالي شبع
وامتلادن وفوق قرنه اويوتمقدن وكثرت اوزره اغلامقدن
محافظه لازمدر زيرا امور مذكوره دن امراض عديده ظهوره
كلور نته كيم كرارا ذكر اولندي صرع صرع لغتده ييقلمغه
ديرلر اصطلاح اطباده برعلتدر كه عارض اولدوغي حينده
اعضاء نفسيه يه يعني روح نفساني جريان ايدن سكرلري
واول سكرلره متعلق اولان اعضايي حس وحركتدن
منع غير تام ايله منع ايتمكله بدنك قيامه اقتداري قالماديغي
اجلدن انساني دوشورر تفصيلي بوكه بطون دماغده يا خود
سكرلرك مجاريلرنده لعلة سدة غير تامة عارض اولوب دماغه
واصول اعصابه قوت حس وحركت نفوذني منع ايتمكله
يا خود سده دن ماعدا آخر موذي اصابت ايتمكله اول
اذيني دفع ايچون دماغك جرمي وحس وحركت سكرلري
متشنج اولدقلري اجلدن بدن نه تشنج كلي عارض اولدوغي عندده
كه اول حينده انسان ايچون قيام وثبات ممكن اولمايوب
بالضروري ييقلور اكر سدة تامة اولسه ايدي سكته احداث
ايدوب هلاك موذي اولور ايدي تام اولماديغي اجلدن
بنه زمان قليلده اچيلوب افاقت بولنور وبعضي عليلك

طلوعدن دماغلري واصول العصابك واقعدر اولان سدّه
ماده لوليكي وانلردن ماعدا دماغلري انتفاعلرينه
وحركت صيانت ادكاران اولان اسناعنده عرب
نعلداوانعد
منه

اغزی کوپکلنوب وبوغازنده خرله موعارض اولور صاحب
زنده صرع دیو انسانک بیقلمسنه وبغیر ارادة صیحه
ایتمسنه دیرلردیمش لکن اول حالت اول مرضک اعراضندن بر
نتیجه علت دماغک افعال حس وحرکتنه مانع اولان
موذی بر دفعه سعیدلک نشأت ایدرننه کیم ذکر اولندی
عوام ناس علی الخصوص نسوان طائفه سی اول علتی مجرد
جن اصابتی اعتقاد ایلیوب جنجی کچنانلر کذا ایلرو مراجعت
ایله عرض ومالارینی پایمال ایدردلر واول مظنون فاسده قدیمدر
حتی محمد بن زکریا رازی علیه الرحمه بعضی ناسک شیاطین
فعلندن اولمق توهم ایدرلردیمش ودرتن طبری وابو الفرج
دخی بعضی مصروعه اول حالنده اشیاء عجیبه نمایان
اولمغین کاهن کبی کائناتدن خبر ویردکلری ایچون مرض
کاهنی دیرلردیمشلر اما علامه شیرازی کلیات
شرحنده مرض کاهنی دیدکلرینه سبب زمان اولکرده کهنه
اول مرضه کهیانا دیدکلری اوت ایله معالجه ایتدکلری
ایچوندر کذلک ملوک قدیمه دن برقلس نامنه برجبار
عنیده نسبت ایله ابراقلسا دخی دیرلردر بو توجیه ایتمشلر
بونکودن ماعدا اول مرضه اسامی عدیده ومناسبات
متعدده یازلمشدر وصروعی محلنده اجنه تعلقی دخی تجویز

اولنمشدر

اولنمشدر انجق عوام ناسک مجرد جن اولمق اعتقاد ایتدکلری
ممنوعدر بو قضیه کبار اطباء اسلامیه صرع وطاعون
ومالنخولیا مثللو امراضده اجنه تعلقنی تجویز ایدروب
رقیه ایله اولان معالجه نک منافعنی دخی تسلیم ایتمشلردر
اجنه تعلقی خصوصنده مشاهیر اطبادن ابن مطران
بستان الاطبا نام تألیف لطیفنده انفعالات نفسانیه نک
تأثیرات عجیبه سی بیانی اثناسنده امراض مذکوره دن
ماعدا سائر امراضده دخی روحانیت کوسترمشدر فاضل
مرحومک اول محلده تحقیق وتدقیقی بودرکه قدرت قادر
لایزالی ایله جلت حکمته مخلوقات ارضیه دن دخی هر شی
ایچون روحانیت اولوب نفس ناطقه نک بدنده اولان
تدبیر وتصرفی کبی اول روحانینک دخی ذلک الشیءده
تدبیر وتصرفی اولور اول خصوصی حکماء اشراقیین اثبات
ایدروب نص مبینده دخی سوره کریمه اسراده وان من شیء
الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم انه کان
حلیما غفورا کریمه سی ایله استدلال ایتمشلردر بناء علی
ذلک امراضدن دخی هر بر مرض ایچون روحانیت وارده که
اول مرضده تدبیر وتصرفی واردر اول تعلقی اکثر ناس
ادراک ایتمزلر بس تجان برخسته یه توفیق باری

قیلوب مرضی مزیل اولوردوایه نا خوده بر مستجاب الدعوه اولان
وجود مسعودك نظر اكسیر اثرلرندن ناشی دعایه موقوف
اولسه اول مرضك زوالی ایله روحانیسی دخی زائل اولور
خارجده افراد ناسدن بر کیسنه‌نك بر برادر دشمنی اولسه
اول دشمنی کوردکده خوفندن جسدی ایله قاچوب
غیبت ایتدیکی کبی اول روحانی دخی مرضك محبوبی اولان
مداواتدن خوف ایتمکله بر یره متابر سننده اولان مرض ایله
معًا فرار ایدوب اول مرض زائل اولوردر بمشدر احوال
مذکوره بلندکدن صکره بعضی امراضه جن تعلق ایلدیکی
روایتنك صحتی ثابت اولوب انکاره یر قلماز زیرا اول
روحانیدن اجنه ایله تعبیر اولنمش اولور طاعون مرضنده
دخی نقل اولنان تعلق بو کتابدن باب سابعده ذکر اولندی
وامراضده روحانیه تعلقی اعتباری امراضك ماده‌سی
اخلاط اربعه ومائیت وریحیت اولدوغنه دخی منافی
اولماز زیرا اطبا امراض ایچون اخلاط مذکوره ابدان ایچون
عناصر مقامنده دردر لر بونلردن صکره معلوم اولدکه
مرض صرع صبیانده وشبانده وکهولده ونادرًا مشایخده دخی
عارض اولور لکن صبیانده عروضی اکثر اولمغله مرض صبیانی
ایله دخی تسمیه اولنمشدر بس صرعك سببی دماغك کندویه

اذیت ویرن

اذیت ویرن شیئی دفع ایچون انقباضی اولمغله صرع
امراضندن تشنج مجراسنه جاری اولوب استرخا مجراسنه
جاری اولمادی زیرا دفع اذیت انقباض وانعصار ایله اولور
استرخا ایله اولماز انکچون صرعه عطسهٔ کبیره وعطسیه
صرع صغیر دیرلر ودخی صرع تشنج مادی منزلسنه در
انکچون مصروع حماده وبعضی ورم حدوثندن منتفع
اولور زیرا سمنه‌نك حرارتی وورم حدوثی صرعك ماده‌سنی
اکسلدر بس صرعه سبب اولان ماده مؤذیه یا اخلاط غلیظه‌دن
سوداوی بلغم مثلی یا خود لزجه‌در یا الکز بلغم مثلی یا اکثر دردر
یا الکوفان مثلی نادرًا صفرادن دخی نشأت ایدر ارسطودن
اولدوغی اوزره مجرده بحلدن نشأت ایتماز الحاصل صبیانده
رطوبت چوق اولدوغی اجلدن انلره عارض اولماسی اکثر یا
رطوبتلرك اولوب بو مقامده دخی انلرك احوالی بلنمك اهم
اولمغله علت مذکوره‌نك اسباب عدیده‌سی تعداد اولنوب
بعده صبیانده بونلرك مهما امکن معالجه‌لری تحریر
اولندی شیخك تقریری اوزره علت نفس دماغده اولسه
سببی اولان ماده لا محاله حس وحرکتك مجرالرنده محتبسه
اولان یا خود بطن اول ایله ثانیه بی بعضی مرتبه سد ایدن
ریح یا اخر ماده حصول ایدکه ذکر اولندی ابقراط خبر ناثلندن

کان صرع بر تشنجدر که اولا دماغده حادث اولور [illegible]

یعنی جمیع بدندن بخارات صعود ایتمکله صرع حاصل اولور
منه

مصروع اولان قبوبلونتشریح اولنسه اکثرینك دماغلرینی
قوقمش رطوبت ردیه بولنور دیمش وهر سببکه دماغده
اولور البته دماغك ضعف هضمنه مستند اولور وده نجی
شول صرعکه سببی دماغده اولمیوب عضو اخر یاخود اعضاء
اخرده اوله انلردن دماغه کمیت وکیفیتی یاخود سمیتی
ایله بخارات ردیه وریاح موذیه صعود نردن ظهور ایدر
شولکه اعضاکه انلردن دماغه بخارات کثیره صعود ایتمکله
صرع حادث اوله جمیع بدندر یاخود معده وطحال ومراق
مثلی بعضی عضولردر اما شول بخاراتکه کثرتی ایله موذی
اولمیوب بلکه جوهر وکیفیتنك رداتی ایله ضرر ایلیه
کذلك جمیع اعضادن یاخود ذکر اولندیغی اوزره بعضی
عضودن صعود ایدر حتی اللرك وایا قلرك برمفلرندن
صعود ایتدیکی دخی مقرردر بالخصوص انلرده قرحه وجراحت
بولنمش اوله زیرا انلر منبع حرارتدن بعید اولدقلری اجلدن
حاوی اولدقلری فان یاخود خلط آخر لعله مسدوده او لغله
تعفن وسمیت حاصل ایلیوب انلردن کون وهفته وآی
حسابی اوزره نوبت ایله یاخود نوبتدن عاری وقتلی
وقتسز بخار سمی صعود ایدوب صرع حاصل ایدر دنته کیم
بر کمسنه یی عقرب صوقدقده انك عضلاتنه واقع اولسه

منبع حرارتدن مراد یورکدر
منه

زهری اول

زهری اولان عضودن عصب وساطتی ایله دماغه مندفع
اولوب مصروع ایدرجالینوس دیمش که جوق اولور مصروع
ایاغنك باش برمغندن ریح بارد کبی برشی مرتفع اولدیغی
حس ایدر بنجان قلبنه ودماغنه واصل اولسه اول آن
مصروع اولور واو لعلته مبتلا اولان کسه نك نوبتدن
اول باغلر لری رباط قوی ایله باغلنسه صرع کلماز
یاخود خفیف کلور بز اول بابده امور عجیبه مشاهده ایلدك
بعضی اطبا اولبخار صعود ایدن برمغه داغ اوردلر صحیح
خلاص اولور دیمش معلوم اوله که صبیانك وغیریلرك
جوفلرنده صوغلجان ونماز بوری دیدکلری قوردلر حصولنده
عارض اولان دخی بخار صعودندن نشأت ایدن صرع قبیلندندر
فی الحقیقه صوغلجانك ونماز بوریلرك اذیتندن اطفاله بلکه
صبیانلر وشبانلره اولحالتك حدوثی کورلمش وبلنمشدر
زیرا اولحیوانلر ماغیلیا دن صعود ایدن بخار ردیده نفسلرده
ومعده ده کندولره مناسب غذا بولمدقلری اثناده امعایی
ومعده یی لذغ ایتدکلرندن ناشی صاحبنه صرع علتی
شکلنده حالت عارض اولور وصرعده برنوع دخی
غشی ایله مرکبدر صرعه دیوقسه مجرد غشی علتیمدر
مشتبه اولمغله بعضی اطبا انی صرع بابندن چیقارمغه قریب

اولوردلر یعنی صرع اولدوغنه اشتباه ایدرلر اما اول حالت
صرع شدید قبیلندندر نسوانده عارض اولان اختناق رحم
دیدکلری مرض دخی غشی ایله اولورده اولان صرع نوعندندر
نجه خاتونلر وقتنده اول احتباس حیض عارض اولسه
یاخود جماعی ترکندن ناشی منیسی محتبس اولسه هر بریسی
محلنده کیفیت سمیت حاصل ایدوب اندن قلب ودماغه
بخار سمی مرتفع اولمغله مصروعه اولوردلر وچالکن دخی ترك
جماعدن ناشی اوعیه منیلرنده منی تراکمی اندن کیدر مصروع
ایدر بعضیسنه نوبت ایله کلور وبعضیسنده لا علی الترتیب
وقتلی ووقتسز حادث اولور کذلك بعضی نسوان حمللری
حالنده حیض فاتنک احتباسندن ناشی مصروعه اولوب
طوغوردقدن صکره ماده ردیه طمثیه سیلان ایتمکله
خلاص اولوردلر معلوم اولدکه مرض مزبور اطفالك
بعضیسنده معانودایدر وبعضیسی حالت طفلیده
طوغدقلری اثنالرده ودخی صکره مبتلا اولوردلر
سوء تدبیردن یاخود سبب اخر خارجیدن دخی نشا ایدر
بعضیسنده سن ترعرعدن صکره ظاهر اولور اکر اول
صورتده طبیب لبیبه مصادفت ایلیوب تدبیر ومعالجه
لرنده اصابت بولنورسه زایل اولور والا باقی قالور واجب

مرضن

اولان فاسقلرینه قبل تمزدن اول معالجه ومداواتلرینه
تقید واهتمام اولنوب خلاصلرینه جهد اولنمقدر اطفالدن
باشلرنده اورام وبثور عارضه اولوب بورونلرندن دائم
رطوبت سیلان ایدنلر خلاصدن بعید اولوردر انلر کبی
طفللرده ابتداده دماغلرینك رطوبتنی تخفیف وتنقیه
سعی ایدرلر اول کلورنده اولمیان صبیانك علاجلری آساندر
باخصوص اکثری حین بلوغده بالطبع خلاص اولوردلر
یعنی حسن تدبیر اولنمدیغی تقدیرجه سوء تدبیر دخی
اولنمیوب کندی حالنه ترك اولنسه بلوغده واصل اولدقده
رطوبتلری نقصان بولمغله اول مرض زایل اولور مقدما ذکر
اولندیغی اوزره علت مذکوره تازه ایکنلره دخی عارض
اولور شیخك تقییدی اوزره اکر یکرمی بش یاشلرندن
صکره عارض اولوب علت دخی دماغده خاصته جوهرنده
اولسه اول مرض الی الابد اولوب مفارق اولماز آنلره
علاجك سعیندن فایده الم واضطرابی تخفیف ونوبتنی
ازالدوب مدتنی وزاغمقدر ابو الاطبا فصوللرنده اطلاق
اوزره اول مرض انلرده الی اخر العمر باقی قالور دیمش لکن
ابن ابی صادق علیه الرحمه ابقراطك مرادی معالجه اولنمدیغی
صورتده باقی قالور دیمکدر بوقسه مرض صرع مدت عمردن

یعنی کرك اولنلر صرعدن معصوم كبي مكتبه كیدرلر نافع
سبکی بر صفته ده ... بحکم مدارزد

قنغی یاشده عارض اولورسه اولسون قابل العلاجدر
دیو دفع یأس ایتمشلردر ومقدما اطلاق اوزره حالت
بلوغه نادر واقع اولوردی دینلمشیدی امّا شیخ رئیس سرّه
جهتیله عارض اولماسی قلیلدر دیمشلر مسیحی مایهٔ سنده
مداوات صبیان خصوصنده لایق اولان ادویه دن
برشی استعمال اولنمامقدر زیرا اکثریا انلر سنلری صغیر
اولدقده خلاص اولورلر دیمش شیخ رئیس دخی اولا واجب
اولان مرضعه لرینک غداسی اصلاح اولنوب حرارته مایل
وکیموسی جید الطعم وبرلماک وصوغوق یا خود غلیظ وفاسد
سُدّه تولید ایدوردن غدالردن اجتناب اولنمقدر قبل الطعام
ریاضت ایتدوروب سکنجبین عنصلی ایچوره لر جماعدن

وکبه اولمقدن دخی منع ایده لر زیرا اکلیسندن دخی
صبی یه مفسدهٔ عظیمه اصابت ایدر وصبیی آی اکسوزین
بلکلدوب قورقودیجی شیلردن صاقنه لر طوتلر وزورنا
وبوری ودف ودنبلک مثللی وصیحه دن وطوب وتوفنک
صداسندن بلکه ممکن اولدوغی مرتبه رعدک صداسندن
دخی محافظه ایده لر واوقیوسزلقدن وطارلمقدن وزیاده
صوقدن وزیاده اسیجقدن وسوء هضمدن وامتلادن
صاقنه لر اکر غدایه الشمش ایسه قبل الطعام ممکن

اولدوغی مرتبه رفقله ریاضت ایتدوروب بعد الطعام
زنهار حرکت ایتدرمیه لر اکر صبی واکر غیری مصروع
اولان کمسه غلیظ انلوردن بلکه دورت ایاقلی حیوانات
بیرکلرینک اتندن اجتناب ایده لر وضرورتده قوزی
واوغلاق اتی ییدوره لر وکچی اتی دخی تخفیفی اولمغله
تجویز اولنور امّا بلج ودراج وطیهوج وسرچه انلوری
محمودر بالوق جنسی بالکلیه ممنوعدر وطاتلی وناغلی
قسمی دخی مضردر وبقوللر جنسندن دخی اجتناب
لازمدر خصوصا کوفسدن زیاده صاقنه لر که بالخاصه
صرعی تحریک ایدر بعضیلر مارولی تجویز ایتمشلر شیخ منع
ایدوب دموی وصفراوی یه کشنیجه رخصت ویرمش
ودخی هندبا وشاهتره ابتدا صو ایله خشلنوب بعده
زیت ایله ومرّیه یکلوی شی ایله اصلاح اولنمش اولسه
تجویز ایلیوب کذلک بازنجه دخی ییدوره لر وطعاملرینه
طورفا وتخ وسذاب قوغون نافعدر وباش عشلرکندن حمله
اجتناب لازمدر مکر ایو مثللی بعض قوابض اوله ودخی
خردل مثللی حریف شیلرک کلیسندن اجتناب لازمدر
وحمام مرطبدن وصوق صو ایله دخی غسلدن صاقنوب
اعضاسنی دلک ایله تقیه ایده لر کر ریاضتدن وکر

مباشرت ایتدکده کوکسندن وارقه سندن باشلیوب ندیه بحلل
بالدلوینه اینه‌لو بعده بومقداربو یهیره لر اکر صبی
استفراغه متحمل اولورسه رفقله بلغمی چیقاردمسهل
ویره‌لر وکاهیجه بالصوفی ندبیری ایله متی ویروب
قوصدوره‌لر وسکری یاخود عسلی جلنجبین ایچوره لر
وسدف وانک مثلی ملطف شیلر قوقلده لر ابن حبابت
ثافسیا جی اربه اوتی وسرکه ایله خمیر ایدوب تفاحه لر یعنی
الما مقداری شمامه لر دوزرایمش که مصروع انی دایما
الندہ طوتوب قوقلیه لر خلف ابن عباس زهراوی علیه
الرحمه قطران وحلتیت دخی قوقلدوب باشنه حار یا علو
سوره لر وقوتی مقداری تریاق فاروق ویره لر دیمش
قدیما مصروعه فاوانیا تعلیقنی بالتجربه نافع بولدیلر
مقدما نقل اولنمشدی جواهر نامه لرده زمرد ویبروزج
تعلیقی دخی امانه باعث اولدوغی یازلمشدر حتی زمرد
سحق اولنوب ایچورمک دخی نافعدر دیو زهراوی
تعلیق خصوصنده بو غریب شرط بیان ایلیوب اکر طفل
طوغدوغی حینده یره قونمدن بوینینه زمرد تعلیق
اولنسه مدة العمر صرعدن امین اولور دیمشدر والله
اعلم بحقیقة الحال ام الصبیان بو ندن اقدم صرعه

سبب

ابو حنیفه خلفای عباسیه دن ثامن خلیفه
زمانیده شهرت و شعار او لوب ثامن خلیفه
فرمانی ایله لسان عرب تعلیمنه فن طب و حکمت
منعلقه کتب علیده ترجمه ایلیوب عالم عربیه
منتشر اولمشدر بغدادی مغفورلادر

سبب اولان ماده تعدداولندقده صفرادن عارض اولماسی
نادر اولدوغی بیان اولنمشدی زیرا ماده صفرا لطیفه
ورقیقه اولمغله سهل التحلل اولدوغی اجلدن برنده علی الخصوص
بطون دماغده سده ایراث ایده مز مکر کثیر اولدوغی جهتدن
احداث ایلیه او کدخی نادر واقع اولور اول صورتده یعنی
علی الندره صفرادن نشأت ایدوب صبیانده بولندیغی صورتده
بعضی اطبا اکا ام الصبیان تسمیه ایتمشلر امام فخر علیه الرحمه
ام الصبیان حمای حاده محرقه ایله حادث اولور بر نوع
صرعدر اولحالتده علیلک بولجی باضی اولور دیمشلر
صرعان اولندقده علیلک اعضاسنده تشنج قلیل
وبزینی قصیر اولور واما کرب واضطراب والتهابی شدید
اولوب آجی وصاری صفرا قوصدقتی صرعی ساکن اولدقدن
صکره شدتندن اختلاط عقلی برزمان باقی قالوب مندفع
اولماز بعضیلر شجن کلیانره ریح الصبیان دیدیکی
بوعلتندر فزع الصبیان وام الشیاطین دخی دیرلر
دیدیکی مختلفدر بعید درعن قریب ریح الصبیان دخی
ذکر اولنور وبعضی جهله نک صبیانه عارض اولماز الا
صرع صفراوی عارض اولور دیدکلری کهر وجهله ممنوعدر
الحاصل کبارک مختارلری اوزره ام الصبیان صبیانده

اول جهلدن باعث غلطلری کام الصبیان لفظیدر
کبار اطبا علت صبیانه مخصوص صد اولمغله ام
الصبیان دینمش اماکار اولیغ صرعه
الصبیان دینلوب ادکر مخصوص لعدل اولدوغیچون ذیلنه
اسم کلیده دکلوب بالغینه دن عارض اولانه
لازم الصبیان اطلاق اولنمقد لزم ایدیک

خصوصا اولیوب صفرادن وغیری ماده دن دخی حادث
اولدوغیدر انجق اولخصوصده واقع اولان اختلافی
بیان ایجون تصدی اولندی العلاج شیخ رئیس کتاب
ثالثده شول صرعه که ام الصبیان دیرلر بعضیلر قندیه
یقین اولور دکه صفراوی قبیلندن اولا انکچون علاجنده
ابزن وسعوطات بارده ورطبه وعلیلک باشنه سد عمق
ایله مداوات تعیین ایتمشلر الحاصل اولکونه صرع عارض
اولان علیل صبی اولمادیغی صورتده علاجی ایجاص شرابی
وتمرهندی مدبره لوی متلی مستفرغات ایله تنقیه اولنوب
مزاجلری بارد ورطب اولان مشمومات وسعوطات واطلیه
ایله تبدیل واصلاح اولنمقدر واکر نوبتندن نصکره اعضالرنده
تشنج بولنورسه مرطب یاغلر واسیجق صولر ایله دلک والتمق
لازمدر زیرا بوعلتده کاهی تشنج بولنمادیغی صرع حادث
اولور واکر علیل صبی اولورسه مرضعه سنک سودنی
صوورده جق یعنی بارد المزاج سرد تولد ایندوره جک مداوات
سنی اولنوب صوق مسکنلرده وسرد ابلرده اسکان اولنمقدر
شراب اجاص صفرایی وبلغم رقیقی اسهال ایدوب ام الصبیان
حمیات حادیه وامراض بلغمیه وسوداویه نافعدر صنعتی
مادرین یاخود قره ارسلاندا ریکی بوز دانه عناب اوتوز

وانده عدد وجگر دکندن

از نسخهٔ الطبار الاسلامیه منه

عدد وجگر دکندن پاک اولمش تمرهندی اوتوز درهم فرو
بنفشه چچکی یکرمی درهم بیاض تربد اون درهم قدرت
حلواسی ایکیوز اللمش درهم شکر بوز اوتوز درهم ترنجبین
افقلیون بادم یاغی ایله جرب اینتدکدن صکره بوپارچه بره
باغلیوب قدرت حلواسی ایله شکردن ماعداسنی طبراق
طنجره ده کفایت مقداری صو ایله قاینه درلر بعد التصفیه
انلری دخی ضم ایدوب آهسته طبخ ایله دواق ایدرلر وآتشدن
اینده جکدن بر مثقال اصلاح اولنمش محموده وبادام مثقال
زعفران دخی اضافه ایدوب تمام الشدقده ایندوروب حفظ
ایدرلر مقدار استعمالی اون درهمدن اون بش درهمه دک ایندد
شراب تمرهندی طبیعتی تلیین ایدوب صفرایی قلع ایدر
وصفراوی سممه لره نافع اولوب معده یه قوه ویرور صنعتی
تازه وجگر دکندن پاکلنمش تمرهندینک یوز اوتوز درهمی
بشیوز یکرمی درهم صوده ثلثی کیدنجه آهسته طبخ ایدرلر
بعده سوزوب اول صویه بشیوز یکرمی درهم شکر ویروب
دواق ایدرلر مقدار استعمالی مؤثر اولدوغی مرتبه دردر ریح
الصبیان بعضیلر بوعلتی باشک ایچنده ریح غلیظه عارض
اولمغله بیولر یعنی آچوب عظم راس احداث ایدر مرض ایله
تفسیر ایتمشلر ابن جمیعک تنقیح قانونده عظم الراس

ریح الصبیان

عن تفتیح الشؤن یعنی بولوری اچیلادیغندن باشک
بیو مرسید دریکی مقدما نقل اولنمشیدی بعضیلر
صرعدن بو صنفدر صبیانه عارض اولدقده بخصوصها
ام الصبیان دیرلر دیمش بعضیلر دخی فزع صبیان
تسمیه ایلمشلر الحاصل بو دخی بر علتدر که عارض اولدقده
حینده علیل عینیله مصروع کبی اولور و بعضیسنک
چکه لری قصلوب کوزلرینی بر یره دیکوب عینیه بندیل ایلماز
اوالحالت اکثریا مجانینده کوریلور العلاج اکر صبیانک
غیریده حادث اولورسه مناسب شربتلر ایله تنقیه
ایدوب قانی غلبه بولندیغی صورتده فصد اولنور اما
ما نحن فیه ده صبیانه عارض اولدوغی صورتده ابتدا
مرضعه سنه تقید اولنوب مخفف غذالر ویریلور و مناسب
ملیّنات ایله تلیین اولنور و مسخن اشربه لر ویریلور
جمله دن اسطخودوس یعنی قره باش شرابی غایت مناسبدر صنعتی
قره باش چیچکی اون درهم عود الصلیب ولسان ثور یعنی
فروسی و زرّازیانه تخمی و کرفس تخمی و خطمی تخملریدر هر برندن
بشر درهم سبستان اوتوز عدد چکردکی چیقمش قزل اوزم
یکرمی درهم قرو بنفشه چیچکی یدی درهم کل قوروسی کذلک
یدی درهم بالدرکی قره اون درهم بیاض کوکی بش درهم

اجزاء مذکوره طبخ و تصفیه اولندقدنصکره اوچ رطل
شکر کراوجیوز طقسان درهم ایدر انکله رواق شربت
اولنوب حفظ اولنور شربتی اون درهمدن اون بش درهمه
دکین ومناسب صولر ایله ایچوره لر و صبینک بالدرلرینه
حجامت اولنوب بوینینه فاوانیا دیدکلری کوکدن بردانه
آصیلور شیخ رئیس کلیاتنده بونی کبی غایت نافع اولمق
اوزره اعتنا ایلمشدر صنعتی صعتر وفوتنج حیاسی
و بکوت جمله سی علی السویه اخذ و سحق اولنوب بر مقدار کثیرا
ایله فلفل مقداری حبلر دوزیلوب هر اخشام صبی یه ایچر
دانز استعمال ایندوره لر علاجم بونر کبی غایت ثنا ایلیوب
نفعنی کثرت رطوبت بولندیغی صورتده کوسترمشلر
التشنج تشنج و کزاز و تمدد اوچی دخی انسانک بر نوع
اولادن سکرلره و عضلات واوتاره عارضه علتدن
عبارتدر و انحو تشنجده سکرلره عارض اولان علت سببی
ایله اول سکرلرک هر بری کندی بندیکی طرفه چکلوب
طولنه نقصان کلدیکی لجلدن اعضانک کولمه سنه دیرلر که
اوزانماسی و آچلمه سی مشکل اولور و کزاز و تمدد دخی اسبابی
عینی ایله تشنجک سببلری کبی اولوب مادی اولدقلری صورتده
بونلرک ماده سی عضلاتک ایقلرنده مستقره اولدیغی

التشنج
اربابی تشریح اعضاء انسانده اولان سکرلرک اصلی
اوتوز سکز جفتدر بو سکرلر دماغدن منقطع اولمادی
نخاع العنقدن ایکی یوز سبکیز جفتی صفحه دماغدن
وماعداسی نخاع عصعصه الیخیه نخاعدن بیتر
اعضایه طاغلمشلردر
مسلم

لجلدن اعصابك طولنده نقصان كلمسي اجنحق فالملق
عارض اولمغله كوريلور ودبوشر بلديسي مشكل اولور ايكون
كراز زعمنجه تشنج دخي اطلاق ايدرلر عضله تركجه بالق
اتي ديدكلري دركه انلر بخلق الله تعالى سكردن ورباطدن
وونيدوشريانلدن مركب اولمش واراولرينه ات طولوب اوزرلرينه
غشا بورنمش ايله هر بري باشقه باشقه عضو اولمشدر
بامرمالك خالق القوي تقدست وتعالى اعضانك حركتي انلر ايله
اولور هر برينك كنارلري مختارلري اوزره بشيوز بيكوسي
طقوز عضله خلق اولنمشدر فتبارك الله احسن الخالقين
الحاصل علل مزبوره نك اسباب عديده سي اولمغله هر بري
مادي وغير مادي اولور تشنج مادي اكثريا ماده بلغميه‌دن
نشأت ايدركه تشنج رطب ديركه اولور سوداندن وقاندن
دخي حادث اولور صبيانده عارض اولان اكثر امرده تشنج
رطوبيدر لكن حميات حاره يه ابتلالرندن دخي حادث اولور
اولكه صورتده مادي اولماز وطبيعتلوبنك بكلكندن
واويقوسزلقدن وچوق اغلمقدن دخي متشنج اولور لر
اولصورتلرده رطوبت اولماز ودشلري بتديكي حينده
دخي ظهور ايدر لكن اكثر ضعف هضم وفساد هضم
سببي ايله متشنج اولورلر زيرا اولضعف سببي ايله

رطوبت بلغميه زياده اولور ودماغ واعصابلري ضعيفه
اولمغله اولرطوبتي زياده قبول ايدر خصوصا ايلجه وسمزجه
اولنلر اولكونه اطفالك رطوبتي جوف وسكرلري ضعيف اولمغله
دخي زياده فضول قبول ايدر كذلك اكثر اولقالنلر طبيعتلري
انقباض اوزرينه اولان اطفالك دخي رطوبات كثيره مجتمعه
اولدوغي اجلدن متشنج اولورلر اما الطف حقلرنده طبيب حاذق
رأيي اوزره غذا ووالدلرنده تدبير لطيف ومعالجات شريفه
مصادف اولدقلرنده خلاصلري دخي آسان اولور بعضيلر
اطفالك بالنسبه بوركلري وجكرلري قوي اولدوغي اجلدن
تدبير موافق ايله مرض مزبوردن خلاصلري يسير اولوردد عشلر
كذلك تشنج يابس عارض اولسه مداوات مرطبه ايله سريعا
مندفع اولور اما كاهي حميات حاده دنصكره تشنج ردي
عارض اولور او صورتده خلاصي مشكلدر ويبدي ياشنی
تجاوز ايدن صبيانك تشنجلري اكثريا يرامزسنه لردن
نشأت ايدر ديرلر العلاج اطفالك دشلري بتديكي
اثناده ظهور ايدن تشنج اكثريا حكه لرينك ونزلرينه
مخصوص اولور حتي اولمحلده ورم دخي عارض اولمغله
نسوان الكا بوغاز اولدي وحكرسي دوشدي ديرلر او امراض
فيمده ذكر اولنور اول ور مك واول تشنجلرك علاجي اغزنه برمق

صوفوب بر فتله بوغازنی باصه لر ونا وق یاغی وطوشان
پینسی یاخود زیت یاغی تمریخ ایده لر سائر تن بویده شو
بندیکی اثناده لازم اولان مداوات محلنده ذکر اولنور اما
فساد هضمدن ناشی کثرت رطوبتدن حادث اولدوغی
صورتده ابتدا مرضعه سنک غذاسی اصلاح اولنوب
صبینک دخی اعضاسنه حار ومحلل یاغلر تدبیر وتمریخ
اولنور ان جمله ایرسا یعنی کوک سوسن کوکنک یاغی
وسوسن وشبوی وقنا یاغلری سوره لر واکر صبی ملین
ویرمک یاخود احتقان متحمل ایسه مناسب ملین ویره لر
واکر غذا بزر الشمش ایسه دارچینی ایله بلیج جوربه سی
بیدوره لر اکر امور مذکوره یه متحمل دکل ایسه ادهان
مذکوره ایله تمریخه تقید ایده لر وجه مرضعه سنک معالجه سنده
سعی ایده لر کاه اولور مرضعه دخی تشنج رطوبی عارض اولوب
ذکر اولندیغی اوزره علاج اولنور شیخ رئیس کتابنده
اکر تشنج جمیع بدنه عام اولسه اطبا ضماد وتمریخ خصوص صلوتنده
بوبون فقره لرینه زیاده تقید ایدرلر اکر بوزلق عضولرنده
دخی اولورسه فقره لر ایله معا دماغه دخی سعی ایدرلر
اکر تشنج معده مشارکتی ایله اولدوغی بیلنورسه مقیئ
ویره لر کاه اولور علیل مره حاده وخلط عفن قوصوب

اولا آن تشنجدن خلاص اولور دیدکلری تدبیر مشغول اعمالک
قبلندن اولوب صبیانده دخی اجزاسی ممکن اولورسه
اولندیغی بیاندر اکر صبیانک تشنجلری حمیاتدن صکره
یاخود اسهال عنیف عقبنده یاخود آز آز حادث اولدوغی
جهتدن یبوستدن نشأت ایلدیکی ادراک اولنورسه
بر مقدار مشکلجه اولدوغی ذکر اولنمشیدی اما مداوات
اهتمام اولنوب ضماد وطلا ایله مداومت اولنه آن جمله مفصل ذکر اولنمش
یالکز بنفشه یاغی یاخود بالقوق یاغی ایله معا ضماده مداومت
ایدوب دماغلرینه دخی ابتدا بنفشه یاغی وزیت یاغی
دوکه لر صبیانه عارض اولان کزاز یابسک دخی معالجه سی
بوکونه اولدوغی عن قریب ذکر اولنور مرضعه به عارض اولان
تشنج علاجنده دخی غذالرینی اصلاح ایلدکدن صکره مفصل ذکر اولنمش
بو ترکیب ضماد اولنمق کافیدر صنعتی سوسن کوکی وانیسون
وزعفران سحق اولنوب بال ایله مخلوطا ضماد ایده لر لکن
اجزاء مذکوره علی السویه اولمیوب سوسن کوکی جملهسندن
زیاده انیسون اندن از زعفران شیئ یسیر اولور ودخی
بابادیه واکلیل الملک وبوی تخمی علی السویه اخذ وطبخ
اولنوب مرضعه نک ارنز قوبالو یاخود دائما اولصو ایله
متشنج اولان عضوه نطول ایده لر انلودن صکره بابادیه یاغی

علاج تشنج المرضعه

ضماد اولنه الکزاز والتمدد بونلرك اقدم سببلری تشنج
ایله قوقلری بلنمشدر صبیانه عارض اولدقلری صورتده
بعضیسنه مداوا اولنکز ذکر اولنور العلاج بونلرك دخی
علاجلری تشنج تدبیری کبیدر مقدما ذکر اولنان مداوا و تکلم
معالجه اولنور تلیین ممکن اولورسه مقدار کفایه قدرت
حلواسی مرضعه سنك سدنده حل ایدوب ویره لر ومناسب
اولان دوا ایله اوزنتو یا الرازجله قثاء الحمار یعنی قرعده و کلکی
دیدکلری اوتی فاینه دوب ایزن فلنه ماده سی منحل اولنجه
مداومت لازمدر دبنفشه یاغی ایله قثاء الحمار یاغلری
دخی نافعدر دایما تمریخ اولنه واوکی یاغلودن واقو احذ
اولنوب اسیجق آیزن فلنسه دخی نافع اولور امراض الاذن
قولاغك امراضنی بیان ایدر اول بعضی خواصنی ذکر اولندی
نا مولددر کر سمع قبولنا ایله دکلبانلو دخی محظوظ اولالر
معلوم اولدی الا اراده که قادر مطلق تعالی شانه قولاغی
استماع ایچون خلق ایلمش برآلتدر و حکمت اعصاب
ولوبرده و شرایین لحم وعظمدن ترکیب ایلیوب اکثر اجزاسنی
غضروفی تقدیر ایلمش من حیث المجموع اذن اطلاق اولنور
ولکنه صماخ دیرلر بعضیلر قتنده اولرنخ اذن کبیدر
یعنی جلدسنه صماخ اطلاق ایدرلر خارجده اولان

صدف

صدفه عضروفی به صماخ و قولاق اطلاق بجا ذوراتك
فایده سی ایچون هوا جمع ایتمك درکه اول هوا ابه ملاقی اولان
صوتن صماخه واصل اولمغله اشتمك حاصل اولهٔ انی عقلا کبی
بیلکلکنه تشبیه ایتمشلردر قوة سمع ایسه الیا فتلرنده
دماغدن بناك سکرلرك تشنجی جفتنده درکه انلرو صماخك
دلکلرینه بوتون دشمشلردر بامرالله تعالی اشتمك اولك
سکرلرده اولان قوت ایله حاصل اولور معلوم اوله که
حکما قوت سمع و بصردن قنقسی افضل اولدوغنده
اختلاف ایلیوب بعضیلر برتاج دلیل ایله سمعك
افضلیتنی اثبات ایدرلر اوزلا کلام ربانیده جل شانه
هر نه محلده ایکیسی معا ذکر اولندی ایسه سمع تقدیم ولنمشدر
دیرلر لیس کمثله شیء وهو السمیع البصیر کبی ثانیا تبوتده
سمع شرطدر بصر دکل دیرلر ثالثا سمع نتایج عقولی
بعضدن بعضه ایصال ایدر دبصر ایسه انسانی کوزی
کوردیکی شیده تعبیره واقف ایده مزدیرلر رابعا سمعك
جهات ستهٔ تن تصرفی واردر بصرك ایچون فارشوسنده تصرفی
اولور خامسا بر شخصك اشتمه سی عاطل اولسه نطقی دخی
باطل اولوردر لسن لرکبی و جمیع علومدن محروم اولور باقی
حواس که ذایقه و شامه و لامسه دیر یعنی طاتمغی و قوقمغی

سورهٔ شوراده یعنی حم عسقده در

ویاپشوب یاخود بر عضوی طوتوندیرده فدره اسنی یه وصوونغی
وفاتنی وبیشاغی بیلدورن قوی‌در انلرك كبی كیكلدرلر زیرا
انلردن بر شخصده قنفسی بولنسه انجق او لحسده محسوس
اولان علی بیلمز دیدیلر بعضیلر دخی بصرك افضلیتنی اثبات
ایدوب اولا قوة باصره شریفدر زیرا انك ادراكی هوا
دكل نور ایله‌در نور هوادن اشرفدر ثانیا قوة باصره بو قدر
بعدی ایله كوكلری واولان كواكبی ادراك ایدر اما قوة سامعه
انجق مسافه قریبه‌ده بولنان اشیایی مدركه‌دردیمشلر
العلم عند الله تعالی بو دخی معلوم اوله كه علماء شرع مبین
قلم‌لرنده شكر الله سعیهم انلرك جملسی خلاق جهانك
افرینك جل تعالی نوع انسانه كمال عطوفتندن هر بر فرد
خدمتی ومحافظه‌سی ایچون تعیین ایلدیكی ملائكه واسطه
اولدوغی اطبانك قوی وحواس تعبیرلرینه منافی دكلدر
بای وجه كان بو محلده او لعضولرك طبا احوالكری
بیلنوب صبیانه نسبت عارضه اولان بعضی امراضلری
بیان اولنق لازم اولمغین آلت سمع تقدیم اولنوب قولاق
احوالی وبعضی امراضی مقدم ذكر اولندی پس قولاقلره سائر
اعضا كبی اصناف سوء مزاج وانواع علل عارض اولور اما
وجع عارض اولماسی زیاده الم واضطراب ویرد وچوق كره

قولاقلره عارض اولان امراضدن صعوبتلی سنمه‌لر عارض
اولور اول اجلدن قولاغك صحتنی محافظه‌یه تقید واهتمام
لازمدر **حفظ صحة الاذن** اولا قولاقلری اسیجقدن وصوقدن
ووزكار شدیدك اصابتندن وایچنه صو وبعضی اشیا
دخول‌ندن صیانت اولنق واجیدر ودخی وسخ حاصل
اولدقده تطهیر ایدوب كاهیجه اجی بادم یاغی تقطیر
ایده‌لر هفته‌ده بر مرتبه اوسنتی عجیب النفعدر دیدیلر قولاغه
تقطیر وادخال اولنان اشیا اسیجق اولماق لازمدر
ودخی احتراز لازمدر كه قولاق ایچنه شیشلر وسولجیلر
وبرالر تولد ایلمیا كاهیجه ما میتا شیا فنی بركه ده حل
ایدوب تقطیر ایتمك قولاقلری اورام حرورشندن صیانت
ایده هفته‌ده بر كره بو مداومت اولنسه ایچنه نازله نزولندن
دخی امانت بولنور وامتلاء طعامدن علی الخصوص طوق
قرنه اویومقدن دخی صاقنمق قولاقلرك وسائر حواسك
صیانتی لوازمندندر مفصلات كتب طبیه‌ده قولاغك
امراض عدیده‌سی یازلمشدر انجق بو محلده اكثریا صبیانه
عارض اولنلری ترقیم اولنوب مهما امكن معالجه‌لری تحریر
اولندی **سیلان الرطوبة من الاذن** كاه اولور اطفالك
قولاقلرندن بالكثر رطوبت یعنی مایعتلی شی اقماق عارض اولور

قولاقدن باشقه نوع

كاهي سدكبي رطوبت واريك اقق واقع اولور انلر دخي
باشقه باشقه علتدر بونلرك صكره ذكر اولنور بس مجرد
رطوبت مائيه سيلاننك سببي انلرك بنلري على الخصوص
دماغلر رطوبت اوزره اولوب باشلري زياده اولمغله صوق
اصابتندن برخوش محافظه اولنمديغي صورتده دماغلرنده
رطوبت فضليه مجتمعه اولوب قولاقلرندن اقار بالخصوص
ولادتلرينه قريب اولان اوقاتده رحمك اسيجاقلغندن
هواء بارده چقدقلري ايچون دماغلرينك مسامات
منسده اولمغله موجود بولنان رطوبات محتبسه اولور
حتي بازكونلري دخي اولورسه رحم مادده نسبت ايله
هواء خارجي اطفاله صوق طوقنور قوتجه ماسكه لري دخي
ضعيف اولوب قولاق طرفي مكشوف اولمغين واكثريا
ارقلري اوزرينه ياتوردقلري اجلدن قولاقلرندن
سيلان ايدر فانكوم بيلة لري تدبير اطفالده كامله اولوب
هواء بارد اصابتندن كركي كبي محافظه ايلسه لر بعون الله
تعالى اول علت عروضندن امانده بولنور حتى شيخك
ازاولور قولاقلرندن رطوبت سيلاني عارض اولور ديديكي
الكاشارتدر العلاج اولا طفلك باشني بلكر بوتون
وجودني صوق اصابتندن محافظه ايليوب بعده اولـــ

كذلك انواع الطلا استعمالندن دخي محافظه لازمدر
زيرا انلر دخي رحم طفله نفوذ ايدوب حيات
نشاندن ابدان جمله علت جاري اصولنده اولنور
سيلاني دخي ابتلا فوق العاده محافظه ايدوب اولمغله
ابسيله اطفالك حضرتلرنده اولندي نادر واقع اولور صح

جريان ايدن

جريان ايدن رطوبتك ازالهسنه تقيد ايدهلر اكر ماده سي
آز اولورسه قوي علاجه محتاج اولماز اول صورتده بالك
قوبوب بوكيني مشاق فتيل ايليوب برمقدار زعفران اذلمش
سركه ده اول فتيلي اصلده لر والم وبرميه جك مرتبه
اسيجاق ايدوب قولاقلرينه قويالر برقاچ دفعه تكرار ايتملر
مندفع اولور بعضي اطبا ماده سي از اولديغي صورتده بالكز
پنبه دن يا بلمش بومشاق فتيل قومه ق كفايت ايدر ديمشلر
اكر ماده سي چوق اولوب قوي علاجه محتاج اولورسه
ذكر اولنان تدبيره عسل وبرمقدار شب يماني وبرمقدار
نطرون ضم ايدوب كالاول استعمال ايدهلر زيرا اول كونه
رطوبتلرك مداواتنده اسيديجي وايجيجي وطاغيديجي واولـ
عضوه لازم اولان موادي حفظ ايديجي اجزايه محتاجدر
ذكر اولنان مداواتده اوصاف مذكوره موجود اولمغله
اخر تدبيره احتياج قالماز سيلان الرطوبة كاللبن
حذاق اطبا مغاربه دن خلف ابن عباس زهراوي عليه الرحمه
نصريحيده كاه اولور طفلك قولاغندن سدكبي بياض
رطوبت سيلان ايدر بعضي جاهل طبيبلر انى اريك ظن ايدرلر
اريك اولمديغي اعراضندن بلنور اول دخي في الحقيقه رطوبت
مذكوره كبيدر اسبابي ومعالجه سي كاقياس اولور ديمشلر

سدكبي رطوبت
اقق

اريك اتق

القيح السائل من الاذن كاه اولور اطفالك قولاقلرندن
اريك اتق عارض اولور سببی قولاق ايچنده سولجيلر باخود
ورم حادث اولوب تفرح ايتمكله اريك حاصل ايدوب
طشره به سيلان ايلديكيدر العلاج علاجی رضعه سنك
وكنديتك غذاسنی اصلاح ايلدن صكره بعضی مداوات ايله
قبل استعمالنه مداومت اولنور انجلمه سين بيرغنی
ايله مازوی سركه ده طبخ ايدوب بعد التصفيه او لماء
مطبوخی قبل ايلدا استعمال ايدرلر حين طبخنده غسل
ضم اولنسه دخی انفع اولور شيخ رئيس اكر قولاق ايچنده
اولان قرحه كورنمور ايسه مناسب صولر ايله يابقه مق
لازمدر انجلمه سكنجبينی اسيجق صو ايله ازوب قولاق
غسلی ايچون برداخته قلنان آلت مخصوصه ير مقداد
بولك باخود بنبه صاروب اولشيئی بولشدرمق ايله
غسل ايدرلر باخود مرسين بيرغنی كلنار غنی وعسل ايله طبخ
ايدوب انلر كلد يابقه مق دخی انفعدر بعده قورينجی شيلر
اوقوره لو يا غشن زاج مثلی واوكلامردن سيلانی منعه
سعی ايتمه لو اكر قرحه ايچريده اولوب كورنمزسه قبل ايله
عمل اولنور ودخی اولمه قرحه قريب العهد ميدر باخود جوف
زمان مرور ايتمكله اسكی مشيمی اكا دخی تقيد اولنمق لازمدر

اكر قريب

اكر قريب العهد ايسه مامينا شافنی سركه ده حل ايدوب
قبل ايله قويالر بو تركيب دخی غايت النفعدر صفت ايكی
قرداش قانی شاف مامينا زبد البحر انزروت بور قادمنی
مرضافی كونلك علی السويه اخذ وسحق اولنوب عسل
ايله مزج اولندقدن صكره قبل ايله الوده قلنور اكر منه
اولور سه معالجه سی مشكلدر بالايله قطرانی الوده
ايدوب قبل ايله عمل ايدرلر وطيوردك الاجه قرغه
اودی وحيوانات قابلی بغه نك اودی منفردا عودت
سری ايله ممتزجا عمل اولنمق نافعدر انلر ايله دخی صحت
بذ برا ولمادیغی صورتده قروح خبيثه مرهملرينه مراجعت
اولنور انفجار الدم من الاذن كاهی قولاقلردن قان جريان
ايدر سببی بحران طريقيله اولور سه اكثريا بولك آدمده
ظهور ايدركاه اولور دعروقلك قان ايله امتلاسندن
ناشی طمرلری آغزلری آچلمقدن نشأت ايدر بو دخی كذلك
بو كلوده بولنور كاهی اورمقدن ودوشمكدن باخود
اغولی جانور صوقمقدن عارض اولور بو نلر اطفال
وصبيانده دخی بولنمق محتملدر العلاج اكر قانك
جريانی بحران طريقيله اولورسه مادامكه ضعفه
مؤدی اولميه حبس اولنمق جائز اولماز اما غيری

كما دالطبا فلندره برجسته ايلن قولاغندن جريان
طريقيله قان انفع علاج دكلدر اما بورني
قانيغو ايله جريان واقع اولقه غايت مهدر
مسيح

اسبابدن نشأت ايتمش ايسه سببني ازاله ومهم اولان تدبيراتي
اجوادن مسكره قابضات وكاويات ومبردات ايله حبس
اولنور وقابضات ادن اولنلرك سهل المأخذي مازي
ديدكلري شيدر سركه ايله طبخ اولنوب مطبوخي قولاغه
تقطير وفتيل ايله ضماد اولنور وبوكزنالان كوكي كذالك
سركه ايله طبخ وبرمقدار مرصافي ختم اولنور ياخود ماميثا
وجولان هندي برابر اخذ اولنوب سائر اعاجي قاينامش
صوده حل اولنغله عمل اولنور ياخود برد انرطانلي
ناري سركه ده طبخ ايتدكدنصكره عصيريني تقطير اولنور
لقان اولسه دخي انفعدر ديو بيلو مبردات ايله عصي
الراعي عصاره سي ولسان ثور عصاره سي وافيون وبونلرك
امثاليدر سركه ايله عمل اولنور وكاويات يا قيجي ديكدر
انلرك قولاق خصوصنده يا خصوص صبيانك احوالي اوله
جندان مناسبتي اولماغله بادروج مثللي والوه مراجعت
اولنور مذكور اولندن ماعدا شيخ رئيس عليه الرحمه طوشان
مايه سيني سركه ياخود براصه صوبي ايله تقطير ايتملك
عجيب النفعدر ديوب بر عجب تر بيرده دخي تحرير ايتمشلر كه
بقرك ايكي بوكركلرني اوزولرينه اولادن باغلري ايله اخذ
ايدوب بطوز ليه لوبعده آتش قارشوسنده كباب ايدوب

بشماسى

عصى الراعي چوبان عصاسي ديدكلري اوتدر اسماء
كثيره سي واردر بادروج فسلكان اوتي
بيرقسيمدر

بشماسي بارد اولدوغني كبي صوبني صقوب قولاغه تقطير
ايدرلر وقان جسندن مجرابدر ديمشلر وجع الاذن
جوق اولور واطفالده قولق اغريسي عارض اولور لكن صداع
ذكر اولنديغي اوزره اطفال اخباره قادر اولدقلري صورتده
خبر ويرورلر اما قادر اولمادقلري حالده قولاقلري اقوق
ياخود ايجنده واطرافنده بثور جقماق كبي احوالدن بلنور
انلر دخي بولنمادبغي صورتده وجعلرينك دليلي مشكل اولور
مكر طفلك قلق واضطرابندن وباشنه وقولاغي اطرافنه
يا ايشماسندن وبعضي اوضاعندن بلنه باي وجه كان
طفله وجع اذن عارض اولدقده انلره نسبت ايله سببي
هواء حار وريح حار ياخود هواء بارد وريح بارد ياخود
خلط بارده در خصوصا خلط لاجح بولنه زيرا اطفالك
دماغلرنده رطوبت زياده اولمغله قولاقلرينه يا اش خلط
دوكلور وحرارت ضعيفه تاثيرندن ناشي ريحه مبدل اولور
قولاقده دخي عضو عصباني اولوب مزاجي بارد اولدوغي جهتدن
متحلل اولميوب محتبسه قالمغله وجع ايراث ايدر بالخصوص
مقدما ذكر اولنديغي اوزره اسيجق محلدن چقماق ايله هواء
خارجينك يعني برانغزي احاطه ايتدكده هوانك برودتندن
متأثر اولوب وجع حادث اولور ايمدي اطفالي مهما امكن

اطفالده نسبت قيدي اولنديغي سبب بر انسانده واقع اولان وجعدن
اسبابنك احترازدر زيرا اطفالده وصبيانلرده علاده
اولان وجع ...
حادث اولور ...
دخي ...
علاوه ...

صوفندن صاقنمق کرکدر واما فی زماننا بعضی خاتونلردن
مشاهده ایتدیکمز کبی یازکونلرنده قت برفٔ صاره میوب
بشکنی دخی زیاده اوردقلری ایله اورغمه لو زیرآخرلرندن
دخی وجع اذن حادث اولور وانک زیاده صعوقلغی اولانی
قولاقلر ایچنده ورم حار حصول شدندن نشات ایدر کرکسه حمای
لازمه سندن بلنور ودخی وجعک سببی قولاقلرده قورد
تولدندن اولور کاه اولور قولاقلرینه صو وسد کتما سندن
وبو حیک کیرماسندن نشات ایدر کاهی دوشمک واورلق
عقبنده ظهور ایدر العلاج صبیانک غیریده وجع اذنک
اسبابی سوء مزاج ساذج ومادی وحار وبارد اولور وسائر
اسبابلر اضردن دخی حادث اولور سببی غلبهٔ دم اولدوغی
صورتده فیفال یعنی باش طمرندن قان النوب طبیعتی تلین
اولنور وسائر اخلاطک غلبه سنده دخی مناسب معالجه اولاد
اشیا ایله علاج اولنور واما صبیانده عارض اولان وجعک
علاجی اسیجق وقابضه والوا ایله اولور الکل وشرب ربا بندن
اولدقلری صورتده مهما امکن حمیه اولنوب بعده قولاغه
ندبیر اولنور ازجمله ابهل ترکجه اردج یمشی دیرلر واپو
قربوزینک چکردکی وعدس مر یعنی آچی مرجمک دیرلر برنوع
تمهلد وحولان هندی وصعتر وملح دراتی بونلردن

هر بریسی منفرد او جمله سی مجموعه معالجه اولنور طریقی انلوردن
هر قنقسی ممکن الحصول اولورسه زیت یاغی ایله نرم انشده
قاینه ده لو بعده سوزب اول یاغی اخشام وصباح یوکدن یاخود
پنبه دن فتیل ایله قولاقلرینه تو یا الوکامل الصناعه صاحبی
عورت سدری ایله ازلمش شافٔ ابیض یاخود یالکز کل یاغی طامزمق
ایله معالجه یازمشدر وجعک سببی یالکز ریح اولدوغی
صورتده ادهان حاره دن قسط وفرفیون مثلی اشیانک
یاغلری ایله مداوات اولنور جندبید ستر سوسن یاغی
ایله طبخ اولنوب بعد التصفیه قولاغه طاملده لر وفتیل
ایله دخی عمل ایده لر اکر اول وجع قولاقلرده قورد تولدندن
حادث اولدوغی بلنورسه شیح دیدکلری اوتک ونعناعک
وشفتالو یپراغینک عصاره لری علی السویه اخذ اولنوب
سحق اولنمش بورق ایله ممتزجا تقطیر وفتیل اولنور واما
شفتالو چکردکنک یاغی صغیر اودی ایله ملخوذ حربق ممزج اولنوب
اسود وسقمونیا سرکه ایله طبخ اولنوب طاملدلسه دوده لر
اهلاک واخراج ایتمکله صبیان دخی بو وجع اذندن
خلاص بولنور دیرلر حکة الاذن کاه اولور صبیانک
قولاقلرینه کچشمک عارض اولور سببی رطوبت بورقیه
درکه اجزای صماخده منصب اولور علاجی طریقی مذکوره زعانت

قبلده یونده معرفلری اولنلر زیرزبرار وادی استعمال اولانلر ایلا اشبو حکه اولورکم
نوعی در که بلدوز الیانی دفعت کبی ابکانه خواص ساکیتن الرزق وبونتلرک ارزه یونانکیل
نه به محافظه ایلا اولرده

صبی

کانك طبیعتی صرفا ولقلہ کان بترزان
قبلك بو مادہ دہ مناسبتی غوقدر منه

ایله آسان اولور اوّلا خصوصیله افسنتین عصاره سنی
زیت عذب یا کل یاغی ایله فتیل آلوده ایدرلر یاخود افسنتینی
زیت یاغی ایله طبخ بعده تقطیر اولنور وسخ الاذن کاه اولور
صبیانک قولاقلرنده وسخ یعنی کیر و پاس مجتمع اولور سببی
ینه صبیانک رطوبت فضلیه لرینک کثرتیدر مشاهده سی
دخی شعاع شمسده غایان اولور العلاج اوّلا اصلاح مزاجه
اهتمام اولنوب بعده قطور ونطول طریقی ایله معالجه دخی خفیفه
آجی بادم یاغی یاخود عورت سدی تقطیر اولنوب بعده
آلت معهوده ایله غسل وتطهیر اولنور بورقی سرکه ده
حل ایدوب برمقدار زمان ترک ایدرلر تاکه غلیانی تسکین
بوله بعد التصفیه کل یاغی ایله ممزوجا تقطیر اولنوب بر
ساعتدنصکره تطهیر اولنور بورقی عسل ایله مزج و
فتیل ایله ادخال ایدرلر تمام اوچ کون طوره بعده اخراج
وتطهیر ایدوب تکرار ایدرلر اکر دخی قوی علاجه احتیاج
بولنورسه حنظل یپرغنک عصاره سی تقطیر اولنه یاخود
زرنیخ و بورق علی التسویه اخذ و سحق اولنوب عسل ایله مزج
ترکیب ایدن برمقدارنی سرکه ده اذوب تقطیر ایدرلر و بر
ساعتدنصکره بال صویی ایله غسل ایدرلر و هر ماده ده
اصلاح پذیر اولنجیه دکین مباشرت اولنه د عمالک تکرری

آلت معهوده دیدیکی اسنادات سلف قولاقی
ویودون واغزیجی ابازعضا معالجه لرکاعجیان
باشنعبا شعد الثلو اغتداع اتیشلودر — سه

یاخود آخرنه بیره مراجعتک لزومی جمله نک معلوملریدر تولد
الدود فی الاذن ودخول الحیوانات من الخارج کاهی
انسانک قولاقلری ایچنده برنوع قورد تولد ایدر وکاه اولور
طشره دن بعضی حیوانات دخول ایدر از جمله بیره کیدوب
خلل الم و برد یکی هرکسک معلوملریدر و ایچنده تولد ایدن
ایله طشره دن دخول ایدنک دخی علامتلری واضح اولمغله
تفریقی اولنور بای وجه کان اولورسه بولو قتل واخراج اولنمغه
محتاجدر العلاج کبارک یازده قولری اوزره ایکی صورتده دخی
قولاغه برمقدار قطران تقطیر اولنسه فی الحال حرکتلرینی
تسکین ایلیوب بعده کندیلکندن دخی اهلاک ایدر یاد یوز
دیکلری لونک وشفتالو یپرغنک عصاره لری مسحوق
محموده ایله ممزوجا تقطیر اولنور اهلاکلری دخی سرعتله حصول
بولور عصاره لری دخی اتلرلک کبیدر وجمیع حیوانات
غیر سمیه نک اولدولری دخی اولخصوصده علاج قوی اولمق
اوزره در دخول الماء فی الاذن کاهی قولاقلره یاخود برینه
صو کیدر اول حالده وجع شدید پیدا اولوب سامعه ده صمم
یعنی صاغرلغه مؤدی اولور و وقوعی وجعندن ناشی تخصص
اولنوب مقدم اغتسال ایدلنمق یاخود صویه دوشمک و انک
امثالی احوال سبق ایتمه سندن معلوم اولور العلاج علاجی

بیزلرده معلومدر قولاغه ایصال وقتل اولندن عجبا
وبره تناول حیوانات کبیدرلر

قطران ترکیبی صنعتله بعضی شیشه درکاه الماده قاردن
ذکر ایلدکلری المقالدریج اغلخیدلرن حاصل الوان قطران
مرد اولدوغی لحدلت اسالیخدار اسلدن حاصل
دول ان منافعه مناسبدر — سه

سدیکلره دخی وقع الدوغی ببندلرفیلع ناسبی ایلادیخد
وبعضیدر بنیبله اندوغی تعمیر واولنشیک — سه

اکر اول شخص حرکته قادر ایسه خارجده عوام ناسدن
کورلدیکی کبی صو کیدن قولاغی طرفنه باشنی اکوب اول
ایاغی اوزرینه حرکت ایدرتا که داخل اولان صو طشره کیده
بونن بری حکیم مسعود مرآت الشفا سنده یازمشدر لکن
ندبیر صوابیدر اولدر که علی الخصوص اولکون حرکته اقتدارلو
اولمیان اطفال و صبیانده واقع اولمش اوله در اذیانده یاخود
طورفانوتی دالکوندن برقارش مقداری چوب پاره سی اخذ
اولنوب بر طرفندن ثلث مقدارنجه پنبه صاره لر و اول
پنبه یی زیت یاغی ایله آلوده ایدوب طرف آخرینی صبینک
قولاغنه وضع ایتدکدن صکره پنبه لی طرفینی یاقه لر و اول
چوب یانتدقجه قولاقده اولان صویی جذب ایدر بر دفعاده
بوتون چکمز ایسه بر قاچ دفعاده تمام چکمک ایله تنقیه
تام بولنور بر طریق نافع دخی اولدر خصوصا ایچون برداخته
اولان انبوبه نك بر طرفنی قولاغه وضع اولنوب طرف آخری
مص اولنق ایله صو جذب اولنور فانقی طریق ایله ممکن
اولور ایسه اولسون قولاقلر تنقیه اولندقدن صکره دائما
بادم یاغی یاخود عورت سودی تقطیر اولنمغه مداومت
ایدرلر تا که معالجه سببی ایله حاصل اولان اذیت مندفعه
اوله انکسار الاذن وانقلاعه اطبا بکاه دکاه اولور

حکیم مسعود سلاطین جهاد آیین عثمانیاندن
خلد الله سلطنتهم الی یوم الدین ابو الفتح سلطان
محمد خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینک دیوان
[illegible]
[illegible]
الشفاسنی عرض اتدکده احسان [illegible] مظهر
اولمشدر [illegible] صح
[illegible]
[illegible]
اولمغله [illegible] مناسب [illegible] اعتبار اولنمشدر صح

قولاغك قولماسی وقوبمسی

و قولاغك خارجه

قولاغك خارجده اولان عضو و فی الحقیقه قیریلور وکاه اولور
بر توتون قولاق چقاردر بشلر قوبلوغی معلوم اما چقوق امر غریب
اولمغله سببی احتو خواجه لرک وتربیه امرنده بی‌بالوک شدت
ایله چکمه لرندن نشأت ایدر دبشلر بای وجه کان بعضی
مرتبه یازدقلری معالجه بیان اولندی العلاج قولاغك
علاجی اولکه دیکی ضماد لروم مرهملر ایله ممکن اولور بو ضماد
نجیب الدین سمرقندی نك مختاریدر اخلاط صبر سقوطری
مرصافی مغاث اقاقیا انزروت حنا جمله سی علی السویه اخذ و
مزج اولنوب ضماد اولنه اما اکر طشره طرفنه یاغش ایسه
طوغرلدوب اولطرفندن ضماد ایدرلر اوچ طرفه ایسه
کذلک عمل اولنور واکر قان جریان ایدرسه بو مرهمی اوده لر
اخلاطی نرمشتی قیته زفت یا کرمیجی قاز یاغی مجموعی قاعده
مقننه اوزره مرهم ایدرلرحتی فاضل مرقوم علیه الرحمه بو مرهمی
ثنا ایدوب خاصیتنه اعضاء عضروفیده نفعی عظیم در دیمشلر
انقلاعنك علاجی قولاغی یرینه رد ایدوب اوزرینه خطمی
وایرکو مجی وبزرقطونا پیرقلوینك عصاره لرینی و قبق
جراده سنی قاز یاغی ایله ممتزجا ضماد ایتدکدن صکره محکم
شد ایدرلرتمام اوچ کون طورد اکر بوینه تمام بولنور ایسه فبها
ونعم واکر تمام ایسه تکرار منوال محرر اوزره اجراء اعمال

قولاقلرك كورلدوب وچیکلدمه سی

ایدرلرنا که برونام بولد الطنین والدوی طنین اصل لغتده باقر او انندن لکن دینلکلری النده وانک امثالنه برشی طوقنمقدن حادث اولان صوته وسکک صدا اسنه واوردك صوتنه دخی اطلاق اولنوردوی ده روزکار خفیف اوازی وبعضی قوشلر صدا اسنه دیرلر اما اصطلاح اطباده ایکیسی دخی قولاقلر ایچنده عارض اولان صدادن عبارتدر فرقلری طنین حدتلی وایچه اشید یلوردوی حدتسز وقالن کودلوا اما بونلرك اطفال وصبیانده حدوثی نادر بلکه منعدمدر انجق امراض ادنرده مشهود ومتعارف اولنلری اشیدلسون ایچون تعرض اولندی سبیلری ومعالجه لری محلنده مسطوردر الطرش والوقر والصمم بونلرك اوچیده صاغرلقدن عبارتدر اولعلتدن اطفال وصبیانك بولنماسنك امکاننه بناء تعریفلرینه تصدی اولنوب مهما امکن معالجه لری دخی تحریر اولندی بس طرش اصطلاح اطباده اشتمه نك نقصانندن عبارتدر ووقر بطلاننه اطلاق اولنوب وصمم قولاغك بحسب الخلقت دلکی اولمامغله بالکلیه صاغر اولانه دیرلر اما هر بری مجازا اخرك معناسنده استعمال اولنور بعضیلر زمانی ممتد اولوب ایسکیان صاغرلغه وقر وقریب العهد اولانه طرش

طرش کلالت وثقالت قولاقلری وثنیلان سکوفون الیدر وصمم صلابت ومیم ارتفاعنه نجم لدی ابلیدر. مح

یکادی اولور ومعناده عارضی اولور

دیشلو معلوم اولکه برلحوالدن هر بری ولادی اولوب اناسندن اوله علت ایله طوغمش ایسه اکا علاج اولماز زیرا انك اصل خلقتنده قوة سامعه سی منعدم یاخود اول قوتك مکانی مسدود اولمش بولنور اول حالدن معالجه قبول ایتماز واول مولوده لسنز اولور شیخ رئیس فقدانی سمع یعنی صاغرلق ولادی وطبیعی اولورسه لاعلاج له دره معالجه قبول ایتماز وقر وطرش دخی ولادی اولورسه کذلك علاج قبول ایتماز صکره دن حادث اولنلری دخی بعید العهد اولوردیاسه قرب یاخود عسیر العلاج اولور اما قریب العهد اولنلر قابل العلاج اولور لر اسنان اعتباری دخی انك کبیدرکه نادره الا یامنده عارض اولان علاج پذیر اولوب پیرلك عالمنده حادث اولان ممتنع العلاج یاخود عسیر اولوردیدوکی معلوم اولکه صاغرلق حدوثنه سبب صماخك کندو سنده یاخود دماغ مثلی بعضی اعضا مجاوره نك مشارکتی ایله اولور بعضی طفلده ابتدا دشلری بتدیکی اثناده عارض اولان صمم اولقبیلدندر که اولوردبیش اغریسندن ناشی صمم عارض اولوربس اکر صمم اشتمکه موقوف اولان اعضایه آفت اصابتندن نشات ایدرسه اول آفت امراضکه متشابهته الاجزادن وامراض الیته نك جمیعسندن یعنی سوء مزاج

وامراض ترکیب وتفرق اتصال ایله اولنغاله عارض اولور امّا
اکثریا سدّه وقوعندن حادث اولورکه سوء ترکیبه راجع‌دور
سدّه عروضی دخی یا سبب بدنیدن یا خود خارجیدن
نشأت ایدر بدنی اولان یا اخلاط‌دن بریدر یا خود مدع
یا انواع ورم‌دركه اولور صماخده ثولول یا لحم زائد باده ولد
تولد ایدن یا کثرت وسخ یا انلرك امثالندن مسدود اولور
سبب خارجی اولان طشره‌دن قوم و انلرك امثالی شیلر
صماخه اصابت ایتمکله سدّه ایراث ایلر الحاصل صمم
عارضیده لایق اولان اولدر که اسباب عدیده‌سی تفحص
اولنوب علاج بیلنرو اولنلره تقید اولنه العلاج صممك
اطفال وغیریده معالجه‌سی بدن‌دن نشأت ایدر ایسه اولـ
شیئی ازاله ایله میسر اولدوغی مقرردر اگر سوء مزاج ساذجدن
عارض اولدی ایسه مضادّی ایله معالجه اولنور اگر مادّی
اولوب اخلاط غلیظه‌دن حادث اولور ایسه مهما امکن
دماغ تنقیه اولنوب قولاغه مناسب یاغلر تقطیر اولنور اگر
صمم سوء مزاج صفراویدن عارض اولمش ایسه مناسب
مسهل ویرلمه‌نك منفعتی مقرردر زیرا جوق کره صکره‌دن
صاغر اولمش آدملره بالطبع اسهال مرارّی عارض اولغله
صممی زائل اولدوغی کورلمشدر عکسنده دخی یعنی اسهالـ

مراری به مبتلا اولان کمسنه‌لرك جاهل طبیب اسهالنی
بی وقت قطع ایتمکله صمم عارض اولمشدر بای وجه کان
استفراغ بولندیغی صورتده بعد الاسهال قولاغنه مبرد
تقطیر ایدرلر انجمله بردانز لقان نارنك ایچی آتیلیوب
حتی صفا اولوب بعده عصیرنی بینه قبوغنه قویالور و بر مقدار
سرکه وکل یاغی ضم ایدوب بر قاج دانه کونلك دخی اضافه
ایدرکدن صکره نرم اتشده طبخ ایدرلر حتی مهرا اوله بعد
التصفیه اکی تقطیر ایدرلر صفرانك حدتنی تسکین
ایدر و اگر اخلاط غلیظه‌دن حادث اولورسه علاجی
دماغی تنقیه اولنوب کذلك قولاغه مناسب یاغلر تقطیر
اولنمقدر وسخلردن وشوره‌دن وحصاتردن نشأت ایتمش
ایسه هر برینك علاجنه تقید ایدرلر ننه کیم ذکر اولندی
اگر قولاق ایچنده لحم زائد یا خود سکل عروضندن حادث
اولمش ایسه علاجی قطعلر دخی کالده والوایل اولور حکیم
مسعود مرآت الشفاسنده صبیانده عارض اولان صمم
دادی یاغی تقطیر اولنمغله مندفع اولور خصوصا اولـ
یاغده سذف ومرزنجوش طبخ اولنمش اولدیسه اولیاغك
صمم صبیان خصوصنده عظیم منفعتنی بیان ایلمشدر
لکن دادینك ماهیتنده اختلاف اولنوب اکثر مفهم انده

انى الحروف نفیرلك اولدوغى آنى تنبعدن واصل اولدوغى
فائدة طبلبلر بعودن [illegible] دالردن نفط
اولدیسه [illegible] اولنعلد [illegible] الجمع اولقد
صبوبلر [illegible] مسطوعدر [illegible] اروده‌دی
اطلاق اولنبدیغی حلیبده بونلرك دالرود النفوذ
لكن [illegible] مخند ددر اذا بادخرق ابردة
ذی [illegible] ودیکی ودادینی تعبیری [illegible]
مفردات [illegible] دوبیری الاتفاق صنوبر [illegible] وفارسیبی
فیدلر [illegible] بخمیلر دنیلر

ادبرکبی اوتوق حبلودرلوخه قرمزی وطعمی آجی وقوقسی
کوکجاك دینلمش اولجوب بولنوب وبیلندیکی صورتده
سایرجوبانردن اتخاذ اولندیغی کبی انکدخی یاغی بالوب
فتیل ایله مسخنا قولاقلرینه قوغغه مداومت اولنه
واو معالجه اثناسنده صبینك بورننه وقولاقلری
التنه بعضی مطبوخات طلا وضماد اولنمقدخی لازمدر
انجمله باپادیه ومرزنجوش ودقنه پیرغی وسحق
اولنمش اقرقرحا علی السویه اخذ وطبخ اولنوب نطول
وضماد اولنه دخول الزیبق فی الاذن قولاغه جیوه
کیرمسی امر بعید دکلدر علی الخصوص امور ضارة ونافعه دن
غافل اولان صبیان اولدا اولا حالدن بحر برینه تصدی
اولندی العلاج صبیان وغیریلرك قولاقلرینه بو طریق
ایله جیوه کیرمش اولسه باشنی اولطرفه دوندروب برفعله
تحریك ایده لر اکر آقارجقارسه فهو المطلوب اکر چقماز
ایسه قولاغنه فاتر زیت یاغی تقطیر اولنوب وبنه اول
طرفه یاتوره لر ومعطس شیلر ایله اغسرده لر بعده وسخ
اذن معالجه سنده ذکر اولنان آلت کبی اسناد لر قولاق
تنظیفی ایجون تصنیع ایتمشلردر بو خصوصده التوندن
اولدوغی مناسبدر التون اولمازسه باری کمشدن یاخود

فلایدن اولانی اله کتوروب انکله تطهیره تقیید ایده لر باقی
عملکات علیلی معتدل اولان قولاق طرفنه یاتورمقدر کادر
قلاع الاذن بو مرضده قولاقلرك دبی یاریلوب صاری
صولو واریك اقوجاجی یاشامرجومی اکثریا اطفاله عارض
اولدوغنی تصریح ایتمشدر سببی اول محلده خلط اکال
دوکلمکدر العلاج طفله عارض اولدوغی صورتده بالدرد
حجامت ایده لر واولموضعی سد ایله غسل ایدوب اوزرینه
سحق اولنمش مرده سنك وقنبیل اکه لر کافور مرهمی دخی
علاجی کافیدر الله الموفق والمعین امراض العین عارف
بالتشریح اولان اطبا تصریح ایدرلرکه انسانك کوزلری
اوچ رطوبت ایله یدی طبقه دن مرکب برعضو شریفدر رطوبات
ثلثه جلیدیه وزجاجیه وبیضیه دیرلر وطبقات
سبعه دن شبکیه ومشیمیه وصلبیه وعنکبوتیه وقرنیه
وملتحمه اطلاق اولنور اول رطوبات وطبقاتك جمله سنك
اشرفی جلیدیه درکه کوزلرك بکیدر سایر ایکی رطوبت ویدی
طبقات آنك ایچون اولدوغی اکا محیط واتك فعلنی ممد اولان
خادملریدر وکوزلرك حرکتی وقباقلرینك آچیلوب یومملری
ایچون یکرمیدن زیاده عضله خلق اولنمشدر فتبارك الله
احسن الخالقین حفظ صحة العین عقلادن اولانلره

البتّه کوزلک صحتنی حفظه سعی ایتمک واجبدر علی الخصوص
اطفال وصبیانک کوزلری زیاده محافظیه محتاج
اولمغله مربیلری انلرک کوزلرینی حفظه سعی ایتمک لازمدر
اوّلا نوزدن ونونولردن واعتدالدن خارج اسیجقدن
وصوقدن ودوزکادسدن وسمیّه اصابتندن صیانت
ایده‌لر بالخصوص طفلی چوق اغلمقدن صیانت اهم مهماتندندر
وبرشیئه کوزینی دیکوب چوق باقمق جملیه ضرردرکذالک
دقیق وخفی شیلره دخی دائم نظر اولنمیه مکرر یاضت
عین طریقی ایله احیانا باقله اولنا ایسه ریاضت احوالنی
بلنه موقوفدر ودخی هرباداقه سی اوزرینه اویومغدن
اجتناب لازمدر علی الخصوص نوق فرندا اولد انکچون اطفا
بشکلره بوطرفه میلی یاتورمق تنبیه اولندی وطعامی
چوق یوب اوزرینه چوق چوق صو ایچمک باشه بخار
چقاردیغی سببدن کوزه ضرر وایردتوقف هنا اویومق
کذالک بخار چقاردیغی ایچون مضراولور وبرآصه وبزه
ولاحنه مثللی بخار چقاریجی غذالرک دخی کثرتندن صاقنق
کوکردو محففا ولوب برنک رطوباتنی قورودن شیلر
دخی مضردر وزیاده اویقوسزلق وادبابی اولانه چوق جماع
ایتمک وحمامده کثرت ایله کیرمک جملسی ضرردر بس

کوزلرینی

کوزلرینی سونلوذکرا ولنان اموره نقید واهتمام ایدوب
اطفال وصبیانی دخی محافظه ایده‌لر واستعدادی اولانلر
ممکن اولدوغی مرتبه سوده‌لر وتوتیا الوتربیر ابروچه مزبخون
ورازیانه صولری ایله چکه‌لر یا الکوزرازیانه صوبنی چکمک
عجیب النفع اولدوغی مقرردر الحاصل حفظ عین ایچون
مفصلا انده یازیلان مداواته مداومت ایده‌لر بو محلده
طریقنی اعلان ایچون بو مقدار بیان اولنوب کوزلره عارض
اولان امراض عدیده دن اطفال وصبیانده ظهوری کثیر
اولنلری ومهما امکن معالجه لری تحریر اولندی حول
احول شاشی ادمه دیرلر بعضی اطفال بامرالله الملک المتعال
انا سندن شاشی طوغار وبعضیسنه بعد الولاده عارض
اولور بعد الولاده عروضنک علتی اطفالک رطوبتلری
کثیر اولوب اعضالری دخی اشکال مختلفه یی سهولت ایله
قبول ایدیکیدر انجملده صرعه مبتلا اولان صبیانه عارض
اولور زیرا انلرک دماغلری متعدد مذکر اولندیغی وزره اول
علته سبب اولان موذی یی دفع ایچون منقبض اولدقده
کوزک غشالری چکلمک ایله طبقاتندن صلبیه ومشیمیه
وشبکیه تسمیه اولنان طبقه لر اطرافندن بر طرفه منجذب
اولمغین کوزلرک بونون جوبی اول طرفه چکلوب صرع زائل

اولادیدن صکره اول هیئت مجذوبه اوزره باقی قالور ایله حول
عارض اولور مصروعه اولمیان اطفالده اسباب اخردن حادث
اولور انجلمه مرضعه ومربیه لرینك امزرمك واویوتمق خصوصنده
سونرینه بیولرندن نشأت ایدر جملهدن بری دایما بوجانبنه
یاتوروب واول جانبندن امزرمك ایله طفلك مدت مدید برطرفه
نظر ایلدیکی اجلدن هیئت مذکوره حدوث ایدوب شاشی
قالور واکر بعض اولاد طفلی دایما برطرفه یاتوردمیوب اومزرد
دخی بشکده اولدوغی صورتده کاه برطرفدن وکاهی طرف
اخردن امزرمك کرکدر تا که کوزلری دایما برطرفه میل ایلمیه
اسباب حولدن بری دخی کیفما اتفق طفلك یاتدوغی
محلدن برطرفنده نقوشدن یاخود اشیاء مترع ومشوشدن
برشی بولنماله طفل کوزلرینی اولطرفه دیکوب دایما
باقمقدن نشأت ایدر بو سببلر سن طفولیته مخصوصدر
سایر اسنانده دخی حدوثی مقرردر نته کیم صرع مرضندن
نشأت ایتدیکی ذکر اولندی بیو کلوده دخی اول علتدن
عروضی ممکن اولور شیخ رئیس اطلاق اوزره کاه اولور
حول مغله دیکی محرك اولان بعض عضلاتك استرخاسندن
نشأت ایدر لعلته مسترخی اولدوغی صورتده مقابلهٔ عین
خلافنه منجذبه اولماغله شاشلق عارض اولور وکاه اولور

اول عضله لرك

(margin note:) طفلی جرمی بار دینکلره یاتوردکلری اندرمات دخی سونرینه بیرور
مستحسن اولور انتظار صحتدن اندرودن بعده بیزبز زمان الی
کزدردکلرنده مکیمه بینسکه وبالیدکن زماندن انسوانندیسید
الکلنیوق مشکل اولنفین اعدد مذکوره بان جرابی عسید
کوسنورید

اول عضله لرك تشنجندن یعنی کوکلماسندن اولور اول صورتده
مقله کوزبلادن طرفه میل ایدوب حول اولطرفده حادث اولور
وکیفما کان رطوبتیدن اولور ویبوستندن اولورکه امراض
حاده دن حادث اولور وحجر قیکرده صرعدن نشأت ایتدیکی
کبی فرانیطس وسرسام مثللو امراض دماغیه دن صکره دخی
عارض اولورده بیشلر نجیب الدین سمرقندی کاه اولور کوزلك
طبقات ورطوبانی مجتمعه بیولرندن زائل اولمغله عارض
اولور سببی دماغده ریاح غلیظه حادث اولدوغیدرکه
عسیر التحلل اولمغله طاغلمه موجب جهات مختلفیه کثرت
حرکتندن ناشی کوزی بونلرك تحریك ایدوب بیرندن ازاله
ایدردیمشلردر ودخی معلوم اولسونکه علت حول ایله کوز بوزیقلری
طرفه یاخود اشاغی جانبنه چکلسه علیل برشیئی ایکی کورد
لناصاغ وصول طرفلرندن برینه چکلسه ضروری آز واقع
اولوب معتد به اولاحق خلل ویرمز العلاج اکثر اطبا شاشی
طوغان طفله علاج ممکن اولمازدیمشلر اما شیخ رئیس
اللهم تعبیری ایله حال طفولیتده امکانی ترجیح ایتمشلردر
زیرا اول اثناده اطفالك اعضالری رطوبت اوزرینه
اولمغین ممکن الحصول ولان شکلده تشکلی ممکن اولور لکن
سن طفولیتده ایکن اهمال ایلمیوب معالجه سنه سعی ایده لر

مادامکه نفسی مرحوم اسباب وعلامات شرحنده علاجات
امکاننه ذاهب اولوب اولکونه طفلک علاجنده تهاون
ایتمک لایق دکلدر زیرا اعضاسی یاش و یومشق اولدوغی
اجلدن علاجلرنده سهولت بولنور نته کیم طفلک باشی
شکل طبیعسنه مخالف مدور بولنسه بعضی مناسب شی
باغلمق ایله سوری ایدوب وزیاده سوری بولنانی مدور شکلنه
قوندیغی مشاهده اولنمشدر مع هذا کنکلرده بالطبع ضادت
اولمغله انلرده اعضا ملینه معامله سی مشکل اولور اما
حول خصوصنده اعصاب واغشیه نک ملایمتی اولمغله
مداواته دخی انسبدر دیمشلر وخصوصده اولا طفلک
بشکنده یاتدیغی غایت دوز ایدوب بعده حول بولنان
کوزک طرف خلافنه باقدرمغه سعی ایدرلر و کیجه لرده
موم دخی اولطرفه قویرلر و کوندزلرده طفل باقوب مسرور
اولاجق شیلر قویارلر بلکه طرف خلافده کوز بیکاری
برابرنده قولاقلری اطرافنه رنک امیز شیلر اصارلر تاکه میل
ایدوب دائما اولطرفه باقمق ایله استوا حاصل اوله نته کیم
لقوه مرضنه مبتلا اولانلر اوملرنده مشفی آیینه باقمغه
مداومت ایتمکله لقوه دن خلاص بولدقلری کبی طفل دخی
حول دن مناص بوله اول اثناده طفلک یوزینه کوزلرینک

لقوه آیینه ونفعنه الکلمات واقع اولان مرضنه دیید
علتنده منتبندر صح

بیکاری

بیکاری برابرنده ایکی دلکلی نقاب باغلمق دخی انفعدر دیکه
ذکر اولندیغی اوزره طرف خلافه میلی زیاده نمایان اولور
بالخصوص کوزلری یوقاری یاخود اشاغی چکلان اطفالک
تدبیرنده دخی انسبدر مع ذلک مرضعه لرینه معالجه اولنمق
دخی لازمدر که غذالری صالح اولنوب قوالرینه قوت
ویرمجک تدبیرلر ایله تقیید اولنور اکر حول سن طفولیتی
تجاوز ایدوب سن صباده حادث اولور سه اسبابنی
دفعه سعی ایدرلر و اعضالرنده رطوبت باقیه اولمغله ذکر
اولنان مداواته مداومت لازمدر اما سن کبرده عارض
اولدوغی صورتده معالجه سی مشکلدر ولکن ینه اسبابنه
نظر اولنوب استرخادنمی و تشنجدنمی یاخود ریح غلیظدنمی
نشأت ایتمشدر سببی بلندکدن صکره علاجنه مباشرت
ایدرلر اولا سببی استرخا یاخود تشنج رطب اولدوغی
صورتده شیخ رئیس علیلک دماغنی اولمرهملرده تعیین
اولنان ایارجات کبار ایله و انلرک امثالی ایله تنقیه اولنور
غذالری تلطیف وحمام محللک ایله رطوبتلری تخفیف اولنور
دیمشلر احولک غذاسنده قوطم اعنی نخود صوینی ایله
پیروده ایدوب استعمال ایتدیرمک نافعدر زیتون
یاغنی صقوب صوینی احولک بورننه چکمک دخی نفع ویرد

دیرلر مرآت الشفا صاحبی هر صباح بر جلاب سقی
اولنمغی مدح ایتمشلر صفتی آز زیانه نخی اوچ درهم بیاض
کوکنار واوغل اوتی هر برندن ایکشر درهم جمله سی کفایت
مقداری صو ایله طبخ اولنوب بعد التصفیه هر بر استعماله
اون درهم جلنجبین ایله ویریلور وباشلرینه زنبق ونرکس
وبابادیه یاغلری مثللی حار یاغلر سوریلور واکر حوله نشنج
یا نسیدن نشأت ایتمش ایسه امراض حاده دن حادث اولدوغی
کبیدر علاجی علیلک دماغنی اغذیهٔ مرطبه واشربهٔ مرطبه
ایله ترطیب اولنوب باشلرینه کذلک نیلوفر وبنفشه و
انلرک مثللی مرطب یاغلر طلا اولنور ارباب تجربه دن اولک
علتنک اسنانده اولورسه اولسون معالجهٔ نافعه
اولمق اوزره بعضی مداوات تجربه نقل اولنمشدر از جمله
عرده آغنی کل صوبی وبر مقدار مثلث ایله کوزلره ضماد
ایتمکه مداومت ایله نفعی مشاهده اولنور کذلک شفانین
دیدکلری قوشک قانی ایله ضماد اولنور دخی بالخاصه علاج حدد
امامدر اومنه محتملدر اکر حول ریاح غلیظه دن حادث
اولدوغی ادراک اولنور ایسه دماغنی اولدیج تولدینه باعث
اولان رطوباتدن تنقیه ایده لر اکر اول ریح معده دن
صعود ایدرسه ارباجی قی واسهال ایله استفراغ اولنور

جوارش حاده

وریدجال الذین بن القفطسان زمانده... (marginal note, top, partly illegible)
منتخبانه ... باب ... تختص ... زمانده
فانیلک ... الرمل ... شربته ... نقلا
عصر ... بطیبه ... صح

جوارش حاده ویره لر وایکی صو برده دخی مامیران دیدکلری
اوتک زرازیانه ایله قاینه دوب اول صو ایله معالجه اثناسنده
دائما باشنی یویالر اما الم وبرهیه جک مرتبه اسیجق اولمقده
محتاجدر قدماء دن افلیمون نام فیلسوف طبیعینک
فن فراستده تألیف ایلدیکی قیافت نامه ده کوزلری شاشی
اولان اشخاص مکار وحیله کار اولوب طبیعتلری خبائث
اوزره مجبول نابکار اولورلر دیمشدر والعلم عند الله تعالی
الوردینج که اولور صبیانک کوزلری شیشار یعنی
الک طشره ده اولان ملتحمه دیدکلری طبقه ده ورم عظیم
حادث اولوب بیکلوثی اورتادکبار مشرحیندن نفیسی
مرحوم اسباب وعلامات شرحنده کاهی اول مرض ملتحمه
ایله معا کوزلک قپاقلرنده دخی ظهور ایدر که اولور بالکز
قپاقلرده که برنده وکاه ایکیسنده دخی اولور دیمش باقی
وجه که اول مرض صبیانه عارض اولدقده وردینج وبثور کلا
ظهور ایتسه بنع دیرلر سببی صبیانک دماغلرنده
رطوبت چوق اولوب کوزلری دخی ضعیف اولمغله دلنلرک
وخارجدن واصل اولان شیئی قبول ایتدیکی ایچوندر
ودخی کوزده شبکیه دیدکلری طبقه یه متصل اولان طمرلرک
آغزلری کلکیشوب ملتحمه یا خود قپاقلره یا جمله سنه قان

مامیران دخی مختلفدر اما اکثر غشا ابیض زرده
بوبان کوفی صنعفیدر ... مس صح
حاصلی اول مرض منسکل العلاج معالجه امکانی اوله
ایدلبلرندیبر واصلاحینه وتعلیلاتنه ... مس صح
افندی مرحوم جحدکر نطق ... ابدی

... ودکا اولدیغنانی
مکاراولان اخلاق غالبا خلقی در
قول ابدینلودر مس صح
حمرنکامر وتعوطعم بنح النشی ازا احمر
النیج صدیدین الضعیف والاحملا بغم ستیب بان
نعت

دوکلدیکندن اولور آنکیچون بعضی اطبا انلری امراض
شبکیه دن عد ایتمشلر اما اول سوز صحیح دکلدر زیرا
کاه اولور دورد دینج ملتحمیه یاخود جفنلره متصل اولان
رقیق طبقه‌لرک امتلاسندن دخی اولور علامتی کوزلک
بیاضی و قپاقلری شیشوب طشره دوکیلور صاحبی انلری
آچوب قپامغه قادر اولماز و قپاقلرک ایچ طرفی یاریلوب
قان آقار و ماده‌سی حارة اولدقده قپاقلرده سوجیلر
دخی اولور و اولکه مرضک ماده‌سی بالکز قان یاخود صفرا ایله
مختلط قان دکلدر ماده‌سی بلغمیه و سوداویه دن دخی اولور
العلاج اولا ممکن اولدقده صبیلرک بالدرلرینه حجامت
اولنمقدر ممکن اولدیغی صورتده مرضعه‌سی فصد اولنوب
غداسی مزوره‌لر ایله تخفیف اولنور بعده صبیلرک طلالر
و یاتقیدیلر ایدرلر انزروت و حولان هندی سوده ایله ازوب بر
طلا ایدرلر یاخود تازه یمرده صاریسنی کل یاغی ایله ضماد ایدرلر
بای وجه کان برقاچ ساعتدن صکره بیاض بر و باد روج طبخ
اولنمش صو ایله یایقیوب تکرار طلا و ضماد ایدرلر دفعات
متفرقه ایله مداومت محتاجدر نفیسی مرحوم ذرورات
و شیافات و ادعا استعمالنه دخی التزام کوستروب اولی
اولان اولدر ظهور ایتدکن اوچ کونه دکین اوزرینه یالکز

سد نقطیر

یجب الذین [illegible] علیه الجم اسباب و علاماتی [illegible] شبکیه [illegible] مخصوص [illegible] اعتبار [illegible] اللهم [illegible] العباده

سد نقطیر اولنوب بعده فارخی یارق یاخود ایوه چکردکی
لعابی ایله ملکایا ذرور ایتدن دوزلمش شیاف ضماد ایدرلر
و قپاقلرینه ذرور اغبر اکوب زنهار ایچینه اکمیه‌لر
ذرور ملکایا الحاجی جلال تبریزی اختیاراتندن بر بعیندن
نقل ایتدیکی اوزره بو ترکیبدرکه ذکر اولنور صفتی اشک
سری ایله پرورده اولنمش انزروت و نشاسته و نبات
شکری علی السویه اخذ و سحق اولنوب بر برینه مزج اولنور
و انزروتک سد ایله پرورده اولمه‌سی دخی انزروتی سحق
ایدوب مزبور سد ایله تخمیر ایتدکدن صکره کولکده قورتمق
ایله اولور و ذرور مزبور شاف و ملوم اد اولنسه اشیاف
نسخه‌لرینه نظر اولنوب تنقیسی اختیار اولنورسه ذرور
معهودی کافیدر ایدوب قرصلر دوزه ذرور اغبر انک دخی
حاذق مزبورک مختاری اوزره صنعتی بودرکه جهان تونیاسی
سحق ایدوب یاغمور صوی ایله غسل ایدرلر بعده حین حاجتده
اندن اون درهم و شیح دیدکلری اوتک یاغنش کولندن
کذلک اون درهم و نبات شکری بش درهم جمله‌سی اخذ و سحق
اولنوب بر شیشه ده حفظ اولنور و محتاجده قپقلرینه اکیلور
مراتب الشفا صاحبی وجع شدید اولدقده صورتده بو دوایی
تعیین ایتمشلر صنعتی انزروت و زعفران علی السویه اخذ

اولنوب بر مقدار افیون و بر مقدار مامیثا ضم اولنه قورد
صکره سرمه کبی چکلور یاخود حولان هندی و صبر
و مامیثا علی السویه اخذ و سحق و مزج اولنوب کزلانا استعمال
اولنور و هندبا یبرغی ایله کل یاغی ضماد اولنور دخی نافع و الحق
اوزره در بیاض الحدقه کاه اولور چوق اغلمقدن اطفالک
کوزلری بکنده بیاضلق عارض اولور سببی طبقه عنبیه
اولان رطوباتک متحلله اولماسیدر که باش اوت قورنده
بیاض اولدوغی کبی اول طبقه نک رطوبتی دخی زائل اولدقده
انلک کبی بیاض اولور بعض صبیانک کوزلرنده بیاض
عارض اولدوغنک سببی مجرد کوزک اعضاسی ضعیف
اولوب کندویه وارد اولان موادی قبول ایلدیکیدر زیرا
نیتک شدتی ایله اغلمق کوزلره ماده مجلوب اولمغله اول
طریقله ماده منصبه اولسه کوزک قوه دافعه سی انک
دفعنده عاجزه اولوب اول ماده محتبسه قالمغله بیاض
و غیری آثار ردیه حادث اولوردیدیلر مسعود بن حکیم الدین
کاه اولوردی بیاض طبقه قرنیه نک ظاهرنده اولور الکا اثر و سحاب
و غمام دخی دیرلر اگر قرنیه نک قعرنده اولورسه بیاض
الطلاق اولنور اول علت صبیانده اکثریا رمدن صکره
عارض اولوردیمش العلاج اوّل الاطفالک بکاسنی دفع ایدوب

استرخنه

استرخنه سعی ایدوب کرکدر اغلمیه و کوزنک اوزرینه محلل
طلالر و ضمادلر اورهلر از جمله ایت اوزومی صقوب صوبی
ایله معا طفلک اننه و کوزلرینک قپاقلرینه طلا ایدهلر
السلاق کاه اولور بینه چوق اغلمقدن ناشی طفلک کوزلری
قپاقلرینه حرقت ایله معا غلظت عارض اولور سببی اغلمقده
اولان حرکتدن قپاقلره ماده دوکلمک ایله جرمنی غلیظ ایدر
و دخی اول دوکلن ماده قپاقلرک کثرت حرکتندن ناشی
سخونت حاصل ایدوب بورقیته میل ایتمکله قپاقلرده
آکله بیدا اولور دوکریکلری دخی دوکلور یاخود داغلور العلاج
اوّل الاطفال بالدرلوینه و تولاقلرینه تحملی مقداری حجامت
ایدوب غداوبریلورسه غداسی اصلاح اولنور مرضعه نک
غداسی و سائر تدبیری مادامکه طفلی امزوره هر حالده کاردر
و قپاقلر اوزرینه ریح آدم و حضرت و بورقینی سنکین ایدیجی
طلالر و ضمادلر اورهلر از جمله مرده سنکی سحق ایدوب
ایت اوزومی صوبی یاخود کل صوبی ایله ضماد ایدهلر و کاه
و بیکاه کوزلرینه ایت اوزومی صوبی و کل صوبی طاملدهلر
امراض الانف خلاق جهان آفرین جل نعماؤه انسانده
و سائر تنفسه محتاج اولان حیوانلره برونی آلت نفس
خلق ایلیوب اول عضو لطیفده تنفسدن ماعدا نیجه فوائد

حق اول عضروفلرك اوج جهتدن صيانة ميثاق
اولوب بعد البلوغ فالبدو عظمه جليد بالكلية صلب
مسلم

علیره مندرجه قلمش و ایکی قطعه کمان ایله اوج عدد
عضروفدن ترکیب ایلیوب احسن تقویم ده خلق ایلدیکی
نوع بشرك بورنلرینی ایکی کوزلری اراسنده تقدیر ایتمکله
جهرهٔ دنیا الوبنی تزیین ایلمش که کلری مختلف الاضلاع اولان
شکل مثلثیده و عضروفلرینك ایکی طرفده اولنلری میثاق
واوستلرنده اولان عضروف انلردن فنی اولوب غنده دخی
حکمتی مقرردر ابتجنده اولان ایکی تجویفه لسان افصح عربیده
منخرین دیرلر منخر مجلس وزننده بورون دلکی دیمکدر
اول دلکلر وسط انفی تجاوز ایلدکلرندن صکره بری نکرار
آغز ایجینه راجع اولور الکانرنجه کلکز دبرلو برسی دخی
کلکزك اوستنده اولان مصفات دیدکلری عضوك دلکلرندن
آلت شم اولان حلمتینه صعود ایدرکه ممه لرك اوجی کبی
ایکی کوجك عضودر انسان وسایر حیوانات هر شیئك انکله
قوقولر قوة شامة انلرده وضع اولنمشدر هر شیئك قوقوسی
اول حلمتینده اولان کوجك دلکلردن دماغه واصل اولور
و آغز ایجنه راجع اولان دلکلرن خنجره یه و آق جکرك
قصبه سنه هوا خالص نافذ اولوب حلمتینه موصل اولان
مجرادن استنشاق سببی ایله انواع رایحه ادراك اولنور
وفضول دماغ دخی او مجرادن خارجه مندفعه اولور

وانفك

وانفك انتهاسنده ایکی دقیق مجری دخی خلق اولنمش اول
مجرالر کوزلرك بیکارلرینه واصل اولور لر اول اجلدن کوز لره
چکالان سورمه نك طعمی انلرك وساطتی ایله آغز ایچنده لسانه
سرایت ایدوب قوة ذائقه انی ادراك ایتمکله آجید دیو طانلمیدر
هر نکوترطادی وارایسه بیلور دو صوغاك و صار مسق
مثللی شیلر قوقلندقده رایحهٔ حادة لری کوزه سرایت
ایدوب کوزدن صو اقیدر شیخ رئیس انفك منافع کثیره
سندن اوجی غایت ظاهردر برسی بورونك تجویفی
وعضروفلرینك میشاقلغی سببی ایله استنشاق اعانندرکه
اول تجویفلرده باد کیر شکلنده هوا مجتمع اولوب دماغه
وصول لندن اول اعتدال کسب ایدر بعده واصل اولور اکرچه
استنشاق اولنان هوانك اکثری آق جکره راجع اولور
اما خالص و صافی اولانندن لزومی مقداری دماغه دخی
نافذ اولوب ارواح نفسانیه یه امداد ایدر علی الخصوص
رایحه احوالی استنشاقه موقوفدر منفعت ثانیه بورونه
تعلق ایدن هوانك بعض حروفك تقطیعنه و سهولت
مخرجنه اعانتی سببی ایله صوت و الحانه امداد ایدر نتمه سیدر
منفعت ثالثه بحسب الطبیعت دماغدن مندفع اولان
فضلاتی سترایدوب اول فضلات خروجه عصیان

ایندیکی صورتنده انسان انی استنشاق اولنان هوانك
اعانتی ایله دفع ایدر فتبارك الله احسن الخالقين
پس بورنلره دخی امراض عدیده عارض اولور اما اول عضوه
مخصوص اولان امراض ومعالجاتنك اکثری سن صباتی
تجاوز ایدنلرده عارض اولمغه موقوف اولدوغی اجلدن
جمله سی التزام اولنمادی انجق بورونه مخصوص اولوب
طبیبلر بولنده تحریر اولنان امراضدن بری خشم دیدکلری
علتدرکه رایحه حس اولنماسنك نقصانندن یاخود
بالکلیه بطلانندن عبارتدر واول علتك حدوثی انسان
برشینك قوقوسنی حس ایدیم یاخود ایتمادم دیو خبر
ویردم رتبه ده بولنمغه محتاج اولدیغی اجلدن سن طفولیتده
بولنمیوب سن صبایه موقوف اولور اما اسنانك برنده اول
علت عارض اولدوغی صورتده سببلری مقدم دماغده
یاخود حلمه لرده سوء مزاج ساذج بارد یا مادی بلغمی
یاخود سده حدوثی اولور قنقسندن نشأت ایدیکی
علاماتندن ادراك اولنوب اکاکوره معالجه اولنور
ودخی امراض انفدندرکه بعضی کمسنه بورننده مسك وعنبر
وسایر شیلرك قوقوسی حس ایدر مع هذا خارجده برینك
وجودی بولنماز اکر اول حالت ستمه طوتان ادملره عارض

اولورسه

اولورسه علامت رديه دندر دیمشلر انك دخی اسبابنی
تفحص ایلیوب اکاکوره معالجه ایدرلر جفاف الانف
بورنده قورولق عارض اولمق دخی اکثریا سن صباتی تجاوز
ایدنلرده بولنور وانك دخی اسبابی تفحص اولنوب مناسب
اولان معالجه سی تدارك اولنور قروح الانف بوروننده
انواع یاره لر حدوثی وسکلکلر وانلرك ینمه سی دخی اطفالده نادر
واقع اولوب صبیان وشبان وسایر اسنانده عارض اولور
مرضلردر انلرك دخی معالجه لرنده سایر اعضاده ظهور
ایدن قرحه لر مداواتی کبی تدبیر اولنور دم بری محلنده بیان
اولنمشدر رعاف رانك ضمی ایله بورندن جقان قانه
وبوروك قنامه سنه دیرلر اطفالده وصبیانده بولنمیوب
اکثریا سن صباتی بلکه سن ترعرعی تجاوز ایدنلره عارض
اولور بر مرضدر عسیر العلاجدر دنلنکیم ابقراط فصولندن
اوچنجی مقاله ده تعیین ایتمشدر واول اجلدن انك دخی احوالی
بونکلره حواله اولنمق اولیکور لدی کسر الانف ورضه
مرأت الشفا مؤلفی مسعود بن حکیم الدین بورونه قرلمق
وازلمق عارض اولدوغنی ومعالجه سنی یازمشلر سن
صباده واقع اولماسی احتمال اکثرنده ایله محتمل اولمغله بیانه
تصدی اولنوب معالجه سی دخی ذکر اولندی اول علت لاقنه

١٩٤

[illegible]

واقعه اولدقده علاجی بروندینه طولدوروب اوزرینه
بو ضمادی اوره لر صنعتی صبر و مرصافی و ماش و زعفران
و دم الاخوین و سك و كل ارمنی و خطمی بیرنجی بونلرك جملهسی
یا آخود بعضیسی اخذ و سحق اولنوب اسبجق صوایله تخمیر
اولندقدن صكره اوزرینه طلا اولنور در آهك بر نوع کیبدر
کونا کون نسخهلری یازلمشدر اما اسهل المأخذ و قلیل
القیمت اولوب نفعی ذی قیمت اولانه معادل اولان بو نسخهدر که
ذکر اولندی ایکی رطل ماذی و بر رطل نادرقانی و یکی رطل
صمغ عربی و ربع رطل فرابوریا جملهسی اخذ و سحق اولنوب
اوچ رطل عسلی قوامه کتوردکدن صکره اجزاء مذکوره یه
ضم اولنه قرص اولدورنه اولور مقدمًا ذکر اولندیغی کبی کونده بر ایکی
دفعه تجدید اولنوب اول محله رفقله صورت اصلیسنه
کتورمکده مباشرت اولنور الله الموفق والمعین الزکام والنزلة
والسعال اکثر اطبا زکام و نزلهیی امراض دماغیه عدادینه
یازوب اوکسورکی امراض صدوریه ده تحریر ایتمشلردر
شیخ رئیس زکام و نزلهیی امراض انفده یازوب سعالی
صدوریه مرضلری محلنده یازدیلر نفس الامرده زکام
و نزلهدن مرادی سیلان المادة من الدماغ یعنی دماغدن
اشاغی ماده دوکلمك معناسنه اولدیغی امراض دماغیهدن

[illegible]

[illegible]

١٩٥

اولمناسنه مناسب اولور اگرچه اول ماده بورون یولنه
مخصوصه اولمیوب کاهی صدره و ریه یه دخی دوکلور اما بوروندن
سیلانی ظاهر اولمغله امراض انفدن عد اولنمق دخی اولی
اولور علامه قرشی موجز متننده زکام و نزلهیی امراض
انفده یازوب اوکسورکی بوغاز مرضلرندن عد ایتمشلردر
اما اوکسورکی بوغازه تخصیص ایتدکلری چندان مناسب
کلمز بای وجه کان سبباته عارض اولان زکام و نزله بو
محله سبب اولنوب اوکسورکلری دخی الحاق اولنمق
انسب کورلدی زیرا شیخ دخی امراض صدریاته انلری بر
محلده یازمشدر بس زکام و نزلهیه علی الاطلاق سیلان
المادة من الدماغ تعبیر اولندیغی اجلدن فنفی اعضایه
نازل اولورسه اولسون اسمده مشترك اولوب هم
زکام وهم نزله اطلاقی صحیح اولور اطبادن بعضیسی
انلرك هر بو ینی نازل اولدقلری عضو اعتباری ایله تخصیص
ایلیوب بوغازه و کوکسه و آق جکره نازل اولانه نزله و بورونه
نازل اولانه زکام دیمشلر بعضیلر دخی جمیعسنه نزله
اطلاق ایتمشلردر لکن بورونه نازل اولان ماده بورونده
اولان قوت شامهیی سد ایلیوب بر شی قوقلمغه مانع اولسه
و رقیق و متواتر اولدیغی جهتدن کوزه و یوزك جلدینه

دخی سخونت احداث ایلسه زکام تسمیه اولنمزسی
ظاهر و راجح اولور السعال سعال ایسه بالاتفاق
کوکسك و اق جکرلك حرکتلرندن عبارتدرکه طبیعت
اول حرکت ایله اق جکرو اکا متصل اولان اعضایه واقع
اذیتی دفعه سعی ایدر بونلرمهما امکن بلنمکدن صکره
معلوم اوله که امراض مذکوره دن هر بری صبیانه علی الخصوص
اطفالده کثرتا وزره عارض اولمغله مهما امکن هر برینك
اسباب و علامات و معالجه لری تحریر اولندی اوّلا اطفالك
دماغلری رطوبت اوزره اولمغله نازله لری چوق اولور زیرا
انلر مقدما ذکر اولندیغی اوزره رحم مادرلرنده اعتیاد دن
صکره خارجده صوقدن متضرر اولمغله دماغلرنده ماده
محتبس اولوب اسبابدن بر سبب ایله اشاغه دوکلدکده
اکر بورونه نازل اولورسه زکام حادث اولور اکر بوغازه
واق جکر طرفلرینه دوکلورایسه اوکسورك عارض اولور
کاه اولورکه اوکسورك ایله زکام دخی معا بولنور العلاج
ایکیسنك دخی علاجی طفلی حمام معتدله قریب باشنه
وافر اسیجق صو دوکه لر و حمامدن چقاردقده صوقدن
محافظه ایلیوب باشنی زیاده اورتهلر علی الخصوص قش
کونلری اوله ودکتی غسل و طوز ایله اوغمغه مباشرت

علاج الصبیان
سعال

ایلیه

١٩٦

فائده بیوك کچه دیکلدرلماکله اولور نبات شکری کافیدر
سه

آلتنی بورمق ایله بصمه لوناکه چوق بلغم قوصوب افاقت بوله
امّا اکر اوکسورك زکام ایله اولمزسه سببی کوکس آلتلرنده
اولمش اولور علاجی طفله مناسب لعوقلر ییدرمکدر بو
لعوق شیخك مختاریدر صنعتی صمغ عربی و کثیرا و ابوه
چکردکی و بیاض بالی و فانید علی التسویه اخذ اولنوب ابوه
چکردکندن ماعداسی دق اولنوب و ابنجه الکدن الندکدن
صکره ابوه چکردکی لعابی ایله لعوق ایده لر انخشام و صباح
برر مقدار ویره لر اول علامه بلغم چوق اولدوغی صورتنده
بوی تخمی ضم اولنمغی دخی استحسان ایتمشلر اوکسورکك
انواع معالجاتی معروفه در انجق اطفاله و صبیانه مناسب
اولنلرینی تحصیله سعی اولنه و مرضعه سی دخی اغذیه
غلیظه دن منع اولنوب مناسبه در الوویره لر و مرضعه یی
حمام معتدله مداومت ایتدیرمك دخی انفعدر امراض الفم
واللثة واللسان واحوال الاسنان معلوم اوله که انسانك
و سایر حیواناتك اغزلری ظاهرا ایکی درداق ودیشلر
و لساندن مرکب بر عضو شریفدرکه فایده سی غذانی معده یه
و هوانی دماغه اولشدرمق و حیواناتك صوتنك و انسانك
تکلمك و عاسی یعنی صوت و کلامه بخلق الله تعالی الت ایجنده
حاصل اولور نظر فیدر لکن کلام ایتمك تمامی لسانه موقوفدر

ودود اقلر لحم وعصب وعضله‌دن مخلوق ایکی عضو لطیفدرکه
حاین سکونده دشلری ولسانی اورترلر حُسْنُ وجمال
وملاحتی مشتمل اولدقلری ایسه هرکسه عیاندر ارباب
تشریح دودقلرك خلقتنده اوچ فائدهٔ ظاهره واردر
برنجیسی اغزی یعنی اشیا دخولندن ودائما هوا اصابتی ایله قورلق
حدوثندن حراستدر ایکنجیسی تکلمه اعانت وغذا تناولنه
وآغزدن بعضی شی اتمغه وبعضی شیئی صورمغه دخی
آلتدر اوچنجیسی بعضی شیئی صرمغه اعانتدر دیمشلر
دیمشلر عن قریب تفصیل اولنوردکه دخی برعضو شریفدرکه
لحم سخیف وشرایین واورده واعصاب وعضلاتدن
مرکبدر واوزنلغنه ایکی بولك خلق اولنوب ایکیسنی برغشا
ستر ایتمکله ایکی قطعه اولدوغی بلنمز فایدهٔ جلیله‌سی
کلامدن اتمامنه آلتدر تکلم انکله حصول بولور اولور
وماکولات ومشروباتك طعمی انکله بلنور وغذایی چیننکده
ودوندرمکده وبوغمقده اعانتی مقرردر دودکک دبنه برکبی
برقطعه ات متصلدر اکا مولد اللعابه دیرلر لعاب اغز ایچنه
اولان رطوبتدر اول رطوبتك دخی منافع عدیده‌سی واردر
فتبارك الله احسن الخالقین بس اغزه عارض اولان امراضدن
دخی قلاع سابقه اوزره اکثریا اطفاله عارض اولنلری

نخر براولنه

نخر براولندی القلاع قلاع ترکجه آغز اغریسی دیمکدر اکثریا
اطفالك اغزلری ایچنده ودلك سطحلرنده عارض اولور سوبجیکلر
کاهی طاغلوب بربرینه اولشمغله یاره اولور اکر متعفن
اولورسه اکا قرحه دیرلر اما علاجی عسیردر کالنده اولـ
علتك ماده‌سی اخلاط اربعه‌دن اولمغله دورت درلو اولور
قرمزی وصاری وبیاض وسیاه اولور سیاه اولانی
برامزدر زیرا احتراق شدیده دلالت ایدر یاخود زیاده صوغقلق
غلبه سندن یاخود سودانك استیلاسندن نشات
ایدرکه انلرك کیفیتی قانك وحیاتك کیفیتنه منافی
اولمغله سیاه اولانی مخوف اولور آسلم وقورقوسز اولانی
قرمزی اولانیدرکه اخلاطدن طبیعه مخصوص اولان قانه
دلالت ایدر دو وجع والم جهتندن اشد اولوب طفله
اضطراب ویرخی صاری اولانیدرکه حاد المزاج وقوی
التاثیر اولان صفرایه دلالت ایدر خفیف وساکن اولوب
طفله زیاده الم ویرمیانی بیاض اولانیدر لکن بلغمك مزاجی
بارد ورطب اولوب غلیظ اولمغله مزمنی اوزون اولور
وبو مرضلر اکثریا اطفاله عارض اولدوغنه سبب انلرك
اغزلرینك ودلقلرینك پرده‌سی غایت یپشاق اولمغله برشی
طوقونمغه متحمل اولمازلر فاندرکه سدلرینك منابت وبزر قیتنه

تحمل ایلیه زیرا سندك صولوقی واجچیلغی اغزلرینه ذنب
وبروب قلاع ایراث ایلر وبو مرض اوج وجهله عسر البرء
کیج دفع اولور زیرا لسان دائم الحرکه و اغزلق ایچی بر رطوبت
یعنی یاش ودر بسی انجه ویمشاقدر بو اوج سبب برؤه مانع
اولدوغی ظاهردر العلاج شیخ رئیس اصفاله عارض اولان
قلاعك مداواتنده لایق اولان اوچنجی کتابده اغز اغرسی
معالجه لرنده خفیف اولنلر ایله علاج اولنمقدر جوقکره
یالکز بنفشه چچکی یاخود کل قروسی ایله برمقدار زعفران
سحق اولنوب اغز ایچنه الکمك کفایت ایدر لکن الك مادول
وآبنا وزمی و سمز اوتی عصاره لری بر برینه مزج اولنوب
بنبه ایله اغز ایچنه سورلمك کافیدر دیمشلر شرح اسباب
مسیحی شیخك بو تعیینی صبیانده عارض اولان انواع قلاع علله
بیاض اولنه مخصوصدر بو قسم سیاه اولدقده لایق
اولان قوی مداوات ایله معالجه اولنمقدر اوتی اکوصی حجامته
متحمل ایسه بالاده لرینه حجامت ایده لر اکر متحمل دکل ایسه
مرضعه سندن فصد ایدوب غذاسنی تخفیف ایده لر و صبینك
اغزینه بو ذروری اکدلر صفتی سمز اوتی تخمی وطباشیر
قروکشنج و نار چچکی و سماق و شب یمانی هر بریندن
ایکی جزء زعفران نصف جزء کوندك ربع جزء جملهسی

محکم سحق و مزج اولنوب بر مثقال مقداری آغز ایچنه الکلور
حتی اقتضا ایدرسه اول دوادن بر مقدار کافور دخی ضم اولنور
دیمشلر نفس الامرده شیخك معالجه خفیفه تعیین ایلدیکی
قلاعدن بیاض وخفیف اولنلر ایچوندر اولدوغی مقرردر
زیرا عصاره لرده کورندن صکره اکر قلاع دخی قوی اولورسه
بیان کوکنی یاقوب و سحق ایدوب اکدلر دیدیکی انی مبیندر
بو ترکیب دخی صبیانك بیاض اولان قلاعنده نافعدر صنعتی
مرهمكی مازی قشوری الکندر علی السویه اخذ و سحق اولنوب
عسل ایله مخلوطا طلا اولنه یالکز کوندکی سحق ایدوب بال
ایله سورمك دخی علاجدر کاه اولور یالکز الکشی قره
توت ربی و فوفل ربی کفایت ایدر مضمضه ممکن اولورسه
مضمضه دخی ایتدروره لر اکر ممکن اولمازسه اغزینه ودلنه
سوره لر اکر اول علت دخی اقوی اولورسه بو ترکیبی اکدلر
صنعتی زرده چوب و نار قبی و نار چچکی و سماق هر بریندن
الیشر درهم مازی دورت درهم شب یمانی ایکی درهم جمله
سنی سحق ایدوب اغز ایچنه اکدلر و دخی معلوم اوله که
اطفالك اغزلرینه معالجه ادخال ایدرلرده مقدم بال شرابی
ایله یاقیوب بعده ذکر اولنان مجففاتی استعمال ایده لر
غایت نافعدر خصوصا ماده سی بلغمی اولانده دخی انفع اولور

محکم سحق

وبو ترکیب دخی بایمش اولان قلاعه نافعدر صنعتی
عفص وکل آقروسی هر برندن برجزء زعفران نصف جزء
جمله سی اخذ و سحق اولنوب کل باغی ایله طلا اولنور رسیام
اولان قلاعه بو قیروطی یی استعمال ایده لر صنعتی باش
کشنیج وهندبا واوزوم عصاره لری وکل یاغی هر
برندن بر جزء صاری بال مومی نصف جزء جمله سی نار خفیف
ایله آهسته طبخ اولنوب تمام مختلط اولدقده بعد التبرید
صبینک دلنه طلا ایلیه لر اکر بثورات بربرینه اولاشوب
قرحه اولورسه بو ترکیبی طلا ایلیه لر صنعتی مرده سنک
واسبیج علی السویه اخذ و سحق اولنوب کل یاغی و بال مومی
ایله مرهم اولدقده صکره اغزینه طلا اولنور اکر حرارت
شدیده بولنورسه بر مقدار کافور دخی ضم اولنور مرجانی
یاقوت کولنی امثالی دخی قلاعک انواعنه نافعدر قلاع
مندفع اولدقدن صکره اکر دش اتلرنده و دلده قرحه نک
اثاری باقی قالورسه طوز لتمش بالنجی یاقوب کلینی اکدلر و
مرضعه سنه مازول و هندبا و سمزاوتی بوراینلری
وبونلرک امثالی اغذیه بیدروب نار شربتی و طاتلی نار
صویی والما و امرود و ایوه عصاره لری ایچوره لر خصوصا
طفلک اوست دماغنده و مرسنده بثورات عارض اولمغله

احمه که قدرتلری

احمه که قدرتلری اولمیوب قلق واضطرابه مبتلا اولالر اول
صورتده مرضعه بارد و قابض غذالر ویره لر حصرم مینه
وسماقیه مثللی و طفلک معده سنه بو ترکیبی ضماد ایده لر
صنعتی صندل کل آقروسی علی السویه اخذ و سحق اولنوب بر
مقدار کافور و مقدار یسیر زعفران ضم اولنور سکوددیدکی
کلی دخی قبه قورود عصاره سی ایله مزج اولنوب ضماد اولنور
و ترکیب مذکوره طباشیر و سمزاوتی تخمی خلط اولنوب طفلک
اغزینه دخی اکلور اولکه اثناده طفلک بشکنته سکود دیدکی
دوشیوب جاوزینه او یو ثمو دخی عالاجدر اورام اللثه کاه
اولور اطفالک دش اتلرنده وچکه لرینک اطرافنده اولان
ونرلو محللرنده ورم واولوت ونرلرک کندیلرنده تشنج حادث
اولور خصوصا دشلری بتمکه باشلدیغی حینده البته
اولامراضک ظهوری کثیر اولور تشنج احوالی مقدما ذکر
اولندی اول تشنجه وچکه لرک نواحیسنده بوغرظانلرنده
عارض اولان ورمه عوام بوغاز اولدی و نسوان طایفه سی
چکه سی دوشدی دیرلر اولکه اثناده اطفاله عارض اولان
وجع والمدن ناشی مضطر الاحوال اولورلر و بوزهکلوی
دخی سرب عظیم زحمت چکرلر اول وجع واضطرابک
واسهالک سببی بامر الله تعالی دشلری بتمکه سر اغاز

اورام اللثه والطمین لودن
فرد دیو عضلانندن فطلمع سکدرکی ذنیلیب
فیلک اوفیتشینه مرکیمه مرقوم دبرلر ...انلرک کندی
اولان حکلکه اوقی نعیب بامر الله تعالی اولیاں
عضوده حتی اونورنه ایله هامیل اولور مسلح

مطلب الاسنان
بنات الاسنان

ایتدکره دش انلورینی بادمو ایله تفرق وانتصا الدن ناشی وجع
عارض اولور واصلنده عضولری ضعیف ودماغلری رطب
اولمغله وجع سببی ایله اول عضو ضعیفه فضلهٔ دماغ
دخی منصب اولوب اورام واوجاعه واسهاله باعث اولور
العلاج اسهاللرینک احوالی عن قریب ذکر اولنورکه اول
محلده طونمق جائز دکلدر اما ورم و وجعلرینی دفعده اولا
لایق اولان لثه لرینی و چکه لرینک اطرافنی ادهاندن
بنفشه یاغی و بابادیه و طورق اوتی یاغلری تنقیسی ممکن
الحصول اولورسه عسل مصفی ایله مزج ایدوب برمق
اوجی ایله آهسته غمز ایده لر یا الکز خالص زیت یاغی
وطوشان بینیسی طلا اولنمق دخی نافعدر وخصوصا دیش
ماده سنده طوشان بینیسنک خاصه سی مقدما ذکر
اولنمشدر بال ایله ترمنتن سورلمک دخی علاجی مفیددر
وهواده برودت اولمدیغی صورتده طفلک باشنه محلل
ومنوم ومسکن الاوجاع اولورنطول استعمالنده مداومت
ایده لر بو نطول شیخک مختاریدر صنعتی طورق اوتی
ایله بابادیه علی السویه اخذ وطبخ اولنوب باشنی اعتدال
اوزره اسیجق اسیجق یایقایه لر ولکن صوق اصابتندن
صاقنه لر احوال الاسنان معلوم اولدکه قادر مطلق

مطلب
دشلر احوالی

تعالی شانه

تعالی شانه افراد بشرک جمله سنده واصناف حیواناتک اکثرنده
دشلر خلق ایلیوب انلر ایچون منافع عدیده تقدیر ایلمش
بو محلده اسنان انسان مقصود بالبیان اولمغله انلرک
دشلرینک خواص وغرایبه لری تحریر وتقریر اولنور اولا
انسانک سائر اعضالرینه نسبت دشلرینه مخصوصه
اولان احوالدن بریسی بودرکه انسان دخی انا رحمنده ایکن
اعضاء مفرده ومرکبه لری جمله اتمام پذیر اولوب دشلری
طوغدقدن صکره ظهوره کلور انلر دخی مدتی مختلفدر
بعضی اطفالده ولادتندن طقوز ای صکره بتمکه باشلر
بعضیسنده تقدیم وبعضیسنده دخی تاخیر بولنور
بعضی ازمنه ده برقاچ دیشلری بتمش طفل وجوده کلدیکی
حکایه ایدرلر دورت سنه انا رحمنده مکث ایدوب جمله
دیشلری بتمش طوغمق دخی واقع اولدوغی حکایه سی
مقدما مدت حمل بیاننده نقل اولنمشدی واقع اولدوغی
صورتده انلر النادر کالمعدوم قبیلندن معدود اولور
ثانیا صبیانک بعد الولاده بتان دیشلری یدی یاشلرینه
کیردکدن صکره بالطبع دوکلوب تکرار ینه بتار اولک
خصوصده جاری اولان حکمت باری عن قریب نقل اولنور
ثالثا دشلرک ساقط اولوب ینه بتمه سی جمیع عمرده بولنمیوب

ذکر اولندیغی اوزده بعضی سی مخصوص اولور سابع
اعضا انلرک کبی دکلدر زیرا اعضاء مفرده دن بعضیسی
آفت یتیر اولوب منعدم اولدوغی صورتده تکرار بتماز
کمکلر وشریانلر کبی وبعضیسی سن بن عمردن قنقی
یاشده اولورسه اولسون منعدم اولدقده صکره بنه
بربنه کلور بلکه دخی زیاده حاصل اولور انسانک اتی
ویاغی کبی انکچون آرق آدملرک سمزلندیکی وسمزآدملرک
ارقلدیغی غایاندر رابعا بخلق الله تعالی دیشلرک تکونی
ایندیکی ماده سائر اعضانک تکون ایندیکی ماده یه مغایردر
زیرا مقدما نقل وبیان اولندیغی اوزده اعضاء مفرده نک
بعضیسی منیدن وبعضیسی قاندن متولد اولوب ایکیسندن
معا متولد اولمش اعضا یوقدر اما دیشلر منی مزاجندن اولان
قاندن متولد اولدوغی عن قریب ذکر اولنور خامسا دیشلرده زیاده
صلابت اوزره قانی بلکه کمکلردن بیک ایکن کندولره اصابت
ایدن اسیجاغی وصووغی حس ایدر والم ویره جک شیلردن
متالم اولوب غایت وجع حاصل ایدر واویوشدوریجی شیلردن
اویوشور وقماشور سائر اعضا انلر کبی دکلدر سادسا
دیشلرک وضعی سائر اعضایه مغایردر که بر طرفی حرکته کمکنه
متصل سائر اطرافی مکشوفدر کویا هر بری بر نهال اموزوندر

سابعا

اکر کلوز نادر کمعون دن دیرلوسه شیغیتدن اعضاده
اولوری ساعلو لسعوان ولسانان کلان دکلدر ایلق
الاشیا العطاء دنسانه نامنه بوزوسط نابق
اسید ولحنادان تحلوری بربوینه اولقضیه
دیطه اسد
مسـ

سابعا دیشلر دائما بیومه ده در انجق انلرک نماسنه طعمه
چینمک مانع اولوب بیومز انکچون قارشوسنده ایشی
بولنمیان دیشک بربودیکی غایاندر که نرنجه اکا دیشلک
دیرلر ثامنا انلرسن شیخوخنده فی الحقیقه قصا الوراثما
دیلوینک اتی بیتمک ایله باقلسه اوزرون کوسترور تاسعا
دیشلرک چکه کمکلری حفره سنه اتصالی سائر مفصللره
قیاس ایله غایت استحکام اوزره بولندیغندن ماعدا
عجیب التر کیبدر اونجی خاصه دیشلرک مفصللری اول
مرتبه مستحکم ایکن بعضی سببدن تقلقل یعنی حرکت
عارض اولور بوا اونجی خاصه سائر اعضاده یوقدر بوردخی
معلوم اولسنکه دیشلر اعضادن معدود اولوب طرنقده
وصاچده اختلاف اولنمغین بعضی اطبا انلری دخی
اعضاء مفرده دن عد ایتمشلردر اما کبارلرک مختارلری
اوزره طرنق وصاچ فی الحقیقه اعضادن اولمیوب شبیه
بالاعضا یعنی اعضایه بکزر شیلر تسمیه اولنمشلردر
اکا بناء دیشلرک خواصی تعبیر اولنانک احوالک بعضیسی
انلرده بولنسه امور مذکوره دیشلره خاصه اولدوغنه
خلل ویرمز ودیشلرک صکره دن بتماسی اعضاء اصلیه دن
عد اولنمغه مانع دکلدر انجق کمک نوعندن بر قسم سکره مجدد

ازجمله طرنق وصاچ دخی اوزده اوردنبلورسه بذیع سوعم
اعضا اصل بنعی ازاوزدامه سنله دن طرنق وصاحی
اعضادن دکلدر دینو
مسـ

قسمه
ومادة نكو نلری ندر ابو بنك منبتلرندن نخی تحللو قدر بو
قاندنخی حاصل اولور اختلاف اولنمشدر اطبای متقدمین
دیشلرك کمك اولدوغنه ذاهب اولوب جرینجی قروریك
اولماسی و تبرلنمقه قابلیتی و بیرنده طوردقن ایکه لنمك
یا خود بر آلت ایله یونتلق لازم کلسه صاحبی الم ادراك
ایتمدیکی کمك اولماسنه دلالت ایدر دیو جالینوس
دخی بو مذهبی اختیار ایتمشدر متأخرین دن بعضیسی
اعصاب اولماسنه ذاهب اولوب دیشلر حرارت وبرودت
و لین وصلابتی حس ایدرلر والم ووجعی وحکه یی ادراك
ایدوب اکثری شیلردن قماشورلر او لقماشمق خدر یعنی
اویوشمقدر وخدر ایسه سکرلره مخصوصدر دیدیلر
بعضی اطبا مذهب فریق اولی ترجیح ایلیوب دیشلرك
کمك اولدوغنی مقرردر لکن دیشلر حساسدر حکه یی حس
اولمازدیلور سه اولها ادراك عصبت دماغیه دن اینوب
دیشلرك دبنه متصل اولان شعبه لردن نشأت ایدر
حرارت وبرودتی و وجع وحکه یی وسائر عوارضی دخی
ادراك ایدن اول شعبه لردر بو قسمه دیشلرك کندیسی
حسی یوقدر دیو حکم ایلمشلر شیخ رئیس دیشلرك اعضاء
آلیه دن اولدوغنه ذاهب اولمشلر وبر دیشه آفت اصابت

عصبدن نشأت ایدن سکرلر انک شعبه سی دیشلرك
دبنه ایندکلرنده دیشلره مخصوص بر قوت حساسه
ادراك ایدن نشأت ایدر دیمکلر

ایلدکره

٢٠٧

بعضی بعضی ... [illegible]

ایلدکره بعضی اجزاسنه فساد سرایت ایدوب بعضی
اجزاسی سالم قالدوغی الکاد دلالت ایدر بو حالت عظیم الجثه
اولان حیواناتك دیشلرنده زیاده نمایاندر ابو سهل مسیحی
واکثر حکما واطبا دخی اعضاء آلیه دن اولدوغی طرفنی ترجیح
ایتمشدر نام الحروف اکرچه ترجیح خدمتکاردر اما
دیشلرك اعضاء آلیه دن معدود اولماسی سائر احوالدن
قطع نظر مجرد کمك دیانلر ایله سکر عدا ایتدکلرك بر برلرینه
اولان معارضه ومناقضه لرندن معترا اولدوغی ایچون
هر وجهله مستحسن کورینور والله اعلم بحقیقة الحال
بو تقدیرنجه معلوم اوله که دیشلرك مادهٔ اصلیسی
بیاننده بعضیلر ابو بنك منبسندن باقی قالمش ماده در
صبیانك جکه که کلوب منبسه ظهوری محلنده بامر الله
الملك القدیر انزل حصول پذیر اولوردیشلر وبعضیلر
غدادن یعنی قاندن حاصل اولماسنه ذاهب اولمشلر
فریق اول غدادن حاصل اولدیغنی منع ایدوب اکر اصلی
غدا اولسه ایدی هر بار قرلدقجه و چقدقجه یرینه اخردیش
بتمك لازم کلور ایدی حال بو که انسان حیوانده اولدقجه
اکل وشربی وهما امکن یرنده قان حصولی موجود ایکن
بو دیش الثمانلف اولان دیشلر تکرار بتماز دیو غدادن

اولدوغنی منع وقدح ایلمشلر فریق ثانی دخی معارضه ایلمیوب
اکر دیشلر منبتدن منکون اولدایدی جنینن دخی رحم مادرده
ایکن بتوب ولدد دیشلی طوغاردی وسن صباده ساقط
اولیجق غیری بتمامک لازم کلوردی دیو منبتدن مخلوق
اولمادیغنه استدلال ایتمشلر اما اکابر اطبا قتلرنده حق
اولدر انسانک دیشلری ماده منبتدن خلق اولنماسیدر
اول ماده نک برمقتضای قدرت حکیم ازلی جل نعماؤه
محل کلنجه دکین کوکلرنده مختفی اولوب محلنده ظهوره
کلدیکنک حکمتی بودرکه طفل اول امرده دیشه محتاج
اولماز زیرا اول اثناده غداسی یالکز سود اولمغله چینمک
ایچون آلته احتیاج بولنماز و اطفالک چکه لکلری
کوچک وضعیف اولدوغی مقرردر اکر اول ضعف اثناسنده
بتمک لازم کلسه بناءً دیشلر دخی منبتی ومحلی مناسبتی ایله
صغیر وضعیف بتوب بعد زمان چینمک وعلک خصوصنده
محتاج الیه اولدوغی اعمالده وفا ایده مزلردی پس عنایت
ازلیه ربانیه تعالی شانه جنینن رحم مادرده ایکن
دیشلرک خروجنی تاخیر ایلیوب بعد الولاده دخی غدا
جهتی ایله استعدادی مرتبه نبتنه سنی خلق ایلدی وبردفعه
بتدکدن صکره سن صبا انتهاسنده ساقط اولوب

تتمة حکمت وفور انمو ماده سنده دخی بعض اطبادن
نقل قالوب ابدان صلبانه نفقته سبب اعلالمدی
اولمغی طلارک بیانی محلنده ذکر اولنادی
منه

تکرار بتماسنده دخی حکمت صمدانیه بودرکه طفل لبندن
غیری غدایه محتاج اولدوغی حینده بتان دیشلری صغیر
وضعیف اولمغله الی آخر العمر ما هو المراده وفا ایده میه جکی
هویدا اولمغین سن صبا انتهاسنده سقوطنی واجل طبیعی
حلولنه دکین ما هو المراده وفا ایده جک حیثیتی اوزره تکرار
بتماسنی تقدیر ایلدی سن صبا انتهاسنده دوشوب تکرار
بتماسنده کبار اطبا تقریرلری اوزره حکمت آخر بودرکه اسنانک
مبداء حیاتندن سن وقوفه ارنجیه دکین یوماً فیوماً نشو و نما
بولدیغی اجلدن هر اعضاسی بیوبوب چکرکلکلری دخی
بیومکله طفولیتی حالنده بتان دیشلرک مکانی دخی وسعت
حاصل ایلیوب اول دیشلر متحرک ومتزلزل اولدیغندن
ناشی تبدیل اقتضا ایتمکین تکرار استحکام اوزره بتمک
تقدیر اولنمش ذلک تقدیر العزیز العلیم احوال مذکوره
بلندکدن صکره معلوم اولدکه بعضی اغنیا آدملرک دیشلری
دوشوب ایکنجی دفعه تکرار بتماسی بعید دکلدر بلکه حکمته
دخی اوفقدر زیرا دیشلر اندن خلق اولناجق ماده بعضی
اشخاصده وفرت وکثرت اوزره اولمغین ایکنجی دفعه بتدکدن
صکره دخی محلنده بقیه مختفی قالوب ایکنجی دفعه ده
بتمک جایز اولور ودیشلر عادتا بتدیکی عددندن زیاده

لکن اعضا بیودکجه دیشلر دخی بیوریدی مکانه
مناسبت تحصیل ایتمکله سقوطه لازم ایمز
اولنمغه جوازی یوقدر
منه

بتماسی وبعد البلوغ بعضی کسنه لرده ایکی کوچك دیش
دخی ظاهر اولماسی جائز بر قبیلدندر زیرا دیشلرک عددی
امر حقلرده اکثرنا سدره اوتوز ایکی اولوب علوی وسفلی اون
التشر اولملق اوزره بتمشدر جمله سی بحسب الاوصاف دورت
قسمه منقسم اولوب ثنایا و رباعیه و انیاب و اضراس
ونرآجدا اطلاق اولنور ثنایا اوك دیشلره دیرلر فوقانی
وتحتانی ایکیشر نا زنین دیشلردر رباعیه انلرك ایکی
طرفلرنده اولان اوستلی ایکیشر دیشلردر انلر دخی دوردر
جمله سنك جرملری عریض و اوجلری کسکین اولور انلره
قطاع دخی دیرلر الکل اولنان طعامی قطع ایتدکلری ایچون
انیاب رباعیه نك ایکی طرفلرنده علوی وسفلی ایکیشر
دیشلردرکه دیبلری غلیظ و اوجلری غایت کسکیندر بکت
اولان شیلر انلر ایله قریلور انلره کستاره دیرلر انلر ایله
اوك دیشلر تعبیر اولنان اسنان اون ایکی عدد در جمله سنك
کوکلری بکتا اولوب چتال اولماز واکثر ناسده منتظم
بتمك ایله کویا اون ایکی لؤلؤی لطافت نما کوربنور اضراس
انیابدن صکره هر طرفده علوی وسفلی سکزر دیشلردرکه
انلره اضح دیشلری اطلاق اولنور و اون التی سنك دخی
دیبلری غلیظ و اوجلری اینلی و خشن اولور طعامی انلر

سحق ایدر

سحق ایدر انکچون انلره طواحین دیرلر فوقانی اولنلرك
کوکلری تحتانی اولنلردن ارتوق اولور مثلا آلت طرفده
بتان دیشلر ایکیشر کوکلی اولسه اوست طرفده بتانلرك
کوکلری اوچر اولور واکر تحتانیلری اوچر کوکلی اولسه
فوقانیلرینك دورددر اولور الحاصل اضراسك سائره
نسبت عملری اکثر اولمغله بر مقتضای حکمت بالغه
صمدانی کوکلری دخی زیاده اولور و فوقانی اولنلر معلق
طورمغله کوکلری تحتانی اولانلردن زیاده تقدیر اولنمشدر
نواجذ اضراسدن صکره اقصای فمده علوی وسفلی
ایکیشر دیشلردر انلرك دوردی دخی اصول ودروسده
اضراسدن اقوی اولور واکثریا بلوغدن صکره سن نموك
وسطنده بتاردلر انکچون انلره اسنان حلم دیرلر بعضی
ناسده نواجذ بتمایوب دیشلری یکرمی سکز بولنور بعضی
اطبا نواجذی ذکر ایتمیوب اضراس هر طرفده اونبر اولمق
اوزره اجمال ایلمشلردر کرینه جمله سی اوتوز ایکی اولور بعضی
دخی نواجذ اکثریا بعد البلوغ ظاهر اولدیغی اجلدن اوتوز
ایکیدن غیری عدد ایدروب عدد اسنان اوتوز التی یه
بالغ اولماسنی تجویز ایلمشلردر بای تقدیر کادر یه مستعان
جل شانه انسان وسائر حیوانك دیشلرینی فواید عدیده

حلم حانك كسری الليفعل معناسنه‌در كانها
اسنان اللبن دیلان بغفل زمانیده بتان دیشلر
دیکلیدر ضمی حالارد اختلام معناسنه کلوب اول
صورتده بالغ اولقلقدن صکره بتان دیشلر دیمکدر
اولور مسلمی

ايچون خلق الجنس اولا آهم مهمات بدنيه دن اولان تغذيه خصوصی صددرکه
چينمك ايله غذانك بوغازدن مروری آسان ومعده ده انهضامی
سريع اولور حتى طعام اول امردن اغزده هضمه استعداد
حاصل ايدر دنلديكى ديشلرك خواصتنى بيان ايدر ثنايا
انسانده جودت كلامه وحرفلرينى اجرا ايله سوز سويلمكه
اعانتلرى دركه ديشلرى تمام اولان كمسنه نك تكلمى
نقصاندن مبرا اولوب الفاظى شيرين اولوردامّا برقاچى
ساقط خصوصا اوللرى ديشلرى منعدم اولدوغى صورتده
تكلمى خللپذير اولدوغندن ماعدا انظارننده عيب ويرمكله
طبع سليم انك رؤيتندن نفرت ايدر ثالثا اغزده اولان
ريقى حافظ وحابس اولدقلريدر اولكه بونك تلفظ
وتكلمه اعانتندن ماعدا الطعم خصوصنده فوائد جليله سی
وارددر ديشلرك اسيلاندن حفظ ايدرلر رابعا برشى
اصرمق لازم اولسه انسانده على الخصوص بعضى حيوانده
سلاح منزله سنده درلر خامسا الات ايله قوللانلماسنده عسرت
بولنان شيلرى قرمقده وچوزلماسى مشكل اولان دوگملرى
چوزمكده اعانتلرى مقرردر سادسا ديشلر بشره بر حسن
وبها ويرولر بالخصوص عيب ونقصاندن مبرا اولوب انجو كبى
منتظم اولمش اولهلر تبسم اثناسنده نمايان اولان لطافتى

هركسه عياندر

غزوه موم حضنه احدده صاحب قران انبيا عليه [illegible] القبايلدن [illegible] حضرتلرينك مبارك [illegible] رباعيه [illegible] اولدوغى [illegible] صلى الله تعالى عليه وسلم [illegible] منقول عليدر رضى الله تعالى عنه وارضاه — منه

هركسه عياندر ودخى ديشلرك هيئت ونظامنده اولان حكمت
عجيبه دندركه برشيئى اصرمق وقوپارمق مراد اولندقده آلت چكه
ايلرى چكلوب ثنايا ورباعيات فوقا وسفلا بربرلرينه قارشى
برابر ملاقى اولوب اوليشيده نه مراد ايدرلرسه اجرا ايدرلر
اگر برابر ملاقى اولمسه لر برشيئى اصرمق وقوپارمق ممكن اولمازدى
ايدى امّا آغزده شول ايله طعام چينمك محلنده آلت چكه
ايچرى ميل ايتمك ايله آلت طرفده اولان ثنايا ورباعيات
اوست طرفده اولان ثنايا ورباعياته مقابل ومتوازى كلوب
الكثرناسده ايچرى طرفه ميل ايتمكله اضراس بربرينه مقابل
دوشرلر اول جهتدن كه هرنه اولورسه ازرلر واوگودرلر
اگر اوكى اثناده ثنايا ورباعيات بربرلرينه برابر تلاقى
ايلسه لر اضراس بربرينه مقابل ايدوب چينه مك ممكن
اولمزايدى فتبارك الله احسن الخالقين بوندن صكره اسنان
خصوصنده بلنمسى وذكر اولنمسى لازم اولان اموردندر كه
ديشلرك كنديلرينه عارض اولان وجع والمك اكثرى علوى
وسفلى اضى ديشلرده بولنور مع هذا انلرقوى والم قبولندن
بريرلر ودوشمك انلرينه حادث اولان آفات اكثريا ثنايا
ورباعيات ديلرينه ظهورايدر مع ذلك انلرك آلتلرى
مكشوف وهوايه ملاقى واضراسك انلرى آغز ايچنده

اولى الخصوص [illegible] ناسدن ثنايانلرى [illegible] آلتونده الثنايا [illegible] ايچرى [illegible] ملاقى [illegible] نظر [illegible] — منه

مجحوب ورطوبات ایله الوده اولدقلری ایجون قضیه بر عکس
اولوب یعنی دیشلرك انلری تعفن ونرهل قبولنه وثنایا
ورباعیات کندیلری وجع والم حروثنه مستعد اولنوکوکلری
ایری دخی واقع اولان اشکاله کبار اطبا بوکونه جواب
باصواب ویرمشلردرکه اضی دیشلرك کندیلری اینلی وکوکلری
جتال اولمغله انلره اصابت ایدن ماده کندی جرملرینه نافذ
اولمغدن یاخود کوکلرینك اراسنده محتبسه اولمغدن خالی
اولماز اکر کندی جرملرینه نفوذ ایدرسه وجع کندیلرینه
عارض اولور اکر کوکلری اراسنده قرارداده اولورسه اول
محلك وجعندن بوتون دیش دخی متألم اولور سایر دیشلرك
انلرك کبی اینلی وکوکلری جتال اولمامغله وجع والم
قبولنده انلر کبی دکللردر زیرا اضی دیشلردن ماعدایه
توجه ایدن ماده کندولرینه نافذ اولامز وکوکلری برابر
اولمغله ارالرنده دخی قرار طوتمز بالضروره دیش اتلرینه سرایت
ایدر اول جهتدن یالکز دیش اتلری فاسد اولوب دیشلرك
کندیلرینه وجع عارض اولماز مکر اول ماده زیاده غلیظه
اولمغله دیش اتلرینه سرایت ایدوب موجب بلوغنده محتبسه اولدقده دخی
انلردن وجع ایراث ایلیه اولدخی نادر واقع اولور امور
مذکوره ده یعنی دیشلرك بعضیسی وجع والم قبول

ایدوب بعضیسی قبول ایتمامه سنده حکمت کلکلرینك دخی
مدخلی مقرردر آنی واقف بالتشریح اولنلر ادراك ایدرلر
بو محلده احوال اسنان بیلمند کرن نصکره صبیانك دیشلری
ناتمام اولمغله اسنانه عارض اولان امراضدن انلرك معترا
اولدقلری معلوم اولور لکن تزید وعظم مرضی محتمل اولمغله
انك بیانی ایله اکتفا اولندی تزید الاسنان کاه اولور
انسانك دیشلرندن بعضیسنك جرمی بیومك واقع اولوب
کیمی اینینه وکیمی اوزوننه بیومکه اغاز ایدر زیرا دیشلرمزنه
کونه اعضادن معدود اولورسه اولسون نشو ونماسی
ایجون غذا قبول ایدیکنه بناء غذا کبی فضوله دخی قبول
ایتدکلری مقرردرکه دیشلرك رنکلری متغیر اولوب یشیل
وسیاه اولدقلری وصرار دقلری الکادلالت ایدر دیش
اکر بردیش اینینه بیوریوب غلظت حاصل ایدرسه اول
حالنه وجع والم مقارن اولدرو نحی صورتده اکا خلط حار
منصب اولمش اولور واکر وجع والمی بولنمازسه خلط
رطوبی بلغمی انصبابندن نشأت ایتدیکنه دلالت ایدر
العلاج اکر وجع بولنورسه ارباب فصد لولنوب صبیا نه
حجامت اولنور وغداری دخی اصلاح اولنوب خشخاش
نخی ایله اریه صوبی ویریلور وسماقی کل صوینده نقع ایدوب

تنبیه یعنی زیادات علیه ده سنبه کلدر زیرا علاج خفی ایله حجت یعنی مسکوردن اعقدوالنبی مع انه زیاده فی نقصان عدیما ایلادوعبان اولنشیدی منه

یعنی سکوردن بالعفد محککلك بالاعضار البیدرد دیناسون منه

فصیلك اربابی علمانه مشغلمن نخمارلری افنده اولان ایکی یاشنی کافیدر اینلو درینه حوارا ذکر اولنمیدی منه

هر بار مضمضه بسنه مداومت اولنور ود بشلره دائما سرکه ایله
ادویهٔ قابضه سوربلور دانجله سرو فوزه لغی وماذی وکزمازج
سحق اولنوب سرکه ایله ممزوجا طلا اولنه سنذاب صوینی ایله
سك دیدکلری ترکیبك دخی نفع عجیبی یازلمشدر هر بار
انکلاد اولد دشی دلك ایده لر اکر وجع بولنمزسه خلط بلغمیدن
حادث اولمش اولور دعلاجنده بیوکلولك ایارج کبار ایله
دماغلری تنقیه اولنوب صبیانك دماغلرینه مناسب
یا قیلور اوربلور بوصورتده دخی اولمدیسه سنذاب صوینی
ایله سك طلا اولنور نافعدر که انلر قبض وتحلیلی جامعدر
زنب ایله طبخ اولنمش صوغان ایله دلك اولنور دخی علاجده
ممکن اولدوغی صورتده توبلق دیدکلری کوکی چینمك دخی
مفید اولور وساقز چینمکی دخی التزام ایده لر اکر بوردش
طولا متزاید اولوب مقدار طبیعیسندن زیاده اوزآسه
اکا ترکجه دشلك تعبیر ایدرلر خارجده جوق آدمرده کورلمشدر
اکر اول دش بطبعه اوزادی ایسه علاجی اربابی اولانلر
فصد واستفراغ اولنوب ابتداء قابض وردع شیلر سوروبلر
بعده محلل دوالر ایله مضمضه ودلك ایده لر ان جمله ابیت
اوزومی عصاره سنی کل صوینی ایله مزج ایدوب مضمضه
ایدوره لر وشب یمانی ایله کیك بوینوزنك محرقلرندن

سنونك

نوعی بلغمدر . کزمانج کزمازك وکزمازوان معربیدر
عفصیله دیدیلر . عفص دونه‌سیدر بعضیلر اجی بلغمدن
دورنده دورلو دورلو . سلك دامات . یکی عیلی شیلر
عصاره سنلك ایا بیلور مسلا . برلیسی الکزنازه المج

سنونك دوزوب دائما دبنه بعصدر بغه مداومت ایده لر اکر
دشك کوکندره ورم حادوثندن یاخود بر آفت اصابتندن
ناشی کوکلندن چقمق واقع اولدوغی جهتدن اوزامش ایسه
مادامکه کوکنه متصل اولان سکرلر ورباطات بالکلیه
منقطع اولمش اولمیه ال ایله یرینه وضع ایدوب التونلرك
یا ایلمش تل ایله ایکی طرفنده اولان دیشلره بغلیه لر ودبینه
ذکر اولندیغی اوزره شب ایله کیك بوینوزی محرقلرینی
اکمکه مداومت ایده لر استحکام بولماسی موجود در دیشلر
کاه اولور دیشلرنك برینك اطرافنده اولان دیشلر
بیلمك ایله اطرافی قصه لوب کندی سالم قالدیغی حالده
برابرنده اولان دیشه طوقونمغله برشی چینمکه مانع اولور
علاجی ایکه دیدکلری آلت ایله ایکلنوب اطرافنده اولان
دیشلر ایله برابرلشدرمکه مقصوردر استاد کامل آنی
بوطر یقله اخذ ایدر که صاحبنه الم ویرمیه بعده سر نیز
ایکه ایله ایکلیوب اطرافی ایله بس برابر ایدر شیخ رئیس
ایکه عملندن صکره دفعه بعشی وشب یمانی وزرا وندطویل
علی السویه اخذ وسحق اولنوب اول دیشه سوریله
دیشلر بوده دخی معلوم اوله که اورلوق ودوشمان منشاءلی
آفت خارجی اصابتندن ناشی بالکلیه یرندن

سنون دردن وفیسیه دنلان ابجمیع
ترکیب اولنان ملاوقنه دیدیلر مه

چقورب یره دوشن دیشلری بعضی استاد علی الفور بینه
یرینه وضع وشد ایروب ذکر اولنان سنورك مثللی بکشدیکی
ضماد اورمغله بکشوب تکرار استحکام بولدیغنی حکایه
ایدرلر لکن بونلردن اقدم تسطیر اولندیغی اوزره بعضی
مرتبه علاقه باقی ایکن وضع اولنسه بکشمه سی و استحکامی
مأمول اولور اما بالکلیه چقوب منفصل اولدوغی صورتده
تکراریرینه قویوب بتورمه سی نامق الحروف مفتقرك صحتنی
منع ایتمام انجق تجربه ایتمیوب ووقوعنی دخی کورمدیکم
احلدن اشتباه ایدرین العلم عند الله تعالی امراض
الحلق والصدر والریه حلق حا مهمله نك فتحی ولامك
سکونی ایله بوغز معناسنه در عربیده حلقوم دخی
دیرلر ارباب تشریح بوغاز اطلاقنده اختلاف ایلیوب
بعضیسی یالکز مجرای نفس اولان قصبهٔ ریه دن
عبارتدر دیمشلر بعضیسی دخی قصبهٔ ریه ایله حنجره یه
اشتراکا بوغاز اطلاق ایتمشلر ابن تلمیذدن یالکز مجرای
طعام وشراب اولان مری یه بوغاز اطلاق اولندیغی
منقولدر اما شیخ رئیس بوغازی مجرای نفس ومجرای
غذایی مشتمل اولان فضا ایله اول ایکی مجریدن وانلرك
اغزلرنده اولان لهاة ولوزتین وغلصمه وحنجره دیدکلری

عضولو

٢١٨

عضولو مجموعندن عبارتدر قالمشلردر اول ایکی مجرادن
بری عربیده مری وترکیده قزل اوکوك دیدکلری
مجوفدر که اول مجرانك اوسط طرفی اغز ایچینه واخر
طرفی معده یه اولاشور مأکولات ومشروباتك یولیدر
ایکنجیسی عربیده قصبهٔ ریه وترکیده قامش وبوغورتلق
دیدکلری مجوفدر که اق جکره ویوره که هوا اینکلدر واصل
اولور تنفس اول مجرا ایله حاصل اولور بو ایکی
مجوفدن مجرای نفس اولان قصبهٔ ریه شریفدر اولک
مجرا نصف دائره شکلنده ناقص غضروفلردن ترکیب
اولنوب مجرای غذا اولان مری طرفنه باطنی غشا ایله
تتمیم اولنمشدر اعضای حلقدن قصبهٔ ریه اولک طرفنده
مری انك اردنده وضع اولندیغنده حکمت مندرجه اولان
فوایدعجیبه تشریحاتده مشروحدر لهاة لامك فتحی ایله
بوغازك اغزنده قصبهٔ ریه دن حنجره دیدکلری غضروفك
اوزرینه معلق اولان صنوبری الشکل عضودر ترکیده
اکا کوچك دل دیرلر قصبه ده اولان مجرانك قپاغی
واق جکره واصل اولان هوانك مصلحی اودر صوت دخی
انکله اتمام بولور دخی ایی نیزندلرك برمغنه تشبیه
ایدرلر صدای نیده برمقلرك مدخلی وتأثیری اولدوغی

صوتك دخی تقطیعی لهاة ایله حاصل اولور و قصبه مجراسنك
قپاغی اولمغله تنفس ایچون داخل اولان هوانك اصلاح
ایدوب بوغازه قوز و توتوندن دخولنی دخی منع ایدر
غلصمه بر قطعه لحم صافیدر قصبهٔ ریه‌نك اوجنده
اوست دماغه متصل اولوب قصبه‌نك اغزینه اشاغی
صارقمشدر اطبا انی دوه دلنه تشبیه ایدرلر اولدلك
خارجده صمد اجهتندن دودکك معظم اجزاسی اولمغله
غلصمه دخی صوته آلت اولان اعضانك معظمی اولور بعضیلر
کوچك دل دیو اکا دیرلر انك صوته اعانتندن ماعدا
اغزده چیناین طعامی تحریکده و یوتمقده دخی اعانتی
واردر لوزتان انلر دخی لهاة قتنده حنجره یه یقین
مریئك ایکی طرفلرنده بتمش ایکی قطعه عضو عضلی در
لسان اطباده نغانغ دیرلر کویا ایکی دانه کوچك قولاقلر در
انلرك دخی منفعتلری عینی ایله لهاة کبی تنفس ایچون
داخل اولان هوانی اصلاح ایدوب صوته اعانت و غذانی
تحریکده و یوتمقده امداد ایتمکدر حنجره قصبهٔ ریه‌نك
اعلاسنده اوچ عدد غضروف و فرد و اعصاب و رباط
و عضلات و غشادن مرکب بر عضودر اطبا حنجره
قصبهٔ ریه‌نك اغزی مثابه‌سنده در دیرلر انك دخی

خلقنده

خلقتنده مندرجه اولان حکمت بالغه دن ایکی‌سی
هرکسه ظاهر و عیاندر بری ممر حیات اولان تنفس
خصوصی و بری دخی صوت و صدا حصولیدر که انك
غضروفیندن نشأت ایتمشدر صدر ترکجه کوکس
دیمکدر اصطلاح اطباده کوکس بر فضادن عبارتدر که
قصبهٔ ریه و مری و آق جکر و یورك و غشالری و اقوغما
دیدکلری غشا جمله اول فضانك ایچنده در انلرك قتنده
کوکسك حدودی اوست طرفندن کوبروجك کمکلری
و آلت طرفندن معده و کبدی محیط اولان حجاب و اوك
طرفندن قص دیدکلری کوکس کمکی و آرد طرفندن ارقه
کمکلری و یمین و یساردن ایکیلر احاطه ایلمشلر خلقتنده
اولان منفعت جلیله اول خزینهٔ شریفه‌نك حاوی
اولدوغی اعضا لطیفه احوالندن معلوم اولور ریه ترکجه
آق جکره دیرلر بش دولو عضودن مرکب بر جسمدر یمین
و یساردن قلبی احاطه ایلیوب اکا خدمت مهتمه ایله
خدمت ایلر مکانی کوکسك فضاسنده در کنتکی جرمی
ایکی قسمه منقسم اولوب صاغ جانبده اولانك ایکی شعبه‌سی
اولمغین بش عدد شعبه‌یی جامعدر انده دخی قدرت
بالغه دن اوچ منفعت وضع اولنمشدر بری تنفس

یعنی پرده کبی پرده لری

خصوصیله که انکچون منهیته اولان عضلات و آلات
وساطتیله انبساط وانقباض ضدلك ناشی قلبه نسیم
روح افزا ایصال ایدوب بخار دخانی محترقه‌یی اخراج
ایدر و آلت جلوب وقیاغه‌سی کوکسك انبساط وانقباضی
وساطتیله حاصل اولور اطبا ریه‌نك تنفس خصوصنده
انبساط وانقباضنی دمورجیلرك کورکنه تشبیه
ایدرلر ایکنجی منفعتی قلبی احاطه ایتمکله آفتدن صیانتندر
صیانت ایدر اوچنجی منفعتی صوتك حصولیدر که حنجره
صدایی اد آیدن اوددر زیرا صوتك باذن الله تعالی سبب
مادتیسی جوفدن خروج ایدن هوادر وسبب فاعلیسی
حنجره اوزرنده اولان عضله‌لردر و آلت حقیقیسی حنجره
ایله لسانك مزمار اعتبار اولنان عضولردر و انلردن ماعدا
صوتك حصولی وحروف ایله عبارت وبیان اولنماسی ایچون
لسان واسنان وشفتین دخی آلات آخر اولوب هر برینك
امور مذکوره ده مدخلیتی مقرردر فتبارك الله احسن
الخالقین احوال مذکوره اجمالا بلندکدن صکره معلوم
اولدکه بوغازه واکا متصل اولان اعضایه دخی اجناس
امراضدن سوء مزاج وامراض ترکیب وتفرق اتصال
حادث اولور اما اطفال وصبیانه ممکن الحدوث اولنلر

مقصود

مقصود بالبیان اولملر سائر عضولرده تصرف اولندیغی
کبی بوغزه عارض اولان امراضك دخی جمله سنه تعرض
اولنموب سن صبا وغیریه مشترك اولنلری تحریر اولندی
الله الموفق والمعین اولا اکثر طبریه اکثر مفصلا اونره
امراض حلقدن خناق ایله ابتدا اولنوب اسباب وعلاماتی
ومعالجاتی بیان اثناسنده اطفال وصبیانه عروضی
خصوصنه تعرض اولنمامشدر دکبارك عدم تعرضلری
اول علتك امراض صعبه‌دن اولمغله عنایتلری دن اطفال
صیانت بولنوب انلره عارض اولمادیغی احالده اولرباخود
لعلة عارض اولدوغی صورتنده اطفالك اعضا وقواری
ضعیف ورطوبتلری کثیره اولمغله اختناق کلی واقع
اولوب بامر الله تعالی خلاصلری مشکل اولدوغی ایچون
تعرض اولنمامش اوله زیرا خناق بومرضدر که آلتك
نفسده و رحمه یاخود انك امثالی اسباب ایله عروضندن
ناشی اوقجکوه و توره که نفسك نفوذی مشکل یاخود
متعسر اولور فی الحقیقه نفسده کوحالت بولندیغی صونن
علت وصوایچات مشکل اولدیغی اولنی باالطریقه که خارجده خناقه
مبتلا اولنلرده کورانلر مشاهده اولنمشدر اما اطفال
وصبیانه خناق حقیقی حدوثی کورلمامشدر خصوص

مذكوره بی ابو الاطبا فصولندن اوچنجی مقالهده تحریر
ایلیوب شراح فصوله علی الخصوص قدوة الشارحین محمد بن
عبد السلام علیه رحمة الله الملك العلام تصریح وبیان
ایلمشلردر زیرا ابقراطك كلامی منفعت نظامندن فجان
طفل سن صباحی تجاوز ایلیوب سن ترعرعه واصل اولنسه
الكا بوغز ورمی عارض اولور وفقرالرینك خرزهلری
ایچری دخول ایدر ودبو یعنی ضیق عارض اولور دیدیكی
اولامراضلر سن طفولیتده عارض اولمدیغنی مشعر اولمغله
اول فاضل ولبیب انی تفصیل ایلیوب اطفالك رطوبتلری
كثیره وفقرالری ضعیفه اولدوغی جهتدن بوغزلرنده
ورم حدوثنده وضیق نفس عروضنده زیاده مستعدلر
در انجق انلرك بونلری وفقرالری انك كبی امراضی تحمل اولمدیغی
جهتدن عارض اولدوغی صورتده سریعا وفاتلرینی اقتضا
ایتمكله اولا اسناد الكل اطفال وصبیانك امراضلرنده
ضیق نفس احوالنی ذكر ایتمادیلر دیو تصریح ایتمشلردر حالا
منوال محرر اوزره اولمغله بو تالیف شریفده دخی اطفاله
نسبت خناق احوالی ترك اولنوب بوغازك وصدرك
ورمینك سایر امراضلری بیاننه شروع اولندی بوندن
اقدم احوال فم بیاننده بین الفم والمری حادث اولمغله

امراض حلقدن

سن ترعرع یعنی صبیان دیشلری دوكلندكدن صكره
بلوغه قریب اولنجه مقدار ایدن سنلردن عبارتدر
منه

لكن بعض اطفالده خناق شكلی بوغز شیشمه
كوریلسه علاجی اوقدر ندرت تحلیل اضماد لر ایله
معالجه اولنور عجمده اولمه
نعبد ایدرلر ام سیم طرنغی زایله
بعضی طلسمات یازدورلر منه

امراض حلقدن معدود اولوب خرزهء قفاد خولنه باد
اولان ورم خصوصی ذكر اولنمشیدی الحالة هذه لهاتنه
عارض اولان امراضدن ابتدا اولندی ورم اللهاة كاه
اولور عضو مذكور شیشوب كندوبه وافعال مخصوصه
آفت اصابت ایتدیكندن ماعدا علیله دخی اضطراب
تام عارض اولور ومالا نفیسی مرحوم اسباب وعلامات
شرحنده لهاته عارض اولان ورم مختلف الاسماددر زیرا
اول ورمك اختلافی ایله ادی دخی مختلف اولور اگر لهاة
بنوك اوزونه شیشرسه ورم عمودی وورم اسطوانی
دیرلر اگر بوتون شیشمایوب انجق اوجنده مدور شیش
عارض اولورسه ورم عنبی دیرلر ایمش العلاج علت
مذكوره اكثریا سن صبا تجاوز ایتدكده صكره عارض اولمغله
ورم دموی اولدوغی صورتده ارباعی فصد اولنوب كل
صوبی وسركه ایله ممتزجا غرغره ایتدورهلر وبودوا بی
آغزه ایچه مدا اولانی ایچورد مخصوص اولان آلت ایله اوزرینه
سورهلر تا اوق بلكی ایله دخی عمل اولنور اخلاطی كل فروسی
صاری صندل جلنار علی السویه اخذ وسحق اولنوب بر مقداد
كافور قاتلدقدن صكره رفقله دلك ایدهلر تنقیه
خصوصنده طبیعتلری نقوع فواكه ایله تلیین اولنوب

كوجك دلك ودبی

علت مذكوره سن صبادن صكره عارض اولدوغی صورتده
خناق كبی ابتدا حرارت ایلن كرلندیكی دیو ملاحظه اولنور
خناق شهرتدن سعادت اولنمغله سنك اولنوب بغاز بغدر مشهور
وبادر اولنمدلوكی اعجوبه مذكوره اولدوقلری نفعكر دفع
دغدغه خاطر بیورده
منه

غدالره دخی اصلاح اولنه اکر صفراوی اولورسه علیله
التهاب شدید وصوسزلق وآغزقورولغی عارض اولوب
نخس ووجعی دمویدن زیاده اولمغله معلوم اولور طبیعتلری اوزره صورتده
تمرهندی وسرخشت ایله تلیین اولنوب مناسب مطبوخات
ایله غرغره ایتدوره لر عنب الثعلب وهندبا عصاره لری
ونوت ربی وجوز قبوغی ربی وابوه جکردکی لعابی مثللی
بارده شیلر مناسبدر اکر بلغمی اولورسه اولدخی علامتندن
بلنور علاجی سکنجبینه خردل مسحوقی ضم ایدوب غرغره
ایتدوره لر ونوشادری سحق ایدوب مصری ایله اوزرینه
اوفوره لر طوز وشب وماز یه دخی ضم اولنسه زیاده
نفع ویرر اکر سوداوی اولورسه علیلك طبیعتی
افتیمون تدبیری ایله تلیین اولنه افتیمون سردقه
تدبیر اولنسه دخی انفع اولور کذلك خیارشنبر لبی
یاخود بیان بالی ایله غرغره ایتدوره لر تکرر بر عمل لازمدر
زیرا انلرك جمله سی مداومت ایله مؤثر اولور استرخاء
اللهاة سقوط لهاة دخی دیرلر او علت عارض اولدقده
لهاة اشاغه صرقاداولمرتبه اولورکه مریضك آغزنی
قپایوب غدا ایرورنده مانع اولمغله حین اکلده برموق یاخود
غیری آلت ایله باصمغه محتاج اولورتاکه طعام اشاغی

کیده وعلیل

کیده وعلیل بوغازنه اخودن برشی آصلدی قیاس ایدر اول
علتك سببی سوء مزاج مادی اولمغله اکثریا حار ورطب
ودموی یاخود بارد ورطب وبلغمی اولور العلاج اکر
دموی اولورسه علامتی حمرت وحرارت بولنمقدر اول
صورتده اکر علیلك مزاجی فان المغله مساعد ایسه فصد
اولنوب علیل صبی بولندیغی صورتده بالدرلرینه حجامت
اولنور بعده ورم لهاتنه ذکر اولنان غرغره دلوکات
ایله عمل اولنور اکر بلغمی اولورسه علامتی حرارت وحمرت
بولنمیوب علیلك آغزندن سالیار اقمقدر علاجی بال
صویی وزوفا طبیخی ایله غرغره ایتدوره لر مرسین یپراغی
وشب یمانی مثللی قابض شیلر ایله غرغره اولنور دخی
نافعدر یاغلمش کبك بوینوزی ایله نوشادری وشبی
مزج ایدوب آلت معهوده ایله اوزرینه دلك ایده لر
وباشنده یافوخ تعبیر اولنان محله بوضمادی اوره لر
اخلاطی مغاث واقاقیا ومواضع منرخنه ده بولنان
طوپرق واشراس وفارنجی بارد جمله سی مرسین یپراغی
ایله کشنیز طبخ اولنمش سرکه ده معجون قلنوب ضماد اولنه
شیخ رئیس مداوات مذکوره بیانی اثناسنده لهاتی تجامه
مشابه آلت ایله قالدرمق کوسترمشدر واول محلده

قورم دیشلرك امامغی کبی اولدیغی تعلید بحصه بنده کا
قورم بر اسا اولمد
منه

سُكّ دیركلری نسنه‌لر ایله نوشادر طلاسنی بعضیلر ایتمشلردر
ودخی معلوم اوله كه صبیانه عارض اولان استرخایه بالكلیه
مسحوق ماذی سركه ایله دلك اولنمق كافیدر یا فوقلرینه
دخی ضماد اولنور وكاه اولور مسترخی اولان لهاتك
دبی انجلوب اوجی غلیظ اولمق واقع اولور اول صورتده
اولا زفت ازلمش اسیجق صو ایله غرغره به مداومت
ایتدوره‌لر اكر مؤثر اولمزلر استوا حاصل ایروب دبی
واوجی برابر اولورسه مجرد استرخاسی ایچون لحیة
التیس وماذی وسُكّ وبونلرك مثللو قابضات ایله
غرغره اولنمغه مداومت اولنه اكر معالجهٔ مذكوره ایله
سود مند اولمازایسه بالضروره قطعنه قرار ویریلور
زیرا عند الحذاق مسترخی اولان لهاتك اینجه لكنه و
غلظتنه نظر اولنمق واجبدر اكر دبی اینجه واوجی
غلیظ اولوب انك ایله كبی رطوبت سیلان ایدرسه
یاخود اوجی اوزم دانه‌سی كبی مدور اولمغله خناق
عروضندن قورقلورسه قطعی لازم اولوب آلت حدید
سرتیز ایله یاخود اكال دوا ایله قطع اولنور كذلك
دبی اینجه اولدوغی صورتده اوجی غلیظ اولمیوب انجق
صچاك قوبروغی كبی اوزادسه مقدار طبیعیسندن

بونده خناق قصبهٔ ریه‌نك انتزاعنه انفعالی نفسی بوغمق معناسنه‌در منه

زیاده‌سی

صفة قطع اللهاة

زیاده‌سی قطعه محتاج اولور اما لونی قرمزی وسیاه
اولانك قطعنده خطر مقرردر بای وجه كان قبل القطع
علیلك طبیعتی لطف ایله تلیین اولنمق لابددر اكر فصده
مساعد ایسه فصد دخی اولنور مساعد دكل ایسه حجامت
اولنور زیرا علیلك بدنی ممتلی ایكن قطع اولنمقده دخی
خطر عظیم واردر كسمه سنك طریقی بودر كه علیلی برودتدن
محله یاخود كنشه قارشو اوتورده‌لر واغزنی ممكن
اولدوغی مرتبه آچوب دلنی اشاغه بصه‌لر ولهاتنی
ماسكة اللهاة دیركلری آلت ایله اخذ ایروب فضله‌سی
آلت سرتیز ایله قطع ایره‌لر بعده مسحوق سماق طبخ اولنمش
كل صوینی وانك مثللو قابض طوبخی دوالر ایله غرغره
ایتدوره‌لر بو طبیخ معالجات مجربه‌دندر اخلاطی ناد
قبوغی جلنار وسماق وكل فروسی وماذی علی التسویه
اخذ وطبخ اولنوب اول مطبوخ ایله غرغره اولنور بوكونلرده
كوكجه مرسین یپراغی ایله طبخ اولنمق دخی مجربدر وكذلك
حابس الدم اولان مداوات جلنار وكذلك ونشاسته
واكی قرداش قانی وصبر سقوطری علی التسویه اخذ وسحق
اولنوب مطبوخ مذكورك بوسی ایله مزج اولنمقدن
صكره آلت معهوده ایله اوزرینه طلا ایره‌لر قطعاً

وشب یمانی سائر زاجلردن بری ایله ترکیب اولنوب
طلا اولنمق قان طوتمقده سریع التاثیردر بو دخی
معلوم اولدکه آلتن حریر ایله عمل اولندقده لهاتك
دبندك بوتوك کسمه یه لوزیرا بوتوك کسلدیکی صورتده
علیلك صوتی منقطع باخود حروفك بعضی مخارجی
مختل اولور باخصوص قصبهٔ ریه نك اغزی اچق
قالمغله علیلك جوفنه غبار ودخان سریعا داخل
اولدوغی اجلدن اوکسورکه مبتلا اولور تلویح شارحی
لطف الله تبریزی تصریحی اوزره لهاة بتونك قطع اولندیغی
صورتده علیله برمرتبه ده صوسزلق عارض اولورکه ابدی
وصوق اصابتنه مستعد اولمغله فصول سنه نك
اقتضاسنه بناءً نفسی غالب ایسه انی قبول ایدر چوق
کره صوق هوا اصابتندن ناشی صورتده وربه سنده
برودت مستحکم اولمغله علیلك هلاکنه سبب اولور
اولکون آفتدن قطع نظر معده نك احوالی دخی مختل
اولور اکر لهاتدن شیء قلیل قطع اولنسه ریه ومعده
اول مرتبه منضرر اولمازلر اما مقدار طبیعیسندن
زیاده ترك اولنمغله آفت بحاله باقی قالور بای وجه کان
لهاتك قطعنده خطر عظیم اولندیغی مقرردر زیرا اول

قطعا قانوق مبتلا اولماز و آق جکری صح

اول صورتده کاهی اورام صعبه عارض اولوب مجرای
نفسی بالکلیه سد ایتمکله علیلی بوغار یاخود معالجات
مذکوره ایله قانی دکمیوب ضرر عظیمه مؤدی اولور بعضیلر
مرات الشفاده قان طوتمق ایجون علیلك کردانه ومملرنك
التنه حجامت اولنوب فصده مستعد اولنورك قولدرندن
باسلیق ابطیدن وانك امثالندن قان النور وقطع اولنان
محله مقدما ذکر اولندیغی اوزره زاجات وسائر قان
طوتجیلر تحصیل اولنوب یمرده آقی ایله طلا اولنور
لکن اول حدادو انتحاد اولمیوب بالفعل صوق اولمغله محتاجدر
زیرا اسیجق دوا ماده فی طشره جکردیشلر لهاة مسترخینك
دوا ایله قطع اولنماسنی دخی تجویز ایتمشلردر طبیبت لبیب
تدبیری ایله عمل اولنور البثور فی الحلق کاه اولور بوغزده
اوفق وحاد ومحرق سوجلیلر حادث اولور اکثریا قزل
اولکده ظهور ایدر زیرا انك جرمی لحمی اولوب دخاوتی
وکلشلکی اولمغله بثور وورم حدوثنه مستعد اولور
از اولور قصبهٔ ریه ده دخی ظهور ایدر کوجه انك
جرمی غضروفی اولمغله مواد قبولندن بعیددر اما ایچ
طرفی محیط اولان غشاء لحمیده وجود بلور اولور
وورم وبثور دن هر بری قنقی طرفده اولدوغی علامتلرندن

علت مذکوره ده قیفال دیدکلری طمرلرندن قان
النمق فوائددندر ... ابنکی ... کی
... تخصیص الذکر اشلدکلری ...
قیفاله تعرض اولنماوی
مصحح

معلوم اولدکه ثبور وورم ... اکلیسی ... ضررانضماللددر
انجق ثبور ... ورم ... ثبور ...
وبوغازده ... بوغازدنده ... ثبور ...
جملةاطبا بركسان بوغازنده ثبور ...
اطلاق اولنوره مالیخولیاسه بعضی ... مثلا
عدابیلدر
مصحح

غایات اولور علی الخصوص مربی اولدوغی برشی اکل اولندقده
بونقدیره حاصل اولان وجعندن بلنور خصوصا اول
بلغ اولنان غدانک حلاوت وملوحتی اوله البته اول
بشور ظهور ایدن محلی لذع ایتمه لری مقرردر العلاج قاعده
معینه اوزره هر امراض مادیه ده هرحلتک ماده سنی
اخراج لازم اولمغین فصد اقتضا ایدر یکی محلده ارباب
فصد اولنوب تلیین اقتضا ایدر ایسه مناسب ملینات
ایله اسهال اولنور مرض مذکورده دخی فصد واسهالی
مستلزم اولمغله مستعد اولنلر فصد واسهال اولنوب
مستعد اولمیانلر حجامت وفتائل ایله تنقیه اولنور بعده
ادویه وتنشاسته دن بادم یاغی ایله پرورده اولمش
مرهم قوه ایچورمکه مداومت لازمدر ودخی علت مذکوره
صوقی صودن غایتا اجتناب ایدوره لر زیرا برودت
عضو متفرقی جمع وشد ایتمکله وجعنی زیاده ایلدیکندن
ماعدا ماده نک نضجنه مانع اولور العلق الناشب
فی الحلق بعضی احیانده انسانک علی الخصوص سایر
حیوانانک بوغزلرینه سلک یاپشمق واقع اولور
وکنار ولایتلرنده چوق ظهور ایدر زیرا بعضی صولرده
بالخاصة سلک تولد ایتمکله دخی کوچک ایکن صغرندن

بوغزه سلک یاپشمق

ناشی

ناشی حتی اولنماد یغی اجلدن صو ایچدکده معا دخول
ایدر یاخود بیوک اولدوغی صورتده عن غفلة ایچلور
اول اجلدن نزللو کلک غوروبه ومعده یه دخی یاپشمه سی
واقع اولور بای وجه کان برکسه نک بوغازینه سلک
کشته احوالی تفحص اولنور لازمدر اکر کوریلوب وبلنجک
محله یاپشمش ایسه یاخود علیل کندیسی عن غفلة ایچدیکنی
بیلور ایسه علت متعین اولوب لازم اولان معالجاتنه
واخراجنه تقید اولنور اکر مشکوک اولوب وجوه
مذکوره دن بر وجهله متعین اولمدیغی صورتده بعضی
علامتندن بلنور ان جمله اعضا سنه سلک تعلق
ایدن کمسنه نک غم وکرب ابتلا سندن نمایان اولور
زیرا سلکده عفونت درکار اولمغله اول عفونت تعلق
ایلدیکی جسمه دخی سرایت ایتمکله قلبه وصولندن
ناشی غم وکرب واضطرابه مؤدی اولور علی الخصوص
قوه باجقلی ردی صولرده تکون ایتمش اولوب خلقتنده
دخی هیئت مذمومه بولنمش اولدکه لونی سیاه یاخود
یشل اولنلر ونو بلو واوزنده مانی خطلر بولنانلر
جمله سنده سمیت وار در یا پشدقلری عضو قرحه اولور
وصاحبنه سمه شکلی حرارت کلور وبا بلیو عارض اولور

عضو باطنه تعلق ایتدیکی صورتده تنفس ایچون استنشاق
اولنان هوا اول سلکك کیفیت ردیه سی ایله متکیف اولمغله
یورکه واصل اولدقده ذکر اولندیغی اوزره کرب وغم وغشی
عارض اولور واول جهتدن استسلال اولنور وکاهی اول
کسه نك اغزندن رقیق قان کلور واندن بالنور شیخ رئیس
قانونده قچان سن بر صحیح المزاج آدمی رقیق قان توکوردر
یاخود رقیق قان قوصار کوردسك احوالنی تجسس ایله
اکر اسباب ظاهره دن اکا موجب اولور بر سبب کورمزسه
سلك تعلقنی تأمل ایله احتمالدر که دمری ومعده سندن
بریه اولموزی جانور تعلق ایتمش اوله دیمشلر نجیب
الدین علیه الرحمه سلك نادرا قصبه ریه دخی یاپشور
دیوب نفیسی مرحوم انك شرحنده انکار کونه تعبیر ایله
سلك بوغزه صو ایله داخل اولور قصبه ریه ایسه صو
مجراسی دکلدر بو طریق ایله تعلق ایتدیکی صورتده دخی
قرار طوتیوب دوشر زیرا قصبه عضو فی اولمغله اندن سلکه
غدا اوله جق قان از بولنور ونفس مجراسی اولمغله علیلك
تنفسنه مزاحمه ویروب قوی اوکسورك احداث ایدر اول
جهتدن وطشره ویردیکی نفس قلبك حرارتندن ناشی هواء
حار ودخانی اولمغله متأذی ومضطرب اولور وغی جلدن

ایله اولسه اولحالده توجیهله دخول ایدر

قرارطوتامیوب

قرارطوتامیوب دوشر دیمشلر العلاج اولا علیلی بر روشن
یرده یاخود کنش قارشوسنده اوتوردوب اغزینی ممکن
اولدیغی مرتبه آچدروب لوزه لرنی اشاغه باصه لر اکر سلك
کورینوب وآلت ایله اخذ اولنمق ممکن اولور یرده بولنور ایسه
اول داهیه ایچون برداخته قلناده کلبتین ایله سلکی
الکسه سندن طوته لر وبر مقدار اول حالت اوزره حفظ
ایده لر تاکه مضطرب اولوب یاپشدیغی یری صالیویره بعده
دفعله چقاره لر اکر آنده یاپشدیغی کبی عنف ایله چکسه لر
قوپمغده زحمت ویردیکندن ماعدا قوپدیغی یری یاره
ایدر واکر الکسه سندن یاپشمیوب دخی اشاغیسندن
طوتسه لر احتمالدر سلك بوتوندن قوپیوب بربرندن
اوزلمك ایله باشی طرفی یاپشدیغی یرده قالور واول
صورتده علیله زیاده الم حاصل اولور واندن صکره
کندی کندیه قوپدیغی حالده دخی تکرار قان توکورمك
احداث ایدر ومعده وبغرسقلره نزول ایتدکده خباثت
وسمیتندن ناشی معده ده تعفن وبغرسقلرده سحج
دیدکلری صیرنتی حاصل اولور بودخی معلوم اولدکه سلك
اخراجی ایچون بوغزه آلت ادخال ایتمزدن اول سرکه وطوزه
ایله غرغره ایتدرمك لازمدر دخی سلکك اعضاسی

ككشنه يوب نوبادمغه اسان اوله اكر بوغازدن اشاغى
بولنوب كورنمك وآلت ايله اخذ اولنمق ممكن اولمازسه
بعضى دوشوب بجمد اوانه مباشرت ايدرلر آنرجمله سركيه
طوزقاتوب ياخود افيون ياخود ياغش ضدف كوللى
ياخردل ياخود حلتيت ياخود جمله سنى بربره ضم ايدوب
غرغره ايدوره لر بعضيلر سلك ياالكز نشادر ضم لونمش
سركه اصابتندن هلاك اولور ديرلر اولكنفد بوجه
نوشادر ضمى ايله غرغره ايتمك دخى نافع اولور ونفخ ايله
دخى معالجه اولنورانجمله بورق وخردل ونوشادر
وزاج على السوية اخذ وسحق اولنوب مصره ايله بوغزه
اوروه لر بوتركيب دخى غرغره اولنمق سريع التاثيردر اخلاط
صارمسق وشيح واجى بقله وشحم حنظل وآبرلتى
بونلر على السوية اخذ وخل خمرده طبخ اولنوب بعد التصفيه
اول سركه ايله غرغره اولنه حذاق اطبادن ابو الحسن
طبرى معالجات ابقراطيه نام تاليف شريفنده سلك
هرنه شكل محلده اولورسه اولسون قتل واخراج ايتمكده
ايرسايه بكوزدوا اولمزسركه ايله ياخود زيت ياغى ايله طبخ
اولنوب غرغره اولنور قنفسى ايله عمل اولنورسه ولنشرون
اصابت ايلديكى آن اولدور دى ديمشدر ايرساكوك سوسن

سركه نه دينلر

غرب غلبان بعمك ودلالت
فهم ارى ايله قواق اغاجنه ديدى

سوسن كوكنه ديرلر مشهور ومتعارفدر غربيه ديدكلرى
قواق اغاجى يبرغنك عصيرى ايله غرغره ايتمك دخى
بالخاصه اخراج ايدر ديمشلر كذلك سركيه حلتيت و
قلقطار ضم اولنسه ياخود سركه ده افسنتين وجوزك
اوتى طبخ اولنسه علاج قوى اولور مرات الشفا صاحبى
عليلك اغزينه صو لورده حاصل اولان طحلب ديدكلرى
صو يوصلى قورسه لر سلك انك رايحه سنى سودكى
اجلدن يا يشديغى يبرى صالبوبريب آغز اچنه جقار اول
حينده الت ايله ياخود بر آلت ايله اخذ اولنور ديمشلر
نفيسى مرحوم دخى بونده بيرى ده ده سى جمال الدين دن
نقل ايله اول دوالى بر پارچه برزه باغليوب اغزده طوتمق
كوسترمشدر معلوم اولدكه معالجات مذكوره سلكك
بوغازدن اشاغى بولنماسنه مخصوصه دكلدر آغز
اچنده وكورينن يبرلرده اولدوغى صورتده دخى آلت
ايله قو برمق استامينلر اولمدى اولنلر اخراجنده تنقيد
اينسه لر دخى اسان اولور زيرا شيخ رئيس علت مذكوره
ايچون يازدقلرى معالجات عديده بيانى اولنده كوز ايله
مشاهده اولنان سلكك قلع واخراجى آلت معهوده ايله
وادويه ايله دخى حصوله يتيرر اولور دالت ايله اخذ اولنماسى

معلوم اما مداوات ایله اخراجنك طریقی اكر بوغازه یقین
ییرلرده ایسه غرغره ایله عمل اولنور و اكر اغزك اوست
طرفنده برونه مائل محلده تعلق ایتمش ایسه بخورات
وسعوطات ایله قلع واخراج اولنور اكر بوغازك غورینه
ومعده یه دخول ایتمش ایسه قوصدیریجی مداوات وصوغلجان
چقاریجی مسهلات ویریلور دیمشلر معده یه تعلق ایتدیكی
صورتده بو تدبیر اولی رئیس الكلّ مختارلریدر اخلاطی
شیح فیسوم افسنتین شونیز ترمس قسط برنج كابلی
ایجی وسرخس هر برندن علی السویه اخذ اولنوب جمع اولندقدن
صكره اخشام وصباح سركه ایله ایكیشر درهم استعمال
اولنوب اوزرینه برشی یمامزدن ایكی ساعتدن صكره یمكه
مباشرت ایدر صوغان وصارمسق وكاهنه وبادیوز
اكلنه مداوم اولور قوصدرمق لازم اولدوغی صورتده
برقبضه طوروق اوتی براوج توربچ قبوغی ایله طبخ
ایلیوب اول صویه بال وطوز وسركه ضم اولنور لطیف
قوصدریجی مسهلات خصوصی ان شا الله تعالی
صوغلجانلر اخراجی محلنده مفصلا بیان اولنور تجویز
ویرلمك اقتضا ایتدكده غرغره ایچون یازیلان معالجات
جمله سی تجدید دخی اولنور بورونده طرفنده اولوب كذلك

سعوطله

سعوطله سقوطی قصد اولنسه بینه مداوات مذكوره
ایله عمل اولنور بو سعوط دخی مجرباتندندر اخلاطی
چورك وقثاء الحمار عصاره سی وخربق جله سی اخذ
اولنوب سركه ایله تدبیر اولنور معده یه تعلق ایدن علق
اخراجنده شیخ رئیس حیله تعبیر ایلدیكی تدبیردندر كه
علیل وافرجه صوغان اكل ایدوب حمامدن بر اسیجق
خلوتده اوتوره حرارت حمام بدننه تمام تأثیر ایلدكده اغزینه
قارلجه صو آلّه یاخود بوز پارچه سی طوته صوآسیننوب
وبوزاریجه تكرار اعاده ایلیه تاكه اولحیوان حرارتدن
مضطرب اولمغله یاتیشدیغی ییری ترك ایدوب اغز طرفنده
اوكلان برودته میل ایتمكله آغزه كلور اول آن اخراجنه
سعی ایده لر اسیجق كونلرده وافرجه صوغان ییوب
كنشده اوتورمق دخی حمام عملنی اشلر اولحیله ده دخی
اغزینه بوزلی صویه باتمش سنكر یاخود بوز پارچه سی
طوتمق لازمدر مای عمل كان سلان اخراج اولندقدن
صكره قان كلمك عارض اولسه سقوط لهاتده ذكر
اولنان قان طوتوریجی دوالر ایله غرغره ایدوره لر ونفوخا
مزبوره نی مصره ایله بوغازینه اوفوره لر محمد بن ذكریا
علیه الرحمه اولشناده قبوغی چقمش مرجمك چورباسی

الطعام اولنوب وطشره دن بارده دوا الضماد اولنور دیمشلر
نشاسته ایله معمول غذالر دخی نافع اولور الاشیاء الناشبة
فی الحلق سوی العلق سلان احوالی بلندیکدن صکره معلوم
اولدکه کاهی بوغزه ات لقمه سی و اتمك پارچه سی و کمك
قریغی و انکرك مثلی شیلر طورور حتی صو طورمق دخی
واقع اولور انجق انك احوالی باشقه در اکر بوغازه طورن
شی دکلی اولمایوب یاخود کمك و اغاج مثلی بوغزه باتمق
و ایلیشه جك شیلر اولمایوب ات لقمه سی و انك مثلی
شی طورورسه عامه بینده زبانزد اولدوغی اوزره اول
آن اکسه سنه و ایکی اوموزلری اورتهسنه بر قاچ یومرق
اورملق یارالشدر لکن ضربه لیاقت بولندیغی صو ویره الم
واضطراب ویره جك مرتبه اولمیه اکر اول عمل فایده
ویرمیوب یاخود بوغازه ایلیشیجی شی اولورسه سلاك
خصوصنده بیان اولندیغی اوزره ایلشدیکی محل
تفقد اولنه اکر کوربنور و آلت ایله اخراجی اولنور یاخود
اشاغی سوریلور محلده بولنورسه انجق بر داخی
قلنان کلبتین آلت ایله اخراجنه سعی ایدرلر اکر اخراج
ممکن اولمازسه باری اشاغی ایندرلر حتی معده و امعاطرفنی
ایله خارج اولدر اما اول خصوصده بغرسقلره المراصابی

احتمالی واردر

بعض اطبا الوالنلث فلاندن بابلباسنی استحسان
ایلمشلر بعضی دخی اوچ اکوی اوزدون سیکدردر
دینمشلر انلرده فائده ضرران جیق غلبان ایله سندن
بابخود بای کربیزنندن اخلاط اولنوب اطه چکالان
اکی اولمقده عوسیار لمسلد مسالح

احتمالی واردر اکر اول شی کوریلور بیرده یاخود آلت ایله
اصابت ایده جك محلده بولنمازایسه مزلق شیلر ایچوره
اشاغی کیده ره ازجمله زیت یاغی و بادم یاغی یاخود ایوه
جکردکی لعابی تجرع ایتدوروب بعده بر بیوجك لقمه
یوتدوره لر بعضیلر یوتدیر حمامده اوتلق دخی مؤثردر
دیمشلر انلر فایده ویرمزسه قوصدوریجی شیلر ویره لر
اما قوصدرمق زیاده طعام ویردکدن صکره کرکدرکه
قوصدوغی طعامك جرمی اول شیئی دخی سوروه جقاره
تدبیر آخر بر پارچه سنکره ابریشم باغلیوب علیله
یوتدوره لر بعده صو ویره لر ازاز تجرع ایلیه اول
سنکر تمام شیشدکدن صکره ابریشمی سرعت ایله چکه لر
غالب احتمال معاجقه سیدر سنکره بر ال قورو انجیر و چیك
ات پارچه سی باغلنور دخی یارلشدر انلرکبی معالجات غی
بر دفعاده تاثیر ایتمزسه مکررا عمل اولنمغه محتاج اولدی
اربابنه معلومدر اعمال مذکوره اثناسنده قورو انجیری
بکمز ایله طبخ ایدوب غرغره ایتدوره لر کذا اول شیئی تحریك
ایلیه وطشره سندن منضج یقیلر دخی اوروه لر ازجمله
اربه اونی زیت یاغی و اسیجق صو ایله خمیر ایدوب ضماد
ایده لر و اول محلی تلیین ایتمکله قویه سی اسان اولور

انطباق المرى كاه اولور قول اوكلك ديدكلرى مجراده باذن
خالقها غدا وماكجمك ايچون موضوعه اولان عضله
كلكشمك ايله مرينك جرمى بر برينه منطبق ومتصل
اولور چسوانك مثلى رقيق شيلر بوغمق ممكن اولمز اما
بوك لقمه لر وجرمى رقيق وخفيف اولميان شيلر بلا
مشقه مرور ايلمز زيرا جرمى وهما امكن صلابتى اولان
اشيا اول مجراىي اچمق ايله مرور ايدوب معده يه واصل اولور
اما رقيق اولان شيلر انك انطباقنى اچه ميوب اشاغى
كيچه مزلر عضو مذكورك انطباقنه وعضله سنك
استرخاسنه سبب يا شدلو رطوبت فضليه منصبه
اولمغله ليفلرينى كلكشنه بكيدور **العلاج** علاجنى ايارجات
كبار ايله استفراغ اولنوب رطوبتى نشف ايديجى وعضوه
قوت ويريجى غرغره لر ايله ممكن اولور ايارجات احوالى
ومنشفا اولان مطبوخات خصوصلرى معلوم در دكه
حبوبات ايله تنقيه ومنشفات ايله غرغره اولنور
منشفا ندن بو تركيب مختار ثقاتدر **اخلاطى** انيسون
سنبل هندى كونك مصطكى وبهمن احمر وابيض
جمله سى على السويه اخذ وطبخ اولنوب مطبوخى ايله
غرغره اولنور نجيب الدين سمرقندى عليه الرحمه

بوعلت

بو علت مندفع اولمز مكر سن طفوليتده عارض اولمش
اوله انلور دخى سن بلوغه ايريشوب قوتلرى ازدياد وحرارت
غريزيه لرى انتعاش بولدوغى اثناده رطوبات مذكوره
متحلل اولمغله علاج بذير اولورلر اما سن نما انتهاسندك
صكره واقع اولدوغى صورتده برء تمام بولماز ديمشلر
اول حاذق لبيبك علت مذكوره اطفالك غيريده بولنديغى
صورتده يأس كوستردكلام حذاقت نظاملرينك اصلى
بودركه مرى بوغازك لعابندن دائما ياشلق كسب ايدر
وهر بار غذا وماءنك مرورندن دخى ياشلق حاصل اولور
وحنجره يه مجاور در حنجره ده دخى نخسابن لفظ ايچون
رطوبت دهنيه اولمغله انزدن دخى رطوبت واصل
اولور الحاصل مرى نفسنده عضو سخيف اولدوغى
ايچون ايچندن مرور ايدن اشيادن وجوانبندن رطوبت
تشرب ايدوب ترهل واسترخاسى ازدياد بولور داول الجلد
علت مذكوره بيوك اولده برء تام بولماسى مشكل اولمش
اولور **الخرنوق والمخنوق** بونلر دخى معتبرات كتبده بوغز
مرضلرى عداد ندن بولنمغله امراض حلقه الحاق اولندى
على الخصوص صبيانك صوبيدو شمه لرى چوق واقع
اولدوغى اجلدن معالجه سنى بيان لازم اولوب خنق

احوالی بلنمك دخی فائده‌دن خالی اولمامغله بالتتبع تحریر
اولندی پس بر کمسنه دکزه یاخود غیری محلده صویه دوشوب
بعد الاضطراب بنه حیاتی باقی ایکن اخراج اولنسه لایق
اولان عامّه بیننده مشهور اولدوغی اوزره باشی اشاغی
برشیئه تعلیق ایده‌لر تا که جوفنه طولان صو طشره چقه
بعده افاویه حاره‌دن بُنْز ایله زنجبیل طبخ اولنمش صو ایچوره‌لر
بر مقدار شکر دخی ضم اولنسه دخی لطیف اولور اول مطبوح
علیلك دیه ومعده سنده حاصل اولان رطوباتی تجفیف
ایتمکله افاقت ویرر بعده بر قاچ ایام سد ایله بشمش
نخود آبی ایچورمکه مداومت ایلیه‌لر زیرا نخود چوربه‌سی
اوجکره سائر اطعمه‌دن زیاده غدا ویرمکله مزاجلرینی
اصلاح ایدر دصویه دوشن کمسنه اخراج اولندقده بالتفتیش
بولنوب حیات ومماتی مشکوك اولسه اکرچه اول مرتبه‌دن
صکره حیاتی بعید کورینور اما دفع شبهه ایچون مقدّما
ذکر اولندیغی اوزره باشی اشاغه اصالوب جوفنده اولان
صو بوشالدقده حیاتی باقی ایسه نمایان اولور المخنوق
صویه بوغلوق معلوم صودن قطع نظر خارجده برکمسنه
ستجیم وتاصمه وانکول مثللی آلت ایله بوغسه‌لر تمام
غشی کلوب بایلمش بولنمغله حیاتی ومماتی مشکوك

اولدوغی

اولدوغی صورتده علی الفور اول بوغدقلری آلتی بوغزندن
کسوب اغزینه نظر ایده‌لر اکر کوپك جمع اولمش بولنور سه
حیاتندن طمع ایتمیه‌لر اول مرتبه‌دن صکره حیات بولمق
نادر واقع اولور زیرا اول کوپك آق جکرك جری ازیکندن
یاخود دماغدن ذوباندن حادث اولور سببی بوکه
بوغلمقدن ناشی تنفس منقطع اولمغله بورك غایت
مضطرب اولوب کندنده بولنان روح حیوانی وابخره
دخانی غلیان ایتمکله دیه‌یی اریب واندن حاصل اولان
رطوبت اول ابخرهٔ دخانیه‌یه مختلط اولدوغی حالده
قوّهٔ متنفسه شدتنه اضطرار ایتدن انلری کوها وتغلبا
طشره دفع ایتدیکی ایچون اولدر ظاهر اولور وبا انك
دماغدن حصولنده خی انك کبیدر زیرا اول حالتده عند
قلبده فاسد اولان ابخرهٔ دخانیه ایله روح حیوانیه
خروجه منفذ بولامیوب عروقه جاری اولمغله شریانلرك
امتلاسندن ناشی دماغ ومجاریسی دخی اول ماده فاسده ایله
ممتلی اولوب شدت سخونتندن ذوبان بولمغله اغزنه
سیلان ایتدیکی اجلدن زبدیت ظاهر اولور بو ایکی
صورتده افاقت متصور دکلدر زیرا ایکی حالتده دخی
حرارت غریزیه بوغلوب حار ناری غلیان ایدر وقلب ایله

زیرا قلبدن دماغه روح حیوانی وحرارت غریزیه
ایصال ایتمك ایچون شریانلر شعبه‌لری اولنلر ابخره
دخانیه ایله دولمغله صنعتلرینی ایشلمز اولور ...
مصحح

دماغك مزاجلری وجوهرلری فاسد اولمش اولور مكرّ اوك
زیرینی آغرده ظاهر اولان كوبك جوهر دیه ودماغدن
اولمیوب بالكز دماغك رطوبت خلطیهٔ سنك ذوبانی
اشاغیدن صعود ایدن نفس محتبس ایله مختلطا سیلان
ایتمش اوله اوكصوریره طبا خلاص منصور اولور انك
دلیلی اول كوبك بوغلان آدم مغشی علیه اولوب
بایلمازدن اوّل ظاهر اولمقدر اكر بایلدقدن صكره ظاهر
اولورسه قلب ودیه نك جوهرلری ذوبانه استدلال
اولنور العلاج اكر اول زبد مجرّد رطوبت خلطیهٔ ذوباننده
اولوب جوهر دیه ودماغ سالم اولورسه یاخود اصلا زبد
ظهور ایلمیوب مخنوقك حیوتی مأمول اولورسه علاجنده
ابتدا مشترك دیركلری طمردن یا حكر طمرندن فصد
ایدرلر تا كه حرارتك تأثیرندن فاسد اولان قان چقوب
برن استراحت بولدیغندن ما عدا مادهٔ فاسده دن
خلاص بوله زیرا اكر اولقان اخراج اولنماسه طبیعت
انی بوغلمق سببی ایله ضعیف اولان بوغازه دفع ایتمكله
خناق وركمحدوثنه مؤدی اولور وبعد الفصد حقنهٔ
متوسطه ایله مكرّرا احتقان اولنه تا كه اعالی بدندن
تورات ایدن مادهٔ فاسده اشاغه جذب اولنه وبنفشه

ونیلوفر

ونیلوفر یاغلرینی اسیجق صو ایله مزج ایدوب بوغازنه
طلا ایدرلر تا كه بوغازه وبوینك اعضالرینه ارخا ویروب
عضلات واعصابلرینی ایتمكله شدّت شددن حادث
اولان الملری ساكن اولوب انلره مادّه توجّه ایلمیا بعده
ادهان مذكوره ایله غرغره ایتمكه استعداد بولندقده
غرغره ایدوده لر وارواح وقوای واعضاسنه تقویت
ویره جك تدبیرلر ایله تقید ایدرلر خرخرة الصبیان
فی نومهم كاه اولور اطفاله اویقولری اثناسنده خرخره عارض
اولوب بوغزلری خرلو سببی آق جكرلرنده رطوبات كثیره
جمع اولدوغیدر زیرا انلرك دیه لری ضعیفه اولمغین
یوقاریدن منصب اولوب واشاغیدن مرتفع اولان
مادهٔ تحلیل ایدهمز البتّه قبول ایدر علی الخصوص
اویقو حالنده رطوبات بدن باطنه غور ایتمكله دیه لرنده
زیاده مجتمعه اولوب نفسلرینه مزاحمه ویرر خصوصا
سمینجه اولان معصوملرده چوق ظهور ایدر زیرا انلرك
نفس یولری طار اولمغله انلرده خرخره زیاده بولنور العلاج
علاجنده واجب اولان تسخینی وتحلیلی بولنان دوالر
ویرلمكدر كه اسیجقلغی وطاغیتلغی حسبیله اول
رطوباتی تحلیل ایلیه از جمله یالكز كاه تخمی سحق ایدوب

عسل مصفا ایله معجون ایدکدن صکره لخشام و صباح
بر ملعقه یدورمک کافیدر کوکن دخی انک کبی معجون
اولوب بیان بالنی شکر ایله تربیه ایدوب یدورمک دخی
نافعدر جمله سندن بر ملعقه ویریلور و بالکز کوکت
سوسن کوکی مطبوخندن لذر واق شربت تدبیر ایتمک دخی
اطفالا ایچون مجربدر بو طریقی وافرجه کوک سوسن کوکی
اخذ ایدوب اوفق اوفق طوغرایه لو بعده کفایت مقداری
صو ایله ثلثی کیدوب ثلثانی قالنجه نرم آتش ایله طبخ
ایده لو بعد التصفیه نصفی مقداری بیاض شکر ایله رواق
شربت اولنجه طبخ ایدوب حفظ ایده لو استعمال ایده جک
طفل سدادم ایسه اول رواقدن دورت بش درهم مقداری
مرضعه نک سدی ایله ممزوجا ایچوره لو اکر سددن
کسلمش ایسه اوغل اوتی ولسان ثور صولری یاخود
رازیانه صوی ایله ایچوره لو و کوکسنی سوسن یاخود
زنبق یاغلری ایله یاغلیوب طبیعتلرینی شاف ایله تلیین
ایده لو و اکر ممکن اولورسه احتقان ایده لر اولخصوصده
شاف و احتقانک اجزاسی حرارته مائل کرکدر و صغیرلره
دخی کوکی کبی تدبیر ایلیوب معاجین و اشربه مذکوره دن
استعمال ایتدوره لو و احتقان مناسب ایله تنقیه ایده لو

کوک سوسن کوکی
تدبیری

ضعف معده معالجه سی محلنده
سوسنک اخراد و بدایلر ترکیب
اولنوب مبسوسن تسمیه اولنان
دواء شریف دخی یازلمشدر
انلردن دخی غفلت
اولنمیه منه

وبالجمله بو علتده اهمال اولنمق لایقدر کالدر اکر اهمال اولنورسه
فتقه مؤدی اولوب دردمند محصوص مک قاسفی یازیلور
دیو کبار اطبا معالجه اولنمه سنی توصیه ایتمشلردر الربو
وسوء التنفس سوء تنفس نفس خصوصنده امور
طبیعیه دن خارج اولان احوالدن عامدر و مطلق خلاف
طبیعی صولیغه دیرلر او اجلدن ربو دخی شامل
اولور بو تدن اقدم ربو علتنک صبیانه عروضی احوالی
ابقراطدن نقل طریقی ایله ذکر اولنمشدی او علت آق
جکره منسوب بر مرضدر عارض اولدقده صاحبی سکوت
و استراحت اوزره ایکن کد و تعبدن بی تاب اولمش
آدملر کبی سرعت و تواتر ایله تنفس ایلیوب نفس و یروب
المقده زحمت عظیمه یه مبتلا اولور بو مرض اعراضی جهتندن
ضیق نفس و عسر نفس و بهر اطلاق اولنان مرضلره
مشابه در انکچون بعضی اطبا ضیق نفسی و عسری و ربو
و بهری اسماء مترادفه دن عد ایدوب جمله سنی بر علتدن
عبارت طوتمشلردر حتی افندن نجیب الدین سمرقندی
دخی اول وادیه ذاهب اولمشلر اما شیخ رئیس ربوی
و ضیقی و عسر نفسی بر برندن تفریق ایلیوب اسباب
و علاماتلرینی دخی باشقه باشقه تحریر ایتدکدن صکره

ربو وانک فیجه وبانان کسری ایله بلفظ اولنمد
و بهر بانک فتحی و هانک سکونی ایله فعدا اولنمشدر
اما لفظلره هادخی مطهم اولعلق نفسکلر اولمشدر
مع لغتده تتابع نفسه دیرلر منه

معالجالرینی مجتمعا تعیین ایتمك ایله انلرك مختارلری
اوزره ترجمه اولنوب بعضی مرتبه بیانه تصدی اولندی
زیرا جملهسی علل صعبهدن اولوب هر برینك علاجی
عسیر و مبتلاسی کثیر اولمغله بتوفیق الله تعالی صبیانك
غیریلری دخی منتفع اولسونلر ایچون مهما امکن اسبابی
و بیریری تحریر اولندی و اول امراض تنفسه دائر اولمغله
اسباب و علاماتلرینی ذکردن اول اعضاء نفس و انلرك
مبادیلری و جوار جهتی ایله مشارکلری اولان اعضا بیان
اولنمق اولی کوردلری پس ارباب تشریح تصریحلری اوزره
اعضاء نفس حنجره و قصبهٔ ریه و تقسن ریه و ریهده
اولان عروق خشنه و شرائین و کوکس اولان حجاب
و عضلات و حجم صدر یعنی کوکسك کندوسیدر که
جملهسی سکز عدد عضودر و اول اعضانك تنفس جهتی
ایله مبادیلری ایکیدر بری دماغ و بری انك خلیفهسی
اولان نخاعدر زیرا نخاع اعضاء نفسدن اولان
حجابك منبتیدر که انك اکثری نخاع اعصابلرینك
دوردنجی جفتندن بتار و اول حجابه بشنجی و التنجی جفتندن
دخی شعبهلر متصل اولور و جوار جهتی ایله اعضاء نفسه
مشارکتی اولانلر معده و کبد و انلری محیط اولان احشادر

نسوانه

نسوانده رحم دخی اعضاء نفسه جوار جهتی ایله مشارکدر
امور مذکوره بیلندکدن صکره معلوم اولهکه ضیق نفس
اکادیرلرکه صاحبی تنفس ایچون تصرف ایلدیکی هوا دخول
و خروجه حرکت جهتندن منفذی طار بولمغله آزار آزار
داخل اولور اول علتك سببلری چوقدر انجمله نفسك
منافذی اولان حنجره و قصبهده و سائر اعضاء تنفسده
برنوع ورم حادث اولمق و غیردر اکر اول شیش قتی اولورسه
تنفسده زیاده طارلق حاصل اولور اما عشاق اولسه
خفت اوزره اولور و دخی منافذ مذکورهده اخلاط
کثیره غلیظه یاخود لزجه یاخود ریهده مائیت مجتمعه
اولمق و غیردر یاخود مجاوری اولان عضوده ورم حدوثندن
یا غیری علتدن ناشی ریهده انطباق و تضایق عارض
اولمق و غیردن حادث اولور کبد و معده و طحالده اورام
حاره عارض اولمق و غیری کبی که انلردن ریهیه انطباق عارض
اولمغله ضیقه مؤدی اولور بونلردن ماعدا ضیقك
سائر اسبابی و علامتلری ربونك اسباب و علاماتی
بیانندن ظاهر اولور بوندن صکره معلوم اولهکه مرض
ربوده آفت اکثریا نفس ریهده و الا متصل اولان
عضوده حاصل اولور زیرا ریهنك جرمی سخیف اولمغله

دبو

اخلاط قبولنه مستعد اولمغین کندی جرمنه وانده اولان
شراینن وشعبنه ودواضعنه یعنی مجرالرینه اخلاط
غلیظه بالزجه صوواشمق ایله هوانک منافذنی سد
ایدر کاه اولور اول اخلاط غلیظه عروق خشنه ده وکاهی
ریه نک تخلخل سننده دخی خالی اولان یرلرنده مجتمع
اولور واول اخلاط کاهی صدر واحشادن وکاهی
باشدن منصب اولور خصوصا ریاح جنوبیه هبوب
ایلیه اکثرا مرده نازله انصبابنه مؤدی اولور کاهی
اول رطوبات برودت اصابتندن ناشی نفس ریه ده
تولد ایدر بعضی اطبا انتصاب نفسی عروق خشنه
امتلاسنه تخصیص ایلیوب ربو ویهوی شریانات
مادهسنه تعلیق ایتمشلر بعضیلر دخی عروق خشنه
خصوصنی ربوه وشریانات امتلاسنی بهره مخصوص
قلمشلر هر برینک امتلالری علامتلرندن معلوم اولور
زیرا انتصاب نفس دخی ریه ده حاصل اولان اخلاط
غلیظه دن ناشی منافذ نفسده انسداد حاصل اولمقدن
نشات ایدر اما اولکه وجهله مسدود اولورکه صاحبی
طوغری طوروب وباشنی طوغری طوتمدقجه تنفس ایده من
قنده قالدی بو طرفه وارقهسی اوزرینه یاتدقده تنفس ایده بله

انتصاب نفس

آنکچون اول

انکچون اول مرضده نفس مستقیم دخی دیرلر کاه اولور
ربوه سبب اولان خلط ریه وشراینینده اولمیوب بلکه
معده ده اولورکه انده متولد اولمش یاخود باشدن
اینمش یا کبددن سرایت ایتمش اوله زیرا ربو اصنافندن
بهر که تتابع نفسدن عبارتدر معده نک حجابه وحجابک
ریه مزاحم اولمسندن نشات ایدر کاه اولور کبد برودت
یاخود غلظت حاصل ایتمکله ربو عروضنه معین اولور
ور ربو وبهره سبب اولان اخلاطک بعضیسی کیفیتی ایله
وبعضیسی کمیت وکثرتی ایله مؤدی اولوب ذکر اولنان
اذیته بادی اولور دخی مرض ربو نادرا دیرنک بوستندن
ناشی جفاف حاصل ایتمکله بر بیره جمع اولدوغندن حادث
اولور وکاه اولور برودتندن نشات ایدر کاهی اعضاء
نفسدن مبادیسندن وکاه اعضاء مجاوره نک مشارکتندن
عارض اولور نته کیم ذکری سبقت ایلدی وکاهی ریه ده بخار
ودخانینک کثرتی اوزره احتباسندن اولور وکاهی
اعضاء نفسده ریح محتقن اولدوغندن اولورکه نفسه
مزاحم ویرر وبعضی کمسنه نک کوکسی خلقةً یاخود لعارض
طار اولمغله محتاج الیه اولان نفسه وفا ایتمز وکاه
اولور نفسده آفت جبلیه بولنمغله اولور وبعضی محلده

ربو

ربو مشتد اولوب نفس انتصابه مبدل اولور وچوق كره
ذات الريه دينلكلوري مرض صعبه منتقل اولور الحاصل
ربو امراض صعبه دن برشديد علتدر مشايخه عارض
اولسه برء يعني خلاصه قريب اولماز و نضج دخي بولماز
تازه يكتلرده دخي عسير البرءدر اما صبيانده سهل
العلاجدر انلرك تدبيرلري عن قريب ذكر اولنور ودخي اولمرض
الكثر امرده ارقه اوستنه ياتمقدن ازدياد بولور و علل
مزمنه دن اولمغله صرع و تشنج كبي نوبت ايله كلور و معالجه
اولنماسه كندكجه نوبتي حاد و شديد اولور **العلامات**
اكر ربوه سبب نفس قصبه ده اخلاط غليظه و رطوبات
لزجه مجتمعه اولدوغيچون اولورسه نفس طارلغي نفسك
اولنده اولور يعني استنشاقده نفسي اشاغه المقده اولور
اول نفس ويردكده قلبه واصل اولوب انتدينه ويريه
رجوعنده ضيق حس اولنماز و طبيعت اول ماده يي
اخراج مراد ايتمكله تنحنح بولنور و هوانك دخول
و خروجنده ماده نك عز احمسندن و ممكن اولدوغي
مرتبه قوبارمه سندن ناشي كوكسده خرخره عارض اولوب
اوكسورك و ضيق نفس حاصل اولور و سعال ايله
چقان ماده مكان قريبدن قوبدوغي حس اولنور

وهوا بارد

وهواء بارد استنشاقنه زياده احتياج بولنمغله عليل
حركتندن بيكي محالده دلني چقارر و اول صورتده اوكسورك
بولنماوب بلغم غليظ چقماز ايسه عليله اخر مضرت
اصابت ايدر و اول اخلاط نزله دن حاصل اولمش ايسه
ربو دفعة حادث اولور و الا آز آز ظهور ايدر
اكر اول اخلاط عروق خشنه ده قرار طوتمش ايسه نبض
خفقاني اولوب اختلافي دخي دائم اولور اكر اخلاط
فضاي ريه نك خارجنده اولورسه سعال بولنماز اكر
مبادي مشاركتي ايله اولورسه انلرك تقدم ايدن
احوالي دليل اولور اعضاء مجاورك مشاركتندن
اولورسه انلرك امتلاسندن بلنور ساير اصنافي
دخي اعراضندن معلوم اولور **العلاج** اولا صبيانده
عروض صدرلري ضعيف اولدوغي جهتدن بلغم انصبابندن
اولمغله علاجنده واجب اولان دللوينك دبني زيت
ياغي ايله اووب قوصدرمغه سعي ايده لر اغزلرينه اسيجق
صو صب ايتمك دخي قوصدرمغه امداد ايدر بعده القي
عسل ايله كتان تخمي لعوقي ويره لر و كوكسلرينه سوسن
و بادم ياغلري طلا ايده لر اكر سن صبايي تجاوز ايدنلره
عارض اولورسه بنه اول علتك حدوثي اكثريا بلغمدن

ورطوبات بلغمیه دن اولمغله علاجنده منضج اولان
مداوات ایله ابتدا اولنوب بعده مناسب مسهلات
ایله استفراغ ورفق واعتدال ایله عمل اولنمق لازمدر
بعضی کبار امراض مذکوره نك علاجنده لایق اولان
اولا ادویه مفرده استعمال اولنمقدر انلر مفید اولمدیغی
صورتده ادویه مرکبه مباشرت اولنور واکر غلبه الدم
حرارت یاخود حمی بولنور ایسه اربابی فصد اولنور مناسب
اشربه ویریلور دیدیلر ودخی واجب اولان اولدرکه اول
خصوصده استعمال اولنان ادویه منضج وملطف
اولوب تسخین شربری اولمیه که ماده یی تخفیف وتغلیظ
ایلمیه انکچون قدیما معاجین ربوه افیون وتنج ویبروح
قاتمادیلر مکر نوازلك کثرتی بولنمغله انك منعنی مقتضی
اوله اول حالدن اقتضا حسبیله احتیاط ایدیلر کذلك
بزرقطونایه احتیاج بولنمدیغجه اخذ ایتمدیلر وماده
غلیظ یاخود لزج اولدوغی صورتده ترطیب وانضاجنه
تعهد اولنوب لکن تجرده تلطیف وتقطیعنه قصر اولنماز
زیرا کاه اولور یالکز تلطیف وتقطیع استعمالندن
ماده عصیان ایتمکله ریه ده جراحت حدوثنه مؤدی
اولور ودخی مدد اولان مداواتك جملسی علت مذکوره یه

مضرده

مضرده زیرا ماده نك رقیقنی اخراج ایتمکله غلیظی
قالوب زیاده صعوبته مؤدی اولور الحاصل ربوه وضیق
نفسه وبهره وانتصابه سبب اولان ماده یی انضاج
ایدن مداوات ایله بدء اولنوب اولا مغلاری حلو ویره لر
بعده اول مغلایه تدریجله انجیر وابرسا وقراسیون ضم
ایده لر بعد النضج ماده یی ایارج فیقرا یاخود لوغاذیا ایله
اخراج ایده لر قوصماق علیلك عادتی اولمدیغی حالده یاسنجود
فصولسنه دك برمانع بولنمز ایسه قوصمه ویرمك وبالذات
قوصمق دخی غایت نافعدر خصوصا تورب یدیره دكدن
صکره قوصدوره لر اول خصوصده خربق ابیض محمود در
اتفاق اطبا ایله امراض صدرده خربقدن قورقولمز
صواب اولان برقطعه خربق اخذ ایدوب بر دانه توربه
هرطرفندن اشلیه لر برکون وبرکیجه طوردقدن صکره
خربقنی کیدروب اول طوربی اکل ایده لر لطیف قوصدورر
ودخی مناسب اولان منقی ویره لر وغذالری علت اوکلنده
باقلا ونخود صولری اوله که شکر یاخود عسل ایله استعمال
ایده لر بعده شکر ویا عسل ایله اربه صویی وخاص اتمك
ویره لر بعده پلیج چوربالری یاخود تاوق چوربسی علی
الخصوص قوجه خروس مهرا پشمش اوله انك صویی ایله

پرورده اولمش چوربه لر و بره لر و دخی سرچه قوشی و کوکرجین
بلاذی و دراج و سکلن اتلری و چوربالری استعمال
ایتدیرلر و طوشان و تراجه و کیک اتلری و سمک رضراض
تعبیر اولنان تکور و فیا بالغی مثللی خرده بالق استعمالی
دخی تجویز اولنمشدر و کوپی انی بالخاصه نافعدر دیدیلر
و خاص اوتری محکم پشمش اتمک خصوصا اوزرینه
انیسون و چورک اوتی اکلمش اولسه نافع اولور و لعوقات
مناسبه دخی ویره لر بو بابده لعوقات اشهرندن انفع
اولمق اوزره در اتمام تنفسی اولورسه اولسون انده
جلا و انضاج بولنوب من غیر تخفیف تلطیفی اولمغه
محتاجدر از جمله اشهرندن حاجی پاشا مرحومک مختاری
اولوب سهل المأخذ اولان شراب زوفا اول اوصافی
جامعدر اخلاطی رازیانه تخمی کرفس تخمی هر برندن
بشر درهم زوفاء یابس بیدی درهم انجیر بکرمی عدد
زبیب منزوع العجم اون طقوز درهم حلبه دورت درهم بیاض
کوکی خطمی تخمی و کوک سوسن هر بریندن اوچر درهم
برسیاوشان یدی درهم جملهسی اوچ رطل صو ایله
ثلثی کیدنجه آهسته آهسته طبخ اولنوب بعد التصفیه
ایکی رطل سکر یا عسل و بر رطل قدر تخلواسی ایله رواق

شربت بزوری

رواق شربت اولوب حفظ اولنور مقدار استعمالی بوکلورده
اون درهمدن اون بش درهمه دکیندر بر درهم اجی بادم
یاغی ایله و بر بلور صبیانه و بر بلاد مدار اتمر ضعیفه سننک
سدری ایله و بر ملک ممدوح اولمغین دورت درهمی ابن
معهود ایله و بر بلور مرات الشفاده زوفا مطبوخنه
بش درهم فراسیوندخی ضم ایدوب بعد الطبخ والتصفیه
سکر و عسل و جلنجبین ایله رواق شربت اولنما فسنزین
اولمودن بر شربتلک مقداری اوچ درهم زوفا معجونی
ایله و بر ملک غایت النفعدر دینلمش صفت معجون زوفا
بیاض بالی و زوفا و برسیاوشان هر برندن اون درهم
قردمانا و فلفل هر برندن اوچر درهم اجی بادم و زراوند
مدحرج و اصر غان تخمی هر برندن بشر درهم جملهسی
اخذ و سحق اولنوب بر قاعده اوچ اجزا اغری کفی المنش
عسل ایله معجون ایدرلر کوکسدن و آق جکردن بلغمی
و سائر رطوباتی اخراج عجیب ایله اخراج ایدر بو ترکیب
دخی اولخصوصده عجیب النفعدر صنعتی فندزجیاسی
و زراوند مدحرج و ترمنتین هر برندن بر مثقال فلفل
ابیض و قثا الحمار عصاره سی هر برندن یارم مثقال
جملهسی اخذ و سحق اولندقدن صکره یارم مثقال استعمال

اولنور اکر علیلده حرارت بولنورسه اشیاء مذکوره
منفردا ومجموعا سکنجبین ایله ویریلور اول خصوصده
بیان صوغانی سکنجبیننک منافع عجیبه سی اولدوغی
مجربدر انک صنعتی وجوه عدیده ایله حصول بولور
انجق حاجی پاشا مرحومک مختارلری اولان سکنجبین
سهل المأخذ اولمغله انلرک نسخه سی اختیار اولندی
صنعت سکنجبین عنصلی بر بچق رطل بیابان صوغانی
اخذ اولنوب اغاج بچاق ایله طوغرالوب بر پارچه سی
آغرشق مقداری اوله بعده اون بش رطل اوزم صوینک
یا بلش خل خمر دیدکلری کسکین سرکه ایله اول صوغان
تمام مهترا اولنجه یه دکین طبخ ایدهلر بعد التصفیه اول
سرکه نک هر رطلنه بر بچق رطل سکر یاخود عسل
طرح ایدوب نار خفیف ایله دواق شربت ایدهلر اول آتش داده
کوپکلندکجه رغوه سی الوب تمام دواق اولدقده آتشدن
اندروب شیشه ده حفظ ایدهلر مقدار استعمالی
ذوفا شرابی کبیدر ولعوقات مجربه دن بو لعوق دخی
اول فاضل وادیبک مختاریدر ذکر اکا بعضی کباد سبستان
لعوقی تسمیه ایتمشلر تنفسه دائر اولان امراضده نفع
عظیمی مشاهده اولنمغله اطبا نسخه سنه بخل ایتدکلری

مداوانندر

مداوانندر ولعوق سبستان الفاعندن ایرلمش تازه
سبستان اللی عدد عناب یکرمی عدد قورو انجیر اون دانه
چکردکی چیقمش قزل اوزم وبادیان کوکی هر برندن اون
بشر درهم قبوغی چیقمش ودوکلمش ادیه اوتوز درهم
بیاض خشخاش تخمی یدی درهم بالدرقره واوبری چکردکی
وکثیرا وخطمی تخمی هر برندن بشر درهم رازیانه کوکنک
قبوغی اوچ درهم بونلر اخذ اولنوب ورض اولنه جقلری
اوفق اولنه رق دکره مقدار کفایه صو ایله نقع اولنوب
یکرمی درت ساعت مرور ایتدکده سائر اجزاسنی دخی
ضم ایدوب جمله سنی آتش نرم ایله طبخ ایدهلر بعد التصفیه
بر رطلنه یارم رطل سکر یاخود عسل طرح ایدوب
تکرار نار لین ایله لعوق قوامنه کلنجه طبخ ایدوب حفظ
ایدهلر بو ترکیب دخی او خصوصده حاضر النفعدر صنعتی
بر درهم بنفشه قورسی و بر درهم بیاض بالی و بر بچق
دانک غاریقون و بر بچق دانک افتیمون و یارم دانک
کثیرا اخذ وسحق اولنوب حب اولور جمله سی بر شربتدر
مداومتنده منفعت عظیمه مشاهده اولنور زیرا غاریقون
وافتیمونک اول امراضده منفعت عجیبه لری وارددر
ابن سرابیونک منقولدر صدر ویه لرنزده و انلرک

مشارکلرنده رطوبات اجتماعندن ربوه وانواع ضیقه مثلا
اولان کمسنه لره غاریقون وافتیموندن هر بری علاج
وافیدر بن بلغمی وسوداوی بدن جوق کمسنه یالکز انلری
استعمال ایتمکله خلاص اولدقلرینی کوردم دیمش یعنی بلغمی
اولان کمسنه غاریقونی وسوداوی اولان افتیمونی
استعمال ایدبلور دیمکدر اکر امراض مذکوره صددور بردها
بخار دخانی امتلاسندن نشأت ایتمش اولسه اول
کیفیت صبیانک غیرنده ظهور ایتمکله علاجی ماسلیقدن
فصد اولنوب حرارت غلب ویره تسکین اولنمقدر آردجه لی
ماء جبنله وسائر ملینات مناسبه ایله استفراغ اولندقدن
صکره مفرحات بارده ویرلو الماشرابی دخی ممدوحدر
سکود اغاجی یپراغنک عصاره سی یاخود طبیخی ایله ویره لر
اغذیه دن تفاحیه وسفرجلیه وبریلوب مزاجنه موافق
فواکه طیبه استعمال ایتدوره لر وبنفشه ونیلوفر وکل
وصندل وکل صویی قوقوده لر بحسب الاقتضا کل صویی
ایله کافور دخی استشمام اولنور اولصورتده اشیاء
مذکوره کوکسنه دخی طلا اولنور احسن اولان اولدرکه
علیلک مسکنی اولان محل هواسی صاف وبرودتی غالبه
مقام دلکشا اوله وهر باد صبردی وسائر اطرافی

مناسب باغلو

مناسب باغلو ایله دالک اولنه اول زمین بر لطیف ضیقک
هر اصنافنده استعمالی لازم بر عمل شریفدر اکر اول علت
منافذ نفسده ریاح غلیظه احتباسندن نشأت ایتمش ایسه
علاجی رازیانه وانیسون وکرفس تخمی طبیخی ایله جلنجبین
ایچوره لر غداءلری دخی اشیاء مذکوره ایله تدبیر
اولنمش نخوداب اوله که ریاحی کسر ایدوب سدده لری تفتیح
ایده رازیانه صوینک وحب الرشاد دینلکلری تره تخمنک
اول امراضده بو صنفده خاصه عجیبه لری واردر
مسهلات اقتضا ایدرسه ایارج فیقرا استعمال اولنور
بشرط انکه کبارک مختارلری اوزره یاپلمش اوله بو صنفده
کوکسلرینی سذاب یاغی ودفنه یمشی یاغی ایله دلک
ایده لر طوراق اوتی ومرزنجوش وپیاده بر ضماد ایتمک
دخی نافعدر ومعاجین مشهوره دن سجزنیا وامروسیا
دخی استعمال ایتدوره لر اکر بردها وسائر اعضاء نفسده
افراط یبوست عروضندن نشأت ایتمش اولورسه علاجی
علیلک مزاجنی ترطیب ایله ممکن اولور ماء شعیره مداومت
ایتدوروب بعد التنقیه اشک سری وکچی سری ایچوره لر
وکوکسنه مرطب یاغلر سوره لر اکر اول علت اعضاء
مذکوره ده خارجدن ریاح بارده ودوکه بارد وماء باردن

نشأت ایتمش ایسه علامتی قلبنده وجع اولمقدر علاجی
مطبوخات حارّه ومعاجین حارّه ایله اولور امّا افراطلر
اولماغه محتاجدر بو طبیخ دخی اول خصوصده حاضر
التنفعدر صنعتی حلبه و چکردکی چیقمش قزل اوزم
وکرزیانه تخمی وآبرسا وزوفا وقرو انجیر جمله سی علی
السویّه اخذ وطبخ اولنوب عسل ایله استعمال اولنور
اول مطبوخه بر مقدار تربیه نباتی اولنمش صوغانی وزعفران
ضم اولنور دخی نافعدر بو دفعا کوکسنه واطرافنه
سوسن ونرجس وباده باغلری طلا اولنه کاه اولور
علل مذکوره عضلات صدرك استرخاسندن وحرارت
غریزیه نك ضعفندن ناشی انبساطه عجزندن عارض
اولور علامتی نفس بکا وانتصاب نفس بولنور وبعضی
عشاق اولمقدر نفس بکا دیدکلری بر نفسدر که اول
نفسی وسطده منقطع اولوب هوانك دخول وخروجنده
ایکیشر تنفس بولنور او حالت صبیان اغلدقلری اثناده
نمایاندر نیجه اکا ایچنی چکه چکه اغلدی دیرلر نفس
مضاعف دیدکلری دخی اودر علاجی عینی ایله فالج
علاجی کبیدر بعد التنقیه عسلی حلبه طبیخی ایچوروب
صدره ادهان مذکوره دن بعضنی یاخود مجتمعه تمریخ

نفس بکا

نفس مضاعف

مربع له

ایدرلر جوروك اوتی سحق اولنوب بال ایله وطورق اوتی
یاغی ایله ضماد اولنور دخی عجیب التنفعدر امراض القلب
معلوم اوله که قلب اعضاء رئیسه دن قدری جلیل ونفعی
عظیم بر عضودر زیرا حیاتك معدنی وحرارت
غریزیه نك ینبوعی اولمغله حیات انکله تمام اولوب
حیوانات انکله قائم وثابت اولورلر ابدانك اول حرکت
ایدن اودر روحانی وفاتده جمله اعضادن صکره ساکن
اولور وخلقت خصوصنده دخی جمله اعضادن اول
انك خلقتی ایله ابتدا اولندیغی مقدّما خلقت جنین
بیاننده ذکر اولنمشیدی خالق القوی والقدر تعالی
شانه انی لحم قویدن خلق ایروب کوکسك وسطنه وضع
ایلمشدر تا که آفتدن امین اوله شکلی مخروطیده مخلوق
اولوب قاعده سی صدرك وسطنده وباشی اشاغی
وصول طرفه مائل قلنمشدر دماغ کبی انك دخی اوچ بطونی
اولوب بطون اطلاق اولنور صول طرفنده اولان بطنی
بیوکنا ولمغله ارواح کثیره نك منبعی وشریانات کثیره نك
منبتیدر وصاغ طرفنده اولان بطنی اندن کوچك واورته سنده
اولان انجق بر منفذ قعیدر جالینوس اکا دهلیز تعبیر
ایدر ایمش وبو نوك جرمی بینه شکل مخروطیده بر غلاف

محیط اولوب قلب ایله اول غلافک اراسی مجوف قدر انجق
قاعده سی طرفنده اتصال بولنور وایکی طرفنده اولان
بطنلرک هر برنده فوهه تعبیر اولنور ایکیشر منفذ لری
اولوب اول منفذ لردن قلبه نسیم ایله قان داخل اولان
مجرالر اوزر لونرده قولاق مثللی ایکی عضو عصبانی دخی خلق
اولنمش اعضاء مذکوره نک هر برنده مندرجه اولان
فوائد جلیله علم تشریحده بلنور بو محلده انجق امراض
خصوصی مقصود بالبیان اولمغله بو مقدار ایله اکتفا
اولندی ودخی اول عضو شریف اجناس امراضی قابل
اولورمی اولمازمی اطبا اختلاف ایتمکین بیانه محتاج
اولمغله شیخک مختاری اوزره اجمالا تحریر اولندی
محصولی بوکه جرم قلبه وغلافنه وجوارنده اولان
اعضایه اصناف امراض مفرده دن سوء مزاج وامراض
ترکیب وتفرق اتصال عارض اولور اما قلبک کندی
جرمی انلردن بعضیسنی متحمل اولوب بعضیسی عارض
اولدوغی آن وبعضیسی بعد مهلة بامر الله الملک المنان
هلاکه مؤدی اولور ازجمله سوء مزاجک اول التی
صنفندن قلبه عروضی ممکن اولنلری عارض اولدقده
اکر مستحکم اولورسه معالجه قبول ایتماز مستحکم اولمدیغی

حالده

یعنی مستحکم اولدیسه معالجه قبول ایتماز مستحکم اولمایوب
تقدیرجه دخی معالجه‌یی کریج اولور لکن بو علاجلردن
وطولوب زیاده لکی جراحتی تشریح نیزیرا وقوف ایکن سن
زلی جراحت عند اولنوب علم حکیملرک احوالنا مفید واحد مشکله
سنده بو رضی شیخان مجلس غیرتلرنده اولان اشکال
مذاکره اولنوب کندولری دخی وجمله تشریح آوردوه
احوالنا مفیده دن اولدیغی تحریر ایلدیکلری
معتبر اثرده مسطوردر
منه

حالده دخی علاجی مشکل اولوب آسان اولماز وامراض
ترکیب وتفرق اتصالدن ورم خصوصی دخی قلبک
کندی جرمنه عارض اولدوغی صورتده اول ورم حار
اولورسه فی الحال مهلک اولور اکر بارد اولورسه اول دخی
ایکیدن خالی دکلدر یاقتی یا خود یمشاق اولور ایکی قسمی
دخی قلبه عارض اولمق بعید در واقع اولدوغی صورتده
غلافنده بولنور اکر نادرا کندی جرمنه عارض اولسه
ورم حارکبی سریعا مهلک اولماز اما بعد مهلة هلاکه
مؤدی اولور حتی غلافنه عارض اولان ورم دخی اکر
بارد وصلب واکر حار ورخو ایکیسی دخی بالاخره مهلک
اولورلر او خصوصی جالینوس بر میمونده مشاهده ایلدیکی
حکایه اولنمشدر محصل کلام جرم قلب ورم وقرحه
وانلرک امثالی تفرق اتصال حدوثنی متحمل اولماز اولمکزین
علت قلبک غلافنی یاخود آخر عضو مشارکتی ایله حصو
بذیر اولور لکن انلردن قلب متضرر اولمغله امراض قلبیه
اطلاق اولنور باتی وجه کان خفقان وغشی وتفشر
مثللی قلبه منسوب اولان امراض صعبه نک اکثری سبب
نمایان دکلدر اما غشی مرضنک عروضی محتمل اولدوغندن
ماعدا بو تألیف شریف اعضاء رئیسه نک اشرفی اولان

جالینوس بیرلینغ مصنف وتحقیق اولدیغی کی ودیعه
حالا زاولنقده تشریح ایتکلر بعد حکاینغلره فیلا ورم
بولنمش بعضی کتبده بو حکایه الامر بشنا الدحیحکله بایله
قلبانک جرمی اولدیغی خصوص صفلح باید ایلشدر
منه

قلب اجوالندن خالی اولسون ایچون بو مقداربیانه تصدی
اولنوب امراض معدوده سندن یالکز غشی تحریر اولندی
باخصوص شیخ رئیس صبیان وسن ترعرعده اولنلر
ویبرلو وناقهلر غشی مرضنه صبر ایده مزلر انلره عارض
اولدوغی مخوفدر دیرکاوی صبیانه دخی عارض اولدوغی
حصر جدر الغشی غشی ترکجه بایلمغه دیرلر اصطلاح
اطباده بر مرضدر که لعلة قلبك ضعفندن و روح
حیوانینك دخی موجود بولنان مرتبه سی قلبده اجتماع
ایدوب سائر اعضایه جریانی علی الخصوص دماغه صعودی
منقطع اولدوغندن و سائر علتلردن ناشی قوای محرکه
وقوای حساسه نك اكثری معطل اولمغله علیل
بایلوب حس و حرکتدن قالور بو مرض ظاهرده سکتیه
مشابه در لکن بر فارق و جهله تفریق اولنور لر از جمله
بایلان آدمك قوای دماغیه سی بالکلیة معطل
اولمدیغی اجلدن قولاغنه چاغرسه لر اشیدر امّا
اوله صدانی مکان بعیددن یاخود دیوار اردندن
کلور قیاس ایدر و دخی مغشی علیهك نبضنده بولنان
آفت تنفسنده بولنان آفتدن زیاده اولور و دخی
مغشی علیهك لونی متغیر اولور مسکوتك اولماز

زیاده ویچ قولنان مرکبی دخی خفقان دوح قلبه
مخصوص وغشی اولسه باخیه تصعیدسیکی ایله
بالفرسیلان یاتی وروحها استفراغم وخلال الکلسم
قوت ضعفا اولدوغی ایچون قلبی دخی ضعیفا اولور
سرحه

ونفشنیك

ومغشینك اعضاء ظاهره سی صوویب بوزه دونر حالـــ
بوکه حیاتی باقیدر امّا مسکوتك بدنی صووغز مع هـذا
اولمش بولنور دیمن غشیك سببلری چوقدر اوّلا اکثری ایله
روحی بوغیجی مادّه امتلاء سندن اولور ثانیا سرعة حصولندن
ثالثا روحی تحلیل ایدن انواع استفراغدن اولور که روحك
اکثری متحلل اولوب بدلما یتحلل بولنمدیغی صورتده معدنیندن
موجود بولنان روح اعضایه وفا ایتمز کذلك اعراض نفسانیه
فرح مفرطده دخی ارواح طشره کتمکله معدن خالی قالور وجع
شدیددن حاصل اولان استفراغ وضعفه دخی انلوك
کبد دکذلك عروقك اخلاطدن امتلاءسی و تخمده معدهنك
طعامدن ممتلی اولدوغی مسالك نفسی سدّ ایتمکله ارواح
تخقنه اولدوغندن دخی عارض اولور و فم معده نك
حسی شدید وقلبه قریب اولمغله اکثریا کندو بر عارض
اولان علتدن متأذی اولمغین قلب دخی متأذی اولوب
غشی حادث اولور دانکچون وجع فم معدهیه وجع فؤاد
دینلور وکاهی غشیه قلبك کندی سوء مزاجی سبب اولور
وکاه اولور اختناق رحمدن و انك مثلی امراضدن بخارات
ردیة الکیفیة صعود ایتمکله حاصل اولور وکاه اولور
آغولی جانورلر اصردیغندن و صوقدیغندن و سمّ ایچلدکدن

عارض اولور کاهی شریانك وریدینك یاخود ابهر دیدکلری
شریانك کبیرك انسدادندن عارض اولور امّا اولکونه
غشیدن افاقت دخی مشکل اولور العلاج شیخ رئیس
معالجه بیاننی اولنده اصناف غشیدن قوی اولان غشیه
وسوء مزاج مستحکمدن حادث اولان صنفنه علاج
اولنماز انلرك کبی اولیوب خفیف اولورسه یاخود قلبدن
خارج اسبابه تابع اولورسه معالجه قبول ایدر دیوب
معالجات خصوصنده زیاده تطویل ایتمشلر محصولی بوکه
اولا نوبت وقتنده علیلك یوزینه صوق صو یاخود کل صوینی
یاخود سکود اغاجی یپراغینك صوینی صاچه لر تا که
صوقلغی ایله علیله اذیت ویروب طبیعتنه تنبیه ایتمکله
روح حیوانیی وقانی وحرارت غریزیه یی طشره تحریك
ایلیه اول جهتدن اعضاء خارجه ده حرارت چوغالوب
تقویت وتعدیل حاصل اوله وقلبه قوت ویرمکه سعی
ایدوب آغزینه شراب تفاح ایله مسك وعنبر مثللو روایح
طیبه تقطیر ایده لر وبورننه دخی مسك یاخود بر
تونکی اوقوره لر وطبانلرینك التنی قاد ایله وبوز ایله
اوه لر وبوغازینه تاوق یلکی صوقوق ایله قوصدرمغه
سعی ایده لر ودفعله تحریك واعضاسنی دلك ایده لر

افاقت

افاقت بولورسه فبها اکر آچلمز ایسه اعمال المذکوره یی
تکرار استعمال ایده لر مرأت الشفاده احلماد یغی صورتده
قولاغنی دبنده طوول بازیاخود بوری چالالر اکر افاقت
بولمازسه بعضی اعضاسنه اکنه ایله دورته لر وفاسقلرینه
وقولتقلرینه دغدغه ویره لر حتی اویاندیرمش شیخ رئیس
غشیده واجب اولان ابتداء روحه غدا اولور اشیایه
اشتغال اولنمقدر روایح عطره استعمالی ایله روحه
امداد اولنه مکر اختناق رحم بولنوب غشی انلردن نشأت
ایتمش اوله اول صورتده بورنلرینه روایح منتنه یعنی
بد قوقولو شیلر قویالر امّا اختناق غائله سی اولمدیغی
حینده فم معده یه ملایم روایح طیبه طلاسنه تقید
اولنور خیار قوفه سنك خاصه مجربه سی مفرددر علی
الخصوص مزاج حار وصفراوی اوله ماروبل دخی انلر
کبید دیعده توقتی انعاش ایدردوا الوسفی یا تجرع ایدوره لو
اکر علیل آج بولنسه نهار اشربه حاره ایله ویومیا لو
بلکه ماء اللحم ایله یاخود غیری صو ایله ویره لر امّا
اول ادویه اشربه دن جوف اولنوق لازمدر زیرا اخلاط
عقل وتشخه موذی اولور وانواع غشینك اکثرنده بدنی
تکثیف ایتمك لازمدر خارجدن مکثف شیلر طلا ایده لر

مكر علیلك اسهالی یاخود غشینك سببی برد شدید
اولمش اوله اكر خارجده بارده شیلر استعمالنه مانع
بولنمز ایسه جوق كره بارده شیلر استعمال اندكده افاقت
بولنور اكر غشی محلل وحار اولان امراضك عقبنده بولنیاز ایسه
علیلك بورننه مسك اولوب غالیه قوقلادهلو
ودخی بن تعبیر اولنان تركیبی بخور ایدهلر وممكن اولور
دواء مسك تجرع ایتدوردهلر وغشی استفراغ عقبنده واقع
اولان اشتها ایله دیكی طعمهنك رایحهسنی استشمام ایندرر
مكر فم معدهلرنده خلط ردی جمع اولمغله غثیان اصحابندن
اوله اولزمان اشتها ایله دیكی تقریب اولنمیوب مناسب
اولانی تحصیل اولنور اكر متغشی غذایه محتاج اولور ایسه
غذا الوی عقاقیر طیبه ایله اكلمش اوله كوزنلح دیدیكلری
طعام كبی زیرا ارایح طیبه دوحك مزاجنه ملایم
اولمغله تقویت بخش اولور ومادی اولان غشیده
استفراغله معالجه اولنوب سموم وبر ملكدن وزهرناك
حیوانات اصرمغندن عارض اولان غشی انلرك
غائله لرینی دافع اولان بادزهریات ایله شفاپذیر
اولور كذلك ابخرهٔ فاسده بولندقده اول ابخره ردع
ودفع اولنور واكر روحك رقتندن یاخود فواتك

ند اولمنوز بعده دال مشدد ایله
بر معروف تركیب دور بونك بیغده
دفعاتله ذكر اولندی

فاتلنمدن

٢٢٤

قلتلرندن نشأت ایتمش ایسه ارواح تغلیظ اولنوب
مناسب اغذیه واشربه استعمالی ایله قوتلرینی ارده یاده
سعی اولنور واكر وجعدن عارض اولمش ایسه تسكین
اولنوب سده بولندیغی صورتده تفتیح اولنور كذلك ورم
احوالنده دخی تحقیق اولنوب اعراض نفسانیه خصوصنده دخی
بحسب الاقتضا تدارك اولنور الحاصل امرمدار ولنده جمله
همت قلبك تقویتنه صرف اولنوب افراط حرارت
بولندیغی صورتده اشربه مفرحه ایله ماء اللحم مداومت
واجب اولور سائر غذاده ودوالرنده دخی اهتمام اولنوب
مفرحات مفرده ومركبهدن مناسب اولانی اختیار اولنور
دواء مسك غایت مناسبدر الماصوینی ایله دخی انفع
اولور ومتغشینك اوتورد قلری مكان دخی علتلوینك
اصلاحنه موافق اولوب ازهار نفیسه وفواكه طیبه
ایله مزین ومطیب قلنمق لازمدر بونكردن ماعدا اعضا
دلك اولنوب هز وتحریك اولنمق ومناسب یاغلر
سوریلمك الزم لوازماتدندر وغشی احوالی بو مرتبه
معلوم اولدقدن صكره متاولدركه اصنافندن هر
قنقیسنه معالجه لازم اولسه تدبیرینه عسرت چكلمیه
الله الموفق امراض المعده معلوم اولهكه معده ابدانك

انسان وسایر حیواناتڭ اعضاء رئیسه‌دن ماعداسنڭ
اشرفیدر زیرا معده اسباب سته ضروریه‌دن اکل
وشرب خصوصنده تغذیه تحصیلنه کفیل قلنمغله
کویا سرای وجودڭ مطبخی در شکلی صوقباغی هیئتنده
جرمی ایکی قات غشادن ترکیب اولنوب کوکس
اعضاسنڭ التنه وضع اولنمش برعضودر اکت
طرفی بغرسقلردن اثنی عشری دیدکلری بغرسغه وآغزی
مجرای طعام وشراب اولوب ترکجه قزل اوکك تعبیر
اولنان مریه متصلدر حتی معده‌نڭ ظاهری وباطنی
اولان ایکی قات طبقه‌لری مریڭ طبقه‌لرینه موافق
اولمغله ایکیسی دخی عضو واحد قیاس اولنور انکچون
اغزاجینڭ سطح ظاهری معده‌نڭ سطح باطننه ملاصق
اعتبار اولنمشدر اما هر بری باشقه عضو اعتبار اولنمغله
ارباب تشریح بوکونه تفریق ایدرلر که اغزڭ انتهاسندن
یعنی بوغازڭ ابتداسی اولان محلدن فم معده دینمك
ایله شهرت شعار اولان موضعه اینجیه دکین
مری تسمیه اولنوب اندن اشاغیسنه معده اطلاق اولنور
انلوڭ تعبیرلری اوزره مری محل مزبوردن ابتدا ایلیوب
قصبهٔ ریه‌نڭ آردندن بویون فقره‌لرینڭ استقامتی

اوزرینه اشاغی نازل اولور انلری یکمی بارقه فقره‌لرندن
فقرات صدر اطلاق اولنان اون ایکی فقره‌دن دوردنجی
یاخود بشنجی فقره برابرینه واصل اولدقده صاغ طرفه
میل ایدر ذکر قلندیغی یوقاری صعود ایدن شریانڭ
ممر ووسعتی بولنه بعده اون ایکنجی فقره برابرینه اندیکی
محلده حجاب صدره ملاقی اولمغله اول حجابڭ ثقبندن
مرور ایدرکن صکره تکرار صول طرفه میل ایدوب جرمی
دخی قباق بوغازندن اشاغی قالنلاشدیغی کبی بو مکنه
باشلر فم معده اطلاق اولنان عضو حساس اولموضع
ممتاز در زیرا معده‌یه دائر اولان امورڭ اکثری انلڭ
حساس اولماسنی اقتضا ایتمکله بقدرة الله تعالی حاصلنده
اعصاب دماغیه‌دن التنجی جفتڭ شعبه‌لرندن
برشعبه سی مری ایله مرافق اولوب اکا صاریلور و معده‌یه
قریب اولدقده فم معده‌یی برکره دوراید بعده معده‌نڭ
طبقاتنه متصل ومتفرق اولوردر اولجهتدن فم معده
حتی سائر اجزاسندن زیاده اولمدر وغی مقرر دراکابناء
عوام فم معده‌یه بر یورك اطلاق ایدرلر الحاصل معده
ایکی طبقه‌دن مرکب برعضو معروفدر اولڭ طرفی مستندر
وآردطرفی فقرات ظهره باغلی اولمغله یمین یرق وصاغ

اوزرینه

طرفی جکره متصل وصولطرفی طحاله ملاصقدر لکن
کبدانک اوزرینه دوشنوب طحالک اکا فرش قلنمشدر
هضم غذاده انلرو مجاورنده اولان سائر اعضا معده یه
امداد ایدرلر و طبقه لرینک ایچ طبقه سی عصبی
وطشره طبقه سی لحمی اولدوغنک بقدرة الله تعالی
حکمتی بودرکه معده نک خدمتی طبخ طعام اولمغله حرارت
طابخه تحصیلی ایچون طبقهٔ خارجه سی علی الخصوص
دخی لحمی نقدیر اولنمش طابخ ایله مطبوخ اراسنده یعنی آتش
ایله برشی طبخ اولندقده ارالرنده چولمک و طنجره مثللو
بر ظرف لازم اولوب اولدیغی معده یه نسبت ایله عصبی
قلنمشدر که طابخه ایله مطبوخک اراسنه حائل اولدوغندن
ماعدا احساس اولدوغی اجلدن کندویه عائد اولان احوالی
حس ایلیه انکچون روابع کرهه دن معده یه غثیان
عارض اولور و صوقصوا ایجلدکده ایکی قاش اراسنده
برودت حس اولنور و غذادن خالی اولدوغنی حس ایدوب
اشتهایه تنبیه ایچون حرکت ایتمکله طحالدن فم معده یه
سودا واصل اولدقده متنبه اولوب اشتها حاصل اولور
شیخ رئیس طبقهٔ داخلیه نک جمیعسی عصبی اولوب
معده نک بالذات حساس اولدوغنی تحریر ایتدیکدن صکره

معلوم اولدیکه معده نک حسی الکترفنه مخصوص
دکلدر زیرا طبقهٔ داخلیه سی عصبی اولمغله سائر
اجزاسنده دخی احساس بر جهتده در اشتهانه اولان
حسنه بر جهتله افتقی اولور
منه

فجان بر عضو

فجان بر عضوده طرف اول احساس و کتاب اولوب کندو سنه
و آخره لازم اولان غذایی کسب ایلسه اندن ما بعدنه احتیاج
قالمازدی و اشتها خصوصنده واقع اولان احساسی فم
معده یه تخصیص ایتمشلردر اولکه رئیس الحکماء قولی
صحیحی اوزره اشتهایه تنبیه دن ماعدا قئ و غثیان
و فواق مثللو امراضده تصرف بالکز معده نک حسندن
یاخود نحی ایله اشتراکا احساسلرندن حصول بولور و معده
مماغت یوقدر زیرا معده یه دخی سوء مزاج ساذج
ومادیدن و امراض ترکیب و تفرق اتصالدن هر برینک
انواع و اصنافی عارض اولدوغی مقرردر انجق بر محلده صبیانه
عارض اولملق ممکن اولندوغی مفصود بالبیان اولمغله قاعدهٔ
سابقه اوزره انلرک احوالی تحریر اولندی الله الموفق
ضعف المعده کاه اولور صبیانده معده ضعیفلکی عارض
اولوب اکر سد و اکر سائر غذا بر غوش من هضم اولماغله
الم و اضطرابه مبتلا اولوردلر شیخ رئیس اول مرضی کتاب
اولدن امراض صبیاندن بیاننده اجمالا ذکر ایلیوب کتاب
ثالثده اون اوچنجی فندن ایکنجی مقاله ده مفصلا تحریر
ایتمکله سوء مزاج انواعنک جمله سنه تبعیت ایله عارض
اولدوغی و سائر اسبابدن دخی نشأت ایتدیکنی و هر برینک

علامات ومعالجاتنی علی حدة بیان ایتمشلردر تفصیللری بونك
حاصلی اولدرکه علت معده طعامی برخوش هضم ایده‌میه‌مکدن
عبارتدر اولور که ضعف معده اولحالتك اسمی اولور اول
احلدن اطفاله معده‌نك سائر امراضنه نسبتله بالخصوص
کثرتله اوزره واقع اولور زیرا انلرك اصلنده مزاجلری
رطوبت اوزره اولور وغندن ماعدا اسدلك ترطیبی
وامتکه حریص اولدقلری ایچون امتلا وتخمه‌نك تواتری
خصوصا معده‌لری هضمه معتاد اولمدیغی البته ضعف
معده ایراث ایدر **العلاج** اطفالك معالجه‌لرنده واجب
اولان معده‌لرینه قوت وسخونت ویره‌جك تدبیرانه
تقیّد اولنمقدر آنجمله معده‌سی اوزرینه کل صوینی
یاخود مرسین صوینی ایله میسوسن طلا ایدوب
کندوسنه ایوه صوینی ایچوره‌لرکه اول عصیره برمقدار
قرنفل یاخود سُك تعبیر اولنان ترکیب ضم اولنمش اوله
مقدار کفایه میعه سائله برقیراط مسك مزج
ایدوب ایچورمك دخی کافیدر **میسوسن** فارسیده‌در
ترکجه سوسن شرابی دیمك اولور علامه شیرازی تعیینی
اوزرینه ترکیبی بووجهله درکه ذکر اولنور اولا دورتیوز
عدد کوك سوسن چیچکی‌نك یپراقلرینی اخذ ایدوب باشنی

وایچنده

وایچنده اولان تخم کبی شیلری بیاننداته‌لر و اول یپراقلری
برپارچه بز اوزرینه دوشیه‌لر بعده ادویه قسمندن
قسط و قرنفل و قصب الذریره هربرندن یکرمیشر
درهم ومکی دراتنی وسلیخه هربرندن اوتوزر درهم
حماما وسنبل الطیب ومصطکی هربرندن اونر درهم
عیدان البلسان قرق درهم جمله‌سی ایریجه ایریجه
سحق اولنوب بربیره جمع اولندقدن صکره برآغزی
بیوجك وایچی صرلی کوپجکه یاخود بیوك شیشه‌یه
برمقدار سوسن چیچکندن وبرمقدار مخلوط اولمش
ادویه‌دن بعده ینه سوسن چیچکندن قویوب هر بری تمام
اولنجه بربرلرینه مزج ایده‌لر بعده اولحال اوزره ترك
ایده‌لر برکون وبرکیجه طوره اندن صکره اوزرینه اون
التی رطل مثلث دوکه‌لر و بش درهم زعفران و بش درهم
سك دخی اخذ ایدوب مثلث ایله ازدکدن صکره اوزرینه
دوکه‌لر و قرق درهم میعه سائله و اون درهم بلسان یاغی
دخی قویوب اول ظرفك آغزینی آچق ترك ایده‌لر یکرمی
دورت ساعت دخی مرور ایتدکدن صکره آغزینه کاغذ
وانك اوزرینه کتان بزی باغلیوب دخی اوزرینی
طین حرد برکلری چامور ایله برخوش قپایالر وتعفندن

قصب الذریره هندن کلور درینع فقندد فرنمانا
بوغندانی ادلنا ملتن بلطا اختیار اولنوب نصف وبخخ بجه
اخذ اولنور و حماما دیناری اوت دخی مسکی کبیدانندی
بلا اختیار لرلنور دهوارونی وابوی کمل ابیض وکبیر عیبانی
ابلیجیبه بعضی نظابراوی اسارودن بلا اولوره دنیلیر
مسیحی

ملک ادوفی مرکیه دنیدر دالمان کیجی اولدنجی بریخ
کورنتیرکیبه اولنوردونیدن افلیمی دخی ذکر اولنمشدر
وطلبن حرد بلطاری جامعودارینه اوقی کیبه ابلیه بریروده
قلنغور
مسیحی

عارى برپاك بزه وضع ايده لوكه كوكلكه اولوب بو براز
طوتقور بحل اوله التى اى مهرورينك صكره استعماله سزا
اولور بس اول مدبرة نافعه بر محله طلا اولنمق مرادر
اولنسه مناسب اولان صولوردن برى ايله اذلمكه محتاجدر
علت معهوده ده ذكر اولندېغى اوزره كل صوينى ياخود
مرسين يپرغى طبخ اولنمش صوايله ازيلوب طلا اولنور
وبارم درهمى بينه ذكر اولنان صولر ايله لعوق ايدوب
ايچورمك دخى نافعدر زيرا معده يه طلا اولنان دوا
ستى اولنمق وستى اولنان اشيا ايله طلا اولنمق دخى جائزدر
صارى صندللى سحق ايدوب كل صوينى ياخود مرسين صوى
ايله ضماد ايتمك دخى نافعدر وبو ضماد دخى علاءمه نك
مختاريدر صنعتى زرّ ورد جلنار تازه مازى هر
برينك نصف جزء قاورلمش بغداى دوده جزء سُكّ
برجزء جمله سى سحق اولنوب مرسين صوينى ايله ضماد اولنور
ودخى معلوم اولكه طلا وضماد خصوصلرنده قم معده
مراد اولدوغى صورتده طاقت كتوره بيله جك مرتبه ايسيجق
اولمق واجبدر اكر فاتر يعنى ايليجق اولاجق اولورسه
معده يه ارخاويرمك ايله نفعه بدل ضرر ومؤدى اولور اكر
صبيان غدايه معتاد اولمش بولنور لر ايسه سفرجليه

وسماقيه

وسماقية ورمانية ويريلور اكر اعتياد بولنمز ايسه اطعمهٔ
مذكوره مرضعه لرينه ويريلوب وسائر احواللرينه دخى
اهتمام اولنور جالينوس ضعف معده يابنده اون درهم
خالص ناردين ياغى اون بش درهم بالموميا ايله نرم اولنجه يه
مزج ايدوب مرهم كبى اولدقده معده نك اوزرينه ضماد
ايدر وصبيان وغيرينه عموم اوزره استعمال ايدردى
ابتشى معده نك ضعفى زياده اولوب طعامى امساكه قدرت
بولنمدېغى صورتنده اثاره برديجق مثقال صبر ومصطكى
وبر مثقال عود قصوبه دخى ضم ايدر ايمش وينه جالينوسدن
منقولدر كه حرارت ورطوبتى زياده اولميان معده نك
جميع علتنه بتمام تركيبا تنده يكم دواء سفرجلى علاج برءِ
الساعه اولور ديمش سفرجلى جالينوس ايكى رطل ايوه
عصاره سى بر رطل كسكين سركه ومقدار كفايه عسل
بال قوامنه كلنجه طبخ اولنوب بعده اون درهم سحق اولنمش
زنجبيل الكاكرن صكره انشدن اندن حفظ ايدرلر مقدار
استعمالى بش مثقالدن اون مثقاله منتهى اولنجيه دكيندر
فى الصبيان قىٔ تركجه قوصمه ونهوع اوكودمكدر برلركه
معده سى بولنوب قوصمق مراد ايتدكده قوصمز غثيان يالكز
معده بولنماسنه ديرلر بس اطفاله اكثريا قوصمق عارض اولور

فى قیٔ ونهوع وغثيان

سببی مقدما تفصیل اولندیغی اوزره مرضعه سنك امزدمکه
حریص اولوب وقللی وقتسز امزدرمه سندن وهر اغلدقده
اغزینه ممه صوقمه سندن نشأت ایدر معصومك معده سی
وقوت هاضمه سی اول مرتبه یه تحمل ایره میوب سُدد فاسد
اولمغله طبیعت لی نطشره انمغه مضطر اولدوغی جهتدن
قوصر اکثرا مرده عینی ایله سد جفرجوق کره کثرت ایله
امزدکلوندن ماعدا منا سبتسز غذالر دخی ویروب طفلك
قوصمق جهتندن غیری الم واضطرابنه باعث اولوردلو
اولخصوصده مرضعه سوز الکلمز غایت مشکلدر مکر
حالا اسرامتش حلیمه اوله العلاج علاج کلیسی مرضعه سنی
کثرت ایله سد ویرمکدن وانندن ماعدا مخالف وغیروقت
غذا ویرلمکدن منع ایتمکدر اولغایله برطرف اولمدقده
صکره طفله یادرم دانق قرنفل سحق ایدوب ایجورمك
کفایت ایدر ومعده سنه فی ضعیفی حبس ایدیجی
ضماد تدبیر اولنمق دخی کافیدر ازجمله بغدای سوبقنی
سحق ایدوب مرسین صوبی ایله ضماد ایدرلو اکر طفل
بعضی مرتبه غذا به التمش ایسه قورق صوبی یا سماق
صوبی ایله پرورده اولنمش بلج جوباسی ویره لو وضعیفه
منعنع نادشربتی وقورق شربتی ویره لو واکر مرضعه نك

انمولی حروف تعبیر کتابیکی بعد سعلد وقتسز
مرادی طفلك امزدکی یعنی قرنالری امزدرمه
طفلك اغزینه ممنکی ویرمه وحقوق اولمغله حقوق سکن
ذبدا اطفال النعمعدالیکضعیف اولمغله حاضر اکمکن
هضم ایلیه مزلر دیو نبیه لالیکلمغلحی اولماد مستهم
اولمادی

طبیعتی

طبیعتی تحنیسه ایسه نمرهندی شرابی مناسبدر طفله
دخی احتباس عارض اولسه اول شرابدن مرضعه سنك
سدی ایله شئ یسیرستی اولنور فواق ترکجه انجفرق دیکدر
طبتا اجزاء معده نك انقباض وانبساط جهتی ایله حرکات
مختلفه سندن عبارتدر زننه کیم اوکسوردکره آوجکر ایلدیجا
کتعلوه عارض اولان خلط موذی نجه دفع ایجون قبضا
وبسطا حرکت ایتدیکلری کبی فواقده دخی معده نك بالکون
فمنه یعنی معده نك اغزینی تعبیر اولنان محالی یاخود سائر
اجزاسنه الم ویرد موذی اصابت ایتمکله جرم معده
اولموذیدن اجتناب ایتدیکی ایجون اولا مجتمع و منقبض
اولوب بعده حرکت دافعهٔ قوتیله منبسط اولوردیس
اولعلتك دخی اسباب عدیده سی اولمغله انواع سوء مزاج
ساذج ومادی دن واخلاط ردیه وریاح غلیظه یاخود
رطوبات کثیره یا اغذیه کثیرهٔ غلیظه دن نشأت ایدر
محلنده هربری علامتلرندن معلوم اولوب اکا کوره
تدبیر اولنور اما اکثریا صبیانه عارض اولان فواق
سوء مزاج بارد ومادی ومجرد امتلادن وریاحی ورطوبی
اولمغله بومحلده انلردن هربرینك اسباب وعلامتی
وممکن اولدوغی مرتبه مداوانی تحریرینه اهتمام اولنوب

انقباض
جرم معدانك مونددن فاجمیع الاجزا
وانبساطی حرکت جمله سی اسکره هر جزء
انداز ریاح و حرکت حقوق اردینه ایکنه انعقاد
تنبیه اولنمیدر اولحرکت موافق عرضی
معدانك قوی غیر فی بعد الفعل اجزا ینبد نبکی فواق
فوقندن عالی اولفق معناسنه مستهم

سوء مزاج بارد وسائرهم النطادث
اولدوغی بالذات بالتشدد
مستهم

سائره دخی بالمناسبه تعرض اولندی معلوم اوله که اول
علت کاهی طفلك معده سنده سدّ فاسد اولمغله کیفیت
ردیه حاصل ایدوب ثم معده نك لذع ایتدیکندن عارض
اولور کذلك غدانك کثرتندن و هضم اولنمیوب قصوردن
ناشی معده لرنده حاصل اولان ثقل واذیتی دفعه مباشرتندن
حادث اولور وکاهی معده نك تخمه یاخود لطیفاسنده یا
مرهٔیه ریاح غلیظه محتبسه اولمغله تمددندن اذیتندن
نشأت ایدر فواقك بر نوعی اطفالده چوق بولنور دسوء
العلاج
مزاج بارددن عارض اولان دخی اناك کبی کثیردر
علاجی اصناف مذکوره دن هر برینك ماده سی بلندکدن
صکره سببنی مزیل اولور دوا تدبیر اولنمقدر شیخ
رئیس امراض صبیانك بیاننده اطلاق اوذره کاهی صبیه
فواق عارض اولور واجب اولان شکر ایله جوز هندی
ایچورمکدر دیو اختصار ایتمشلر مرادلری نارجیل
دیدکلری جوز اولمغله محکم سحق ایدوب بر درهم مقداری
شکر ایله ایچوره لر زیرا اول دواء شریفك تسخینی
و دسومت و تغلیسی اولمغله اطفالده امتلادن و سددن
فساددن عارض اولان فواقك اصنافنه علاج وافی
اولور تذکره سعدیه نام تألیفده اسبابنه تعرض اولنمیوب

اطلاق اوذره

اطلاق اوزره اکر اطفاله فواق عارض اولسه مرضعه صبی
یاخود نعناع عصاره سی ایله بر حبّه قوندز حیاسی
ایچوره لر سراب و صعتر و کرفس تخمی و انیسون
وکراویا وکوناك بونلرك فنقسی بولنورسه اوچ حبّه
وزنی سحق اولنوب مرضعه سنك سدی و یاغیری سد
ایله سقی اولنه دیمشلردر امّا تقویت طبیعت ایچون
طشره دن دخی بعضی مناسب طلا و ضمادلر اوریلور
ازجمله سوسن یاغی وقسط و بان یاغلری طلا ایده لر
یاخود سنبل هندی و مصطکی و قرنفلهر برندن
علی السویه اخذ و سحق اولنوب ذکر اولنان یاغلرك
بری ایله ضماد اولنه اکر غدایه الشمش ایسه افاویه دن
بیر و دارچینی و زعفران ایله پرورده اولنمش سرچه
و بلبل انلوی و چوربه لری ویره لر غدایه معتاد اولان
صبیانده امتلادن عارض اولان فواق ایچون مسخّن
طلالر و ضمادلردن ماعدا اناره مناسب اولور آلت
ایله احتقانه دخی رخصت وارددر زیرا حاجی پاشان
مرحوم فواقده استفراغ اقتضا ایلدیکی صورتده احتقا
فی واسهالدن اوفق اولدیغنی استادندن نقل ایله
استحسان ایتمشلردر فی الحقیقه اولعلتده معده

انقباض وانبساطه مشغول ایکن دوا ایچورمك
مناسب اولمیوب غفلة دخی ملاعبه کاه اولور فواقه
سبب معده نك کندی جرمنده اولمیوب بلکه جوارنده
اولان اعضادن نشأت ایدر از جمله کبدده ورم عظیم
حدوثندن اولور اول صورتده علامتندن استدلال
اولنوب مناسبی ایله معالجه اولنور افراط یبوست وجفافدن
نشأت ایدن فواق اکثریا حمیات محرقه واستفراغات
مجففه دن صکره عارض اولمغله اطفال وصبیانده
نادر بلکه بالکلیه انك مثللو فواق عروضندن سالم
اولدقلری ایچون اولکونه فواقك علاجنه تعرض اولنمیوب
مفصلاته حواله اولندی بای وجه کان مرضعه لرینه
دخی هر وجهله اهتمام اولنوب اطفاله ویریلان دوا
وغذادن انالره مع زیاده ویریلور حتی طلا وضماد
خصوصلری مرضعه لرینه دخی اجرا اولنوب ازدیاد اوزره
اهتمام اولنور تاکه سودلری اول علتی موجب اولان ماده دن
عاری اوله **تولد الریاح فی معدة الصبیان** کتاب مذکورده
نفاخ طفلك معده سنده وبغرسقلرنده ریح عارض
اولسه انك عروضی غمده وقراقرندن بلنور علاجی جند
بیدستر وکمون ونانخواه وصعتر علی السویه اخذ وسحق

اولکونه فواق ردی ومخوف وخطرناك
اولدوغی مفصلاتنده مذکوردر منه

اولنوب

اولنوب بربولرینه مخلوط قلنه رق صکره مرزنجوش
وبابونج مرهم عصاره لری ایله دوورد رحبه مقدارنی
سقی اولنور تعیین اولنمشدر **جمود اللبن** کاهی اطفالك
معده لرینه سود منجمد اولوب پینر اولور بالخصوص بعضی
مرضعه نك سودی غلیظ اولمغله انجماده مستعد اولمغین
ادنی سببدن متغیر ومنجمد اولوب طفله اذیت واضطراب
ویردیکندن ساعد امراض عدیده حدوثنه باعث اولور
علامتی قوصوب ویوروکی سوردکده سودکسکی کبی شیلر
چیقمقدر **العلاج** علاجی طفلدن مرضعه سنك سودی
منع اولنوب اکا بدلا اینك سودی ایچورمکدر بشرط انکه
اول اینك یادیوز وطوروق اولمیه وسدف وآنوه دانه
ولبه ده دیکنلری اوتلر ایله بسلنمش اوله یعنی بونلردن
قفقسی ممکن اولورسه اتی بیدوده لرجالسی بولنسه دن
دخی انفع اولور زیرا اول ادویه نك خاصه لری کندولرده
حاصل اولان سوده معده ده پینر اولمسنی منع ایدر بو
حاصلی طفلك اول علتی مندفع اولنجیه دکین مرضعه
سودنی منع ایتمك لازمدر وبو ترکیب معده سی اوزرینه
ضماد اولنه **صنعتی** مصطکی سنبله افسنتین
کونلك کعك هر برندن علی السویه اخذ وسحق اولنوب

ناردین یاغی ایله مخلوط قلندقدن صکره عمل اولنور
مع ذلك مرضعه نك مزاجنی و سدینی اصلاحه سعی
اولنمق واجبدرکه تا اولورا طفالدن غیرینك دخی
معده لرنده سدینجه ایدر طوشان مایه سی بالاتفاق
معالجۀ مشترکه در اطفاله و غیریه و ویریلور مقدار
استعمالی ایکی قیراطدن طقوز قیراطه دکین در ایکی
قیراط بردانق اولغله اطفاله اولمقدار ویره لر اما اول
اثناده صمغ سیلی دخی منع اولنوب شکر یا خود عسل
ایله ساده صوده طبخ اولنمش خاص اتمك ایچی ویریلور
بغدای سویتی طبیخی دخی انك کبیدر نیمبرست یموره
ویرلمك ممکن اولورسه دخی کوزل اولور جالینوس
طوشان مایه سنی خصوصیله بوده ده استعمال ایندوب
کرانلر منافعنی مشاهده ایلدیکی منقولدر شیخ دخی
کتاب ثانیده طوشان مایه سی سائر حیوانات مایه سندن
اجوددر کرچه جمیع حیواناتك مایه لری درجۀ اولیده
حار و یابسدر اما طوشان مایه سی بالخاصه او یومش
قانی و پیتر اولمش سدی و خلط غلیظی ادیروب رقیق
اولان شیلری تغلیظ ایدر دیمشلردر حاصل منوال محرر
اوزره اولدوغی مقرر اولغین علت مذکوره ده اطفاله

فی الحقیقه چوبانلو کاهیجه
سدینی انکلر پیتر ایدرلر
مسلم

ویرلدیکی

٢٤٢

ویرلدیکی صورتده نفعی غایاك اولور اما معده ده موجود
بولدیغی سدی پیتر ایتمك احتمالی باقی قالور لکن ما نحن
فیه ده انجماد لبنی دفع ایچوندر و برلحکلر طفله دخی
ویرلمك تجویز اولنمشدر طبیب لبیبك تدبیری ایله
سقی اولنور علت مذکوره ده نعنع عصاره سی دخی
مجربات ندندر یکرمی درهمه دکین ویریلور بو مقدار سرکه
و طوز خلط اولنسه دخی انفع اولور امراض الکبد کبد
ترکجه قره جکر دیرلر شکلی هلالی و جرمی عروق
کثیره ایله قرمزی اتدن ترکیب اولنمش بر عضودر که
معده نك صاغنده و شراسیف دیدکلری مواضعك
آلتلرنده واقع اولوب جرمنك مقعری تعبیر اولنان
التطرفی معده نك اوزرینه و محدب تعبیر اولنان
اوست جانبی حجاب حاجزه ملاقی اولمشدر بوندن
اقدم انك زایده لری صاغ طرفدن معده نك اوزرینه
دوشندیکی دخی ذکر اولنمشدی الحاصل کبد دخی
اعضاء رئیسه دن بر عضو شریفدر که اخلاط اربعه
علی الخصوص معظم غذاء بدن اولان قان اندن حاصل
اولوب جمیع اعضایه غذا اندن واصل اولور قاعدۀ فن
طب اوزره اول حصول و وصولك طریقی بو وجهله درکه

شراسیف نیز سفوان جمیعدر اکثر
کمکلیت ایت اوجلرینه دیرلر مسلم

خالق القوى والقدر تعالى شانه كبدك مقعرى ومحدب بنده
طمرلر خلق ايليوب وجمله سنده قواى طبيعيه دن جاذبه
وماسكه وهاضمه ودافعه وضع ايلمشدر تاكه مقعرندن
بتوب باب تسميه اولنان طمرك شعبه لرى وساطتى ايله
معده وامعاده موجود بولنان كيلوسى جذب ايدوب داخلنده
متفرقه اولان عروق صغارا وكيلوسى حاوى اولنغله
انهضام تام بولندقدن صكره رغوه سى يعنى كوبوك
كبى اولانى صفرا ودبنه راسب اولانى سودا معتدل
منهضم اولانى قان وچيك قلانى بلغم اولنغله اخلاط
اربعه حاصل اولوب صفرا اوده وسودا طلاغه چكلوب
قان ايله بلغم واول ايكى نوعدن دخى غذائيه نه صلاحيتى
اولان بر مقدار صفرا وسودا قان ايله معا كبدك
محدب بنده بتوب اجوف تعبير اولنان عرق كبيرك كوكلرى
متشابه سنده اولان شعب كثيره سنه داخل وانلردن
محدب كبدده اجوفك كندو سنه صاعد ونازل ايدنه
متفرقه اولان عروق وساطتى ايله اعضايه واصل اولوب
هر عضوك كندويه سزا اولان غذالرى حاصل اولور فتبارك
الله احسن الخالقين كبدك جرمى عروق كثيره يى حاوى
دينلديكى اول ايكى طمرك شعب كثيره سى دوشنده

متفرقه

متفرقه اولدقلرى ايچون ديو قسه جرم كبد انلردن غيرى
اشيادن خالى كويا بر قطعه جامده ومنعقد اولمشدر مدد
اكا روح حيوانى ايصالى ايچون قلبدن بر شريان كلوب
مقعرنده متفرق اولور ومعده ايله ادا الزينى بوسكو وصل
ايدر ومختار اكثر كبادا اوزره جكرك كندو سنده حس يوقدر
غشاسى عصبى اولمغله حس وحركتى اكا منوط اولمشدر
ودخى معلوم اولاكه مقعر كبددن طالع اولوب باب اطلاق
اولنان طمرك شعبه لرندن عامه لسانندہ ماساريقا ايله
شهرت شعار اولان عروق كثيره صغيره معده وامعادن
كيلوسى اخذى ايچون معده نك دبنه وبغرسقلردن هر برينه
متصل ونافذ اولوب دلر سوزينى كجادمنع ايليوب علامه
قرشى عظيم طعن وتشنيع ايتمشلردر زيرا اول كامل اديب
سعى بليغ ايدوب اول طمرلردن اعضاء مذكوره يه برشى
واصل اولمديغنى مشاهده ايتمكله كيلوسك اسافل
معده دن وبغرسقلردن جكره وصولى رشح طريقيله
حصول بذير اولدوغنه قرار ويرمشلردر وبغرسقلرك
تنقيه ايچون اوده دن دخى كلان صفرانك دخى بغرسقلره
متصل اولور مجراسى اولدوغنى رد ايدوب جمله سنك حصولى
رشح طريقيله اولدوغنه حكم حتى لعلت جكر يا خود طلاق

ارباب تشریح اوده دن بعض سقلره واندودن
حكايه مجراوارده دینشلر اما نفس الامرده ایله
لمم کوده ما شلدد جلد بی رحیله اولنغ غفله دخی
مالا یعد کری ذات الجنب نقل ایدرلر وبعضه اولوب
دینشلدکلری اعتبر دن تقلیدومات الله یا لکلام نعید
اولنشدن حادث اولدوغی عضاده وجیه دنکید
بوعبارت منتفذ اولدیغی ظاهردر دینیله جقاردیکید
غیری طریق اسلام اولماز الله اعلم بحقیقة الکلاك
سنه

عجیبه

بارده لنوب اسهال وقئ ایله چقان بارچه لری دخی
رشحاله چقد یعنی قطع وجزم ایله یازمشلردر فی
الحقیقه بغرسقلرده اولکونه شی کیره جك منفذ اولمدیغی
مقرردر زیرا جمله سنك بوقری طرفی معده نك دبنده
اولان باب دیرکلری دلکه والت طرفی مقعده متصل
اولدوغی ظاهر ونمایاندر الحاصل اعضاء باطنه احوالی
علی وقوعه بلنمك هر وجهله مشکل اولمغین هضم ثانی
وثالث احوالنده متأخریندن عالم بالتشریح بجنانلر
دخی نیجه خلط وخبطلر ایتمشلردر والله اعلم بحقیقة
الحال وبینه ارباب تشریح انسانك کبدی جثه ده
مساویلری اولان حیواناته نسبت جمله سنك کبدندن
بیوکدر دیمشلر ونادرًا بعضی ناسك کبدلری صولده
وطالاقلری صاغده اولدوغنی دخی حکایه ایتمشلر واقع
اولدوغی صورتنده حکمتدن خالی اولماز لکن تشریح اولندیغنده
ترتیب ربانی ایله هر بار جکر صاغده وطالاق صولده بولنه
کلمشدر **الطحال** ترجمه طالاقدر بر لرا اولدخی اعضاء
شریفه دن جرمی لحمانی وشکلی دلکی طولانی بر عضودر
صول طرفده معده نك التنده دوشنمشدر منافع عدیده
سنده
معتدبه اولان منفعتی جکرده واقع هضم ثانیده حاصل

احوال الطحال

اولان سوداوی جذب ایدوب اصلاح ایلدکدن صکره فم
معده به ایصال ایتمکدر وکذا اشتهایی تنبیه ایلیه مرارده ایله
کلی نك خلقتلرنده ظاهر اولان منفعت دخی هضم کبدینده
حاصل اولان اخلاطك اصلاحی واول هضم ایله هضم
اولنمیه سنك اخراجی اولمغله انلرك احوالی دخی بو محلده
بیان اولنمق مناسب کورلدی تاکه کبدك ملحقاتی مجتمعه
ذکر اولنمش اوله بس **مراره** ترجمه اوده دیرلر کیسه
مقعرینه
شکلنده بر عصبانی جرمدر جکرك معده جانبنده
اصلنمشدر هضم ثانیده حاصل اولان صفرایی جذب ایدوب
اقتضا محلنده بغرسقلره دوکمك ایله برازیتی اخراج ایدر
کلیتان کلیه ترجمه بوکرکه دیرلر هر برنده ایکی بولنور
ایکسی دخی یارم شهردائره شکلنده لحمی عضولردر صلبك
ایکی طرفلرنده کبده قریب وضع اولنمشلردر کویا صاغ
طرفده اولان بکرك کبده مماس اولنوب صول طرفده اولان
انلرك الحق وضع اولنمشدر وایکی عدد خلق اولندقلرنده
شفقت ربانی نمایاندر که برینه آفت اصابت ایدرسه
اول بری خدمت ایلیه وهر بری مجوف خلق اولنمغله کبدده
اولان اخلاطك مائیتی انلره چکلوب بعده انلردن بوری
مثانه یه متصل اولان حالب وبربخ ایله مسمی ایکی

احوال المراره

١

احوال الکلیه

احوال المثانه

مجرادن مثانیه متحد داولوب انده جمع اولور تمام طولدقدن
صکره ارککلرده احلیلدن و نسوانده قبلدن خارجه
مندفع اولوب بدن فضله موذیه دن رها بولور اول
فضلیه بول دیرلر مثانه ترکجه قاوق دیدکلری درکه بلوط
شکلنده یعنی ایکی طرفلری طار اورته سی ککش و ایکی
رباطی طبقه دن مرکب بر عضودرکه قاسق ککلرینک
آردنده معاء مستقیم حذاسنده وضع اولنمشدر ایچ
طرفنده اولان طبقه سی طشره طبقه سندن متین خلق
اولنمش اتدره حالبدن مائیت نروجهله متحد اولور
واصلنده اخلاطدن نه طریق ایله آیریلور و نه کیفیت ایله
مجتمع و مندفع اولور و قوعی اوزره تفکر اولنسه حیرت فزایی
عقولدر احوال مذکوره اجمالا بلندکدن صکره معلوم
اولدکه جرم کبد دخی انواع امراض مفرده و مرکبه عروضنی
متحمل اولور حتی حدبه سندن طالع اولان یعنی اوست
طرفندن بتان اجوف نام عرق کبیره یاخود اصولنه اصابت
ایتمکله دم کثیر جریاننه مؤدی اولمدیغی صورتده جکره
خارجده خرق و جراحات اصابت ایلسه دخی مخوف
دکلدر عاجلا موته مؤدی اولماز معالجه قبول ایدر دیدیلر
جرحی قبول ایتدیکی تقدیرجه غشاسی و جوانبنده اولان

اعضاء مجاوری مشارکتی ایله عارض اولان امراضی قابل
اولدوغنده شبهه قالماز اما اعضاء باطنیه ده حادث
اولان امراضك ادراکی مشکل اولمغله جوغنك تشخیص
اولنمه سی کوجدر مکر اسباب و عوارضی ظاهره اوله
بعضی سوء مزاج و بعضی اورام مثلی الحاصل کبده
منسوب اولان امراضدن بعضیسی سوء القنیه و استسقاء
مشهور و متعارف اولمغله بیانه محتاج اولمانوب بعضیسی
دخی صبیانه نسبت بی فایده اولمغله تعرض اولنمایوب
امراض کبددن ضعف کبد بیانی جمله یی جامع اولمغله
انك تحریری ایله اکتفا اولندی علی الخصوص صبیانه
عروضی سائرندن اکثر اولدوغی انی مرجح اولدی والله
الموفق ضعف الکبد جکرك ضعفی قوای طبیعیه نك یعنی
جاذبه و ماسکه و هاضمه و دافعه دن هر برینك یاخود
بعضیسنك خلل بذیر اولدوغندن عبارتدر شیخ رئیس
نقلی اوزره جالینوس ضعف کبد ورم و دبیله مثلی
برامر ظاهری یوغکن جکرك افعالنده ضعف بولندیغیدر
دیمش لکن فی الحقیقه ضعف کبد بینه کبدك مرضنه
تابعدر اول علت دخی یا سوء مزاج ساذجدر یاخود ماده دن
هر قنقیسی اولورسه اولسون یا جکرك کندی جرمنده یاخود

کبدك مشهور و متعارف اولان امراضندن بعضی
اولنیاد نعلت و جهی دخی متعارف اولمدیغی
اجمیه دن ... کزانلوردن بریسی صبیانده دخی
لزوم ... عصبدن ... ابدان ... صفات
...
مسلسل

فیما اضعف کبده مبتلا اولنده مکتوبدر
اطلاق ایدیلر
مسلسل

جوارنده اولان اعصابده بولنور اول جمله مراده طرفنده
اولورسه صفراوی جذب ایدر مرطالاق طرفنده اولور ایسه
سوداوی جذب ایدر مرکاک ومثانه طرفلرنده اولورسه مائیتی
جکر مزلوا اولاجلدن جکرک امری مختل اولوب مضرتی
جمیع بدنه سرایت ایدر ونسوانه نسبت علت جواری دخی
اولورسه حیض قلتی زیاده جریان ایتدیکی صورتده جکرده
برودت عارض اولور اول قان محتبس اولدوغی حالده
جکرک قلتی فاسد اولغله اول فساد اعضایه دخی سرایت
ایدر کذلک معده طرفنده اولورسه جکره کیلوس جید
الهضم کوندره مزهلکه ضعیف الهضم کیلوس کوندرمکله
جکرده فساد حاصل اولورا معاده اولورسه یعنی
بغرسقلرده الم یاخود خلط لزج حاصل اولوب اود ایله
بینلرنده سده احداث ایتمکله اود طولو قالوب جکرده دخی
دم مراری باقی قالمغله افعال کبد مختل اولورا اکثریا
بو خصوص قولنجده ظهور ایدر دکاه اولور یالکز سوء
مزاجدن اولمیوب بلکه جرمنده یاخود جوارنده ورم دموی
یاحرت یاخود صلابت وسرطان وقرحه وشقوق
عروضندن اولور بای وجه کان ضعف کبدک سببی
قوی اولورسه اول جکرک جمیع قواسی ضعیف اولورا کرقوی

اولنلر ایسه

اولنلر ایسه بعضی قواسی مختل اولور واکثریا جاذبه ایله
هاضمه برودت ورطوبتدن ضعیف اولوب ماسکه رطوبتندن
دافعه یبوستدن ضعیف اولورا اسبابی طب اشنالرو
هویدادر شیخ رئیس تجربه صاحبی اولان طبیب کبدی
علیل اولان ایله معده سی علیل اولانی لوننلرندن بیلورد
آخر لاانه محتاج دکلدر واول لونک دخی مخصوص
آدی یوقدر که فلان لوندر دینله دیو مطلق فراسته حواله
ایتمشلر اما سائر اطبانک کبد خصوصنده یازدقلری
بودر که جکری ضعیف اولان کمسه نک بکزی صفرتنک
اوزره یاخود صفرتنک ایله بیاضنه مائل اولور بعضی
یشیله وبعضینک سیاهه میل ایدر زیرا اعضایه
بدل ما یتحلل ایچون جاری اولان قان صاف ونقی
اولمامغله اخلاط غالبه دن قنقسی مختلط اولورسه
انک لونی جهتی ایله متغیر اولور دبشره نک غیری
اشتهاده نقصان وتخافت بدن دخی ضعف کبده
دلالت ایدر دیو نلوردن ماعدا بول وبراز ایله دخی
استدلال اولندیغی محلنده کوریلور العلاج ضعف رکم
کبدک علاجنده واجب اولان اسبابنی بیلمکه سعی اولنمقد
سوء مزاجی نشأت ایتمشدر بوقسه امراض ایله دخی

وکیسنلرک لنشع وسنلرع جمع وطراوت
صفرایه اسه انلرک جکری علتلدن مبرادر
منه

هر قنقیسندن عارض اولمش ایسه منیفتن اولدقده نصکره
اکا کوره علاجه مباشرت اولنور اکثریا برودت
ویبوست ورطوبتدن وکندوسنده محتبسه اولان
موادردیه دن نشأت ایدر اول اجلدن علاجی تسخین
لطیفی وعطریتی وتفتیح وانضاج وتلیینی اولان
مداوات ایله اولور وبحسب الاقتضا قوابض ضمی ایله
دخی مفید اولور بو ترکیب انواع ضعف کبده نافع
اولمغله وزره در صنعتی مغسول لك راوند چینی
اوچ درهم قیون اوتی عصاره سی رازیانه تخمی سرمق
تخمی بشر درهم افسنتین التیشر درهم هندبا تخمی اون
درهم کشوت تخمی سکز درهم کرفس تخمی دورت درهم
جمله سی جمع و سحق اولنوب قرصلر دوزه لر یاخود
سفوف ایدرلر قرص اولدقده مقدار کفایه مقل ازرق
ضم اولنوب سفوف اولدقده مقدار حاجت اولما بوجب
برابری سحق اولنمش شکر ایله مزج اولنور مقدار استعمال
بر مثقالدن دورت درهمه دکین تجویز اولنمشدر قوردو
جکوینی قوریوب مسحوق قلنه بر درهمی اشربه دن مثلث
ایله استعمال اولنمق انواع ضعف کبده بالخاصه نافع
اولدوغی کبار دن منقولدر بو ترکیب دخی شیخك

قورده جکری خاصه سی

مختاری

مختاری وجالینوسك کبد علاجنده غایت ممدوحی
اولان دواء در صنعتی جکرکی چقمش قزل اوزم
یکرمی بش مثقال زعفران بر مثقال قصب الذریره
ایکی مثقال مقل الیهود ایکیشر مثقال دارچینی
بر مثقال سلیخه یارم مثقال سنبل اوچ مثقال اذخر
ایکیشر مثقال مر صافی ترمنتین هر برنك دورد ر مثقال
دارشیشعان ایکی مثقال عسل اون التی مثقال جمله سی
سحق ومزج اولندقدن صکره ایکی مثقالدن دورت
مثقاله وارنجه مقدار کفایه مثلث ایله استعمالنه
مداومت ایدرلر علی الریق اولمیوب اغذادن
صکره مفید اولدوغی طلب اشنا به هر بیرادر کاه اولور
اقتضا حسبی ایله بو ترکیبه افیون وبزر بنج ضم اولنور
جالینوس بو ترکیبك مفرداتنی علی حده شرح ایلیوب
جمله سنی بالخاصه کبده نافع بولمشدر نفس الامرده
نفعی غایاندر ترکیبده غفلت اولنمیه حاجی پاشا مرحوم
بو نفوعی اطفالك ضعف اکبادلری ایجون استادلرندن
نقل ایتمشلردر نفوع الاطفال صو بیلمش خطمی کوکی
اوچ درهم تازه انجبار کوکی بر مثقال هندبا تخمی بر مثقال
بونلو جریشا سحق اولنوب مقدار کفایه صو ایله اصلنود

ودایما طفله صو برینه سود اولنور دیمشلردر اما سدامرالکن
صو ویلک چندان مناسبتی اولمامغله انلره آز آز ویرملر
اما سدن کسلان اطفاله علاج قوی اولور و اول اجزا
نقع اولنان صو مقدم طبخ اولنمغه محتاجدر امراض
الطحال طلاغه دخی اصناف سوء مزاج و انواع امراض امراض الطحال
ترکیب و تفرق اتصال عارض اولور اورامک دخی
اصنافی حادث اولور و برکسه نک طلاغی سمز اولسه
بدن نحیف اولور زیرا انک سمنی جکرک قوتنه خلل
ویرمکله جکر ضعیف اولور فان تولدی آن بولنور مع
هذا حاصل اولانی دخی طلاق زیاده جکر اولجهتدن
طلاغک سمزلکی اخلاطک ردائتنه و ار یقلغی جوده ت
وصفوتنه دلالت ایدر و طلاق جهتندن بدنده کورنان
کون امراض حصولی متعدد در آنجمله یرقان اسود متعدد
وحمیات مختلطه و اورام متنوعه عروضی دخی کثیر الوقوع
بودخی عجیبدرکه علل الطحال حمیات و حمیاتدن
علل الطحال حادث اولور و اطفالده علل الطحال نادر اولور
صبیان و شبانده کثیر و کهول و مشایخه بحسب الاستعداد
عارض اولور و قنقیسی اولورسه اولسون کوز ایامنده
اشتداد بولور نامق الحروف سن صبا و سن ترعرعده اولنلره

عروضنی

عروضنی چوق کوردم از جمله صلابته مبتلا اولنلردن
چوغنک تدبیرینه موفق اولدم پس امراض طحالدن
صبیانه نسبت اورام و سده و نفخه بیانی انسب اولمغله
انلرک اسباب و علامات و معالجاتی تحریر اولندی ورم
الطحال معلوم اولدیکه طلاقده واقع اولان شیشلرک اکثری
فتقی اولور ورم حار حدوثی نادر واقع اولور حادث
اولدیغی صورتده دخی حالی اوزرینه قالمیوب صلابته
مبتدل اولور زیرا مقدما بیان اولندیغی اوزره هضم
ثانی محلنده طلاق جکردن قانک دردی سنی جذب
ایدوب انکله غذا النور و فضله سنی معده اغزینه ویرد
قجان تورم ایلسه اولغلیظ قان تراکم ایتمکله شیشی
فتقی اولور و ورم بارددن دخی اکثری فتقی اولور دککشک
بولنماسی نادردر و حار اولان ورمک دخی اکثری
دموی اولوب صفراوی اولماسی نادردر لکن اکثر بارد
اولانک اکثری فتقی اولوب طحالک اشاغیسنده واقع
اولور بلغمی اولوب عشا اولماسی نادردر اصطلاح
اطباده جکری ضعیف اولنلره مکبود دینلدیکی کبی
طلاغی فتی اولنلره دخی مطحول دیرلر اسنرسه اولک
صلابت جوهرینک غلظتندن اسنرسه ورم عروضند

حاصل کلام طلاق ورمی دیدیکی مسکنی اوغلانلره اکثری
سوداوی اولور فتقی اولور انجمله اشاغیده ذکر اولنه
سهی

اولسون وطلاق شیشنک اشکالی دوتر دغلیظ اولنلر
ممدود وبعضی اولور اوزون اولانک بعضیسی غلیظ
وبعضیسی رقیق بولنور ابقراطدن منقولدر مطحول
اولان کمسنه اول طرفدن اغری حس ایلسه سالم منددر
واکیجیدن قان کلسه خیرلیدر اما قانک اسهالی ممتد
اولسه زلق امعا واستسقایه مؤدی اولور دیمش وابقرا
مرقدنده بولنان اوراقده برکمسنه نک طلاغنده
وجع اولوب بورکندن قومزی قان کلسه وبدننده
بیاض قرحه لر ظاهر اولوب اول قرحه لر الم ویرمسه
مقدم شهرتی ساقط اولوب ایکنجی کون وفات ایدر
دیمش شیخ رئیس دخی بعضی اطفال اعظم طحال ایله
تولد ایدوب الی اخر العمر باقی قالور وبعضیسنده دخی
صکره دن عارض اولوب کذلک اخر عمرنده دکین سلامت
اوزره تعیش ایدر ظاهرا طحالدن زحمت چکمز دیمشلر
العلاج جمیع اصنافنک علاجی امراض کبد علاجی کبی
تسخین وتفتیح ایله اولور انجق طحالک ماده سی غلیظ
ومکانی جکره نسبت ایله بعید اولدیغی سببی اولنان زدوا
کبدده مهور ایدر بحیه دکین قوتی منکسر اولماسون
ایچون تسخین وتفتیحی زیاده جه اولمغه محتاجدر

وجع ادن الثانیا سنده کالا عدل بعضیسی ایی
اوصلغلدر ماله الوقود وقان کتیکله مادده اولطرافدن
جعلنبغی اجیله جرطله اولوقعد امتاجی فی سعوده یکی
مناحه بودون نسفوذی اولدوغنه دلالت ایدر
مسه

اما افراطلری

اما افراطلری دخی اولمیه که ماده نک رقیقی اخراج
اولنمغله غلظتنه سبب اولمیه ولجب اولان ادویه
مسخنه یه تقطیعی واعتدال اوزره حرارت وقبضی
اولان اشیا ضم اولنمقدر ودخی معلوم اوله که علل طحالده
سرکه نک مدخل عظیمی واردر علاجاتنک جمله سنه
ادخال اولنمق واجبدر واکر ورم حار اولورسه
بحسب الفصل والسن مستعد بنک باسلیقلودن
یاخود اسیلمدن فصد اولنوب سن صباده حجامت
اولنور وارباجی مناسب مسهلات ایله استفراغ اولنوب
طحاله مخصوص اولان ادویه سقی اولنور شیخ رئیس
بو صورتده بلغون بیراغی صوینی وسکود اغاجی وعرب
دیدکلری قواق بیرقلرینک صوینی وسمزاوتی وبادریکی فوه
صولرینی مدح ایلیوب حتی سمزاوتی صوبندن ایکی
درهمی سرکه ایله سقی اولنمق عجیب النفعدر دیکر بالخاصه
اورام طحالی وصلابتنی تحلیل ایدر دیمشلر بو تعبیردن دک
مقدما ذکر اولنان دوالردن دخی مقدار استعمال اولنوری
بلنور اکر اول ورم صلب اولورسه ماده سنی
تشخیص سعی اولنور اول ماده دم کثیر سوداوی
اولدوغی بلندیکی صورتده ورم حارده تعیین

اولندیغی کبی باسلیقدن یاخود اسیلمدن فصد اولندقدن
صکره مناسب مداوات ترک اولنور غافث وکبره
وآنبرباریس قرصلرینک ودینار شرابنک نفعلری
بلیغدر قنغیسی ممکن اولورسه قاعده اوزره سقی اولنور
کبره قرصی جامع النفع اولدوغی مقرردر امّا علل مذکوره ده
ابتداء مفردات استعمال اولنمقدخی ممدوحدر اکر مفید
اولمز ایسه مرکّباته مباشرت اولنور زیرا اهم وجهله
اسان اولمغله لایق اولان اول امرده مفردات ایله علاجه
سعی اولنوب مفید اولمدیغی صورتده مرکّباته مراجعت اولنمقدر
مفرداتک اسقلوفندریون وغافث وکبره کوکی
هر برینک کندولری وآزیانه وهندبا وکرفس هر برینک
کندولری وتخملری وکوکلری استعمال اولنور سمزاوتی
تخمی سداب تخمی وفنجنکشت تخمی وزوفا وافتیمون
وغاریقون دخی مفرداً استعمال اولنسه نفعلری
غایاتدر اولور ترکیب اولنسه لر دخی انفع اولدقلری
بی‌ریبدر وجملهسی مناسب سکنجبین ایله سقی اولنور
امّا مثلث ایله سقی اولنمق دخی انسبدر ومرکّباتدن
بو ترکیب حاضر النفعدر صنعتی بالدرکی قره وکبره
کوکنک قبوغی وسمزاوتی وسداب وفنجنکشت تخملری

وزوفا

وزوفا علی السویه اخذ وسحق ومزج اولنوب اوجدرهمی
سکنجبین یاخود اردج عشی وسهو فوزه لنغی قیناتمش
سرکه ایله سقی اولنه الخواص اورام طحالده خاصّه لری
تجربه ایله ثابت اولان اشیادرکه ذکر اولنوردلکونک
آق جکری ویاخود قره جکرینی قوریدوب هر قنغسی
اولورسه ایکیشر درهمی سکنجبین ایله سقی اولنور بادک
ایشکنک وآت نزعنک یاخود انلوک یاوریلرینک
طلاقلری دخی بالخاصّه نافعدر بعد التجفیف منوالـ
محرر اوزره سقی اولنور ودخی اوخصوصده خواص
عجیبه دندرکه براصه دیدکلری حیوانی ذبح ایدوب
تطهیر ایتدکدن صکره یصدیه کبی قوریدوب لوحاین
احتیاجده محکم سحق ایدوب اول مسحوقدن اوج برمق
ایله نمقدار اخذ ممکن اولورسه اخذ اولنوب بالخاصّه
نافع اولان عصارانک بری ایله سقی اولنور یاخود
بیدی دانه براصه اخذ وذبح اولنوب تطهیر اولندقدن
صکره برطوبراق طنجره یه قویالر واوزرلرینی اورتدکدن
مقداری خالص سرکه قویوب اغزینی خمیر ایله سدّ ایدوبلر
بعده تنوره یا فرونه برینه قویالر تخمیناً مرّة ابشدکدن
صکره جیقاروب صووده لو بعده محکم صقوب اولـ

خواص

سرکه دن علی الریق ایکیشر درهم استعمال ایده لر اون کونه
دکین لطف حقله البته تأثیری نمایان اولور وحتی بونلر
وبونلردن ماعدا ذکر اولنان مداواتی تجربه ایچون
برفره جناوره بر قلیچ ایام سقی اولنوب بعده ذبح اولنمسه
طلاغی بولنمازدی بیلوا انقضا محلنده مطحول کندی
بولندن هر صباح اوچر کف مقداری ایچسه اون کونه
دکین خلاص اولمق اوزره دو عللی مذکوره ده مداوات
محرره ایله ضماد دخی علاج مفید در سقی اولنان
دوالردن جمله سی مفرداً ومرکباً ضماد اولنور ازجمله
اسقلوفندریون وچادر اوشاغی سرکه ایله تربیه اولنوب
ضماد اولنور ضماد آخر یدی دانه قورانجیری طوغرایوب
کسکین سرکه ده اصلدره لر یکرمی دورت ساعتدن
صکره اوچر درهم آلتون اوتی وحلبه وافسنتین
وکبره کوکنک قبوغی واوکن درهم اشق ضم ایدوب
تمام سحق وحل ایده لر بعده بال مومی ایله الوده اولمش
پاپاد بز یاغی ایله مزج ایدوب ضماد ایده یکرمی دورت
ساعت مرورنده فاکدوب اکلیل الملک قیناتمش
صو ایله غسل ایتدکدن صکره ینه اعاده ایده لر
برفاج دفعادن صکره بعد الغسل قسط یاغی وانک

مثلی

مثلی باغلو طلا ایده لر شیخ رئیسک قدمادن نقلی
ایتدیکی ضماد در صنعتی سذاب کبر قبوغی بلابن یاربوز
سعتر جمله سی کسکین سرکه ده طبخ اولنوب بر کیجه بارجه بسی
اول مطبوخله الوده ایده لر واسیجق ایکن اوزرینه قویوب
هر بار صوودقجه ینه اعاده ایده لر بر تاج صباح علی
الریق یکرمی بر دفعه اعاده اولنسه صلابتی بالکلیه
مندفعه اولور مجربدر بو بابده انواع مداوات وضمادلر
وطلالر یازلمشدر اما الطاف عمیمه ربانیدن مأمولدر که
بو مجموعده تحریر اولنانلر سببی ایله دخی قوللرینه
شفا احسان ایلیه انه رؤف بالعباد ودخی طلاق
شیشلرینه اوزرینه آتش ایله شیشه اوردیلور دکنا د
دیارنده قوجه قاریجقلر اوزرندن قاشق ایله کحایدرلر
وبعضی اولاخی اوردرلر جمله سنک بالتجربه نفعلری
کورلمشدر نفخة الطحال نفخه طلاغک صلابتسز شیشما
دیرلر اول دخی عینی ایله صلابتی کبی محسوس اولور وحجاب
مزاحمت ایتمکله نفسک انقطاعندن ونبضک سرعتندن
دخی بلنور حتی بوغزنده شاه طمرلر فرندکی ازین ایلیاک
شریانلرک حرکتلری دخی نمایان اولور حاصلی نفخه نک
اعراضی دخی عینی ایله ورمک اعراضی کبیدر انجق ورمه

ثقلت زیاده اولوب باصلمقده وجع والم وبرود
نفخه یی باصه لر واوصه لو وجعی ساکن اولور انکچون
مناسب ضماد ایله دلك اولنور علاجی قوی اولورکاهی
اومقدن قرلنجی وفرقره حادث اولور اول قرا قوطلاغك
التنده اولان بغرسغنده ریاح محتبسه اولمقدن نشأت
ایدرکه طحال باصلمقده اکا مزاحم وبومکانده اولمقدن
حاصل اولور اول اجلدن طحالنده نفخه اولان آدملره
اکثریا قولنج عارض اولوب نادرا نوازل دخی حادث اولور
العلاج علاجی عینی ایله صلابت طحال علاجی کبیدر
انده استعمال اولنان ادویه بونده دخی استعمال اولنور
انجق نفخه ده استعمال اولنانلردن تفتیح وجلاسی
وتقطیعی زیاده جه اولمغه محتاجدر انکچون انلردن
فیجنکشت وکمون وسذاب تخمی ونانخواه مثللو
ادویه ترجیح اولنور وبو قرص بالخصوصه ظاهر
النفعدر صفتی حرف دیکلری نوه تخمنك بیاضندن
اوتوز درهم اخذ اولنوب بعد السحق سرکه ایله خمیر
اولنور وبوفقد قرصلر دوزیلوب قرنده یاتنور دره
معتدل قوریلوب حفظ اولنور حین احتیاجده
اول قرصلردن اوتوز درهم اخذ وسحق اولنوب بش درهم

حب الفقد

٢٥١

استفلوفندریون

حب الفقد وبش درهم بلغون بمشی وبیدکه درهم
ضمی ایله تکرار قرصلر اولنور شربتی اوج درهمدر سکنجبین
ایله سقی اولنور وصلابنده بیان اولندیغی کبی سقی
اولنان ادویه نك کلیسی ضماد دخی اولنور وآتش ایله
شیشه لر وسائر اوانی اوردلق بونده زیاده نافع اولور
وسودانك کثرتی بلندیکی صورتنده مناسب مسهلر
ایله استفراغ ایدرلر سدد الطحال طحالك سده سی
دخی یجدك وورمدن واخلاطدن اولور علامتی
ورم علامتنك غیری ثقل بولنمقدر کرچه دیجبده کرلك
شدید اولور اما الی خفیفا اولور علاجی کبدك سده سی
علاجی کبیدر اما طحالك ورم ونفخه سنده یازیلان
علاجلر اکا دخی معالجه یه صالح اولور طبیب حاذقك
مشورتی ایله تدبیر ایدرلر والله الموفق امراض الکلی
والمثانه بوکرکلره وقاوغه دخی انواع امراض عارض
اولدوغی متقرردر که هر بری کتب طبیه ده تحریر وبیان اولنمشدر
بو محلده صبیانك مناسبتی ایله قوم تولدی وتبولك
احوالی بیان اولندی حصاة الصبیان حصاة ترکجه
اوفق طاشلره دیرلر انسانك بدننده دخی حاصل
اولور اطبا قولی اوزره بش محلده تولد ایدر اوکیسی

سدد الطحال

امراض الکلی والمثانه

کلی آیکنجی مثانه و اوچنجی بغرسقلر دوردنجی جگر بشنجی
دیرکه اکا آق جگر دیرلر معده‌ده دخی حجر تولد ایتدوکی نقل اولنمشدر
اما صبیانده حاصل اولان اکثریا مثانه‌لرنده تولد ایدوب
شبان و کهول و مشایخک کلالرنده حصولی کثیر اولور
هرقنقی محلده تولد ایدرسه ایتسون حصاتک سبب
فاعلیسی و سبب مادیسی واردر سبب فاعلیسی حرارت
غریبه و سبب مادیسی بلغم غلیظ ولزج یاخود قرحه‌دن
حاصل اولمش ایرین یاخود لعلّه غلظت حاصل ایتمش
قاندر فحینئذ اول حرارت مواد مذکوره‌یه اصابت ایلسه
رطوبتنی تحلیل و تنشیف ایتمکله غلظتی زیاده اولوب طول
مدّت ایله تحجّر ایدر حمام کلخنی قزانلرنده حاصل اولدوغی
کبی و مادّه سنک قلّت و کثرتنه بناءً صغر و کبرده متفاوت
اولور و مواضع مذکوره‌دن قنقسنده حاصل اولدوغی
علامتلرندن بلنور و صبیانک مثانه‌لرنده عارض
اولماسی کثیر اولدوغی اکل و شربه حریص اولوب معده‌لری
ممتلی ایکن جوق جوق حرکت ایتدکلرندن ناشی بدنلرنده
اخلاط غلیظه تولد ایتدیکی ایچون اولور و حصاة
امراض شواردندن اولمغله بیاندن دخی سرایت ایدر دیدیلر
العلاج هرکیمده اولورسه اولسون ایکی نوعنک دخی

علاجی عسیر

علاجی عسیر بر مشکل علتدر علی الخصوص مثانه‌ده تولد
ایتدیکی صورتده معالجه‌سی غایت مشکلدر اول جهتدن
بعضیسی بالآخره آلت سرتیز ایله یاروب چیقارمغه محتاج
اولور الحاصل قنقیسی اولورسه اولسون تدبیره مباشرت
اولندقده ایکسنه دخی مناسب اولان معالجه مشترکه
اوّلا فصد و اسهال ایله مادّه‌لرینی قطع ایدوب غدالری
تلطیف اولنور بعده ادویه مفتته یعنی طاشلری پاره‌لیوب
چیقاریجی دوالر استعمال ایدیورلر و بعضی اوقاتده
کرفس تخمی و فوه مثلّی مدّر یعنی اشاد یجی دوالر دخی
ویریلور لکن مدّر اولان دوالر ایدرانک صمغی مثلّی
مثبت شیلر ضم اولنور تا که مفتت اولان دوالر ذلک
العضوده آلیقویوب سرعت ایله چیقارمیه زیرا
طبیعت باذن خالقها هردواٰیی لایقنه صرف ایتمکله
مدرر و مثبتدن هر بریسی کندی عملنی اجرا ایدوب مثانه
کلاویه نسبت ایله بعید اولمغله انکچون و یریلان دوا
کلی‌ده ویرسندن اقوی اولمق لازمدر و الخصوص صدره
اکثریا علاومه قره شینک قانوندن انتخاب ایلیوب
متن وجوده تحریر ایلدیکی مداوات نقلی ایله اکتفا
اولندی مأمولدرکه او کتاب مستطابده بیان اولنان نفع

آوزره سعی واهتمام ایلیوب منافع جلیله سنی
مشاهده ایده لر اول ادویه بونلردر حسك وقسط
وبکسانك حبی وجبو غی اما یاغی دخی اقوی اولمق اوزره
وحرشف دیدکلری اوت والتون اوتی بالادری قره
وعقربك یاغی ویاغش کولی وطوشان کولی وصرچه نك
کولی ویاقرین دوکولمش غباری وناوق یاوریسی
قیروب چقدیغی ساعت اخذ اولنان یمرده قبوغنك
کولی ولاحنه یپرغنك محرقی وسنکراراسنده بولنان
طاشك محرقی وغیر محرق غبار اولمشی جمله سی مستقل
علاجدر علیك بحملنه کوره بر درهم ودخی زیاده
مناسب مطبوخ ایله استعمال ایتدوره لر سکنجبین
عنصلی ایله ویرلمك دخی اولیدر ونفعی عظیم اولمغله
بدالله تسمیه اولنان دوانك تحصیلی بو وجهله ذکر
لسان ترکیده نکه دیدکلری حیوان بشرط آنك دوبغی
یاشنده اوله آنك بورنی یازایا مشرقده اوزمه بك دوشدیکی
کونلرده بوغزلیوب آندن آقان قانی بیانه اقیده لر بعده
بر ظرف طوتوب قانی ایچنه آقیده لر ودخی قانده
بقیه واراکن ترك ایده لر او لدخی بیانه آقوب اوزره سی
اخذ اولنمش اوله اولقان او یوشیقدر نصکره بو آلدکلـ

ایجنه یایوب

الدواء المسمى
ببدالله

ایچنه یایوب اوزرینه بر بوفقه شی اورتوب کنشه
قویالر تمام قورییجق صکره حفظ ایده لر استعمالی
بر ملعقه یعنی بر مشقالدر فنجان توربه صویی یاخود کرفس
جبلی صویی ایله ویرلسه کلکی ومثانه دن حصاتی اخراج
ایتمکده فعل عجیب ایشلر ودخی لسان یونانده طراغولیدیطوس
دیدکلری قوشکه قوشی بزم قتنمزده ابو فضیل ایله
وافرنج لساننده صفراغیوك دیکله متعارفدر دیمش
ترکجه بوننده قوشی ده بر لوسرچه دن کوچك بر صاری بجه
قوشدر انقره دیارنده چوق اولور دانك دخی اکلی غایت
نافعدر چیك ایکن دخی بنور وطوز ایله بصدیرملدر او
حین احتیاجده استعمال اولنور ومعاجین مشهوره دن
تریاق فاروق ومثرودیطوس وسجزنیا دخی اول علتده
نافع اولان مداوالردر مناسب اولانی ویریلور حق
تعالی جل تعالی علیل اولان قوللرینه توفیقنی رفیق
ایلیه احتباس بول الصبیان بولك عسر واحتباسی
دخی اسباب عدیده دن نشأت ایتدیکی مفرد دراز جمله
مثانه وکلی دن هر برینك کندی نفسنده ضعفندن ومزاج
ردیه تابع اولدوغندن یاغنوق مثانه واحلیلده ورم
عروضندن یاخود سائر اعضالرنده علت حدوثندن

عارض اولوركاه اولور مجارئ مذكورهده لعلّة قالت
منجمد اولوب ياخود اريك يا ريح نافخه مجتمع اولوب
سهولت ايله متحلّل اولمديغندن نشأت ايدر على الخصوص
مثانه نك مزاجي بارد وجرمي صفيق وتعاديجي كنثيو اولمقله
عضلات بطننك اعانتي دخي مؤثر اولمديغي ايچون احتباس
حاصل اولوركاه اولور اسباب خارجه دن يعني برودت
وحرارت صاباتندن وروزكار شمال اسدوكندن وضرب
وسقطه دن ناشي اولور وجمله سنك علاماتي مثانه وكلينك
سائر احوالاري بلنمك ايله معلوم اولوركاه اولور مجارئ
بولده آت بتمك ايله منع ايدر اول دخي نه محلده ظهور ايلديكي
سائر علاماتندن بلنمديكي صورتده حين احتياجده
قضيبه ادخال اولنان قاتاطير نام معهود آلت ايله
بلنور اول آلت قلاي وقورشوندن مثلي اكلمك قبول
ايدن اجساددن ياپيلور برانبوبه در طولي عليالك قضيبي
اوزونلغنده ودلكي دخي اكا قياس ايله اخذ اولنور
واوجنده دخي متعدد دلكلري اولور حتى قضيبه
ادخال اولندقده قاندن وخلط غليظدن برشي اول
دلكلرك بعضيني قپارسه بعضيسي آچيق قالوب بول
اندن جريان ايليه انك استعمالي اصلندن كورمكه موقوفدر

العلاج

العلاج اكر حبس واكر عسرت هر قنغيسي اولورسه اولسون
علاجنده اولا سببي تحقق اولنوب اكر اول سبب مدّه
ياخود خلط غليظ ايسه مفتحات قويه ومدرات قويه
ايله تدبير اولنور ازجمله بقول انواعندن توربك جرمي
ويپرغي عصاره لرينك تفتيحده تأثير عجيبي واردر
اقتضا محلنده قرق اللي درهم مقدارين سقي ايده لر
اول آن تفتيح ايدر كذلك مدرات دن فطراساليون ودوقو
وسيساليوس وقسط واكير هر قنغيسي ممكن الحصول
اولورسه توربك مطبوخي ياخود سياه نخود مطبوخي ايله
ويريلور سداكن طفله مرضعه سنك سدي ايله ويريلوب
بعده مرضعه لرينك كندولرينه دخي ذكر اولنان مطبوخات
ايله ويريلور تاكه ماده سي بالكليه مندفعه اوله وحصاة
كلي ومثانه ده يازيلان معالجاتك جمله سي بو بابده دخي
استعمال اولنور وكلنجك ديدكلري حيوانات مثانه سني
قوروب حين احتياجده مثقالي ايله استعمال اولنمق
بالخاصه نافعدر بر درهمدن اوچ درهمه دكين ويريلور
وطاتلي صوبنجي نك كوكي دخي كذلك مؤثردر لكن
اندن ايكيشر درهم ويريلور بالخصوص صبيانه دخي قليل
ويريلور واكر سببي اويوشمش قان ياخود مدّه اولورسه

كلا و مثانه حصاتنده استعمال اولنان معالجه تدبير
اولنور شيخ رئيس يازديغى اوزره بو ضماد دخى حاضر
النفعدر عليلك قاسغنه باغلنور صنعتى دقفه
يمشى طورق اونى وحماما واكليل الملك وسياه نخود
اونى و پياده ير هر برندن اون درهم دوقو ترب تخمى
وكرفس بستانى وجبلى تخملرى هر برندن بشر درهم
جمله سى سحق اولنوب بلسان ياغى ايله ضماد اولنور اگر
ماده مقدما ذكر اولنديغى اوزره مجراده ات بتديكى
ايسه قاثاطير ايله مسما اولان آلت ايله معلوم ايدنوب
بنه انكله تدبير اولنور واول آلت مفيد اولمديغى صورتده
علت مجراى قضيبدن يوقرى بولنمش اولور واول صورتده
بنه شربت وضماده مراجعت اولنور وسقى وضماد اولنان
ادويه نك جمله سى طبخ اولنوب آبزن دخى اولنور اول
علاج مفيددر واحتباس بول زياده الم واضطراب
وبروب سائر امراض كبى تدريج ايله معالجه يه مساعده
اولنديغى صورتده زياده المه مؤدى اولدوغى اجلدن
علاج برء الساعه اولور تدبيره محتاجدر جمله دن
بو ضماد علاج برء الساعه در صنعتى بورى تخمى
وخطمى تخمى وبنفسه چچكى وپياده ير چچكى واكليل الملك

جمله سى سحق اولنوب لاحنه مطبوخى وخصك ياغى ايله
قاسقلرينه ضماد اولنور بو مرهم دخى صبينك قاسقلرينه
اورلور سريع التاثيردر صنعتى سكبينج ومقل وجاوشير
واكبر على السوية اخذ وسحق اولنوب قاز ياغى وسوسن
ياغى وبال موى ايله مزج اولنور فرشى موجزده يازديغى
اوزره ذكرينه زعفران اوتندن برطاق ياخود كهله صاليورلمك
فى الحال ادرار ايدر اما ناموق الحروف فقير تورب
عصاره سنى ايچور ممكده واوت درهم تره ياغى بش درهم
نبات شكرى ايله كذلك سقى اولنمقده علاج برء الساعه
بولدم ودخى اول علته مبتلا اولنلرك اكل وشربه جميع
احوالنى وسائر تدبيرلرينى تجربه حاجت يوقدر البول
فى الفراش بعضى صبيان دوشكه اشمكه مبتلا اولورلر
سببى قاوغنك اغزينى طوتن عضله نك كلشه مسيدر
حال بوكه صبيانك رطوبتلرى زياده اولدوغى اجلدن
اويقولرى غريق وثقيل ومثانه لرى ضعيف اولمغله
نجاه اويقو اثناسنده بوللرى تحرك ايلسه طبيعتلرى
قوه دافعيه مقاومت ايدرميوب حركت بولك
تاذيسندن امساكه قدرتى بولنماز دخى حركت بولدن
اويانمغه حركت ايتدكده طبيعتلرى وارادهٔ نفسيته يه

البول فى الفراش

شبیه اولان اراده لری هنوز اویانمدین بولحدث دفع
ایتمکله ایشه مك واقع اولور اول اثناده ینه اویقویه
مستغرق اولورلر بعضی صبیانده قوه دافعه تبولکی
ایچون تقاضا ایتدکده حالت نومده اویانقلغی عالی کبی
صودوکه جك محل نمایان اولمغله اولحالتده اویانق
بولندقلری حالده اشادکلری کبی اشرلر بعده اویاندقده
کندولرینه ده شکلده اشامش بولورلر معامله مزبوره
ینه کندولرندن منقولدر العلاج علاجی اولا اویقودن
اول ممکن اولدوغی مرتبه چوق یمکدن وچوق صو ایچمکدن
صیانت اولنوب وییاجق محلده صودوکردمکدر
واویقو اثناسنده تخیل ایدوب اشادیکی محل اویاندقده
خاطرینه کلورسه اکثریا کلدیکی وخاطرینه نشان اکو اولدوغی
واقعدرکه ذکر اولندی اکر اول المحل فی الواقع آبخانه ایسه
ابخوق دوشنده اشادیکی ایچون لوم ایدرلر اکر کنف وابخانه
دکل ایسه اول المحل خارجده صودوکمکدر بزا اولماز دیو
سوق ایدوب اصلنده مساجد ومزارستان اولمق
اوزره خبر ویرمکله بر حرمت اثبات ایلیه لرتاکه دوشنده
دخی آنی تخیل ایتمکله قوت ماسکه سنه امداد بولنه
واول خصوصده مستعمل اولان مداوتدن کوننلك

وسعد

وسعد وخولنجان وعفت البلوط ومرسین یمشی
وجلنار وامثالندن هر بری که مفردا ومرکبا
استعمال اولنور انلردن بر درهم مقداری ایکی درهم
مرسین یاغی ایله هر اخشام ایچوب بر قاچ کون مداومت
ایندوره لر بو ترکیب دخی شیخ رئیسك مختاریدر صفتی
جفت البلوط وکوننلك ومر صافی هر برندن دوردر درهم
اخذ ایدوب ایکیوز قرق درهم مثلثده ثلثی قالنجه آهسته
طبخ وتصفیه ایتدکدن صکره اول مطبوخدن اونر درهم
ایکیشر درهم مرسین یاغی ضم ایدوب ایچورمکه مداومت ایده لر
وکوکرجین ترسی ایله قورص اولمش خمیردن یارمشر درهمی
صاوق صو ایله ایچورمك دخی نافعدر دیمشلر وطوشانك
بینسینی مثلث ایله ایچورمك دخی مفیددر بر درهمی
یکرمی اوتوز درهم مقداری مثلث ایله ویربلور تفضیلر
طوشانك بوکرکنی قوریدوب اندن بر جزء وطورق
اوتی تخمی وعاقرقرحا وکرفس تخمی هر برندن نصف جزء
بر برینه خلط ومزج اولنوب ایکیشر درهمی اون درهم
صوق صو ایله ویربلور دیمشلر بو الحبس ایدیجی
مداوات ایله احتقانات نفعی دخی مقرردر واطریفیل
کبیر وصغیر دخی ویربلور بعضی کبار بو خصوصده

امراض الامعا

صبيانه معالجه عبثدر فايده منداولماز قچان بلوغه
واصل اولسه لر انلور دن من غير علاج زائل اولور
ديديلر امراض الامعا امعا معا لفظنك جمعيدر معا
ميمك كسري ايله تركجه بغرسغه ديرلر بونلر فضلات

يعني هر بري ايكيشر قات اند منتهی

برازيه بي جمع ودفع ايچون خلق اولنمش آلتي عددر عضودر
هر بري معده كبي ايكيشر طبقه دن تركيب اولنمش اما
جوهرلري معده طبقه لرينه مخالفدر عدد لري آلتي
اولوبهر بري ايكيشر قات اولدوغندن ووضعلرندن

احوال الامعا

دخي حكمت بالغه صمدانيه مندرجه در اول التي بغرسقد
اوچي دقاقدر اثني عشري وصايم ولفايفي ديرلر
واوچي دخي غلاظدر اعور وقولون ومستقيم اطلاق
اولنور دقاق تعبير اولنان اوچ بغرسقدن اولكيسنك
براوچي معده نك دبنده بواب ديدكلري منفذه واشاغي
طرفي صايم ديدكلري بغرسغه متصلدر اول بغرسغك
اوزونلغي صاحبينك باش برمغي بربري يانته وضع
اولنمق طريقي ايله اولچولسه اون ايكي برمق مقداري
اولمغله اثني عشري ديشلر انك ايله معده متصل
اولان بغرسقلر طوغري طورجه ماعدا سنك بعضيسي
صاغدن صوله وبعضيسي برعكس وضع اولنمشدر

الاسهال

الاسهال اسهال تركجه يورك سورمه سنه ديرلر اصناف
عديده سي اولمغله هر بري منشأ ومبدألري ومادهلري
وسببلري واعراضي اعتباري ايله مذكور واصطلاح
اطباده اصلاقات عديده ايله موصوفدر از جمله اكرفي
دخي برلنوب اولعلتده هم سورمك هم قوصمق جمع
اولورسه هيضه ديرلر قوصمق برلنمايوب صورتده اوكـ
اسهال ممتد اولورسه ذرب وخلاف واختلاف ديرلر
اكر ممتد اولمزسه مطلق اسهال ديرلر زلق الامعا وسحج
وذوسنطاريا دخي اسهال انواعندندر اما
زحيرايله دم باسور كبار اطبا مقعد امراضندن عد
ايتمشلردر اسهال الصبيان كاهي صبيانه اسهال عارض
اولور انلره عارض اولان اسهالك دخي اسباب عديده سي
مقرردر اولا حالت طفوليتده سدلك كثرت وفسادندن
نشأت ايتديكي بازلمش ايدي ثانيا سن صباده غدايه حريص
اولوب چوق يركرن صكره دخي حركات مفسده يه مبتلا
اولدقلري جهتدن معده لرندن يمك فاسد اولدوغي
ايچوندر ثالثا رطوبتلري غالبه اولمغله قوت ماسكه لري
ضعيف اولديغي اجلدن هضملري دخي ضعيف اولدوغي
ايچوندر رابعا اطفال دشلري بتدكه اثناده البته

نبذ الاسهال العارض [illegible]

اسهاله مبتلا اولورلر بعضی اطبا زعم ایتمشلر که اول
حینده دش اتلری یاریلوب فتح یعنی ایرلک پیدا اولمغله
طفل اول قیجی سد ایله معامص ایدر قیجک بورقیت
وجلاسی اولورغنده ماعدا سد دخی فاسد اولوب
اسهاله مؤدی اولور شیخ رئیس انی منع ایدوب جایزدر که
انکچون اولمیوب بلکه طفلک طبیعتی باذن خالقها
دشلرک تخلیقی تدبیرینه مشغول اولمغله هضم طرفنی
ترک ایتدیکندن عارض اولهٔ زیرا طبیعتک شانی اودر که
بر نسنه برجانبه التفات ایلسه اول جانبدن ماعدا سنک
تدبیرنده اهمال ایدر انکچون دشلرک بتماسنه مشغول
اولدقده هضم طرفی متروک قالوب ضعیف اولمغله اسهال
عارض اولور یاخود اول حالده طفله عارض اولان وجعدن
نشأت ایدر زیرا ابدان ضعیفهده وجع بولنمق هضمه
مانع اولدوغی مقرردر داول حالده طفله دخی اسهال
طاری اولور دیشلر اما اطفالک دشلری بتدیکی حینده
وجع عارض اولدوغی مختلف فیهدر داول حالدن ذکر اولنان
احوالدن هر برینک مرتبهٔ تخلیقی واردر دینلمک دخی
اوفق اولور العلاج شیخ رئیس اطلاق اوزره اکر طفلک
اسهالی خفیف ایسه علاجنه مشغول اولمق واجب اولماز

دیریلو

دیریلو فی الحقیقه اولا اسهال اطفالک فضل ردی حصندن
نشأت ایتمش ایسه قابض ویرلمک جایز اولماز اما اکر
طبیعت دشلر تخلیقی تدبیرینه مشغول اولدوغندن
یاخود وجع سببی ایله هضم طرفنی ترکیندن عارض اولمش
ایسه معده و هضمنه تقویت ایچون معالجیه مباشرت
اولنمق واجبدر تاکه معده وقوهٔ هاضمه تقویت بولمغله
اسهال دخی مندفع اوله الحاصل طفله عارض اولان
اسهال دشلری بتدیکی اثناده عارض اولورسه امور مذکوره
اهتمام اولنمق لازمدر اکر فضل ردی حصردن ایتدیکندن
نشأت ایتمش ایسه اول دخی برازنندن بلنمک ممکن اولور
مادامکه خفیف اوله علاجنه اشتغال واجب اولماز
کندی حالنه قومق دخی کوزلدر اما افراطندن قوی قولدنجی
صورتده یاخود علت اخرادن نشأت ایدوب یاوقت آخرده
بولندیغی حالده البته حبسنه سعی اولنور و اطفالده
دوا آنتاولی ممکن اولمامغله ضمادات وکمادات ایله
معالجه اولنور کمادات وبالخصوص ادویهٔ مفردهدن
زرورد وکمون وانیسون وکرفس تخمی وانلره مثلی
قابض ومسخن اولانلر مداوات ایله مفرداً وجمعاً کماد
اولنور ضعیفی انلردن قنفیسی اخذ اولنور ایسه بر تابرده

طبیعتک تدبیره مشغول اولدیغی بیلنمز ... لورطفل دشلرینک بتمسی تخصیص ایله طبیعته اعانت ... الاینه رجع اکثیب ... نه ضعیف ویرمامسلراچون تدبیر اولنمش اولور ... منه

... کالادکلزی کسرلکی ایله بیغمور اراق وزنده اسپیج بر ... بعد کوزل برندنده دیدیلر لغت

[illegible]

[illegible]

قاورلوب علی الفور بر بزطوربه به قویوب و اسیجق ایکن
طفلك قارننه باغلنور بر قاچ ساعتدن صکره اچی
قالدورب بر بنی دخی قویولور بعده بنه اولکیسنی اعاده ایدوب
تدریج ایله مکرر آتربوا ایدرلر ضمادندن بری دخی تکورد
و مدام و مندن انك کبید و انجق ضماد کماد کبی قوروا اولنماز
ضمادات کل قوروسی ایله کوندن بر مقدار اخذ و سحق
ایدوب سرکه ایله خمیر ایدکدن صکره قرننه ضماد ایدرلر
یاخود دادیجی سرکه ایله قایننه دوب ضماد ایدرلر بو ضماد
حاجی پاشا مرحومك مختاریدر صفتی ذرور مرسین
یپراغی و تکوت و قره کشنیج و کوندلك و اکشی نار قبوغی جمله سی
علی السویه اخذ و سحق اولنوب جانیوه یاخود صماق صویی ایله
مزج اولندقدن صکره ضماد اولنور شیخ رئیس دیدی بو صنعتلر
فصلنده ضماد و کماد نفع و یرمدیکی صورتده صوق صو ایله
برودانق او غلاق ما یه سی ایچوره لر لکن معده سنده
اولان سد یتغ اولمقدن احتراز ایچون اول اثناده سد
و یرمیوب سده بدل نیم برشت یمورده صاریسی یاخود ساده
صوده شکر ایله طبخ اولنمش خاص اتمك ایچی یاخود سویق
و یره لر دیمشلر انلره عسل و سکر ایله حلاوت و یرمك
دخی معلومدر اما کتاب ثالثده انجان صبیانده دشلری

بتدیکی

بتدیکی اثناده اسهال طاری اولسه بو ترکیبی و یره لر
دیو ثنا ایتمشلردر صفتی بیاض خشخاش تخمی مرسین
تخمی کندر ذکر و سعد هر برندن یارم شر درهم اخذ و محکم
سحق اولنوب اولغبار دن بر دانق مرضعه سننك سد
ایله سقی اولنور و مرضعیه دخی قابض و مسخن دوالر
و یریلوب خمیه اولنمسی لازمدر مغص الصبیان مغص
دخی بغرسق امراضندندر لعله بغرسقلرده وجع عارض
اولور ترجمه اکا بورك بورمه سی دیرلر و انکدخی اسبابی
چوقدر اما اکثریا یعدن حادث اولور علاجی عینی ایله
اسهال معالجه سی کبیدر زحیر الصبیان بونلدن اقدم
زحیر امراض مقعددن معدود اولدوغی ذکر اولنمشدر
اما جمهور اطبا قتلرنده او لعلت مقعده متصل اولان
معاء مستقیمك لمادة حرکتندن عبارتدر که اول حرکت
سببی ایله علیل اضطرار ایله دفع برازه قایم اولور بر شی
چقمادیغی حالده نفسی منع و حبس ایدوب افراد زحمت
و صقنتو ایله بغرسغك سطحی قازندیسی ایله آلوده
بر مقدار رطوبت مخاطی چقار انکدخی بعضی سنده
قان بولنور و بعضی سنده بولنماز او لجهتدن امراض
امعادن معدود اولمش اولور و ایکی صنف اولوب برینه

زحیر صادق و بر بینه کاذب دیرلر هر برینك تجربه لری
و اسباب و علامتلری محللرنده مذکوردر الحاصل کاه
اولور اطفاله زحیر عارض اولور سببی اکثریا صوقدن
یعنی صاوق یره اوتورمقدن اولور نادرا خلط صفراویدن
دخی نشأت ایدر علاجی صوقدن صیانتدن صکره محمد
بن ذکریای رازینك برء الساعه نام تالیفنده تعیین
ایتدکلری اوزره حب الرشاد تدبیری و بریلور صفتی
بر مثقال حب الرشاد بر مثقالك ثلثانی نکوزن کومانی
ایله سحق اولنوب تعفندن حفظ اولنمش اسکی و لطیف
صغر ایچ یاغی معجون اولدقدن صکره مرضعه سنك
سدنی ایله سقی اولنور ناخواه ایله کوندلك دخی علی السویه
سحق اولنوب مرضعه سنك سدی ایله و بریلور احتباس
الصبیان کاهی اطفاله احتباس عارض اولوب طبیعتلری
منقبض اولور زیرا انلرده بغرسقلری یاپیقمق ایچون
اودلرندن دوکلان صفرانك حدتی قلیل و قوه
دافعه لری ضعیفه اولمغله طبیعتلری دنی سببدن
منقبضه اولور علاجی مقعدلرینه انلره مناسب
شافلر قومقدر از جمله صحان ترسندن عسل و شیروغن
یاغی ایله عمل اولنور بالکز بالی قوامه کتوروب اندن دوزمك
دخی مفید

دخی مفید اولور اوزرینه سحق اولنمش باریوزدیرکلری
اوت یا نخود کوك سوسن کوکی اکوب عمل اولنور دخی نافعدر
شیافدن قطع نظر طفله بال بیرورمك دخی قبضنی دفع
ایدر دورت درهمه دکین و برلیکی مقدم یازلمشدر
نخود مقداری یاپیقمش ترمنتن و برلمك دخی نافعدر
شیخ طفلك قارننه زیت یاغی تمریخ اولنمق کوسترمش
کامل الصناعه صاحبی شیروغن سورمك کوستر مشلردر
هر قنغیسی اولورسه اسیجق سورلمه سندن تأثیر بولندیغی
تجربه دکوبکنده صیغراودی ایله نخود مرهم کوکی طلا
اولنمق دخی تجربه در خصوصا بونده مرضعه طرفنه زیاده
تقید اولنمق لازمدر زیرا احتباسلرنده سدنك مدخلی
مقرردر اکاملین غدالر و بریلور ابه کومجی و اسفاناخ
بیدوره لو معصوم لرسن صیبان بولمزلر قاری صوبرینه
اریك شرابی یا خود نیلوفر صوبی ایله بر مقدار قدرت
حلواسی دخی و بریلور خلف بن عباس زهراوی کتاب
تصریفنده بعضی اطفاله ولادتلرندن صکره بر آی و ایکی
آی و دخی زیاده تبرز واقع اولمادیغی معظم معالجه سی
کوجك محقنه یید ایدوب بش درهم بنفشه یاغی ایله
احتقان اولنمقدر دیدکلری حقاکه علت غیر معروفه

عجیبه

دیلیمین ولادندن بارلابیغی اوذوده فالیدلطفالك منعدن
خرنوغ ایله بوغ فلیذنعی لازم ابعاء اعمال اتید بکیدن نشات
ایندیکی صوزنده اختفان اکلاعلاجی کاغذاوی اولمد سله

بیان و معالجه سنده عقل و طبعه موافق نه بر بیان
ایتمشلردر شکر الله سعیه و جمیع المسلمین الدیدان
دیدان دالك کسری ایله دود لفظنك جمعیدر مطلق
قورت معناسنه اما اصطلاح اطباده انسانك
جوفنده حاصل اولان صوغولجان و غاز بوریجه دیرکلری
و سائر قورتلره اطلاق اولنور جمله سی بالاتفاق دود
نوعدر انلرك تولدلری اسنان اعتباریله مختلف
اولوب بعضیسی سن صباده و بعضیسی آخر سنده
چوق تولد ایدر انکچون اطفالده مقعدلك بواجیسنده
تولد ایدن دیدان صغار چوق بولنوب صوغولجانك
تولدی کا نسبت نادر واقع اولور و باذن خالقهما تولدلرینك
ابتداًء ابدانه منفعتی بولنوب بعده مضرتلری سرایت
ایتمکله قتل و اخراجلری تدبیرینه اهمال اولنمیوب طبّاً
اهتمام لازم اولان اموردندر و تولدلرینك سبب مادّه سی
رطوبات بلغمیه متفاوتندرکه بعض یرلرده مجتمع اولمغله
حرارت غریبه استیلاسندن تعفن ایدوب هر بری
استعدادینه مناسب صورتده تکوّن ایدر زیرا صانع
عالمك تعالی شانه جود عمیمندن ناشی مخلوقاتدن
هر برینه مستعد اولدقلری صورت و حیوة مفاض اولمغله

دیدان جلدی رطوبات بالغیه دن متولد اولور اما
بعضیلرینك رطوباتی کثیر و بعضیلرینك یبوسته مائل اولور
ایکیجون متفاوت در دیدانك صفرانك حادّ و سوداوی
دورت و یبوستی جهتنه منافی اولمغله انلردن ذکر دوج
تولد ایمز فاك اسنه اعطیانات معظم غذاسی اولمغله
طبیعت انی غذا ده غیره انصراف ایلدك میانت ایدر
اولا جلادن ماده لری بالغیه اولور سطحه

مقتضای

٢١

مقتضای استعدادلرندن محروم قالمزلر اول دودلرك
برنی انسانه نسبتی خارجده سمك و سائر بوجکلرك
متولد اولان حشراتك عالمه نسبتی کبیدر نته کیم اول
حشرات عالمك عفونتنی تنقیه ایتمکله نافع اولوب
وبا عام عارض اولمدیغی کبی دودلر دخی بدنی تنقیه ایتمکله
عفونت جهتندن مرض عارض اولمز زیرا غذا مقتدی به
مشابه اولمق لزومی اوزره انلرك غذالری دخی مادّهٔ عفونت
اولمغله بقیهٔ مادّه یی غذا اندکلری ایچون تنقیه ایدرلر
و نته کیم عالمده عفونتك مادّه سی چوق اولوب حشرات
انلری افنا ایده مدیکندن ناشی جابجا وبا عارض اولدیغی
کبی بدنده دخی مادّهٔ عفونت چوق اولدیغی صورتده
دودلر آنی یمك ایله افنا ایده مدکلری ایچون مرض عارض
اولور و نته کیم عالم خارجیده حشرات مصلحدن اولور مرتبه
زیاده تکوّن ایتمکله فساده مؤدی اولدقلری کبی دودلر
دخی بدنده چوق تکوّن ایتسه لر البته فساده مؤدی
اولورلر انلردن طبّاً حیّات اطلاق اولنوب ترکجه
صوغولجان دیرکلری نوع امعاء دقاقده تولد ایدر اوزون
بر اندازه و دخی زیاده اولدیغی کورلمشدر ذکور و اناث
امعاده تولدلری الدیکی حرکتلرنده و مغص و بردیکندن

وصلجی آچقدیغی محلده معده بی لذع ایلرندن بلنور کرمعلومه
صعود ایدرلر کندولرندن ماعدا ابخرهٔ خبیثه لری
دخی مضردر زیرا کاه اولور انلردن قلب ودماغه صعود
ایدن ابخرهٔ خبیثه دن ناشی خفقان وغشی وصرعه
مشابه اعراض طاری اولور واشتهاسی ساقط ایدر ایکنجی
نوعنه مطلق دود دیرلر معاء مستقیمه ده متولد اولور
سرکه ده حاصل اولان قورتلر کبی او فقدر کوتنه مشابه
اولور معاء مستقیمه ده تولد ایتدیکی مقعده حکه ویردیکندن
بلنور اوچنجی نوعنه حب القرع دیرلر اعوررده وقولونده متولد
اولور قباق چکردکی شکلنده اولوب بر برینه متصل اولمغله
اوزادر قرشی علیه الرحمه بن اوچ انداز مقداری اوزون
اولدیغنی کوردم قطعا بر بریندن تفاوتلری یوق ایدی
دیشلر دوردنجی نوعنه دیدان مستدیره دیرلر انلر دخی
امعاء غلاظده اولور علامتی عند الجوع حرکتلری ایله امعایی
لذع ایدرلر وصاحبنک اشتهاسی ساقط اولمازبلکه
زیاده لک بولنور دیوا ایکی نوع احترك ماده لری بالنسبه
یبوسته مائل اولمغله صبیانده نادر اولور وجمله سنک
مشترکا علامتلری صاحبی اویقو اثناسنده دیشلرینی
قجردتوق وصچرامق وتململ ایتمک وکیجه ایله اغزی صولنمق

واو یانقلنی اثناده چوق سوزی استثقال ایتمک وغضوب
هیئت وسیء الخلق اولمق کبی وانک امثالی علامتلری اولدوغی
مشهور ومتعارفدر العلاج شیخ رئیس صبیانده
اولان صوغلجانلره لاشیء دیدکلری اوتک صویی ایله
معالجه اولنور اما قوتلری مقداری شیء یسیر اخذ اولنوب
سد ایله ویرلمك لازمدر دیمشلر شیحک بلیندیکمز بر
اوتدر بعضیلر قوه بلیندر دیمشلر اما شیخک مرادی
اول دوانک اصناف ثلثه سندن شیح خراسانی
وخشیزك دیدکلری صنفیدرکه عامه انک تخمنی بلوب
اکا مطلق خراسانی دیرلر وصوغلجان ایچون اول تخملری
استعمال ایدرلر لکن صویی استعمال اولنمق دخی آساندر
الحاصل انلردن ایکی مثقال اخذ وکفایت مقداری
صو ایله طبخ اولنوب صویی برابری سد ایله یاخود سحق
اولنوب اندن بر مقداری مجرد مرضعه سنك سدی ایله
ویریلور اکر سددن کسلمش ایسه قویون وکچی وصغردن
قنقسنک سدی اولور ایسه اولسون ویریلور ویردقعده
تاثیر بولنمازسه بر قاچ کون مداومت اولنور تاکه اول
موذیلری اولدوروب اخراج ایلیه واول خصوصده ذکر
اولندیغی اوزره سد امراطفالده نادر اولوب اکثریا طعامه

بعکاه نظر جسنده اثرلوکی تعلق البان ذوات
سنعوده صفانر دولج دفعا عرض ولعلام اولندیغی
افدره بکدارانها اولنور کبانولی الحرور نفادر صنعه
شیخ نیسبك کلا بکحلة ولنظامی الشراع هجرمنکوره
ملت اتلازمان دخی فبانها نشار دعلیه ادلیه
لحال تنعدد الوسع واللطافه اعلاومه افدلره ایالایم
انالدك تباحثه علیا الدینه سنادن انداز طعن اولان
جهلدر وبیع والزام وعوام ناسه حقیقت حالی اعلام
ایجونیدر
مصححه

الشمش صبیانده بولنمغله انلره معالجه نك طریقی بودر كه
اوكلا صبی دیدانك تولدینه سبب اولان بارد ورطب غذالردن
منع اولنور وعلاجدن برقاج كون مقدم هر صباح ساده‌جه
سد ویریلور یاخود كباب اولنمش ات صوینی مص ایتدیریلور كه
اول نن بیوعامه قتلرینه مشهور ووهرنه كونه علاج ایجربیلورسه
معمولدر بعده علاج ویریلور ومعالجه نك تأثیرینه ممدوح
اولان قتل واخراج ایتماسیدر اكر اولدیرسه اما اخراج
ایلمسه ایچرده محبوس قالمغله بخار ردیلوبی قلب ودماغه
صعود ایدوب اذیت ویررا اولصورتده اسهال واحتقاندن
مناسب اولانی تدبیر اولنور بودخی معلوم اولدكه صبیانده
اولان دیدانی قتل واخراج ایچون ادویهٔ قویه ویرلمكه
اقدام اولنماز زیرا قوالری ضعیف اولمغله ضرر وصابتندن
قورقولور انكچون رئیس الكل وخشیوك ایچون مرسنی
مقدار قلیل تعیین ایلیوب انده قوی اولانلرك سقینی
منع برله ضمادینی تنبیه ایلدی زیرا ضماد طشره دن
اولمغله انك تأثیری ایچمك تأثیری كبی اولمدیغی جلدن
هر نه قدر قوی اولورسه ضرر ایتماز صفة الضماد افسنتین
بربخ كابلی وشحم حنظل براوجی علی السویه اخذ وسحق
اولنوب صغر اودی ایله خمیر قلندقدن صكره كوبكی

اطرافنه

اطرافنه ضماد اولنور هر برید دخی منفردا ضماد اولنسه
صوغلجانی قتل واخراج ایدر ناموق الحروف افسنتین ایله
ترمسی كواتله تجربه ایلدم تخلف ایلمادی ودخی بالخصوص
مؤثر دوا چوقدر استادم نحیانی زاده مرحوم لسان افرنجده
قوراغنا وتركیده مسك البحر دیدكلری اوتدن بر مثقالنی
كلبشكر ایله ویردلرایدی حب القرع والدود المستدیر
قباق چكردكی ودكومی قورت دیدكلری حشراتی دخی
مداوات مذكوره قتل واخراج ایدر انجق حب القرع ایچون
استعمال اولنان اقواسی اولمق لازمدر زیرا حب القرعك
مكانی بعید اولدوغندن ماعدا رطوبات مخاطیه ایله مستوردر
خصوصا اكثریا عشا ایچنده مجتمعه بولنوردلر پس انك
معالجه سنه بر مقدار صبر وقطران دخی ضم ایدرلر
بای وجه كان اكر معالجه اثناسنده اسهال مضعف
واقع اولورسه طراثیث وقرو كشنیز وسماق اخذ وطبخ
اولنوب اول مطبوخدن اخشام وصباح بر مقدار
ایچوره لرهم اسهالی تسكین وهم عمل اولنان ادویه یه امداد
ایدر مقعدده نواحیسنده اولان دوالرایچون دخی شوبا
واحتقانا انواع معالجات یازلمشدر انجمله انزروت ایله
زرده چوب علی السویه اخذ وسحق وایكی اغرلری شكر ایله

اولمصبنده دخی صفرا اودی دكلدر دهرنفسی
غرمالخطار اولنورسه انكله عمل اولنمد مسیحی

كلبشكر مسهل اولدیغی لازم دكلدر دهقنسی
بولنمزسه استعمال اولنور مسیحی

سفوف اولنوب هر صباح ایکیشر مثقال استعمال ایتدوره لر
اما او لخصوصده مناسب احتقانلر اولنوب یاخود فتیله
قونوب دخی انفعد دیالکزاجی بادم یاغنی پنبه ایله مقعده
قومق بالمداومه علاجدر دیشلر بو ترکیب دخی قوی التأثیر
اولمق اوزره در صنعتی شحم حنظل قنطریون وله طوزی
علی السویه اخذ وسحق اولنوب شفتالو یپراغی صوینی ایله
عمل اولنور او لخصوصده بو احتقان فرشینک مختار یدر
صنعتی قنطریون وابرلنی وافیتمون ومرّ وقسط
وبسفایج وتوت اغاجی کوکنک ایچ قبوغی هر بریندن
اوچر درهم اخذ اولنوب کفایت مقداری صو ایله طبخ
اولندقدن صکره زیت یاغی ایله عمل ایدرلر خروج المقعده
کاهی صبیانک مقعدلری چقار سببی دماغلرینک
رطوبتندن ناشی سکرلری ضعیف اولمغله مقعدلرک
عضلاتی کوکشدیکی ایچوندر وکاهی غدالرینک فسادندن
ناشی اسهاله ردی عارض اولمغله واقع اولور وکاه اولور
زحیره مبتلا اولمغله اولعلته صقنمق ایله عارض
اولور بعضی وقتده مقعدلرنده ورم حادث اولمغله
اول ورم مقعد طشره دفع ایلدیکی ایچون عارض اولور
اولعلتک علامتی مقعدی ال ایله ایچری دفع ایتسه لر

قنطریون ایکی صنفدر صغیر وکبیر اطلاق اولنور
اما الکثر یا عند الاطلاق صغیری مراد اولنور
کذلک زرنبود دخی ایکی صنفدر بو محلده قنفسی
بولنورسه دخی کار اولنور
منه

منتفع

منتفع اولماز اما اول برلرینه سهولت ایله ایچری قونوز
العلاج علاجی طفلده مرضعه سنک غذاسنی وکندینک
مزاجینی اصلاح ایلیوب بعده مناسب ادویه طبخ اولنمش
آبزنه قویه لر بو مطبوخ استرخاء اعصاب وعضله دن
عارض اولان خروجه نافع ومجربدر لکن آبزنه قومازدن
مقدم مقعدینی کل وقسط یاغلری ایله یاغلیوب ایچری
قویالر او زردینه پنبه قویوب یاغلیه لر بعده قویالر صفت
مطبوخ نار قبوغی ومرسین یپراغی وجفت البلوط وکل
فروسی ویاغش کیک بوینوزی وشب یمانی وکچی طرنغی
وجلنار ومازی جمله سی علی السویه اخذ وکفایت مقداری
صوده خاصه لری چقنجه طبخ ایدرکدن صکره فاترایکن
صبی نی ایچنه اوتورده لر آبزندن چقاردقده اکر مقعد
تکرار چقارسه ذکر اولندیغی اوزره یاغ ایله یاغلدقدن
صکره آبزندن ایچون طبخ اولنان اشیانک باشقه اخذ
وسحق اولنمشنی اوزرینه اکه لر ومحکم باغلیوب ینه آبزن
قویالر علیل اولعلتدن خلاص اولنجیه دکین یکرمی
دورت ساعتده بر مداومت لازمدر اکر وجهدن
نشأت ایتمکله مقعدی برینه قومقده عسرت بولنورسه
مقدم ملینات ایله آبزنه مداومت ایلیوب ورمی وجعی

نار قبوغی اطلاق اولندقده حلو ومامضنک
قبوغلرینه شامل اولور وجفت البلوط پلیدک
ایچ قبوغیدر
منه

مندفع اولدقدن صكره تدبیر مذكوری اعاده ایده لر
اولخصوصده بو مطبوخ دخی محمود در صنعتی خطمی
یبرغجی بیاض وسیاه خشخاش قبوقلری وبیاده چچكی
ابدكومجی تخمی ومقل ازرق وكل وبنفشه یاغلری اجزاء
مذكوره دن واقوجه اخذ اولنوب تمام طبخ اولندقدن
صكره آبزن ایده لر بعده كالاول كل یاغی طلا ایدوب
اوزرینه اسفیداج رصاص وجلنار ومازی وكحل
مسحوقلری اكه لر بعده منوال محرر اوزره باغلیه لر
فتق لغت فصحده یارمق وآچمق وآیرمق معناسنه اولوب
مرض معهوده دخی اطلاق اولنور كه تركیده یوكلك وفارسیده
دبّه دیرلر بر علتدر كه یارلماسی برقاج دورلو اولور بعضیسنده
خصیتینك یعنی یومورطه لرك اوسط طرفنده اولان مجرالری
كلكشه مك ایله یاخود ایكی مجرانك راسی بیرتلمق یاخود
بغرسقلری احاطه ایدن پرده لر یارلمق ایله ایچلرنده
محتبسه اولان اجسام خصیتینه دكلور یاخود
قضیبك اطرافنده ودخی بوقره یه یاریلان محلدن
طشره دریسی اراسنه چقار معلوم اوله كه انسانك
معده وامعالرینی محیط اولان ثرب دیدكلری ایچ یاغندن
صكره طشره سنده برقاج غشا دخی احاطه ایدر اوّلا

ثربك طشره سنده لسان یونانیده باریطارون دیدكلری
غشا محیط اولور كه اهل اسلام اكا فارطین دیرلر
صفاق دخی اطلاق اولنور انك اوزرنده میمك فتحی
وفانك تشدیدی ایله مراق تسمیه اولنان غشا و
عضلات احاطه ایدر اكا لسان فصحده مربطاء دیرلر
طاقی دیدكلری ده اودر جلد سنه صفاق دخی دینور
اول اجسام طشره دن عدا اولندقده اولا جلد ظاهری و
انك التنده عضلات وانده صكره مراق بعده باریطارون
انك التنده ثرب وانك التنده بغرسقلر بولنور واول
پرده لردن هر برینك مبدألری ومنتهالری تشریحده
تعریف اولنمشدر الحاصل جلددن ماعدا انلوردن بریسی
منشق اولسه ایچریسنده محتبسه اولان ماده لا محاله
خروج ایدر واول چقان شی ثرب یا جابلردن بری یاخود
بغرسقلردر خصوصا اعور دیدكلری بغرسق ایچریده بر
شیئه باغلی اولمامغله خروجه زیاده استعدادی واردر
كاه اولور انلر چقمیوب ریاح غلیظه ورطوبت مائیه
ودمویه ودردنبه چقار وكاه اولور دانت بتمك ایله یومرو لنور
اول جلددن اولعلتك اسملری دخی متعدد اعتبار اولنمشدر
زیرا اكر اول اشیا خصیتین مجرالرینك اتساعندن

C22

ياخود ايكى مجرانك مابينى يارلمقدن ناشى تودبرلره نازل
اولورسه اكا قيله وادره ديرلر بعض اطبا تودبرلره نازل
اولان اجسامى تفريق ايليوب اكر ثرب وحجاب وامعا
ورياح غليظه نزول ايدرسه قيله واكر رطوبت مائيه
ودمويه وانلرك غيرى نازل اولورسه ادره ديمشلر امّا
اولچقان شيلر تودبرنك ايچنده دوكيليوب غيرى محلده
واقع اولورسه بالاتفاق فتق ديرلر زيرا انشقاق
كاهى قاسقلرده ودخى بوقريده ظهور ايدركاه اولور
كوبكك اوسط طرفنده واقع اولور واولچقان شى
هرنه ايسه علامتندن بلنور نادرا كوبك اطرافنده دخى
بغرسق چقماق واقع اولور امّا اولمصنفى غايت برامزدر
زيرا اول محلده دقاق تعبيرا ولنان انجه بغرسقلر چقمغله
ثفلك احتباسنه مؤدّى اولوب ايلاوس دينلكلوى قولنج
ايراث ايدر اعضاء مذكوره نك يارلمه سنه ياخود
كلكشه مسنه سبب هر برينك ضعيفا ولدقلرى ياخود
ايچ طرفلرنده انلرك يرتلمه سنى ايجاب ايدر ماده على الخصوص
رطوبات مزلقه اجتماعيدركه اكثريا صبيانده عروضنه
علت اولور صبيانده چوق اغلمق وبوكلرده صچرامق
وقالقمق ودورشمك وبك چاغرمق كبى افعال امداد

ايليوب

ايليوب اولحالت واقع اولور بونلردن ماعدا بعضى
كمسنه لرحين جماعده منيى ضبط ايتمكدن عارض
اولور ودخى طوق قرنه جماع ايتمكدن وعورت اركك
اوسنه چقمقدن واغربوك قالدرمقدن وقرننه آخر
كمسنه اورمقدن ودوشمكدن وامعاده ريح يا براز
مجتمع اولمقدن وانلرك امثالى غشانى كرمجى اولان
اشيادن نشأت ايدر حتى شدّتايله قوصمقدن دخى
عارض اولور زيرا عنف ايله قوصمق حبس نفس اقتضا
ايتمكين اولدخى فتق موجب اولور العلاج اولعلتك
صبياندن غيريده علاجى مشكلدر زيرا انك علاجى دردى
التنده يارلان محلك بتشمه سى ايله اولور اول ايسه
سن نمادن صكره حصولى زيرا اولمق فعل طبيعتدن بعيددر
امّا صبيانك اكرچه اعضالرى ضعيفه ورطوبتلرى
كثيره اولمغله انشقاقه مستعده اولوب اول دنى سببدن
على الخصوص ذكر اولنديغى اوزره شدّت ايله اغلمقدن
قاسقلرنده وكوبكلرى اطرافنده فتق عارض اولور واكثريا
انلرك فتقنده رطوبات مائيه ويا غليظه ياخود ريح غليظ
چقار ثرب وحجاب وبغرسق چقمق نادر واقع اولور بلكه
سن طفولتيده ممكن دكلدر اول اجلدن وسن نماده بولنوب

نعم اوزي عليه الرحمه خصيلتنه نازل اولانلردن
ماعدا اسنده خارج اولان هرنه ايسه بلمزلر
ايچنده بارنلرى علاماتى ذكر ايدوب اكثر ايلد
دخى بونلرده بارزمشلر
مصحح

غشانى وامعانى تنشيش ايتمكله دن نشأت ايتديكى
صدرنده صفاقى بركوره بيرنده كوزنميكى اولمريح صفاق
دلفل اليه مراقّ ازاسنده ظاهرولعدوده خى كراده اولور
باخود نسنى حيس ايليه ظهوريكى اوسنه بانسله اوكى
واوذونيه باصيه لروازه بكيوب غايب اولور
مصحح

اعضالری هر طرفه بیو مکده بولندیغندن ناشی کوکی کبی
تدبیر اولندقده بتشمه سی مأمول اولور معالجه لرینه
اهتمام لازمدر اکر سدامرسه شیخ رئیسك تدبیری
اوزره اولا مرضعه سی تفاح غذالردن منع وطفلدخی
شدت ایله اغلمقدن صیانت اولنوب طبیعتی ملین
شافلر ایله تلیین اولنور ومعده سنه ریاحی تحلیل
واحشایی تسخین ایدیجی ویاریلان محله فتقی بتوریجی
کمادلر وضمادلر اورلمق لازمدر انجمله بوضمادی
معده سی اوزرینه اورده لر صنعتی سنبل هندی وطوبالق
وکمون کرمانی واکلیل وناتخواه ومصطکی جملہ سی علی
السویه اخذ وسحق اولنوب ایوه صویی ایله عمل اولنه واوج
کونده بر تبدیل اولنوب دکشوره دکه ناردین وقسط
یاغلری سوریله ویاریلان محله زیاده تقید اولنوب ضماد
وباغسوز قومیالر اطفالده بعضی مفردات ومرکبات قلیل
الاجزانك تأثیرلری تجربه اولنمشدر انجمله اولعلت
ظهور ایتدکده اولا ناتخواهی سحق ایدوب بعده آنجی ایله
مزج ایتدکدن صکره کتان بزی ایله باغلیه لر واجی بافلایی
یاقوب کولنی نبیذ ایله ضماد ایده لر وعدس الماء دیدکلری
طحلبی یالکز وجرش اوتنی ادبه سویتی ایله عمل ایده لر

بوضمادك بیوکلره دخی نفعی مقرردر
مسنجس

عدس الماء غالبا افتیلرده فوق العاده دیوملر
ابتکلری دوادر کره صویق کلمان ایچیلرده صبیانه
ایچیرایلدر
مسنجس

وجلنار

وجلنار وقارنی یارق ویبان سوسنی کوکی علی السویه
سحق اولنوب ممتزجا ضماد اولنمق صبیانه کافیدر کذلك
مقل ازرقی جند بیدستر ایله مزج ایدوب زنبق یاغی ایله
ضماد ایتمك صبیان فتقنك هر نوعنه علی الخصوص
ما یحدث اولنه زیاده نافعدر اکر بونلر مفید اولمازسه
بیوك آدملر فتقنده یازیلان ضماداته مراجعت اولنور
زیرا مقدما افاده اولندیغی اوزره بیوکلرده معالجه سی
مشکل اولمغله قوابض قویه اتخاذ اولنور انلره تأثیر ایدن
ترکیب بلطف الله تعالی صبیانه علاج برء الساعة اولور
اول خصوصده بوضماد مجربدر صنعتی سرو قوزه لغی
وانغنك قبوغی ومرسین یبرغی وزرورد وشب یمانی
وسماق ومازی ونارقابی وقرصافی عنزروت وصبر
وکونلك واشق ومصطکی وبالوط تعالی بونلرك
جمله سی یاخود بعضیسی اخذ اولنوب اولا بالوط نفعه
مرسین یبرغی صوینده یاخود سرکه ده حل اولنوب
سائر اجزا انکله مزج اولنور دیو دیدکلری شیدن
یایلان اوکسه دخی ضم اولنسه نفعی زیاده اولور بیوکلره
بالکلیة صحت بولنمدیغی صورتده انداد بولوب زیاده
المرویر مدیکی دخی نعمتدر انلر اکل وشرب وحرکات وسکنا تده

کوککی حمید ایدوب و معهود باغه ملازمت ایله مداوة
مداومت ایدرلر صحت تام بولنمزدخی ثمّ مولادر و دخی
اولمحلی یاردوب خارج اولان عضووی قطع و مائیتنی
اقتمق بعده داغ اورمق ایله معالجه ایدرلر اما مخوفت
وخطرناك اولمغله طبیب لبیب و جراح ادیب اکا مباشر
ایتمان علیل عاقله دخی لایق اولان اولمه تنبیه وارمدین
علاجنه سعی ایتمکدر والله الموفق والمعین **نتوّ السرة**
کوبکك احوالی خلقت جنین بیانی اثناسنده تفصیل
اولنمشیدی گاه اولور اطفالك چوق اغلمقدن ناشی کوبکلری
طشره چقار کیفیتی فقرده ذکر اولندیغی اوزره صفاق
یاریلوب ایچ طرفنده اولان ثرب چقماق واقع اولور یاخود
رطوبت بلغمیة یا ریح غلیظه خروج ایدر نادرا بغرسق
دخی چقار دیرلر گاه اولور شریان یاقان طمری یاریلوب
کوبك درسینك التنه قان جمع اولمق واقع اولور و گاه
اولمحلده ات بتمکدن کوبك یومرولنور اما اکثریا
اطفالده صفاق یارلمقدن ناشی رطوبت غلیظه و ریاح
مجتمعا اولور زیرا انلر شدت ایله اغلدقلری جهتدن
کوبکلری حرکت ایتمکله اکا مادة منصبه اولور خصوصا
حین ولادتده کسلماسی دخی نقصان اولدوغی جهتدن

دخی اولی علیه الرحمه تصریف نام اثرنده [illegible]
بالنجمه [illegible] بعض کلدره عارض اولور [illegible]
اولدقده [illegible] الاصحاب [illegible]
[illegible] لکن الاتر لعل الله [illegible]
ممکن اولمدوغی [illegible]
منه

ضعیفه

ضعیفه اولمغله دوکلان مادة‌یی قبول ایدوب نتو حاصل
اولور کذلك شدت ایله او کسورمکدن و دوشمکدن
واورلمقدن دخی حادث اولور **العلاج** نا بخوّاه سحق
اولنوب بمرده اغجی ایله مزج و کتان بزی ایله ضماد ایدرلر
بودخی اوج کونده بر تجدید اولنور ترمسی و کتان بزی
پارچه لرینی یاقوب کولکونی نبیذ ایله ضماد ایتمك دخی
علاجدر و فقرده یازیلان مداواتك جمله‌سی بو علته
علاجدر برء الساعة اولور اول اثناده صبیانی هر وجهله
ایلیوب مرضعه لرینه دخی نفاخ غذادن صیانت لازمدر
بیوك ادملره ثرب وامعا خروجی وقان جمعی واقع
اولسه کبار اطبا فقرده ذکر اولندیغی اوزره یارمق
و داغلمق ایله علاج یازمشلردر اولدخی کذلك مخوف
و خطرناك اولمغله جراح جری بو احواله ایله اکتفا
اولندی **ورم السرة** گاه اولور اطفالك کوبکلرنده شیش
ظهور ایدر اکر ولادتده قریب زماننده عارض اولورسه
قابله‌نك قطعنده خطا سندن اولدوغی معین اولور
اکر بعد زمان حادث اولورسه نتونده بیان اولندیغی
اوزره کثرت بکا وسائرنك نشأت ایتمش اولور اما بای
وجه کان اولمصورنده قطعدن علت باقی اولدوغی

بنزایله ویاخود ظاهر دیر
منه

قطعنه
مفرد در زیرا اول حبنده مقتضای طبیعی اوزره
واوزرینه طلاسی لازم اولان اشیایه اهتمام لازم
ایکن زمانمز قابله لرینک اکثری اول نسنه‌یی بیلمدن
غافله اولدقلری مقدما اعلام اولنمشیدی العلاج شیخ
رئیسک تعیینی اوزره علک بطم ایله اسنک تمار ولی ترجمشن دن
مسحوقنی شیروغن ایله مزج ایدوب طلا اولنور علاج
اولور مامیثا سحق اولنوب یاش کشنیز صویی ایله طلا
اولنور دخی نافع در ساقز مرهمی واسفیداج مرهمی دخی طلا
اولنه اسفنج وحولان هندی وشیاف مامیثا وصبر
وکونلک واقاقیا وایکی قرداش قانی مفرداً یا خود بر
قاچی مجموعة سکرلی برق صویی یا ابت اوزومی ویا خود
یاش کشنیز صویی ایله طلا اولنور دخی علاجدر اول اثناده
مرضعه سنه وکندوسی طعامه الشمش ایسه کندو سنه
اخشام وصباح اوزم صویی مطبوخنی ایچوره لر مقدار
استعمالی طفله ومرضعه سنه نسبت متفاوت اولدوغی
معلومدر شیخک مطبوخ ماء عنبدن مرادی مثلث
نوعیدر اما طرتق طبخی کونا کون اولمغله اطبانک مرادلری
اقرابادینده یازیلان دوادر که مفصلا تره انک انواعی
یازلمشدر از جمله زهراوی علیه الرحمه رب العنب تعبیری ایله

منافع

منافع عدیده سنی تحریر ایلدیکی مطبوخدر که ذکر اولنور
صنعتی غایت کمال بولمش ودیو شرلدکدن صکره صافی قندن
دانه لنمش اوزم عصاره سنی طبراق وصرلی بر اولی مجرده
فساد طاری اولماجق مرتبه قوامه کلنجه نرم آتش ایله
آهسته طبخ ایدوب ینه صرلی ظرفده حفظ ایدرلر اول
مطبوخ سکر مقامنده در اطفاله بال یالاتدقلری کبی
لعوق ایدوجه ضعیفه یکرمی درهم مقداری مرسین یپراغی
طبخ اولنمش صو ایله ایچوره لر ودخی جلال الدین بن امین
کازرونی نک اختیارات بدیعی ملخصنده مختاری اولان
ترتیبدر که ذکر اولنور صنعتی ذکر اولندیغی اوزره تحصیل
اولنمش شیره یکرمی بش رطل ماء العنب وسمز قوزی
وبلیج وکوکرجین وکلک وسرچه وطیهوج ودراج
اتلرندن هر قنقیسی ممکن الحصول اولورسه بش رطل
اکر جمله سی تحصیل اولنورسه که هر برندن بر مقدار اخذ
اولنمش اوله نوعلی نوع اولور وکبوتر والماعصاره لری
ایکی بچوق رطل جمله سنی ذکر اولندیغی کبی طبراق مجرده هسته
طبخ ایدرلر وافاویه دن ایکی بچوق درهم عود وزعفران
وجوز بوا ومصطکی وخولنجان هر برندن بر مثقال
وقرنفل وبسباسه وقاقله وکبابه وزرنباد وسعد

وسلیخه وزنجبیل ودارچینی هر برندن بر درهم مجموعی
نیمکوفته مرتبه سحق اولنوب بربیز توربه قویالر واول
طنجره نك اغزینی اصالر وآهسته طبخ اثناسنده اول
بیز توربه یی صقالر وتمام انلر مهرا بشوب وشیره دخی
رواق اولنجه قاینه ده لر اکر اول اثناده بر مقدار خالص
کل صویی وبر ایکی درهم مسك وعنبر برااقسه لر دخی
لطیف اولور آتشدن اندرد کدن صکره بیز توربه یی محکم
صقوب مهرا اولان اتلری دخی سوزوب اولمطبوخی
چینی ظرفده حفظ ایده لر بو ترکیب دخی اولفاضل اودیبکدر
صنعتی شیرهٔ معهوده دن التی رطل اخذ ایدوب بر رطل
بال ایله طبراق طنجره ده ثلثانی کیدوب ثلثی قالنجه
طبخ ایده لر واثناء طبخده سماق وسوسن کوکی ومازی
وجلنار وقندوره هر برندن دورت مثقال وزعفران
ایکی درهم جمله سی نیمکوفته ضم اولنوب بعد الطبخ والتصفیه
چینی ظرفده حفظ اولنه سقوط السرة تعبیرجه کوبك
دوشمه سنه دیرلر عامه بیننده متعارف بر علتدر بالخصوص
کنار ولایتلرده کوبکی دوشمش وکیرکی یاتمش دیو توجه
قاریلر دوا عجایبزا استعمال ایدرلر حاجی باشا مرحوم امراضن
موجعه دن کثیر الوقوع وخاص وعامه معلوملری

ایکن الطبادن بریسی یازمامشدر دیشلو نفس الامرده
نامق الحروف دخی شفادن غیری کتابده راست کلمه دم
اولحاذق واودیبك تحریری اوزره سرة السنده والطرافنده
واقع برنوع وجع دمغصه مشابه اولور ایجق بو نده
کوبك سکرر وعلیل غایت صوصر هر باره صو ایجدکجه
وجعی دخی زیاده اولور عطشی منقطع اولماز سببی کوبك
السنده اولان ثرب ایله باریطارون بیننده مائیت ایله
ریحیت محتبس اولماسیدر که استسقاء زقیده یازلدیغی
اوزره جکردن بوکوکلره مائیت جریان ایدن مجری منسد
اولمغله اولصوکوبکك اصل منفذی اولوب کسلدکدن
صکره بطال اولان منفذدن یول بولور ایکیون کما هی اول
محلك حفخضه وقرقره سی حس اولنور وعطش حدوثنه
سبب ما ساریقا دخی منسد اولوب جکره صو کیجه مدیکیدر
ایکیون اولمرضه معالجه اولماسه استسقایه مؤدی
اولور العلاج علاجی صبیانده بولندیغی صورتده اوذرندن
محللی یاقیلر وضمادلر اورلوب اولمائیت وریحیتی
تحلیل ایتمکله اولور اکر طعامه الشمش بولنوب یالخوده
دخی بویوکلرده ظهور ایدرسه اقلاجوارش الاسقف
وسفرجلی مسهل ایله تلیین اولنوب جوارش عود وشراب

اصولی استعمال اولنور معجون فلاسفه وسفوف
حاکمی وانلرك مثلی تحلیل وتفتیحی اولان دوالر دخی
ویریلور وصبیانه اول ادویه کوبك اوزرینه طلا اولنور
غدالرینه دخی سریع الانهضام اولوب نفخی اولمیان
اطعمه اختیار اولنور بعضی کسنه لر انجیردن اصماله کوبکنه
طیلایوب اوزرینه دوشه جك اغاج بیدا ایتمشدر
آج قرنه انك اوزرینه کوبکینی ویروب بوتوندن یوکلنورلر
وعنایتت وربحیتك طاغلدیغنی مشاهده ایدرلر وبز قاج
دفعاده خلاص اولورلر بعضیلر دخی کوبکلرینه قورو تنشه
شکلنده آتش ایله جولمك اوردرلر تفتیحده مجربدر شیخ
کاهی اطفالك بودللرینك اوزرینه انجه دریسی صویولوق
عارض اولور سببی اعضالری غایت یشاق اولمغله ترددن
نشأت ایدر خصوصا اولها اثناده زیاده صاروب صارمه دنکلو
متردد دنسوان اکا دریسی بشری دیرلر علاجی اسبنج
ومرسین وکل بیرغی مثلی قورودیجی شیلر اکمکدر الحدبة
ورياح الافرسه حدبر لغتده دالك فتحی ایله ورياح
الافرسه افعله وزننده ایکیسی دخی ترکجه قانبور
دیدکلری علتدرکه ارقده اوکورقه کمکلرینك نظامی
بوزیلوب برقاجی طشره جقادیا خود ایجری باتر بعضی

نفیسی مرحوم اسبابه وعلاماته شرح وقد فیه
لغند مشغول ریحه دیرلر اندن حدایه نیل ایدر
اکانباء المطابك ریاح الافرسه نعمه لیغلط
اقعد دینر انکه سلدا لعلته ریاح الافرسه تعبیر
مطلق الطابد بنابریه ینی ریاح غلیظه دن حادث اولدیغه
مخصوص اولدقد تنبیه اولنمشدر
مغایرده نصریح
سمله

ایدانه

ایدانه صاغ وصولدن بوطرفه میل ایتمکدن نشأت ایدر
طشره طرفه چقان نوعنه حدبة الموخر دیرلر وعامه بینده
قانبور دیرلر وایجری میل ایدن نه قصع وتقصع دیرلر انده
کوکس کمکلرینك اشتراکی واردرکه ارقه فقره لری باترقده
انلر طشره چقماغله کوکس یومرولنور ترکیده اکا دخی قانبور
اطلاق ایدرلر صاغ وصولدن برطرفه میل ایدن نه التواء دینور
انه ایکیدرلك دخی مدخلی اولمیه دن ترکجه اکا یانبکیه دیرلر
زهراوی علیه الرحمه علل مذکوره نك اکثریا صبیانده
حادث اولدیغنی کوردك بیوکلرده نادر واقع اولور دیمش
قرشی رحمه الله متن موجزده بچان صبیانده وقندك اول
طعام ویرسه لر ماده لری جیك فالور وانلردن رطوبات
فضلیه ورياح غلیظه تولد ایدوب فقرایه میل ایتمکله
نظامی زائل اولمغین علت مذکوره حادث اولور خصوصا
صبیانك اعضا وقوالری ضعیف وفقره لرینك رباطلری
کوکشك اولدوغی ایجون رطوباتدن ورياح غلیظه دن
نشأت ایتماسی انلره مخصوصدر دیمشلر للحاصل علل
معهوده نك داخلی وخارجی اسباب عدیده سی اولوب
داخلیه دن ذکر اولنان سببلردن ماعدا خارشنشلر
حدوث ایدرکه اوکوزغه کمکلرینك ایجری وطشره مربوطه سنه

وفقرات اطلاله دیبلکه اسمیه دوکیلسان زمانیندن اوله
دیکلر یدوقیه وفتشمه طعامه ییات بیوکلرده دخی
مغتر اولدوغی مشهوردر
سمله

مربوطه اولان عضلاتده بیدا اولوب فقراتی یرلرندن
آیی دروننظامنی بوزرعلامتی اولدر علت ظهورندن اول
صلبده آغری وبوینده بر نوع حمی حرارتی بولنوب نبضی
عظیم وحرارتی شدید اولقدر شیخ رئیس کاه اولور فقراته
مربوطه اولان رباطاتك تشنجندن یعنی کرلماسندن دخی
اولور لکن او صنفك وقوعی قلیل ومضرتی بریع یعنی
مهلکدر دیمشلر بس حدبه وقوعی خصوصا فقره لرایچری
یاندوغی صنفی آق جکرك مکاننی طار ایدوب سوء نفس
احداث ایدیجکن صبیانده واقع اولسه کوکسنك متقضا
طبیعی اوزره انبساط وانتساعنه مانع اولوب اعضاء
تنفسی معاوفه اولور ایچون ابوالاطبا بر کمسیه قاسغنده
قیل بتمازدن اول اوکسورکده یا خود ربودین کلوی
ضیق نفسدن قانبورلق عارض اولسه اول کمسه هلاك
اولور زیرا اول سعال وضیقك مادهٔ غلیظه لری
فقراته انتقال ایتمکله علت مذکوره یه باعث اولدیغنده
غلظتی ثابت اولور بو اثناده کوکس ایچون دخی اتساع
ممکن اولمیوب طار الدیغی اجلدن سوء تنفسك لزومی
هلاکه مؤدی اولور دیمشدر و اسباب خارجیه دن دوشمك
واورلمق مثللی سببلردن واقع اولور علامتلری اول سببلرك

تقدمندن

رباطاتك تشنجی یعنی کرلماسی یبوستدن اولدیغی کبی
رطوبتدن دخی اولور اما بعضلره مرة یبوستدن
اولدوغیدر مسطر

تقدمندن بلنور وقانبور آدملرك بالدرلری ایچه لور زیرا
انلره غذا جاری اولان مجاری مسدود اولمغله غذا سنه
نقصان طاری اولوب انجملك عارض اولور العلاج جمهور
اطبا جمیع اصنافنه معالجه یاز مشلردر اما زهراوی
علیه الرحمه تصریفنده علل معهوده یه ابتدا اولنرده علاج ممکن
اولور دیو قسه اتمام واستحکام بولدقده صکره علاجنه
حیله یوقدر دیمشلر ما نحن فیه ده صبیانده عارض
اولانلرینك مداواتنه مداومت لازم اولمغین معالجات
مجربه دن سهل المأخذ لری تحریر اولندی اولا اول علت

معالجهٔ رطوبیه

متنوعه رطوبات فالجیه وغلیظه دن حادث اولدوغی
صورتده اطفالك مرضعه لرینه تدبیرا اولنوب اغذیهٔ
مرطبه دن پرهیز ایتدیره لر و شراب اصولی ایچوره لر
طعامه الشاد صبیانه و یوکلره دخی اتك کبی تدبیر اولنور
اصول شرابنك تراکیب متعدده سی معلومدر تحصیلنده
عسرت بولندیغی صورتده رازیانه و کرفس و آیرق براوق
کوکلرینی مجتمعة طبخ ایدوب مطبوخنی سکر ایله ایچوره لر
واوزرینه قوی ضمادلر اوره لر ان جمله سرو قوزه لغی

ضماد

وجلناد و کل قروسی و دفنه یپراغی و آشنه بونلر علی
السویه اخذ اولنوب هرسین یپراغی صوبی ایله طبخ اولندقدن

صکره تکرار دق ایله مرهم کبی اولرقده ضماد ایدرلر وتضمید دن
اول وهر بار تبدیل وتجدید اولندقده بو مطبوخی نطول
ایدرلر صفتی اکلیل وانزروتکی وسرو قوزلغی بونلر بر مقدار
اوفقلندقدن صکره طبخ اولنور ویاغلوده سدف وعاقرقرحا
یاغلوی طلا ایدر علاج التوثجی انک معالجه سی دخی رطوبتی
کیدرکرا دباغی سو بنجان جبتی ایله تنقیه اولنوب کذلك
اصول شرابی سقی اولنور بو مطبوخ دخی نافعدر صفتی
انیسون وکمون وسذاب تخمی ونانخواه مجتمعًا ومنفردًا
طبخ وبر مقدار خروع یاغی ایله سقی اولنور ضماد قره کونلك
وقسط وعسل لبنی وقصب الذریره وابهل وفرفیون
جمله سی رازیانه یاخود سذاب صوبی ایله طبخ بعده دق
اولنوب ضماد اولنور حین تبدیلده بو مطبوخی نطول ایدرلر
صفتی مرزنجوش وسدف آبرق وغام وابوه دانه جمله سی
علی التسویه اخذ وطبخ اولنور ویاغلوده ناردین وقسط
یاغلوی طلا ایدرلر شیخ رئیس بو ضماد رطوبتی ودیجی اولانده
نافعدر دیدیلر صفتی انزروتکی وابهل واکلیر دواوچی
اوفقلندقدن صکره مثلثه تمام مهرا اولنجه طبخ ایدوب
اول مطبوخه کفایت مقداری مقل اذرقی حل ایدرلر کرکه تمام
مرهم کبی اوله اکر بو ضمادات وسائر تدبیرات ایله خلاص

سورنجان حتیك دخی منفصل اولدقده کوناکون ترکیبی
یازلمشدر بعض نسخه خفیف سدابلرك کازدو ونینك
مغسیل اولمش حکما ایدیکی ترکیبلرده صفتی سورنجان
ابیض وهلیلج اصفر وصبر سقمونیه طری علی السویه اخذ
وابیجیه سقی اولنوب تحوردن بیوجك حبلر اولور
سطر اختیار ایتمشلردر
زهراوینك دخی نصرانیلره بو ترکیبی
سطر
مقدار ساالبط الطارقی
بو فاجک سداسیدیدنیلر اماسیغفر
مختردر سطر
تمام مرتبه دیکلوی اولندر ومابعوده دانه عربیه
فصیوم ونیکاسف وقادرسیالابعوی کمادان
دیر لصالتی حیکلی اولدر ترکیبه قوله حجکی دخی
دیدیلر سطر

مثبتلك

اولمازسه داغ اوروه لرکه موضع علیلک استخوان سی زایل
اولوب صلابت حاصل اوله دیو ختم علاج ایتمشلر وتجیب
الدین دخی دیجید اتش ایله قرو شیشه یازمشلردر
اما ایچری باتن طرفك اوزرینه اورملق لازمدر که طلشره
حکم علاج الورمی ورم حاره دن حادث اولانک علاجی
اولا اربابندن فصد ایدرلرکه باسلیق دیرکلوی جکر طمریدن
اوله ومناسب احتقانلر اولنوب وخفیف شربتلر ویرلدکدن
صکره اوزرینه قوتی التلیین ضمادلر اوروه لر بو ضماد
مجربدر صفتی بوری تخمی وکتان تخمی لعابلوی وناوف
یاغی وصغر ایلکی وبنفشه چچکی وخطمی کوکی لعابی
جمله سی بر قاعده ضماد اولنور زهرآوی صاری بال مومی
وقازو شیروغن یاغلوی دخی کوسترو ب داخلیون
مرهمی دخی یازمشلردر علاج الضربة والسقطة انلوك
معالجه لرنده دخی ابتدا باسلیقدن فصد ایدوب بعده
طشره چقان فقراتی ممکن اولدوغی مرتبه آل ایله ایچری
باصمغه وایچری کیردنی قرو شیشه اورمغله طشره چکمکه
سعی ایدرلر بای وجه کان برلی برینه کلمک میسر اولدقده
اوزرینه قابض ضمادلر اوروریلو دکه اولدفقره لری هیئت
طبیعیه لری اوزرینه حفظ ایلیه ضماد قابض سرو قوزلغی

کاندفصدی ورم ابانت باغلمغدن مقدم
نجانت ایدرلر نسیلا اثباد سطر

وبيرنجى ودنمه يبرنجى وكل فروسى واقاقيا وجلنار وبونلوه
سذاب يا غى دخى ضم اولنور علاج تشنج الرّطوبات
حدّ بونك بو قسمى مخوف وخطرناك اولمغله افاقتى نادر
اولدوغى اجلدن كبار اطبّا عينه اشتغال بولنماسودن ايجون
انكا مستقلاً معالجه يازمديلو برعليلك افاقتى نامولـ
اولدوغى صورتده اصل تشنجده استعمال اولنان مداواته
حواله ايتمشلردر بو محلده دخى انلره اقتفا اولندى كه مقدما
تشنج فصلنده يازديغمز معالجيه مراجعت اولنه انحناء
الشيوخ پيرلوك بلى بوكولديكى صورتنا حدّ بونوعندندر
امّا فى الحقيقه انرن دكلدر واسباب دخى حدبيه مخالفدر
زيرا اول حالت ايراندن مشايخده كتنوكلوك حرارت غريزيّه لرى
ضعيفه اولوب برودت ارضيه استيلا سندن نشأت
ايدر برعلّتدر اكا حدبه ورياح افرسه اطلاق اولنماز
وايراند انسان قوّت حرارتى متفاوتدر اولمغله هر بيرى
عارض اولماز وعارض اولدوغى صورتده معالجه قبول
ايتماز بعضى اطبّا قبول ايدر امّا عسيردر ديمشلر اصل
معالجه عالم شبابده حفظ صحّته سعى ايتمكدر رب
العباد جمل نعمائه مؤمن وموحّد قولارينه توفيق ايله
طول عمر ايله معمر ايليه آمين بحرمة نبيّه الامين صلّى الله

تعالى

يعنى معمرلرك

تعالى عليه وعلى آله واصحابه اجمعين التنجى بابدن ايكنجى فصل
عضو واحده مخصوصه اولميان امراض كليه دن حميات
بياننده در بونيدن اقدم باب سادس اولنده امراض جزئيه
وكليه احوالى بيان اولنوب امراض جزئيه كثيره اولمغله
تقديم اولندقلرينك وجهى دخى ذكر اولنمشيدى بو فصلده
امراض كليه وعامّه دن سيتمه لرك احوالى واول علّت متنوّعه
صبيانه عارض اولان اصنافى بيان اولنور الحميات
معلوم اوله كه سيتمه امراض سوء مزاج نوعندندر بعضيسى
ساذج وبعضيسى مادّى برمرضدركه اجناس وانواعى
واصنافى چوق اولدوغى كبى انسانه دخى سائر امراضدن زياده
عارض اولمغله مبتلاسى كثير وبعضيسنك دفعى آسان
وبعضيسنك عسيردر اول اجلدن انكچون مستقلاً
كتابلر تأليف اولنمشدر بو محلده بعضى مرتبه اسم ورسمى
ذكر اولندى تاكه اجناس وانواعنه واصنافنه وقوف
تحصيل اولنمغله مهما امكن اسباب وعلامات ومعالجاتى
بلنمكه مدار اوله الحاصل حمى برنوع حرارت غريبه در ابدانك
انسانده لرينه اصابت ايلدكده اوّلا خشونت وعفونت
اولان محلده حادث اولوب اندن اول محلك شريانات يوركـ
ايله ارالرنده بولنان اعضاده واقعه وسالمتى ايله قلبه

مكانده دولوب ... مستغرق وبعضيسى [illegible] اولحرارت اسد اظطعود ايلديكى
اينديكى [illegible] الفاظ اربعه [illegible]
[illegible] بعضى معالجه ده دخى [illegible]
[illegible] دماغ وطرافلرى
[illegible] حرارت [illegible]
نعيد [illegible] احوال حميات بياننده معلوم اولور
بولغه ديدى [illegible]
مسلمس

واصل اولور بعده قلبدن بتون جمله اعضایه دم روحی
ایصال ایدن شرایین توسطی ایله جمیع بدنه سرایت ایلیوب
شوله رتبه مشتعل اولور که بدنه طبیعتده منسوب اولان
افعالک جمله سنه یعنی حیوانیه و نفسانیه و طبیعیه یه
ضرر اولی ایله ضرر ایلر پس ستمه اطلاق اولنان حرارتک
انواع و اصنافی چوقدر اما اجناس عالیه سی اعتباری ایله اوّلا
اوچ قسمه منقسمدر انلره حمای یومیه و حمای عفنیه
و حمای دقیه دیرلر زیرا ابدان انسان اعضا و اخلاط و ارواحدن
مرکب اولدوغی جهتدن اوچ جزءدن عبارتدر و لغلیه اول
حرارت غریبه دخی محل اعتباری ایله اوچ نوع اولوب انلردن
اولا قنقیسنه تشبث ایدوب بعده سائرینه اولا شورسه
اکا نسبت اولنور مثلا اولا ارواحه تشبث ایلیوب بعده
اخلاط و اعضایه سرایت ایدرسه اکا حمای یومیه دیرلر
اگر اول اخلاطه تشبث ایدرسه عفنیه و اعضایه
تشبث ایدرسه دقیه دیرلر یوقسه انلردن برینه تشبث
ایلیان حرارتک البته جمیعسنه سرایتی مقرردر کار طبا
اولا احوالی حمام ایله و دخی ایچنده برشی طبخ اولنان چولمک
ایله تمثیل ایتمشلردر انجمله حمامک صوینیدن و هواسندن
و دیوارلرندن هر قنقیسی اول قزارسه قزسون البته

اول برلری

اول برلری دخی قزمق مقرردر چولمک دخی انک کبیدر
و مراد تمثیل و تفهیمدر یوقسه بوشی شیئه تشبیه اولنمقدر
هر وجهله انک کبی اولمق لازم کلماز و بونلردن اقدم برقاچ
دفعا اعلام اولندی که جمیع امراضک سببلری اوچدر
بادیه و واصله و سابقه اطلاق اولنور بادیه دیو برنجی
اولنوب خارجدن اصابت ایدرند دیرلر حرارت شمس
و برودت هوا و غضب و فکر و فزع کبی و واصله دیو برنجی
اولنوب مرض ایله ارالرنده واسطه اولمیانه دیرلر اخلاطک
عفونتی کبی که حمای عفنیه ایجاب ایدر و سابقه دیو اولک
عفونته سبب اولان اشیایه دیرلر انجمله امتلا کبی که
انلردن عفونت نشأت ایدوب عفونتدن ستمه حاصل اولور
پس یومیه تسمیه اولنان ستمه نک سببلری حرارت و برودت
و فکر و غضب و اجلق و طوقلق مثللی اسباب خارجه اولور
برنجی اولماز و اول حماده حرارت ابتدا ارواحه تشبث ایلیوب
بعده اخلاط و اعضایه سرایت ایتمکله صاحبی محموم اولور
اما اکثریا بینه اولکون فراغت بولنور انلکون اکا حمای یومیه
دیرلر بعضی محلده دخی برقاچ کون ممتد اولور و بعضی
ابدانده اخلاطدن بربنک عفونتنه سبب اولمغله عفنیه یه
مبدل اولور و حمای عفنیه اخلاط اربعه دن نشأت

اتمکله سبیلری بحثی اعتبار اولنور زیرا حرارت ابتدا اخلاطه سرایت
ایدر انلردن دخی قابلیتی ماعدا اسنك یعنی صفرا و بلغم
و سودانك داخل عروقی و خارج عروقده تعفن ایتدکلری
اعتباری ایله اولا ایکی قسم اولور لازمه و مفتره اطلاق
اولنور لازمه دیو حرارت دائمه اولوب ارالق ویرمیانه
و مفتره دیو نوبت طوتانه دیرلر زیرا اخلاط اربعه دن
هر قنقیسی اولور سه اولسون داخل عروقده تعفن ایتدکلرینده
صورتنده حرارتلری دائمه اولوب ایرلماز اول صنفدن
صفراوی اولان ترکجه اغری خسته لکیدر دیدکلری در اکر
مستوقد عفونت یعنی صفرانك تعفن ایلدیکی محل قلبه
یقین بولنور سه اکا محرقه دیرلر و اول محلده بلغم مالح
تعفن ایلدیکی حمایه دخی محرقه دینور و بنه داخل عروقده
تعفن ایلدیکی صورتده بلغمی اولان لثقه و سوداوی
اولان ربع دائمه دیرلر خارج عروقده تعفن ایتدکلری
صورتده مفتره اولقلدر نوبت ایله کلوب بعضیسی کون
آشوری و بعضیسی ایکی کونده بر طوتر عوام قتنده هان
ستمه انلره در اول مفترانلردن دخی صفرادن اولان حمای غب
دیرلر که بر کون طوتر بر کون طوتماز انکده خالصی
و غیر خالصی اولور بلغمدن اولان نائبه دیرلر هر کون

لطفان

طوتار و امّا بر قاچ ساعت ارالق ویرور غبتین دیدکلری
و شطر الغب اطلاق اولنان ستمه لر دخی انك کبیدر و سودادن
اولان ربع دائره دیرلر ایکی کون آشوری طوتار امّا قانده
نشأت ایتدیکی صورتده البته داخل عروقده اولوب انجق
اول قانك کمیت و کیفیت جهتی ایله اعتدالدن خارج و المغله
انجق ایکی حالت حاصل اولور بریسی غلیانك و بریسی عفونت
غلیاندن حاصل اولان سونوخس و عفونیتدن حادث
اولان مطبقه دیرلر حمای دقّ ایسه حرارت غریبه ابتدا
اعضای اصلیه یه سرایت ایتمکله برنك رطوبتنی قوروتدن
برامز ستمه دیرلر ترکجه قوری خسته لق دیدکلریدر رب
العباد قوللرینی انك اصابتندن حفظ و حراست ایلیه
عنه و کومه بو معنی کورانك غبتین ایله شطر الغبدن ماعدا
حمّای بسیطه یعنی مفرده اطلاق اولنور که اولور انلردن
ایکیسی یا خود اوچی مجتمعه اولوب انلره حمّای مرکبه اطلاق
اولنور هر برینك اسم و رسملری حمیات کتابلرنده مفصلاً
بیان اولنمشدر انجق بو محلده بو کتابه نظراً انورلری تعلق
ایدنلرك حمیات احوالنه تقیدلری بولنمدیغی صورتده مهما
امکن معلوم شریفلری اولوب اطفالك معالجاتنه وقوف
تحصیل ایتمکلری بدیده رحمت چکمه سونلر ایچون بو مرتبه

بیاننده اقدام اولنوب امراض مذکوره دن اول ضعیف الابدان
والقوایه اصابت ایدن اصنافی و معالجه لرینی احوالی
تحریر اولندی **حمیات الاطفال** شیخ رئیس امراض صبیان
بیاننده کاهی اطفاله حمیات اصابت ایدر دیو اطلاق اوزره
ذکر ایلیوب کتاب رابعده اکثریا حمالری یومیه اولور دیمشلر
نفس الامرده صبیانک علی الخصوص اطفالک ارواحلری
لطیف و اسباب بادیه دن تأذیلری سریع اولمغله ارواح
نفسانیه و حیوانیه و طبیعیه لری حرارت غریبه یی
سرعت ایله قبول ایدوب و سرعت ایله آنی اولدیغی ایچون سنین لرنک
اکثری یومیه اولور اما غیری سنین لره دخی مبتلا اولدقلری
عن قریب ذکر اولنور و حمای یومیه نک یکرمیدن زیاده
اصنافی بیان اولنشدر انجق اطفال سن طفولیت و سن صباده
حزن و غم و فکر و الم مثلی انفعالات نفسانیه تأثیرندن
مبرا اولدقلری اجلدن انلره غضبدن غیری انفعالات
نفسانیه عارض اولمق نادر اولمغله اکثریا سنین لری غضبیه
و حریه و بردیه و تخمیه و ورمیه و انلرک امثالی حمالر
اولور از جمله صووقدن و ایسیجقدن زیاده منفعل و متضرر
اولدقلری بی اشتباهدر و امتلادن دخی امین اولمدقلری
اجلدن تخمه حدوثی انلردن دخی زیاده بولنور یومیه دن

ماعدا

ماعدا سائر حمیات عروضی دخی مقرردر و مسیحی اکثریا
انلرک حمالری بلغمی اولور لکن مزاجلری بارد اولدیغی ایچون
دکلدر بلکه اکل و شربه حریص اولدقلری ایچون خلط بلغمیلری
چوق اولمق ایله مبتلا اولورلر دیمشدر اما علامة الوری
علیه الرحمه او خصوصده اکر اطفاله یومیه نک غیری سنیه
اصابت ایدرسه دمویه قبیلندن اولور زیرا انلرک غایه
شدت احتیاجلرندن ناشی بدنلرنده اخلاط اربعه دن
قان زیاده بولنور نشو و نمالرینه دخی او قدردر دیمشلر
سونوخس و مطبقه عروضلری انلره مؤید اولور باخصوص
چچک و قزامق حمالری قانک عفونت و غلیانندن نشأت
ایتدیکی مقرردر که عن قریب ذکر اولنور **العلاج** علاجلرنده
اولا سنلرینه کوره نفقه نوعندن تخفیف اولنوب بلندکدن
صکره سببنی ازاله ایله معالجه اولنور از جمله اکر صووق
اصابتندن نشأت ایتمش ایسه اولا اثوابنی زیاده ایدرلر
و بدننی لطفله و دفعله دلک ایدرلر و ترلتمکه سعی ایدوب
عن قریب ذکر اولنه جق تدبیر ایله ترلدررلر اکر حر هوا
شدتی اصابت ایتمش ایسه کیفیتی اتفاق کتشرو کوکدرمک
و ضرورتی بر یردن آخر دیاره نقل ایتمک کبی بو خصوصده
ابتدا بدنلرینی طلا یاغی ایله دلک ایدوب باشلرینه دخی

کل باغی ایله سرکه سوده مکه مداومت ایده لر و ستمه لری
انحطاط بولدقده ابزن قویوب یاخود حمامده ماء فاتر ایله
غسله تقید ایده لر اکر امتلا و تخمه دن نشأت ایتمش
ایسه سردن و سائر اشیادن مهما امکن منع اولنوب
معده سنی تنقیه و اصلاحه سعی ایده لر و اوزرینه هاضم
یقیلر اوره لر و اکر اسهالی وار ایسه مقدما ذکر اولندیغی
اوزره مادام که زیاده ضعفه مؤدی اولمیا اسهالی قطعه
مقید اولمایوب هر وجهله معده سنی اصلاحه تقید ایده لر
اکر قانك غلیاننده ناشی سونوخس و مطبقه دیدکلری
ستمه لر عارض اولورسه چیچك وقزامق حاللری اولمادیغی
صورتده انلرك علاجلرنده معلوم اولورکه کوز و بورنك
قزاروب شاه طمرلری شیشار و بورنی قجیشور و نفسی
طار اولور علاجی اطفال و صبیانك باالدرلرندن
و قولاقلرندن حجامت اولنوب ممکن اولدوغی مرتبه مبرد
شیلر ویره لر و مرضعه سنه سکنجبین یاخود عسل ایله
اکشی نار صویی ایچوره لر و اقتضا ایدرسه خیاری
صقوب عصاره سنه شکر و برمقدار کافور دخی ضم ایدوب
ویره لر بعضی اطبا اطفالك کندولرینه اکشی نار صویی
و سکنجبین ویرلماز زیرا انلره اکشی شی ویرلدیکی صورتده

معده لرنده سد پیدا اولوب ضرر عظیمه مؤدی اولوردیدکلری
چندان معتبر دکلدر زیرا سکنجبینك صنعتی معلوم نادر
صوینك دخی عسل اکشیلکنی کیدرر انلودن طفله برر
مقدار ویرلمکده باس یوقدر اما حماسی اولمیوب سؤال امن
معصوم اولوب صرف اکشیدن منع اولنور زیرا معده لرنده
سد کسلمك ایله پیدا اولمغین دردمند لرکوناکون الامه
مبتلا اولورلر الحاصل مجموع اولاد اطفالك مداواتنده
طبیب حاذقه مراجعت ایله مامون الغائله دوالر ویریلور
و تدبیر لطیف ایله تزلتمکه سعی اولنور بوتدبیر شیخ رئیسك
اطفال حقنده بالخاصه تعیین ایلدیکی تدبیر کردندر
صنعتی حصرم تمامشینك تازه سنی صقوب عصاره سنی
طفلك دیاسنه و طبانلرینه سوره لر اول آن اورتوب
و یاصدوره لر البته ترکنور ردبرد فعا یاخود ایکی دفعه
تأثیرنی بولمادقلری صورتده کندو نقصیرلرینه حمل
ایدوب مکررا استعمال ایده لر زیرا اول رئیس الحکماء قانونك
شفاسنده یازدیغی معالجات نافعه نك اکثری عن تجربه
تجربه اولندیغی حذاق عرب و عجم و اطبای افرنج و دیلم اقتدی
مسلمدر **فصل ثالث** امراض عامه دن جدری و حصبه
یعنی چیچك وقزامق دیدکلری مرضلر و اسباب و علامات

چیچك وقزامق

ومعالجانلری بیاننده در بونلرك کندیلری بثورات نوع عنده
اولوب انجق حدوثلرینه فاتك غلیان وعفونتی سبب والخلد
حمیات انواعنده معدود اولدقلری مقدّماً ذکر اولنمشیدی
معلوم اوله که چیچك وحصبه چقارمغه مستعد ومتهیّئ
اولان صبیان وغیریلرك اولدقلری ظهوری محلّنده بر نوعه
اولان فاتك غلیانی خارجده بعضی عصارلرك غلیان
وعفونتی ایله تنظیر اولنوب بوکونه تحریر اولنمشدرکه
اکر ابدان حیوانات واکر سایر مواضع والات اولسون
مطلق محلّ حرارتده بولنان رطوبتده البته حرارت غریزیه
وغریبه دن بریسنك تأثیر وتصرّفی مقرّردر واکر غلبه حرارت
غریزیه طرفنده بولنور ایسه اول رطوبتی فساددن وعفونتدن
حفظ ایدر واکر غریبه طرفنده بولنور ایسه اول رطوبتی
تغییر ایدوب یا افساد یاخود تعفین ویردننه کیم اول
حالت خارجده بعضی میوه نك یا اوتلرك عصاره لرنده
غایاندرکه اولشیء دخی صیقلمه دین حرارت غریزیه سی غالبه
اولمغین فساد وتعفیندن امین اولور اما صیقلدقدن
صکره اول عصاره نك رطوبتی زیاده اولوب حرارت
غریزیه سی ناقصه قالور اول صورتده طبخله یاخود کنش
حرارتی ایله رطوبتی اکسلمنکه محتاجدرکه اول عصاره

تعفیندن

تعفیندن سالم اوله اکر رطوبتی بو طریق ایله تنقیص اولنماز ایسه
حرارت غریبه مستولی اولوب غلیان حاصل ایتمکله ایکی
امردن خالی اولماز یا اول عصاره نك صورت نوعیه سنی
بالکلیه ابطال ایدوب صورت آخر احداث ایدر اوزوم شیره
سنك سرکه یه مبدّل اولدیغی کبی یاخود بالکلیه ابطال
ایدر میوه انجق تعفن وفساد احداث ایدر اول صورتده
طبخ بلخود غیر طریق ایله رطوبتی ازاله سعی اولنسه غلیان
ایدوب کوپوکی یوقاری قالقار وطشره دوکیلور وثفل
ارضیسی دبنه چوکوب باقیسی تعفندن عاری متشابه
الجوهر خالص وپاك قالور کذلك چیچك وحصبه چقاره
جکسه نك دخی انلر چقمازدن مقدّم بدنلرنده بولنان فاتك
رطوبتی زیاده اولمغله محلّنده غلیان ایدر اول غلیان
صبیانده بولندیغی صورتده مطلق طبیعت فعلی اولوب
قوای طبیعیه دن صادر اولور تاکه طبیعت صبینك انا
رحمنده غدا الندیغی وطوغدقدن صکره دخی ذوقلندیغی
حیض قانندن مبدّل اولان سرددن باقی قالان رطوبت
فضلیه یی آیروب طشره دفع ایلیه زیرا طفلك امدیکی
سرد دخی عینی ایله انا رحمنده غدا الندیغی حیض قانیدرکه
بعد الولاده ممه لره صعود ایدوب سدده مبدّل اولدیغی

اوزوم شیره سنك غلیان ایدوب سرکه اولدیغی
اصطلاح حکماده بعض فساد ایدوب صورت نوعیه
بغتلو بالکلیه صورتی مسلوب اولنمشدر لکن صبیانك
بدنلرنده غلیان ایدن فاتده حرارت غریبه اولدیغی
باعث اولوب صورتی بعض انفعالات وفضلات
آیروب کیفیات بالعرض فالعدم تنبیه
ذکر اولندی
مصحح

ذکر اولنمشیدی مدت رضاعده انک دخی آبی سی و خالصی
اعضاسنه غدا اولور و صولیسی و فضله سی بدننده باقی
قالور بو انار جمله غدا الندیکنک فضله سنه منضم اولور
و اول اثناده صبیانک قوالری دخی ضعیفه اولمغله
طبیعت اول فضلاتی تحلیل و تبخیر ایدمدیکی اجلدن
اعضاء رئیسه دن بعید و اعضاء خارجیه و جلده قریب
مواضعه دفع ایدر که بدن انک اذیتندن سالم اوله فی ان
حرارتلری اشتداد بولمغله قوای طبیعیه لری قوت بولسه
یاخود اسباب خارجیه تاثیراتی ایله اول ماده بذاته
تحرک ایلسه و ثوران ایلسه قانک غلیان و اول ماده
فاسده نک ثوراننده ناشی طبیعت اول فضله موذیه ایله
اجزای مائیه سنی آیروب جلدک طشره سنه و سائر اعضاء
دفع ایدر حتی درون بدنده اولان اعضاء متشابهة الاجزاء
جمله سنده و دماغک حجابلرنده و سائر حجابلرده و کرلرده
دخی چیقدوغی تشریح کورلمشدر بو احوالک ابدان صبیانه
لزومی و طبیعته نسبت اولندیغی قانلرنده اولان فضله
مائیه مذکوره مندفع اولمغله اول قانه متانت و قوت
حاصل اولوب صبیانک نشو و نمالری ازدیاد بولسون
ایچوندر دنته کیم حالت طفولیتده بناک دیشلری بیدیکی

یاشلرنده

مطلب

الطبیعة فی امر طالع الا انها تقع من تلقائها
حفظ کمالات ماهی فیه تربیتی ایله تعریف اولنشد
منه

یاشلرنده و دخی صکره دکشوب یرینه متاین دیشلر
بتدیکی کبی انکی بو ایکی صورتده صبیانک چکدکلری زحمت
و مشقت هر کسک معلوملریدر بالخصوص چیچک و قوامق
ماده لرنده چوق کره هلاکه مؤدی اولور حمای شدیده
و قوعی دفع طبیعی یه منافی کورنمکله کبار اطبا بو وجهله
تاویل و تصویر ایدرلرکه ذکر اولندیغی اوزره ابدان اطفالده
تراکم ایدن فضله دم طمثی باقی وجه کان اخراج و ازاله
ایتمکله بدن انک اذیتندن سالم اولمق لوازم قوای
طبیعیه دن اولدوغنه بناء اول ماده موذیه نک دفعنه
فرصت محلنده یعنی اسباب داخلیه و خارجیه دن ناشی
قانلری غلیان ایتدیکی محلده یالکز حرارت غریزیه لری
تمییز و تخلیصه کفایت ایدهمدیکی اجلدن حرارت غریبه
مستولی اولمغله عفونت حاصل اولوب حمای شدیده ظهوره
کلور و کاهی زیاده شدتندن هلاکه مؤدی اولور اما اول
غلیان سبب صلاح حال بدن اولدوغی حیثیت ایله حرارت
غریزیه دن نشأت ایتدیکنه حمل اولنوب بحران نوعندن
معدود اولور و عفونت و حماددن خالی اولمادیغی حیثیتدن
حرارت غریبه نک تصرفی بلنوب طرفینک تعلقلری مفرد
اولور لکن آثار صلاح ظاهر اولدوغی صورتده عفونت یسیره

یعنی طبیعت ایادتن خالق تعالی کندی انده بعث اولندیغی
شئیات کمالاتنی حفظه سعی ایدرکن هلاکه مؤدی
اولان تعلقات نحیله وجوده سبب اولور دیمکدر
منه

اولوب حرارت غریزیه اقوی اولدوغی معین اولور احوال
مذکوره منوال محرر اوزره وجهه بین براولدوغی جامع متفرقات
فن طب اولان عمدة المحققین محمد بن زکریاء رازینك
علیه الرحمه نتیجهٔ افکار صحیحه لرندن اولوب انلردن مقدم
برفرد بو خصوصك تحقیقنه ظفر بولمامشلر حتی جالینوسك
کتب کثیره سنه واقف اولان اشخاص دخی خصوص مزبورده
مقر ومعترف اولوب کرچه جالینوس بو ایکی علتی مواضع
عدیده ده ذکر ایلمش لکن اسبابنی ومعالجاتنی بیان
ایده مامش مکر بنم ترجمه ایلدیکمز کتبك غیریسنده ذکر
ایتمش اوله دیمشلردر بس ابن زکریا ایله اکثر اطباء اسلامیه نك
تحقیقلری اوزره افراد بشردن برفرد اول ایکی علتندن سالم
اولمایوب البته اسنان عمرلرنده برنده ظهور ایتماسی مقرردر
حتی بعضی حذاق بن انلردن سلامت بولمش یعنی چکدکدن قزا
بونی چقارمامش آدم اشتمه دم وسلامت بولدقلرینی کوردم
دیرکسه دخی کورمادم دیمشلردر انجق اکثری سن حداثه ده
چقارر لوحدانشدن دخی سن ترعرع وصباده حدوثی
کثیر اولوب سن کهولت وشیخوختده عروضی نادر اولور زیرا
فضول مذکوره انلرك بدنلرنده مدت مدیده باقی قالمق عقلا
ممتنع کورینور بالخصوص اولمقدار زمان مدت مرورینده

احوال مذکوره بحران [illegible] سبب
[illegible] افراد
[illegible]
منه

دیر [illegible]
[illegible]
منه

دوزکارك

دوزکارك کرم وسردی شدتنه مصادفت مفرق زمانك
تغییری وهوانك فسادی واغذیه واشربه نك اختلافی
انلرك ظهور وبروزنی ایجاب ایدر مکر طبیعت اول فضله
ایله الفت تحصیل ایلدیکی اجلدن اول مرتبه تأخیر بولنه
الحاصل اول مرضلرك سببی ولیسی انا رحمنده وبعده سد
امهات عالمنده حاصل اولان مواد ردیه اولدوغنه بناء افراد
بشرده اول علتلرك ماده سی مقرر اولوب لکن قلت وکثرتده
اول ماده متفاوت وابدان ناس استعداد جهتی ایله متخالف
اولدقلرندن ماعدا اسباب خارجیه نك دخی تأثیرات
قویه سی اولمغله زمان حدوث وظهورلری دخی متفاوت
اولوب اکثری سن صباده وبعضیسی سائر اسنانده چقاررلر
وکیسنده خفیف وبعضی سنده شدید ظهور ایدر وبعضی
ابدانده ماده کثیره بولنمغله بر دفعاده مندفعه اولمایوب
ایکی دفعه وجوده کلور وبعضی ابدانده من غیر عفونة اکثری
تبخیر طریقی ایله منحل اولور صکره غلیان دخی واقع اولسه
خفیف ظهور ایدر وبعضی سنده علی سبیل التدریج بالکلیه
منحل اولمغله سلامته مؤدی اولور دیمشلر عمرنده چقارمامق
دیدکلری انلردر اما نادر واقع اولور زیرا اکثری غلیان
وعفونت طریقی ایله حادث اولدوغی محققدر که ذکر اولندی

احوال مذکوره فعل طبیعی اولمایوب اسباب خارجیه‌دن
نشأت ایتدیکی اولا هوانك تغیر و فسادندن صادر اولور
زیرا فساد هوانك انسانه ضرری سائر اسباب ضررندن
اشد اولدوغی مقرردر که تنفس جهتی ایله قلبه و آق جکره
دائما واصل اولدوغی جهتدن ضرری بدنك جمله‌سنه سرایت
ایدر بالخصوص هواء وبائی اولدقده استنشاق ایدن نفوسك
اکثری متضرر اولوب مستعد اولدقلری امراضه مبتلا اولورلر
انجمله ما نحن فیه‌ده اکر صبیان و اکر غیر مزاجلری حرارت
و رطوبت اوزره اولوب بر نوع قان چوق اولانلر و خمر
مرداری ایچکده و سدروات و خرما استعمالنه کذلك فضول
ردی ایراث ایدن اطعمه‌یه مداوم اولانلر مستعد اولدقلری
اجلدن هوای فاسدك استنشاق و مجاورتی سببی ایله
ظهور ایدرلر اولوقت اینکوردن چیچکده و قزامغه امراض ساریه
دیرلر فصول سنه‌دن بالاکثر فصل ربیع و فصل صیف
و لدوز دیرکلری روزکار وخیم دخی موجب غلیان و عفونت
اولدقلری مقرردر فصولك احوالی و هوانك تعفن و فسادی
باعث اولان اسبابی برنجی بابده طاعون فصلنده ذکر اولندی
حاصلی چیچك بر نوع بثوردر که ابتدا بیاضه مائل قرمزی
ظهور ایلیوب بعده الوان عدیده‌یه مبتلا اولور و ماده‌سی

هوانك تغیراتی ایجون دورت سبب واردر بیلنلری اولا کیفیاتنده بعدن برینك افراط اوزره حدوث حرارت و برودت و رطوبت و یبوستلك بری غالبا اولور ثانیا بخار و غبار و صعود ایدن اولوب ثالثا دیارلردن منتن اولمش [illegible] رابعا [illegible] صعود ایتمکده [illegible] نشأت ایدرکی [illegible] روایح منتنه [illegible] منه

[illegible] سعید چلبی دیکلری اثنا انواع و اصنافی و خیار و چبان الوده فصل اسبابی ذکر اولندی منه

چیچك

چوق و رطوبته مائل اولمغله جرمی مرجمکدن بیوك پیدا
اولوب اکثریا بوتون بدنه یایلور و چوق اولور بربرینه
اولاشوب قرحه‌لر اولور و منفذ ما ذکر اولندیغی اوزره ظاهراً
و باطناً اعضای متشابهة الاجزانك جمله‌سنده ظهور ایدر
بعضی اعضاده ظهور ایلیوب بعضیسنده چقمامق دخی
واقع اولور و ماده‌سی رطوبتلی اولمغله بثرلرك حاصل
ایدر حصبه دخی جمیع احوالده انك کبیدر لکن حصبه‌نك
ماده‌سی بالنسبه یبوست و صفراویته مائله اولمغله
چیچك چومنده اولماز ابتداء بوره بینکی مثلی ظهور ایدوب
بعده طاری کبی قرمزی سوجیلر اولور و ماده‌سنك حدت
و صفراویتندن ناشی اربك جمع اولمایوب اوزدیغی قالنور
و هم وجهله چیچکدن شدید اولور بو ایکیسنك افاقت خصوصنده
اسلم اولانی تمام چقدقدن صکره بیاض اولاندر خصوصاً
چیچك ماده‌سنده بیاضلغی صرف مائیتدن یاخود بلغم
رقیق مخالطه‌سندن اولوب بلغم غلیظدن و سائر سببدن
اولمیه و نضج بولدقده انجو دانه‌لری کبی بیاض و حجمی بیوك
و بربرینه اولشمامش سیرك قالمش اوله اثرن ماعداسی
یعنی سیاه و سیاهه مائل اولنلری و صاری و بنفشه
رنکنده و زیاده قرمزی و قلاوی رنکنده اولوب یوزده

بوده معلوم اولدکه اورام و بثورك مراتب النبادکه بوده [illegible] ماعدا امانت و رنجیند [illegible] نجیبك مدخلی [illegible] فاحفظ منه

جدری مجرد بیاض اولمغله سلیم اولمغ لازم کلماز بلکه بیم سطوه اشعار اولندی منه

 وکوکسنده وقارننده زیاده والده وایاق وبالده ولوط فخذده قلیل
بولنانلرده بثل اولورب دریدن خارج اولا مینلرکه اورندلرنده
بیاض خطلر دخی چکلمش اوله جلدسی یریدر وبو بیدی کوینه
رنکدن هر قنغی لوننده اولورسه اولسون جمله‌سی دکومجی
اولیوب دووت کوشه‌لی یاخود هلال شکلنده بولنانلردخی
وبر بری ایچنده قمر ظهور ایدنلرک جمله‌سی یرامزدرکه امور
مذکوره انلرک ماده‌لری فساد وسمیت حاصل ایتدیکنه
دلالت ایدر دوهر بری طاعون نوعندن معدوددر اولور باخصوص
وبا وفساد هوا زماننده واقع اولمش اولالر ودخی شونلرک
قرامق کبی سیاه یاخود بثل اوله یاخود انزدن قان ترشح ایلیه
یرامزدر ودخی جدری وحصبه‌ده هر بری کاه چقوب وکاه
بتالور یاخود ابتدا استمه ظهور ایتمیوب انلر چقدقدن
صکره حمی حادث اوله یاخود حمی اول ظهور ایدوب اما انلر
تمام چقدقدن صکره ستمه بنه فارغ اولمیه انلر دخی یرامزدر
ودخی علیل تنفسده صقلوب نفسنی تیز تیز الورسه
آلت نفسدن اولان حجابده شش اولدوغنه یاخود قوتنک
سقوطنه دلالت ایدر واکر زیاده صوصایوب کندکجه کوکسی
اضطرابی زیاده بولمغه باشلسه وبر خصوص بو جدری
وحصبه‌ده دخی کندکجه یشیله وسیاه منقلب اولسه یرامزدر

کلیات شارحی مسیحی کتابی اولان فن ثالث ترجمه‌سنده [illegible] ازردرامان کوشه‌لی اولانلری مجدکی اولماسندن تخفیفند دیبو علیله اعلی کوستریلمش حقیقتنده دابراز اولمانی ایله تقیید ایلدی [illegible] منه

ودخی علیل

٢١٢

ودخی علیل قان ایشه سه یاخود سیاه تبول ایلسه یرامزدر
کذلک اسهال ظهور ایلیوب بثل رنکده یاخود آت صوینی
مثلی کلسه یرامزدر خصوصا اول ایکی علتده یا الکز اسهال
خطرناک ایکن اولکزینه یورک سورمک واقع اوله انکچون
علاجلرنده دخی مسهل ویرلمامز علی الخصوص حصبه‌ده زیاده
احتراز لازم ایدیکی حذاق قتلرنده متفق علیه‌در العلامات
ایکیسنک دخی علامتلری والامتلای مطبقه ظهوریدر نجیب
الدین سمرقندی علیه الرحمه حصبه‌نک حماسی لازمه وحصبه‌نک
محرقه اولدوغنی دخی یازمشلردر ودخی علامتلری علیلک
باشی وبلی اغریدوب بورنی کچیشور واوبقو اثناسنده فزع
ایدر وجسدنده اکثریا تورکی الم حادث اولور وبدننده
ثقلت وبوزنده حمرت ظاهر اولوب نفسی طاره لور وقلق
واضطرابی زیاده اولور الحاصل قانک غلبه‌سی علامتلرینک
جمله‌سی موجود بولنور العلاج ایکیسنک دخی حدوثنه
علامات مذکوره‌دن وقوف بولندیغی صورتنده مادامکه
جدری وحصبه ظهور ایتمیالور وقدرت کوکنی تجاوز ایتمش
اولمیا جلد بره البتدره قان المغه یاخود حجامته اهتمام
لازمدر اما حصبه‌ده مادامکه قانک کثرتی بولنمیه فصددن
احتراز اولنمق اولیدر رحمتی جمال الدین اقسرایی علیه الرحمه

نقلی اوزره بعضی کبار بالکلیه منع ایدوب حصبه یه مبتلا
اولنلری مسموم حکمنده قلمشلر و زهر ایچن آدمدن قان
جایز اولمدیغی کبی انلردن دخی آلنماز دیمشلر لکن بعض علما عندنده
ماده سنک زیاده فسادی اولمادیغی بلنه اول صورتده
تجویز اولنور شیخک دخی یازدیغی اوزره دورد و وردنجی
کونی کچممک شرط اولندیغنک سببی اکثریا انلر حمی
حدوثندن اوچنجی و دردنجی کونده دکین ظاهر اولوردلر
اکر ماده نک ظهورلرندن صکره فصد اولنسه طبیعتک
اولا آیروب طشره دفع ایندیکی مواد بالکلیه مندفع اولمدیغی
فصد انلری کیرو ایچرو ایتمکله تکرار فساد و غلیانه مؤدی
اولماسون ایچوندر شیخ و سایر کبار مادام که دوردنجی
کونی تجاوز ایتمیا ماده ده غلبه و علیلده شدت بولندیغی
صورتده فصد اولنور دردنجی کونده دکین ظهور ایتدیکی
حالده دخی بز بیرانک کیبددر دیدیلر یعنی جدری علامتلری
بولنورسه فصد تجویز اولنور و قان دخی خسته نک
قوتی مقداری اخراج اولنور و حجامتده کذلک سن
و قوتنه کوره عمل لازمدر بو ایکی عملده و بونلرک امثالی
مرضلرده بو دوکن قناموقدر و اعجب اولمغله قولدن الماتوب
بو دوکن طمرندن المق بو دوکن قناموق فایده سنی ویرر

بالخصوص

بالخصوص محافظه سی اهم مهماتدن اولان اعضاء عالیه یه
حمایت بولنور زیرا کوزده و بوروندن دلکلرنده و بوغازده
چیچک چقماسنده مخاطره عظیمه واردر آلت تنفس اولان
اعضاده دخی چقدیغی مخاطره لیدر که خناق ایدر ایچوندر
طمرندن فصد اولنمق هر وجهله اولیدر دیدیلر اما علامه
قرشی علیه الرحمه مختاری اوزره بورونندن قان المق ابتداء
چکر طمرندن یا خود مشتوکرندن الدقدن صکره نافع اولور
زیرا ابتدا بوروندن النسه ماده فاسده یی باشه و بوزه
چکرانده دخی خطر مقرردر حاجی پاشا مرحوم بش آی تجاوز
ایدن طفله حجامت لزومنی یازمشلر بای وجه کان فصد
و حجامت احوالنه موفق اولدقدن صکره علیله اکشی نار
صوینی ایله کافور قرصی ویره لر تا که قانی قوپرلده و حدتینی
تسکین ایلیه و دخی ریباس و بنالو فرو عناب و کادی
شرابلری مثلی مبرد شربتلر ایچوروب قابض دخی دخی
ویره لر که علیلک طبیعتنی اسهال حدوثندن حفظ ایلیه
زیرا بو علتلرده اسهال دکل تلیینک دخی خطر عظیمی
مقرردر زیرا فصدده ذکر اولندیغی اوزره طبیعت اول
فضولی طشره دفع ایتمش ایکن ملینات انی ایچری چکر و اول
ماده متعفنه تکرار باطنه میل ایتدیکی صورتده اعضاء

محمد بن زکریادن منقولدرکه اهل هند جدری
مبتلا اولان کمسنه کادکی سیلرایله حقنه ایدرلر
حتی بولندیغی عضوده اولان اعلق امتلاسی بوقلد
دیدرلر ایمش یعنی کادکی نسی انبات نفعده مبالغه
ایدرلر ایمش کادکی شهری دد کالدر دخی بودر
مسهل

شریفه یه منصب اولور هلاکه مؤدی اولور نیس قوروق
رنجی و آیوه و آکشی نار و ریباس و بونلرك مثلی قابض
اولان اشیانك ربلوینی اکسك ایتمیه لر الاغذیه ابتدا لرزه
آرپه صوینی و قبوغی چقمش مرجمك که سرکه و شکر و بادام
یاغی ایله قاینمش اولمه انلری ویره لر حماسی زیاده شدید
اولمدیغی صورتده دورد بنجی کون تجاوز ایدن صکره سمز
اوت و قبق و انلرك مثلی بقوللك مزوره لری و یربلور
و آون بر نجیده و دخی صکره بلیچ صوینی و بلیچ چوربه سی
دخی و یربلور شیخ داود علیل اون دورد ی کچوب اسبوع
ثالثه داخل اولدقده صحتی متزاید ایسه خبوز رآکل اولنمزینه
صحت طرفی زیاده اولمزسه بعد رد یش ابتدا الرزنده فصد
و حجامه و تسکین نوراته موفق اولنمیوب حصبه وجدری
چقمش بولنسه لایق اولان اولدر که تبرید و تغلیظی ترك
ایده لر زیرا انلر حقنده قلوی صورتده فان غلیان ایدوب
ماینی تفریق و تمییز و اعضاء بسیطیه و جلده دفع
ایتمش بولنور آنده ن صکره مبرد ویرمك ایله انك نوراتی
دفع ایتمك ممكن اولمز بلکه مبردات و یربلور سه قورقولور که
فان غلظت حاصل ایتمکله بقیه سی ایچریده محتبسه اولوب
طشره بروز ایتمیه و اعضاء رئیسه یه منصب و لمغله خطر

ترع

بعض اطبا تجربه ایله حصبه و جدری خروجنه مانع و خروجندن صکره اندفاعنه سبب اولور دیو یازمشلر ... مسلمی

واقع اوله اول صورتده همان صوقدن زیاده صیانت اولنوب
ترلتمکه سعی ایده لر که مسامات آچلق ایله خروجلری آسان
اوله بوغ ویرمك ایله ترلتمك دخی تفتیح مسامات نافع و صنعتی
معلومدر اگر خروجده عسرت بولنور سه اوالخصوصده
تجربه اولنان دواء الوسطی اولنه بو ترکیب تجیب الدینك
مختاریدر صنعتی قرو انجیر بیدی دانه قبوغی چقمش
مرجمك اوچ درهم جگرد کندن ایرلمش قزل اوزم بیدی
درهم تلك دیرکلری اغجك بود اقلری یاخود صمغنك
یاتیغنشی اوچ درهم کثیرا و رازیانه تخمی ایکیشر درهم جمله سنی
بریچق رطل صو ایله ثلثی قالنجه طبخ ایدوب بعد التصفیه
ایچوره لر شیخ رئیس انجیر بالخاصه شدید الدفعدر
موادی خارجه دفع ایدر دیراو الخصوصده بالکز کفایتی
کوسترمشدر علامه قرشی رازیانج و کرفسدن هر برینك
عصاره لرینی یاخود کوکلرینك و تخملرینك طبیخلرینی
شکر ایله ایچوره لر دیمشلر حاجی پاشا مرحوم دخی جدری
و حصبه نك خروجنده تکاسلی بولنسه عینی ایله انلری
یازمشلر و عطش زیاده اولمادیغی حالده انجیر طبیخی
و یربلور یاخود قبوغی چقمش مرجمك بر مقدار رازیانه تخمی
ایله طبخ اولنوب ازاجق طبا شیر دخی ضم اولنور ابت اوزمی

صوبی و نار صوبی دخی ویریلور اوّلکی خصوصده مفردات
و مرکباتدن وافر مداوات یازلمشدر امّا نسوان طایفه سنک
سدّ و یکمز شربتی ایچوردکلری معتبر اولنه کورلمادی انجق
ابن شریفه مرحوم یازمشلر و شیخ داود دخی تذکره ده کاه
اولور فصول بارده ده عسلدن ماعد اطاتلی شی ویرلمکه
محتاج اولورتا که قانی تحریک ایلیه و برزم قتمزده چوق
کره علیلک بدنینی ارخا و مساماتنی تفتیح ایچون بکمز ایله
قویروق یاغی یوروه یلودیمشدر و حالو ینی تسکین ایچون
ذکر اولنان اشربه دن ماعدا علیلک حرارتی شدید اولدقجه
آز آز صوق صودن صیانت لازمدر اوّلکی خصوصده
سید اسمعیل جرجانی علیه الرحمه اکر علیلک حماسی
شدید و قلق و اضطرابی زیاده اولورسه کوکسنی
و بغرسقلرینی اوشوده ب الم و یر مبه جک مرتبه صوق صو
ویرمک لابددر حتّی بوز او توزده همده کین و یره لو حرارت
تسکین بولمزسه تکرار ایچسون یارم ساعتده اوچ دفعا
ایچدکده معده سی طولوب البتّه فی ایدر حرارت ساکن
اولورسه فبها و الّا تکرار اعاده ایلسون که حماسکون
بولدر اوّل اثناده تریا خود ادرار ظهور ایدرسه بی شبهه
بلسونکه صوق صوینک منفعتی نمایان اولور و سنه سی

تسکین بولمیوب

اوّل خصوصده حکماء نفعی اثبات ایتدکلری اقسنتمیان
بعد اولادلری کلمسات و تجربه اولنمش مسکنات صوق صوق
اولنماز اسعاله لری بیان ایچون ذکر ایتدیلر
مسلّمه

تسکین بولوب خسته تیز شفا بولور دیمشلر نفسنده اوّل کوند
شدّت حرارت اثناسنده زیاده صوق اولمیان صوینک
منفعتی مقرردر ذکر ترتیب مذکوردن ابا اولنورسه ذکر اولنان
ریباس و انبرباریس مثللی شربتلر ایله کافور قرصی و یره لر
و فصولک اقتضاسنه مناسب علیلک یاتدوغی محلّک
هواسنه دخی اهتمام ایدوب صوقلقدن و زیاده اسیجقدن
احتراز ایده لر و غدالری خصوصنده و طبیعتلرینک
انقباض و اسهاللری احوالنده دخی مقدّما ذکر اولندیغی
اوزده زیاده تقیید لازمدر با خصوص ظهور لوبتن صکره
اولیه اکر کتدوسندن لینت عارض اولورسه حبسنه
سعی اولنه امّا ابتداده انقباض بولندیغی صورتده لینت
خفیفه ایله تلیین تجویز اولنور لکن انده دخی اهتمام تام
لازمدر حتّی حاجی پاشا مرحوم حق بوردیکه بو جنس مرض
حذاق اطبایه دهشت و یردیر زیرا اکر طبیعت حوالنه ایله
کندی حالنه قویوب استفراغ اولنماسه قورقولور که تا
بعضی مواد صعود ایدوب سرسام حادث اوله و اکر ماده
تنقیه ایچون مسهل لر ایله معالجه اولنسه احتمالدرکه
هلاکه مؤدی اوله دیمشلردر بو ایکی امرده اهون شرّینی
طریقی اوزده ابتدالونره مهما امکن تنقیه اولنمق طرفی

تابع الحروف سفر الندن حامی غیر منتال اولوب
دفع حرارته معاون اولوب انتشر منعلم اولنماز
حرارتنک اثناسنده سبلا اسمعیل نعیان البدکلوندن
اضعاف و مضاعف صوق صوق ایجاب و معلوم
طولایدی قوصلا و حرارتی اول طریقله التیز دفع ایلادم
فیم خفیه نسطله اولنان انش جاد خارض یولبعدن
ماعدا ایتدن الاصکنده دخی زاهیسینی مشاهده
ایدردم
مسلّمه

ترجیح اولنور اما انده دخی خیارشنبر و قدرت حلواسی
مثللی شربتلر ویرلمکده مساغ اولمیوب انلردن دخی خفیف
ویرلمك اوزره قرار ویرلمشدر بو محلده شیخ عمر هندی
نن بری تأثیر ایتمدیکی صورتده احتراز و اهتمام ایلدکدنصکره خشت
ضم اولنمغی تجویز ایدرلر سید اسمعیل اویك شربتنی
ترجیح ایدر بوندن بری دخی اولکاملك ترجیحاتندندر
صنعتی کفایت مقداری صاری هلیله قبوغنی
ایریجه سحق ایدوب نار صوینده نقع ایدرلر کیجه اتش
اوستنده اون ایکی ساعت ودخی زیاده طوره بعده
سوزوب ازاجق شکر ضم ایدرلر نار صویی یا الکز طاتلی
یاخود ایکی طاتلی بر اکشی نار اولملقجایزدر بوندن بری
ابن شریف مرحوم اشربه بابنده یازمشدر پس علیل صبی
اولدوغی صورتده سنا مرسه مرضعه سنه تدبیر اولنور
مداوات مذکوره اکا ویریلور واکثیلردن صبیاننا اولنور
تا کدسری صبی بر سیج ویرمیه بقیة التدبیر معلوم
اولدکه چیچك چقاردن آدمك بعضی اعضاسنی دخی زیاده
محافظیه محتاجدر زیرا انلرده ظهوری ضرر عظیمه
مؤدی اولور اول اعضا کوز و قولاق و بورون ایچی
و بوغز و آق جکر و بغرسقلر و مفصللردر زیرا کوزده چقیسه

بعون الوهاب

قورقلور که کوزلری علیل اولماسنه سبب اولور و قولاقده
صاغرلغه و بورون ایچنده و بوغزده نسیم هوایی منع ایتمکله
نفسنك طار اولماسنه بلکه بوغولمسنه سبب اولور
علی الخصوص بوغزده زیاده خطرلیدر که غذا اوداوایچمکه
مانع اولور و آق جکرده ضیق نفسه و ورم مرضنه و بغرسقلرده
سحج دیدکلری بغرسق صیرندیسنه و مفصللرده وجع مفاصله
بلکه یرلرندن زواله مؤدی اولور حفظ العین پس علیلك
کوزلرینه ابتداء سماق اصلنمش کل صوینه بر مقدار کافور
ضم ایدوب ساعت ساعت دملدهلر کافور ضم اولنمش
یاغمور صویی و تازه کشنیز صویی و نارك ایچ قبوغی صقندیسی
دخی انلرك کبیدر یا شقه یا شقه تقطیر اولنور کذلك اغد
دیدکلری اصفهانی سورمه که غایت غبار اولمش اوله یاش
کشنیز صوینده اصلدوب سوزه لر و کافور ضم ایدوب تقطیر
ایدرلر شیخ ابتداء کشنیز صوینده مزی دیدکلری عملی شیئی
و سماقی اصلدوب سوزدکدن صکره بر مقدار کافور ضم
ایتمکله کوزلرینه چکرلر دیمشلر مرادلری تقطیردر چونکه
کوزلرنده زیاده حمرت یاخود بثور ظاهر اولسه انثری کل
صویی ایله حل ایدوب کافور ایله دملدهلر الحاصل اشیاء
مذکوره دن هر قنقسی ممکن الحصول اولورسه انی استعمال

ايره لر وبوشانى دخى ابتدا سنه دن انتهاسنه وارنجه كوز
قبقلرينه هر بار طلا ايلسه لر كوزلرى صيانت ايدر صفتى
حولان هندى صبر اقاقيا وشياف ماميثا هر برندن برر
درهم اخذ اولنوب بادم دنك زعفران ضمى ايله شافلر
دوزه لر حين حاجتده كشنيز صويى ايله ازيلوب سيد اسمعيل
كوزك اوزرينه قورشوندن كوزلكجى مقدارى تخته باغلق
دخى يازمشدر التنه بر پاره سى قويوب اوزرندن باغليه لر
ودخى عليلك اللرى ايچنه وطبانلرينه قنا اورتوب كوز
محافظه سنده بالخاصه مجربدر بر مقدار زعفران وكافور
دخى ضم اولنوب سركه وكلاب ايله خمير اولور حفظ اذن
هر بار قولقلرينه مرسين ياغى وانك مثلى بارد وقابض ياغلر
تقطير اولنور وهر علتده كه قولاغه برشى دامله لازم
اولد ايچون اولق لابدر حفظ الانف بورنلرينى محافظه
ايچون هر بار كل صويى ايله سركه استنشاق ايتدوره لر
بالكز سركه چكمك دخى كافيدر ماميثا شيافى وصندل سحق
اولنوب قورق ربى وسركه ايله طلا اولنور دخى انفعدر حفظ
الفم والحلق اغزلرينى وبوغزلرينى حفظ ايچون ابتداء اكثنى نار
مقل ايتدوروب چكردكنى دخى چيندره لر واكثنى نوت دخى
كذلك مقل ايتدوروب ربى ايله غرغره ايتدوره لر يالكز صوق

ايله

صو ايله غرغره ايتمك دخى نافعدر حفظ الرئة اق جكر حفظنده
اكثريا خشخاش شرابى يازمشلردر اما سيد اسمعيل تفصيل
ايليوب اكر طبيعت يمشاق وحرارت قوى اولمزسه شكر ايله
تره ياغى ويريلور واكر حرارت شديد اولورسه بادم ياغى
وشكر ايله قرنفى بارد لعابى ويريلور واكر طبيعتنده لينت
بولنورسه صمغ عربى وبادام ايچى ونشاسته دن هر
برينى قاورب بنه قاوورلش قارنى بارد لعابى ايله ويره لر
دعشلو حفظ الامعا بغرسقلر حفظنده لازم اولان
اسهالدن محافظه در كه ماده فاسده انك ايچ يوزنى
صيرمه على الخصوص مرض انتهاى بولاجقى محلده زياده
صيانت لازمدر اولزمان مقدما ذكر اولنان قوابضى
ويره لر اكر دخى افراطه احتياج بولنورسه قوابضات
معلومه در حفظ المفاصل مفصللرك محافظه سى دخى
انلره ماده دوكلماسون ايچون اوزرلرينه بعضى مداوات ل
طلا ايلمك ايله اولور بونلر بونه سيد اسمعيل كدر صندل
شياف ماميثا كل قروسى هر برسى سحق اولنوب بر مقدار كافور
دخى ضم ايتدكدن صكره سركه ايله طلا اولنور اصلاح بثورات
الجدرى والحصبه چيچك تمام چقسه ونضج بولسه
رطوبتنى كيده روب بيرلرينى اوكولتمه وآثارنى ازاليه

نقيدا ولنور اما تمام چقدیغی صورنده حرارت اشاغی
قوماينوب عليلك اضطرابى مندفع اولمسه ونبض
ونفس حالت طبيعيسنه عودت ايتميوب چقان بثورات
دخی ديه اولسه اولحينده لايق اولان بثورانك تفجنه
تقيدا ولنميوب عليلك مزاجي ايله مقيد اولنلر اكثري علاج ممیت
خيرغايات اولورسه بثورات احوالنه ساعي اولوب مقدما
مسامات اچيلوب تيزجه چقسون ايچون بوغ ويرلديكي
كبي بودفعه دخي هم بقيه سي چقسون وهم تيز بشسون
ايچون بوغ ويريلور اوخصوصده پابديه والخليل الملك
وبنفشه يپرغى وخطمي يپرغى وبغداي اوتي كبه كذن
جمله سي بايخورهم تنفسي حاضر بولنورسه كفايت مقداري
صو ايله طبخ ايدوب عليله بوغ ويره لر تاكه اولبثورلر ياشلق
قبول ايتمكله نضج حاصل ايليه بعده قورتمسنه اهتمام
ايده لر الحاصل اول بثورات بتمامها چقوب بيدي كوني
دخي تجاوز ايتمش اولسه انلرك اريكلمشلريني التون اكنه
ايله ديشه لر ويرعيشاق بنا ايله آهسته سلوب پاك ايده لر
بعده كل صوينه برمقدار كافور مزج ايدوب اوزدلو بينه
صاچه لر وده نخي قوريجي شيلر اكدلر اتو انلك ايچنده بدن
توشي ويره لر اكر بياذ فصلي ايسه كل قورسي ومرسين يپرغي

وصندل

وصندل وانلرك مثلي اوله قش ايامي ايسه سوسن يپرغي
والغين وانلرك مثلي اوله لكن تو تولري عليلك اغزنه
وبورننه كتمكدن صاقنه لر اكر اولبثورلرك محلي يارة اولوب
اوزرلرينه كل قورسي وصبر وكونلك وانزروت وايكي
قرداشن قاني سحوق قلري اكدلر واكر بثورات چوق ايسه كل
قورسني بايخور طاري محكم سحق ايدوب عليلك اوزرينه
ياتوره لر اريه اوني دخي نافعدر بياذ فصلي اولورسه
عليلك انجه قوم اوزرنده اويوتمق زياده نافعدر دیمشلر
اكر اول بثوره لر اوكولمقده عصيان ايدرسه طوزلي صو
علاج كافيدر اما اريكلنمش وانجه دريسي صويلمش
اولان يرلره طوزلي شي طوقونمق ممكن اولمامغله انك كبي
بثوراته غيري شيلر ايله وقرحه اولان يرلره قوريجي مرهملر
ايله معالجه اولنوب انلرك ماعداسنه طوزلي صو تدبير
اولنور طرنقلري بودركه قبوغي چقمش مرجمك وكل قورسي
وايلفن اغاجي قبوغي هر بريندن وافرجه اخذ اولنوب كفايت
مقداري صو ايله طبخ اولندقدن صكره اول صو بر مقدار
ملح داخل مزج اولنور وانچنه بز پارچه لري باتوروب
قرحه اولمیان يرلره قونور بوتدبير دخي كچ اوكلان
جدري وحصبه علاجنده مختار كبار اطباء در صنعتي

بیاض کل بیرغی قوروسی یوز درهم شب یمانی و ملح درانی
اون درهم جمله سی آری ایریجه سحق ایدیلدکدن صکره بر یره جمع
ایدوب کل صویی ایله قرصه اولنیلان محلره طلا اولنوب
ایکی ساعتدن صکره مقدم ذکر اولنان مطبوخ ایله غسل
اولنور اما بو تدبیر صبیانک غیریده اعمال اولنوب انلره
اضطراب ویرمیه جک طلالره محتاجدر اکر جدری
قبوقلنوب التنده اریک قالمز ایسه اکا مناسب یاغلو طلا
اولنمق کافیدر کل و بنفشه و فستق یاغلری کبی اما یوزده
اولانلره فستق یاغی طلا اولنمق دخی انسبدر اکر اوزرلری
قبوقلنوب التنده رطوبت مجتمعه اولمش بولنور ایسه یاغدن
اجتناب لازمدر او لصورتده اوزرلرینه برطریق ایله
قبوقلرینی قالدروب رطوبتنی قورودیجی دوراکلر
اولخصوصده صندل و مرتکی صافی و زرده چوب و مرسنکدن
هر قنقیسی اولور ایسه محکم سحق اولنوب الکلنور واکر قرحه
اولور ایسه کافور مرهمی علاج کافیدر قلع آثار جدری
چیچک غائله سی مندفع اولدقدن صکره کوزده ده خصوصا
یوزده باقی قالان آثارنی کیدرمک ایچون اطبا بابنده
مفرداً و مرکباً وافر طلالر یازمشلردر و انلردن بو محلده حاجب
باشا مرحومک تعداد ایتدیکی بونلردر قیونک کمکینک محرقی

یاخود چوروموش ذراونت طویل وقامش کوکی وحب البان
وقسط و یاغلردن سوسن یاغی و فستق یاغی و بادام اشکنک
ایچ یاغی وقازدو اوردک یاغلری و صیغر ایلیکی اودلری درکه
جمله سی اولخصوصده نافع اولدوغی کبارلک یازدقلرندن
بلنور و انلردن هر بری مفرداً و مرکباً استعمال اولنور مراد
اولنانلری اخذ و سحق ایدوب ذکر اولنان یاغلر ایله هر
اخشام طلا ایدرلر و ایرته سی بنفشه قوروسی قاینه مش صوی ایله
غسل ایدوب تکرار بتکرار اعاده اولنمغه محتاجدر که تأثیری
غایات او له نصیر طوسی تنسوق نامه سنده انجوبی قوروش
قامش کوکی ایله علی التسویه سحق ایلیوب عورت سدی ایله طلا
ایدرلر اوچ دفعاده اول اثار کریهه نی ازاله ایدر دیمشدر
نامق الحروف فقیر اول طلانک لطیفی یاد زهره متعلق اولوب
شفائیه ایله مسمی اولان رساله ی تحریر اثناسنده کتابه بوده
کوروب تصدیق ایتدیکم لجلدن رساله ده انجو احوالی بیاننده
درج ایتمشم دیمامولده که یازلدیغی اوزره استعماله
اقدام ایدنلر آثار لطیفنی مشاهده ایدرلر والله الموفق و المعین
الحمیقاء حمیقاء دیرلر رنکی دخی بیاض اولور کاه اولور
شولم نبه اذا جوق ظهور ایدر که صایلمق ممکن اولور و اعراضی
دخی خفیف اولوب حماسی اولماز علیالک احوالی منتظم.

دانشمندان ملا رضیب فارسی دیلنی بیلمش اولادنی
قانون ملا محمد سلم

چیچکدن برنوع اولورکه سیوریک
چقار و ایری اولور اکا

اولمغله هر وجهله سليم اولور زيرا انك چيقماسى مادّه نك
قلتنه وبيوممه سى وبياض اولدوغى طبيعتك استيلاسنه وقوتنه
دلالت ايدر حتى اعراضى خفيف اولدوغندن ناشى اوّلامرده
جرب رطب يعنى صولجا اويوزاولمق توهم اولنور علاجى
نوع اولده يازلديغى اوزره كمالن بولدقده اكثر ايله دبشوب
اوزرينه نوره ديجى شيلر اكدلوبونده فصده احتياج يوقدر
انجق هوا جهتندن فصولك اقتضاسنه كوره صبيانك
واكل وشرب احوالنده حمايت لازمدر على الخصوص
مانحن فيه اعتبارى ايله هم كندوسى وهم مرضعه سى صيانت
اولنور والله الهادى التنجى بابك دوردنجى فصل ذكر اولنان
امراضدن ماعدا عامه بدنده وقوعى ممكن اولان اورام وبثور
يعنى شيشلر وچبانلر وسوجيلر وانلرك اسباب وعلاماتى
ومعالجاتلرى بياننده در معلوم اولكه ورم اعضاء انساندن
برعضوده اخلاط اربعه دن وماءيت وريحيتدن برشى
منصب اولمغله اول عضو مقدار طبيعيسندن زياده
اولمغه ديرلر بثوراتلرك كوچكلريدر پس انلرك مادّه لرى
اخلاط اربعه ومائيت وريحيت اولور امّا يالكز بريندن
حادث اولديغى نادردر وكه شيخ رئيس ابن سينا قانونده كتاب
رابعدن اوچنجى فنده اولكى مقالده يازمشدر انجق اوراملر

اورام وبثوردن هر برى بذاته مرض مخصوص
اولوب واولكا مفرد اعتبار ايتكلرى اولدكلرندن مقاصد بنفسه
اولدوغى مرتبه ده دخى تقسيم ايتديلر بو باب
ذكر اولنديلرى اولا اعتبار ايله ورم امراض تقسيم القيال واورامه
اثنده سفا مراج عضوه ورم الهيئه نفرق الاتصال
تركيب بولنور بعده دخى انلر بحسب اولدقلرى لكن اولاجقلر
مستحسن

بروزم وبا بثره ده اولمواددن قنقسى غالب اولورسه اكا
نسبت اولنور زيره كيم مادّه سى مطلق قان اولنه فلغمونى
وصفرا اولانه حمرت ديرلر امّا صرف قان وصرف صفرا
اولميوب ايكيسندن مركب اولدوغى صورتده قنغى طرفى غالب
اولورسه اكا نسبت اولنوب قان غالب اولدقده فلغمونياى
حمرت وصفرا غالب اولدقده حمرت فلغمونيا ديو اولرلر
وبثوراتك اجمالا بيلندكلرن صكره معلوم اولكه عضو
واحده مخصوصه اولميان امراضدن دخى كتب معتبره ده
مسطوره اولوب شهرت شعار اولنلرى قرق عددى
متجاوز اولوب كيمى خفيف وسليم وكيمى شديد ورديء وبعضيسى
امراض صعبه دن اولمغله مزمن اولوب بعضيسى دخى سهل
العلاج اولور باى وجه كان بوفصلده انلردن اكثريا
صبيانده بولنانلرى بيان اولنديكه البثورات كه اولور
صبيانك بدنلرنده چيچك وحصبه نك غيرى قرمزى
وسياه وبياض سولجيلر عارض اولور سببى قانلرنده رطوبات
چوق اولمغله غليان ايليوب فضله سى ظاهر جلده مندفع
اولدوغندر انكچون يازكونلرنده ظهور ايدر ياخود طبيعتلرى
قوى اولمغله بدنلرنده حاصل اولان مادّه ردّيه يى ظاهر
جلده دفع ايلديكى اجلدن حادث اولور پس اول بثورات

بولنوردجى صداى وحصبه كبيدر لكن بو بابده جمى
اولنلار وبوبعدن بدنده چيقان وسائر اعراضلرى
ذو باديمضر ودر على الخصوص منافع بولنور
منه

کاه اولور بو توتون بریره ظهور ایدروب کاهی بعضی اعضاده
و باشده و یوزده ظاهر اولور بائی وجهه کان بونلرك دخی
سیاه اولانی یرامزدر زیرا مزاج طبیعیلرینك بعیدا اولان
احترافه دلالت ایدر قرمزی اولان اکا نسبت اسلمدر اکر
بیاض اولورسه بالکلیه سلامتی مشعردر فقی لونده
اولورسه اولسون طبیعت مادهٔ ردیه‌یی ظاهر جلده دفع
ایلدیکی اجلدن کاهی اول بثورلرك چقماسنده منافع کثیره
حاصل اولور نسوانك و عوامك ناشك روحیته اطلاق
ایتدکلری اول بثورلردر قرمزی اولوب باشده و یوزده
ظهور ایدر زیرا کتب طبده روحیته نامیله باشقه
بثورات یازلمامشدر انلرك ماعدا عوام اکا نه جهتدن
روحیته دیرلر اکا دخی ظفر بوله‌میوب بو مرتبه بیاد ایله
اکتفا اولندی العلاج جمله‌سنك علاجی صبی بر حجامت
اولنوب مرضعه‌سنك غداسی صلاح اولنه قدر دصکره
بثورلری قوردیجی شیلر ایله غسل اولنور و مرضعه‌سنك
طبیعتی ملین و بوندن اولان مداوات ایله تلیین اولنور
انجمد علی الزئبق و او بقو محلنده اریك شرابی یاخود نیلوفر
شرابندن معتدل کفایه استعمال ایتدرمك مناسبدر برقاچ
کوندن مداومت ایتدوره لر اکر صبینك حرارتی زیاده ایسه

مرضعه‌یه

مرضعه‌یه و بریلان ملینه ایوه جکردکی و بزر قطونا لعابلری
دخی ضم اولنه که سندی صبی یه دوا اوله و صبینك کندو سنه
دخی مرضعه‌سنك سری ایله بر مقدار طباشیر و یرلمك
نافعدر و اشیاء مجففه ایله غسل ایتمك خصوصنده بیاض
و سلیمه اولان بثورات نضج بولنجیه دکین کندی حالنه ترك
ایدوب نضج بولدقدن صکره یا یقندی ایتمك نافعدر اما
سیاه و قرمزی اولنلرك نضجنه تاخیر اولنمیوب هر برینی
اکنه ایله دلشه لر بعده بو اشیانك مطبوخی ایله غسل
ایده لر صفتی کل قروسی و مرسین یپراغی و مصطکی اغجی
یپراغی و بلغون یپراغی جمله‌سی علی السویه اوله و بو مذکورات
یاغلرینی دخی خلط ایده لر قفسی اولورسه نفعلری
مجربدر اکر اول بثورات بربرینه اولاشوب ایله قرحه اولورسه
اسبیج مرهمی سوره لر کاه اولور قرحه اولدوغی صورتده بال
صویله بر مقدار نطرون قاتوب انکله مقدم یایقه معه
محتاج اولور انلرك ایله اوکولرسه بورقده یدکلری
شیئك صوینی سداله قارشدروب انکله یایقیه لر اکر
اول قرحه لر صبینك بشره‌سنده بولنورسه مرهمدن
مقدم مرسین یپراغی و کل قروسی و آیرق و مصطکی
یپراغی مطبوخی ایله غسل ایدوب بعده مرهم سوره لر و هر باد

سعفه

مرهم تازه لنمك مراد اولدقده اول مطبوخات ایله تکرار غسل
اولنور و اولکونده عمل هر کسك معلومیدر والله الموفق سعفه
یوزده و باشده چقار برنوع سوجیلردر ابتداءً قرمزی
ومتفرق ظهور ایدوب بعده بر برینه اولاشور و قرحه لر
اولوب اوزدلری قابوقلنور ترکجه اکا چاقمه دیرلر اکثریا
صبیانده ظهور ایدر بدنلرنده رطوبت فضلیه چوق اولوب
اعضالری ضعیف و بخارلری کثیره اولدوغی ایچون انلرده
چوق چقار و اول قرحه لرك بعضیسنده اریك اقارانك

شیربنج

سببی رطوبات فضلیه نك فسادیدر و اول جنسنه شیربنج
دیرلر العلاج صبینك بالدرلرندن وقولاقلری اردندن
حجامت ایدوب سرام سد مرضعه سنك غذاسنی اصلاح
ایدرلر و اکرکندی طعامه الشمش ایسه طاتلیلردن
و طوزلیلردن و ات قسمندن منع ایدوب خفیف غذالر
ویره لر و شاف ایله یا خود هلیله و شاهتره مطبوخلری
ایله تلیین ایدرلر و اول قرحه لرك اوزرینه ابتدا بوطلاء
اوره لر صنعتی مرده سنك وزرده چوب و نادر فوتی
وقنا جمله سی مسحوق اکل یاغی و سرکه ایله مخلوط قلنور بعده
بوطلا ایله مداومت ایدرلر صنعتی زرده چوب آجی بادام
جلنار جام ساقزی قرطاس محرق ماضی مرسنین یوغی

قرطاس محرق فرعیر بیانا تقوقد و دیرا اولنه ایله دیاب
مصره نوزلف فامنسلانك غایت ... امتنی قرطاس
محرقه اتك ... دیر لعظمات اتك ... طرح
اولنمقی بدلی ... خاطر نشان ایدلو
مسلا

ایرسا

ایرسا اقاقیا فنبیل جمله سی سحق اولنوب اولکی کبی کل یاغی
و سرکه ایله مزج اولنور حاجی باشا مرحوم قروح مذکوره نك
اکثریا صبیانده بولندیغنی بیان ایدن صکره اکر مراهقده بولنور ایسه
جماعدن زیاده اجتناب لازمدر دیمشلر باشده چقان
قروحك برنوعی دخی قروا اولوب ایچنده کرج کبی شیلر
حاصل اولور و اوزرنده بیاض قبوق دوکلور اکا سبن مهملر

سوبج

ایله سوبج دیرلر و برنوعی دخی یاش اولور امتا باشك
دریسنی دلار افساد ایدر و ایچندن اریکلو اقار اکا شهدی
دیرلر ترکجه کوبج بالی دیمکدر زیرا انك کوزلری ایچنده بال

شهدی

شکل طورر نسه کانه بونك دخی اریکی انك کبی اولور
و برنوعنه دخی اکنه باشی دیرلر و صاچلرك دیبلرنده مسامات
کندیلرنده حاصل اولور شهدیدن کوچك قرحه لردر

دوس الابر

ایچلرندن ات صوبی کبی رطوبت اقار و باشنك قیللری اکنه
کبی طوغری طورر سببی خلط بلغمی بورقیدر که فاسد قان
ایله مختلط اولمشدر انك غلیظی دریلك التنده محتبس
اولوب رقیقی اولدلکلردن طشره اقار بو اوج نوعدن
هر قنغیسی بر صبینك باشنده چقار سه ترکجه اکا کل
دیرلر العلاج سوبج دیدکلری قروحك سببی مقدار
یسیر سودا ایله مختلط رطوبت خفیفه اولمغله علاجی ممکن

اولدوغی مرتبه اولخلطی استفراغه سعی ایدوب ومزاجنی
مرطب غدا وحمام ایله ترطیبنه سعی ایده لر بعده خطمی تخمی
وکتان تخمی بنفشه چچکی ایله قاینیدوب دائما انکله ایسیجق
ایسیجق غسل ایده لر دوبایجك مقداری ایسیجق اوله وقباق
یاغی وبنفشه ونیلوفر وطاتلی بادام یاغلرندن قنقسی
اولورسه هر غسل ایتدکجه طلا ایده لر وبو دونلرینه دخی
چکه لر که دماغلرینی ترطیب ایلیه اکر یبوست وصلابتی
زیاده اولوب تدبیرات مذکوره تاثیر ایتمزسه اوزرینی
استره ایله حك ایدوب بعده قرمزی مرهم اوده لر سولك
اورملك دخی اول علتك علاجیدر تحملنه کوره بر ایکی
سلك اوریلوب بعده تدابیر مذکوره ایله عمل ایده لر
شهدینك علاجی دخی سوزنجیده ذکر اولندیغی کبیدر اولا
سببی اولان خلطك مهما امکن استفراغنه وغدا سنه
تقییدا ولندقدن صکره طلا خصوصنه سعی ایده لر وبو علتده
صبی بر حجامت دخی اولنور کذلك رؤس الابره علاجنده
دخی حجامت ایدوب بعده اول فیللری ایکیون ساخته اولمش
انجه کلبتین ایله یولدلر واوزرینه سرکه ایله شیشه قوروب
رطوبتنی مص ایده لر تاکه اول قللرك دیبلرندن یاغ کبی نسنه
چیقمغله فضول دماغیه تنقیه بوله زیرا دماغ کندی یاغنه

بکزمك

بکزمك ایله غدا ایسیده دم دسمی وفضله ایسیده یاغه شبیه اولور
بعده توتیا ومرده سنك واقلیمیانی کل یاغی وسرکه ایله تربیه ایلیوب
اوزرلرینه طلا ایده لر مداومت ایله مامولدر که بالکلیه مندفعه
اولوب علیل اول علتك صعبه دن خلاص اوله و بر نوعنه
دخی تینی یعنی انجیر جبانی دیرلر دکرمی وقاتی جبانلر در
اوزرلری قرمزی وایچلری انجیر جکردکی کبی دانه لو ایله
بر اولور سببی رطوبت غلیظه محترقه در انك دخی علاجی
ذکر اولنان مداوات ایله اولور و بر نوعی دخی باشلوبنی
تراش ایتدکده ظهور ایدر قرمزی بثور اتد سعفه حمرا
دیرلر بوزده دخی چقار عوام انی بربرك اوسنه سنه
اسناد ایدوب قلاغلی ایش دیرلر انك ایسه ماده سی
دم غلیظ وفاسددر اول محلده انزدن نشات ایدر العلاج
علاجی صبیانه حجامت وبیوکلرده آلن طمرینك فصدی و اسهال
ایله اولور حتی دوداغك ایچ یوزنده اولوب جهادرك
اطلاق اولنان طمردن قان الحق دخی بازمشلردر بعده
بو قیر وطیبه مداومت ایده صنعتی سکود یبرغی و خطمی
وایدکو مجی صولری ایله طبخ اولنمش بنفشه یاغنی سحق اولنمش
دکوکوبکی ویانمش صدف کولی وقاطر بوینوغی کولی
ایله مزج ایده لر بونلردن ماعدا هر برینك ایچون انواع ضمادات

تینی

سعفه حمراء

واطلیه مفصلا انده مذکوردر بو محلده بومقدار ایله اکتفا
اولندی الغدد والعقد بونلر دخی اکثریا صبیانده ظهور
ایتمکله بیانه تصدی اولندی غدد غده نك جمعیدر تورکجه
بزلودیمکدر بو محلده مراد غیر طبیعی اولانلردر که اکثریا بز
اولان یرلرده ظهور ایدر بزکبی قتی شیشلردر ماده سنك
دخی اکثری بلغمی اولمغله برودت ویبوستدن منعقد اولور
انکلر سلعه دیدکلری شیشك فرقلری بودر که غده نك
جوغی فندق مقداری اولور جوز مقداری اولور و نادر در
اما سلعه فندقدن قادیوز مقدارنه وارنجه بولور و انك
دریدن ساعده ایچرده باشقه برغلافی دخی اولور و بك
قتی اولماز تورکجه اکا اور دیرلر انك برنوعنه دخی اوذیما
دینور سقیروس دیدکلری زیاده قتی اولان شیش
دخی باشقه در حاصلی غده دیدکلری عینی ایله بزکبی قتی
اولور بر کونه ورمدر و زیاده یبوسته ماده سی جوق دوکلدیکی
صورتده یا نده بری وایکیسی دخی ظهور ایدر و اوا علت
صبیانده جوق اولور اکا عوام بزشیشی دیرلر العلاج
علاجی خالص اخلیوندن مرهمی ضماد ایده لر خیارشنبر
بالنی سوسن یاغی ایله مزج ایدوب طلا ایتمك
دخی علاجدر قورشوندن ساخته اولمش ایجه تخته یاغلق

غدد

وبو بونده واوعیه منیده
وبه نده دخی اولورکی
متقدم بالتشدید
منه

سقیروس

ممکن اولان یرلرده بولنورسه قورشون یاغلق ایله دخی
محلل و منضج اولور امتاد اخلیون مثلی مرهملر ایله یشاد یغی
صورتده نیشتر ایله یاد مقدر خطر وارد در عارف بالتشریح
اولان جراحه محتاجدر تاکه شریان محلنی ادراك ایلیوب
خطا ایلمیه فوجنلا غده نوعندندر دانجق قولاق اردنده ظهور
ایدر برشیشه مخصوصا فوجنلا دیشلر علاجی عینی ایله
غده علاجیدر لکن انکچون مخصوص ضماد لور دخی تعیین
اولنمش برتیسی حلزون دیدکلری سمکلی برجکی یاقوب
کولنی اسکی وطوز سز ساده یاغی ایله ضماد ایدرلر بریکده دخی
کلنجك دیدکلری حیوانك کولی سوسن یاغی ایله ضماد اولنور
ایکیسنك دخی قتی شیشلری یعشا غدم وطاغتمقده تاثیرکی
مجربا تندر بثور غددی کاه اولور باشده و بوزده و سایر
اعضاده بزکبی انجق کوجك سولجیلر عارض اولور علاجی
نیشتر اوجیله یاروب اوزرندن صقالو ایچنده بلغم غلیظی
چقاباك اولد بعده اول محله مقدم ذکر اولندیغی کبی قورشون
یاغلیه لوتاکه غیریسی چقمیا العقد عقد دخی عقده نك
جمعیدر عقده لحوم غدد دیر نك غیری بعضی اعضاده
ماده جمع اولوب یمرولنمغه دیرلر بعضیسی ینجی و بعضیسی
لحمی اولور مقدارلری دخی اکثریا فندق وجوز جرمنده بو لنور

اخرجلسانلرندا اولدوقی غلطلردن حقیقت معنا یی
مشکل کیدر اما فوقلغ ادرنده ظهور ایدن ورم غدد
معناسنه اولنوغ نظر قنغندر
منه

جانوره حالت و لامات فجملرکی ایله منصوبطلد
کلنجك دیدکلری حیوانداندر عرس دیدر
منه

بثور غددی

عقد

عقده لوردر دیجی اولانلر اکثریا ال و ایاق اوستلرینه و اکن
متلی اترن خالی یرلرده ظهور ایدر انلرک اوزرینه برمق
ایله باصدقده طاغلور غایب اولور بعده ینه یرینه کلور
عرولنور و ریحی تعبیر من لحمی مقابلی اولمغله ریحیه سایر
اخلاط بولنمغی منافی دکلدر زیرا اولمصورتده عقده نک
وجع و المی بولنورسه ماده سنده ملوحت و بورقیت واردر
واکر وجع بولنمزسه چیک و غلیظ ماده مخالطه ایله منشددر
العلاج وجع و الم بولنمدیغی صورتده علاجی الدایله و اعج
پاره سی ایله محکم اووه لونخی اجزاسی بربرندن متفرق
اولوب یصحی لندبعده حولان هندی و صبر و اقاقیادن
بر و مقدار اخذ ایدوب بالوطو تعالی ایله مزج ایتدکدن
صکره اوزرینه ضماد ایدرلر و دخی اوزرینه قورشون
باغلیه لر مدام و متی ایله طاغلوب محو اولور دیکیدر اکر اول عقده
قورشون باغلمق ممکن اولور محلده بولنمایوب یاخود وجعی
بولنمغله الم الور ایسه لایق اولان ابتداء مسکن و محلل
نطولات ایله وجعنی تسکین و عقده یی ارخا و تلیینه
سعی ایدوب بعده ذکر اولنان ضمادی اوره لر بو نطولک
دخی اولخصوصده مجربدر اخلاوطی ابرسا و خطمی کوکی
و زوفا و اکلیل الملک و کتان تخمی و بابونه و دوکلمش قرطم تخمی

هر برندن کفایت مقداری علی التسویه اخذ و طبخ اولنور اکر
اول عقده لحمی اولورسه انک ماده سی لحم غددی جنسنه
مستحیل اولوب هر قنغی عضوده اولورسه اولسون حادث
اولور و جوهی ثالیل یعنی ترکجه سکل دیدکلری شی کبی قتی
بر علتدر بعضی اطبا ازجمله کتاب دستور افندن ابن ابی صادق
علیه الرحمه ملخص مسائل ابن حنین شرحنده عقده نک
بر نوعنه سلعه دینوردیمشلر اما سلعه کندکجه بیور لکن
عقده بیومیوب مقدار جوزی تجاوز ایتمدیکی جهتدن
سلعه نک غیری اولور اما یاروب چقارمقده و سایر تدبیرده
علاجی عینی ایله سلعه علاجی کبیدر زیرا اکر بدنک اتلی
یرلرده بولنورسه علاجها اخراجها قاعده سی اوزره
آلت تیز ایله یاریلوب اخراج اولنور چقاک شی کویا منعقد
اولمش بر پارچه اتدر اکر انک متلی اولمازسه سکر و وتر
و شریان و طمر کسلمه سی قورقوسندن اخراجنده خطر اولمغله
ملین ضمادلر ایله دفعنه سعی اولنور الخنازیر ترکیده	خنازیر
صراجه دیرلر اوکولماسی حشکل بر ورمدر ضد ارنجق
صبیانده ظهوری کثیر و لطف عمیم الهیدن بنه انلره معالجه
یسیر اولمغله انکدخی مهما امکن ماهیت و معالجه سی بیان
اولندی شیخ رئیس دخی صراجه نک اسلی و علاجی بذیره

اولانی صبیانده عارض اولاندر وعلاجی بڭزر اولماسی عسیر اولان
شبانده بولنانلرده دیشلو اولدیغندن خنازیر تسمیه اولندیغنه
دخی وجوه عدیده یازلمشدر ازجمله اول حیوان خبیث الاکل
وشره حریص اولمغله انلره عروضی کثیر اولدوغیچون تسمیه
اولنمش اولدیغی یاخود اول علتک اکثریا بوینده ظهوری ایله
علیل باشنی صاغ وصوله چویره مدیکی ایچلدن تشبیهاً
تسمیه اولنمش اولدیغی یاخود اول علتده غدة چوقه اولوب
خنازیرک دخی یاوریسی چوقه اولمغله دینمش اوله حاصلی
سوء هضم وتخمه دن حادث اولور ماده سی سوداویه
مائل غلیظ وبارده وسلعیه مشابه برقتی ورمدر انجق
سلعه ایله فرقلری خنازیر برانه تعلق ایتمکله سلعه کبی هر
طرفه اوینامز وخنازیر سلعه دن بیکده خصوصا بوینده
چقانلر زیاده صلابتلی اولور واکثریا اولحقدار بشو
بربری یانینه تعدد حاصل ایدر نادراً بیوملک دخی واقع
اولور وخنازیر بوینده وقولتق التلری کبی لحوم رخوه دن
برمحلده حادث اولوب متعدد اولدوغی صورتده جمله سنی
برکیسه احاطه ایدر کاهی هربرینک باشقه باشقه کیسه لری
دخی اولور العلاج علاجی قی واسهالی ممکن اولوردیرینه
بولندیغی صورتده بقدر الامکان قی واسهال ایله بدنی

بلغم

بلغم غلیظدن تنقیه ایدوب غذالرینی دخی تقلیل وتلطیف
ایده لر ولواج قدرنه حرکت وریاضت ایدوب کیجه ایله طعام
یمکدن بالکلیة منع ایده لر بعده محل آله ضمادلر ایله مداومت
لازمدر وبو علتده یازیلان ضمادات مجربه برقتی چوقدر
انجق بو برقاچ ضماد حذاق تعینلونندرکه ذکر اولندی
ازجمله شیخ رئیس اول علتک صلابتنی بیدی کونده بلکه
اوچ کونده تحلیل ایدر دیو جالینوسدن نقل ایلدیکی ترکیبدر که
ذکر اولنور صنعتی خردل اصرغان دیکنی تخمی وکوکرد
وزبد البحر وزراوند ومقل واشق وزیت عتیق وبالعومی
قاعده اوزره مرهم اولور دیکر زفت وآطه صوغانی
ولاحنه کوکی ومقل ازرق وآجی باقلا بونلر سرکه وعسل
وزیت عتیق ایله مزج اولنور داخلیون مرهمنک بو علتده
وسائر صلابتده خاصیت عجیبه سی وارد خصوصا سحق
اولنمش ابوسا مزج ایده لر بو مرهم دخی شیخ رئیسک وصف
ایلدیکیدر اخلاطی بقله اوتی وآدر اوتی واوره لک یاغی
هر برندن برجزء حنظل کوکی بیاد کوکی شب یمانی زفت
هر برندن نصف جزء زیت عتیق مقدار کفایه اجزاء مذکوره
سحق اولنوب زفت ایله زیت یاغنده ذوب اولندقدن صکره
قاتلور دخی ضم اولنور اکر بونلر ایله منحل اولورسه فبها والا

نفع ويريجي وآقيدجي ضماد لراوره لر ضماد جيد بوي تخمي
دوودت جزء نوره ونطرون بر جزء بونلو بال ايله مزج اولنه منتن
ديكر قثاء الحمار كوكي ودفنه ياپراغي سحق اولنوب تر
ايله مزج اولنه ديكر برچوق اوتي كچي وقيون قفلوى
وكچي بقله وزفت جمله سي على السويه اخذ اولنوب احتلام
اولمامش صبي بولي ايله مزج اولنه بو خصوصده شيخ
بزم هم رسلك قرحه اولمش صراجيدده تأثير عظيمني
مشاهده ايلدك لكن دقق ومدارات ايله عمل اولنه ديو
معالجه نك تأثيرني تصريح ايتمشدر حاجي پاشا مرحوم
دخي نوروت سحق اولنوب بر مقدار نطرون وصو ايله مزج
اولنسه بو بونده صراجيه مشابه اولان ورمي تحليل ايدر
ديشلو وخنازير بونوعنه دخي منبسط يعني درينك
التنده يايلمش اولوب جلددن طشره ظاهر اولماز اما
ماده سنك رداءت وخبثندن ناشي قرحه اولور
اكر اول قرحه شق اولنسه صورتي خام انجير كبي اولور
صراجنك اول صنفي غايت پرامز بيدر علاجي آلت برتيز
ايله يارو چقاروب يرينى داغلمق ايله ممكن اولور
اول نوعه غيري علاج مؤثر اولماز ديديلر اما ظاهر محلده
يارمغه قابل اولمادوغي مقررقابل اولاني دخي عارف بالتشريح

اوزرسن

التآليل

اولان جراح حاذقه محتاجدر التآليل تركجه سكل اولوب كدر
وسكل معروف سولجيلردر اكثريا صبيانده چقار وبرقاچ
دورلي اولوب منكوسه ومشققه ومتعلقه ومسماريه
ومعوجه اكا فورنحه دخي ديرلر ومتفتحه وعدسيه
تسميه اولنمشلردر جملة سنك سبيلري يا الكز خلط غليظ
ويابس يا خود سودا يا خود ايكيسندن مركبدر علاجلري
فصد اقتضاسي اولوب صاحبنك دخي اقتداري اولدوغي
صورتده فصد ويا حجامت اولنور اكر فصد وحجامتنه
مساغ اولمازسه ممكن اولدوغي مرتبه مسهل وملين
ويرلمكله ماده لري تنقيه اولندقدن صكره اوزرلرينه
قويارجي ضماد لر اوريلور مسهل آلوي دخي افتيمون وغاريقون
تدبيرلري اولوب بادم ياغي ايله اصول شرابجه دخي ايچوروب لر
وخفيف غذالر ويره لر وبو ضمادك بارك مختارلرندر صنفي
كبره ييراغي وكچي بونوزي ومرسين ييراغي وچورك
اوتي على السويه اخذ وسحق اولنوب سركه وطوز ايله ضماد
اولنه ديكر اوزرلك تخمني وكوپ قنا وبورق ايله خلط
ايدكدن صكره سركه ايله ضماد ايده لر يا الكز طوز وسركه
طلا اسنه مداومت ايتمك دخي مفيددر ديشلر حاجي پاشا
مرحوم اضمده مذكوره اولطاش ايله حك ايتمك مؤثر اولور

ودائما كل باغى وانك مثلى باغلو طلالر اولنمق دخى نافعدر
ديركن صكره دم الاخوين ايله يا خود حاد دوالراود مق ايله
قو يرمق دخى يازمشلر نفيسى مرحوم اوستنه حادة دن
نوره وزرنيخ وقلى وذراريح وسدر لكن سديلردن هر برينك
مفردا ومجموعا تاثيرنى يازمشدر وشارح كليات اولان
ابو الفرج بن القف آلت حديدى ودوا حادى يازدقدن
صكره هر برينى ممكن اولدوغى مرتبه ابلك ايله بو نمغه
مداومت مستقلا معالجه اولدوغنى كوسترمشدر ودخى
انك كبى حتى اكال علاجلر يازمشلر اما ذكر اولنان اصنافنك
هر برينه مناسب اولانى بلمك لازمدر ناميو الحروف منقحة
اولان صنفندن ماعدا اسنده يالكز باغ جبوغنى باقوب
اوجى ايله داغلمق علاج برء الساعه اولدوغن كوردم انك
كبى آسان علاجلرى چوقدر منقحه اولان دخى ذكر اولنان
ضمادلر ايله مندفعه اولور بعضى كسر لرك دخى هر
بر صنفنده رقيه وخواص سكلنده بعضى عمل ايله علاج
ايتديكى معروفدر وصبيانده اولان سكللر سن رهاقه
بالغ اولدقده من غير تدبير زائل اولور قلوى دخى كوريلدى
تاليل عدسى نجيب الدين عليه الرحمه سكلدن بر نوع دخى
مرجك وبغداى كبى سولجيلودر يوزده والنده چقار

عدسيه و حنطيه

علت مزبد

عدسيه وحنطيه ديرلر كيمى صارى وكيمى قرمزى اولور علاجى
بعد التنقيه مؤثر قيرو طيلر ايله ميسر دردمشلر بو قيرو طى
مجربلردندر ضنعتى ترمنتين اريك صمغى موم زنجار شيطرج
هر برندن على السويه اخذ اولنوب ترمنتينى كل ياغى ايله اريدوب
بعده سائر اجزا دخى مزج اولنور ديكر كبريت وكندس
وبورق على السويه اخذ اولنوب سركه ايله دخى مزج اولنور
بعضى اطبا مسمار تعبير سكلدن عدايتيوب بثور انواعندن
باشقه بر علتدر ديمشلر حتى جمال الدين اقسرائى
عليه الرحمه مسامير ديدكلرى بثور بياض ودكومى اولور
اكثرى دباسى كبى اولمغله مسامير ديرلر انلر اكثريا اياقده
واياق برمقلرنده چوق چقوب صاحبنى يوريمز لر انى نجيب
الدين سكل انواعندن عد ايلمش ديركن صكره مفتد مما
مختار كجا يازيلان ضمادى هر برينه نافع وعلاج كافى
يازمشلر الله الموفق والمعين معلوم اولسه كه بو محله منتهى
اولنجه چكدن وحصبه دن ماعدا ابدان انسانده عام
اولان اورام صلبه ورخوه دن صبيانده عروضى كثير اولانلرى
ذكر اولنوب مهما امكن معالجه لرى دخى تحرير اولندى
بو نلردن ماعدا دبيله وخراج ودمل ديدكلرى انواع جبار
وسرطان يعنى ينكج ديدكلرى سوداوى برامز جبان

كثير متغايره وده ابدان انسانده ظهوره كلمكده اولان
اورام رخوه وصلبه دخى متعارف اولمدوغى مصرحدر
مصنفى سبع وبغداد ايله بلنمد مسطور

انواع اورام باقيه

وانلرك مثلی ورملر ونفاخات ونقاطات دیدکلری یعنی
ومائی شیشلر وحمره وجمره ونملر ونار فارسی دیدکلری
صفراوی بثره لر وشرا وماشرا ایله مسما اولان علتلر صبیا
نادر واقع اولوب بعضیسی حادث اولدوغی صورتده دخی
مثامولدرکه بو کتاب قواعد نصاب انتسابلرینه ذوات ستوده
صفات انلرك دخی بعنایة الله تعالی معالجه لرینه موفق اولور
مداوانلرینه عسرت چکمیه لر کذلك جرب یعنی اویوز دیدکلری
مرضك انواعی وغرکو وطوزلو بلغم وانلرك امثالی مشهود
ومتعارف اولان امراض ایسه جمله نك معلوملریدر واول
اجلدن بو فصلده بو مقدار ایله اکتفا اولنوب انجق آتش
وغیری شیلر اصابتندن واقع اولان احتراق اعضا
معالجه سی ایله اهتمام اولندی زیرا صبیانك کندیلرینی
محافظه ده اهتمام لری اولمدیغی اجلدن اولکونه ورطیه
دوشدکلری چوق واقع اولور **حرق النار والماء والدهن**
گاه اولور صبیانك بدنلرینه آتش یاخود قاینامش یاغ
یاخود زیاده اسیجق صو اصابت ایتمکله قبارد و شیشر
والم واضطرابی طاقت شکن بشر اولوب سکون بولنجیه دکین
عظیم الم ویرر فقنا ربنا عذاب النار دیسن آتش اصابتندن
برعضوه احتراق واقع اولسه کرکدرکه قبارو ایچریسی

صو طولمغله

اوله علاوه حاصل اولان صو لطیف افندم محمد
ایجون ماصح ایلران فائدت ایدتق ایله دکی النشر
جمع اولوب تنقیط ایدر سنه

صو طولمغله تنفط ایتمدین اوزرینه مبرد شیلر طلا
ایدرلر انجمله کل صوینی قار ایله صوود وب کتان بزینی
اکا باتوره لر وساعت بساعت تبدیل ایدرلر تاکه قانك
حرارت وتلهبنی دفع ایتمك ایله مائیتنی آیروب تنفط
ایتمیه که صو لنمق ایزندن نشأت ایدر و اولمحله یرده صدور
دخی اول منفعتی ویرور ومرکب سورمك ایسه عامه نك
معلوملریدر واول تدبیر فاضل اطبا اولان جالینوسك
اختراعی ایمش که صو ایله مزج ایدوب طلا اولنسه منفعتی
اول ساعت مشاهده اولنور دیمش کشنیج عصاره سی وقره جك
طبیخی وکل صوی وسرکه هر قنقسی اولور سه مفرد یا خود
کل ارمنی وحنا ایله طلا اولنه جمله سی مانع تنفط ودافع
وجع اولور اولمدا اولتی قار وبوز ایله صوونسه لر
آثاری دخی زیاده کورلور ابو الفرج ابن القف فوفل وصندل
واسفیداج علی التسویه سحق اولنوب هندبا صوی ایله طلا
اولنمق دخی یازمشلر و یاغلرده شیروغن وتره یاغی
دخی نافعدر المنادن بعضیسی ممکن اولدوغی صورتده
فصد وحجامت دخی کوسترمشلردر اما نجیب الدین
ینان بیرلو تعفن وتنفط ایدرسه فصد کوسترمشلر
غذالری دخی حلبه وعنابیه مثللو خفیف غذالر اولوب

اریك ونیلوفر شرابی ویره لر وبحسب الاقتضا فاکهه
طبیخی ایله تلیین دخی ایدرلر بس اکر تنقطایر و بجینه
صوطولورسه نیشتر اوجی ایله بیر توب صونی اقیتدقدن
صکره اوزرینه کافوری اسپیداج مرهمی اوررلر واکر قرحه
اولورسه نوره مرهمی عجیب المنافع در صنعتی اولا
نوره یی یدی دفعه غسل ایدرلر تا که حدتی زائل اوله
بعده انك برجزؤندن زیلوطا شیرندن برجزء کل یاغی
ایله مزج ومرهم اولنوب طلا اولنه بو ضماد دخی ابن القفك
جراح نامه سنده مسطوردر صنعتی یازی عصاره سی
ولاحنه بیرغی عصاره سی یکرمیشر درهم اولا کفایت مقداری
زیت یاغی ایچنده بش درهم بالموم ایریوب بعده اول
عصاره لری دخی ضم ایله طلا ایدرلر تا وقتا یاغنك
کلندکی یا یلادن مرهم دخی اقوادر صنعتی تاوقا یاغی
کالی وملح درالحکلی وبربخ اوقی واسبیداج علی السویه اخذ
اولنوب بنفشه یاغی ایله مزج اولنور وکفایت مقداری
یمرده اغی دخی ضم اولندقدن صکره طلا اولنور حرق الدهن
اصیجق یاغ دوکولکدن حاصل اولان احتراقك دخی علاجی
ذکر اولنان تدبیرات ایله اولور اما انکچون بو خصوصه مخصوص
علاجدر صنعتی یمرده اغی وزیت یاغی واسفیداج

هر برندن

هر برندن کفایت مقداری اخذ اولنوب شیشه ده واقر
چالقرلر تمام الشدقدن صکره طلا ایدرلر واول امردن
بوخدیری طلا ایدوب سائر تدبیره اقتضا ایدرسه
تعرض ایدرلر حرق الماء صو یاقمه سنده قبل التنفط کل
صویی وطوزلنمش زیتون صویی یاذ مشلودر اما احتراق
وجعندن ماعدا طوزلو دخی اجمه سی علیله بالخصوص
صبی بولندیغی صوریده اضطراب ویره جکی مقرردر
همان فاولی صوییه باتمش کتان بزی قومق وفاولی صو
دوکمك ایله وجع المنی تسکین ایدوب بعده معهود نوره
مرهمنه مداومت ایدرلر زمان شفا اقتران سید الثقلینه
صلی الله تعالی علیه وسلم طبیب اهل مدینه اولوب معالجه سنته
رخصت همایون بیورلان حارث بن کلده ثقفینك
اولخصوصده استعمال ایلدیکی دواتی اطبا قرنا بعد
قرن املا واستعمال ایلدکلری اجلدن علاج شافی
اولدوغی شبهه دن مبرا اولور اول حاذق وادیب اریبی
یاقوب کولنی یمرده اغی ایله طلا ایدرلر ایمش لایق
اولان اول معالجه نافعیه دخی مداومت ایتمکدر والله
الموفق والمعین باب سابع وباو طاعون اطلاق
اولنان برامرض طوبیا سنده اولوب ایکی فصلی مشتملدر

فصل اول اول علتلرك تعريفلری وسماوات وارضی
اسباب وعلامتلری بیانندهدر معلوم اوله كه وبا
وطاعوندن هر بری اماكن وبقاع وبلدان وقرادن برنده
ظهور وبالمذكوره بامر الله الملك القدير نوع بشره بلكه انواع
حیواناته ساری اولمغله مخرّب دار وديار اولور بر داء
عضال در السنهٔ اناممده بینلری تفریق اولنمیوب هر برینه
عموم اوزره وبا وطاعون اطلاق اولنور واما اصطلاح
الاطباده وبا جرم هوایه عارض اولان فساد وعفونتدن
عبارتدر كه اول هوا رسمی استنشاق وتنفس طریقی ایله
قلبده محصور اولان اخلاطه واصل اولدقده لا محاله
انلری افساد ایدوب بالواسطه بدنده اولان سائر اخلاطی
دخی افساد ایتمكله حمای ردیهٔ شدیده حادث اولوب
هلاكه مؤدّی اولوردن زیرا هوا اسباب ستهٔ ضروریهدن
اولوب انسان وسائر حیواناتك اصلنده ابدان وارواحلرینك
عنصری اولدوغندن ماعدا ارواحك مددی وصلاحینك
علتیدر كه تنفس واستنشاق جهتی ایله روحه امداد ایلیوب
قلبده ودیده اولان حار غریزینك احتراقندن خلاص
وادخنهٔ محترقه‌سنی اخراج ایدر البته محتاج الیه حیاتدر
انسز حیات ممكن اولماز حتی جالینوس واتباعی هوا

ارواحك

ارواحك ماده سیدر دیدیلر باتی وجه كان انك فسادی
ایله ارواح وابدان دخی لا محاله فاسد اولور وطاعون دخی
بینه اولكونه عفونتدن حاصل اولور آنده واما جبان
وسوللجی مقوله‌سی علت صعبه بی مستلزم اولور واول
ورم هلاك بیلنك ماده سی زیاده سمیت حاصل ایتمكله
مجرد وبادن برامز اولدوغی مقرردر باخصوص ظهورده
ایتدكدن صكره اطرافی كوكرمك وقوزمق وبایشلنمك
واقع اولورسه یاخود چقدقدن صكره بینه باترسه اندن
خلاص مشكلدر بلكه مرتبهٔ محالهدهدر حال منوال المحرّر
اوزره اولمغین طاعون وبادن اخص اولوب وبا مرض
عام اولدوغی جهتدن طاعون ایله وطاعونسز بولنور اما
طاعون وباسز بولنماز هر طاعون وبادر اما هر وبا طاعون
اولماز بو معنی كبار محققین قتلرنده دخی معتبردر حتی
جلال الدین سیوطی علیه الرحمه حضرتلری طاعون حقنده
تالیف ایتدكلری رسالهٔ شریفه ده ذكر اولندیغی اوزره تصریح
ایتمشلردر وطیبه طیبه یعنی مدینهٔ منوره یه صانها الله
تعالی عن الكدورات والبلیات طاعون كیرمیوب وبا وقوعی
ممكن اولدوغی جهتدن دخی مؤیّد اولور زیرا شهر باد انبیا
علیه من الصلوات ازكیها حضرتلرینك علی انقاب المدینة

لفظ طاعون بمعنی اطبا نقلی اوزره لسان یونانده
طبعوندن [illegible] شیخ رئیس [illegible] قوماطا ودخی [illegible]
لفظ الله [illegible] لفظنه نقل اولنان كلیه [illegible] لسان
افضل [illegible] طاعون [illegible] اولان عضوده [illegible]
واقع [illegible] اطلاق [illegible]
تخصیص [illegible] ماده [illegible]
منه

طاعون تسمیه اولنان [illegible] عضوده ظهوری [illegible] عن قریب ذكر اولنور
منه

ملائكه لا يدخلها الطاعون ولا الدجال بيورلمشلردر
كتب احاديث معتبره ده مصرحدر بس وبا وطاعوندن
هر قنقيسى اولورسه اولسون مسبب الاسباب تعالى
شانه تقدير وفرمانى ايله سماوى وارضى وروحانى
وجسمانى اسباب عديده دن نشأت ايتدكلرى مقرردر
وكبار اطباء اسلاميه دخى جملهسنى مقر ومعترفلردر
ولكن اكثر كبار مجرد امراض اولدوغندن بحث ايتدكلرى
اجلدن هوانك تعفن وفسادى ابدان انسانيه اولان
اخلاطى افساد ايتديكندن نشأت ايلديكنى بيان اثناسنده
اجنه خصوصنده تعرض ايلميوب انجق فساد هوانك سماوى
وارضى اسبابنى بيان ايدرلر بو قسم اجنه تعلقنى انكار
ايتدكلرى ايچون دكلدر زيرا طاعون خصوصنده صاحب
شريعت حضرتلوندن الصلوة والسلام عليه اجنه وخزندن
يعنى ورينه سندن دخى واقع اولدوغنى مصرح آثار
عديده وارد اولمش ايكن انكاره مجال اولمادیغندن
ماعدا اول داء عضال الظهور ايلديكى ايامده خواص
وعوامدن چوق كسنهلر اجنهدن نيجه آثار غريبه مشاهده
ايليوب اول خصوصده حكايات عجيبه نقل ايتمشلردر
آن جمله فاضل فيلسوف علامه قوشى عليه الرحمه قولنه اعتماد

مكه مكرمه يه شرفها الله تعالى طاعونك دخولى ممكن
اولدوغى اختلاف اولنمشدر امام سيوطى عليه الرحمه بر
جزء [illegible] طاعون مصرده اجتنابى [illegible] تاریخنده وقوعى حكايه
[illegible] طاعون حتى زمان علاء الدين [illegible]
[illegible] رضى الله تعالى عنه بالكلية وقوعى منقولدر
الله تعالى
مسئله

ايلديكى وسندندن حكايه ايدر اولكه جبش ديارنده
وارووب اهاليسى ايله الفت واحوالاتلرينه معرفت حاصل
ايلمش ايدى نقلنه اوزره اول ديار اهاليسنك اكثريا وفاتلرى
طاعوندن نشأت ايدر زيرا اول داء عضال بلاد وقرادن
برينده ظهور ايلسه بامر الله سرايت ايدر اكثر اهاليسى خلاص
بولماملر وبر غريب حالندركه اول مملكتده قنقى دياره مستولى
اولسه اهاليسى اجنه عسكرينى مشاهده ايدرلر ايمش كه عالم
ظاهرده عساكر بشريه كبى طبل وعلملرى وزرنا ونفيرلرى
ايله كلورلر ديو خبر ويرمش قوشى بو خصوصى
واقع اولمق اوزره نقل ايدر امام علامه النووى عليه الرحمه
تسليم ايتميوب وبا ايامنده فساد هوادن ناشى اولان دباد
اهاليسنك دماغلرى فاسد اولمغله اولكونه خيال فاسدلرينك
تخيل ايدرلر ديمشلر ولكن علامهنك بوردوى عساكر اجنه
طرز معهود اوزره كلدكلرينى متعدد بوقسه ايام وبادهسنده
اجنهدن مشاهده اولنان احوال العبرة مآل تواتر مرتبه
اولدوغنى بى اشتباه هدر حتى اعاظم بلداندن اناطولیدن
انقره قرينده لطافت آب وهوا ايله موصوفه ونامقده
الحروف فقيرك مولدى اولان اياش نام قصبهنك هنكفوا
والدهسى جدم روح الله روحه موسم وبادهده بر كيجه بر حسيمه ساد

قورتیله انلودن بركروه اثبوهه مصادفت ایروب سكز
نفری اوزرینه هجوم ایتمكله واقوكش مكشندن صكره
اسوادنده بقلوب فالمشلر خدمیه خبر اولنوب اوه كتوردیلو
ایرتسی مطعون بولنوب برقاچ كوندن صكره صحت بولوب
اولدیلو فعیقوس صباده ایدم اما فصیح سلودم نعوذ بالله
من الخلام والكذاف الحاصل اولعلت عظماده اجنه تعلقی
دخی واقع ومقرر اولمغله بعضی كبار دبو كونه تطبیق ایدرلركه
ایام وباده هوا غایت متعفن اولمغله موحش اولور اجنه
دخی اودیه وقبور وقتلا محالی مثللو موحش یرلرده
بولنمغین مواضع متعفنده جمعیتلری مقرر اولور
ومرض طاعونده ظهور ایدن انواع اورامك مادهلری
البته اخلاطدن اولوب اخلاطده دخی اولمرتبه سمیت
حصولنك دخی اسباب عدیده سی اولمغله برسبب دخی
قادر لایزالك جل جلاله اولخصوص ایچون كوندردیكی
اجنه طایفه سنك وخزلری اولدوغی عن قریب نقل وبیاد
اولنور دبو محلده برسوال وارد اولوب مساجد ومعابد
مثللو مواضع قراد عظیم الشان اولان یرلو اجنه دن
محفوظدر دانلرده بوجهله طعن واقع اولوردیمشلو
جوابا صولی انلر شیاطیندن محفوظه در بو قسمه مطلق

اجنه دن دكلدر دیلمش بودخی معلوم اولكه كبار اطبا طاعون
وبادن ماعدا صرع ومالیخولیا مثللو بعضی امراضده دخی
اجنه تعلقنی تصریح ایدرلر حقا ماعلت صرعده ابن مطراندن
نقل اولنمشدی شیخ رئیس دخی مقر ومعترفلردر ازجمله قانوننك
كتاب ثالثنده مالیخولیا بیاننده تحریر ایتدیلر حاصل كلام وبا
وطاعونك سماوی وارضی وروحانی وجسمانی اسباب
عدیده لری اولوب لكن هوانك فسادی سبب قریب اولدیغی
وآفت وبانك تعفن هوادن عبارت اولماسی اطبا قتلرنده
ومثبت اولدیغندن ماعدا نقلا وعقلا دخی ثابتدركه سید
الثقلین حضرتلری صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه منوره نك
هواسی لطیف اولوب وباسی آخر دیاره انتقال ایتمك ایچون
خیر دعا بیورمشلر اولكه طبیب شفا بخش انواع علل واسقام
علیه الصلوة والسلامك مدینه منوره هواسی اصلاحی
ایچون خیر دعا بیوردقلری هواكبی بقعه نك دخی امزجه ده
تأثیرلری اولدوغی مثبت اولور زیرا اولعلت موحشه
بعضی دیاردن قطعا منفك اولمایوب بعضی دیارده
قطعا كورلمادیكی وبعضیسنده كاه ظهور ایدوب وكاهی
سلامت بولندیغی هوالرینك وبقعه لرینك فساد وصلاحی
وكاهی فرمان الهی ایله عسكر اجنه تسلطنه مبنی اولمشلودر

بر هوانك حفظ صحت واصابت مرضده مدخل عظيمی
اولوب طاعون ووبا دخی ظاهر افساد هوایه اسناد
اولندیغی اجلدن انك احوالنی وسائر سماوی وارضی اسبابلرینی
مهما امکن بیانه شروع اولنوب اسباب سماوینك تقدیم اولندیغی
السبب السماوی معلوم اولا که وبا وطاعون حدوثنك
اسبابلرندن بر نوعی اسباب سماویه در که بالای آسمانده سبعهٔ
سیاره نك یا خود علی الاطلاق کواکب علویه نك باذن
خالقها عالم سفلیده اولان تأثیرلرینه نسبت اولنمشدر که
کواکب علویه نك اعتبارات اهل نجوم اوزره حرکاتلری
وقراناتلری وانظارلری وطالع تحویل سنه وطالع بلد
وسائر اصطلاحات ایله صحایف علم نجومده مندرجه
اولان احکاملرینك آثارلری بامر الله الملك القدیر بالنجوم
ظهور ایدر کلمشدر حقیقتنی ینه خالقلری اولان علام
الغیوب بیلور جل شانه وعم نواله ابو الاطبا دن مرویدر که
ابیدیمیا نام کتابنده زماننده مریخ ایله زحل قرانی
اتمشیدی دیو عقب اولنجه سم وبا حادث اولدیکه مبتلا
اولان کسنه نك نظری تعلق ایدن اشخاص دخی سریعا سرایت
ایله هلاك اولدیلر دیمش وسائر ثقاتدن دخی انك کبی
منقولدر دیمشلر که اول عفونتك زمانی بیری آی ممتد

حاصلی انلرك اوچ سببی اولوب بری سماوی وبری
ارضی وبری دخی انجمد اولور مسلمی

اسباب سماوی وارضیلرك جمله سی فساد هوایه
باعث اولمغله ارضی ذکر اولنور عن قریب بمنزلکورده بو مؤدی اولدقلری مسلمی

خصوص صورده قبلکلی ذکر وبا وطاعونلرك اسبابی
اولادیغی قسم منفصله اولدقلری ذکر بوسبب سماوی وبودنی اولندی
ویرقسمی دخی اغتبار اولنمدقدر تفصیل مسلمی

اولوب اولا اوچ ای متوالیه اول آفت هر کیمه اصابت
ایتدیکی ایسه اغزلرندن خالص قان کلوب ظاهر بدنده ورم
وشوردن برشی حادث اولمادن اوچ کونی تمام ایتمدین فوت
اولورلر ایدی اوچ آیدن صکره مبتلا اولنلرك اغزلرندن
قان کلیوب طبیعتلری ماده یی طشره دفع ایتمکله بدنلرنده
ورم وشور ظهور ایدر اولدی لکن انلر دخی بیدنجی کونی
تمام ایتمدین فوت اولورلر ایدی مرضی نك کثرتی شول
مرتبه اولدیکیم ربع مسکون سکاننك ایکی ربع قدری
دیمشلر افلاطون حکیمدن دخی نقل اولنور اصول تمام کنان
نجانك زحل مریخ ایله مقارنه ایلسه چوق کره وبا شدید وطاعون
واناك مثلی امراض خبیثه حادث اولوردیمش شیخ رئیس
دخی کتاب اولدن فن ثانیدن تعلیم ثانیدن تغیرات هوانك
تأثیراتنه متعلق اولان سکزنجی فصلده او خصوصی
بیان ایلیوب که اولور کواکب دراری موضع واحده جمع
اولوب یا خود کنش ایله اجتماع ایدرلر اول اجتماع وجمعیت
تنفی اقلیمك سمت رئیسلرنده ویا سمت رئیسلرینه قریب
محلده واقع اولور ایسه افراط سخونت ایجاب ایدوب حمای
شدیده یه مؤدی اولور دیر کلورندن صکره کتاب رابعده
فن اولدن حمیات عفنیه یه متعلق اولان اوچنجی مقاله ده

کتاب ... دخی ... نسبت او تعلق ...
انجم ... مسلمی

حمای وبائیه یازده کلری محله ده فساد هوانک اسباب
عدیده سنی بیان اثناسنده اولمحقق واديب تغیرات
هوا عالم بالانک تأثیراتنی تصریح ایدوب هوانک جمیع
تغیراتنک مبدئی هیئات فلکیه دن بر هیئاتدر اول
هیئت البته اول تغییری ایجاب ایدر بر آنک وجهنی بیلمازز
اکرچه بر قوم او لخصوصه من غیر دلیل معرفت ادعا
ایدرلر انکرک اول ادعالری عندمزده بکا بزه وسکا واجبدرکه
اول تغیراتک اسباب عدیده سی اولدوغنی بیلوب اول
اسبابدن اشکال اسباب سماویه سبب اول بعیدی
واحوال ارضیه سبب ثانی قریبی اولمق اوزره تصدیق
ایتمکدر زیرا ایجاد قوای فعاله سماویه وقوای منفعله
ارضیه هوانک شدت ایله ترطیب وتعفینینی ایجاب
ایلسه اول هوا ایرصولردن و یردن ابخره وادخنه متعفنه
اولوب حرارت ضعیفه سببی ایله هوانی تعفینه مؤدی اولدیغی
ایچون حماء وبائیه اکثریا هواء رطب وکدردن حادث
اولور دیمشلردر شکر الله افادته للطالبین سائر محققین
دخی انک کبی تحقیق ایلیوب یردن صعود ایدن ابخره وادخنه
منظله اولاد حرکاتی یا خود کواکبک انظارلری سببی
ایله یا خود اشعه شمسک انعکاسندن نشأت ایدن

حالت

حالت استعدادیه مرتبه سی سمیته مبدل اولور دیمشلردر
محصل الکلام هوانک جمیع تغیراتنک مبدئی هیئات فلکی
اولوب باذن خالقها انلردن نشأت ایتمش اولور والله اعلم
بحقیقة الحال السبب الارضی فساد هوا وطاعون ووبانک
سبب قریبی اولوب اول فساد لکدخی تأثیرات سماویه وغیریدن
اسباب عدیده سی اولمغله اولا هوانی کیفیت وطبیعت جهتی ایله
تغییر وافساد ایدوب ارضی اعتبار اولنان اسباب ظاهره دن
بر نوعی صولردن و یردن صعود ایدر بر امزجه بخار و بوامز
دخان وسائر عفونته سبب اولان شیلردرکه انلر ایله
امتزاج واختلاطندن ناشی کیفیت وطبیعتی ردائته
مستحیل اولوب تعفن وسمیت حاصل ایدر بر نوعی دخی
روایح عفنه در زیرا که کاهی هوانک اول رسمه عفونت
وسمیتی روایح منتنه وخبیثه دن نشأت ایدر کیفیت
تأثیری بو وجهله اولورکه اولدیارده واطرافنده یا خود
بعید اولان یرلرده قوقمش ومتعفن اولمش کونلر وانواع
جیفه بولنمغله خصوصا حرب وقتال واقع اولوب قتلاء
کثیره حاصل اولمش اوله یا خود وباء قتاله ظهور ایدوب
موتای کثیره فنه واحراقه اقتدار بولنمدیغی جهتدن قوقمش وتعفین
ایتمش اوله لر یا خود کاریزلر بولنمش اوله رو زکار انلرک

بعضی حذاق قننده تغییرات هوانک عالم بالادن
ماعدا اسبابدن ورود ایدر برسی فصول اربعه ده حرارت
و برودت ورطوبت و یبوست بیلدن جنبات افق المنیر
تأثیر شمس طبیعت بخارات دخانیه وغبار و یلدیز
ایکنجیسی یردن بخارات دخانیه یاران و یلدیزدن بخار
نظایر شکلنده ایدر انجیسی روایح منتنه اسباب مذکوره
صعودی دوری دخی و بعضا اسباب اولان دکیر اولنده
اما طبیعی اولوب بکا ایجر وغیری سمودی وبکدخی
ایکنجیسی اولوب اولعفی تکثیر ایتدن لحادثات اولورن
روایح منتنه وصوبی مل اولور مسلمی
عفونت ایکیسینه دخی

عفونتنی منتشر قیلمغله البته هوا لطیفنی افساد ایدوب
مسموم ایلدکاه اولور دیرلر بخو نیقلرنده ابخرهٔ دخانیهٔ
تحتینه حادث اولوب زلزله لیه مؤدی اولمغله بعد الخروج
او ابخار اول دیارک هواسنی افساد ایدر شیخ رئیس بو آکا
جزئیاتی ایله واقف دکلدر اما ابخان زلزله واقع اولسه
او ابخار غلیظه هوائی و صوئی افساد ایدوب وبایه مؤدی
اولور دکدوا الفلاسفه اولان ارسطو زلزله مقالهسنده اول
امر عجیبک کیفیت حدوثنی بو کونه بیان ایدر که کرهٔ ارضک
اجزاده ابخرهٔ غلیظه وادخنهٔ خبیثه حادث اولوب
مدت مدید محتبسه اولدوغی اجلدن تعفن ایتمکله طبیعتی
علوه حرکت اقتضا ایتدکین مضطرب و محترق اولوب
یری یارار چقار او الصعود ایدن ابخرهٔ خبیثه ذکر
اولندیغی اوزره هوائی و مائی افساد ایتمکله وبا عظیمه
اولور نفس الامرده زلزله وقوعندن صکره طاعونک ظهوری
کوا ایله کورلمش واشید المشدد حتی سلاطین جهاد آیین
عثمانیاندن ابو النصر والمغازی سلطان بایزید خان
علیه الرحمه والغفران زمان سلطنتلرنده بامر الله تعالی
استانبولده عظیم زلزله اولوب عقبنده طاعون ظهور
ایلدیکی تواریخ معتبرهده مسطوردر اول اثناده اسپانیه

المناسنده

المناسنده الیاذ بن اوراهیم نامنده بر طبیب اسرائیلی
پادشاه مغفورلک نام سامیلری ایله موشح و محنة الطاعون
نامنده بر رسالهٔ مختصره تألیف ایلیوب الحق اول داء
عضال خصوصنده متقدمین و متأخرینک نتیجهٔ افکارلرینی
درج ایلمش نام الحروف فقیر بو تألیف لطیفده یهود و نصارا
اطباسی سوزلرینه اعتماد ایتمامش ایکن اول شخصک تألیفی
عالمانه اولدوغندن ماعدا شیخ رئیسک رتبهٔ علیاسنه
مقر و معترف اولدوغی اجلدن بو بابده انتخاب ایلدیکی
امورک بعضیسی بالمناسبه نقل اولندی از جمله جالینوسدن
حکایه ایدر که زمان قدیمده دیار هند و سندده حرب عظیم
واقع اولوب موتانک تعفنندن ناشی هوا متعفن اولمغله
جمیع معموره ده وبای عظیم و شدید واقع اولوب اول مرتبه
مبتلا اولمشلر که خلاص میسر اولنلره نسیان عظیم عارض
اولمغله کندی آدنی واولادنی اونوتمشلر بای وجه کان
جوهر هوانک تعفن و سمیتی استنشاق و تنفس جهتی ایله
ریه و قلبه سریعا واصل و انلردن جمیع بدنه ساری اولمغله
اکثرلرده هلاکه مؤدی اولور معلوم اولدکه امراض
معهودهنک بامر الله الباری وجوه مذکورده اوزره
عام و ساری اولدوغی ناسک خاصیت و استعدادلرینه

حالنبعوض فنا خلق الله سؤال الوارد او الماذ ردیا الناو واضح من
شاید بسنده اولمغله اعتماد اولنمد
مصحح

مبنی در انكچون وبا عام بولندیغی یرلرده بعضی ناس
حصن حصین صمدیده مكین اولورلر بو احوالدن غافل
اولان اشخاص اوله رضمك تعفن هوادن حادث اولدوغنی
انكار ایدروب فساد هوادن نشأت ایدر ایدی جمله ابدانه علی
السویه سرایت ایدروب بعضیسی خلاص بولمازلر ایدی زیرا
استنشاقلری برابردر حالبوكه بر محلده و بر اوده بلكه
بر فراشده تعیش ایدنلردن بعضیسی فوت اولوب و بعضیسی
سلامت بولور دیمشلر انلرك بو اعتراضلری استعدادی خصوصنده
غافل اولدقلری ایچوندر زیرا هر ماده بامر الله تعالی استعداده
كوره تأثیر ایدر برفاعلدن فعل بولنوب منفعلده استعداد
بولنماسه فعل وانفعال حادث اولمازدی بو عالم كون وفساده
مسبب الاسباب حكمتی اولكونه جاری اولمشدر جل شانه وعظم
برهانه پس ازجمله بدنلری خلط ردی ایله طولو اولانلر
طبعا اولخصوصده انفعاله مستعد اولوردر و كثرت جماع سببی
ایله ضعیف الابدان اولانلر ومساملری واسعه ورطوبتلری
كثیره اولانلر واول موسمده چوق چوق حمامه كیدنلر جمله
مستعدلردر حفظ صحت احوالنی بیلمیانلردن و سائر
موجباتدن صیانت ایدرلر الله الموفق والمعین و دخی معلوم
اولدكه وبا وطاعون حادث اولدوغی موسملرده كاه صبیانه

وكاه بولوره

وكاه بیوكلره وكاه نسوانه مخصوص اولوب سائره سرایت
ایتماز امّا اكثر موسملرده اطفال وصبیانه مخصوص اولوب
انلره جملهدن زیاده تعلق ایدر دقراطدن ارشمیدس نام
طبیبك منقولدركه زمانلرنده وبا حادث اولوب بردفعه
بیوكلره ساری اولوب صبیانلردن برفرد متضرر اولمادی
بردفعه دخی بر عكس واقع اولدی نوبت آخرده نسوانه
طغیان بولدی دیمش بعضی ایامده اصناف حیواناته دخی
مخصوص اولدوغی واقعدر والكل بتقدیر الله تعالی
بونلردن ماعدا بعضی دیارك هواسی هواء وبائی اولوب
اهالیسی انلردن امان بولمازلر انكچون قدیما وبا وطاعونك
هواسی بر زهرلی كیفیتدر دیكه بعضی دیارلره مخصوصدر
دیمشلر ومتأخرلردن بعضی اطبا استانبولك هواسنی
اكا محمول قلنوب وبائی عد ایتمشلر امّا استانبول مكشوف
الاطراف اولمغله هواسی لطیف اولدوغی كوریلور ایدی ولكن
دریاسی جنوب طرفنده بولندیغندن ماعدا مجمع انواع
اجناس انام اولوب كثرت انفاس وعدم تطهیردن ناشی
ادنی سبب ایله هواسی هواء وبائیه منقلب اولمغین اول
سواد اعظم جمیع حوالیسی ایله وبادن خالی اولدیغی
سنه قتی نادر واقع اولور دركاه رافتینا ه ارحم الراحمیند

مصرك هواسی وبائی دینلور غلط اشتباهدر زیرا
اسكندریه وقاهره ده وبا اولدیغی محقق ایكن اوقنور
منه

حل نعماؤه تضرع و نیاز اولنور که اول قبة الاسلامده
ساکن اولان امت نجسته سیرتی کمال عطوفتی ایله حفظ
وامانندن مصون و محفوظ ایلیه بمنه و کرمه بو دخی
معلوم اوله که فصول سنه دن حماء و بائیه حدوثنه فقی
فصل زیاده قابلدر تفحص و تجربه اولنوب فصل ربیعك
طبیعتی حار و رطب و لمغله ان سطوانك زیاده قابل اولدوغنی
ترجیح ایتمش صاحب محنه فصل شتانی ترجیح ایلیوب کوز
ایامنك زیاده قابل اولدوغنی تصریح ایلمش شیخ رئیس
تغیرات هوا فصلنده عفونت هوا و علت وبا اکثریا یاز
فصلی آخرنده و کوز ایامنده عارض اولور دیوب غیری
محلده بهار موسمی عفونت قبولنده دخی زیاده مستعددر
دیمشدر اما کوز ایامنك ابتدالرنده هوانك لیل و نهار
اختلافی ایله حرارت و برودت جهتندن مختلف
اولدوغی عفونتی و حمای مزبوره یی زیاده قابل اولور زیرا
یکرمی دورت ساعتده فصول اربعه مرور ایدر و یاز فصلنك
حرارتندن ابدانده اولان رطوبت غریزیه نقصان بذیر
اولمغله حرارت غریبه قبولنه تمام استعداد بولنور علی
الخصوص انواع میوه لر کثرت ایله یمش اولدقلری اخلاطی
افساد ایدر حاصلی کوز ایامی فصول سنه نك غایت

نمقه ١

مذموميدر که هوانك صفوتی کدورته مبدل اولور و انجارك
دخی یپراقلری دوکلوب بطراوتی قالماز حتی بعضی اطبا اول
اثناده ابدانده تعفن ایدن اخلاطدن تنفس مناسبتی ایله
هوایه عفونت سرایت ایدر دیو اول جهتدن دخی بربرلرینك
عفونتنه امداد ایدرلر دیمشلر بهار موسمی احوالی ایسه
ایام ربیع فصولك ممدوحی ایکن تعفنه مدار اولدوغی مجرد
رطوبتندن نشات ایدر زیرا تعفن البته رطوبتی مستلزمدر
انکچون تازه ات قوقوب بوزلدیغی حالده یابس اولمغله تعفندن
بری اولور قش ایامنك رطوبتی حرارتسز اولمغله و یاز
ایامنك حرارتی رطوبتسز بولنمغله اول وده هوا حماء و بائیه
ایجاب ایده جك مرتبه متعفن اولماز مکر طبیعتلرندن
چقوب آخر فصل طبیعتلریله متکیف اوله لر اول اجلدن
بلاد حاره ده و بلاد بارده ده طاعون و وبا نادر واقع
اولور صاحب محنه نك قش فصلی زیاده مستعددر
دیدیکی طبیعتندن خروجه محمولدر و شول حماء و بائیه
عفونت هوادن اولیوب اولدخی اسباب سماویه دن نشات
ایتمش اوله اندن فصولك مدخلی اولماز هر وقت واقع اولور
قابلك استعدادینه کوره حادث اولور بو دخی معلوم اوله که
یردن ابخره دخانیه تخیته صعود ایتمکله متعفن اوله

الحاصل علت اخلاطدن حادث اولان حما ایله عفونت هوادن عارض اولان حمانك تفاوتی بودرکه زیرا
یاز کونلرنده صفرا غلبه سی بولنمغله حماسی اکثریا صفراوی اولور کوز ایامنده سوداغالب اولمغله
سوداوی یعنی ربع دیدکلری حما حادث اولور قشده واول بهارده دخی کذلك بلغمی و دموی حمالر
ظهور ایدر اما هوانك عفونت و سمیتندن نشات ایدن حما ایچون مخصوص زمان اولماز بالخصوص
اجرام سماویه دن حاصل اولمش اولدقلری احوال دقت لازمدر

منه

نفس الامرده بعد الغنا صباح اولورده کورنور غیبی [illegible]
[illegible]

منه

[illegible]

هوا صابتندن صیانته سعی ایتمك سلامتی مفید اولور
درو دروازه‌یی قپایوب هوا طوقونماز یرلرده اوتوره‌لر
حتی انك كبی موسمده اهل زنرلردن قوی ایچنده بولنانلر
خلاص اولوب بوقار یسنده اولانلر هلاك اولدوغی مرویدر
العلامات اول امراض موحشه‌نك اسبابی بلندكن نصكره
اول اسبابه و اول داء عضالك وقوعنه بالتجربه دال اولان
علامتلری دخی بلنمك لازمدركه قبل الوقوع تدبیرات
مصلحه ایله حفظ صحته مباشرت اولنه فصول جهتی ایله
فساد هوانك علامتی ربیع فصلنده بعضا قلت اوزره
یاغوب لدوز چوق آسا و هوا كدورت و صفوتده مختلف
اولوب بری برینه بر گون صافی و بر قاچ گون
متكدر اوله و یاز گونلرنده اسوده كوده ایله معا حرارت
شدیده دخی بولنوب اشجارده طراوت بولنمیه بلكه یوم واحدده
هوا بر قاچ كونه متغیر اولوب گاه صفوت و گاه كدورت
كورنه و كنش طلوع ایتدكده دخی كذلك گاه صفوت و گاه
كدورت بولنوب جو هواده دخی صفرت مشاهده اولنه
و یاذا ایلی اولخزنه و كوز فصلنده كیجه ایله جو سماده یلدزلر
آتلوب نزاق و عمود كبی شیلر و عجایب صورتلر ظهور ایده
كذلك قش ایامنده ریاح جنوبیه چوق اسوب یغمور وقار

یانجا دنی

یانجا دنی صورتده ربیع دخولنده یاغمورلو یاغوب هوا دخی
ذكر اولندیغی اوزره متغایر اولسه البته فاسد اولور و اعراض
مختلفه عارض اولور سائر علامات فصول دخی انلر كبیدر
محاربات وقوعندن و غیریلردن ناشی انواع جیفه حصولی
دخی معلوم و اجرام فلكیده دلالتی ایسه اهلی فننده معروفدر
از جمله كواكب دراری جمعیتی مستلزم حرارت هوا اولدوغنه
عارف اولان كسنا اولاتثاده دافع حرارت اولوردنیر ایله
تغیبنا ایدر و دخی علامات ارضیه دندر كه عفوناتدن متولد
اولان حشرات كثرت اوزره متولد اولوب حیوانات ذكیه
یوالرینی و مالوف اولدقلری مسكنلرینی ترك ایده‌لر لقلق
و غراب ابلق مثللو كه اول ایامده تجسس اولنسه جله‌سی معلوم
انام اولور السبب الروحانی مقدما بیان اولندیغی اوزره
اول علت موحشه‌نك اسبابندن بری دخی حكیم مطلقك
جلت حكمته فهمانی ایله اجنه‌دن بر طایفه‌نك و خزلری
یعنی ورمه‌لری اولوب او لطعن جاندن كنارا صابتندن
اكثری شرت ممات نوش ایتدكلوبر كه اول خصوصده اخبار
عدیده وارده اولمشدر اول اثار صحیحه بیاننده مختار
كتابه بودركه رب العباد جل شانه اول طایفه موذیه‌یی
تادیب عصاة امت ایچون ارسال بیورر لونا كه ترك معاصی

فصول بسننك دخی مجاری ولیسعیاری اوزره جاری
اولدیغی و فساد هصابر ذالدن ابتلوك دخی مغفلنای
طبیعیلری بلنبكی صورده جری و جاری دخی معلوم
اولوب بسنلرنیر فساد اولنالری بلنور انلردكلار
و بعضیا الحمر اتاری عفوكلادیلرینده الالنی صحید
متصمیه اولمیا امام فخر علیه الرحمه دنعوذ الی و بعضی
الغبنا فوق جسم اولوردیغیلر
منه

غراب ابلق الاجه فرغید اطلاق اولنور منه

انما ذكر اولد داء عضال اسبابدن ساوی یعنی فوانات منكو معدوده بیلنفد
اسبابی روحانیدن نشات ایلسه منخوس بیر لرده صبانتنك
مستغنی اولماز اسباب ادراك عجزندر
منه

نیروب درگاه مغفرت پناه ارحم الراحمینه التجا ایدرلر حتی
ابتداء سبب تسلیط بنی اسرائیلده یاخود غیر اممده زنادن
و یا غیری فسقدن وجود پذیر اولدیغی روایات عدیده ایله
مرویدر ازجمله رئیس المحدثین اصدق المؤلفین ابو عبد الله
محمد بن اسمعیل البخاری علیه الرحمه کبار اصحابدن ابراهیم
بن سعد بن ابی وقاصدن انلر دخی اسامة بن زید حضرتلرندن
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایتدکلری اوزره
صاحب شریعت صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ان هذا الطاعون رجز وبقية عذاب عذب به قوم قبلكم
وقد بقي في الارض منه شيء يجيء احيانا ويذهب احيانا
بیورمشلر و روایت اخراده عذب به قوم قبلكم دن صکره
فاذا وقع بارض وانتم بها فلا تخرجوا عنها فرارا منه واذا
سمعتم به بارض فلا تدخلوا عليه وارد اولمش و بنه اسامة
ابن زیددن روایت اخریده الطاعون رجز ارسل على بني
اسرائيل او على من كان قبلكم فاذا سمعتم الطاعون بارض
فلا تدخلوها واذا وقع بارض وانتم بها فلا تخرجوا منها
ثابت اولمش بس ذکر اولنان احادیث شریفه طاعون اصلنده
عذاب نوعندن اولوب عصاة امته تنبیه ایچون ارسال
اولندیغنی تصریح ایدر و بنه کبار محدثیندن ابن ماجه و بیهقی

قرآن باهر البرهانك سورهٔ بقره ده فانزلنا
على الذين ظلموا رجزا من السماء بما كانوا يفسقون
نظم کریمنده ظالمدن مراد عليه بنى اسرائيل و رجزدن
مراد طاعون اولدیغی مفسرین تصریح ایتدکلری کبی مستفاددر

عبدالله

عبد الله بن عمردن رضی الله تعالی عنهما اخراج ایتدکلری
اوزره مخبر صادق صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
لم تظهر الفاحشة في قوم قط حتى يعلنوا بها الا فشا
فيهم الطاعون بیورمشلر و امام مالك موطاسنده ابن
عباسدن موقوفا و طبرانی مرفوعا اخراج ایتدکلری اوزره
ما فشا الزنا في قوم قط الا كثر فيهم الموت و بنه طبرانی
عمرو بن العاصدن اخراج ایتدیکی اوزره ما من قوم يظهر
فيهم الزنا الا اخذوا بالفناء بیوردقلری جمله انی مبیندر
کبار محدثین متاخریندن سیوطی علیه الرحمه ابن حجردن
روایت ایدر اولکه صادق جلیل الاثر علیه الرحمه بیورمشلرکه
زانی محصن اولدوغی صورتده زنانك حدی یعنی متناهی
اولان اشخاص حقلرنده زنانك شرعا الا نعم اولان حدی قتل
اولنوب قانلری دوکلمك اولمغله ظاهر احکام شرع مبین
اقامت اولنمدیغی صورتده حاکم علی الاطلاق جل شانه
انلرك اوزرلرینه اقامت احکام شرعیه ایچون اجنه‌دن
بر طائفه‌یی تسلیط ایدر اول جهتدن مقتول اولورلر
حتی زنا اکثریا سرا واقع اولمغله اوزرلرینه تسلیط اولنان
اعدا دخی انلری سرا قتل ایدرلر انجق طرف علام الغیوبدن
انزال اولنان عذاب بر مقتضای حکمت خفیه عموم اوزره

واقع اولدوغی کبی کناه اولنلور دخی متضرر اولورلر اما صکره
روزجزاده مجازات اولنورلر دیمشلر طاش کبری زاده
مرحوم وبا حقنده رسالة الشفا لادواء الوبا نام تالیفنده
توجیه مذکوره دخل ایدوب احادیث شریفه دن مفهوم
اولان وبا اظهار فواحش ایچون جزا اولدوغیدر بوقسه
سنگ جرق اولدوغی ایچون دکلدر حتی انلری سنگ قتل
آیدر اعدا تسلیط اولنه دیمکدر صکره کندینك ایلدیکی
تاویل ابن حجر توجیهنه ترجیح اولنمق انصافدن بعید
کورینور حاصل تاویلی بودر که زنادن ولدزنا حاصل اولوب
زنادن حاصل اولان ولد دخی اولو حکمنده اولمغله زنانك
جزاسی موت ذریع یعنی سریعا اولمق اولدی زیرا جزا عمل
جنسندن اولوردیمش اما بو محلده بعض محدثینك
نقل ایتدکلری نکتهٔ لطیفه طبع سلیم عبرت الیفه غایت
پسندیده کورینور ومثالی بودر که خلاق عالم جل شانه الحکمة
زانی وزانیه دن هر برینك نطفه لرندن اجتندن بو اعمی
طائفه خلق ایدر او طائفه نی بصیر اولمغله حکیم مطلقك
تقدیری ایله هر کیم ملاقی اولور لر ایسه کورمه مدن
اوردلر او کمسه طعوندلرك دخی موت وخلاصلری علم ازلیده
نه کونه تقدیر اولندی ایسه انك کبی واقع اولور وکوزسز

بو حدیثلرک تعبیرندن مفهوم اولان انلرک زنادن حاصل
اولان اولادك اتباع صدد مسلط اولمق کورنمیور بو ایسه عقل
ونقلادن بعید دور منه

خلق

٢١١

خلق اولندقلرینك سری طعنلری یالکز اهل فساده
مخصوص اولمیوب بی کناهه دخی عام اولسون ایچوندر و اول
بلا یا عمومنك دخی حکمتی الله تعالی اعلم اخوان شیاطین
اولان فسقیه عقوبت وعباد صالحینه رحمت اولمق
ایچوندر زیرا اولخصوصده موت مؤمنینه رحمت وشهادت
ومنافقینه عذاب وحسرتدر نتکه روزجزاده نیت وعملاری
مقتضاسی اوزره جزا اولنه لر علی الخصوص بو امت نجسته
سیرته نسبت اکرچه من وجه مصیبتدر واما تجربه سی
شهادت ورحمت اولدوغی روایت صحیحه ایله ثابتدر زیرا کبار
محدثیندن جم غفیر اعدا اصحاب کزیندن رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین روایت ایتدکلری اوزره اول فخر امت
صلی الله تعالی علیه وسلم فناء امتی بالطعن والطاعون
بیوردقلرنده اصحاب کزین یا رسول الله طعنی بیلورز اما
طاعون ندر دیو سؤال ایتدکلرنده الطاعون وخز
اعدائکم من الجن وفی کل شهادة بیورمشلر وروایت اخریده
اللهم اجعل فناء امتی قتلا فی سبیلك الطعن والطاعون
بیورمغله امتلرینك فی سبیل الله غزا بولنده یا خود طعن
طاعون ایله شهادتلرین رجا ایلیوب غیری جهتدن فنا
اصابت ایتماسون دیو دعا بیورمشلر حتی صدیقه بنت الصدیق

وخز لغتده چچکسز دوه نک دیرلر
منه

فنادن مراد علیة مطلق
موتدر
منه

رضى الله عنهما حضرتلرندن الفار من الطاعون كالفار
من الزحف روايت اخريده وخز اعدائكم من الجن وفى كل
شهادة بيورلدقدن صكره المقيم بها كالشهيد والفار
منها كالفار من الزحف وارد اولمشدر بعضى روايتده
وخز اخوانكم من الجن واقع اولوب كبار محدثين تقابله
حمل ايتمكله الليل والنهار اخوان قبيلندندر اولوب بينه
مراد عليه وخز اعدائكم من الجن ديمكدر ديمشلر بعضى كبار
الطبا بو وجهله توجيه ايدرلر كه اجنه نك دخى مؤمن و منكرلرى
اولدوغنه بناءً مؤمن اولنلرى انسانك مشركلرينى وخز
ايدوب مشرك اولنلر مؤمنلرى وخز ايليدلر بأى وجه كان
بو احاديث شريفه نك تفسير لطيفنده استشكال اولنوب
مخبر صادقك عليه الصلوة والسلام البته دعالرى مستجاب
اولمق مقرردر اكا بناء بو امتك اكثرى طعن طاعون و طريق
غزاده وفاتلرى ايتمك اقتضا ايدر ايكن مع هذا بزم مشاهده مز
اوزره اكثرى جهاد وطاعوندن غير وفات ايدرلر ديو سؤال
وارد اولمغله جوابنده بعضى كبار معناى خبر لطيف اصحاب
كرينه مصروفدر زيرا انلرك اكثرى اولد ايكى امردن
برى ايله انتقال ايلديلر ديمشلر رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين ابن اثير و ساير كبار عليهم الرحمه آخر وجه ايله توجيه

زحف جنك وقتالده دوشمن دوكوشدن ايلرو اولمق
والشكردن قچمغه فرار تعبير اولنور ومطلقا قچمغه تعبير اولنمز
دخى كلور
هجرات

بو توجيه تذكرۂ شيخ داوده دخى
مصرحدر منه

ايليوب

٢١٤

ايليوب مراد عليه عامه امتدر زيرا طاعون ايام ملريندن برنده
تلف اولان نفوس اجمالا تعداد اولنسه بعد السكون بينه ظهور
ايدنجيه دكين وفات ايدنلر دخى حساب اولنوب اولعلت
سارينه تكرار ظهور ايتدكجه ايامده دخى فنا بولان انسان
محسوب دفتر محاسبات اولنسه انلر اول ايكى موسمده ارا سنده
وفات ايدنلردن زياده اولدوغى مقرر و محقق اولور مع هذا
غزاده شهيد اولانلر دخى ضم اولنديمشلر انلرك ماعدا
اولحالى افراد امت و اولى كريم و مشفق و نجسته سيرت
عليه الصلوة والسلام امتنك هلاكنه نوجهله دعا
ايتديلر ديو سؤال وارد اولوب جوابنده مقصود شرف
نبوت و رسالت پناه حاشا امتنك هلاك و تباهنه دعا دكلدر
بلكه زياده مرحمتلرندن ناشى مراد عليه لرى امتك باسعادت نيلنه
شهادت حصوليدر زيرا كل نفس ذائقة الموت فحواسنجه
الله ذى حياتك مماتى مقرر اولمغين ايكى امردن برى ايله
انتقال موجب سعادت ابديه اولدوغى ايجون ديديلر
بوندن صكره اول مرض مهلك واقع اولان اماكنده قرار
ايتمك يا خود مداوات و ساير حاجات تحصيلى ايجون
هواسى لطيف مواضعه انتقال يا خود افر من قضاء الله
تعالى الى قدره فحواسنه امتثالا طريقى ايله او لكونه مساكن

موحشدن نزاع ایتمك خصوصنده واقع قیل وقال
بینه علماء محققین قتلرنده فیصل بولمشدر واکثر عوام
ناس حقیقت حالدن واقف اولمدقلری اجلدن جهالة اطنا
ایله بمعنی مجادله ایدرلر علی الخصوص اول علت موحشه
اصابت ایتدیکی امکنه یه دخولی ممنوع اولدوغی شرعا ثابت ایکن
اول خصوصده معارضه ایدرد احمقلر ایله مکالمه اولنمق بر وجهله
سزا دکلدر زیرا ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نص مبیندن
ما عدا طاعون حقنده وارد اولان احادیث صحیحه نك اکثرنده
دخولدن منعه تنبیه شریف وارد اولمشدر حتی فاروق
اعظم واول خلیفه اعدل واکرم یعنی عمر ابن الخطاب
رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك زمان مسلطنت خلافتلرنده
طرف شامه عزیمت همایونلری بیوروب وادی تبوکده سرغ نام
قریه شریفه قدوملری ایله محسود بهشت برین اولدقده بینه
طرف باهر الشرفلرینه شام والیسی بولنان ابو عبیدة بن الجراح
رضی الله تعالی عنه حضرتلری استقبال ایدوب شرف
دامنبوسی حضرت عمری ایله مستسعد اولدقده شامده
وباء وقوعنی اخبار ایتمکله اول خلیفه خجسته خصال دخی
درحال عبد الله بن عباسی کوندروب کبار مهاجرین
وانصاری دعوت وانلر ایله مشورت ایلیوب اول علتدن

مطلب عزیمت حضرت فاروق اکرم رضی الله تعالی عنه
الی طرف الشام ورجعت کردن از طریق
باطرف طیبه طیبه شرفها الله تعالی

صیانت

صیانت خصوصنده صاحب شریعت حضرتلرندن نه کونه
فرمان صدور ایلدیکنی استفسار ایلدکده برقاچ مجلسدن
صکره نتیجه مشورتلری دخول ممنوع اولدوغنده قرار
ویرلمکله اوروز چهار یونه رجعت ایچون ندا ایتدیروب
کیری رجوع ایتدکلری صحیحینده مصرحدر دیسن افعال
حمیده حضرت عمری دخی دخولدن منعی مؤید اولوب حتی
مرویدر که اول محلده ابو عبیدة حضرتلری استفهام طریقیله
سؤال جرئت ایلیوب افرارا من قدر الله یا خلیفة الله دیمك
ایله حضرت عمر یا ابا عبیدة بونی سندن غیری کمسنه سویلیك
کرك ایدی نعم نفر من قدر الله الی قدر الله روایت اخریده
نعم افر من قضاء الله الی قدره بیورمشلر الحاصل طاعون
اولان محله وارمق ممنوع اولدوغی محقق در انجق بولندیغی
محلدن چقمق خصوصنده اختلافات عدیده نقل اولنمشدر
امابکم الله تعالی سرایت احوالی وعفونت خصوصی درکار ایکن
محل ضرورده اقامت ایله فرمان اولنمق نهی تحریمی اولمیوب
(نزجمله نهی اشتغالی)
اخر معنایه مبنی اولدوغی اجلدن خروج من کل الوجوه ممنوع
اولمازبلکه بعضی آثار ایله ترك دیار مرخص اولدوغی مقرردر
از جمله انس ابن مالك حضرتلری روایتنده برکمسه حضور
پرنور رسول محترمه کلوب صلی الله تعالی علیه وسلم

[illegible]

یارسول الله بزاصلنده بر محلده اولوردق اننج عدد مز
وامو المزچوق ایدی بعده آخر دیاره هجرت ایتمشیدك اننج عدد
وامو المز قلت پذیر اولدی دیدکده ذروها ذمیمة بیوردقلری
ودخی ولاینلرینك هواسی بد اولمغله و باسندن شکایت
ایلدکسنه لره تحولوا بعضی روایتده انتقلوا فان من القرف
التلف قول کریمی ایله تنبیه بیوردقلری اولخصوصده
اولی افضل مخلوقاتك علیه الصلوة والسلام محل مهلکه
اولان یرلرده احترازاوزره اولدقلری بزه دلیل قوی
وبرهان جلی اولوردیدیلر و نقل صریح اوزده اول پادشاه
انبیاعلیه من الصلوة ازکیها غزا وجهاد ایچون طرف
شامه سفر همایونلری اثناسنده مهالك قوم صالح نبی
اولان حجر ثمودیه روایتدکلری محلده مبارك باشلرینی
بورویب مهلکه دن قورقوب ایله فراد ایلدکسنه لرك سرعت
ایتدکلوی کبی سرعت ایدوب واصحاب کرامه دخی اول کونه
فرمان ایتمشلر اول فعل کریم غایت اعتنا اولنه جق معنادر
زیرا قوم صالح وثمودك زمان قدیمده واقعه اولان
احوال اولونرن افضل مخلوقاتدن اولمرتبه احتراز واجتناب
ایتمك واقع اولدقده افراد امت مهلکه موجوده دن
نفرت وفرار ایتدکلرینه بروجهله دخل وتعرض اولنماز

وبونلرك

نیتکیم بادغاد وشفیق والصدیق عتیق ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلری غار ثوره دخو غار ایلدکلرنده دخی مهلکه دن صیانت لرو محمثنت اولمد الاانه ان الاحوالدخجنه در مسلمی

غزا وجهاد قیدیله مقید ایدلدی زیراتحال اجلده عموعموم تحقیقمی ایلدی تنفلنه از احتراز ده اولمسنی فعل النبی اولعنت ابنیتکی معلوم اولط الاوادد مسلمی

وبونلرك غیری دلیله دخی احتیاج قالماز ودخی بونك
مثللی ادله اکثر من ان یحصی در مع هذا حدیث شریفده فرار
لفظی اخذ اولندیغی آخر طریق ایله خروجك تجویزینی مشعر
اولور ازجمله یالکز صحت هوا طلبی کفایت ایدر زیرا
هواسی فساد پذیر اولان امکنه دن چقماق مداوات
منزله سنده اولوب مداوات ایسه شرع مطهره رخصت
ویرمکله اسباب عادیه یه تشبث قبیلندن اولور حاصلی
وبا وطاعون طاری اولان مواضع موحشه یی ترك ایتمك
تجویز اولنمشدر انجق صحت اعتقاده مبنی اولمغله اولکونه
حرکته مباشرت ایدنکسنه لرك اعتقادلری پاك اولوب
ذرات کائنات عالم قبضه قدرت الهیده مضبوط اولدوغنی
ونفع وضر وخیر وشر مشیت ازلیه سنه مربوط اولمغله
اراده علیه لری هرنه کونه تعلق ایدرسه البته وجود پذیر
اولدوغنی اعتراف وتصدیقدن صکره اول صانع وقدیم
واول مبدع وحکیمك جلت قدرته مصنوعاتندن هر برامر
ایچون تعیین وترتیب ایلدیکی اسبابه تشبث جهتی ایله
اسباب مضره دن احتراز واسباب نافعه یی طلب بولنمش
اولور ومخبر صادقك علیه من الصلوات ازکیها فلا تخرجوا
فرارا منه قول کریمنه مخالفت بولنماز زیرا کجاذبه یه تحرعیدن

زیرا کلامده قیدوعنی بولنیدره قیدیتغیبر راجع اولدوغی فاعه اولدادر مسلمی

اخراج ایدوب المقدّر کائن معترف اولنه خروجنده باس
یوقدر دیدیلر بو دخی معلوم اوله که خبر لطیفده واقع اولان
ارض لفظندن محلات یاخود قصبه و قرا مراد اولنیوب
بلکه ممالك و دیار آخر مقصود اولدوغی مقرّردر و کلام
بلیغه انسبدر مثلا ارض شام وارض عراق وارض روم کبی
پس ممنوع اولان بر ارضده‌دن آخر ارضه فرار طریقی ایله چیقاق
اولوب یوقسه بر محلّه‌دن آخر محلّه و بر کویدن آخر کویه
واستانبولدن حضاره کیدلسه خروج اطلاقی صحیح
اولماز و نفس الامرده اولمقدار انتقالده صحتا وزره تبدیل
هوا بولنماز امّا تنفعده دخی تأثیری مقرّردر و اولمقدار تبدیل ترتب
و بقاع تغایر هوا اقتضا ایدر والعلم عند الله تعالی پس مرض
طاعونه لحیه تعلّقندن دخی حادث اولدوغی مقرّر اولمغله
اولبابده تألیف اولنان کتب و رسائلدن بقدر الامکان
اختصار اوزره ترجمه اولنوب بومقدار بیانه اهتمام و لکندی
العلامات المنذرة بحدوث الوباء والطاعون فی
الشخص المحموم یعنی بر کمسنه محموم اولسه انك خسته لکی
اول داء عضالمیدر یوقسه غیری حمامیدر اول امردن
بلنماسی لازم اولمغله علامتلرینی بیلمك دخی اهم اولدی زیرا
حمای وبائیّه و طاعونك حرارتی جهتندن سائر حمیات

حلبده ممالك شامده‌دن ... واقع اولدیغی
... ممالکده
... مقرّردر مسئله

بغداد ... قطع نظر ایدرك
... مسکن ...
مراجعت اولنه مسئله

ایله

ایله مشابهتلری اولمغله علامات فارقه‌لری ایله اسندلال
اولنور امّا بعضیسی ابتداء خفیف کورنمکله خادع اطبا
اولوب طبیبی آلدادر پس علامات صادقه‌سی اولدر که انلر
بریسی العیاذ بالله تعالی افراد بشردن برینه اصابت ایلسه
اکثریا حرارت شدیده استیلا سندن ناشی دروننی یانوب
شدّت ایله صوصر و دلی و دماغی قورویوب بر برینه بشورد
و نفسی عظیم و متواتر اولور و یورکنده وجع ظهور ایدوب
قلق و اضطرابی زیاده اولور و غشی کلوب بایلور و اختلاط
عقل عارض اولوب هذیان سویلرو او نفوسز لق حادث
اولور و اکثرینك نبضلری صغیر و متواتر اولور و بعضیسنه
غثیان و قیء عارض اولوب سیاه و صاری شیلر قوصار
و بعضیسنه اسهال عارض اولوب کذلك سود اوی و صفراوی
خلطلر و بر و یمتن شیلر چیقار و تردخی غایت بد قوقار
بعضیسنك بولی بیاض و رقیق و بعضیسنك مرة سودا
کبی سیاه اولور و بعضیسنك بولی صحیح بولی کبی اولور
امّا اول حالت طبّا فرهنموند دلالت ایتمکله بامر الله تعالی
اولیجه واقع اولور کذلك سائر اعراضی دخی خفیف اولوب
علامت ردیّه حسّی اولمیان حماء وبائیه اکثر امرده سر عتله
هلاکه مؤدّی اولور انکچون استاد الاطبا فصولنده و قد

جمع كثيرينى اليفلرنده حماء وبائيه ده علامات رديه وجيده
اعتماد اولنماز خادع اطبا ومدهش الباد رديه ايلر شيخ دخى
منوال محرر اوزره تحريرندن صكره اعراض ظاهره وخفيه دن
هر قنغيسى اولورسه اولسون اكر عليلك نفسى بر نوع قرسه
عفونتك قلبده استحكامنه دلالت ايتمكله علامت موتدر
اكثرى هلاك اولور ديو اولمسونده دخى دلالت كوسترورد يلر
وبعضى متأخرين دخى حماء وبائيه نك اعراض وعلاماتى
خفيفه اولدوغى صورتنده ابتداء ادراكى كوچ اولور نفسه
ترابنده وبائى ابر يكى طبيب جاهله دخى عيان اولور خصوصا
طاعونه مؤدى اولوب عليلك بدننده شوددن وجبابندن
برى ظهور ايتدكده هر كس واقف اولورلر زيرا اسباب سماوى
وارضيه دن بوبنك اقتضاسى اوزره اول علت موحشه
اصابت ايليوب ماده سميه بدنه منتشر اولدقده طبيعت
باذن خالقها اعضائى رئيسه يى صيانت ايچون اول ماده
سميه يى طشره اتمغه دفت ايتمكله بدنده هر بر يك مدفع
قربلرى عدا اولنان مواضع ضعيفه يه دفع ايدر قولاق
آردلرى وقولتوقلر وقاسقلر مثللو زيرا انلر قابل اولدم
خبيثه اولوب اعضاء رئيسه يه دخى قريب اولمغله ماده
رديه انلره مدفوعه اولور قولاق آردى دماغك وقولتوقلر

قلبك

قلبك وقاسقلر جكرك مدفعلريدر وقاسقلر كاهيجه قلبه
دخى مدفع اولور شيخ رئيس انلردن برامرى قولتوقلرده وقولاق
اردنده ظهور ايتلر كه انلر قلبه ودماغه يقين اولمغله اول
اعضاء شريفه نك زياده متأثر اولدقلرينه دلالت ايدرلر
خصوصا رنكى سياه وكوك ياخود خضرته مائل اوله ديديلر
اول ورم خبيث مواضع مذكوره دن ماعدا سائر اعضاده
دخى چقاد حتى اوموزلرده وكوكسده ظهورى دخى كورلمشدر
رب العباد موجب وباء اعتقاد قوللرينى حفظ وامانند
مصون ومحفوظ ايليه بلطفه وكرمه فصل ثانى علت
مذكوره نك ممكن اولدوغى مرتبه معالجاتى بياننده در
معلوم اوله كه قدما طاعون وباءنك علاجنده غايت اختصار
ايتمشلر بعضيلرى دخى خصوصا طاعونى قطعا علاج
پذير اولمادیغنه ذاهب اولمشلر متأخرين دخى علاجه
تصدى ايدنلر كذلك اختصار اوزره يازمشلردر خصوصا
شيخ رئيس معالجه امراضى افراط اوزره يازدلر ايكن
حماء وبائيه وطاعون مداواتنده فنى مختصر يازمشلردر
شان عاليلرينه سزاوار اولان اولكونه امراض مهلكه
مداواتنده تطويل واهتمام ايتمك ايكن اختصار ايتدكلرى
معالجه قبول ايتمدكلرينى اشعار ايدر محنه مؤلفى نقلى اوره

الطبا نصارادن شیخك رتبهٔ علیاسنی بلنلوه ابن سینا
کمال علم وفضلی ایله هر مرضك معالجه سنه وقوف کلیسی
وار ایکن ینه مادامکه بر مرضك علاجنی کرکی کبی تجربه
ایلیه قانون شفا به درج ایتماز لر ایدی اول کتاب حذاقت
نصابن تطویل ایلدیکی معالجاتك جمله سی عین تجربه یازد[ی]
مرض طاعونده تجربه لری اولمادیغی اجلدن مختصر یازدیلر
زیرا سرایت خوفندن ناشی اول مرضه اصابت ایدن کمسه لره
کندولری وارمدیغندن ماعدا خدمتکار دخی کوندرمزلر ایدی
دیر لر ایمش کندوسی معهود رساله ده اتلوی رد ایدوب
شیخ رئیس کثرت علم ولطافت عقلندن ناشی مرض معهود
علاجی بزیر اولمادیغنی بیلدیکی ایچون اختصار ایلدی زیرا
اول خصوصده جمیع اطبا اعمی مثللی اولدقلری حضرتنه داود
نبیدن منقولدر علیه الصلوة والسلام بلکه هبوط حضرت
آدمدن بری صلوات الله علیه اول مرضك حقیقت اوزره
علاجنی بیلور بر طبیب منصهٔ وجوده قدم بصمه مشدر
دیو مبالغه ایندکدن صکره کندوسی بعضی مرتبه علاجه
تصدی ایدوب بعضی مطعونك علاج بذیر اولدوغنی
دخی ادعا ایلمش الحاصل ایکیسی دخی امراض مهلکه دن
اولمغله مداواتلری مشکل اولدوغی مقرردر لکن کبار اطبادن

معالجه مباشرت ایدوب مؤثر اولمق اوزره تحریر ایندکلری
مداواتدن ممکن التقویر اولانلری ترجمه اولندی حتی اول خصوصده
علاجه تصدی ایدن طبیب لبیبه سؤال اولنوب سنك کندی
نفلك اوزره حذاق اطبا عاجز اولدقلری مرضك سن
نه جهتله علاجنه مباشر اولورسن دینلدکده فاضل
فیلسوف فیثاغورس حکیمك لطیفه سی ایله جواب ویردیکی
منقولدر اول فاضل ودانا بونك مثللی احوال مشکلده
مجد وساعی اولوب اثار قدمایی تتبع وتفحص ایدنلری ذلك
الاثارده قدمایه ترجیح ایدر و بو کونه تمثیل ایدوب یاجوج
وماجوج طایفه سندن بر شخصی عوج بن عنقك باشنه
بندرسه لر اول شخص عوجك کوردیکندن زیاده کورور
دیرایمش قدمانك مصنفات عدیده لرینی تتبع ایدن
طبیب انلره نسبت عوج ابن عنق باشنده فرض اولنان شخص
یاجوجی مثابه سنده اولور اول شخص عوجك باشنده بو تمثیله
انلردن زیاده کورردیکی کبی اول طبیب دخی انلرك هر برندن زیاده
وقوف تحصیل ایدر دیمش اول مرضك احوالنده واقف اولان
طبیبه لایق درکه مقتضای فن طب اوزره مداواته
سعی ایلیه توفیق ربانی موفق ایلیوب خلاصه مؤدی اولورسه
سعی مشکور اولور بالخصوص اول مباشرتك ایکی وجهله

مخصوصدر عیون الانباده فیثاغورس افلاطون البطلیموس الرابع
وجود بدیع [illegible] حکیم فاضل ودانا ابنیش زنیل مصرده نشو ونما
بولمش لقمن حضرت سلیمان [illegible] علیه الصلوة
والسلام مصر حکیمی [illegible] سرور ولاندن [illegible] خواص
تحکیم [illegible] فنون معارف [illegible]
فیلسوف دانا [illegible] مشکوه نبوتدن استفاده ایلیوب
بن علم الحاذق [illegible]
دیدلر ایمش

فائدهسی ظاهردر برتی بوکه مریض مأیوس اولماز اما اگر معالجه
اولنماسه قوت واهمهسی یأس طرفنه دوشمکله حیاتندن
قطع امید ایدوب هلاکه مؤدی اولور ایکنجیسی ارباب بصیرت
مطعون اولان شخصی اثناء محاربهده جراحت اصابت ایدن
مجروحه تشبیه ایدرلر هر مجروح هلاک اولمق لازم گلمدیگی کبی
هر مطعون دخی اولمک اقتضا ایتماز الحاصل اول مرض
موحش صبیان وغیریدن برینه اصابت ایلسه طبیبه واجب
اولان ابتداء مریضک قلبنه تقویت ویرمکه مشغول اولمقدر
اول بابده استفراغ ایله یعنی فصد واسهال ایله معالجه دخی
یازلمشدر اما قان آلنمق بابنده اختلاف عظیم واقع اولوب
متأخرین قطعا جواز گوسترمدیلر اسهال خصوصنده
دخی انقباض بولنمز ایسه تنقیه اخلاط ایچون تجویز
ایتمیوب احتیاج بولندقده دخی ترنجبین وشیرخشت وخیارشنبر
مثلی مسهل خفیف ویرلکی ومناسب احتقانلر اولنمغی تجویز
ایدوب قوی مسهلی منع ایلدیلر شیخ دخی کتاب اولدن فن
رابعده فصدی منع ایدوب کتاب رابعده تجویز وتعیین ایلدیلر
بالآخره نتیجه اختلافلری فصد اولنمق نافع اولدیغنده قرار
ویروبسن وفصل دخی مساعد اولدوغی صورتده فصدک
لزومنه ذاهب اولدیلر اما قان آلان کمسنه صاغ وصوللی

جس الذین ... فلک علیه الرحمة فاتی بالکلیه
منع ایلیوب ... بیلار ... فان ادم فصد اولنمسه
نهر ... بتدبیر ... مطعون ... دخی فصد
اولندیغی صورتده ... ماده ... بریننشر اولق
هلاک ... اولور دینلمش ... منه

فوقی ایروب

فوقی ایروب واول علت صاغ طرفده یعنی صاغ قولاغک اردنده
وصاغ قولتوقده وجمله بدنک صاغ جانبنده حادث اولورسه
صاغدن وکذلک صول طرفده واقع اولورسه صولدن
فصد ایتمک لازمدر لکن عالی بر یرده اولورسه مشترکدن
یاخود حکرطمرندن واسافلده ظهور ایدرسه صافندن
فصد اولنور حجامت خصوصی کذلک ولکن بو علتده حجامت
ورمه مصروفدر یعنی کندی اوزرینه حجامت اولنور انک
دخی کیفیتی تفصیل اولنور بعده تدبیر وعطریتی اولان
شیلر استعمالی ایله قلبک حفظنه وتقویتنه وعلیل
ساکن اولدوغی مسکنک هواسنی اصلاحه تقید اولنور
اغاج قاونی آکشیسی ولیمون والما وآیوا ربکلری وتفاح
ناری مثلی اشیاء نافعه استعمال اولنوب کل وردی وکافور
وصندل وانلرک مثلی شیلر شم اولنور وغذالری لیمون
وقورق صویی مثلی اکشیلر ایله بروردہ اولمش تیهوج
وبوزاغی اتلری وسرکه ایله تربیه اولنمش ماش ومقشر
مرجمک اوله بعضی کبار دعذالری بوکونه طبخ اولنمق شفادر
محض ایراث ایدر دیمشلر صنعتی ایلیق تعبیر اولنان اینا
خروسی آخود بلیجی اوفق اوفق طوغرایوب طبراق طنجره یه
قویالوب اوزرینه بر رقاشق کل صویی ولیمون صویی

کاران آتنه فصدیک اطلاق اوزره ...
مکروه ... طبیب لیلیه ... اما اختیار ...
اعاکبریده طیور ... صورتده اخلاط ...
حکوطمرندن واسافلده صافندن فصد اختیار
اولنمقدر
صح

منفعت طعام نافع

توبوب دورت درهم دخی لسان ثور کوکنک قبوغندن
قوینالو واغزنی خیرلیوب براغمک ایله فوند صالالو اغمک
تشدکره معا چقاروب تکرار براغمک ایله دخی صالالو
اولدخی بشدکره چقاره لر اولشی بشوب اکله صالح اولور
انی تدریج ایله یرودره لر صکره جحته بن ظن ایده ریکه
انی استعمال ایلیان علیلک مرضی زائل اولور دیمش
اطبا مغاربه اولجوملک ایجند بر ثالج التون براقسه لر
معا طبخ اولنسه دخی انفع اولور دیمشلر حتی مروان
بن زهردن نقل ایدرلرکه التوندن طنجره لخذ اولنوب
انده طبخ اولنسه وایچند دخی التون وضع اولنسه بودکه
وسائر اعضاء رئیسه یه تقویت ویرور دیمش واکثریا اول
امراضده اشتها ساقط اولور اول سقوط علامت ردیه در
زیرا اول علته مبتلا اولان کمسنه نک اشتهاسی ساقط
اولمیوب غذا تناول ایدرسه علامت جیده اولوب سلامته
دلیل اولدوغندن اطبا متفقلردر اولکجهتدن اشتهاسی
ساقط اولنلره غذا ایچمکه ابرام واقدام ایدوب کوچ ایله
ییدرمک لازمدر دیدیلر ودخی واجبا ولان تدبیراتندندرکه
علیلک یاتدیغی محلک هواسنی تبرید واصلاح ایده لر
بنفشه وکل ونیلوفر مثللو ریاحین بارده ایله تزیین

اولنوب سکود اغاجی یپراغی ومرسین یپراغی وسائر خوش قوقولی
بارد یپراقلر دوکه لور وه آنبا سرکه وکلاب صاچالور وعلیل النی
ویوزنی وسائر اعضاسنی سرکه وکلصونی ایله غسل ایدوب
کاه وبیگاه غرغره ایلیه وعلیله زیاده عطش مستولی
اولدوغی صورتده صوق صودن منع اولنماز بلکه قار وبوز ایله
تربیه اولنمش واقرجه ما بارد ویرملک لازمدر حتی حرارت
حمایی دفع ایلیه خصوصا بو حمیات شدیده ده علاج
قوی اولدوغی کبار اطبا قتلرنده ثابت اولمشدر ماعدا
طبیب شفابخش انواع علل واسقام علیه الصلوة والسلام
حضرتلری دخی الحمی حرارة من فیح جهنم فابردوها بالماء
البارد کلام کریمی ایله تنبیه همایون بیورمشلردر ونفس
طاعونک کندی تدبیرنده دخی اوزرینه جاذب ومنفجر طلالر
وضمادلر اورلمق ایله نضج ویروب بعده آلتن سونیز ایله دشلمک
یاخود ابتداء اوزرینه حجامت ایتمک لازمدر دیدیلر اما
بالکلیه اویوب چقارمق خصوصنده دخی اختلاف اولنوب
بعضی اطبا مجرد طلا وضماد طرفینه ذاهب اولمشلر بعضیسی
دخی ضمادات ایله معا حجامتی تجویز ایدوب قطعه قطعا
جواز کوسترمامشلر اما فرقه قلیله قطعی ایله علاج اولنمغی
سائر مداواته ترجیح ایلیوب علاج بر الساعه اولمق ادعا

ایتمشلردر بالخصوص بعضی یارەلرها الیسی قالمیوب اول
ورم زهرناک سائر قان چبانی منزلەسندە اولمغلە ظهور
ویروزیندن اصلا لاخوفی ایتمیوب حادث وعیان اولدوغی
آن بلا اهمال اوپارلری چقاردلوایمش اولرسەکە بیننده ذرە
مقداری آثاری قالمیە بعدە بتون یجیمرهملر ایلە جراحتی اوکولدیرلر
ایمش طاش کبری زادە مرحوم رسالەسندە بعضی صلحا
اولخصوصی تجربە ایدنلرینی نقل ایدر بعضی معلم دخی
شهادت ایتمشلرکە طلبە علومدن بریسی اولداء عضالە
مبتلا اولوب ظاهر اولدوغی کبی کندی الی ایلە قطع ایدوب
بالکلیە اخراج ایلمش بعدە استادی الی زیارتە واردقدە
گویا برالم اصابت ایتمامش صحیح المزاج شکلندە بولمش
اولصاحب الجرئت دخی جراحتنی واول اخراج ایلدیکی
لحم پارەیی عرض ایلیوب جراحتنی بتون بجیمرهم نیاز ایلمش
واول اخراج ایلدیکی قطعە گویا برپارچە زنکار شکلندە
لحم پارەسی اولوب غایت سرتندن یرە یاپشمغلە استاد
تعجب کنان مرهم احضار ایدوب اولعلیلە برهفتە دخی برقاچ
کون اثناسندە برء تام حاصل اولوب بوندن صکرە معلوم
اولدکە خصوص مزبوری تجویز ایدن اطبا ابتداء ظهورندن
تخصیص ایدوب بدنە تمام منتشر اولمزدن صکرە مساغ

کوستورمز ایدی

کوستورمزلر اما مخاطرەیی متضمن اولمغلە عقلا تجویز
ایتمازلر انخوق حجامت مرتبەسندە طاقت بولنان کسنەلردە
آلت سرنیز ایلە حجامت ایدوب ایچندە اولان مادۀ سمیتی
آقتمغە رخصت ویرمشلردرکە منجمد اولوب سمیتی زیادە
اولمیە اکر اوزرینە شیشە چکمکە محتاج اولورسە شیشە
اورهلوب طفلە مص ایدەلر دیدکلری دخی مسلم دکلدر زیرا
نە شکل یوزرکلی جراحتدرکە انی آغزی ایلە مص ایلە الحاصل
بن بو صواب یزیرا اولدرکە ابتداء فان النغه وخلط موذی فی
اخراجە تقید ایدوب بعدە منضج وجاذب الطلیە وضمادانە
مباشرت ایدەلر بس صاحب محنە برعلیلدن افتضاسی اوزرە
فان النسە برساعتمورندن صکرە بوشربتی ایچوردەلر
زیرا بوشربت جکرە ویورکە واصل اولدقدە عفونتلوینی
طشرە اتمق ایلە تردخی کتوردوکش صنعتی درونج وجنطیانا
هربرندن بردرهم کل آرمنی مرجان مسحوق وتریاق فاروقی
هربرندن یارم درهم جملەسی لسان ثور وقوزی قولاغی صولرندە
ایلە تخمیر اولنور وینە انلرک صولری ایلە ازیلوب استعمال
اولنور اسیجق اولمق ممنوعدر بعدە زیادە اثواب کیدوروب
وینە صفلیە جفەرنبدا ورنەلو حتی ترکلملک ایلە عفونت
اخلاط طشرە کیدە اکر ترکیب مذکورە برمقدار بادزهر

نتیم اولنسه نفع عظیم ایله نافع اولور واکر شربت مزبوره
ترکنوددکدن صکره صو بزلق وبر بهسه بو معجوندن
بر ملعقه لسان ثور صوینی ایله استعمال ایدیوره لر صنعتی
قاوون وخیار چکردکلرینک ایچی وقباق چکردککی ایچی هر بریندن
ایکی درهم قوزی قولاغی تخمی فیلکدشی مرجان طباشیر
کیک یورکنده بولنان کمک هر بریندن بر دیجق درهم انجو
بر درهم صندل احمر بر درهم لسان ثور مرباسی اون بش
درهم اکشی الما شرابی اللی درهم وقوزی قولاغی شرابی
اوتوز درهم اجزاء مذکوره نک دوکلمکه محتاج اولنلری
سحق اولنوب اشربه مذکوره ایله مزج اولنور مقدار استعمالی
بر ملعقه در احتقان اقتضا ایلدکده مناسب اولان
تراکیب اکثر اطبانک معلوملریدر بو ترکیب صاحب تجربه نک
مختاریدر غیر معهود اولمغله تسطیر اولندی احتقان
قورو بنفشه چچکی بش درهم ابرکومجی چچکی کذلک بش درهم
قبوغی جفشش ارپه خالص بغدای کبکی بر قبضه جمله سی
کفایت مقداری صو ایله طبخ وتصفیه اولندقدن صکره
یوز اللی درهم قریبه صو اخذ اولنوب ایچنه بادم وبنفشه
یاغلرندن اون درهم وخیار شنبر ایچی اون درهم وخام
سکر که صاری شکر دیرلر ایکی درهم جمله سی مزج اولنوب

عادت اوزره احتقان اولنور بو تدبیر معلوم اولدکه مقتضاسی
اوزره فصد واحتقان اولندیغندن صکره طاعونک
کندی علاجی ایله تقیید اولنوب ذکر اولندیغی اوزره جاذب
ومنضج طلا وضماده دقت اولنور اما سائر حیوانلرده یاز
کبی ابتداء ردع اولنماز زیرا اکثریا اعضاء رئیسه مدفعنده
بولنمغله کبری تردد اولنانده مخاطره عظیمه مقرردر جاذب
ومنضج ومحلل طلالر اوراده لو بو نطولک عجیب النفعدر
نطول یابا آدیه الکلیل الملک یکرمیشر درهم کتان تخمی
بویکی تخمی اون درهم جمله سی وافر صو ایله تمام خاصه لری
چقنجه طبخ اولنوب آتشدن اندردکدن صکره ایچنه قالن
بزپارچه لری یاخود سنکر یاتوربه اسیجق اسیجق اوزرینه
قوینلور کونده بر قاچ دفعه تکرار اولنه راقم الحروف فقیر
بونی بیرلک منافعنی کرات تجربه ایلدم تخلف ایلمدی
بعده یابادیه وکل یاغلو بنی سرکه ایله مزج ایدوب یوک بادصی
ایله طلا ایدرلر اوچ دفعه اجرادن صکره بو مرهم ضماد
اولنه صفت مرهم قره انجیر وخطمی کوکی ابرکومجی
بیرغی بوی تخمی کتان تخمی هر بریندن بر مقدار اخذ اولنوب
طبخ اولندقدن صکره هوانیه دفا ولنمغله مرهم قوامنده
برشی اولور بعده اکشی خمیر وتاووق یاغی وبابادیه یاغی مزج

ایدوب فاخوم مرهم ایده لر بعده طاعون اوزرینه ضماد
ایدوب بش ساعتده بر تجدید ایده لر تا که اول یرامز ورم
نضج بوله بو مرهم دخی مجربدر دم مرهم دیکر زوفاء رطب
داخلیون چادراوشاغی هر بریندن اونر درهم یاپاد یه
یاغی کفایت مقداری جمله سی مزج اولنوب ضماد اولنور
اول خصوصده تدبیر اولنان طلا و نطول و ضماددن هر بری
اسیجق اولمغه محتاجدر صوقدن غایت صیانت ایده لر
بودخی معلوم اولدکه اول ورم زهرناك نضج بولدقده بلکه
همان نضجه قریب اولدقده حاذق مختارلری بلا اهمال
آلت سر نیز ایله شق اولنوب نافع مرهملر ایله جراحتی اوکولیه لر
وبودخی معلوم اولدکه اول حیات دشمنی اولان علتك اوزرینه
کوکرجین و تاووق مثللو ذی روح حیوان اوریلوب شدت
سمیتندن ناشی اوچ ساعتده وادنی اول حیوان حیاتدن
محروم اولور و تکرر عمل ایله علیل حیوته بولور خصوص
مزبوره مجربدر بعضی اطبا اول حیوانك من غیر ذبح یعنی
بوغزلمدین قارنلرینی یاروب اوددرلر بعضیلری دخی
صاغ ایکن مقعدنی اول ورمك اوزرینه اوددرلر انجق
اطرافنده اولان توکلری یولمغه محتاجدر وال ایله طوتوب
ضبط ایدرلر تا که یرندن زائل اولمیه اکثری بر ساعت

طوتمدین

طوتمدین اولنور و بعضیسی ایکی ساعتده اولنور ابتداوجی
اتمام ایتمدین سمیت اکا تاثیر ایدوب حیاتدن محروم اولور
اولدن یاوینه برینی دخی وضع ایدرلر که ماده سمیت بالکلیه
منقطع اوله بعده بو مرهم ضماد اولنه صفتی قرو انجیر و چکردکی
چقمش قرنفل اوزم هر بریندن بر درهم قبقبه ملح بر درهم اکشی خمیر
یکرمی بش درهم ایکی دانه یمرده صاریسی جمله سی بر بیرده
سحق اولنوب کفایت مقداری یاپاد یه یاغی ایله مزج اولنور
و مقدما اعلام اولندیغی اوزره علت مذکوره ده قلبی دخی
صیانت امر اهم اولمغله محافظه سنه زیاده اهتمام ایده لر
بو طلا اول خصوصده ظاهر النفعدر طلا کل آصوبی
لسان ثور صوبی و قوزی قولاغی صوبی هر بریندن اللیشر درهم
اکشی الما عصاره سی ایوه عصاره سی هر بریندن یکرمی بشر
درهم کل ارمنی ایکی درهم قرنفل صندل مرجان هر بریندن
بر درهم سکر اللی درهم زعفران و کافور یارمشر درهم جمله سی
مزج اولندقدن صکره بر مقدار اسیجق ایدوب بطرز مذکور
اوزره قالن بز پاره لری باتورمغله قلبك اوزرینه ضماد
اولنه بو نطولك دماغ و جکره دخی نافع اولدوغی مقرردر
اهمال اولنمیه بو ضماد دخی اول خصوصده علاجه مباشرت
ایدن اطبادن منقولدر ضماد قرمزی کل یپراغی و لسان ثور

بیرغی بشر درهم قره کشنیز اوچ درهم قزل صندل عود هندی
طباشیر هر برندن بریجق مثقال جملهسی اخذ وسحق اولندقدن
صکره بریز توربه قونوب اغزینی سکی ایله لو واولنوب بری
کل صوینی ایچنده قاینده دوب بعده دوبه جک قدر اسحق
ایکن قلب وزودینه قویالوصوه قدرن صکره بینه تکرار ایله لو
ضماد وطلاات غیری علیلک کندینه سقی اولنان دوا الورد
دخی بو برقاچ تدبیر مجربات حذاقدن اولمغله تسطیر
اولندی از جمله بو سفوف حامض النفعدر سفوف حب بلسان
فوذنه قولاغی تخمی اغاج قاوونی چکردکیندن ایچی هر برندن
بر بچوق درهم کل ارمنی کهربا صندل احمر هر برندن ایکیشر
درهم دفنه یمشی یاغشکیک بوینوزی عود هندی
هر برندن بر درهم اغاج قاوونی قبوغی درونج عقربی
غریطونس که بعضی مفردات تحریرینی اوزده طرخون در
لسان ثور بیرغی هر برندن ایکیشر بچق درهم انجو بر درهم عنبر
بر دانق جملهسی اخذ ودق اولنوب اسلوب سابق اوزره
الما وابوا شرابلری مثللی اشربه مفرحه ایله مجوند اولور حین
استعمالده لسان ثور صوینی ایله ویریلور حتی اولا اوچ درهم
بعده ایکی درهم اندن صکره بر درهم استعمال ایتدیروه لر
وکون اشوریی ویره لر باد زهرک دخی بر علتده منفعت

عظیمسی

عظیمسی اولدوغنده حذاق اطبا متفقلردر بر دفعاده نادر
درهمدن بر درهمه دکین ویریلور و برقاچ دفعا اعاده اولنور
بره نام مشاهده اولنجیه دکین یعنی علامت خلاص ظهورنه
دکین هر کون ویرلسه مداوات معتبرهدن اولمغله اصابت
بولنمش اولور دیو بیلوطرتوان استعمالی اولدرکه ایچوردمک مراد
ایتدکلری حقدار باد زهری بر کوچک کومش هوانده سحق
ایروب اوزدینه تدریجله کل صوینی طاملده لر تمام منحل
اولدقده اوزدینه بر فنجان کل صوینی قویوب بعده برقاچ
قطره لیمون صوینی یاخود دوج زاج طاملدوب ویره لر
وخلاصة الساعون فی دفع الطاعون نام رسالهده تحریر
اولنان دوانک دخی بالتجربه خاصیتی مشاهده اولنمش
معالجهٔ مشهورهدندر صفتی ایکی قرداش قانی تسمیه اولنان
دواکه جزیرهٔ سقوطریده کاور برنوع صمغدر دریا کنارنده
بولنان سنکری قرمزی طاش نوعندن دخی دم الاخوین دیرلر
اما انک قطعا بو خصوصده مدخلی یوقدر الحاصل
اول صمغدن بر درهمی سحق اولنوب اوتوز درهم کل صوینی
اوچ درهم سرکه مزج اولندقدن صکره ایچوردلر بامر الله
اکثریا خلاصه مؤدی اولور بشرط انکه یکوچه ویرت
ساعتدن متقدم اوله دیدیلر والله الشافی الحافظات

علاوه دم الاخوین ایکی قرداش قانی تدبیرینه دم الاخوین ایکی درهم کل صوی
اوچ درهم ... اوتوز درهم ... اوچ درهم ...
معالجهٔ ... ویریلور ... اوتوز درهم ...
ایکی درهم ... العلم عند الله تعالی

قبل الوقوع مقدما ذکر اولندیغی اوزره بعد الوقوع علاج
یز براولمه سی عسیر اولمغله عقلا قبل الوقوع محافظه اولنمق
خصوصنه اهتمام کوسترمشلردرکه مسبب الاسباب
تعالی شانه تقدیری ایله اسباب حفظه تشبث ایدوب حصن
آهینه مکین اولمغه مدار اوله یس اولا امراضی مشکله دن
صبیانك محافظه سنك معظم تدبیری اولا جمهور اطبانك
اتفاق واختیارلری اوزره تبدیل الهوا بحوده آخر دیاره انتقال
ایتمکدرکه کبار علماء متشرعیندن جمع کثیر دخی تجویز ایتدکلری
مقدما تحریر اولنمشیدی تحقق عفونت هوا به واختلاطه سرایت
ایتمدین خروجه دقت لازمه درحتی اطبادیرلرکه انواع حیوانات
عجم عقلدن بی بهره ایکن عفونت هوایی ادراك ایدوب فراد
ایتمك لازم کلدکده حلیه عقل وذکا اعطا اولنمغله بفضل
الله تعالی کلیات وجزئیات امور اختیاریه ده تصرفه
قدرتلری اولان نوع بشر وجودلرینی صیانته سعی
ایتمك اولی واحرا ایلکه وجوبه رتبه سنده اولدوغی شك
وشبهه دن مبرادر اکر مقدما ذکر اولندیغی اوزره انتقاله
مانع بولنوب یا خود بر وجه متعذر اولسه لایق اولان
هواسی لطیف عالی مسکن تدارك ایتمکدرکه شمال طرفی مکشوف
اولوب پنجره لری دخی اول طرفه مفتوح اوله واول مسکنه

دایما کل صوني

دایما کل صوني وسرکه وسائر مصالح هوا اولور دصولر صجالو
ودخی یازایامی ایسه صندل وبزر قطونا وانلرك مثلی بارد
شیلر تبخیر ایدوب فصول بارده ده عود وعنبر وسیاه لر
وبیاض کونلك لر وسعتر ولادان مثلی شیلر بتوده لر وفصول
مناسب شکوفه لر وبیراقلر ایله تزیین ایده لر والما وآیوا مثلی
بارد میوه لر استعمال واستشمامنه مشغول اولهلر آغاج
قاوننك هر وجهله منفعتی مقرردر وسرکه یی کلاب وصندل
وکافور ایله مزج ایدوب کتان بزی یا چهسیله اللرینه طوته لر
ومناسب ومطیب شمامه لر دخی ترتیب ایدوب دماغلرینی
روایح کریهه دن محافظه یه اهتمام ایده لر آنجق بو بابده
معظم محافظه اولدرکه تجان هوا به حرارت غلبه ایلسه فصد
واسهاله لیاقتی اولنلرنجملری مقداری فصد ایدوب
صفراوی وسائر اخلاط مضره یی مسهل اولوردشربتلر ایجه لر
بعده مبرد اغذیه مداومت ایدوب کافور قرصی وحماض وامبرباریس
وکشنیز ادوقور رق ولیموه دبلری وانلرك مثلی مبرادت
استعمال ایده لر وهرکون سرکه وماء ورد مزج اولنمش صو الله
بر ایکیشر مثقال سحق اولنمش کل ارمنی ایچمك حاضر النفعدر
طین مختوم دخی انك کبیدر ودخی لایق اولان اولدر که
علی الصباح آفتاب عالم ارا طلوع ایتمدیکجه اودن طشره

چقمایوب طشره ده بولنمق یعنی صورتده غروبدن اول ایچری دخول
ایده لر واگر هوا مغموم اولوب بولود وطمان بولنسه اوده دن
طشره چقماق جایزده کلدر وهوانك تعفنی اسباب ارضیه دن
نشأت ایدیکی صورتده ساکن اولدقلری اوده نك پنجره لرینی
قبالی طوتمق لازمدر دخی اول خصوصده قعر زمینده ساکن
اولمق صباننه زیاده انفع واوفقدر که ایام وباده زندان
قیوسنده بولنانلر خلاص اولوب بوقاریسنده ساکن اولانلر
هلاك اولدقلری مقدما ذکر اولنمشیدی وجمع ناس اولوب
انسان وحیوان ایله ازدحام واقع اولان محللردن دخی
اجتناب لازمدر زیرا کثرت نفوس سخونت هوا ایجاب
ایتمکله عفونته مستعد اولور فاضل اطبا ابن الرشدن
مرویدر طاعون زماننده باشقه جه ساکن اولانلر کسنه یه
اولاغلب اصابت ایتمك نادر واقع اولوردیمشلر اکر طمانلی
وبولودلی کونلرده بحسب الاقتضا اوده ن طشره چقماق
لازم کلسه الندده روایح طیبه یه مشتمل اشیا مه طوتمق لازمدر
ودخی کوندزاویقوسندن احتراز ایده لر مکر هضم طعامدن
صکره یاخود وقت قیلوله ده اویومغه معتاد اوله لر اول ازده دخی
اهتمام لازمدر ودخی ریاضت قویه دن یعنی تعب وزحمت
ایله حرکتدن احتراز لازمدر زیرا افراط حرکت قلبی

تعدیل

قوزدوروب ارواح وقوایی ضعیف ویرمك ایله حرارت غریبه یی
تحریك ایدر امام غزالی حضرتلری شافعی حضرتلرندن قدس
الله سرهما نقل ایدرلرکه ایام وباده بنفشه یاغندن انفع دوا
کورمدم هرباد کوده لرینه طلا ایلیوب مناسب اشربه ایله
مقدار کفایه استعمال ایلسونلر بویورمشلر وایام وباده اغذیه
خصوصنده دخی اهتمام ایدوب سریع الهضم وجید الغذا اولان
اطعمه تناول ایتمك لازمدر پیلیج چورباسی وآجی وآو غلاق
وقوزی وبوزاغی اتلریله انلرده دخی سرکه ولیمون صویی وقوروق
وسماق منللی اکشیلر ایله پرورده اولمش اوله کذلك عدس
مقشر وماش وقباق دخی انلر ایله پرورده اولنورلر اما
غدالر یی صرف اکشیلرده حصر ایتمیوب مقدار حاجتی ایله دخی
هضمده عسرت ویرودمرتبه کثرتندن احتراز ایده لر وطاتلی
قسمندن وسایر حرارت ایراث ایدر اشیادن دخی اجتناب
ایده لر وادویه حارده ده اصلاح اغذیه ایچون انجق دارچینی
تجویز اولنمشدر ودخی سریع الاستحاله اولان اغذیه
وفواکهدن احتراز ایده لر بعضی حذاق سرکه ایله صوغان
وصرمسق وحلیتت یمکی مصلحاتندن عد ایتمشلردر
تورشیلری دخی مناسبدر کبره تورشیسی وسایر تورشیلر
دخی استعمال اسزادر واکشی انار واکشی تورت واکشی ایوا

جمله سی یاقمقدر واجلقدن وصوسزلقدن دخی صیانت
لازمدر که انلر ارواحی تحلیل ایدرلر ودخی النوم ولوازمندن
اولان قلبك تقویتنه تقیید ایدوب هم وغم وحزن
والمدن وافکار کثیره فاسده دن اجتناب اولنمقدر
وافراط ایله استفراغدن یعنی قان الدرمقدن تحللدن
زیاده اقتمقدن ومسهل ویرلدکده زیاده عمل ایتمکدن
صاقنملو زیرا انلرك افراطی بدنه وقلبه ضعف ویروب
ارواحی تحلیل ایدر ودخی لایق اولان هر کس ساکن
اولدوغی اونده ومحلاتده وقرا وقصباتده مواضع متعفنه ده
هر بار عفونتی دافع اولور شیلر یقالوردقده یبراغی وعرعر
وآبهل تعبیر اولنان آردج آغاجلری وکیلدار ودیکلری
ابرلتی وسروك اغاجی ویبراغی وچام اغاجی وتوت تعبیر
اولنان یبراغی وانلرك مثللی خشبات واوراق احراق
اولنماق دافع عفونت هوا اولدوغی شهرت شعار اولوب
صحتنی انکار ایدن غباوته حمل اولنمشدر ابقراطدن مرویدرکه
زماننده طاعون شدید پیدا اولوب اکثر معموره یه سرایت
واصابت ایلمش ایدی بن ساکن اولدوغم مدینه اهالیسنه
شهرك اطراف واکنافنده دافع عفونت اولور حطبلر یاقمق
امر ایلدم سوزوم اعتماد ایدوب اشیاء مذکوره احراقنده

اهالی

اهال ایتمدیلر بامر الله تعالی اول عفونت مندفع اولوب
اهالی بالخلاص بولدیلر دیمشدر صاحب تحفه دخی بن
اول عملی اسپانیه مملکتنده ناپولی نام دیارده اشلدم
نفع عظیمی مشاهده اولاندی دیو ادعا ایتمشدر تبخیر خصوصنده
مفردا ومرکبا اجزاء عدیده یازلمش وجمله سنك منفعتلری
بالتجربه ثابت اولمشدر بو قرص دخی کبار ایچون ترکیب اولنمشدر
قرص للبخور عود هندی عنبر قسط حلو ادخره هر بریندن
بر درهم کوندر مصطکی قرنفل دارچینی هر بریندن
بشر درهم دفنه یبراغی آججی بادام سعتر مرزنجوش
عرعر وآبهل یبراقلری واکیر وسوسن کوکی وفسلکان
تخمی واساروندن هر بریندن اوندر درهم زعفران ایکی درهم
لادن اون بش درهم جمله سی سحق اولنوب عسل مصفا ایله
مزج اولنه قدر صکره اوچر درهم مقدارلری قرصلر اخذ
اولنوب صباح واخشام بردانه سنی ساکن اولدقلری
محلده تبخیر ایدرلر فساد هوایی اصلاح ایدر بو ترکیبده
ذکر اولنان اجزادن بر ری وایکیشری وممکن للحصول
اولانلری باشقه باشقه دخی تبخیر اولنور بونلردن ماعدا
اول خصوصده معاجین واشربه وحبوب واترد دخی منافع
عظیمه سی تجربه اولنمش وافر ترکیب یازمشلردر انجمله

بو ترکیب اعضاء رئیسه یه تقویت عظیمه ایله قوت ویروب
عفونتی دفع ایتمکده لا نظیردر معجون مفرح کل قروسی
کبك بودکنه بولنان کمك و فیل دیشی و طباشیر هر برندن
ایکی بچق درهم کل ارمنی طین مختوم اغاج قاوونی جکردکی
قوزی قولاغی تخمی فسلکان تخمی اقچه حیان قرمزی مرجان
اق صندل قرل صندل هر برندن اوچر درهم عود و بهمن
و جدوار و خام ابریشیم و درونج و غربطوش هر برندن
بربچق درهم لسان ثور دورت درهم انجو و یاقوت رمانی
و صاری یاقوت و زمرد هر برندن بر درهم یاد زهر مادی
و عنبر و مسك هر برندن بر درهم شکر نبات ایکیوز درهم
الماشرابی جمله مقدارینه کل صوینی بکرمی درهم بر قاعده
معجون اولندقدن صکره کومش ظرفده یاخود چینی حقه ده
حفظ اولنور مقدار استعمالی اوچ درهمدر علی الریق
استعمال اولنه سلاطین و ارکان دولته مناسب معجوندر
و دخی حذاق اطبا حب الهی تسمیه اولنان ترکیب عجیبك
منافع عظیمه سنی بیان ایتمشلردر او کتبی شیخ الکل دخی
ثنا ایتدیکی واقعدر بعضی حذاق ابی محمد بن ذکریا علیه
الرحمه تالیف ایتمك اوزره اول فیلسوف و دانایه نسبت
ایتمشدر بعضیلر جالینوس حذاقت مانوسه اتصال

ایتمشلر

مطلب
ترکیب حب الهی

۲۲۷

ایتمشلو باقی وجه کان اولدوآء شریف حفظ صحت
و منع عفونت بابنده اسرار خفیه الهیه دن برسی عجیب
اولمق اوزره دکه ماده سی قلیل و منافع کثیردر ان الله
رؤف بالعباد صفت حب الهی اول ترکیب ظاهر التاثیر
صبر و زعفران و مرصافیدن ترکیب اولنفله عدد اجزاسی
اوچدر ولکن مقدارلرنده اختلاف یسیر واقع اولوب
بعضی حذاق زعفران ایله مرصافی برابر و صبر سقوطری
انلرك مجموعی مقدارینجه اخذ اولنوردیمشلر یعنی زعفران
و مرصافی بشر درهم اولدوغی صورتده صبر سقوطری
اون درهم اخذ اولنور بعضیلر یعنی دخی صبر اون اولدوغی
صورتده مرصافی بش و زعفران ایکی بچق درهم اولمق
لازمدر دیمشلر بعضی اطبا دخی هر برینی علی التسویه اولمق
ادعا ایتمشلر اما قول اول مختار اولمغله اول وزن
اختیار اولنوب بعد السحق لسان ثور صوینی ایله تحبب مقدار
حبلردر و زیلور مقدار استعمالنده دخی بعضی کبار هفته ده
بر یاخود ایکی دفعه بشر دانه استعمال ایدرلر وقتنده دخی
فجر صادق طلوع ایتدیکی زمان بحکانت نشان اولردیمشلر
بعضیلر دخی هفته ده بر کره یارم مثقال استعمال اولنمق
لزومنی کوسترب صباح و مسایه تعرض ایتمامشلر

خفقانه نافع و منی نعض و فساددن حفظ ایدر
فرنکلر بلادن معجن قرصانی ایله تیز ایدر اولنمق
اوزره در مستعمل

اول دواء شریفی جالینوسه نسبت ایدرلر روایت ایتمشلرکه
انك زمانی حینونده دیار مصرده طاعون عظیم واقع
اولوب شول مرتبه شدید اولمشکه بر کونده یکرمی بیك نفوس
هلاکه بالغ اولمش اول اثناده جالینوس اول دواء قدنسیدرک
هفتهده برکره یارم مثقال تناول اولنمق تعیین ایتمکله
بامر الله الملك المعین مداومت ایدنلر سلامت بولمشلر
بو حبّ دخی بعضی حذاقك مختاری اولوبدر حبّ دیگر صندل
اصفر دروبنج عقرقرحا وجد درهم مرمکی بش درهم صبر
سقوطری اون درهم زعفران بش درهم طین مختوم اوچ
درهم جدوار اوچ درهم کافور بر دانق جملهسی سحق اولنوب
کل صویی ایله حبلر دوزیلور مقدار استعمالی بر درهمدن
بر مثقاله دکین در ایام وباده هر کون استعمال اولنور مرواد
بن زهردن مرویدر ایام وباده حفظ صحت مراد ایدن
کمسنهلره واجبدرکه هربار قبل الطعام بر مقدار قوزی
قولاغی بیرغی تناول ایلیهلر دفع عفونتده مجربدر دیمش
صکره طرنقی ایله یمك طبعه دخی اوفقدر وبیر حاذق
مزبوردن منقولدر بر کمسنه هر صباح بر دانه فاخر قورو
انجیری جوز ومحا ایله واوچ دانه سذاب بیرغی ایله
استعمال ایلسه نفع عظیمنی مشاهده ایدر دیمش

جالینوسدن

۲۲۷

جالینوسدن دخی انك کبی منقولدر وبو حالوبك دخی
نافع اولدوغی اخلاطندن نمایان اولور جلاب ماء ورد
وقوزی قولاغی صویی ولسان ثور صویی هر بریندن یوز
اللیشر درهم اکشی نارنجی ولیمون شرابی وقوزی قولاغی
شرابی هر بریندن اللیشر درهم کل آدمنی ایکی درهم کل آدمنی
سحق اولنوب صولر دخی بربرلری ایله مزج اولندقدن
صکره هر صباح علی الریق اوچر قاشق استعمال اولنور
بو دخی معلوم اولدکه جوهر هوا فاسد اولدوغی ایامده
اخلاطی عفونت سرایتندن محافظه ایچون حذاق
اطبادن جمع کثیر تریاقات مفرده ومرکبه استعمالنك
منافع عظیمهسنی بیان ایلیوب مفرداتدن باد زهر حیوانی
وجدوار ومرکباتدن تریاق فاروق ومثرودیطوس
وسائر تریاقلر تعیین ایتمشلر تریاق فاروقك منفعتی
سائرلرندن زیاده اولمق کوسترلمشدر حتی جالینوسدن
منقولدرکه زماننده وباء عظیم واقع اولوب هر کیم
تریاق استعمال ایتدی ایسه امانت وسلامت بولدی
هفتهده برکره نخود مقداری استعمال اولنمق لازم
لوازمندندر دیمش بعضی اطبا حرارتی جهتندن بخور بز
ایتمیوب حماء وبانیه وطاعون زمانلرنده اصحاء ومرضایه

برودت لازمدر تریاقک حرارتی مسلّم ایکن نوجهله
منفعتی مأمول اولور دیو منع ایلیوب جالینوسک مواضع
عدیدهده تریاق محرور المزاجک مزاجنی افساد ایدر دیدیکی
وجهبور اطبانک تریاق بالخاصه مزاج مریضی اصلاح
ومزاج صحیحی افساد ایدر دیدکلری ایله استدلال ایتمشلر
اما بعضی کبار او خصوصده محاکمهٔ طبیه ایله دفع اشتباه
ایلمشدر حاصلی بودرکه تریاق فاروق ایچون هم خاصه
وهم منفعت ولدوغی امر مقرّردر زیرا حرارتی حرارت
غریزیه مشابه اولمغله مزاج صحیحی محافظه ومزاج مریضی
اصلاح ایدر وبالخاصه انواع سمومی ازاله ایلدیکی دخی
مقرّردر مزاج صحیحی مفسد اولماسی مسلّم دکلدر تسلیم اولندیغی
صورتده دخی تحلیلدن نشأت ایدر زیرا انجاق برنوع
اخلاط فاسده بولماسه بحتمل که اخلاط صحیحه یی تحلیل
ایتمک ایله مضر اوله ولکن زمان وباده جمیع ناسک بدنلرینده
عفونت یتر اولمغله صحیح الاخلاط بولنمدقلری اجلدن
استعمال اولندقده اول کونه اخلاطی ازاله ایتمکله منفعتی
ظاهر اولوردیو ایام وباده استعمالنی واجبات طبیه‌دن
کوسترمشلردر ایام وباده قطع نظر حارّ المزاجه
خصوصا تازه یکنکره مناسب اولمدیغی مقرّردر حقیقتنه

مطلب
التحرز عن تأثیرات عالم علوی

وقوف مراد ایدنلر اول ترکیبک طبیعتنی تجسس ایتسونلر
بو محلده بر سؤال قوی وارد اولوب محققین انی
من وجه جواب شافی عد اولنور جواب ایله دفع ایتمشلردر
سؤالک مآلی بوکه کاه اولور وبا وطاعون کواکب ثابته
وسیاره ایله فلک دوارک تأثیرلرندن حاصل اولور نتهکیم
اسباب بیاننده تفصیل اولندی اول صورتده حفظ صحت
وعفونتدن صیانت ایچون سعی ایتمکده فائده نه‌در وافلاک
تأثیرلرینی دفع نوجهله ممکن اولور ونه طریق ایله خلاص
میسر اولوردیمشلر جوابلرینک دخی ما حصلی بودرکه
نوع انسان خالق الانس والجانک جلّت قدرته احسان
ایلدیکی قوت عاقله سببی ایله اشرف حیوانات بلکه ونفخت
فیه من روحی فضیلتی ایله افضل مخلوقات اولدوغی
اجلدن افلاک وکواکبدن عالی اولمغله انلرک تأثیرلرینی
دفعه قادر اولدقلری مقرّردر یعنی مالک اولدقلری علم وعقل
سببی ایله موجب فساد اولان اشیادن اجتناب ولوازم
صحت وسلامت اولور افعاله اشتغال ایتمک ایله بعون
الله الملک المتعال آنلرکبی داء عضال اصابتندن خلاص
میسر اولور خصوصا تأثیرات سماویه فساد هوا ایجاب
ایتدیکندن نشأت ایتمش اولدا اول صورتده تدبیرات

مذکوره یه مداومت کفایت ایدر حتی اجل طبیعی بخشنده
بعضی اطبّا ذاهب اولدقلری اوزره نوع بشرک علم و عقل
و ادراک حسّی ایله کندولره متعلّقه اولان احوالده
امور مفسده دن اجتناب و امور مصلحه نک اکتسابه
قدرتلری بولندیغی جهتدن اجل طبیعیلرینک ازدیادنه
سعی ایتدکلری صورتده فضل رب العباد ایله ممکن الحصولدر
دیدکلری دخی خاتمه ده نقل اولندی العلم عند الله الملک
القدیر الذی لا راد لقضائه و لا مانع لارادته هو الذی
خلقکم من طین ثم قضی اجلا و اجل مسمّی عنده جواهر
نامه‌لرده بعضی اشیا بالخاصه دافع وبا و طاعون اولدیغی
یازلمشدر از جمله افلاطون و ارسطودن منقولدر که نکیسه بر
یاقوت خاتم طاقنسه یا خود کتورسه بامر الله تعالی وبا
و طاعون و صاعقه اصابتندن و صویه بوغلمقدن امین
اولور انک مثللو بعضی اشیا دخی یازلمشدر حتی اولرده
کوکرچین بسلمک ساکن اولنلری هوایی و بایدن صیانته
مؤدّی اولمق اوزره در طاش کبری زاده مرحوم ابو نعیم
اصفهانیدن نقل ایتدیکی اوزره نسخهٔ شفا آرای نبوتدن
من امر المشط علی حاجبیه عوفی من الوبا صدوری دخی
اول داء عضالدن معفو اولمغه مظهر و بعضی افعالده

منافع عدیده ظهورینی مشعردر علیه و علی آله و اصحابه من
الصلوات ازکیها **باب ثامن** صبیانک تادیب و تربیه‌لری
بیاننده اولوب کذلک ایکی فصلی مشتملدر **فصل اول**
مولودک سنّ صبی و سنّ ترعرع انتهاسنه دکین یعنی بلوغه
منتهی اولنجیه دکین لازم اولان تدبیر و تربیه‌لری بیاننده در
ولدک والده و والده‌لری اوزرلرینه و والدینک ولدلری
اوزرینه اولان حقوقلرینی علماء دین مبین محلّنده تصریح
و تبیین ایتمشلردر بو محلّده مولودک حفظی بیان ایتمک
اهم اولمغین طبّاً و شرعاً تحریری لازم اولان احواللری
بحسب الامکان تسطیر و بیان اولندی از جمله مولودک
حین ولادتنده آذان قومق جهتندن لازم اولان حقی مقدّما
باب خامسده اوچنجی فصلده ذکر اولندی تحنیکه باشلیوب
بعضی مرتبه مصاحبتنه مستعد اولنسه‌لر اول اثناده لازم
اولان بعضی تدبیره دخی باب مذکورده طقوزنجی فصلده
اشارت اولنمشیدی اما بو محلده آخر کونه تعبیر و بیانی
لازم اولان اموری تحریر اقتضا ایتمکله تکرار واقع اولان
یرلرده مأمولدر که استحسانه محمول اوله از جمله نجان
صبیانک مصاحبت روح افزایه مباشرت ایلسه‌لر واجب
اولان اول کلمهٔ شهادت تعلیم ایلیوب بر مجلسده یدی کره

تلقین ایلیه لر بعده بو ایة کریمه یی اذ برلیه لر فتعالی الله الملك
الحق لا اله الا هو رب العرش الکریم ودخی آیة الکرسی تعلیم
ایده لر و سورهٔ حشرك آخرینی از بر ایتدیره لر فقهاء دین
مبین روح الله ارواحهم بر کیسه ولدینه بو کونه تربیه ایلسه
قیامت کوننده حق تعالی انی اولاد خصوصنده مؤاخذه
ایلماز دیدیلر اخلاق علائیه ده مسطور در کما فاضلدن
بریسی اولادلرینه امتنان کونه خطاب ایله بن سزه ولادتکز دن
اول و ولادتکز اثناسنده و ولادتکزدن صکره احسان
عدیده ایله لطف ایلدم دیرایمش انکو دخی حقیقت حال و
اولوقوع امر تصورینه ممکن اوله ولدیکی
[...]

هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة هو
الرحمن الرحیم هو الله الذی لا اله الا هو الملك القدوس
السلام المؤمن المهیمن العزیز الجبار المتکبر سبحان الله
عما یشرکون هو الله الخالق البارئ المصور له
الاسماء الحسنی یسبح له ما فی السموات والارض
وهو العزیز الحکیم صدق الله العظیم

دخی انواع

دخی انواع تادیب و تربیت ایله تهذیب اخلاق و تعویت
افعال حسنه کره سعی ایلدم تا که بین الاقران حسن خلق
ولطف معاشرت ایله ممدوح ممتاز اوله لر و کوزدیو جواب
باصواب و یردکده خیر خلف اوله لر حاکد و ده لدن قبول
ایتمشلر الحاصل چون مولود صاغ وصولنی فرقه باشلیوب
مهما امکن حسن و قبحی ادراکه مستعد اولسه تربیه سنه
اشتغال لازم اولور آنجمله تر بیجله افعال حسنه و اخلاق
مرضیه تلقین ایتمکه اهتمام ایده لر زیرا اطفالك لوح
ادراکلری ساده اولمغله حسن و قبح ایراث ایدن افعالی
بجماله ادراك ایده مدکلرندن ناشی طرفینی قابل اولوب و اکثریا
رذائل افعال دخی مقتضای طبع بهیمی اولمغله اول ساده
دللر اول طرفه مائل اولور ر چون عیب و عار او لاحق فعل
قبیحه اقدام ایتسه لرهای صاقین بونی اشلیه و بو سوزی
سویلیه بو عیبدر و بونی اشلیان شویله اولور و بو سوزی
سویلینه کوتلك اوریلور دیو ابتداء رفقیله زجر منع ایده لر
ساده دل اولدقلرندن ناشی زجر و منع و توبیخ دخی
قبللرنده تمکن ایدوب هر وجهله ممنوع اولور لرنته کیم
بیت اتانی هواها قبل ان اعرف الهوا • فصادف
قلبی خالیا فتمکنا • دعشلر در نثر و اکثرا کابر زاده لرکه

سفه و قلت عقل معاش و كثرت افكار فاسده جهتندن
افعال ذميمه انلرده شايع و فاش اولمشدر حتى بعضى اهل
هزل انلرى السفيه چلبى ديو تعريف ايلمشلر سبب حالة
صباده افراط ايله عزت ايليوب هر نه مراد ايدرسه مساعده
اولنمقدن نشأت ايدر زيرا اصلا بر فعلندن منع و توبيخ
اولنميوب خير و شرده دن نه سويلرسه آفرين و رطب يابس
هر نه اشلرسه تحسين ايدكلرندن ظهوره كلور خصوصا
ناقصات العقول اولان مربيه لرى و خير و شره فرق
ايلمز اولورس دايه لرى ملام و اغام و پاشام تعبير لرى
ايله او خالى الذهنلرى اغفال ايدوب سفاهت واديسنه
دوشرمكله عاقبت ذليل و حقير اولاجقلرى هويدا و اشكار
اولور زمانده انك كبى سفيه لرك هر زاديكور لمشدر حكما
ديرلركه اطفالك تربيه سنده واجبدر كه انلردن اول
صادر اولان قوتك تهذيب و تكميلنه سعى ايتمك كرك
زيرا هر خصوصده طبيعت فعلنه اقتدا ايتمك لازمدر
يعنى هر قوتكه اطفالده اول ظاهر اولور انك تهذيب
و تكميلنه سعى ايتمك لازمدر انلرده ايسه قواى بدنيه دن
قوت حيوانيه حادث اولور اكر بر صبيده اول قوت انله
بولنوب موجبيله عامل اولورسه يعنى صغار و كبار حضورلر

ترك ادبى

ترك ادبى موجب اولور حركاتندن اجتناب ايدرسه نجابت
و سعادتنه دليلدر انك تكميلنه اهتمام ايدرلر و تقديمى
لازم اولان تأديبلرندن برى دخى اولدر كه كندى جنسندن
اولميان و بلغود ابناء جنسندن اولوب و نحى حالده رذائل
ايله موصوف و سفه و فحش ايله موسوم و لهو و لعب ايله
مشغول اولان صبيان و غلمان مجالسه و مخالطه لرندن
صيانت ايدهلر زيرا طبيعت بشر سارقه اولدوغى مقرردر
خصوصا زمان صبى و موسم سن صغر اولمه اولجهتدن
اكثر امرده انلرك اطوار و اخلاقلرى ايله متخلق اولورلر
و دخى الزم و لوازمدن اولان تربيه لرى على التدريج فرض
و سنت و حل و حرمت احوالنى تعليم و تفهيم ايدوب فرايض
و واجباتنه مواظبت و مداومت ايتدرملرى ايله آداب
دين متين و سنن شرع سيد المرسلين تحصيلنه اقدام
و اهتمام و اول بابده تكاسل و تهاون اكا طبيعت اولمقدن
صاقنمغى التزام ايدرلر نته كيم مربى امت مخبر سبل
و اول الطبيب انواع اسقام و علت صلى الله تعالى عليه
و سلم حضرتلرى عامه امته خطاب مستطاب ايله علموا
الصبى الصلوة ابن سبع سنين واضربوه عليها ابن عشر
يعنى اطفالكز يدى ياشنه وارد قلرنده نماز قلمق امر ايدك

اون یاشنه واصل اولدقلرنده قلمازلر ایسه ضرب وتأدیب
ایلك دیو تنبیه شریف بیورمشلردر وده نخی لازمدر که
صبیانك مصاحبتلرنده دائما صلحانی مدح وثنا واشرار
واشقیایی ذم وقدح ایدوب کوچکدن صلاح وتقوی
وادبلرینه سوق ایده‌لرکه آنلردن عن غفلة برامر قبیح
صدور ایدرسه آشکاره سرزنش ایتمیوب حکیمانه منزمت
ایله کندولردن صادر اولان هجنتی ونقصت اولدوغنی
بلمه‌لك طریقی اوزره آخر صبی یه اسناد ایدوب فلان کمسنه‌نك
اوغلو شو ایله ایتمش وشو طرز ایله کونك چالمشلردر دیو تخویف
ایده‌لر دیرکه قباحتی بلدیکی بلدیکنی صورتنده کوردکی کبی
عتاب اولنماسه یوزه چقوق شکلنده اول فعل قبیحه تکرار
اقدامنه باعث اولور لکن تلك بدو وهادرلك فرط محبتلری
اولدوغی صورتنده مهما امکن اعلام ایتمیوب اخفایه سعی
ایده‌لر طفل اکا مطلع اولیجق خوف وخشیتی قالمیوب تعلیم
ادابده نقصان پیدا اولور اطفالدن ابتدا انشو ونماده افعال
قبیحه صادر اولوق تا بختنه اولدقلرینه بناءً نفس اماره‌نك
خباثتنه اوقفقدر اول اجلدن بعضی اطفالدن کذب
ونمیمت وبعضیسندن سرقه وخیانت صادر اولور
وبعضیلرندن انلرك امثالی قباحت ظهوره کلور اول خصوص صلح

حرکت حکیمانه

حرکت حکیمانه ایله جزا ترتیب اولنوب تحمل اولنه کوره ضرب خفیف
ایله دخی تأدیب اولنورلر وده نخی واجبدر که اطفالی البسه‌ء
فاخره ایله تزیین ایلمیه‌لر کیوب قوشنمق وسیر وصحبته کوندرمك
خصوصلرنده مرادنه مساعده ایتمیه‌لر عوامدن بعضی
احمقلر اقتدارندن زیاده بوربج وخرجله فاخر لباسلر
تدارك ایدوب غیری صاچلرینی طرادلرو بیلکلرینی کوردلرو سیر
وصحبتلره کتوروب سفاهت وشقا بولکلرینی کوسترلر
دردمند اوغلانلر بالضروری ارازل پرست اولوب شقاوت
طریقنده وشمکالد اول احمقلرك عرض ومالارینی یاماك
اید کردن مسکره کندوسنی دخی برباد ایدوب هم وجهلی
خسرانه مؤدی اولور نیس عقلا مجرد تزییندن اجتناب
ایتدکلرندن ماعدا اقتضا ایتمدکجه برمغنده خاتم طاقمغی
دخی منع ایلدیلر واکل وشرب خصوصنده دخی کذلك
اهتمام لازم اولمغله زمان صباده دائما اطعمه‌ء نفیسه‌لر
واشربه‌ء لذیذه ویرمیوب کاهی نان خشك ایله اکتفا ایتدکلر
زیرا اطوار فلك دوار برقرار اولمامغله قرو اتمك یمك
اقتضا ایدرسه زیاده الم واضطراب الور ویرمیه اخلاق
علائیده حکایه ایدرلرکه بعضی روم شهزاده‌لرینه
جنك برادرانه‌ده هزیمت واقع اولمغله بر تاج نفرخدامی ایله

قرار ایدوب دار و دیارندن مهجور اولدقده اچلقدن
عاجز اولمغین بر روستاییدن بو قدر دیکلوی قورو اتمك
تحصیل ایدرلر شاهزاده معتاد اولمامغله تناول ایده قادر
اولمایوب خدمه سی جبر و جهد ایله بر روستایی دخی بولوب
دغارجغنده بر پارچه بوغاچه بولمشلر شهزاده بر
مقدارین اکل ایدوب باقیسنی حفظ ایتمك ایچون بر
حزمتکاره ویرمش افراط نازپروردلك سلاطین و امرایه
مناسب دکل ایکن قنده قالدیکه اوساط ناسه کا معتاد اولالو
آمدی لایق اولان صبیانك یانلرنده دائما لذیذ طعاملری
وکوکجك لباسلری و انلر ایله آلوده اولندی تحقیر ایدهلر
وفاخر لباسلر ایله مزین اولمق عورتلر عادتی واکل و شرب ایله
تقید ایتمك حیوانات خسیسه تقلیددر دیك ایله طبیعتلرینی
اول وادیدن نفرت ایتدوره لر وغدا ویردکده صباح غدا
چوق ویرمیه لر ذهنلرنه بلادت ویروب تعلملرینه مانع اولمیه
وسائر اوقاتده دخی اتمك و حلوا و میوه و سریع الاستحاله
اولان شیلری چوق ویرمیه لر و میوه یرایکن و عقبنده
صو ایچمکدن صاقنه لر و مسکرات قسمندن اکرچه جمله
مسلمینه اجتناب لازمدر اما اطفاله طبا دخی زیاده مضر
اولمغله اجتناب ایتدوره لر و غضب و تهور و خفت

ریاضت

ایجاب ایدن اموردن دخی صیانت ایدهلر تا انلرك برشی طبیعتلرنده
استحکام بولسه ازالهسی عسیر اولور و حکایات و اشعار
مفسقه و معشقه استماعندن دخی صاقنوب انلر ایله
اشتغال ایدنکسنهلرك صحبتنه کتورمیه لر زیرا انلرك
دخی طبیعتنده جایگیر اولدقدن صکره ازالهسی عسیر اولور
اکرچه طبیعت اطفالده کاورتا افاده ایدر دیرلر اما شقاوته
مؤدی اولمغله ضرری فائده سندن زیاده اولور وکیجه چوق
اویومقدن و مطلق کندوزن اویقوسندن منع ایدهلر و پیاده
یوریمکه و آته بنمکه اعتیاد ایتدوره لر وکذا ایکیسی دخی بر ریاضتدر
و حرکت و سکوندن یعنی اوتورمق و طورمق و تحلی ایله
سویلمك ادابنی دخی تعلیم ایدهلر کذا بی تقریب اوضاع بیهوده
ایلمیه وکندولرندن بیوکلرك یاننده از سویلیه بلکه برشی سؤال
اولنمدقجه سوز سویلمیه و کذب سویلمکدن و اکر صادق
و اکر کاذب یمین ایتمکدن و هر شیئه کولمکدن حاصلی
سفیهانه اوضاعدن جمله سندن منعه سعی ایدوب هر
وجهله اخلاق حمیده ایله موصوف اولماسنی منتج اولور
مقدمات تعلیم ایدهلر و علم و ادب تعلمنه مستعد اولدقده
المبا اولی الاستعداد التی یاشی اتمامنه حصر ایتمشلردر السنة
عوامده صبینك ولادتندن دورت ییل و دورت آی

ودورت كون مرورنده خواجه‌يه ويرلمكه مستعد اولورلر ديو
شهرت شعار اولان اخبارك صحتنه كتب معتبره ده ظفر
بولنمادى اول خصوصده كبار اطبانك التى سنه تعيين
ايتدكلرى طبعه دخى اوفق اولدوغى ظاهردر بوده دخى معلوم
اولمالادركه علوم ومعارف نوع بشرك خواص لازمه‌سندندر
ايكن تحصيلنده عسرت واكثر ناسك طريقنده غفلت
ايتدكلرى مقرردر پس صاحب شريعت حضرتلرينك طرف
باهر الشرفلرندن تعلم وتعليمنك فرضيتنى مشعر تنبيه تأكيد
وهمايوندر وورودندر امتثالا امر مسلم ومسلمه اولادلرينى
تعليم علم ايچون معلمه ويرمك واجب اولمغله مدت
مزبوره‌يه واصل اولديقده موانعدن قطع نظر معلمه
ويرلمك واجب اولور اما برمعلمك حوزه تعليمنه
تسليم اولندقده پاك اعتقاد وعاقل وصالح ودينداد
وپرهيزكار اولوب آداب ملوك واكابره واقف وغضب
وحلمده معتدل اوله غايت حليم اولميه كه تأديب وتهذيبندن
عاجز اولور نته كم شيخ سعدى عليه الرحمه ديمشدر بيت
استاد ومعلم چو بود بى آزاده خرسك بازند كودكان
دربازار نظم وغايت غضوب ومتهور دخى اولميا كه
بيهوده غضبندن صبى ملول وتعلمندن نفرت ايله

خرسك اكثريا صبيان اويناديغى بر نوع اويوندر
منه

مشغول

مشغول اولورلر ودخى لايق اولان اولدركه صبيانى مكتبه
ويرميالر كه اكثريا قوماير لر مجبى اولورلر اما حسن خلق
صاحبى اولان اصل زاده‌لر بولنسه انلر ايله همدرس اولمق
تحصيل علم ومعرفته اوفقدردر ولكن زمانمزده قليل الوجوددر
ومعلم تأديب امرنده دخى ثانى صاحبى اولوب ضربى
مقتضى اولوردامر بولنمدقجه ضربه مباشرت ايلميا ومباشرت
ايتديكى صورتده دخى اوزاغيه اما بك آجيه كه صبى
اول خصوصده تكرارانك مثللى ضرب حصولندن خوف
ايدوب بردخى اوله شى اشلميه وصبى بو مرتبه‌لرى خواجه‌سنك
آزار وضربنه تحمل ايتمك بابنده نصيحت ايدوب صبرينك
ممدوح اولدوغنى افاده ايده‌لر تاكه صبى مهما امكن صبره
اقدام ايدوب خواجه‌نك ضربندن شناعت اوزره فرياد
وفغان ايلميه ودخى معلم ومؤدب اولانلره سزا اولان
اولدركه صبيانه معارف تعليمى ايله معا سخا وكرم تعليمنى
دخى تؤم ايدوب بر واحسان وادبلو بنى دخى كوستره‌لر
حتى والدينى فقرايه تصدق ايدر ايسه‌لر بابندن اولدقلرى
صورتده صبينك الى ايله بذل ايده‌لر تاكه لطف وكرمه
اعتياد حاصل ايليه وتكبر وتجبر واستهزا وآزدرالر
وانلرك مثللى افعال ناسزايه دوشمكدن زياده محافظه ايده

وبیرروماد رو بیوک برادر و خواجه تعظیملرینی دخی
تفهیم ایدوب هر برینه نظر تعظیم و اجلال و انلردن
حیا و خشیت اوزره اولمغی عادت ایدنوره لر و سیم
و زر محبتندن تنفیر ایدوب مال دنیای بی بقانی کوزینه
حقیر کوستره لر که محبت سیم و زر حیات و عقاربدن
بدتر اولدوغنی ادراک ایلیه الحاصل دین و دنیا و عقباسنه
لازم اولان امورک جمله سنی تعلیم و تفهیمه اهتمام ایده لر که
اول صبی مرتبه بلوغه ایرشوب شهوت جماع و سائر امور
مشکله معاشه مبتلا اولمادین اخلاق حمیده بالطبع
کندنده ملکه اولمغله ولد نجیب و خیر خلف اولوب
جمله سنک سعیلری مشکور و السنهٔ انامده ذکر جمیل
ایله مذکور اولدقلری حالده سعادت دارینه نیل اولوب
دخی نائل اولور والله الهادی الی سواء السبیل فصل
ثانی صبیانک بعد البلوغ تقیدی لازم اولان احوالی
حفظ صحتلری ایله معا اولحیننده و بعده اقتضا ایدن
تربیه لری بیاننده در نجاکه بر مولود سن طفولیت و
صبابی ترقی ایدوب رتبه رجاله واصل و دنیاده لعب
ولهودن اعلی مطلب و مرام وار ایدوکنه علم حاصل
ایلیه انی احوال عالمدن و کردش روزکاردن بقادن

اکاه ایدوب

اکاه ایدوب متاع دنیا تحصیلندن و مال و منال و خیل
و حشم و خدم ایله محترم اولمقدن غرض روزکارک
کرم و سردندن و جوع و عطشی المندن بری اولوب تصحیح
مزاج ایتمکله کسب و کمالات سعی ایتمک و هر وعده دنیاده
سفر آخرت ایچون مهمات لازمه تحصیلنه عازم اولمق
لازم ایدیکنی کما ینبغی اعلام ایلیوب عقاید اهل سنت
ایله طبیعتنه استحکام ویره لر اولکه دخی مجرد تنعم دنیا
یعنی اکل و شرب و جماع صفات بهیمه ده اولدوغنی ادراک
ایتمکله انلره اعتبار ایتمیوب کندوسنه عالم بقاده لازم
اولان کاره اقدام ایلیه و سعادات حقیقیه یعنی ایکی
دنیا سعادتنه فائز اولمغله حوار قربه غرض مقیدده
مرادات جاودانی یه حائز اولمغه سعی و اهتمام ایلیه
از جمله بحسب الاستعداد تحصیل علوم و معارف سمتنه
دوشوب سجاده زهد و تقوی دخی علائی ایله کوستره لر
تحصیل علومده توجهله ترتیب و تدریج لازم ایدیکی
معلمات تدبیرینه موقوفدر و متعلمه دخی لایق اولان
علوم اعلای الهی یه وصوله سعی ایدوب آبا و امهاتندن
تقلید ایله اوکرندیکی عقاید برهان و دلیل قوی
ایله اثباته قادر اوله لکن بعضی صبیانک طبیعتی

جنس علومه اشتغاللرن امتناع اوزره اولورلر او خصوصده
لایق اولان اولدر که تنغی فننه طالب و فننی صنعتنه استعدادی
مناسب ایسه اکا اشتغال ایتدوره لر زیرا هرکسنه مبداء
فطرتنده بر فننه مستعد و بر صناعتنه متهیئ اولور و بو
قضیه ده خلاق عالمك جلت قدرته حکمت بالغه سی
مقرر در زیرا انتظام عالم و قوام بنی آدم انواع صنایعه
محتاجدر بقاء امم انلرسز میسر اولماز مثلا بنی آدمك
کیمی اکنجی بغچیجی و کیمی باغ و بوستانده دیکیجی کیمی بنا و کیمی
دولکر کیمی دمورجی و بعضیسی قویومجی کیمی دخی
درزی و بعضیسی کوزی دره کاریز آشن اشلر
و بعضیسی بزاز و بقال و بعضیسی خباز کیمی تجار
کیمی طبیب ستوده کار کیمی قاطع الشجر و بعضیسی بایع
البشر کیمی قاضی کیمی حاکم و کیمی عالم و دافع المظالم
و بعضیلری دخی شهریار دادکستر اولملغله نظام
و انتظام میسر اولور اکر جمله افراد بشر بر استعداد اوزره
مجبول اولسه لر و هرکس بر همت اوزره مفطور بولنسه
صناعات مهمه و علوم و فنون متنوعه ضایع اولور ایدی
کذلك هرکسنه اشرف صنایعه مشغول اولسه اخس
صنایع دائرۀ تحصیلدن معزول اولوب نظام عالم باطل

وکارخانه

وکارخانۀ معاش خالی و عاطل اولور ایدی پس حکمت
بالغۀ صمدانی اقتضا ایلدیکه هر طبیعت بر فننه مناسب
و هر استعداد بر صنعته ملایم اوله ذلك تقدیر العزیز
العلیم و دخی انسان مستعد اولدوغی صنعته اشتغال
ایلسه سعی یسیر ایله زمان قصیرده اله کتورر و اما
حوزۀ استعدادنده اولمیان صنعته طالب اولسه
اوقاتنی ضایع و استادینی تصدیع ایدر بالآخره برشیئ
حاصل ایدهمز حاصل ایدیکی صورتده دخی زمان کثیرده
شیئ یسیر تحصیل ایدر بیلورد الحاصل عقلا و نقلا واجب
اولان اولدر که اولادلرینی معطل و بطال قومیالر علوم
و معارفدن و فنون صنایعدن هر قنغیسی مناسب ایسه
و هر قنغیسنه استعدادی بولنوب طالب اولورسه اکا
اشتغال ایتدوروب تحصیلنه امداد ایدرلر تاکه اول
فنك مدارج و مراتب و اطراف و جوانبنی کرکی کبی تحصیل
و تکمیل ایلیه فی الجمله بر مقدارینی تحصیل ایتمکله باقیسندن
فراغت ایلمیه مثلا کتابت و انشا علمنی مراد ایلسه اولا
تحسین خط ثانیا تهذیب کلامه سعی ایدوب لغت
عرب و عجم و علم صرف و نحو و سایر لوازم علم ادب
تحصیلنه اقدام ایلیه و فضلانك رسایل و خطبه لرینی

حفظ وامثال واشعار بلغا ومحاضرات وحکایات
ظرفا بلکه علم حساب وقواعد دفتر حساب جمله سنی
تکمیل ایتمکله اقران وامثالندن ممتاز اولنه والا مجردی
ترکی دیوانلو اوقیوب برقاچ فقره وغلط مکتوب صورتی
اوکرنمک ایله ادنی منشی وکاتب توهم ایله کاتب اولمز
سائر فنون وعلوم نافعه دخی انک کبیدر یعنی استعدادی
بولندیغی صورتده العلم علمان علم الابدان وعلم الادیان
فحواسی اوزره فنون ابدانه یاخود علوم ادیانه شغل
ایدوب ٭ علم دین فقه ست وتفسیر وحدیث ٭ مفهومی
اوزره اول علوم شریفه نک تحصیلنه موفق اولسه هر
برینک موقوف علیه اولدوغی فنونی تقدیم ایله تکمیله
سعی ایلیه وفن مهمنی کما ینبغی تحصیل وتکمیل ایتدیکندن
غیری بعضی فنوندن دخی بالکلیه خالی اولمامق ایجون
تحصیلنی مراد ایلسه افراط ایله توغل ایتمک لازم دکلدر
مثلا فقیه اوقات غازی بیلمک ایجون فی الجمله علم میقاتدن
نسنه کورمک اسه هیئتدن شرح جغمینی ومیقاتدن
بعضی رسائل معتبره کافیدر یوقسه کتاب مجسطی
واقلیدس وانلرک مثللو هندسیات وهیئاته عمرینی
صرف ایله تضییع اوقات ایلیه زیرا عمر قلیل وعلم کثیردر

درج اونیغی لازمدر فن تطلبات موقوف علیهی اولان علوم ومعلله سی

زمان ایسه

زمان ایسه انواع موانع وعوایق ایله مالامال در ابو الاطبا
ابقراط فصولنی اول احوال حیرت مآل ایله افتتاح ایلیوب
العمر قصیر والصناعة طویلة والوقت ضیق دیمشلردر
الحاصل جمیع علومی یا اکثرینی علی وجه الکمال تحصیل ایتمک
محالدر همان اهم اولان ایله اکتفا ایتمک کرکدر بس صبیانک
برینی علوم ومعارفک غیری صنایعدن برینه اشتغالدن
اینده ورلک اقتضا ایلدکده اول صناعیه دخی علم استعداد
یاخود آلاتنک نامساعد اولدوغندن تحصیلی متعسر
ویا متعذر اولدوغی صورتده انی ترک ایدوب آخر صناعته
مشغول ایده لر البته اول صناعتی تکلیف ایتمیه لر یعنی بالکلیه
یاس کلدکدن صکره آخره نقل ایده لر یوقسه بر صناعتدن
یاس کلی کلمدکجه جزئی تعسر وصعوبت ظهوریله فراغت
ایتدیرمامک کرک زیرا غیر صنعته دخی انک کبی خیر ایده
واول کونه متلاشی اولان ولدی تمیز کمالاتدن بهرمند
وصنایعدن برخوردار اولماز طالب کمال اولانلر اوده صبر
وثبات لازمدر بس اولادی برسی صناعتلرده برینی
اختیار ایلیوب تعلیم واشتغالی ایله اکتساب مال ممکن
اولور مرتبه برشی وجوده کتوره واجب اولان اولدرکه
اول اکتسابی ایتدیکی شیدن تعیش ایتدوره لرکه اتوی

حاصل وحلاوتنی مذاقنه واصل اولیجق رغبت ونشاطی
آرتوب اول صناعتی نهایته یتشدرمکه سعی ایلیه وهم
کسب عیننده تعیّش ایتمکه معتاد اولهکه اول خصلت
شیمهٔ ابرار وعادت احرار درکه نامرده احتیاج بولنماز
بو دخی عادت مستمره درکه اکثریا اغنیازاده لر مال
میراثه اعتماد واتقا ایدوب تعلم صناعتدن ابا ایدرلر
فائده قالدیکه تحصیلنده مشاق عظیمه چکلکه محتاج
اوله اولکون علوم ومعارفدن ابا لوحا وخی بالطر تقدر
امّا بامرالله الملک الاعلی قاعدهٔ فلک دوار اوزره تقلب
روزکار وتغلب حوادث لیل ونهار ایله اول مال وعقار
عرضهٔ تلف وبرباد اولوب اکثری بینوا افلاس اولدر ودخی
کسب کمالدن اهمال ایتدکلرندن ماعدا اکثری فسقه مبتلا
اولوب اول مالی طریق فساده صرف ایده کلمشلردر نتکم
خواجه حافظ علیه الرحمه بیت خزینه بندیٔ میراخوارکان
کفرست ⁂ بقول مطرب وساقی بفتوی دف ونی ⁂ بیورمشلر
الحاصل آبا وامّهاته سزا اولادی کندولری متمول بولندقلری
صورتده اولادلرینک امور معاش جهتنده غفلت ایتمیالر
وغفلتدن بهره سی اولادك اولاد دخی نادن وبادن انتقال
ایده جک مال میراثه اعتماد ایلیالر الحاصل چونکه بو غلام

اوله‌خصوص صلاح عقلا لازمدر رسائل کتبنه تحریر
ایتدیکاری فوائد بعدیده الاولدر انلره عجیب
مسایل

استقلالا

استقلالا اکتسابه قادر اوله اولحی بودرکه انی متأهل ایده لر
یعنی کندی کفونده بر زوجه مهربان ایله کامران ایلیه لر
بو مقتضای بشریت بر مراد اولدوغندن ماعدا امتداد
سلسلهٔ اولاد ایله دخی کامیاب اولورلر بو نلرك صکره
معلوم اوله که احوال مذکوره میسر اولمازالا اولادك
حفظ صحتنه سعی ایدوب مزاجنك اعتدالنه اهتمام ایتمك
ایله اولوردحتی هر صناعتك اشتغالنده الا مناسب
ریاضت لازمدرکه تحریك حرارت ایتمکله دفع کسل
وبطالت ایلیه حفظ صحتك طریقی کوتاه ذکر اولندی
بو مذکورات ارکك اولاد تربیه سی احوالیدرکه بیان
اولندی دختر فرخنده اخترلری تربیه سنده دخی
هر وجهله مناسب اولاد خصال حمیده یی تعلیم ایتمکده
تکاسل واهمال اولنمیه انلرك حقنده لازم اولان تربیت
حیا وعفته ملازمت وریجالدن تحرز وصیانت وکوشه
نشین مسکن عصمت اولمق بابنده مبالغه ایتمکدر نصیر
طوسی قزلری اوقیوب یازمقدن منع ایتمك لازمدر
دیمش امّا سائر علما اختارلری اوزره اوقومقدن منع
ایتمیوب انجق یازمقدن منع ایده لر زیرا انلر دخی احکام
شرع مطهر ایله مکلفه اولدقلری ایچون واجبات دینیه مبادی

تربیهٔ دختران

وسنن احکام شرع سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم
تعلیم اولنمق واجبدر خصوصا نسایه مختصه اولان احکام
حیض ونفاسی بلدرمك لازمدر که مقتضای شرع مطهره
ایله عمل ایده لر علی الخصوص صاحب شریعتدن علیه من
الصلوات ازکیها طلب العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة
وارد اولمش اولدر صدیقه بنت الصدیق رضی الله تعالی
عنها وعن ابیها حضرتلرینك علم شریف ایله آراسته اولدقلری
مقرردر که احکام شرع مبیندن نیجه احکام شریفهٔ صحیحه
انلرك روایتلری ایله ثابت واستوار قلنمشدر انلردن
صکره بو امت خجسته سیرتك نسوان طایفه سندن
محدثه وفقیهه نیجه کریمات خجسته صفات تشریفسا از
عالم وجود اولمشلردر کریمهٔ مرموزیه وشهدکاتبه صاحب
تحفه نك کریمه سی فاطمه مثللو اولدخی فرخنده اختر اول
مرتبه عالمه وفقیهه ایدیکه باسند کلالان فتوا اده انك
دخی جوابی بیله اولمادقجه عمل اولنماز ایدی کاشانی
تحفه یه شرح اولمق اوزره بدایع تالیف ایلدکده صاحب
تحفه اول تالیفه بسند ایدوب دختر پاکیزه اختری اولان
مزبوره فاطمه یی کاشانی یه تزویج ایلدی عصرلرنده
اولان فقها الکاشانی شرح تحفته واحل ابنته دیرلر

فاطمه فقیهه کریمهٔ صاحب التحفه

ابدی

ابدی کاشانی فاطمه ایله شیر وشکر مثللو ازدواج وامتزاج
ایدکلوندن صکره فتوا اوج جواب ایله چقار اولدی
بری صاحب التحفه وبری دختری فاطمه وبری دخی کاشانی
یازرلر ایدی الحاصل قزلرك دخی اوقوماسنده مهما امکن
سعی اولنمق لازمدر فقط حین بلوغنده ایرشدکلرنده کفولرینه
اولورور تزویج تدارك ایدوب تزویجده تاخیر ایتمیه لر اما
اولکسه کفوی اولدوغندن ماعدا دینی بوتون وصورت
وسیرتی حسن اولمق لازمدر مجرد صورتی کوزل اولمق دخی کذلك
کذلك ممدوح علو شان ومنصب عالی وکثرت اموال
ورفعت نسب صاحبی اولماسنی بوقلامیالر خصال
حمیده بولندقدن صکره انلر دخی بولنور سه نور علی نور
اولور وتزویج اولندقدن صکره پدر ومادره سزا اولاد
اولان داماد لری ایله حسن معامله ایدوب دخترلرینه
دخی حسن معاشرت تعلیم ایده لر تا که زوجی ایله حسن
زندکانی ایلیه وآرو عورت احوالی باشقه حالتدر بعضی
مرتبه بینلرنده ناز ونیاز بولندقده اصلاح وامتزاجلرینه
سعی ایدوب تمام ضرورت بولنماینجه تفریق طرفنه میل
ایتمیه لر زیرا تفریقده تناکحوا تکاثروا فرمان واجب
الامتثالنده نوع اخلال احتمالندن ماعدا بعضی مضرتی

مستلزم اولور بو سندن صكره تربيهٔ اولاد بيانى انتهاسنده
فذلكه اولنمغه سزا بر معناى حكمت مبنا دخى بودركه رب
العالمينك جل نعماؤه بقاى نظام عالم واتصال سلسلهٔ
بنى آدم حقنده كمال عنايتى مبذول اولوب غيرندن ما عداسى
سائر حيواناتك دخى توالد وتناسلنه عنايت بهيه سى
ظاهر درجه ده در بر دليل جلى مقدمه ده ذكر اولندىغى اوزره
هر حيوانه مجامعتى لذيذ ايلدكلريدركه تناسللرى من غير
تعقل بالطبع حصوله بذير اولور اما اگر انسان واگر سائر
حيوان هر قنقى نوعدن اولورسه اولسون بر بينك ولدى
ظهوره كلدكى آوانده اول رزاق انس وجان واول مهيمن
رؤف وعطوف ومستعان جل شانه انك ابا وامهاتنى
بو مرتبه مشفق ومهربان ايلدكه تربيه سنى امرنده هر برى
مقدورلرينى صرف ايلرلر اما كنديجه اولان شفقت نقصانه
ميل ايدوب اول ولد معمر اولوب مقتدر اولدوغى صورتده
مدت تربيت تجاوز ايندن صكره اكثريا بالكليه زوال
بذير اولور اولحالت بنى آدمده نمايان وسائر حيوانده عياندر
حتى بعضى طيور ياوريلارينى اشيانه لرندن طرد ونفى
ايلدكى كورلمشدر والله المستعان وعليه التكلان
وقل الحمد لله الذى لم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك

مطلب

آخر سورة اسرا

في الملك

في الملك ولم يكن له ولى من الذل وكبره تكبيرا ۴ الخاتمة
عربيده اسنان وعمر تعبير اولنوب تركجه ياش ديدكلرى
مدتك وانك اقسامى واجل طبيعى واختلاف احوالى و سنين
عمر يوز يكرمى حدودنى كجمك صحيح اولدوغى بياننده در
معلوم اوله كه مدت عمر اصطلاح اطباده اولا دورت
قسمه منقسم اولوب سن نما وسن وقوف وسن كهولت وسن
شيخوخت تعبير ايدرلر اولكيسى كه سن نمادر اكا سن
حداثت دخى ديرلر وافراد انسانك حين ولادتلرندن
نشو ونمالرى تمام اولنجه يه دكين مرور ايدن مدتده بدنلرى
طولا وعرضا وعمقا ازدياد نشو ونما ايله حسن وجمال
وبها بولدقلرى اوقاتدركه اوتوز ياشلرينه قريب منتهى
اولنجه يه دكين مرور ايدن ازماننه اطلاق اولنور بو مدتده
ابدان انسانده هر برنده رطوبت غريزيه حرارت غريزيه محفظنه
مع زيادة النمو وافيا اولوب كوندن كونه بيوديكى ظاهر
اولمغين سن نما ايله مسما اولدى اگرچه صبيانك بيودكلرى
وجثه لرينك تفاوتى يكرمى ياشلرينه دكين ظاهر اولوب
يكرميدن صكره محسوس اولماز اما اندن صكره دخى
نما متقرر اولوب كمال وجمالى وقوت وجلادتلرى ازدياد بولمغه
متقرردر ايكنجيسى سن وقوفدركه سن شباب دخى ديرلر

سن نمايه سن صبا وسن شباب دخى اطلاق اولنور
زيرا الطفل صبيان ايله نشياتى فقطسنى اعلدر
ديو مباشره لنديغ اطلاق اولنور مراد ونتعد عندا حدر
مصحح

حرارت ورطوبت غريزيه نعمض نفاوتدر حالنوس ايله
كيهنالوسغر تعبيرا اولنا العادر سطو بشاع اختلاف
واقع اولدى بذهب ارسطو صحيح اولدوغى محالنده
تفصيل اولنمشدر
مصحح

سن نموک انتهاسندن اوتوز بش یاخود کامل اربعینه
واصل اولنجیه دکین مرور ایدن مدتدن عبارت اولورکه
انسانک شرعًا وطبًّا کمالی وقتیدر بو مدتده رطوبت غریزیه
انجق حرارت غریزیه حفظنه وافیه اولوب ایراث زیاده
ونقصاندن حرکتسندر وافقه اولمغله سن وقوف ایله مسمّا
اولدی واولی وقتنده حرارت غریزیه قویه ومشتعله اولمغله
سن شباب دخی القابندن اولدی وبشنجیسی سن کهولتدرکه
سن انحطاط دخی دیرلر سن وقوفک انتهاسندن التمش
سنه یه بالغ اولنجه مرور ایدن مدته اطلاق اولنورکه ابتداسنده
اولان رطوبات غریزیه حرارت غریزیه نک حفظنده نقصان
اوزره اولوب ایراث انحطاطه باشلر اما تمامنه امکن قوت
باقیه اولمغله ظاهرا ضعف نمایان اولماز اولحالده سن
انحطاط مع بقاء القوة دیرلر دوردنجیسی سن شیخوختدرکه
اکا سن انحطاط مع ظهور الضعف دخی دیرلر التمش
یاشلرندن آخر عمر مقدره دکین منتهی اولان مدته اطلاق
اولنور بو مدتده رطوبت غریزیه حرارت غریزیه نک حفظنده
نقصان ظاهر ایله ناقص اولوب ایراث ذبول پذیر اولمغله
سن ذبول دخی تعبیر اولنور واسنان اربعهٔ مذکوره دن
یالکز سن نما کدو ولادتلرندن اوتوز سنه یه قریب منتهی اولنجیه دکین

مرور ایدن

مرور ایدن مدت درت بش قسمه منقسم اولوب سن طفولیت
وسن صبا وسن ترعرع وسن غلامیت وسن فتی املا
اولنمغله عدد اسنان سکز قسمه بالغ اولمشدر دکار اطبا
اوتوز سنه یی تصریح ایلیوب قربا ایله تعبیر ایلدکلری
قاعدهٔ اسبوعیه یه مبنیدر که اصطلاح اهل نجوم اعتبار اولو
اوزره فن جلیل طبده دخی انسانک عمرلری وحالتلرنده
حسنه لقدینک بحرانی وانلرک امثالی احوالری بتقدیر الله
تعالی حرکات فلکیه یه علی الخصوص سبعهٔ سیارهٔ سعدیه
ونحسیه ومخصوصا دوریه قمریه وشمسیه یه منسوبه
اولدوغی ایچوندر زیرا اول احوالک هر یدیسی بر تغیر پذیر
اولمغله سوابعید محول اولوب اکر آی واکر ییل یدیشر
یدیشر اعتبار اولنور ما نحن فیه ده سنه اعتباری ایله
اولکی اسبوعده یعنی یدی یاشنی تمام ایتدکده اعضاسی
استحکام بولوب دیشنی دکشدورر که انتهاء سن طفولیت
وصبادن عبارتدر ایکنجی اسبوعده بلوغه ایرشوب اوچنجی
اسبوع که یکرمی بر یاشنه وارد وغیدر صالح وصقالی
ظهور ایدر دوردنجی اسبوعده سن نما تمام اولوب سن
وقوف وشبابه ایرشور بشنجی دورت اسبوع یکرمی سکز سنه
اولمغله اوتوزه قریب تعبیر ایلدیلر باقی اسنانده دخی اسبوع

واضعاف اسبوع اعتباری مقرّر درانکچون سن شباب
اوتوز بش تمامنه تعلیق اولنور که بشنجی اسبوع اولور قرقه
دکین امتداد بولندیغی ابدانک قوّتنه مبنیدر وقول
مختار اوزره سن شباب اسنان مذکوره نک اعتداله
اقربیدر زیرا سن نماده رطوبت زیاده اولوب سن کهولتده
نقصانه میل ایدر سن شیخوختده ایسه رطوبت غریزیه
حرارت غریزیه حفظنده نقصان ظاهر ایله ناقصه اولور
ابدان ذبول پذیر اولدوغی مقرّردر الحاصل نوع بشرک
ابتدا اولادتلرنده رطوبتلری حرارت غریزیه لرینه غالبه
طبیعیه ایله غالبه اولور اول اجلدن حرکت وقیامه دکل
طوغریجه اوتورمغه دخی اقتدارلری اولماز بعده حرارت
غریزیه قیامه اغاز ایدوب رطوبت غریزیه یی کوندن کونه
تنقیصه باشلر سن طفولیت انتهاسنده حرکت وقیام
اقتدار مرتبه سی نقصان بولور سن صبی انتهاسنده که
سکز یاشلریدر اول رطوبت اصلاح پذیر اولمغله
اعضالری استحکام بولور حاصلی سن نما انتهاسنده دکین
رطوبت غریزیه اول حرارتی مع زیاده النمو محافظه اولور
طرفیندن زیاده ونقصان بولنمیوب بعده رطوبت حرارته
مقاومتدن عاجزه اولمغله حرارت انی افنا ایدرک بامر

خالق القوی تعالی شانه انتهاء اجل مقدرده بالکلیه افنا
اتمکله کندی دخی منطفی اولور اجل طبیعی وموت ضروری
واقع اولور پس حکیم مطلق جلت قدرته حیاتی حرارت
ورطوبته تعلیق اتمکله حرارت ابتداء اول رطوبتی انضاج
واصلاح وبالاخره افنا ایدوب کندو دخی منطفی اولور واول
افنا وانطفایه اسباب بدنیه وخارجیه دن اوج امر ضروری
خلق اولنمشدر که مدت حیاتده انلردن خلاص بر وجهله
ممکن دکلدر اولا ابدا غریزی محیط اولان هوا البته ماده
حرارت غریزیه اولان رطوبتی دائما نشف جهتیله تحلیل
وتجفیف اتمکده در ثانیا داخل ابدانده اولان حرارت
دخی بحسب الاقتضا هوانک اول تحلیل وتجفیفنه اعانت
اوزره در ثالثا امر معاشده ضروری اولان حرکات بدنیه
ونفسانیه نک افناء رطوبتده سائر اسبابدن اقوی
اولدوغی محققدر مع هذا سن انحطاطه مصادفت بولنه
زیرا سن نما ووقوفده قوای بدنیه غذا ایله بدل ما یتحلل
تحصیل ایلیوب انلری تجاوز ایتدکده کندنجه مقاومتدن
عاجز اولوراولا وقاتده ضعف هضمدن ناشی رطوبات
غریبه دخی ظهور ایدوب حرارت غریزیه انطفاسنه امداد
ایدر پس اسباب عدیده اعانتی ایله حرارت غریزیه رطوبت

غریزیه‌یی افنا ایدر رك امر خالق القوی والقدر ایله تعالی
شانه انتهاء اجل مقدرده بالکلیه افنا ایتمکله کندوسی
دخی منطفی اولور اجل طبیعی و موت ضروری حاصل اولور
و زیاده بقا امر محال اولور و عندی بر حکمت دخی بودر که جمیع
افراد بنی ادمک مزاج اوللری حسبیله رطوبت و قوالری
مساوی اولمیوب متفاوت اولمغین کیمی از و کیمی چوق
زمان معمر اولورلر ذلك تقدیر العزیز العلیم منوال
محرر اوزره حصول بولور اولان موته اصطلاح اطباده
اجل طبیعی و موت ضروری تعبیر اولنور طریق مذکوردن
غیری واقع اولان موته اجل اخترامی اطلاق اولنور یعنی
العیاذ بالله تعالی حرق و غرق و سکته و فجاء و طاعون
و سائر مرض مهلك سببیله واقع اولان ممات کبی اجل
طبیعی دخی هر شخصه نسبت مساوی اولمیوب بامر الله
الحی القیوم امزجه و اشخاص اختلافی ایله مختلف اولمغین
کیمی از و کیمی چوق زمان معمر اولورلر حاصلی افراد بنی ادمدن
هر اولنکسه که اصلنده مزاجی قوی و مادهٔ حیات اولان
حرارت و رطوبتی وافره اوله عون باری ایله حفظ صحت
تدبیرنده دخی موفق و اجل اخترامی اسبابندن مصون اوله
اجل مسماسی طویل اولوب بعضی اطبانك انتهاء اجل طبیعی

عدا ایندکلری

اجل الفناء بر شیئك مدت فناسی حصولنه یاقین معناسنه‌در اخترام انقطاع معناسنه بوینی بالکلیه کسلمکه دیرلر
مصلحه

عدا ایندکلری یوز یکرمی سنه یه بالغ اولور و اکر بر کسنه‌ده
مادهٔ مذکوره ناقصه اولورسه عمری دخی قصیر اولور حتی قاعدهٔ
طب اوزره دموی اولنلر سائر اخلاط صاحبلرندن زیاده
معمر اولوب بعده صفراوی سائرلرندن اندن صکره بلغمی سوداویدن
زیاده معمر اولدقلری بالتجربه والاستقرا مشاهده اولنمشدر
بای وجه کان کریمهٔ هو الذی خلقکم من طین ثم قضی اجلا
واجل مسمی عنده فحوای صدق احتواسی اوزره ایکیسی دخی
اجل مسمی اولوب مقدرده مطابق واقع اولور و نعم مقرردر
اولکبار نفر برا اطبا و موحدین اولدیکه اکر طبیعی و اکر اخترامی
بنی ادمك موتی بامر الله الحی القیوم حرارت غریزیه‌نك
فساد و فناسندن نشأت ایدر لکن طبیعیه‌ده بطریق
الهرم یعنی ذکر اولندیغی اوزره سن انحطاطده رطوبت
غریزیه‌نك علی سبیل التدریج افناسندن حاصل اولوب
اجل اخترامیده اسباب غیری طبیعیه‌لك وجود بولور اولور
او کا اسباب دخی داخلیه و خارجیه اعتباری ایله ایکی قسمدر
داخلیه‌دن اولان اسبابدن حادث اولور دخی اوج قسمدر
خالی اولمازیا حرارت غریزیه‌نك آلتی اولان اعضا فاسد
اولور قلب و کبد و دماغ مثلا یا آخود اول حرارتك کیفیاتی
فاسد اولور حمای محرقهٔ شدیده عارضه اولمغله حرارت غریزیه

استلاسی حرارت غریزیه‌یی تحلیل و افنا ایتدیکی کبی
جوع ایله معروف اولان علت بارده ده دخی حرارت غریزیه
سوندرمک ایله افنا ایتدیکی اول قبیلدندر یاخود ماده‌سی
فاسد اولوب او لدخی ایکیدن خالی دکلدر برتیسی جاهل طبیب
ابدان ضعیفه‌دن قان الوب زیاده اقتنغله یا قوی شربت
ویرمکله حرارت غریزیه‌نک ماده‌سی منعدم اولور آلت
جارحه‌دن یعنی زیاده اجلقدن وصوسزلقدن حصولی
دخی انک کبیدر ایکنجیسی بدنه اخلاطک یاخود طعام
وشرابک ازدیادی و امتلاسی استنشاق هوایه مانع اولوب
حرارت بوغولغله عارض اولور سمز آدملره و سکوتدن عارض
اولان سکته مثللی اسباب خارجیه‌دن حادث اولان اجل
اخترامینک اکثری عامه ناس قتلوینه دخی متعادفدر و کذا
اعراض نفسانیه‌دن فرح شدید در که برکسیه بغتة عارض
اولدقده او لمفرح اولان معنایه وصولی ایچون حرارت
غریزیه‌سی دفعة ظاهر بدنه چیقمغله خارج بدنه متحلله
اولوب قلبی حرارت غریزیه‌دن خالی قالوب برودت حاصل
ایتمکله فوت اولور عامه انکا شادمرک تعبیر ایدرلر و عکسنده
خوف شدید دخی انک کبیدر برکسیه بغتة رعب و هراس
مستولی اولسه او لحرارت دفعة داخله غور ایدوب

یا کبیکج

٢٢٤

قلبی بوغملق جهتی ایله موت عارض اولور آلت حربیله جراحت
وقوعندن وصو ایله غرق اولوب یاخود خارجده بوغدقلری
کسنه‌لرک مجاری نفسلری منسد اولمقدن و آتشدن
و زیاده حرارت و یا صوقه اصابتندن و علت و باده و غیریده
ذکر اولندیغی اوزره هواء فاسد و ابخره ردیه اصابتندن
حادث اولانلر مثللی نته کیم بعد المحاربه موتای کثیره واقع
اولوب دفن اولنمیان یرلرده جثه‌لری تعفین ایتمکله
هواسی متعفن اولوب و او ابخره ردیه منتنه‌دن هوای
مستنشق دخی کیفیت ردیه حاصل ایتمکله باعث موت اولور
بلالیعدن یعنی آیاق یولی قیولرندن صعود ایدن بخارات
ردیه دخی حرارت غریزیه‌نک جوهرینی افساد ایلیوب باعث
موت اولدوغی واقعدر حتی طوائفدن برجماعت محل
بلالیعه یعنی آیاق یولی قیولری اولان یره نازل اولوب
اولمنزلده جمله‌سی حیاتدن محروم اولدقلری مرویدر
زهرناک حیوانات صوقدقده زهرینک سرایتی و ریاح سموم
اصابتی و اعدا جهتندن صدور ایدن سمک آفتی و انلرک
امثالندن واقع اولان مماتک جمله‌سنه اجال اخترامی اطلاق
اولنور و هر برینک اجل طبیعیه اعتباراً اولندیغی اوزره حرارت غریزیه
فساد شراجع اولمغله اجال اخترامی دخی اجل طبیعی کبی مقدر

ومسمّى اولدوغى مقرّردر و بو ايكى صورتده تعبير صحت
پذير اولور كه اولا موت طبيعى وقوعى سابق علم الهيده فلان
كمسنه‌نك بدننده اولان حرارت غريزيه فلان وقتده رطوبت
غريزيه‌سنك افناسى ايله منطفى اولور ديو قضا اولنوب
اخترامنده كذلك اسباب مذكوره‌نك غيرى فلان سببدن
فلان وقتده سونسه كركدر ديو قضا اولنمغله اول وقت
كلدكده قدر وجوده كلوب مقدّر هر نه ايسه ظهور ايدر
زيرا موجودات من الازل الى الابد احوالاتيله علم الهى سابق
اولدوغنه قضا اطلاق اولنمشدر ازليده قدر انك تفصيليدر كه
لا يزالده ابد البته وجود پذير اولور يفعل الله ما يشاء
ويحكم ما يريد والله على كل شىء قدير بوده‌خى معلوم
اولدكه بعضى اطبا انسانك منتهاء اجل طبيعيسى يوز يكرمى
سنه اولمق اعتقاد ايليوب نوع بشر يوز يكرمى سنه‌دن
زياده معمر اولماز ديمش و مدعاسنده استقرا و مشاهده‌يه
استناد ايله خلط وخبط ايلمش زيرا قول مختار اوزره اعمار
انسان عدد مخصوصه مقصوره دكلدركه انى تجاوز ايتميه
على الخصوص كتب سماويه‌ده امم سالفه‌نك اعمار طويله و اجساد
عظيمه‌لرى مبيندر على الخصوص شيخ الانبيا يعنى حضرت
نوح نجى الله صلوات الله على نبينا وعليه حقنده فلبث

وبعوثه الكريمة نوح ده صلوات الله تعالى على نبينا وعليه
كما قال تعالى انى لكم نذير مبين ان اعبدوا الله
واتقوه واطيعون يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم
الى اجل مسمى ان اجل الله اذا جاء لا يؤخر
لو كنتم تعلمون

فيهم الف سنة الا خمسين عاما بيورلمشدر و لهذا امم سالفه‌نك
اعمارى حقنده تأثيرات فلكيه البته مؤثر حقيقينك
اراده‌ء عليه‌سنه موقوف اولدوغنه بناء كواكبك تأثيراتنه
نسبت اولنديغى تجويز اولنمشدر امّا ارباب حسابك بو كونى
بر آى و بر آيى بر ييل ايله احتساب ايلدكلرى و انلرك مثللو طريق
صوابدن دور اولان اقاويل عديده‌لرى هر وجهله مردود
و مهجوردر خصوصا بو بورده چون و چرادن مبرّا كلام
توحيد نظام ادا بودركه اراده‌ء عليه خلاق جهان آفرين
جلّ جلاله امم سالفه‌نك اعمارى طويله و اجساد عظيمه
اولوب امم آخر الزمانك جثه‌لرى ضعيفه و عمرلرى
قصيره اولماسنه تعلق ايلمش انجق يوز يكرمى يى تجاوز
ايتمز ديمك ممنوعدر امّا فى زماننا هذا اولورلرنده معمر
اولمش كمسنه‌لر نادر كوريلوب تجاوز ايتمشلرى كورلمديكى
و اكثريا مشاهده ايلديكمز يوز ياشندن بلكه سكسانندن
دون بولوندوغى و افضل مخلوقات عليه الصلوة والسلام
اكثر اعمار امتى ما بين الستين والسبعين بيورديقلرى
ناطق الحروفك دخى ضميرنده منتهاى عمر انسان يوز يكرمى
حدودنى تجاوز ايتمامك طرفنى ترجيح جايكير ايكن فيض
عميم الهى ايله بنه قوانين علم طب اوزره اولخاطره‌يى دفعه

بو خصوصده لطيفه‌لر اكثريا مصرحدر اولمدر و بعض
افلاك اول سنه‌يى تجاوز ايتماسنه مانع اولمادقندن
ما عدا امت سين ... اعمار دربنه
منصوردر ... مطلق نوع بشرك عمرلرى
بيان اولنور

موفق اولمدم زیرا اطباء محققین قتلونده فی زماننا
اجل طبیعی نادر و واقع اولمغله اعمار انسان قصیره اولوب
یوز یکرمی حدودینه وصول دخی نادر اولور دیمشلردر
حذاق اطباء موحدیندن قدوة المتأخرین سدید الدین
کازرونی علیه الرحمه متن موجزدن حفظ صحت محلی
شرحنده اول نکتهٔ لطیفه‌یی بو وجهله شرح و بیان ایتمشلردر
صحتنی حفظه ساعی اولان کمسنه‌ده البته بش خصلت
اجتماعی لازمدر افراد بشرده ایسه اول خصال جامع اولور
کمسنه نادر اولمغله مخبر صادق علیه الصلوة والسلام
امتمک عمرلری التمش ایله یتمش ما بیننده در بیورمشلردر
بو قصد اول خبر صحیحده اجل طبیعینک اول مقداردن
ازدیادنه ممانعت یوقدر یا خصوص التمش ایله یتمش
یوز او توز اولمغله مراد علیه‌لری یتمش ایله یوز او توز
ما بیننده در دیو تأویل ایدن فضلانک قوللری عمرک
یوز یکرمی‌یی تجاوز ایتدیکنی مؤید اولور اول شروط خمسه
بونلردر که ذکر اولندی اولا اول کمسنه قوانین طبیه‌یه عارف
یا خود بر طبیب حاذق و مشفق کندویه ملازم اولمق
لازمدر ثانیا صاحب ثروت اولمغله محتاج اولدیغی اغذیهٔ
شریفه و یواقیت و لآلی مثللی حافظ ارواح و قوی اولور

ادویهٔ

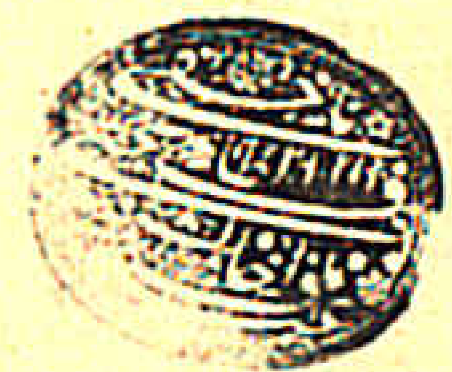
٢٤٢

ادویهٔ نفیسهٔ ذی قیمت علالک و استعمالنه قادر اوله
ثالثا فراغ بالصاحبی اولمق کرکدر که کیمسه‌نک محکومی
اولمایوب هر وجهله امورنه مالک و اعراض نفسانیه و بدنیه
مقتضاسی اوزره مکدراتدن مبرا اوله رابعا ذی یسار
اولدقده غیوریه بخل و دنائت ایله مجبول اولمیه آخره
بخیل اولورسه باری کندو نفسنه بخیل اولمیوب حفظ صحت
و ازالهٔ امراض ایچون استعمالی واجب اولان اشیاده سماحت
و سخاوت اوزره اولمغله کندی بدننک صحتنی التون
و اقچه جمعیتنه ترجیح ایلیه خامسا شهوت نفسانیه‌یه
حریص اولمیوب ارواح و قواسنه مضر اولان لذات بدنیه
و نفسانیه‌ده کندویی حفظه قادر اوله بو ایسه غایت مشکلدر
اولکه اجلدن اولکی عمور خسته‌در لان امت صلی الله تعالی
علیه و سلم اول کلام فصاحت نظامی ایراد بیورمشلردر
بونلردن صکره اجل طبیعینک ارتوب و اکسلمه‌سی خصوصنده
واقع اولان اختلافات عدیده کتب عقاید دینیه‌دن
محلنده مصرحدر انجق اجل قضا و اجل معلق تعبیرنه
بناءً زیاده و نقصانی قبول ایتدیکی تجویز اولنمشدر
سید الکائناتک علیه افضل الصلوات الصدقة ترد
البلاء و تزید العمر بیوردقلری دخی انی مبیندر

وسورهٔ کریمهٔ ملائکه‌ده وَمَا یُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَمَا یُنْقَصُ
مِنْ عُمُرِهِ اِلَّا فِی کِتَابٍ آیتی مسطالبی تفسیر شریفنده کبار
مفسرین دخی تجویز ایتمشلردر علامهٔ روم کمال پاشا
زاده مرحومک قدس سره اول خصوصده تألیف ایلدکلری
رساله شریفه‌ده اعمارک تنفّس ایله تقدیر اولدیغنه بناءً
زیاده ونقصان قبولنی تصریح ایتمشلردر واطبّاء مسلمین
اعتقادنده ایسه وقوعی مسلّمدر حتی معاملات جمله‌ٔ
انامده عمرک چوق اولسون والله سنی معمّر ایلسون دیدکلری
انی مشعردر واوایل سلطنت آل عباسده شهرت شعار
اولان حذاقتدن حنین بن اسحاق نام طبیب لبیب متوکل
خلیفه‌نک ایام دولتنده رئیس الاطبّا ایمش اول خصوصده
بر رساله تألیف ایلیوب مخبر صادقک الصلوٰة والسلام
علیه الصَّدَقَةُ تَرُدُّ البَلَاءَ وَتَزِیدُ العُمُرَ قول کریمنی دخی
تمسک ایتمشدر واوله رساله‌ئی علامهٔ مرحوم قانون شرحنده
عینی ایله تحریر ایدر مآل ومحصّلی بودرکه عقلی کامل اولوب
امور معاش ومعادنده کرکی کبی متصرف وعامل اولان
انسان کامله لایق وسزاوار اولان اولدرکه ممکن الحدوث
اولمغله دین ودنیاسنه مضرّه اولان افعال مکروهه‌یی
تفکر ایلیه واول که افعالک واقع اولمازدن مقدّم نه وجهله

حذر وصیانت ممکن اولور وواقع اولدوغی صورتده
نه طریق ایله خلاص میسّر اولور وسلامت طریقنی تفکر
ایلیوب دائما امور مکروهه حدوثندن تحذر اوزره اوله
موت ایسه انسانک غایت اکراه واجتناب ایتدیکی اموردن
اولدوغی محل اشتباه دکلدر پس سائر امور مکروهه‌دن
قبل الوقوع احتراز واجتناب اوزره اولوب بعد الحدوث
خلاصه سعی واجتهاد ایلدیکی کبی موتک دخی مدت
طبیعیه‌دن مقدم وقوعندن احتراز ایلیوب اسباب
هرم حدوثنی حس اولنه‌دقجه مهما امکن تأخیرنه سعی
ایتمکله وقبل الحدوث اسباب موتدن احتیاط واحتراز
اوزره اولمغله اجل طبیعینک ازدیادی ممکندر دیمش
اوله رساله کاربیننده شهرت شعاردر مآلی ومحصّلی
بنیه حفظ صحته راجع اولورکه فن جلیل طبک فائده
وغایتی اودر والله الهادی الی سبیل الصواب والیه
المرجع والمآب هذا ما اردنا جمعه من الفوائد
الطبیه والقواعد الحکمیة مع توزع البال
وتشتت الاحوال ومع کون الذهن کلیلا والقلب
علیلا ولکن الله تعالی جلت حکمته قد وفقنا للاتمام
وحققولنا الفوز بهذ المرام الحمد لله الذی هدانا لهذا

وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله تمّ تهيء الفراغ
من نقله الى البياض لمؤلفه الفقير الى الله الغني
الصمد شعبان شفاني ابن أحمد في الساعة العاشرة
من ليلة القدر ليلة الاثنين السابع والعشرين
من رمضان الشريف المبين المنتظم في سلك
شهور سنة اثنتين وعشر ومائة والف من هجرة 1112
من له العز والشرف صلى الله تعالى عليه وعلى آله
واصحابه اجمعين اللهم يا ذا العظمة والجلال
ويا من تفرد بالبقاء السرمدي والكمال ويا من تنزه
عن الاشباه والامثال ويا خالق الجان من مارج من نار
والانسان من صلصال صل وسلم على جميع انبيائك
الكرام الفعال واخصص من بينهم سيدنا
ونبينا محمدا الذي خصصته باحسن الخصال
وفصيح المقال وعلى آله واصحابه الاخيار صلاة
دائمة باقية ما غربت شمس وطلع هلال واسبغ علينا
جلابيب نعمك السابغة الاذيال وافض علينا
من سحايب كرمك الصافية السلسال واجعلنا
ممن سبقت لهم منك العناية بالحسنى وخصصتهم
بشريف المقال وكريم الخصال واجعل ما سطرناه

في هذا التأليف

في هذا التأليف نافعا لنا ولعبادك اجمعين ولا تحرمنا
اجره انك انت الكبير المتعال برحمتك وكرمك
يا اكرم الاكرمين ويا ارحم الراحمين
والحمد لله رب العالمين

الفاتحه